

มลาวคฺค วณฺณนา

มลาวคฺควณฺณนา วุตฺตกมฺม ใน วุจฺเจเต
มยา อนภิกฺขิตฺตคฺคตา ใน วุจฺเจเต ๆ อาขยาตบพท กมฺมวาทก ฯ

โคฆาตคฺคปฺตฺต วคฺค

โคฆาตคฺคปฺตฺตวคฺค วุตฺตกมฺม ใน วุจฺเจเต
มยา อนภิกฺขิตฺตคฺคตา ใน วุจฺเจเต ๆ อาขยาตบพท กมฺมวาทก ฯ

สตฺถา สยคฺคตา ใน กเถสิ ๆ อาขยาตบพท กตฺตฺวาจก ปณฺหุปลาโสว ทานิสฺสิ สรูป ใน อิติ ๆ ศัพฺท อาทฺยตฺถ ใน อิมํ ฐมฺมเทสนํ อิมํ วิเสสน ของ ฐมฺมเทสนํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน กเถสิ เขตฺวเน วิสยาธาร ใน วิหรนฺโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ สตฺถา เอกํ วิเสสน ของ โคฆาตคฺคปฺตฺตํ อวุตฺตกมฺม ใน อารพฺภ ๆ สมานกาลกิริยา ใน กเถสิ ฯ

เก็ง กิร ศัพฺท อนฺุสฺสวณฺตล เอโก วิเสสน ของ โคฆาตโก ๆ สยคฺคตา ใน ขาทติ และ วิภิกฺกณฺติ ๆ อาขยาตบพท กตฺตฺวาจก สวตฺถิยํ ภินฺนธาร ใน โคฆาตโก คาโว อวุตฺตกมฺม ใน วัธฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน คเหตุวา วมฺสํสาณิ อวุตฺตกมฺม ใน คเหตุวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปจาเปตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นิสฺสิทฺตฺวา ปฺตฺตทาเรน สหตฺถตฺติยา เข้กับ สทฺธิ ๆ ศัพฺท กิริยาสมวาย ใน นิสฺสิทฺตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ขาทติ และ วิภิกฺกณฺติ มํสํ อวุตฺตกมฺม ใน ขาทติ มฺุเลน ตติยาวิเสสน ใน วิภิกฺกณฺติ จ สองศัพฺท วากฺยสมจฺยตฺถ เข้กับ มํสํ ขาทติ และ มฺุเลน วิภิกฺกณฺติฯ โส วิเสสน ของ โคฆาตโก ๆ สยคฺคตา ใน น อทาสิ น ศัพฺท ปฺฏิเสธ ใน อทาสิ ๆ อาขยาตบพท กตฺตฺวาจก เอวํ ศัพฺท กิริยาวิเสสน ใน กโรนฺโต ปฺลยฺจปณฺณาสวสฺสนิ อจฺจนฺตสฺโยคฺใน กโรนฺโต โคฆาตคฺคกมฺม อวุตฺตกมฺม ใน กโรนฺโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ โคฆาตโก ฐฺรวิหารเ วิสยาธาร ใน วิหรนฺตฺสฺส ๆ วิเสสน ของ สตฺถุโน ๆ สมฺปทาน ใน อทาสิ เอกทิวสํ กาลสฺตฺตฺมึ ใน อทาสิ ปี ศัพฺท อเปกฺขตฺถ เข้กับ กฏฺจฺจุมฺมตฺตํ ๆ วิเสสน ของ ยาคฺุ และ ภคฺตํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน อทาสิ วา สองศัพฺท ปทวิกปฺปตฺถ เข้กับ ยาคฺุ และ ภคฺตํ ฯ โส วิเสสน ของ โคฆาตโก ๆ สยคฺคตา ใน น ภฺลฺลชฺติ น ศัพฺท ปฺฏิเสธ ใน ภฺลฺลชฺติ ๆ อาขยาตบพท กตฺตฺวาจก มํเสน ตติยาอปาทาน ใน วินา ๆ วิเสสน ของ โคฆาตโก ภคฺตํ อวุตฺตกมฺม ใน ภฺลฺลชฺติ

เอกทิวสํ กาลสฺตฺตฺมึ ใน อคฺมาสิ โส วิเสสน ของ โคฆาตโก ๆ สยคฺคตา ใน อคฺมาสิ ๆ อาขยาตบพท กตฺตฺวาจก ทิวสฺภาเค กาลสฺตฺตฺมึ ใน วิภิกฺกณฺติตฺตฺวา มํสํ อวุตฺตกมฺม ใน วิภิกฺกณฺติตฺตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ทตฺวา อตฺตโน สมฺปทาน ใน อตฺถาย ๆ สมฺปทาน ใน ปจฺจิตฺุ ๆ ตฺมฺคฺคสมฺปทาน ใน ทตฺวา เอกํ วิเสสน ของ

มंसขณฺฑํ ๆ อวุตตกมฺม ใน ทตฺวา ภริยาย สมฺปทาน ใน ทตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อคฺมาสี นหายิตฺถํ
ตุมตฺตสมฺปทาน ใน อคฺมาสี ฯ

อถ กาลสตุตฺตมึ ใน อาห สหาย โภ สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อสฺส วิเสสน
ของ โคฆาตสฺส ๆ สามึสมฺพณฺฐ ใน สหानโภ เคหํ สมฺปาปฺณียกมฺม ใน อาคนฺตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน
อาห ภริยํ อถิตฺตกมฺม ใน อาห ตฺวํ สยกตฺตา ใน เทหิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก โถกํ วิเสสน ของ
วิกฺกัณฺณิมํสํ เม สมฺปทาน ใน เทหิ วิกฺกัณฺณิมํสํ อวุตตกมฺม ใน เทหิ ปาหุณฺโภ สยกตฺตา ใน อาคโธ ๆ กิตฺตบถ
กตฺตฺวาจก เคเห วิสยธาร ใน อาคโธ เม สามึสมฺพณฺฐ ใน เคเห อิติ ศัพท์ อาการ ใน อาห ฯ

ภริยา สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก วิกฺกัณฺณิมํสํ สยกตฺตา ใน นตฺถิ ๆ อาขุยาตบถ
กตฺตฺวาจก สหายโภ สยกตฺตา ใน คโธ กิตฺตบถ กตฺตฺวาจก เค สามึสมฺพณฺฐ ใน สหายโภ มंसํ อวุตตกมฺม
ใน วิกฺกัณฺณิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน คโธ อิทานิ กาลสตุตฺตมึ ใน คโธ นหายิตฺถํ ตุมตฺตสมฺปทาน ใน คโธ
อิติ ศัพท์ อาการ ใน อาห ฯ

สหายโภ อยฺยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ตฺวํ สยกตฺตา ใน มา กริ มา ศัพท์ ปฏฺิเสส
ใน กริ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก เหวํ ศัพท์ กิริยาวิเสสน ใน กริ สเจ ศัพท์ ปรกิปปตฺถ มंसขณฺฑํ สยกตฺตา
ใน อตฺถิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ตฺวํ สยกตฺตา ใน เทหิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อิติ ศัพท์ อาการ
ใน อาห ฯ

ภริยา สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อณฺถํ วิเสสน ของ มंसํ ๆ สยกตฺตา ใน นตฺถิ ๆ
อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก สหายกสฺส สมฺปทาน ใน นิกฺขิตฺตํ เค สามึสมฺพณฺฐ ใน สหายกสฺส นิกฺขิตฺตํ วิเสสน
ของ มंसขณฺฑํ ๆ อวุตตกมฺม ใน จเปตฺวา ๆ กิริยาวิเสสน ใน (อณฺถํ) มंसํ อิติ ศัพท์ อาการ ใน อาห ฯ

โส วิเสสน ของ สหายโภ ๆ สยกตฺตา ใน ปกฺกามิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อณฺถํ วิเสสน ของ
มंसํ ๆ สยกตฺตา ใน นตฺถิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก สหายกสฺส ใน อตฺถาย เม สามึสมฺพณฺฐ ใน สหายกสฺส
อตฺถาย สมฺปทาน ใน ฐปีต- ฐปีตมंसโธ อปาทาน ใน อณฺถํ, จ ศัพท์ สมฺปิณฺฑานตฺถ โส วิเสสน ของ
โคฆาตโภ ๆ สยกตฺตา ใน น ภุณฺชติ น ศัพท์ ปฏฺิเสส ใน ภุณฺชติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก มंसฺน ตติยาอปาทาน
ใน วินา ๆ วิเสสน ของ โคฆาตโภ อยํ วิเสสน ของ อิตฺถิ ๆ สยกตฺตา ใน น ทสฺสติ น ศัพท์ ปฏฺิเสส ใน
ทสฺสติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อิติ ศัพท์ อาการ ใน จินฺเตตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน คเหตฺวา สามึ กิริยาวิเสสน
ใน คเหตฺวา ตํ วิเสสน ของ มंसํ ๆ อวุตตกมฺม ใน คเหตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปกฺกามิ ฯ

ปี ศัพท์ อเปลกขุด เข้ากับ โคมตโก ๆ สยกตดา ใน อาห ๆ อาขยาดบท กตตุวจาก นหาตวา
ปุกพกาลกิริยา ใน อาคโต ๆ วิเสสน ของ โคมตโก ภคเต ลกขณ ใน อุปนีเต ๆ ลกขณกิริยา ตาย วิเสสน
ของ ภริยาย ๆ อนภิตกตดา ใน อุปนีเต อคตโน สมปทาน ใน อุปนีเต ปกปณเณน สหตุตตติยา เข้ากับ
สทธิ ๆ ศัพท์ กิริยาสมวย ใน วาหเตตวา ๆ ปุกพกาลกิริยา ใน อุปนีเต มัส สยกตดา ใน อตติ ๆ อาขยาดบท
กตตุวจาก กห วิเสสน ของ จาเน ๆ อาธาร ใน อตติ อิติ ศัพท์ อการ ใน อาห ๆ

ภริยา สยกตดา ใน อาห ๆ อาขยาดบท กตตุวจาก สามิ อลปน มัส สยกตดา ใน นตติ ๆ อาขยาดบท
กตตุวจาก อิติ ศัพท์ อการ ใน อาห ๆ โคมตโก สยกตดา ใน ปุจิจิ ๆ อาขยาดบท กตตุวจาก อห สยกตดา ใน
อมหิ ๆ อาขยาดบท กตตุวจาก นนุ ศัพท์ ปุจณตต ปจนตถาย สมปทาน ใน ทตวา มัส อวุตตกมม ใน ทตวา ๆ
ปุกพกาลกิริยา ใน คโต ๆ วิกติกตดา ใน อมหิ อิติ ศัพท์ อการ ใน ปุจิจิ ๆ

ภริยา สยกตดา ใน อาห ๆ อาขยาดบท กตตุวจาก สหายโก สยกตดา ใน คโต ๆ กิตบท กตตุวจาก ตว
สามีสมนุช ใน สหายโก อาคนตวา ปุกพกาลกิริยา ใน วตวา ปาหุนโก สยกตดา ใน อาคโต ๆ กิตบท กตตุวจาก
เม สามีสมนุช ใน ปาหุนโก ตว สยกตดา ใน เทหิ ๆ อาขยาดบท กตตุวจาก วิกกีณิมัส อวุตตกมม ใน เทหิ
เม สมปทาน ใน เทหิ อิติ ศัพท์ อการ ใน วตวา ๆ ปุกพกาลกิริยา ใน คเหตุวา มยา อนภิตกตดา ใน
วุดเต อลล วิเสสน ของ มัส ๆ สยกตดา ใน นตติ ๆ อาขยาดบท กตตุวจาก สหายกสส สมปทาน ใน จปีต-
เต สามีสมนุช ใน สหายกสส จปีตมัสโต อปาทาน ใน อลล (มัส) จ ศัพท์ สมปทานตต โส วิเสสน ของ
สหายโก ๆ สยกตดา ใน น ภุชติ น ศัพท์ ปุชิสเร ใน ภุชติ ๆ อาขยาดบท กตตุวจาก เต สามีสมนุช ใน
สหายโก มเสน ตติยาอปาทาน ใน วินา ๆ วิเสสน ของ อหายโก อิติ ศัพท์ สรูป ใน วจเน ๆ ลกขณ ใน วุดเต ๆ
ลกขณกิริยา ปี ศัพท์ อเปลกขุด เข้ากับ วุดเต พลาเรน ตติยาวิเสสน ใน คเหตุวา ต วิเสสน ของ มัส ๆ
อวุตตกมม ใน คเหตุวา เอว ศัพท์ อวารณ เข้ากับ สามิ ๆ กิริยาวิเสสน ใน คเหตุวา ๆ ปุกพกาลกิริยา
ใน คโต อิติ ศัพท์ อการ ใน อาห ๆ

โส วิเสสน ของ โคมตโก ๆ สยกตดา ใน อาห อาขยาดบท กตตุวจาก อห สยกตดา ใน น ภุชามิ
น ศัพท์ ปุชิสเร ใน ภุชามิ ๆ อาขยาดบท กตตุวจาก มเสน ตติยาอปาทาน ใน วินา ๆ วิเสสน ของ อห กตต์
อวุตตกมม ใน ภุชามิ ตว สยกตดา ใน หราหิ ๆ อาขยาดบท กตตุวจาก น วิเสสน ของ กตต์ ๆ อวุตตกมม ใน
หราหิ อิติ ศัพท์ อการ ใน อาห ๆ

ภริยา สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก สามิ อาลปน มยา อนภิตกตฺตา ใน สกกา ๆ กิริยาบถ
ภาววจาก ก็ ศัพท์ ปุจฺจนตฺถ กาคุํ ตุมตฺถสมฺปทาน ใน สกกา ตฺวํ สยกตฺตา ใน ภุชฺช ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก
อิตฺติ ศัพท์ อาการ ใน อาห ๆ

โส วิเสสน ของ โคฆาตโก ๆ สยกตฺตา ใน จเปตี ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อหํ สยกตฺตา ใน น ภุชฺชามิ
น ศัพท์ ปฏิเสธ ใน ภุชฺชามิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ภตฺตํ อวฺตฺตกมฺม ใน ภุชฺชามิ อิตฺติ ศัพท์ อาการ ใน วตฺวา ๆ
ปุพฺพกาลกิริยา ใน หราเปตฺวา ตํ วิเสสน ของ ภตฺตํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน หราเปตฺวา ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาทาย
สตฺถํ อวฺตฺตกมฺม ใน อาทาย ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน คนฺตฺวา โคโณ สยกตฺตา ใน อตฺถิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก
ปจฺฉาเคเห วิสยธาร ใน จิโต ๆ วิเสสน ของ โคโณ ตสฺส วิเสสน โคณสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน สนฺติกํ ๆ
สมฺปาปฺณิยกมฺม ใน คนฺตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยาใน ปกฺขิปีติวา มฺเข อารฺธ ใน ปกฺขิปีติวา หตฺถํ อวฺตฺตกมฺม ใน
ปกฺขิปีติวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นีหริตฺวา ชิวหํ อวฺตฺตกมฺม ใน นีหริตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ฉินฺทิตฺวา
สตฺถน กรณ ใน ฉินฺทิตฺวา มฺลเ อารฺธ ใน ฉินฺทิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน คนฺตฺวา อาทาย สมานกาลกิริยา
ใน คนฺตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปจาเปตฺวา องคาเรสุ อฺปฺสฺสิเลสิกาธาร ใน ปจาเปตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน
จเปตฺวา ภตฺตมตฺถเก อฺปฺสฺสิเลสิกาธาร ใน จเปตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นิสินฺโน ๆ วิเสสน ของ โคฆาตโก เอกํ วิเสสน
ของ ภตฺตปฺณิยํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน ภุชฺชิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน จเปตี เอกํ วิเสสน ของ มํสขณฺฑํ ๆ อวฺตฺตกมฺม
ใน จเปตี มฺเข อารฺธ ใน จเปตี ๆ

เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ ตํขณฺฑํ ๆ กาลสตฺตฺมี ใน ปติ ชิวฺหา สยกตฺตา ใน ปติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก
อสฺส วิเสสน ของ โคฆาตกสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน ชิวฺหา ฉินฺทิตฺวา ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปติ ภตฺตปฺตํ อารฺธ ใน
ปติ ๆ เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ ตํขณฺฑํ ๆ กาลสตฺตฺมี ใน ลภิ โคฆาตโก สยกตฺตา ใน ลภิ ๆ อาขุยาตบถ
กตฺตฺวาจก กมฺมสฺริกฺขํ วิเสสน ของ วิปากํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน ลภิ ๆ

ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ โส ๆ วิเสสน ของ โคฆาตโก ๆ สยกตฺตา ใน วรฺวิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก
โฆ ศัพท์ วจฺนาลงฺการ โคโณ อฺปฺมาวิเสสน ของ โคฆาตโก วิย ศัพท์ อฺปฺมาไซตฺถ เข้ากับ โคโณ โลหิตธาราย อิตฺถมฺภูต
ของ โคฆาตโก มฺขโต อปาทาน ใน ปคฺฆนฺตฺติยา ๆ วิเสสน ของ โลหิตธาราย อนฺโตเคหํ สมฺปาปฺณิยกมฺม ใน
ปวิสิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วิรฺวิ ชนฺนุเกหิ กรณ ใน วิจรฺนิตฺโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ใน วรฺวิ ๆ

ตสฺมี วิเสสน ของ สมเย ๆ กาลสตฺตฺมี ใน โหติ ๆ ปฺตฺโต สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก
โคฆาตกสฺส สามีสมฺพนฺธ ใน ปฺตฺโต ปิตฺรํ อวฺตฺตกมฺม ใน โอลิเกตฺวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน จิโต สมิเป สมิปฺธาร
ใน จิโต ๆ วิกิตฺกตฺตา ใน โหติ ๆ

อด กาลสตุตมี ใน อาห มาตา สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก นํ วิเสสน ของ ปุตฺตํ ๆ
อกถิตกมฺม ใน อาห ปุตฺต อลาปน ตฺวํ สยกตฺตา ใน ปสฺส ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก อิมํ วิเสสน ของ ปิตฺรํ ๆ
อวุตฺตกมฺม ใน ปสฺส โคณํ อุปมาวิเสสน ของ ปิตฺรํ วย ศัพท์ อุปมาโชตก เข้ากั๊บ โคณํ เคมชฺเช อาธาร ใน
วิรวนฺตํ ชนฺนุเกหิ กรณ ใน วิจริตฺวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน วิรวนฺตํ ๆ วิเสสน ของ ปิตฺรํ อิทํ วิเสสน ของ ทุกฺขํ ๆ
สยกตฺตา ใน สยกตฺตา ใน ปติสฺสตี ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก ตว สามีสมฺพนฺธ ใน มตฺถเก ๆ อุปฺปสิเลตฺติกาธาร ใน
ปติสฺสตี ตฺวํ สยกตฺตา ใน ปลายสฺสฺส ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากั๊บ มมํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน
อโนโลเกตฺวา ๆ ปุ พุพฺพกาลกิริยา ใน กโรนฺโต อตฺตโน สมฺปทาน ใน กโรนฺโต สโตถิ อวุตฺตกมฺม ใน กโรนฺโต ๆ
อพฺพนฺตรกิริยา ของ ตฺวํ อิติ ศัพท์ อาการ ใน อาห ๆ

โส กัถิ มรณภยตฺตฺชฺชิตฺถ กัถิ วิเสสน ของ ปุตฺโต ๆ สยกตฺตา ใน ปลายิ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก
มาตฺรํ อวุตฺตกมฺม ใน วนฺทิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปลายิ จ ปน สองศัพท์ นิปาตสมฺมุท โส วิเสสน ของ ปุตฺโต ๆ
สยกตฺตา ใน อคฺมาสี ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก ปลายิตฺวา ปริโยสานกาลกิริยา ใน อคฺมาสี ตกฺกสิลล์ สมฺปาปฺณียกมฺม
ใน อคฺมาสี ๆ

ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากั๊บ โคฆาตโก ๆ สยกตฺตา ใน นิพฺพตฺติ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก โคโณ
อุปมาวิเสสน ของ โคฆาตโก ๆ วย ศัพท์ อุปมาโชตก เข้า กั๊บ โคโณ เคมชฺเช อาธาร ใน วิจริตฺวา วิรวนฺโต
อพฺพนฺตรกิริยา ใน วิจริตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน กตฺวา กาลํ อวุตฺตกมฺม ใน กตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นิพฺพตฺติ
อวิจิมฺหิ วิสยาธาร ใน นิพฺพตฺติ ๆ

ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากั๊บ โคโณ สยกตฺตา ใน อกาสิ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก กาลํ อวุตฺตกมฺม ใน
อกาสิ ๆ ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากั๊บ โคฆาตกปุตฺโต ๆ สยกตฺตา ใน อุกฺคณฺหิ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก ตกฺกสิลล์
สมฺปาปฺณียกมฺม ใน คนฺตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อุกฺคณฺหิ สุวณฺณการกมฺมํ อวุตฺตกมฺม ใน อุกฺคณฺหิ ๆ

อด กาลสตุตมี ใน ปกฺกามิ อาจริโย สยกตฺตา ใน ปกฺกามิ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก อสฺส วิเสสน ของ
โคฆาตกปุตฺตสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อาจริโย คามํ สมฺปาปฺณียกมฺม ใน คจฺจนฺโต ๆ อพฺพนฺตรกิริยา ของ อาจริโย
ตฺวํ สยกตฺตา ใน กเรยฺยาสิ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก นาม ศัพท์ สลฺยาโชตก เข้ากั๊บ เหวรูปี ๆ วิเสสน ของ
อลงการํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน กเรยฺยาสิ อิติ ศัพท์ อาการ ใน วดฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปกฺกามิ ๆ

ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากั๊บ โส ๆ วิเสสน ของ โคฆาตกปุตฺโต ๆ สยกตฺตา ใน อกาสิ ๆ อาขุยาตบท
กตฺตฺวาจก ตถารูปี วิเสสน ของ อลงการํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน อกาสิ อด กาลสตุตมี ใน อทาสิ อาจริโย สยกตฺตา
ใน อทาสิ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก อสฺส วิเสสน ของ โคฆาตกปุตฺตสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อาจริโย อาคนฺตฺวา

บุพพกาลกิริยา ใน ทิสวา อลงการ์ อวุตตกมม ใน ทิสวา ๆ บุพพกาลกิริยา ใน จิ นุตตวา อัย วิเสสน ของ ปุคโคโล ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ยตฺถ กตฺถจิ วิเสสน ของ จาเน ๆ อาธาร ใน คนฺตฺวา ๆ บุพพกาลกิริยา ใน ชีวติ คุมตฺตสมฺปทาน ใน สมตฺโถ วิกตฺกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพฺท อาการ ใน จินฺตฺตฺวา ๆ บุพพกาลกิริยา ใน อทาสี วยปฺปตฺตํ วิเสสน ของ ธีตรํ อตฺตโน สามีสมฺพนฺธ ใน ธีตรํ ๆ อวุตตกมม ใน อทาสี ฯ โส วิเสสน ของ โคฆาตกปฺปตฺโต ๆ สยกตฺตา ใน วทฺธิ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ปฺตฺตธีตาหิ กรณ ใน วุทฺธิ ฯ

อถ กาลสตุตฺตมึ ใน อเหตุํ วยปฺปตฺตา วิเสสน ของ ปฺตฺตา ๆ สยกตฺตา ใน อเหตุํ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อสฺส วิเสสน ของ โคฆาตกปฺตฺตสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน ปฺตฺตา สิปปิ อวุตตกมม ใน อุกฺคณฺหิตฺวา ๆ บุพพกาลกิริยา ใน คนฺตฺวา อปรภภาเค กาลสตุตฺตมึ ใน คนฺตฺวา สาวตฺถิ สมฺปาปฺณียกมม ใน คนฺตฺวา ๆ บุพพกาลกิริยา ใน สณฺจเปตฺวา ตตฺถ วิเสสน ของ สาวตฺถิยํ ๆ อาธาร ใน สณฺจเปตฺวา ฆราวาสํ อวุตตกมม ใน สณฺจเปตฺวา ๆ บุพพกาลกิริยา วสนฺตา ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ ปฺตฺตา สทฺธา กัถิ ปสนฺนา กัถิ วิกตฺกตฺตา ใน อเหตุํ ฯ

ปี ศัพฺท อเปกฺขตฺถ เขากัปฺ ปีตา ๆ สยกตฺตา ใน ปาปฺณิ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก วิเสสน ของ ปฺตฺตานํ ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน ปีตา ตกฺกสิลาຍํ อาธาร ใน ปาปฺณิ กิลฺยจิ วิเสสน กุสลํ ๆ อวุตตกมม ใน อกตฺวา ว ศัพฺท อวารณฺ เขากัปฺ อกตฺวา ๆ บุพพกาลกิริยา ใน ปาปฺณิ ฆรํ อวุตตกมม ใน ปาปฺณิ ฯ

แก้ง อถ กาลสตุตฺตมึ ใน นิมนฺตยีสฺ ปฺตฺตา สยกตฺตา ใน นิมนฺตยีสฺ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อสฺส วิเสสน ของ โคฆาตกปฺตฺตสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน ปฺตฺตา ปีตา สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก โน สามีสมฺพนฺธ ใน ปีตา มหฺลลโก วิกตฺกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพฺท อาการ ใน วตฺวา ๆ บุพพกาลกิริยา ใน ปกฺโกสาเปตฺวา อตฺตโน สามีสมฺพนฺธ ใน สนฺติกํ ๆ สมฺปาปฺณียกมม ใน ปกฺโกสาเปตฺวา ๆ บุพพกาลกิริยา ใน วตฺวา มยํ สยกตฺตา ใน ทสฺสาม อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ปิตฺติ สมฺปทาน ใน อตฺถาย ๆ สมฺปทาน ใน ทสฺสาม ทานํ อวุตตกมม ใน ทสฺสาม อิติ ศัพฺท อาการ ใน วตฺวา ๆ บุพพกาลกิริยา ใน นิมนฺตยีสฺ พุทฺธปฺปมฺจํ วิเสสน ของ ภิกฺขุสงฺฆํ ๆ อวุตตกมม ใน นิมนฺตยีสฺ ฯ

ปฺนทิวเส กาลสตุตฺตมึ ใน อาหํสุ เต วิเสสน ของ ปฺตฺตา ๆ สยกตฺตา ใน อาหํสุ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อนฺโดเคเห วิสยาธาร ใน นิสีทาเปตฺวา พุทฺธปฺปมฺจํ วิเสสน ของ ภิกฺขุสงฺฆํ ๆ การิตกมม ใน นิสีทาเปตฺวา ๆ บุพพกาลกิริยา ใน ปริวิสิตฺวา สกกจฺจํ กิริยาเสสน ใน ปริวิสิตฺวา ๆ บุพพกาลกิริยา ใน อาหํสุ ภตฺตกิจฺจาวสาเน กาลสตุตฺตมึ ใน อาหํสุ สตุถารํ อกตฺตกมม ใน อาหํสุ ฆนฺเต อาลปน อิทํ วิเสสน ของ ภตฺตํ ๆ วุตตกมม ใน ทินนํ ๆ กิตฺบถ กมฺมวาทก อมฺเหติ อนภิตฺกตฺตา ใน ทินนํ ปีตุ สมฺปทาน ใน กตฺวา ชีวภตฺตํ วิกตฺกมม ใน กตฺวา ๆ

กิริยาวิเสสน ใน ทินันน์ คุมเห สยกตฺตา ใน กโรธ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก ปิตุ สมฺปทาน ใน กโรธ โน สามีสมฺพนฺธ
ใน ปิตุ อนุโมทณํ อวฺตฺตกมฺม ใน กโรธ อิติ ศัพฺท อาการ ใน อาหํสุ ฯ

สตุถา สยกตฺตา ใน อภาสิ ฯ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก ตํ วิเสสน ของ โคฆาตกปฺตฺตํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน
อามเตตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วตฺวา อุปาสก อาลปน ตฺวํ สยกตฺตา ใน อสิ ฯ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก มหฺลลโก
กิตฺตี ปรีปกฺกสรีโร กิตฺตี ปณฺฑุปลาโส กิตฺตี วิกตฺกตฺตา ใน อสิ กุสฺลปาเถยฺยํ สยกตฺตา ใน นตฺถิ ฯ อาชฺยตบฺท
กตฺตฺวาจก ตว สามีสมฺพนฺธ ใน กุสฺลปาเถยฺยํ ปรีโลกคณนย สมฺปทาน ใน นตฺถิ ตฺวํ สยกตฺตา ใน กโรหิ ฯ
อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก อตฺตโน สมฺปทาน ใน กโรหิ ปตฺติจฺจํ อวฺตฺตกมฺม ใน กโรหิ ตฺวํ สยกตฺตา ใน ภว และ มา
ภว มาศฺพฺท ปฏฺิเสธ ใน ภว ๆ กิริยาสองบฺท อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก ปณฺฑุโต วิกตฺกตฺตา ใน ภว พาโล วิกตฺกตฺตา
ใน ภว อิติ ศัพฺท อาการ ใน วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน กโรนโต อนุโมทณํ อวฺตฺตกมฺม ใน กโรนโต ฯ
อพฺภนฺตรกิริยา ของ สตุถา อีมา วิเสสน ของ คธา ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน อภาสิ

ตฺวํ สยกตฺตา ใน อสิ ฯ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก ปณฺฑุปลาโส
อุปฺมาวิกตฺกตฺตา ใน อสิ อิว ศัพฺท อุปฺมาโชตก เข้ากัับ ปณฺฑุปลาโส
อิทานิ กาลสตุตฺถี ใน อสิ ศัพฺท อเปกฺขตฺถ เข้ากัับ ยมฺปฺริสสา ฯ
สยกตฺตา ใน อุปฺภูจฺจิตา ๆ กิตฺตบฺท กตฺตฺวาจก เต สมฺปทาน ใน อุปฺภูจฺจิตา
ตฺวํ สยกตฺตา ใน ปตฺติจฺจิสฺสิ ฯ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก อฺยฺโยคฺมฺเช สมฺปาทาร
ใน ปตฺติจฺจิสฺสิ ปี ศัพฺท อเปกฺขตฺถ เข้ากัับ ปาเถยฺยํ ๆ สยกตฺตา ใน น
วิชฺชติ น ศัพฺท ปฏฺิเสธ ใน วิชฺชติ ฯ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก เต สามีสมฺพนฺธ
ใน ปาเถยฺยํ จ สึศัพฺท วากฺยสมฺมจฺยตฺถ เข้ากัับ ตฺวํ ปณฺฑุปลาโส
ทานิสฺสิ ยมฺปฺริสสาปี เต อุปฺภูจฺจิตา ตฺวํ อฺยฺโยคฺมฺเช ปตฺติจฺจิสฺสิ และ ปาเถยฺยํปี
เต น วิชฺชติ ฯ

โส วิเสสน ของ ตฺวํ ๆ สยกตฺตา ใน กโรหิ ฯ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก
ทึปํ อวฺตฺตกมฺม ใน กโรหิ อตฺตโน สมฺปทาน ใน กโรหิ ตฺวํ สยกตฺตา ใน
วายม ฯ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก จิปรํ กิริยาวิเสสน ใน วายม ตฺวํ
สยกตฺตา ใน ภว ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก ปณฺฑุโต วิกตฺกตฺตา ใน
ภว ตฺวํ สยกตฺตา ใน เอหิสฺสิ ฯ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก นิทฺธนฺตมโล กิตฺตี
อนฺจฺโคธโน กิตฺตี วิกตฺกตฺตา ใน หุตฺวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน เอหิสฺสิ ทิพฺพ

วิเสสน ของ อริยภูมิ ๆ อวุตตกมม ใน เอหิสิ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อิม่า คาลา ๖

ตตล วิเสสน ของ ปทสฺส ๆ นิพฐารณ ใน คาลาปาทสฺส **ปณฺฑุปลาโส ทานิสึ สรูป** ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน คาลาปาทสฺส ๆ นิพฐารณีย และ สามีสมฺพนฺธ ใน อตุโถ

อุปาสก อาลปน คุวํ สยกตฺตา ใน อโหสิ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก อิทานิ กาลสตุคฺคมี ใน อโหสิ ฉิชฺชิตฺวา ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปตน- ภูมียํ อุปฺปเลสิกาธาร ใน ปตน- ปตนปณฺฑุปลาโส อุปฺมาวิกตฺติกตฺตา ใน อโหสิ วิย ศัพท์ อุปฺมาโชตก เข้กัปป ฉิชฺชิตฺวา ภูมียํ ปตนปณฺฑุปลาโส อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตุโถ ๆ ลิงฺคตฺล ๖

ยมฺพฺตฺวา วุตฺตกมฺม ใน วุจฺจนฺติ ภควตา อนภิตฺตกตฺตา ใน วุจฺจนฺติ ๆ อาขยาตบท กมฺมวาทก ยมฺปฺริสา สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาการ ใน วุจฺจนฺติ ๖ ปน ศัพท์ วิเสสโชตก อิทํ วิเสสน ของ วจฺนํ ๆ วุตฺตกมฺม ใน วุคฺคํ ภควตา อนภิตฺตกตฺตา ใน วุคฺคํ ๆ กิตฺตบท กมฺมวาทก ยมฺปฺริสา สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน อิทํ วจฺนํ เอว ศัพท์ อวธารณ เข้กัปป มรณํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน สนฺธาย ๆ กิริยาเสสน ใน วุคฺคํ ๖ มรณํ สยกตฺตา ใน ปจฺจุปฺภูจฺติตํ ๆ กิตฺตบท กตฺตฺวาจก เต สมฺปทาน ใน ปจฺจุปฺภูจฺติตํ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตุโถ ๆ ลิงฺคตฺล ๖

อุยฺโยคฺมุเข สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน ปทสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตุโถ คุวํ สยกตฺตา ใน อติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ปฺริทานิมฺมุเข กิตี อวฺทฺตฺติมฺมุเข กิตี สมฺปฐาร ใน จิโต ปฺริทานิมฺมุเข วิวริย ใน อวฺทฺตฺติมฺมุเข ๆ วิวรณ จิโต วิกตฺติกตฺตา ใน อติ จ ศัพท์ วากฺยสมฺมจฺยจฺตฺล เข้กัปป ปฺริทานิมฺมุเข และ อวฺทฺตฺติมฺมุเข จิโต อติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตุโถ ๆ ลิงฺคตฺล ๖

ปาเถยฺย สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน ปทสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตุโถ ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺล เข้กัปป กุสฺลปาเถยฺย ๆ สยกตฺตา ใน นตฺถิ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ตณฺฑุลาทิปาเถยฺย อุปฺมาลิงฺคตฺล คมิกฺกสฺส วิเสสน ของ ปุคฺคฺลสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน ตณฺฑุลาทิปาเถยฺย อสนฺตํ วิเสสน ของ ตณฺฑุลาทิปาเถยฺย วิย ศัพท์ อุปฺมาโชตก เข้กัปป คมิกฺกสฺส ตณฺฑุลาทิปาเถยฺย อสนฺตํ ปฺรโลคํ สมฺปาปฺณียกมฺม ใน คจฺจนฺตสฺส ๆ วิเสสน ของ ทว ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน กุสฺลปาเถยฺย อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตุโถ ๆ ลิงฺคตฺล ๖

โส กโรหิ สรูป ใน อิติ ศัพท์ สรูป ใน ปททฺวยสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตุโถ โส วิเสสน ของ คุวํ ๆ สยกตฺตา ใน กโรหิ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก นววาย ลกฺขณ ใน ภินฺนาย ๆ ลกฺขณกิริยา สมฺมทฺเท อธาร ใน ภินฺนาย ทีปสงฺฆาตํ วิเสสน ของ ปตฺติภูจฺจํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน (กิโรนฺโต ๆ วิเสสน ของ ปุคฺคฺโล) ๆ อุปฺมาลิงฺคตฺล วิย ศัพท์ อุปฺมาโชตก เข้กัปป สมฺมทฺเท นววาย ภินฺนาย ทีปสงฺฆาตํ ปตฺติภูจฺจํ กิโรนฺโต ปุคฺคฺโล อตฺตโน สมฺปทาน ใน กโรหิ กุสฺลปตฺติภูจฺจํ อวุตฺตกมฺม ใน กโรหิ

จ ศัพท์ สมป็นตาดต ตวั สยกตดา ใน วายม และ อารภ ๑ อาขยาตบท กตตุวจาก กรโนโต อพภนตรกิริยา ของ ตวั จิปปั กิริยาวิเสสน ใน วายม จิปปั วายม วิวริย ใน สีมั สีมั วิวริย อารภ ๑ วิวรน สีมั สองบท กิริยาวิเสสน ใน อารภ วิวริย อวุตตกมม ใน อารภ ตวั สยกตดา ใน ภว ๑ อาขยาตบท กตตุวจาก อตตโน สมปทาน ใน กุสล- กมมปติฏจากรณน ๑ กรณ ใน ภว ปณฺทิตโต วิกติกตดา ใน ภว ๑ หิ ศัพท์ เหตุซอก โย วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๑ สยกตดา ใน กรโต ๑ อาขยาตบท กตตุวจาก มรณมุขั อวุตตกมม ใน อปตวา ๑ ปุพพกาลกิริยา ใน สมตถ- กาคุ ตุมตถสมปทาน ใน สมตถ- เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ สมตถกาลเอ ๑ กาลสตตมี ใน กรโต กุสลั อวุตตกมม ใน กรโต เอโส วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๑ สยกตดา ใน โหติ ๑ อาขยาตบท กตตุวจาก นาม ศัพท์ สลยวไซตท เข้ากับ ปณฺทิตโต ๑ วิกติกตดา ใน โหติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๑ ลิงคตถ ๑ ตวั สยกตดา ใน ภว มา ศัพท์ ปฏิเสธ ใน ภว ๑ กิริยาสองบท อาขยาตบท กตตุวจาก ตาทีโส วิกติกตดา ใน ภว อนุธพาล วิกติกตดา ใน ภว อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๑ ลิงคตถ ๑

ทิพพ อริยภูมิ สรูป ใน อิติ ๑ ศัพท์ สรูป ใน ปททวยสส ๑ สามีสมพนธ ใน อตฺโถ ตวั สยกตดา ใน ปาปฺณิสสตี ๑ อาขยาตบท กตตุวจาก เอวั ศัพท์ กิริยาวิเสสน ใน กรโนโต วิวริย อวุตตกมม ใน กรโนโต ๑ อพภนตรกิริยา ของ ตวั รากาที่นั วิเสสน ของ มลัน ๑ ภาวาที่สมพนธ ใน นีหฺนตาย ๑ เหตุ ใน นิทฺธนตมโล องคณา- ภาเวน เหตุ ใน อนนฺจโณ และ นิกฺกิลโส นิทฺธนตมโล กิติ อนนฺจโณ กิติ นิกฺกิลโส กิติ วิกติกตดา ใน หุตฺวา อนนฺจโณ วิวริย ใน นิกฺกิลโส ๑ วิวรน หุตฺวา สมานกาลกิริยา ใน ปาปฺณิสสตี ปญจวิธั วิเสสน ของ สุตฺทาวาสภูมิ ๑ อวุตตกมม ใน ปาปฺณิสสตี อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๑ ลิงคตถ ๑

เทศนาวสาน กาลสตตมี ใน ปติฏฺฐหิ อุปาสโก สยกตดา ใน ปติฏฺฐหิ ๑ อาขยาตบท กตตุวจาก โสตาปตฺติฝเล อธาร ใน ปติฏฺฐหิ ๑ เทศนา สยกตดา ใน อโหสิ ๑ อาขยาตบท กตตุวจาก ปี ศัพท์ อเปกฺขตถ เข้ากับ สมปตฺตานั ๑ วิเสสน ของ ชนानั ๑ สมปทาน ใน อโหสิ สาทฺธิกา วิกติกตดา ใน อโหสิ อิติ ศัพท์ สมานน ๑

เต วิเสสน ของ ปุตฺตา ๑ สยกตดา ใน อาหฺสุ ๑ อาขยาตบท กตตุวจาก ปี ศัพท์ อเปกฺขตถ เข้ากับ ปุณทิวสตถาย ๑ สมปทาน ใน นิมนเตตฺวา สตถารั อวุตตกมม ใน นิมนเตตฺวา ๑ ปุพพกาลกิริยา ใน ทตฺวา ทานั อวุตตกมม ใน ทตฺวา ๑ ปุพพกาลกิริยา ใน อาหฺสุ กตภตฺตกิจจั วิเสสน ของ สตถารั ๑ อถิตกมม ใน อาหฺสุ อนฺโมทนกาลเอ กาลสตตมี ใน อาหฺสุ

ภนเต อาลปน ปี ศัพท์ อเปกฺขตถ เข้ากับ อิทั ๑ วิเสสน ของ ภตฺตั ๑ วุตตกมม ใน ทินนั อมเหหิ อนภิตกตดา ใน ทินนั ๑ กิตบท กมฺมวจาก อมฺหากั สามีสมพนธ ใน ปีตุ ๑ สมปทาน ใน กตฺวา เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ ชีวภตฺตั ๑ วิกติกมม ใน กตฺวา ๑ กิริยาวิเสสน ใน ทินนั ตุมเห สยกตดา ใน กรโต ๑ อาขยาตบท

กตตุจวจาก เอว ศัฟท์ อวธารณ เจ้ากั๊บ อิมสุส ๆ วิเสสน ของ ปิตุ ๆ สมปทาน ใน กรโธธ อนุโมทนั ฤ อวตุตคกมม ใน กรโธธ อิติ ศัฟท์ อาการ ใน อาหังสุ ๆ

สตถา สยกตตุตา ใน อภาสิ ฤ อาขุยาตบท กตตุจวจาก ตสุส วิเสสน ของ โคจมาตคปุตตสุส ฤ สมปทาน ใน กรโธธ อนุโมทนั อวตุตคกมม ใน กรโธธ ฤ อพกนตรกิริยา ของ สตถา อีมา กั๊ดี เทว กั๊ดี วิเสสนของ คาถา ฤ อวตุตคกมม ใน อภาสิ

อิทานิ กาลสตคตมี ใน อสิ ตวั สยกตตุตา ใน อสิ ฤ อาขุยาตบท กตตุจวจาก อุนันตีวโย วิกติกตตุตา ใน อสิ ว ศัฟท์ อวธารณ เจ้ากั๊บ อุนันตีวโย ตวั สยกตตุตา ใน อสิ ฤ อาขุยาตบท กตตุจวจาก สมปยาโต วิกติกตตุตา ใน อสิ ยมสุส สามีสมพนุช ใน สนตีกั ฤ สมปยาปุนิยกมม ใน (คนตุ) ฤ ตุมตถสมปทาน ใน สมปยาโต ปี ศัฟท์ อเปกขตุถ เจ้ากั๊บ วาโส ฤ สยกตตุตา ใน นตถิ ฤ อาขุยาตบท กตตุจวจาก เต สามีสมพนุช ใน วาโส อนตธา ภินนธาร ใน วาโส ปี ศัฟท์ อเปกขตุถ เจ้ากั๊บ ปาเลยัย ฤ สยกตตุตา ใน น วิชชติ น ศัฟท์ ปฎิเสธ ใน วิชชติ ฤ อาขุยาตบท กตตุจวจาก เต สามีสมพนุช ใน ปาเลยัย จ สัฟท์ วากยสมุจยตุถ เจ้ากั๊บ อุนันตีวโย ทานิสิ สมปยาโตสิ ยมสุส สนตีกั วาโสปี เต นตถิ อนตธา และ ปาเลยัยปี เต น วิชชติ ฤ

โส วิเสสน ของ ตวั ฤ สยกตตุตา ใน กรโธธ ฤ อาขุยาตบท กตตุจวจาก ทิปิ อวตุตคกมม ใน กรโธธ อตตโน สมปทาน ใน กรโธธ ตวั สยกตตุตา ใน วายม ฤ อาขุยาตบท กตตุจวจาก จิปปี กิริยาวิเสสน ใน วายม ตวั สยกตตุตา ใน ภว ฤ อาขุยาตบท กตตุจวจาก ปณทิตโต วิกติกตตุตา ใน ภว ตวั สยกตตุตา ใน น อูเปหิสิ น ศัฟท์ ปฎิเสธ ใน อูเปหิสิ ฤ อาขุยาตบท กตตุจวจาก นินทนนตมโล กั๊ดี อนนังคโณ กั๊ดี วิกติกตตุตา ใน หุตวา ฤ สมานกาลกิริยา ใน อูเปหิสิ ปุน ศัฟท์ กิริยาวิเสสน ใน อูเปหิสิ ชาติชริ อวตุตคกมม ใน อูเปหิสิ อิติ ศัฟท์ สรูป ใน อีมา เทว คาถา ฤ

สททชาต สยกตตุตา ใน โหติ ฤ อาขุยาตบท กตตุจวจาก ตตถ วิเสสน ของ ปจรมคาถายั ฤ ภินนธาร ใน ปเท **อุนันตีวโย** สรูป ใน อิติ ฤ ศัฟท์ สรูป ใน ปเท ฤ ภินนธาร ใน สททชาต **อุน** สรูป ใน อิติ ฤ ศัฟท์ สรูป ใน

สหราชอาณาจักร นิปาทมตต์ วิกติกตตต ใน โหติ ฯ ตวั สยกตตต ใน อสิ ฯ อาชยตบต กตตตวจาก นีตวโย กี้ดี คตวโย กี้ดี
อติกนตวโย กี้ดี วิกติกตตต ใน อสิ นีตวโย วิวริย ใน คตวโย วิวรน และ วิวรน ใน อติกนตวโย ฯ วิวรน ฯ
อิทานิ กาลสตตตมี ใน อสิ ตวั สยกตตต ใน อสิ ฯ อาชยตบต กตตตวจาก ตโย วิเสสน เวย ฯ อวตตตกมม ใน
อติกนตตววา ฯ ปุพพกาลกิริยา ใน จิโต มรณมุเข สมีปฐาร ใน จิโต ฯ วิกติกตตต ใน อสิ อิติ ศัพท สรูป ใน
อตโต ฯ ลิงคตต ฯ

สมปยาไคสิ ยมสส สนคิก สรูป ใน อิติ ฯ ศัพท สรูป ใน คาลาปาทสส ฯ สามีสมพนธ ใน อตโต ตวั
สยกตตต ใน อสิ ฯ อาชยตบต กตตตวจาก มรณมุข สมปปาปณียกมม ใน คนตฺ ฯ ตุมตตตสมปทาน ใน สชฺไซ ฯ
วิกติกตตต ใน หุตว ฯ สมานกาลกิริยา ใน จิโต ฯ วิกติกตตต ใน อสิ อิติ ศัพท สรูป อตโต ฯ ลิงคตต ฯ

วาโสปี จ เคนคฺธิ อนคฺตรา สรูป ใน อิติ ฯ ศัพท สรูป ใน คาลาปาทสส ฯ สามีสมพนธ ใน อตโต
ปุคฺคลา สยกตตต ใน วสนติ อาชยตบต กตตตวจาก ยถา ศัพท อุปมาชตก มคคฺ สมปปาปณียกมม ใน คจจนตว ฯ
วิเสสน ของ ปุคฺคลา ตานี สองบต วิเสสน ของ กิจจานี ฯ อวตตตกมม ใน กโรนตว ฯ อพพนตฺรกิริยา ของ ปุคฺคลา
อนตฺรามคฺเค อาธาร ใน วสนติ ปุคฺคลา สยกตตต ใน วสนติ ฯ อาชยตบต กตตตวจาก น ศัพท ปฏฺิเสธนตต เอวั
ศัพท อุปเมยฺยชตก ปรโลกฺ สมปปาปณียกมม ใน คจจนตว ฯ วิเสสน ของ ปุคฺคลา อนตฺรามคฺเค อาธาร ใน วสนติ ฯ

หิ ศัพท เหตุชตก ปุคฺคเลน อนนฺทิตตตต ใน น สกกา น ศัพท ปฏฺิเสธ ใน สกกา ฯ กิริยาบต ภาววจาก
ปรโลกฺ สมปปาปณียกมม ใน คจจนตว ฯ วิเสสน ของ ปุคฺคเลน ตุมเห เหตุคตตต ใน อธิวเสถ กติปาทฺ การิตกมม
ใน อธิวเสถ ฯ อาชยตบต เหตุคตตตวจาก อหํ สยกตตต ใน เทมิ ฯ อาชยตบต กตตตวจาก ทานํ อวตตตกมม
ใน เทมิ ตว ศัพท กิริยาวิเสสน ใน เทมิ อหํ สยกตตต ใน สุนามิ ฯ อาชยตบต กตตตวจาก ฐมมํ อวตตตกมม
ใน สุนามิ ตว ศัพท กิริยาวิเสสน ใน สุนามิ อิติ ศัพท สรูป ใน อาทีนํ วจนานํ อาทีนํ วิเสสน ของ วจนานํ ฯ
อวตตตกมม ใน วตตฺ ฯ ตุมตตตสมปทาน ใน สกกา ฯ

ปน ศัพท วากยรมภ ปุคฺคโล สยกตตต ใน โหติ ฯ อาชยตบต กตตตวจาก อิตฺ วิเสสน ของ โลกโต ฯ อปาทน
ใน จวิตว ฯ ปุพพกาลกิริยา ใน นิพพตฺโต ปรโลเก อาธาร ใน นิพพตฺโต ว ศัพท อวธารณ เข้ากับ นิพพตฺโต ฯ
วิกติกตตต ใน โหติ อิติ ศัพท สรูป ใน อตโต ฯ ลิงคตต ฯ เอตํ วิเสสน ของ ปทํ ฯ อวตตตกมม ใน วตตฺ สตถารา
อนนฺทิตตตตต ใน วตตฺ ฯ กิตบต กมมวจาก อิมํ วิเสสน ของ อตถํ ฯ อวตตตกมม ใน สนธาย ฯ กิริยาวิเสสน ใน วตตฺ
(วาโสปี จ สรูป ใน อิติ ฯ ศัพท อาทยตต ใน เอตํ วจนํ) ฯ

ปาเลยฺย สรูป ใน อิติ ฯ ศัพท อาทยตต ใน อิทํ ปทํ อิทํ วิเสสน ของ ปทํ ฯ วตตตกมม ใน วตตฺ สตถารา
อนนฺทิตตตตต ใน วตตฺ ฯ กิตบต กมมวจาก กิลจายี ศัพท อนุคฺคหตฺต ญฺุจฺจา อาธาร วิเสสน วตตฺ เอว ศัพท อวธารณ

เข้ากับ วุตต์ ปน ศัพท์ อรุจิสูจนตล (ปาเถยย์ สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาทยตล ใน อิทํ ปทํ) อิทํ วิเสสน ของ ปทํ ๆ วุตตกมฺม ใน คหิตํ สตถารา อนภิตกตตฺตา ใน คหิตํ ๆ กิตบถ กมฺมวจาก อุปาสกสฺส สมฺปทาน ใน ทพฺพีกรณตฺถํ ปุนฺปฺปุนํ กิริยาวิเสสน ใน ทพฺพีกรณตฺถํ ๆ สมฺปทาน ใน คหิตํ อปี ศัพท์ อเปกขตฺถ เข้ากับ อิศฺ วิเสสน ของ คากายํ ๆ อาธาร ใน คหิตํ ๆ

ปี ศัพท์ อเปกขตฺถ เข้ากับ พยฺยธมฺมณานิ ๆ สยกตฺตา ใน โหนฺติ ๆ อาขยตบถ กตฺตฺวาจก **ชาคิขฺร** สรูป ใน อิติ ศัพท์ ใน เอตฺถ วจเน เอตฺถ วิเสสน ของ วจเน ๆ อาธาร ใน คหิตานิ เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ คหิตานิ ๆ วิกติกตฺตา ใน โหนฺติ ๆ

จ ศัพท์ วากยารมฺภ อนาคามิมคฺโค วุตตกมฺม ใน กลิตฺโต สตถารา อนภิตกตตฺตา ใน กลิตฺโต ๆ กิตบถ กมฺมวจาก เภฏฐิมคากาหิ กรณ ใน กลิตฺโต อรหตฺตตมคฺโค วุตตกมฺม ใน กลิตฺโต สตถารา อนภิตกตตฺตา ใน กลิตฺโต ๆ กิตบถ กมฺมวจาก อิศฺ วิเสสน ของ คากายํ ๆ อาธาร ใน กลิตฺโต ๆ กุมาริ สยกตฺตา ใน คณฺหาติ ๆ อาขยตบถ กตฺตฺวาจก เอว วิเสสน ของ ภาเว ๆ ลกฺขณ ใน สนฺเต ๆ ลกฺขณกิริยา ปี ศัพท์ อเปกขตฺถ เข้ากับ สนฺเต ภตฺเต ลกฺขณ ใน อุปนฺีเต ๆ ลกฺขณกิริยา นาม ศัพท์ สลฺลวไซตฺถ เข้ากับ ยถา ๆ ศัพท์ อุปฺมาไซตฺถ รมฺลว อนภิตกตตฺตา ใน อุปนฺีเต อตฺตโน สามีสมฺพนฺธ ใน มฺข- มฺขปฺปมาณํ วิเสสน ของ กพฺพิ์ อวุตตกมฺม ใน วจฺเจตฺวา ๆ ปุพฺพาลกิริยา ใน อุปนฺีเต ปฺตฺตสฺส สมฺปทาน ใน อุปนฺีเต อตฺตโน สามีสมฺพนฺธ ใน มฺข- เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ มฺขปฺปมาณน ๆ กรณ ใน คณฺหาติ

อุปาสโก สยกตฺตา ใน ปตฺโต ๆ กิตบถ กตฺตฺวาจก เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ เอว ๆ ศัพท์ อุปฺเมยฺยไซตฺถ รมฺเม ลกฺขณ ใน เทสิเต ๆ ลกฺขณกิริยา สตถารา อนภิตกตตฺตา ใน เทสิเต อุปฺริมคฺควเสน กรณ ใน เทสิเต ปี ศัพท์ อเปกขตฺถ เข้ากับ เทสิเต อตฺตโน สามีสมฺพนฺธ ใน อุปนฺิสสยพเลน ๆ กรณ ใน ปตฺวา เภฏฐา อาธาร ใน ปตฺวา โสตาปตฺติผลํ อวุตตกมฺม ใน ปตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปตฺโต อิมิสฺสา วิเสสน ของ อนฺโมทนาย ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อวसाने ๆ กาลสฺตฺตมิ ใน ปตฺโต อนาคามิผลํ อวุตตกมฺม ใน ปตฺโต ๆ

ธมฺมเทสนา สยกตฺตา ใน อโหสิ ๆ อาขยตบถ กตฺตฺวาจก ปี ศัพท์ อเปกขตฺถ เข้ากับ เสสฺปริสาย ๆ สมฺปทาน ใน อโหสิ สาทฺถิกา วิกติกตฺตา ใน อโหสิ อิติ ศัพท์ สมฺาปนฺน ๆ

โคฆาตกปฺตฺตวตฺถ สยกตฺตา ใน นิฏฺฐิตํ ๆ
กิตบถ กตฺตฺวาจก ๆ

อณฺฺลตรพฺรหฺมณ วคฺคฺ

อณฺฺลตรพฺรหฺมณวคฺคฺ วคฺคฺกมฺม ใน วุจฺจเต

มยา อนภิตทคคฺคตา ใน วุจฺจเต ๆ อาชฺยาคบท กมฺมวากก ๑

สตถา สยกคฺคตา ใน กเถสิ ๆ อาชฺยาคบท กคฺคฺวากก **อนฺฺลทพฺเพน เมธวี** สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพฺท อาทยคคฺค ใน อิมํ ฐมฺมเทสนํ อิมํ วิเสสน ของ ฐมฺมเทสนํ ๆ อวคฺคฺกมฺม ใน กเถสิ เขตวเน วิสยธาร ใน วิหรนฺโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ สตถา อณฺฺลตร วิเสสน ของ พฺรหฺมณํ ๆ อวคฺคฺกมฺม ใน อารพก ๆ สฺमानกกาลกิริยา ใน กเถสิ ๑

กิริ ศัพฺท อนฺฺลสฺสวนคคฺค โส วิเสสน ของ พฺรหฺมณํ ๆ สยกคฺคตา ใน อณฺฺลทสิ ๆ อาชฺยาคบท กคฺคฺวากก เอกทิวสํ กาลสคฺคตฺมี ใน อณฺฺลทสิ ว ศัพฺท อวธารณ เจกัฏฺ ปาโต ๆ กาลสคฺคตฺมี ใน นิกฺขมิตฺวา ปุพฺพกกาลกิริยา ใน อณฺฺลทสิ ภิกฺขุณํ สามีสมฺพนฺธ ใน จีวรปารุปนฺนุจฺจเน ๆ อาธาร ใน ปารุปนฺเต ภิกฺขุ อวคฺคฺกมฺม ใน โอลเณนฺโต จีวร อวคฺคฺกมฺม ใน ปารุปนฺเต ๆ วิเสสน ของ ภิกฺขุ โอลเณนฺโต อพฺภนฺตรกิริยา ใน อณฺฺลทสิ ๑

ปน ศัพฺท วากฺยารมฺภ ตํ วิเสสน ของ จานํ สยกคฺคตา ใน โหติ ๆ อาชฺยาคบท กคฺคฺวากก วิรุพฺพหิตถิํ วิคคิตคคฺคตา ใน โหติ ๑ อถ กาลสคฺคตฺมี ใน เตมิ จีวรกณฺโณ สยกคคฺคตา ใน เตมิ ๆ อาชฺยาคบท กคฺคฺวากก เอกสฺส วิเสสน ของ ภิกฺขุโน ๆ อนาทฺร ใน ปารุปนฺตสฺส ๆ อนาทฺรกิริยา จีวร อวคคฺคกมฺม ใน ปารุปนฺตสฺส ติเณสุ อาธาร ใน ปวตฺเตนฺโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ จีวรกณฺโณ อฺสฺสาวพิณฺฑูหิ กรณ ใน เตมิ ๑

พฺรหฺมณํ สยกคคฺคตา ใน อกาลสิ ๆ อาชฺยาคบท กคคฺควากก ตํ วิเสสน ของ การณํ ๆ อวคคคคกมม ใน ทิสฺวา ๆ ปุพฺพกกาลกิริยา ใน จินฺเตตฺวา กาคฺคํ คคฺคคคคคคคตา ใน วณฺฺณคฺคิตฺติ ๆ อาชฺยาคบท กคคคควากก มยา อนภิตทคคคตา ใน กาคคคํ อิมํ วิเสสน ของ จานํ ๆ อวคคคคกมม ใน กาคคคํ อปฺปรหิตํ วิคคคคคกมม ใน กาคคคํ อิติ ศัพฺท อาการ ใน จินฺเตตฺวา ๆ ปุพฺพกกาลกิริยา ใน คนฺตฺวา ปุณฺทิวเส กาลสคคคตฺมี ใน คนฺตฺวา กุทฺทาลํ อวคคคคกมม ใน อาทาย ๆ สฺमानกกาลกิริยา ใน คนฺตฺวา ๆ ปุพฺพกกาลกิริยา ใน ตจฺเจตฺวา ตํ วิเสสน ของ จานํ ๆ อวคคคคกมม ใน ตจฺเจตฺวา ๆ ปุพฺพกกาลกิริยา ใน อกาลสิ ขลมนฺทลสทิสฺสํ วิคคคคคกมม ใน อกาลสิ ๑

พฺรหฺมณํ สยกคคคตา ใน โอกิริ ๆ อาชฺยาคบท กคคคควากก ปี ศัพฺท อเปกฺขคคคค เจกัฏฺ ปุณฺทิวเส ๆ กาลสคคคตฺมี ใน อาคนฺตฺวา ตํ วิเสสน ของ จานํ สฺมปาปฺณฺยคคคกมม ใน อาคนฺตฺวา ๆ ปุพฺพกกาลกิริยา ใน ทิสฺวา ภิกฺขุสุ ลกฺขณ ใน ปารุปนฺเตสุ ๆ ลกฺขณกิริยา จีวร อวคคคคกมม ใน ปารุปนฺเตสุ เอกสฺส วิเสสน ของ ภิกฺขุสุ สามีสมฺพนฺธ ใน จีวรกณฺณํ อวคคคคกมม ใน ทิสฺวา ภูมฺมียํ อปฺปสิเลสิกาธาร ใน ปคิตฺวา ๆ ปุพฺพกกาลกิริยา ใน ปวตฺเตมฺมานํ ปุสฺมฺหิ อาธาร ใน ปวตฺเตมฺมานํ

ๆ วิเสสน ของ จีวรกณณ์ ทิสฺวา ปุพฺพกาลกิริยา ใน จินฺเตตฺวา โอฺกิริตฺถํ ตุมตฺถกตฺตา ใน วมฺภูติ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก มยา อนภิตฺตกตฺตา ใน โอฺกิริตฺถํ อธิ วิเสสน ของ จาเน ๑ อาธาร ใน โอฺกิริตฺถํ วาลุกํ อวุตฺตกมฺม ใน โอฺกิริตฺถํ อิติ ศัพท์ อาการ ใน จินฺเตตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาหริตฺวา วาลุกํ อวุตฺตกมฺม ใน อาหริตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน โอฺกิริ ๑

อเถกทิวสํ กาลสตุตฺตมึ ใน อโหสิ จณฺโฑ วิเสสน ของ อาตโป ๑ สยกตฺตา ใน อโหสิ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ปุเรกตฺตํ กาลสตุตฺตมึ ใน อโหสิ ๑ ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ ตทา ๑ กาลสตุตฺตมึ ใน การสิ พฺราหฺมโณ เหตุกตฺตา ใน การสิ ปุคฺคํ การิตกมฺม ใน การสิ ๑ อาขุยาตบถ เหตุกตฺตฺวาจก ภิกฺขุณฺํ สามีสมฺพนฺธ ใน คตฺตโต จีวรํ อวุตฺตกมฺม ใน ปารุปนทานํ วิเสสน ของ ภิกฺขุณฺํ คตฺตโต อปาทาน ใน มฺลจนเต ๑ วิเสสน ของ เสเท ๑ อวุตฺตกมฺม ใน ทิสฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน จินฺเตตฺวา การตุํ ตุมตฺถกตฺตา ใน วมฺภูติ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อธิ วิเสสน ของ จาเน ๑ อาธาร ใน การตุํ มยา อนภิตฺตกตฺตา ใน การตุํ มณฺฑปํ อวุตฺตกมฺม ใน การตุํ อิติ ศัพท์ อาการ ใน จินฺเตตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน การสิ มณฺฑปํ อวุตฺตกมฺม ใน การสิ ๑

ปุเนกทิวสํ กิตฺติ ปาโต กิตฺติ กาลสตุตฺตมึ ใน อโหสิ วทฺทลิกา สยกตฺตา ใน อโหสิ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ว ศัพท์ อวารณ เข้ากับ ปาโต ๑ ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ ตทา ๑ กาลสตุตฺตมึ ใน อาโรเจสิ พฺราหฺมโณ สยกตฺตา ใน อาโรเจสิ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ภิกฺขุ อวุตฺตกมฺม ใน โอลเณโต ๑ อพฺภนฺตรกิริยา ของ พฺราหฺมโณ ตินฺตจีวรเก วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๑ อวุตฺตกมฺม ใน ทิสฺวา ปุพฺพกาลกิริยา ใน จินฺเตตฺวา การตุํ ตุมตฺถกตฺตา ใน วมฺภูติ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก เอตฺถ วิเสสน ของ จาเน ๑ อาธาร ใน การตุํ มยา อนภิตฺตกตฺตา ใน การตุํ สาลํ อวุตฺตกมฺม ใน การตุํ อิติ ศัพท์ อาการ ใน จินฺเตตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน การเตวา สาลํ อวุตฺตกมฺม ใน การเตวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน จินฺเตตฺวา อิทานิ กาลสตุตฺตมึ ใน กริสฺสามิ อหํ สยกตฺตา ใน กริสฺสามิ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก สาลมํ อวุตฺตกมฺม ใน กริสฺสามิ อิติ ศัพท์ อาการ ใน จินฺเตตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นิมนเตตฺวา พุทฺธปฺปมฺขํ วิเสสน ของ ภิกฺขุสงฺฆํ ๑ อวุตฺตกมฺม ใน นิมนเตตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นิสฺสาเปตฺวา อนโต กิตฺติ พหิ กิตฺติ อาธาร ใน นิสฺสาเปตฺวา จ สองศัพท์ ปทสมฺมจฺยตฺถ เข้ากับ อนโต และ พหิ ภิกฺขุ การิตกมฺม ใน นิสฺสาเปตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ทตฺวา ทานํ อวุตฺตกมฺม ใน ทตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน คเหตุวา ภตฺตกิจฺจาวสานเณ กาลสตุตฺตมึ ใน คเหตุวา อนฺโอมทนฺตถาย สมฺปทาน ใน คเหตุวา สตฺถุ สามีสมฺพนฺธ ใน ปตฺตํ ๑ อวุตฺตกมฺม ใน คเหตุวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาโรเจสิ

ภนฺเต อาลปน อหํ เหตุกตฺตา ใน การสิ ปุคฺคํ การิตกมฺม ใน การสิ ๑ อาขุยาตบถ เหตุกตฺตฺวาจก ภิกฺขุณฺํ สามีสมฺพนฺธ ใน จีวรปารุปนกาเล ๑ กาลสตุตฺตมึ ใน จิโต อิมสฺมึ วิเสสน ของ จาเน ๑ อาธาร ใน จิโต โอลเณโต อพฺภนฺตรกิริยา ใน จิโต ๑ วิเสสน ของ อหํ อิทํ สองบถ วิเสสน ของ การณํ ๑ อวุตฺตกมฺม ใน ทิสฺวา จ สองศัพท์ ปทสมฺมจฺยตฺถ เข้ากับ อิทํ สองบถ ทิสฺวา ปุพฺพกาลกิริยา ใน การสิ อิทํ สองบถ วิเสสน ของ วตฺถุ ๑ อวุตฺตกมฺม ใน

กาเร่สี จ สองศัพท์ ปทสมุจยตถ เข้ากับ อิทธิ สองบท อิติ ศัพท์ อาการ ใน อาโรเจสี อาทิโต อปาทาน ใน ปฏุจาย ๆ กิริยาวิเสสน ใน อาโรเจสี สัพพ กิติ คัม กิติ วิเสสน ของ ปวตตี ๆ อวุตตกมม ใน อาโรเจสี ๆ

สตถา สยกตฺตา ใน อาท ๆ อาชฺยาตบท กตฺตฺวาจก ตสฺส วิเสสน ของ พุราหฺมณฺสฺส ๆ สามีสฺมพฺนฺธ ใน วจัน ๆ อวุตตกมม ใน สุตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วตฺวา พุราหฺมณ อาลปน นาม ศัพท์ สลฺยาชิตก เข้ากับ ปณฺทิตา ๆ สยกตฺตา ใน นีหฺรฺนฺติ ๆ อาชฺยาตบท กตฺตฺวาจก ขณฺเณ สองบท กาลสฺตฺตฺมึ ใน กโรนฺดา โถกํ สองบท กิริยาวิเสสน ใน กโรนฺดา กุสฺลํ อวุตตกมม ใน กโรนฺดา ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ ปณฺทิตา อนุปุพฺพเพน ตติยาวิเสสน ใน นีหฺรฺนฺติ อตฺตโน สามีสฺมพฺนฺธ ใน อุกฺสฺลมฺลํ ๆ อวุตตกมม ใน นีหฺรฺนฺติ เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ นีหฺรฺนฺติ อิติ ศัพท์ อาการ ใน วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาท อิมํ วิเสสน ของ คาลํ ๆ อวุตตกมม ใน อาท

เมธาวิ สยกตฺตา ใน นิทฺธเม อาชฺยาตบท กตฺตฺวาจก อนุปุพฺพเพน ตติยาวิเสสน ใน นิทฺธเม โถกํ สองบท กิริยาวิเสสน ใน กโรนฺโต กุสฺลํ อวุตตกมม ใน กโรนฺโต ขณฺเณ สองบท กาลสฺตฺตฺมึ ใน กโรนฺโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ เมธาวิ กมฺมาโร อูปมาลิจฺจคฺคฺต รัชตสฺส สามีสฺมพฺนฺธ ใน (มลํ) อวุตตกมม ใน นิทฺธมฺนฺโต) ๆ วิเสสน ของ กมฺมาโร อิว ศัพท์ อูปมาชิตก เข้ากับ กมฺมาโร รัชตสฺส มลํ นิทฺธมฺนฺโต อตฺตโน สามีสฺมพฺนฺธ ใน มลํ ๆ อวุตตกมม ใน นิทฺธเม อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน อิมํ คาลํ ๆ

ตตฺถ วิเสสน ของ ปทสฺสุ ๆ นิทฺธารณ ใน ปทสฺส **อนุปุพฺพเพน** สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สฺรูป ใน ปทสฺสุ ๆ นิทฺธารณีย และ สามีสฺมพฺนฺธ ใน อตฺโต อนุปฺปฏิปาฎิยา ตติยาวิเสสน ใน นิทฺธเม อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน อตฺโต ๆ ลิจฺจคฺคฺต ๆ

เมธาวิ สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สลฺยาชิตก เข้ากับ เมธาวิ ธฺมโมชฺยปฺลยฺยาถ กรณฺ ใน สมฺนฺนาคโต ๆ วิเสสน ของ ปุคฺคฺโล ๆ ลิจฺจคฺคฺต ๆ

ขณฺเณ สฺรูป ใน อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน ปททฺวยสฺส ๆ สามีสฺมพฺนฺธ ใน อตฺโต โอกาส สองบท กาลสฺตฺตฺมึ ใน กโรนฺโต กุสฺลํ อวุตตกมม ใน กโรนฺโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ เมธาวิ อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน อตฺโต ๆ ลิจฺจคฺคฺต ๆ

กมฺมาโร รัชตฺสฺเสว สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สฺรูป ใน คาลาปาทสฺส ๆ สามีสฺมพฺนฺธ ใน อตฺโต สุวณฺณกาโร สยกตฺตา ใน น สกฺโกติ น ศัพท์ ปฏฺิเสธ ใน สกฺโกติ ๆ อาชฺยาตบท กตฺตฺวาจก ยถา ศัพท์ อูปมาชิตก เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ เอกวารํ ๆ อจฺจนฺตฺสฺโยค ใน ตาเปตฺวา และ โภฏฺเณตฺวา สุวณฺณํ การิตกมม ใน ตาเปตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน โภฏฺเณตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน สกฺโกติ มลํ อวุตตกมม ใน นีหฺริตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน กาคฺตุํ ปิลนฺธฺนวิกฺติ อวุตตกมม ใน กาคฺตุํ ๆ ตุมฺตฺถสมฺปทาน ใน สกฺโกติ

ปน ศัพท์ วิเศษโชค สุวรรณกาโร สยกตฺตา ใน นีหฺรติ และ กโรติ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก ปุณฺปฺปฺนํ
กิริยาวิเสสน ในตาเปนฺโต และ โกฎฺเณนฺโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ สุวรรณกาโร มลํ อวฺตฺตกมฺม ใน นีหฺรติ ตโต กาลสฺตฺตฺมี
ใน กโรติ อนเภาวํ วิเสสน ของ ปีลนฺธนฺวิกตี ๆ วิกตีกมฺม ใน กโรติ ปณฺชฺติโต สยกตฺตา ใน นีหฺรเมยฺย ๆ อาขุยาตบท
กตฺตฺวาจก เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ เอว ๆ ศัพท์ อุปเมยฺยโชค ปุณฺปฺปฺนํ กิริยาวิเสสน ใน กโรนฺโต กุสลํ อวฺตฺตกมฺม
ใน กโรนฺโต ๆ วิเสสน ของ ปณฺชฺติโต อตฺตโน สามีสมฺพนฺธ ใน รากาติมลํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน นีหฺรเมยฺย หิ ศัพท์
ผลโชค ปณฺชฺติโต สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก เอว วิเสสน ของ ภาเว ๆ ลกฺขณ ใน สนฺเต ๆ ลกฺขณกิริยา
นีหฺรนฺตมโล ก็ดี นิกฺกิลเโส ก็ดี วิกตีกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺถโล ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

เทสนาวสาเน กาลสฺตฺตฺมี ใน ปติฏฺจหิ พฺราหฺมเณ สยกตฺตา ใน ปติฏฺจหิ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก
โสตาปตฺติผล อาธาร ใน ปติฏฺจหิ ฯ เทสนา สยกตฺตา ใน อโหสิ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก ปี ศัพท์ อเปกขตฺถ เข้ากับ
มหาชนฺสฺส ๆ สมฺปทาน ใน อโหสิ สาตฺถิกา วิกตีกตฺตา ใน อโหสิ อิติ ศัพท์ สมฺปนฺน ฯ

อณฺดรพฺราหฺมณวตฺถุ สยกตฺตา ใน นิฏฺจิตฺ ๑

กิตบท กตฺตฺวาจก ๑

ติสฺสศฺเชร วตฺถุ

ติสฺสศฺเชรวตฺถุ วตฺตกมฺม ใน วุจฺเจเต

มยา อนภิตกตตตา ใน วุจเต เต อาขยาตบพ กम्मวาก ๑

สตถา สยกตตตา ใน กเถสิ ๑ อาขยาตบพ กตตุวาก **อยศาว มลั สมุญจาย** สรูป ใน อิติ ๑ ศัพท อาทยตุล ใน อิมั ฐมมเทศนั อิมั วิเสสน ของ ฐมมเทศนั ๑ อวุตตกम्म ใน กเถสิ เขตวเน วิสยาธาร ใน วิหรนโต ๑ อพณฺตรกิริยา ของ สตถา นาม ศัพท สลฺลาชอตก เข้กับ ติสฺสตเถโร ๑ กิติเ อังกั กิติ วิเสสน ของ ภิกขุ ๑ อวุตตกम्म ใน อารพฺภ ๑ สมานกาลกิริยา ใน กเถสิ ๑

กิริ ศัพท อนุสฺสวนตุล เอโก กิติ สวาคูถิวาสี กิติ วิเสสน ของ กุลปฺตุโต ๑ สยกตตตา ใน ปญฺญาปิ ๑ อาขยาตบพ กตตุวาก ปพฺพชิตฺวา ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปญฺญาปิ ลทฺฐปสมฺบโท วิเสสน ของ กุลปฺตุโต ติสฺสตเถโร สรูป ใน อิติ ๑ ศัพท อาการ ใน ปญฺญาปิ ๑

อปฺรภาเค กาลสตฺตมึ ใน จเปสิ โส วิเสสน ของ เถโร ๑ สยกตตตา ใน จเปสิ ๑ อาขยาตบพ กตตุวาก ชนปทวิทฺวาเร วิสยาธาร ใน วสฺสุปคโต ๑ วิเสสน ของ เถโร อญฺจหตฺถั วิเสสน ของ ญฺจสากญฺจกั ๑ อวุตตกम्म ใน ลกิตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปวาเรตฺวา วุตฺถวสฺโส วิเสสน ของ เถโร ปวาเรตฺวา ปุพฺพกาลกิริยา ใน คนฺตฺวา ตั วิเสสน ของ สากฺกั ๑ อวุตตกम्म ใน อาทาย ๑ สมานกาลกิริยา ใน คนฺตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน จเปสิ ภคินิยา สามีสฺมพฺนฺธ ใน หตฺเถ ๑ สมปฺปาธาร ใน จเปสิ ๑

สา วิเสสน ของ ภคินึ ๑ เหตุกตตตา ใน วายาเปสิ ปุคฺคัลลั การิตกम्म ใน วายาเปสิ ๑ อาขยาตบพ เหตุกตตุวาก เอโส วิเสสน ของ สากฺโก ๑ สยกตตตา ใน โหติ ๑ อาขยาตบพ กตตุวาก น ศัพท ปฺฏิเสธนตุล เม สามีสฺมพฺนฺธ ใน ภาตฺ ๑ สมปฺทาน ใน อนุจฺฉวโก ๑ วิกตีกตตตา ใน โหติ อิติ ศัพท อาการ ใน จินฺเตตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน จินฺทิตฺวา ตั วิเสสน ของ สากฺกั ๑ อวุตตกम्म ใน จินฺทิตฺวา ติจฺฉินาย วิเสสน ของ วาสิยา ๑ กรณ ใน จินฺทิตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน กตฺวา หิราหิรั วิกตีกम्म ใน กตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน โภญฺเจตฺวา อทุกฺขเล อธาร ใน โภญฺเจตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วิชฺเจตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน โปเถตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วญฺเจตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน กนฺติตฺวา สุกฺขมฺสฺสฺตตฺตั วิกตีกम्म ใน กตฺวา ๑ กิริยาวิเสสน ใน กนฺติตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วายาเปสิ สากฺกั อวุตตกम्म ใน วายาเปสิ ๑

ปี ศัพท อเปกฺขตุล เข้กับ เถโร ๑ สยกตตตา ใน อาห ๑ อาขยาตบพ กตตุวาก สุตฺต กิติ สฺฐิจโย กิติ อวุตตกम्म ใน สัวิทิตฺวา เอว ศัพท อวธารณ เข้กับ จ ๑ สองศัพท ปทสมฺมุจฺจยตุล เข้กับ สุตฺต และ สฺฐิจโย สัวิทิตฺวา ปุพฺพกาลกิริยา ใน สนฺนิปาเตตฺวา จีวรการเก วิเสสน ของ ทหรสามเณเร ๑ การิตกम्म ใน สนฺนิปาเตตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน คนฺตฺวา ภคินิยา สามีสฺมพฺนฺธ ใน สนฺติกั ๑ สมปฺปาปฺณิยกम्म ใน คนฺตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาห ตุมฺเห สยกตตตา ใน เทถ ๑ อาขยาตบพ กตตุวาก ตั วิเสสน ของ สากฺกั เม สมปฺทาน ใน เทถ สากฺกั อวุตตกम्म

ใน เทล อหฺ์ เหตุคตฺตา ใน การาเปสฺสามิ ปุคฺคํ การิตกมฺม ใน การาเปสฺสามิ ๆ อาขยาตบถ เหตุคตฺตฺวาจก จีวรํ
อวุตฺตกมฺม ใน การาเปสฺสามิ อิติ ศัพฺทํ อาการ ใน อาห ๖

สา วิเสสน ของ ภคินี ๆ สยกตฺตา ใน จเปสฺติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก นวหตฺถํ วิเสสน ของ สาธุกํ ๆ
อวุตฺตกมฺม ใน นีหริตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน จเปสฺติ กนิญฺฐภคิตกฺส สามีสมฺพนฺธ ใน หตฺเต ๆ สมิปาธาร ใน จเปสฺติ ๖

โส วิเสสน ของ เถโร ๆ สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ตํ วิเสสน ของ สาธุกํ ๆ อวุตฺตกมฺม
ใน คเหตุว ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วิจาเรตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาห สาธุโก สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบถ
กตฺตฺวาจก มม สามีสมฺพนฺธ ใน สาธุโก ฐฺโล กิตี อญฺฐหตฺถโล กิตี วิกตฺติคตฺตา ใน โหติ อัย วิเสสน ของ สาธุโก
ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก สุขุโม กิตี นวหตฺถโล กิตี วิกตฺติคตฺตา ใน โหติ อัย วิเสสน ของ สาธุโก
ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก น ศัพฺทํ ปฏิเสธนตฺถ มม สามีสมฺพนฺธ ใน สาธุโก ๆ วิกตฺติคตฺตา
ใน โหติ เอโส วิเสสน ของ สาธุโก ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ตุมหากํ สามีสมฺพนฺธ ใน สาธุโก ๆ
วิกตฺติคตฺตา ใน โหติ อตฺถโล สยกตฺตา ใน อตฺถิ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก น ศัพฺทํ ปฏิเสธนตฺถ เม สมฺปทาน ใน อตฺถิ
อิมินา ของ สาธุเกน ๆ กรณ ใน อตฺถโล ตุมเห สยกตฺตา ใน เทล ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก เอว ศัพฺทํ อวธารณ
เข้กัปปํ ตํ ๆ วิเสสน ของ สาธุกํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน เทล เม สมฺปทาน ใน เทล อิติ ศัพฺทํ อาการ ใน อาห ๖

ภคินี สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ภนฺเต อาลปน เอโส วิเสสน ของ สาธุโก ๆ สยกตฺตา
ใน โหติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก เอว ศัพฺทํ อวธารณ เข้กัปปํ ตุมหากํ ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน สาธุโก ๆ วิกตฺติคตฺตา ใน
โหติ ตุมเห สยกตฺตา ใน คณฺหฬ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก น วิเสสน ของ สาธุกํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน คณฺหฬ อิติ
ศัพฺทํ อาการ ใน อาห ๖ โส วิเสสน ของ เถโร ๆ สยกตฺตา ใน น อิจฺฉิ น ศัพฺทํ ปฏิเสธ ใน อิจฺฉิ ๆ อาขยาตบถ
กตฺตฺวาจก เอว ศัพฺทํ อวธารณ เข้กัปปํ น ๖ อถ กาลสฺตตฺถมี ใน อทาสิ ภคินี สยกตฺตา ใน อทาสิ ๆ อาขยาตบถ
กตฺตฺวาจก อสฺส วิเสสน ของ เถรสฺสฯ สมฺปทาน ใน อโรเจตฺวา อตฺตนา อนภิตฺตคตฺตา ใน กต- กตฺติจจํ อวุตฺตกมฺม ใน
อโรเจตฺวา สพฺพํ วิเสสน ของ กตฺติจจํ อโรเจตฺวา ปุพฺพกาลกิริยา ใน อทาสิ ภนฺเต อาลปน เอโส วิเสสน ของ
สาธุโกฯ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก เอว ศัพฺทํ อวธารณ เข้กัปปํ ตุมหากํ ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน สาธุโก ๆ
วิกตฺติคตฺตา ใน โหติ ตุมเห สยกตฺตา ใน คณฺหฬ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก น วิเสสน ของ สาธุกํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน
คณฺหฬ อิติ ศัพฺทํ สรูป ใน วจเนน ๆ กรณ ใน อทาสิ ๖

โส วิเสสน ของ เถโรฯ สยกตฺตา ใน ปญฺจเปสฺติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ตํ วิเสสน ของ สาธุกํ ๆ อวุตฺตกมฺม
ใน อาทาย ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน คนฺตฺวา วิหารํ สมฺปาปฺณิกมฺม ใน คนฺตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปญฺจเปสฺติ จีวรกมฺม
อวุตฺตกมฺม ใน ปญฺจเปสฺติ ๖ อถ กาลสฺตตฺถมี ใน สมฺปาเทสิ ภคินี เหตุคตฺตา ใน สมฺปาเทสิ ๆ อาขยาตบถ

เหตุกตฺตฺวาจก อสฺส วิเสสน ของ เถรสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน ภคินี จีวรการกานํ วิเสสน ของ ทหรสามเณรานํ ๆ สมฺปทาน ใน อตฺถาย ๆ สมฺปทาน ใน สมฺปาเทสิ ยาคฺคตฺตฺวาทีนึ วิเสสน ของ วตฺถุนิ ๆ การิตกมฺม ใน สมฺปาเทสิ ฯ

ปน ศัพฺพ วาทยารมฺภ ภคินี เหตุกตฺตฺวา ใน การสิ ปุคฺคํ การิตกมฺม ใน การสิ ๆ อาชฺยาตบฺท เหตุกตฺตฺวาจก จีวรสฺส สามีสมฺพนฺธ ใน นิฏฺจิตฺทิวเส ฯ กาลสฺตตฺมึ ใน การสิ อติเรกสฺกการํ อวฺตฺตกมฺม ใน การสิ ฯ

โส วิเสสน ของ เถโร ๆ สยกตฺตฺวา ใน นิพฺพตฺติ ๆ อาชฺยาตบฺท กตฺตฺวาจก จีวรํ อวฺตฺตกมฺม ใน โอลฺเกตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน จินฺเตตฺวา ตฺสฺมึ วิเสสน ของ จีวเร ฯ อาธาร ใน อุปฺปนฺน-อุปฺปนฺนสิเนโท วิเสสน ของ เถโร เสว กิตี อิทานิ กิตี กาลสฺตตฺมึ ใน ปารุปีสฺสามิ อหํ สยกตฺตฺวา ใน ปารุปีสฺสามิ ๆ อาชฺยาตบฺท กตฺตฺวาจก นํ วิเสสน ของ จีวรํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน ปารุปีสฺสามิ อิติ ศัพฺพ อาการ ใน จินฺเตตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน สํหริตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ฐเปตฺวา จีวรวิเส อุปฺสิเลลิกอาธาร ใน ฐเปตฺวา ปุพฺพกาลกิริยา ใน อสฺกโกนฺโต ตํ วิเสสน ของ รตฺตี ๆ กาลสฺตตฺมึ ใน กตฺวา กตฺตฺวาหารํ การิตกมฺม ใน ชิวราเปตฺุ ตมฺคตฺตฺสมฺปทาน ใน อสฺกโกนฺโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ เถโร กาลํ อวฺตฺตกมฺม ใน กตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นิพฺพตฺติ เอว ศัพฺพ อวฺธาธณ เข้ากัรบฺ ตฺสฺมึ ๆ วิเสสน ของ จีวเร ฯ อาธาร ใน นิพฺพตฺติ อูกา วิคตฺกตฺตฺวา ใน หุตฺวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน นิพฺพตฺติ ฯ

ปี ศัพฺพ อเปกฺขตฺตฺว เข้ากัรบฺ ภคินี ๆ สยกตฺตฺวา ใน โรทึ ๆ อาชฺยาตบฺท กตฺตฺวาจก อสฺส วิเสสน ของ เถรสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน ภคินี กาลกิริยํ อวฺตฺตกมฺม ใน สุตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน โรทึ ภิกขุณํ สามีสมฺพนฺธ ใน ปเทสฺสุ ๆ สมฺปทาธาร ใน ปวตฺตมฺมานา ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ใน โรทึ ฯ ภิกขุ เหตุกตฺตฺวา ใน นีหฺราเปสฺสุ อลฺยณมฺลยํ การิตกมฺม ใน นีหฺราเปสฺสุ ๆ อาชฺยาตบฺท เหตุกตฺตฺวาจก ตฺสฺส วิเสสน ของ เถรสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน สรีริกัจจํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน กตฺวา ปุพฺพกาลกิริยา ใน วตฺวา ตํ วิเสสน ของ จีวรํ ๆ สยกตฺตฺวา ใน ปาปฺณชาติ ๆ อาชฺยาตบฺท กตฺตฺวาจก คิลานปฺญฺจจากสฺส ภาวาทิสมฺพนฺธ ใน อภาเวน ๆ เหตุ ใน ปาปฺณชาติ เอส ศัพฺพ อวฺธาธณ เข้ากัรบฺ สงฺฆสฺส ๆ สมฺปทาน ใน ปาปฺณชาติ มยํ สยกตฺตฺวา ใน ภาเชสฺสามิ ๆ อาชฺยาตบฺท กตฺตฺวาจก นํ วิเสสน ของ จีวรํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน ภาเชสฺสามิ อิติ ศัพฺพ อาการ ใน วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นีหฺราเปสฺสุ ตํ วิเสสน ของ จีวรํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน นีหฺราเปสฺสุ ฯ

อูกา สยกตฺตฺวา ใน สนฺธาวิ ๆ อาชฺยาตบฺท กตฺตฺวาจก อิเม วิเสสน ของ ภิกขุ ๆ สยกตฺตฺวา ใน วิลุมฺปนฺติ ๆ อาชฺยาตบฺท กตฺตฺวาจก มม สามีสมฺพนฺธ ใน สนฺตํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน วิลุมฺปนฺติ อิติ ศัพฺพ อาการ ใน วิรวนฺตี ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ใน สนฺธาวิ อิตฺ สอนฺบท วิเสสน ของ จานฺโต ๆ ตติยาวิเสสน ใน สนฺธาวิ จ สอนฺบท ปทสมฺมุจฺยตฺตฺว เข้ากัรบฺ อิตฺ สอนฺบท ฯ

สตุถา สยกตฺตฺวา ใน อาท ๆ อาชฺยาตบฺท กตฺตฺวาจก คนฺธกฺกุณฺธิยํ วิสยาธาร ใน นิสินฺโน ว ศัพฺพ อวฺธาธณ เข้ากัรบฺ นิสินฺโน ๆ วิเสสน ของ สตุถา ทิพฺพาย วิเสสน ของ สโตธาตฺยา ๆ กรณ ใน สุตฺวา ตํ วิเสสน ของ สทฺทํ ๆ อวฺตฺตกมฺม

ใน สุตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาห อานนฺท อาลปนํ ตฺวํ สยกตฺตา ใน วเทหิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ติสฺสสฺส สามีสมฺปนฺน ใน จีวรํ ๆ อวฺตุตฺตกมฺม ใน อภาเชตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นิภฺจิปิตฺถํ สตฺตาหํ อจฺจนตฺสโยค ใน นิภฺจิปิตฺถํ ๆ ตุมฺตฺตสมฺปทาน ใน วเทหิ อิติ ศักฺพฺท อาการ ใน อาห ฯ เถโร เหตฺุกตฺตา ใน กาวเรสิ ภิกฺขุ การิตกมฺม ใน กาวเรสิ ๆ อาขุยาตบถ เหตฺุกตฺตฺวาจก ตถา ศักฺพฺท กิริยาวิเสสน ใน กาวเรสิ ฯ

สา วิเสสน ของ อุกา สยกตฺตา ใน นิพฺพตฺติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ปิ ศักฺพฺท อเปกขตฺต เขํกับฺ สา สตฺตเม วิเสสน ของ ทิวเสฯ กาลสฺตฺตมึ ใน กตฺวา กาลํ อวฺตุตฺตกมฺม ใน กตฺวาฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นิพฺพตฺติ ตฺสฺติวิมาน วิสยาธาร ใน นิพฺพตฺติ ฯ

สฺตฺถา สยกตฺตา อาณาเปสิ ฯ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อฏฺฐเม วิเสสน ของ ทิวเส ฯ กาลสฺตฺตมึ ใน อาณาเปสิ ภิกฺขุ สยกตฺตา ใน คณฺหนฺตฺถ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ติสฺสสฺส สามีสมฺปนฺน ใน จีวรํฯ อวฺตุตฺตกมฺม ใน ภาเชตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน คณฺหนฺตฺถ อิติ ศักฺพฺท อาการ ใน อาณาเปสิ ฯ ภิกฺขุ สยกตฺตา ใน กรีสฺสุ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ตถา ศักฺพฺท กิริยาวิเสสน ใน กรีสฺสุ ฯ ภิกฺขุ เหตฺุกตฺตา ใน สมฺภูจฺจาเปสฺสุ กถํ การิตกมฺม ใน สมฺภูจฺจาเปสฺสุ ๆ อาขุยาตบถ เหตฺุกตฺตฺวาจก ฐมฺมสฺถายํ อาธาร ใน สมฺภูจฺจาเปสฺสุ

สฺตฺถา สยกตฺตา ใน อนฺุชานิฯ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก กสฺมา เหตุ ใน อนฺุชานิ นฺุ ศักฺพฺท ปุจฺจนตฺต โข ศักฺพฺท วจนาลงฺการ ติสฺสสฺส สามีสมฺปนฺน ใน จีวรํฯ อวฺตุตฺตกมฺม ใน จฺปาเปตฺวา สตฺต วิเสสน ของ ทิวเส ฯ อจฺจนตฺสโยค ใน จฺปาเปตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อนฺุชานิ อฏฺฐเม วิเสสน ของ ทิวเส ฯ กาลสฺตฺตมึ ใน คณฺหิตฺถํ ๆ ตุมฺตฺตสมฺปทาน ใน อนฺุชานิ อิติ ศักฺพฺท สรฺูป ใน กถํ ฯ

สฺตฺถา สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อาคณฺตฺวา ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปุจฺจิตฺวา ภิกฺขเว อาลปนํ ตุมฺเห สยกตฺตา ใน อตฺถ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก กาย วิเสสน ของ กถาย นฺุ ศักฺพฺท ปุจฺจนตฺต เอตฺรหิ กาลสฺตฺตมึ ใน อตฺถ กถาย กรณ ใน สนฺนินฺนินฺนา ๆ วิกตฺติกตฺตา ใน อตฺถ อิติ ศักฺพฺท อาการ ใน ปุจฺจิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วตฺวา มยํ สยกตฺตา ใน อมฺห ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อิมายวิเสสน ของ กถาย นาม ศักฺพฺท สลฺยนาโชตฺก เขํกับฺ อิมาย เอตฺรหิ กาลสฺตฺตมึ ใน อมฺห กถาย กรณ ใน สนฺนินฺนินฺนา ๆ วิกตฺติกตฺตา ใน อมฺห อิติ ศักฺพฺท สรฺูป ใน วจเนฯ ลกฺขณฺวณฺต ใน วุตฺเต เตหิ วิเสสน ของ ภิกฺขุหิฯ อนภฺหิตกตฺตา ใน วุตฺเต ๆ ลกฺขณฺวณฺตกิริยา ภิกฺขเว อาลปนํ ติสฺส สยกตฺตา ใน นิพฺพตฺโต ๆ กิตฺบถ กตฺตฺวาจก อตฺตโน สามีสมฺปนฺน ใน จีวเร ฯ อาธาร ใน นิพฺพตฺโต อุกา วิกตฺติกตฺตา ใน หุตฺวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน นิพฺพตฺโต โส วิเสสน ของ ติสฺสฯ สยกตฺตา ใน ธาวิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ตสฺมึ วิเสสน ของ จีวเร ๆ ลกฺขณฺวณฺต ใน ภาชฺยมาเน ตุมฺเหหิ อนภฺหิตกตฺตา ใน ภาชฺยมาเน ๆ ลกฺขณฺวณฺตกิริยา อิเม วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ สยกตฺตา ใน วิลุมฺปนฺติ ฯ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก มม สามีสมฺปนฺน ใน สนฺตํ ๆ อวฺตุตฺตกมฺม ใน วิลุมฺปนฺติ อิติ ศักฺพฺท

อาการ ใน วิจารณ์โต ๆ อพทนต์กริยา ใน ธาวิ อีโต สองบท วิเสสน ของ จานโต ๆ ตติยาวิเสสน ใน ธาวิ จ สอง ศัพท์ ปทสมุจจยตถ เข้ากับ อีโต สองบท

โส วิเสสน ของ ติสโส ๆ สยกตฺตา ใน นิพพตฺเตยฺย ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก จีวเร ลกฺขณวฺนตฺ ใน คยฺหมาเน ตุมฺเหที อนภิตฺกตฺตา ใน คยฺหมาเน ๆ ลกฺขณวฺนตฺกริยา ตุมฺเหสุ อาธาร ใน ปุทฺทสฺติตฺวา มนํ อวฺตฺตกมฺม ใน ปุทฺทสฺติตฺวา ๆ ปุทฺทกาลกริยา ใน นิทฺติปาเปสฺสี ๆ อาขยาตบถ เหตุกตฺตฺวาจก เตน วิเสสน ของ การณฺน ๆ เหตุ ใน นิทฺติปาเปสฺสี จีวรํ อวฺตฺตกมฺม ใน นิทฺติปาเปสฺสี ปน ศัพท์ วากฺยารมฺภ โส วิเสสน ของ ติสโส ๆ สยกตฺตา ใน นิพพตฺโต ๆ กิตฺตบถ กตฺตฺวาจก อิทานี กาลสฺตฺตฺมี ใน นิพพตฺโต ตฺตฺติตฺติวมาเน วิสยาธาร ใน นิพพตฺโต จีวรคฺคหฺณํ วฺตฺตกมฺม ใน อนฺนุญฺญาตํ มยา อนภิตฺกตฺตา ใน อนฺนุญฺญาตํ ๆ กิตฺตบถ กมฺมวาทก เตน วิเสสน ของ การณฺน ๆ เหตุ ใน อนฺนุญฺญาตํ โว สมฺปทาน ใน อนฺนุญฺญาตํ อิติ ศัพท์ อาการ ใน วตฺวา ๆ ปุทฺทกาลกริยา ใน วตฺวา วจเน ลกฺขณวฺนตฺ ใน วุตฺเต เตหิ วิเสสน ของ ภิกฺขุหิ ๆ อนภิตฺกตฺตา ใน วุตฺเต ๆ ลกฺขณวฺนตฺกริยา ปฺน ศัพท์ กริยาวิเสสน ใน วุตฺเต

ภนฺเต อาลปนํ อํย วิเสสน ของ ตณฺหา ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ภาริยา วิทิตฺกตฺตา ใน โหติ วต ศัพท์ สํเวคตฺถ นาม ศัพท์ สลฺยาไซตฺก เข้ากับ ตณฺหา อิติ ศัพท์ สรฺูป ใน วจเน ภิกฺขเว อาลปนํ อาม ศัพท์ สมฺปฏฺิจฺจนตฺถ ตณฺหา สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อิเมสํ วิเสสน ของ สตฺตฺตานํ ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน ตณฺหา นาม ศัพท์ สลฺยาไซตฺก เข้ากับ ตณฺหา ภาริยา วิทิตฺกตฺตา ใน โหติ มลํ สยกตฺตา ใน ขาทติ และ กโรติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก และ เหตุกตฺตา ใน วินาสฺเตติ อํย การิตฺกมฺม ใน วินาสฺเตติ ๆ อาขยาตบถ เหตุกตฺตฺวาจก ยถา ศัพท์ อฺุปมาไซตฺก อยโต อปาทาน ใน อฏฺฐหิตฺวา ๆ ปุทฺทกาลกริยา ใน ขาทติ วินาสฺเตติ และ กโรติ อํย อวฺตฺตกมฺม ใน ขาทติ และ กโรติ เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ อํย อปริโณคํ วิทิตฺกมฺม ใน กโรติ

อํย วิเสสน ของ ตณฺหา ๆ เหตุกตฺตา ใน นิพพตฺตาเปติ และ ปาเปติ เต วิเสสน ของ สตฺเตเต ๆ การิตฺกมฺม ใน นิพพตฺตาเปติ และ ปาเปติ ๆ อาขยาตบถ เหตุกตฺตฺวาจก เอวํ ศัพท์ อฺุปเมยฺยไซตฺก เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ เอวํ อิเมสํ วิเสสน ของ สตฺตฺตานํ ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อพทนต์เร ๆ อาธาร ใน อฺุปปชฺชิตฺวา ๆ ปุทฺทกาลกริยา ใน นิพพตฺตาเปติ นิริยาทีสุ วิเสสน ของ อปาเยสุ ๆ วิสยาธาร ใน นิพพตฺตาเปติ วิสานํ อวฺตฺตกมฺม ใน ปาเปติ อิติ ศัพท์

อาการ ใน วตฺวา ๆ ปุทฺทกาลกริยา ใน อาท อิมํ วิเสสน ของ คาคํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน อาท มลํ สยกตฺตา ใน ขาทติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อยฺสา อปาทาน ใน สมฺภูจาย อิว ศัพท์ อฺุปมาไซตฺก สมฺภูจาย ปุทฺทกาลกริยา ใน อฏฺฐจาย ตํ วิเสสน ของ อํย ๆ ทฺติยาอปาทาน ใน อฏฺฐจาย ๆ ปรีโยสาน- กาลกริยา ใน ขาทติ เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ ตํ ๆ วิเสสน ของ อํย

๑ อวุตตกมฺม ใน ขาทติ สานิ วิเสสน ของ กมฺมานิ ๑ สยกตฺตา ใน
นยฺนติ ๑ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก เหวํ ศัพฺพํ อูปเมยฺยไซฺตก อติโรนจารินํ
วิเสสน ของ ปุคฺคํ ๑ อวุตตกมฺม ใน นยฺนติ ๑ ทฺตฺติ สมฺปาปฺณิยกมฺม
ใน นยฺนติ อิติ ศัพฺพํ สฺรูป ใน อิมํ คาลํ ๑

ตตฺถ วิเสสน ของ ปเทสุ ๑ นิทฺธารณ ใน ปทสฺส **อฺยสา** สฺรูป ใน อิติ ๑ ศัพฺพํ สฺรูป ใน ปทสฺส ๑ นิทฺธารณิย
และ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ อยฺโต อปาทาน ใน สมฺภูจาย อิติ ศัพฺพํ สฺรูป ใน อตฺโถ ๑ ลิงฺคตฺถ ๑

สมฺภูจาย สฺรูป ใน อิติ ศัพฺพํ สฺรูป ใน ปทสฺส ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ สมฺภูจทิตฺวา ปุพฺพกาลกิริยา ใน
อฺภูจาย อิติ ศัพฺพํ สฺรูป ใน อตฺโถ ๑ ลิงฺคตฺถ ๑

ทฺตฺตฺวา สฺรูป ใน อิติ ศัพฺพํ สฺรูป ใน ปทสฺส ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ ตตฺถ วิเสสน ของ อยฺโต ๑ อปาทาน
ใน อฺภูจทิตฺวา ๑ ปริโยสานกาลกิริยา ใน ขาทติ อิติ ศัพฺพํ สฺรูป ใน อตฺโถ ๑ ลิงฺคตฺถ ๑

อติโรนจารินํ สฺรูป ใน อิติ ๑ ศัพฺพํ สฺรูป ใน ปเท ๑ ภินฺนธาร ใน วินิจฺฉโย ๑ วุตตกมฺม ใน เวทิตฺพโ
ปฺลฺลชิตฺเตน อนภิตกตฺตา ใน เวทิตฺพโ ๑ กิตฺตบถ กมฺมวาทก

ปริภฺลฺลชิตฺเตน วุตตกมฺม ใน วุจฺจติ ภควตา อนภิตกตฺตา ใน วุจฺจติ ๑ อาขยาตบถ กมฺมวาทก โรนา
สมฺภวาน ใน วุจฺจติ จตฺตฺวาโร วิเสสน ของ ปจฺจเย ๑ อวุตตกมฺม ใน ปจฺจเวกฺขิตฺวา อิทํ วิเสสน ของ ปริภฺลฺลชิตฺเตน ๑
สยกตฺตา ใน โหติ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อตฺถํ วิกิตฺกตฺตา โหติ เอตฺถิ วิเสสน ของ ปจฺจเย ๑ กรณ ใน
อตฺถํ อิติ ศัพฺพํ อาการ ใน ปจฺจเวกฺขิตฺวา ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปริภฺลฺลชิตฺเตน- ปุคฺคโล สยกตฺตา โหติ ๑ อาขยาตบถ
กตฺตฺวาจก ตํ วิเสสน ของ โรนํ ๑ อวุตตกมฺม ใน อติภฺกมิตฺวา ๑ สมานกาลกิริยา ใน จรฺนโต ๑ วิเสสน ของ ปุคฺคโล
นาม ศัพฺพํ สลฺลาไซฺตก เข้กัป อติโรนจารี ๑ วิกิตฺกตฺตา ใน โหติ ๑

อิทํ วิเสสน ของ อตฺถรูปํ ๑ สยกตฺตา ใน โหติ ๑ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก วุตฺตํ วิกิตฺกตฺตา ใน โหติ
มลฺลํ สยกตฺตา ใน ขาทติ ๑ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ยถา ศัพฺพํ อูปมาไซฺตก อยฺโต อปาทาน ใน สมฺภูจาย ๑ ปุพฺพกาลกิริยา
ใน สมฺภูจิตฺติ อยฺโต อปาทาน ใน สมฺภูจิตฺติ ๑ วิเสสน ของ มลฺลํ เหว ศัพฺพํ อวธารณ เข้กัป ตํ ๑ วิเสสน ของ อยํ ๑
อวุตตกมฺม ใน ขาทติ กมฺมานิ สองบถ สยกตฺตา ใน นยฺนติ ๑ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก เหว ศัพฺพํ อาธารณ เข้กัป เหว ๑
ศัพฺพํ อูปเมยฺยไซฺตก จตฺตฺปจฺจเย อวุตตกมฺม ใน อปฺปจฺจเวกฺขิตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปริภฺลฺลชิตฺเตน ๑ กิตฺติ อติโรนจารินํ
กิตฺติ วิเสสน ของ ปุคฺคํ ๑ อวุตตกมฺม ใน นยฺนติ จตฺตฺปจฺจเย อปฺปจฺจเวกฺขิตฺวา ปริภฺลฺลชิตฺเตน สลฺลํ อติโรนจารินํ สลฺลา
सानิ วิเสสน ของ กมฺมานิ อตฺตนิ อาธาร ใน อฺภูจิตฺ- อฺภูจิตฺตฺตา เหตุ ใน สนตฺกานิ อตฺตโน สามีสมฺพนฺธ ใน สนตฺกานิ

เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ สนฺตกานี ๆ กิตฺตี ตานี กิตฺตี วิเสสน ของ กมฺมานิ ตานี กมฺมานี วิวริย ใน อตฺตนิ อฏฺฐิตตฺตา
อตฺตโน สนฺตกาเนว ตานี กมฺมานี ๆ วิวธณ ทฺตคฺคิตฺตี สมฺปาปฺณียกมฺม ใน นยฺนติ อิติ ศัพท์ สรุปร ใน อิทํ อตฺตธฺรูป ๑

เทศนาวสาเน กาลสฺตฺตมฺมึ ใน ปาปฺณิสฺสุ พหุ วิเสสน ของ ชนา ๆ สยกตฺตา ใน ปาปฺณิสฺสุ ๆ อาขุยาตบพ
กตฺตฺวาจก โสตาปตฺติผลาทินิ วิเสสน ของ อริยผลานี ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน ปาปฺณิสฺสุ อิติ ศัพท์ สมฺปาปฺน ๑

ติสฺสศฺเครฺวตฺถุ สยกตฺตา ใน นิฏฺฐิตํ ๑

กิตฺตบพ กตฺตฺวาจก ๑

โลพฺพทายิตฺเตร วัตฺถุ

โลพฺพทายิตฺเตร วัตฺถุ วัตฺถุคกมฺม ใน วุจฺเจเต

มยา อนภินิหิตกตฺตา ใน วุจฺเจเต ๆ อาขุยาตบพ กมฺมวาทก ๑

สฺตถา สยกตฺตา ใน กเถสิ ๑ อาขุยาตบพ กตฺตฺวาจก **อสนฺชฺชายมลา มนฺตา** สรุปร ใน อิติ ศัพท์ อาทฺยตฺถ
ใน อิมํ ฐมฺมเทสนํ อิมํ วิเสสน ของ ฐมฺมเทสนํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน กเถสิ เชตฺวเน วิสยาธาร ใน วิหรนฺโต ๑
อพฺภนฺตรกิริยา ของ สฺตถา โลพฺพทายิตฺเตร อวฺตฺตกมฺม ใน อารพฺก ๆ สมานกาลกิริยา ใน กเถสิ ๑

กิริ ศัพท์ อนฺนุสฺสวณฺตล ปฺลจฺโกฏฺฐิมตฺตา วิเสสน ของ อริยสาวกา ๆ สยกตฺตา ใน สฺถนฺนติ ๆ อาขุยาตบพ กตฺตฺวาจก
สาวตฺถลฺลีย ภันฺนาธาร ใน อริยสาวกา ปุเรกตฺตํ กาลสฺตฺตมฺมึ ใน ทตฺวา ทานํ อวฺตฺตกมฺม ใน ทตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน
คเหตุวา ปจฺจมาตฺตํ กาลสฺตฺตมฺมึ ใน คเหตุวา สบฺปีเตลมธฺฐาณิตฺตฺวาทินิ วิเสสน ของ วัตฺถุณี ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน คเหตุวา
๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน คนฺตฺวา วิหารํ สมฺปาปฺณียกมฺม ใน คนฺตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน สฺถนฺนติ ฐมฺมกถํ อวฺตฺตกมฺม ใน
สฺถนฺนติ จ ศัพท์ วากุยารมฺภ อริยสาวกา สยกตฺตา ใน กเถนฺติ ๑ อาขุยาตบพ กตฺตฺวาจก ฐมฺมํ อวฺตฺตกมฺม ใน สฺตฺวา ๑
ปุพฺพกาลกิริยา ใน คมน- คมนกาล กาลสฺตฺตมฺมึ ใน กเถนฺติ สารีปฺตฺโตโมคฺคฺคฺลนฺนํ สามีสฺมพฺนฺธ ใน คฺุณ ๑ อวฺตฺตกมฺม
ใน กเถนฺติ ๑

อุทฺทายิตฺเตโร สยกตฺตา ใน วทฺติ ๑ อาขุยาตบพ กตฺตฺวาจก เตสํ วิเสสน ของ อริยสาวกานํ ๑ สามีสฺมพฺนฺธ ใน กถํ
๑ อวฺตฺตกมฺม ใน สฺตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วทฺติ คฺุณฺเห สยกตฺตา ใน กเถถ ๑ อาขุยาตบพ กตฺตฺวาจก เอเตสํ วิเสสน
ของ สารีปฺตฺโตโมคฺคฺคฺลนฺนํ ๑ สามีสฺมพฺนฺธ ใน ฐมฺมกถํ ดาว ศัพท์ กิริยาวิเสสน ใน กเถถ ฐมฺมกถํ อวฺตฺตกมฺม ใน สฺตฺวา

ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน กเถถ เอวั คัพพ กิริยาวิเสสน ใน กเถถ ตุมฺเห สยกตฺตา ใน กเถถสฺส ๑ อาขยตบฺท กตฺตฺวาจก มฺม สามีสมฺพนฺธ ใน รมฺมกถํ ๑ อวฺตตกมฺม ใน สุตฺวา ๑ ปุพพกาลกิริยา ใน กเถถสฺส ก็ นฺุ สองคัพพ ปุจฺจนตฺถ โข คัพพ วจนาลงฺการ อิติ คัพพ อาการ ใน วทฺติ ๑

มนุสฺสา สยกตฺตา ใน จินฺเตสุ ๑ อาขยตบฺท กตฺตฺวาจก ตฺสฺส วิเสสน ของ อุทายิตฺเถรสฺส ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน กถํ ๑ อวฺตตกมฺม ใน สุตฺวา ๑ ปุพพกาลกิริยา ใน จินฺเตสุ ปี คัพพ อเปกฺขตฺถ เข้กัปป อัย ๑ วิเสสน ของ เถโร ๑ สยกตฺตา ใน ภวิสฺสติ ๑ อาขยตบฺท กตฺตฺวาจก เอโก วิเสสน ของ รมฺมกถิโก ๑ วิคฺติกตฺตา ใน ภวิสฺสติ โสตุํ ตุมฺตถกตฺตา ใน วมฺภูติ ๑ อาขยตบฺท กตฺตฺวาจก อปี คัพพ อเปกฺขตฺถ เข้กัปป อิมสฺส ๑ วิเสสน ของ เถรสฺส ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน รมฺมกถํ อุมฺเหติ อนภิตฺตกตฺตา ใน โสตุํ รมฺมกถํ อวฺตตกมฺม ใน โสตุํ อิติ คัพพ อาการ ใน จินฺเตสุ ๑

เต วิเสสน ของ มนุสฺสา ๑ สยกตฺตา ใน อาหํสุ ๑ อาขยตบฺท กตฺตฺวาจก เอกทิวสํ กาลสฺตตฺตมฺมิ ใน อาหํสุ เถโร อวฺตตกมฺม ใน ยาจิตฺวา ๑ ปุพพกาลกิริยา ใน วตฺวา ฆนฺเต อาลปน อชฺช สตตฺตมฺมิปฺจจตฺตสยกตฺตา ใน โทติ ๑ อาขยตบฺท กตฺตฺวาจก อุมฺหากํ สามีสมฺพนฺธ ใน รมฺมสฺสวณฺทิวสํ ๑ วิคฺติกตฺตา ใน โทติ อิตฺติคัพพ อาการ ใน วตฺวา ๑ ปุพพกาลกิริยา ใน ทตฺวา สงฺฆสฺส สมฺปทาน ใน ทตฺวา ทานํ อวฺตตกมฺม ใน ทตฺวา ๑ ปุพพกาลกิริยา ใน อาหํสุ ฆนฺเต อาลปน ตุมฺเห สยกตฺตา ใน กเถยฺยถ ๑ อาขยตบฺท กตฺตฺวาจก ทิวา กาลสฺตตฺตมฺมิ ใน กเถยฺยถ รมฺมกถํ อวฺตตกมฺม ใน กเถยฺยถ อิติ คัพพ อาการ ใน อาหํสุ ๑ ปี คัพพ อเปกฺขตฺถเข้กัปป โส ๑ วิเสสน ของ เถโร ๑ เหตุกตฺตา ใน อธิวเสสิ นิมฺนฺตณํ การิตกมฺม ใน อธิวเสสิ ๑ อาขยตบฺท เหตุกตฺตฺวาจก เตสํ วิเสสน ของ มนุสฺसानํ ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน นิมฺนฺตณํ ๑

โลพฺพทายิตฺเถโร สยกตฺตา ใน โอตฺริ ๑ อาขยตบฺท กตฺตฺวาจก เตหิ วิเสสน ของ มนุสฺเสหิ ๑ อนภิตฺตกตฺตา ใน วุตฺเต รมฺมสฺสวณฺเวลาย กาลสฺตตฺตมฺมิ ใน อาคนฺตฺวา ๑ ปุพพกาลกิริยา ใน วุตฺเต ฆนฺเต อาลปน ตุมฺเห สยกตฺตา ใน กเถถ ๑ อาขยตบฺท กตฺตฺวาจก รมฺมํ อวฺตตกมฺม ใน กเถถ โน สมฺปทาน ใน กเถถ อิติ คัพพ สฺรูป ใน วจเน ๑ ลกฺขณ ใน วุตฺเต ๑ ลกฺขณกิริยา อาสเน อุปฺปสิเลสิกาธาร ใน นิสีทิตฺวา ๑ ปุพพกาลกิริยา ใน คเหตุวา จิตฺตฺวิชนํ อวฺตตกมฺม ใน คเหตุวา ๑ ปุพพกาลกิริยา ใน จาเลนฺโต ๑ อพฺภนฺตรกิริยา ของ โลพฺพทายิตฺเถโร ปี คัพพ อเปกฺขตฺถ เข้กัปป เอกํ ๑ วิเสสน ของ รมฺมปทํ ๑ อวฺตตกมฺม ใน อทิสฺวา ๑ ปุพพกาลกิริยา ใน วตฺวา อหํ สยกตฺตา ใน ภณิสฺสสามิ ๑ อาขยตบฺท กตฺตฺวาจก ปทฺภาณํ กิริยาวิเสสน ใน ภณิสฺสสามิ อญฺเฬ วิเสสน ของ รมฺมกถิโก ๑ สยกตฺตา ใน กเถตุ ๑ อาขยตบฺท กตฺตฺวาจก รมฺมกถํ อวฺตตกมฺม ใน กเถตุ อิตฺติคัพพ อาการ ใน วตฺวา ๑ ปุพพกาลกิริยา ใน โอตฺริ ๑

เต วิเสสน ของ มนุสฺสา ๑ สยกตฺตา ใน อาโรปยีสฺสุ ๑ อาขยตบฺท กตฺตฺวาจก อญฺเฬเนน วิเสสน ของ รมฺมกถิเกน ๑ ตติยาคาริตกมฺม ใน กถาเปตฺวา รมฺมกถํ อวฺตตกมฺม ใน กถาเปตฺวา ๑ ปุพพกาลกิริยา ใน อาโรปยีสฺสุ ปทฺภาณตฺถาย

สมุปทาน ใน อารโหยีสฺ ปุณ ศัพท กิริยาวิเสสน ใน อารโหยีสฺ ตํ วิเสสน ของ เถโร ๆ อวุตตกมฺม ใน อารโหยีสฺ อาสนํ สมุปาปุณฺณิกมมฺ ใน อารโหยีสฺ ฯ โส วิเสสน ของ เถโร ๆ สยกตฺตา ใน โอตฺริ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ปี ศัพท อเปกฺขตฺถ เข้ากับ ปุณฺณ ศัพท กิริยาวิเสสน ใน โอตฺริ กิลฺจ วิเสสน ของ ฌมฺมปทํ ๆ อวุตตกมฺม ใน อทิสฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วตฺวา

อหํ สยกตฺตา ใน กเถสฺสามิ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก รัตฺตี กาลสฺตฺตฺมึ ใน กเถสฺสามิ อยฺโย วิเสสน ของ ฌมฺมกเถโก ๆ สยกตฺตา ใน ฆณฺตฺถ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ปทภาณํ กิริยาวิเสสน ใน ฆณฺตฺถ อิติ ศัพท อาการ ใน วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน โอตฺริ ฯ

เต วิเสสน ของ มนุสฺสา ๆ สยกตฺตา ใน อานยีสฺ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อยฺเยเนน วิเสสน ของ ฌมฺมกเถเกน ๆ ตติยาการิตกมฺม ใน ฆณาเปตฺวา ปทภาณํ กิริยาวิเสสน ใน ฆณาเปตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อานยีสฺ ปุณฺณ ศัพท กิริยาวิเสสน ใน อานยีสฺ รัตฺตี กาลสฺตฺตฺมึ ใน อานยีสฺ เถโร อวุตตกมฺม ใน อานยีสฺ ฯ

โส วิเสสน ของ เถโร ๆ สยกตฺตา ใน โอตฺริ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ปี ศัพท อเปกฺขตฺถ เข้ากับ รัตฺตี ๆ กาลสฺตฺตฺมึ ใน อทิสฺวา กิลฺจ วิเสสน ของ ฌมฺมปทํ ๆ อวุตตกมฺม ใน อทิสฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วตฺวา อหํ สยกตฺตา ใน กเถสฺสามิ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ว ศัพท อวธาธเนน เข้ากับ ปจฺจุเส ฯ กาลสฺตฺตฺมึ ใน กเถสฺสามิ อยฺโย วิเสสน ของ ฌมฺมกเถโก ๆ สยกตฺตา ใน กเถตฺถ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก รัตฺตี กาลสฺตฺตฺมึ ใน กเถตฺถ อิติ ศัพท อาการ ใน วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน โอตฺริ ฯ เต วิเสสน ของ มนุสฺสา ๆ สยกตฺตา ใน อานยีสฺ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อยฺเยเนน วิเสสน ของ ฌมฺมกเถเกน ๆ ตติยาการิตกมฺม ใน ฆณาเปตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อานยีสฺ ปุณฺณ ศัพท กิริยาวิเสสน ใน อานยีสฺ ปจฺจุเส กาลสฺตฺตฺมึ ใน อานยีสฺ ตํ วิเสสน ของ เถโร ๆ อวุตตกมฺม ใน อานยีสฺ ฯ

โส วิเสสน ของ เถโร ๆ สยกตฺตา ใน น อทฺทส น ศัพท ปฺปฏิเสธ ใน อทฺทส ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ปี ศัพท อเปกฺขตฺถ เข้ากับ ปจฺจุเส กาลสฺตฺตฺมึ ใน อทฺทส กิลฺจ วิเสสน ของ วตฺถุ ๆ อวุตตกมฺม ใน อทฺทส ฯ มหาชน สยกตฺตา ใน อนุพฺนธิ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก เลทฺทพฺพทฺถทฺทํ วิเสสน ของ วตฺถุณี ๆ อวุตตกมฺม ใน คเหตุวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน สนฺตฺชเชตฺวา

อนฺธพาล อาลปฺน ตฺวํ สยกตฺตา ใน เวเทสิ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก วนฺณเณ ลกฺขणे ใน กเถยมาเน อมฺเหทฺธิ อนฺนทิตกตฺตา ใน กเถยมาเน ๆ ลกฺขณกิริยา สาริปฺปุตฺตโมคฺคฺคฺลลานานํ สามึสมฺพนฺธ ใน วนฺณเณ เหวํ สองศัพท กิริยาวิเสสน ใน เวเทสิ จ สองศัพท ปทสมฺมจฺจยตฺถ เข้ากับ เหวํ สองศัพท อิทานิ กาลสฺตฺตฺมึ ใน กเถสิ ตฺวํ สยกตฺตา ใน น กเถสิ น ศัพท ปฺปฏิเสธ ใน กเถสิ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก กสฺมา เหตุ ใน กเถสิ อิติ ศัพท อาการ ใน สนฺตฺชเชตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อนุพฺนธิ ปลายนฺตํ วิเสสน ของ เถโร ๆ อวุตตกมฺม ใน อนุพฺนธิ ฯ

โส วิเสสน ของ เถโร ๆ สยกตฺตา ใน ปติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ปลายนโต อพฺภนฺตฺริกิริยา ของ เถโร
เอภิสฺสา วิเสสน ของ วจฺจกฺุภฺยิยา ๆ อาธาร ใน ปติ ฯ

มหาชนฺ เหนฺคฺกตฺตา ใน สมฺภูจฺจาเปสิ ฯ อาขยาตบถ เหนฺคฺกตฺตฺวาจก กถํ คาริตกมฺม ใน สมฺภูจฺจาเปสิ โลพูทฺทายี
สยกตฺตา ใน ปติโต ๆ กิตบถ กตฺตฺวาจก คฺคุณฺถาย ลกฺขณฺ ใน วตฺตฺมานาย ๆ ลกฺขณฺกิริยา สารีปฺตฺตโมคฺคฺคฺลลนํ
สามีสมฺพฺนฺธ ใน คฺคุณฺถาย อฺสุยฺนโต อพฺภนฺตฺริกิริยา ของ โลพูทฺทายี อตฺตโน ภาวาทิสมฺพฺนฺธ ใน -ภานํ ฐมฺมกถิกภาวํ
อวฺตฺตกมฺม ใน ปกาเสตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นิสฺสิทฺตฺวา มนฺุสฺเสหิ อนภิตฺตกตฺตา ใน วุตฺเต สกฺกาโร อวฺตฺตกมฺม
ใน กตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วุตฺเต มยํ สยกตฺตา ใน สฺโณมฺ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ฐมฺมํ อวฺตฺตกมฺม ใน
สฺโณมฺ อิติ ศัพฺท์ สฺรูป ใน วจนฺ ๆ ลกฺขณฺ ใน วุตฺเต ๆ ลกฺขณฺกิริยา จตฺกฺขตฺตํ กิริวิเสสน ใน นิสฺสิทฺตฺวา อาสเน
อฺปฺสิเลสิกาธาร ใน นิสฺสิทฺตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อปฺสฺสนฺโต กเถตฺตฺพฺยตฺตํ กิติ กิลฺลิจิ กิติ วิเสสน ของ ฐมฺมปทํ ๆ
อวฺตฺตกมฺม ใน อปฺสฺสนฺโต ๆ อพฺภนฺตฺริกิริยา ของ โลพูทฺทายี ตฺวํ สยกตฺตา ใน คณฺเหสิ ฯ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก
อมฺหากํ สามีสมฺพฺนฺธ ใน อยฺเยหิ ๆ วิเสสน ของ สารีปฺตฺตโมคฺคฺลลนตฺเถเรหิ ๆ สหตฺถตฺติยา เข้กัปฺ สทฺธิ ๆ ศัพฺท์
ทพฺพสมฺวาย ใน ยฺคคฺคฺคาหํ ๆ กิริยาวิเสสน ใน คณฺเหสิ อิติ ศัพฺท์ อาการ ใน สนตฺชเชตฺวา เลทฺททฺทณฺทาทินิ วิเสสน ของ
วตฺถุณี ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน คเหตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน สนตฺชเชตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปลาปิยมาโน ๆ
อพฺภนฺตฺริกิริยา ของ โลพูทฺทายี วจฺจกฺุภฺยิยา อาธาร ใน ปติโต อิติ ศัพฺท์ สฺรูป ใน กถํ ฯ

สตฺถา สยกตฺตา ใน กเถสิ ฯ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อาคณฺตฺวา ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปุจฺฉิตฺวา ภิกฺขเว
อาลปนํ ตฺมฺเห สยกตฺตา ใน อตฺถ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ภาย วิเสสน ของ ภาย นฺุ ศัพฺท์ ปจฺฉนตฺถ เอตฺรหิ
กาลสฺตฺตฺมึ ใน อตฺถ ภาย กรณฺ ใน สนฺนินฺนํ ๆ วิกตฺกตฺตา ใน อตฺถ อิติ ศัพฺท์ อาการ ใน ปุจฺฉิตฺวา ๆ
ปุพฺพกาลกิริยา ใน วตฺวา มยํ สยกตฺตา ใน อมฺหํ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อิมาย วิเสสน ของ ภาย นาม ศัพฺท์
สยฺฉนตฺถ เข้กัปฺ อิมาย เอตฺรหิ กาลสฺตฺตฺมึ ใน อมฺหํ ภาย กรณฺ ใน สนฺนินฺนํ ๆ วิกตฺกตฺตา ใน อมฺหํ อิติ ศัพฺท์
สฺรูป ใน วจนฺ ๆ ลกฺขณฺ ใน วุตฺเต เตหิ วิเสสน ภิกฺขุหิ ๆ อนภิตฺตกตฺตา ใน วุตฺเต ๆ ลกฺขณฺกิริยา

ภิกฺขเว อาลปนํ เอโส วิเสสน ของ โลพูทฺทายี ๆ สยกตฺตา ใน นิมุขฺชติ ฯ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก น ศัพฺท์
ปฺปฏิเสธนตฺถ อิทานิ กาลสฺตฺตฺมึ ใน นิมุขฺชติ เอว ศัพฺท์ อวฺธารณฺ เข้กัปฺ อิทานิ คฺคุณฺเป อาธาร ใน นิมุขฺชติ เอโส
วิเสสน ของ โลพูทฺทายี ๆ สยกตฺตา ใน นิมุคฺโค ๆ กิตบถ กตฺตฺวาจก ปิ ศัพฺท์ อเปกฺขตฺถ เข้กัปฺ ปุพฺเพ ๆ กาลสฺตฺตฺมึ
ใน นิมุคฺโค คฺคุณฺเป อาธาร ใน นิมุคฺโค เอว ศัพฺท์ อวฺธารณฺ เข้กัปฺ นิมุคฺโค อิติ ศัพฺท์ อาการ ใน วตฺวา ๆ
ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาหริตฺวา อตฺตีตํ อวฺตฺตกมฺม ใน อาหริตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วิตฺถาเรตฺวา

(สฺกโร สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ปจฺมํ วิเสสน ของ

คำถ้อย อวดตลกมุข ใน อาห) สมมุ อาลปน อห สยกตฺตา ใน อมฺหิ ๆ
อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก จตฺตฺปฺโท วิกตฺกตฺตา ใน อมฺหิ สมมุ อาลปน
ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เจ้ากับ ตฺวํ ๆ สยกตฺตา ใน อสิ ๆ อาชฺยตบฺท
กตฺตฺวาจก จตฺตฺปฺโท วิกตฺกตฺตา ใน อสิ ฯ สห อาลปน ตฺวํ สยกตฺตา
ใน เอหิ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก ตฺวํ สยกตฺตา ใน นินฺวตฺตฺสฺสุ ๆ
อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก ตฺวํ สยกตฺตา ใน ปลายสิ ๆ อาชฺยตบฺท
กตฺตฺวาจก ก็ เหตุ ใน ปลายสิ นุ ศัพท์ ปุจฺจนตฺถ ภูโต วิเสสน
ของ ตฺวํ อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน ปรมํ คำถ้อย ฯ

(สห สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก ทฺติยํ วิเสสน
ของ คำถ้อย อวดตลกมุข ใน อาห) สฺกร อาลปน ตฺวํ สยกตฺตา ใน อสิ ๆ
อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก อสุจิ ก็ดี ปฺติโลโม ก็ดี วิกตฺกตฺตา ใน อสิ
ตฺวํ สยกตฺตา ใน วายสิ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก ทุกคนไซ้ วิกตฺกตฺตา
ใน หุตฺวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน วายสิ สเจ ศัพท์ ปริกฺปฺตฺถ ตฺวํ
สยกตฺตา ใน อสิ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก ยฺชฺฉิตฺตฺกาโม วิกตฺกตฺตา
ใน อสิ สมมุ อาลปน อห สยกตฺตา ใน ททามิ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก
ชย อวดตลกมุข ใน ททามิ เต สมปทาน ใน ททามิ อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน
ทฺติยํ คำถ้อย อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน อิมํ ชาตกํ

อิมํ วิเสสน ของ ชาตกํ ๆ การิตกมุข ใน วิตฺถาเรตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน กเถสิ สห สยกตฺตา ใน อโหสิ ๆ
อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก ตทา กาลสฺตฺตฺมํ ใน อโหสิ สาริปฺตฺโต วิกตฺกตฺตา ใน อโหสิ เอตฺรหิ กาลสฺตฺตฺมํ ใน อโหสิ
สฺกโร สยกตฺตา ใน อโหสิ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก ตทา กาลสฺตฺตฺมํ ใน สฺกโร โลพฺทายี วิกตฺกตฺตา ใน อโหสิ
เอตฺรหิ กาลสฺตฺตฺมํ ใน อโหสิ อิติ ศัพท์ อาการ ใน กเถสิ ฯ สตฺถา สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก อิมํ
วิเสสน ของ รมฺมเทสนํ ๆ อวดตลกมุข ใน อาหริตฺวา ๆ ปรีโยสานกาลกิริยาภิกฺขเว ใน วตฺวา

ภิกฺขเว อาลปน อปฺปมตฺตฺโก วิเสสน ของ รมฺโม ๆ วุตตลกมุข ใน อุกฺคหิโต ๆ กิตบฺท กมฺมวาทก โลพฺทายินา
อนภิตฺกตฺตา ใน อุกฺคหิโต ปน ศัพท์ สมปฺปิตฺจนตฺถ โส วิเสสน ของ โลพฺทายี ๆ สยกตฺตา ใน น อกาสิ น ศัพท์
ปฺปฏิเสธ ใน อกาสิ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก สฺชฺฉายํ อวดตลกมุข ใน อกาสิ เอว ศัพท์ อวธารณ เจ้ากับ น,

อสชฌายกรรม สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบพ กตฺตฺวาจก ยงฺกิลฺลิจิ วิเสสน ของ ปริยตฺติ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน คเหตุวฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน -กรรม ตสฺสา วิเสสน ของ ปริยตฺติยา ๆ ญฺจกมฺม ใน อสชฌาย- เอว ศัพท์ อวฺธาณ เข้ากับ มลฺ ๆ วิกติกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพท์ อาการ ใน วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาห อิมฺ วิเสสน ของ คาลํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน อาห

อสชฌายมลา วิเสสน ของ มนฺตา ๆ ลิงฺคตฺถ อนุจฺจานมลา วิเสสน ของ ฆรฺวา ๆ ลิงฺคตฺถ โกสฺชชฺร์ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบพ กตฺตฺวาจก มลฺ วิกติกตฺตา ใน โหติ วณฺณสฺส สามีสมฺพนฺธ ใน มลฺ ปมาโท สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบพ กตฺตฺวาจก รกฺขโต วิเสสน ของ ปุคฺคลสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน มลฺ ๆ วิกติกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อิมฺ คาลํ ๆ

ตตฺถ วิเสสน ของ ปเทสฺสุ ๆ นิทฺธาณ ใน อิทํ ปทํ **อสชฌายมลา** สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาทฺยตฺถ ใน อิทํ ปทํ อิทํ วิเสสน ของ ปทํ ๆ นิทฺธาณณิย และ วุตฺตกมฺม ใน วุจฺเจเต มยา อนนฺนิทฺตกตฺตา ใน วุจฺเจเต ๆ อาขยาตบพ กตฺตฺวาจก ปริยตฺติ กิตฺติ สิปฺปํ กิตฺติ สยกตฺตา ใน วินสฺสติ และ น อฺปฺภูจฺจาติ น ศัพท์ ปฺภูเสธ ใน อฺปฺภูจฺจาติ วินสฺสติ และ อฺปฺภูจฺจาติ อาขยาตบพ กตฺตฺวาจก ยา กาจิ วิเสสน ของ ปริยตฺติ และ วิเสสนลิงฺควิปลาส ของ สิปฺปํ วา สองศัพท์ ปทวิกปฺปตฺถ เข้ากับปริยตฺติ และ สิปฺปํ ยสฺมา กิริยาปรามาส ปุคฺคลสฺส อทาทฺร ใน อสชฌายนฺตสฺส และ อนนฺนุญฺชนนฺตสฺส ๆ อนาทฺรกิริยา นินฺนตฺรํ กิริยาวิเสสน ใน อฺปฺภูจฺจาติ วา สองศัพท์ วากฺยวิกปฺปตฺถ เข้ากับ วินสฺสติ และ นินฺนตฺรํ น อฺปฺภูจฺจาติ ตสฺมา เหตุ ใน วุตฺตํ วจฺนํ วุตฺตกมฺม ใน วุตฺตํ สตฺถารา อนนฺนิทฺตกตฺตา ใน วุตฺตํ ๆ กิตฺบพ กมฺมวาจก อสชฌายมลา มนฺตา สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน วจฺนํ ๆ

ปน ศัพท์ สมปฺปิตฺตฺนตฺถ นาม ศัพท์ สลฺลวฺชาชฺตก เข้ากับ ฆรฺ ๑ สยกตฺตา ใน วินสฺสติ ๆ อาขยาตบพ กตฺตฺวาจก ยสฺมา กิริยาปรามาส ฆรฺวาทฺสํ กิริยาวิเสสน ใน วสนฺตสฺส อฺภูจฺจาติ กิริยาสองบพ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อกโรนฺตสฺส ชินฺณปฺปฺภิสฺงฺขรณาทินิ วิเสสน ของ กิจฺจานิ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน อกโรนฺตสฺส วสนฺตสฺส กิตฺติ อกโรนฺตสฺส กิตฺติ วิเสสน ของ ปุคฺคลสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน ฆรฺ ตสฺมา เหตุ ใน วุตฺตํ วจฺนํ วุตฺตกมฺม ใน วุตฺตํ สตฺถารา อนนฺนิทฺตกตฺตา ใน วุตฺตํ ๆ กิตฺบพ กมฺมวาจก อนุจฺจานมลา ฆรฺวา สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน วจฺนํ ๆ

กาโย สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบพ กตฺตฺวาจก ยสฺมา กิริยาปรามาส คิหิสฺส กิตฺติ ปพฺพชิตฺส กิตฺติ สามีสมฺพนฺธ ใน กาโย วา สองศัพท์ ปทวิกปฺปตฺถ เข้ากับ คิหิสฺส และ ปพฺพชิตฺส โกสฺชชฺวเสณ กรรม ใน อกโรนฺตสฺส สรีรปฺปฺภิชฺคณํ กิตฺติ ปริกฺขารปฺปฺภิชฺคณํ กิตฺติ อวฺตฺตกมฺม ใน อกโรนฺตสฺส วา สองศัพท์ ปทวิกปฺปตฺถ เข้ากับ สรีรปฺปฺภิชฺคณํ และ ปริกฺขารปฺปฺภิชฺคณํ อกโรนฺตสฺส วิเสสน ของ คิหิสฺส และ ปพฺพชิตฺส ทฺพฺพณฺโณ วิกติกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพท์

สมาปนฺน ตสฺมา เหตุ ใน วุตฺตํ วจันํ วุตฺตกมฺม ใน วุตฺตํ สตถารว อนภิตฺตคตฺตา ใน วุตฺตํ ๆ กิตฺตบถ กมฺมวาทก
มถํ วัฒนฺสสฺส โภสชฺชํ สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สฺรูป ใน วจันํ ฯ

ปน ศัพท์ สมฺปญฺญานตฺถ ตว วิเสสน ของ คาโว ๆ สยกตฺตา ใน อาปชฺชนฺติ ๆ อาชฺยตบถ กตฺตฺวาจก ยสฺมา
กิริยาปฺรามาส รกฺขณตฺสส วิเสสน ของ ปุคฺคตฺสส ๆ อนาทฺร ใน นิตฺทายนตฺสส และ กิพฺนตฺสส ๆ อนาทฺรกิริยา คาโว
อวุตฺตกมฺม ใน รกฺขณตฺสส ปมาทวเสน กรณ ใน นิตฺทายนตฺสส และ กิพฺนตฺสส วา สองศัพท์ ปทวิกปฺปตฺถ เข้ากับ
นิตฺทายนตฺสส และ กิพฺนตฺสส อติตฺถปฺกขณฺทนาทินา วิเสสน ของ การณฺน ๆ กิตฺตี พาลมิกโจรชาติอุปฺททเวณ กิตฺตี
ขาทนวเสน กิตฺตี กรณ ใน อาปชฺชนฺติ ปเรสํ วิเสสน ของ ชนानํ ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน จานานิ สาลิกฺเขตฺตาทินิ วิเสสน
ของ จานานิ ๆ สมฺปาปฺณยกมฺม ใน โอตฺริตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ขาทน- วา สามศัพท์ ปทวิกปฺปตฺถ เข้ากับ
อติตฺถปฺกขณฺทนาทินา พาลมิกโจรชาติอุปฺททเวณ และ ปเรสํ สาลิกฺเขตฺตาทินิ โอตฺริตฺวา ขาทนวเสน วินาสํ อวุตฺตกมฺม
ใน อาปชฺชนฺติ ปุคฺคโล สยกตฺตา ใน ปาปฺณตฺติ ๆ อาชฺยตบถ กตฺตฺวาจก ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ สยํ ๆ กิริยาวิเสสน
ใน ปาปฺณตฺติ ทณฺฑํ กิตฺตี ปริภาสํ กิตฺตี อวุตฺตกมฺม ใน ปาปฺณตฺติ วา สองศัพท์ ปทวิกปฺปตฺถ เข้ากับ ทณฺฑํ และป
ริภาสํ ฯ วา ปน สองศัพท์ นิปาทสมฺมุท กิเลสฺทา เหตุคตฺตา ใน จาเวณฺติ ๆ อาชฺยตบถ เหตุคตฺตฺวาจก ปพฺพชิตฺต
การิตกมฺม ใน จาเวณฺติ ฉ วิเสสน ของ ทวารานิ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน อรกฺขณฺตํ ๆ วิเสสน ของ ปพฺพชิตฺต ปมาทวเสน กรณ
ใน จาเวณฺติ โอตฺริตฺวา ปุพฺพกาลกิริยา ใน จาเวณฺติ สาสนา อปาทาน ใน จาเวณฺติ

ตสฺมา เหตุ ใน วุตฺตํ วจันํ วุตฺตกมฺม ใน วุตฺตํ สตถารว อนภิตฺตคตฺตา ใน วุตฺตํ ๆ กิตฺตบถ กมฺมวาทก
ปมาโท รกฺขโต มถํ สฺรูป ใน อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน วจันํ ฯ หิ ศัพท์ ทพฺหิกรณฺชิตฺก โส วิเสสน ของ ปมาโท ๆ สยกตฺตา
ใน โหติ ๆ อาชฺยตบถ กตฺตฺวาจก อสฺส วิเสสน ของ ปุคฺคตฺสส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน มถํ วินาสาทรณฺน เหตุ ใน
มลฺลจฺยานิย- มลฺลจฺยานิยตฺตา เหตุ ใน มถํ ๆ วิกตคตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงคตฺถ ฯ

เทสนาวสานเณ กาลสคฺตมฺมี ใน ปาปฺณิสฺสุ พหุ วิเสสน ของ ชนา ๆ สยกตฺตา ใน ปาปฺณิสฺสุ ๆ อาชฺยตบถ
กตฺตฺวาจก โสตาปตฺติผลาทินิ วิเสสน ของ อริยผลานิ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน ปาปฺณิสฺสุ อิติ ศัพท์ สมาปนฺน ฯ

โลพฺพทายิตฺเตรวตฺถ สยกตฺตา ใน นิฏฺฐิตํ ๆ

กิตฺตบถ กตฺตฺวาจก ฯ

อณฺยตฺรกุลปฺปตฺต วตฺถ

อณฺยตฺรกุลปฺปตฺต วตฺถ วุตฺตกมฺม ใน วุจฺจเต มยา อนภิตฺตคตฺตา ใน วุจฺจเต ๆ อาชฺยตบถ กมฺมวาทก ฯ

สตุลา สยกตฺตา ใน กเถสิ ๑ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก **มลิตฺติยา ทฺวจริตฺ** สฺรูป ใน อิติ ๑ ศัพท์ อาทฺยตฺถ
ใน อิมํ ธรรมเทศนํ วิเสสน ของ ธรรมเทศนํ ๑ อวฺตฺตกมฺม ใน กเถสิ เวพฺพเน วิสยาธาร ใน วิหรนฺโต ๑ อพฺภนฺตฺริกิริยา
ของ สตุลา อณฺณตฺรํ วิเสสน ของ กุลปฺตฺตํ ๑ อวฺตฺตกมฺม ใน อารพฺภ ๑ สฺมานกาลกิริยา ใน กเถสิ ๑

กิริ ศัพท์ อนุสฺสวณฺตฺถ มาตาปิตโร สยกตฺตา ใน อาเนลฺลํ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ตสฺส วิเสสน ของ กุลปฺตฺตสฺส
๑ สฺมปฺทาน ใน อาเนลฺลํ สฺมานชาติกํ วิเสสน ของ กุลกุมาริกํ ๑ อวฺตฺตกมฺม ใน อาเนลฺลํ ๑ สฺวา วิเสสน ของ กุมาริกา ๑
สยกตฺตา ใน อโหสิ ๑ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อานีตฺทิวสโต อปาทาน ใน ปฏฺจาย ๑ กิริยาวิเสสน ใน อโหสิ อติจฺริเน
วิกตฺติกตฺตา ใน อโหสิ ๑

โส วิเสสน ของ กุลปฺตฺโต ๑ สยกตฺตา ใน อโรเจสิ ๑ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ตสฺสา วิเสสน ของ กุมาริกาย
๑ ภาวาทิสมฺพฺนฺธ ใน อติจฺจาเรน ๑ เหตุ ใน ลชฺชิตฺโต ๑ วิเสสน ของ กุลปฺตฺโต กสฺสจฺจ สฺมปฺทาน ใน สฺมมุจฺจิ-
สฺมมุจฺจิวํ อวฺตฺตกมฺม ใน อุปฺคนตฺตํ ๑ ตุมตฺถสฺมปฺทาน ใน อสฺกโกนฺโต ๑ อพฺภนฺตฺริกิริยา ของ กุลปฺตฺโต พุทฺธฎฺฐานาทีนํ
วิเสสน ของ กิจฺจานิ ๑ อวฺตฺตกมฺม ใน ปจฺฉินฺทิตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อุปฺสงฺกมิตฺวา กติปาหจฺเจน ตติยาวิเสสน ใน
อุปฺสงฺกมิตฺวา สตุลาอํ อวฺตฺตกมฺม ใน อุปฺสงฺกมิตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วนฺทิตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นิสินฺโน เอกมฺนตฺ
อาธาร ใน นิสินฺโน ๑ วิเสสน ของ กุลปฺตฺโต

อุปาสก อาลปน ตฺวํ สยกตฺตา ใน น ทิสฺสสิ น ศัพท์ ปฏฺฐิเสธ ใน ทิสฺสสิ ๑ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ก็ เหตุ
ใน ทิสฺสสิ อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน วจเน ๑ ลกฺขณ ใน วุตฺเต สตุลาธา อนภิตฺตกตฺตา ใน วุตฺเต ๑ ลกฺขณกิริยา ตํ วิเสสน
ของ อตฺถํ ๑ อวฺตฺตกมฺม ใน อโรเจสิ ๑

อถ กาลสตุตฺตมํ ใน อภาสิ สตุลา สยกตฺตา ใน อภาสิ ๑ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก นํ วิเสสน ของ อุปาสกํ ๑
อกตฺติกมฺม ใน วตฺวา อุปาสก อาลปน วนํ วุตฺตกมฺม ใน วุตฺตํ ๑ กิตฺตบถ กมฺมวาจก ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากัปป ปุพฺเพ
๑ กาลสตุตฺตมํ ใน วุตฺตํ มยา อนภิตฺตกตฺตา ใน วุตฺตํ นาม ศัพท์ สยฺยวาทก เข้ากัปป อิตฺติโย ๑ สยกตฺตา ใน โหนฺติ ๑
อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก นทฺทาทิสฺทิสฺสา วิกตฺติกตฺตา ใน โหนฺติ โภโร วุตฺตกมฺม ใน น กาทพฺโพ น ศัพท์ ปฏฺฐิเสธ ใน
กาทพฺโพ ๑ กิตฺตบถ กมฺมวาจก ตาสฺ วิเสสน ของ อิตฺติสฺสุ ๑ อาธาร ใน กาทพฺโพ ปณฺฑิตฺเตน อนภิตฺตกตฺตา ใน กาทพฺโพ
อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน วจนํ ปน ศัพท์ วิเสสชฺตก ตฺวํ สยกตฺตา ใน น สลฺลกฺเขสิ น ศัพท์ ปฏฺฐิเสธ ใน สลฺลกฺเขสิ ๑
อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ภวปฏฺฐิจฺฉนฺนตฺตา เหตุ ใน สลฺลกฺเขสิ อิติ ศัพท์ อาการ ใน วตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ยาจิตฺ
เตน วิเสสน ของ กุลปฺตฺเตน ๑ อนภิตฺตกตฺตา ใน ยาจิตฺ ๑ วิเสสน ของ สตุลา

นทฺทํ กิตฺติ ปนฺโถ กิตฺติ ปานาคารํ กิตฺติ สภา กิตฺติ ปปา กิตฺติ สยกตฺตา ใน
โหนฺติ ๑ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ยถา ศัพท์ อุปฺมาชฺตก จ ห้าศัพท์

ปทสมุจจยตถ เข้ากับ นที่ ปนุโล ปานาคาร์ สภา และ ปปา สฟุเพส์
วิเสสน ของ ชน่าน ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน สาธารณา ๆ วิกติกตฺตา ใน
โหนฺติ นาม ศัฟท์ สลฺยาชตก เข้ากับ โลกิตฺติโย ๆ สยกตฺตา ใน
โหนฺติ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก เอวํ ศัฟท์ อฺปเมยฺยชตก สฟุเพส์
วิเสสน ของ ชน่าน ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน สาธารณา ๆ วิกติกตฺตา ใน
โหนฺติ เวลา สยกตฺตา ใน น วิชฺชติ น ศัฟท์ ปฺฏิเสธ ใน วิชฺชติ ๆ
อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก ตาสํ วิเสสน ของ อิตฺถิณํ ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน เวลา

อิติ ศัฟท์ สรฺูป ใน ชาตกํ ๆ การิตกมฺม ใน วิตฺถาเรตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วตฺวา อฺปาสก อาลปนฺน หิ ศัฟท์
วากฺยารมฺภ อติจาริณิภาโว สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก อิตฺถิยา สามีสมฺพนฺธ ใน มลํ ๆ วิกติกตฺตา ใน
โหติ มจฺเจรํ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก ทานํ อวฺตุตกมฺม ใน เทนตฺสสฺส ๆ วิเสสน ของ ปุคฺคฺลสฺส ๆ
สามีสมฺพนฺธ ใน มลํ ๆ วิกติกตฺตา ใน โหติ อกฺุสฺสทกมฺม สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก อธิโลกปฺรโลเกสุ
ภินฺนาธาร ใน มลํ สตฺตฺตานํ สามีสมฺพนฺธ ใน มลํ วินาสนตฺเถนฺน เหตุ ใน โหติ มลํ วิกติกตฺตา ใน โหติ ปนฺน ศัฟท์
ปฺกขนฺตรชตก อวิชฺชา สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก สฟุพฺพมฺลานํ ญฺจฺจฺอปาทาน ใน อุตฺตมํ ๆ วิเสสน
ของ มลํ ๆ วิกติกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัฟท์ อาการ ใน วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อภาสิ อีมา วิเสสน ของ คาถา ๆ
อวฺตุตกมฺม ใน อภาสิ

ทฺวจฺจริตํ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก มลํ วิกติกตฺตา
ใน โหติ อิตฺถิยา สามีสมฺพนฺธ ใน มลํ มจฺเจรํ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ
อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก ททโต วิเสสน ของ ปุคฺคฺลสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ
ใน มลํ ๆ วิกติกตฺตา ใน โหติ ปาปกา วิเสสน ของ ธมฺมา ๆ สยกตฺตา
ใน โหนฺติ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก มลา วิกติกตฺตา ใน โหนฺติ เว
ศัฟท์ ปทปฺรูณ อสฺมี วิเสสน ของ โลเก ปรมฺหิ วิเสสน ของ โลเก ๆ
สองบท ภินฺนาธาร ใน มลา จ สองศัฟท์ ปทสมุจจยตถ เข้ากับ อสฺมี
โลเก และ ปรมฺหิ โลเก,

อหํ สยกตฺตา ใน กเถมิ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก ตโต วิเสสน ของ
มลา ๆ อปาทาน ใน มลตฺรํ ๆ อวฺตุตกมฺม ใน กเถมิ (โว) สมฺปทาน ใน
กเถมิ อวิชฺชา สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก ปรมํ

วิเสสน ของ มลฺ ๑ วิกติกตฺตา ใน โหติ ภิกขโว อาลปน ตุมฺเห สยกตฺตา
ใน โหถ ๑ อาขยตบฺท กตฺตฺวาจก เอตํ วิเสสน ของ มลฺ ๑ อวฺตฺตกมฺม
ใน ปหนฺตฺวาน ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน โหถ นิมฺมลา วิกติกตฺตา ใน โหถ
อิติ ศัพท์ สรุปร ใน อีมา คาลา ๑

ตตฺถ วิเสสน ของ คาลาย ๑ ภินฺนาธาร ใน **ทฺวจริตํ** ๑ สรุปร ใน อิติ ศัพท์ สลฺยาไซตฺก เข้ากับ ทฺวจริตํ
อติจโร ลิงฺคตฺถ ๑

หิ ศัพท์ วากฺยารมฺภ ปิ ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ สามิโก ๑ สยกตฺตา ใน นีหฺรติ ๑ อาขยตบฺท กตฺตฺวาจก
อติจโร วิเสสน ของ อิตฺถิ ๑ อวฺตฺตกมฺม ใน นีหฺรติ เลหา อปาทาน ใน นีหฺรติ มาตาปิตโร สยกตฺตา ใน นีหฺรติ ๑
อาขยตบฺท กตฺตฺวาจก มาตาปิตูนํ สามีสมฺพนฺธ ใน สนฺติกํ ๑ สมปาปฺนิยกมฺม ใน คจฺจนตํ ๑ กิตฺตี ตํ กิตฺตี วิเสสน ของ
อิตฺถิ ๑ อวฺตฺตกมฺม ใน นีหฺรติ

ตฺวํ สยกตฺตา ใน อสิ ๑ อาขยตบฺท กตฺตฺวาจก กุสฺส สมนฺปทาน ใน อคารว- อคารวภูตา วิเสสน ของ ตฺวํ
ปิ ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ อุกฺขิหิ ๑ กรณ ใน ทฺวจฺพพา น ศัพท์ ปฏิเสธ ใน ทฺวจฺพพา ๑ วิกติกตฺตา ใน อสิ อิติ ศัพท์
สรุปร ใน วจเนน ๑ กรณ ใน นีหฺรติ

สา วิเสสน ของ อิตฺถิ ๑ สยกตฺตา ใน ปาปฺณมาติ ๑ อาขยตบฺท กตฺตฺวาจก อนาถา วิกติกตฺตา ใน หุตฺวา ๑
สมานกาลกิริยา ใน วิจฺรุตฺตี ๑ อพฺภนฺตรกิริยา ของ อิตฺถิ มหาทฺกขํ อวฺตฺตกมฺม ใน ปาปฺณมาติ เตน วิเสสน ของ การณ
๑ เหตุ ใน วุตฺตํ ทฺวจฺริตํ วุตฺตกมฺม ใน วุตฺตํ ภควตา อนภิตฺตกตฺตา ใน วุตฺตํ ๑ กิตฺตบฺท กมฺมวาทก อสฺสา วิเสสน ของ
อิตฺถิยา ๑ ภาวาติสมฺพนฺธ ใน ทฺวจฺริตํ มลฺ สรุปร ใน อิติ ๑ ศัพท์ อาการ ใน วุตฺตํ ๑

ททโต สรุปร ใน อิติ ๑ ศัพท์ ใน ปทสฺส ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ ทายกสฺส วิเสสน ของ ปุคฺคลสฺส อิติ
ศัพท์ สรุปร ใน อตฺโถ ๑ ลิงฺคตฺถ ๑

หิ ศัพท์ วากฺยารมฺภ มจฺจฉริ สยกตฺตา ใน นิวาเรติ ๑ อาขยตบฺท กตฺตฺวาจก ยสฺส วิเสสน ของ ปุคฺคลสฺส ๑
อนาทร ใน จินฺเตนตฺสส ๑ อนาทรกิริยา เขตฺตกสนกาเล กาลสฺตฺตฺมึ ใน จินฺเตนตฺสส

อหํ สยกตฺตา ใน ทสฺสามิ ๑ อาขยตบฺท กตฺตฺวาจก อิมสฺมี วิเสสน ของ เขตฺเต ๑ ลกฺขณ ใน สมฺปนฺเน ๑
ลกฺขณกิริยา สลากภตฺตาทีนํ วิเสสน ของ ภตฺตานิ ๑ อวฺตฺตกมฺม ใน ทสฺสามิ อิติ ศัพท์ อาการ ใน จินฺเตนตฺสส สสฺเส
ลกฺขณ ใน นิปฺพนฺเน ๑ ลกฺขณกิริยา อฺปฺปชฺชิตฺวา ปุพฺพกาลกิริยา ใน นิวาเรติ จาคจิตฺตํ อวฺตฺตกมฺม ใน นิวาเรติ โส
วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๑ สยกตฺตา ใน น ลภติ น ศัพท์ ปฏิเสธ ใน ลภติ ๑ อาขยตบฺท กตฺตฺวาจก จาคจิตฺเต ลกฺขณ

ใน อวิรุหนเต ๆ ลกฺขณกิริยา มจฺเจรวเสน กรณ ใน อวิรุหนเต มนุสฺสสมปฺตติ ติพฺพสมปฺตติ นิพฺพานสมปฺตติ สฺรูป
ใน อิติ ๆ ศัพท์ สฺรูป ใน ติสฺโส สมปฺตติโย ติสฺโส วิเสสน ของ สมปฺตติโย ๆ อวุตฺตกมฺม ใน ลกฺขิ

เตน วิเสสน ของ การณน ๆ เหตุ ใน วุตฺตํ วจัน วุตฺตกมฺม ใน วุตฺตํ ภควตา อนภิตฺตกตฺตา ใน วุตฺตํ ๆ กิตฺตพ
กมฺมวจาก มจฺเจร ททโต มลฺล สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สฺรูป ใน วจัน ฯ นโย ลิงฺคตฺถ ปิ ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ อณฺเณสุ ๆ
กิตฺติ เอวฺรุเปสุ กิตฺติ วิเสสน ของ ปเทสุ ๆ ภินฺนาธาร ใน นโย เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ เอโส ๆ วิเสสน ของ นโย ฯ

ปาปกา ฐมฺมา สฺรูป ใน อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน ปททวยสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ ปน ศัพท์ ปกฺขนฺตรโชนก
อกุสลา วิเสสน ของ ฐมฺมา สยกตฺตา ใน โหนฺติ ๆ อาขยาตฺตพ กตฺตวจาก อธิโลเก กิตฺติ ปรโลเก กิตฺติ ภินฺนาธาร ใน
มลฺล จ สองศัพท์ ปทสมฺมจฺยตฺถ เข้ากับ อธิโลเก และ ปรโลเก เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ มลฺล ๆ วิกิตฺตกตฺตา ใน โหนฺติ
อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

คโต สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สฺรูป ใน ปทสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ เหมฺจฺจา อาหาร ใน วุตฺต- วุตฺตมลฺลโต
อปาทาน ใน มลฺลธฺร อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

มลฺลธฺร สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สฺรูป ใน ปทสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ อหํ สยกตฺตา ใน กเถมิ ๆ อาขยาตฺตพ
กตฺตวจาก อติเรกมลฺล อวุตฺตกมฺม ใน กเถมิ โว สมฺปทาน ใน กเถมิ อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

อวิชฺชา สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สฺรูป ใน ปทสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ อณฺเณถํ ๆ
สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตฺตพ กตฺตวจาก อญฺจวตฺตํ วิเสสน ของ อณฺเณถํ ปรมฺม วิเสสน ของ มลฺล ๆ วิกิตฺตกตฺตา
ใน โหติ อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

ปทฺนฺควาน สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาทฺยตฺถ ใน ปทสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ ภิกฺขเว อาลปนฺน ตุมฺเห
สยกตฺตา ใน โหถ ๆ อาขยาตฺตพ กตฺตวจาก เอตฺต วิเสสน ของ มลฺล ๆ อวุตฺตกมฺม ใน ชหิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน
โหถ นิมฺมลา วิกิตฺตกตฺตา ใน โหถ อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

เทสนาวาเสน กาลสฺตฺตมฺมิ ใน ปาปฺณิสฺสุ พหุ วิเสสน ของ ชนา ๆ สยกตฺตา ใน ปาปฺณิสฺสุ ๆ อาขยาตฺตพ
กตฺตวจาก โสตาปตฺติผลาทีนํ วิเสสน ของ อริยผลานํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน ปาปฺณิสฺสุ อิติ ศัพท์ สมฺปาปนฺน ฯ

อณฺเณตรกฺลปฺตฺตวตฺต สยกตฺตา ใน นิฏฺฐิตํ ๆ กิตฺตพ กตฺตวจาก ฯ

จฺวุพฺสาริกิกฺขุ วตฺต

จฺวุพฺสาริกิกฺขุวตฺต วุตฺตกมฺม ใน จฺวุจฺเต มยา อนภิตฺตกตฺตา ใน จฺวุจฺเต ๆ อาขยาตฺตพ กมฺมวจาก ฯ

สตุถา สยกตฺตา ใน กเถสิ ๑ อาชฺยตบถ กตฺตฺวาจก **สุวั อหิริเกน** สรูป ใน อิติ ๑ ศัพท์ อาทยตฺถ ใน อิมํ ธรรมเทศนํ อิมํ วิเสสน ของ ธรรมเทศนํ ๑ อวุตฺตกมฺม ใน กเถสิ เขตฺวาเน วิสยาธาร ใน วิหรนฺโต ๑ อพฺภนฺตรกิริยา ของ สตุถา นาม ศัพท์ สลฺยวชิตก เข้กัปป จุฬสารี ๑ วิเสสน ของ สหฺริวิทฺวาริกํ สารีปฺุตตฺเตรสฺส สามีสมฺพนฺธ ใน สหฺริวิทฺวาริกํ ๑ อวุตฺตกมฺม ใน อารพฺภ ๑ สมานกาลกิริยา ใน กเถสิ ๑

แก้ง กิร ศัพท์ อนุสฺสวณฺตฺถ เอกทิวสํ กาลสตุตฺตมึ ใน อาท โส วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๑ สยกตฺตา ใน อาท ๑ อาชฺยตบถ กตฺตฺวาจก เวชชกมฺมํ อวุตฺตกมฺม ใน กตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ลภิตฺวา ปณฺตีโกชนํ อวุตฺตกมฺม ใน ลภิตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาทาย ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นิกฺขมณฺโต ๑ อพฺภนฺตรกิริยา ของ ภิกฺขุ อนุตรามคฺเค อาธาร ใน ทิสฺวา เถรํ อวุตฺตกมฺม ใน ทิสฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาท

ภนฺเต อาลปน อิทํ วิเสสน ของ โภชนํ ๑ วุตฺตกมฺม ใน ลหฺธํ ๑ กิตฺตถ กมฺมวาทก มยา อนภิตฺตกตฺตา ใน ลหฺธํ เวชชกมฺมํ อวุตฺตกมฺม ใน กตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ลหฺธํ ตุมฺเห สยกตฺตา ใน น ลภิสฺสถ น ศัพท์ ปฏฺิเสธ ใน ลภิสฺสถ ๑ อาชฺยตบถ กตฺตฺวาจก อลฺยตฺถ วิเสสน ของ จาเน ๑ อาธาร ใน ลภิสฺสถ เหวรูป วิเสสน ของ โภชนํ ๑ อวุตฺตกมฺม ใน ลภิสฺสถ ตุมฺเห สยกตฺตา ใน ภุชฺชถ ๑ อาชฺยตบถ กตฺตฺวาจก อิมํ วิเสสน ของ โภชนํ ๑ อวุตฺตกมฺม ใน ภุชฺชถ อหํ สยกตฺตา ใน อาหริสฺสามิ ๑ อาชฺยตบถ กตฺตฺวาจก เต สมฺปทาน ใน อาหริสฺสามิ เวชชกมฺมํ อวุตฺตกมฺม ใน กตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาหริสฺสามิ นิจฺจกัลลํ อจฺจนฺตสฺโยค ใน อาหริสฺสามิ เหวรูป วิเสสน ของ อาหาร ๑ อวุตฺตกมฺม ใน อาหริสฺสามิ อิติ ศัพท์ อาการ ใน อาท ๑

เถโร สยกตฺตา ใน ปกฺกามิ ๑ อาชฺยตบถ กตฺตฺวาจก ตสฺส วิเสสน ของ ภิกฺขุโน ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน วจนํ ๑ อวุตฺตกมฺม ใน สุตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปกฺกามิ ว ศัพท์ อวธารณ เข้กัปป ตฺถนฺทึภูโต ๑ วิเสสน ของ เถโร ๑ ภิกฺขุ สยกตฺตา ใน อโรเจสฺสุ ๑ อาชฺยตบถ กตฺตฺวาจก วิหารํ สมฺปาปฺณิยกมฺม ใน อากนฺตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อโรเจสฺสุ สตฺถ สมฺปทาน ใน อโรเจสฺสุ ตํ วิเสสน ของ อตฺถํ ๑ อวุตฺตกมฺม ใน อโรเจสฺสุ ๑

สตุถา สยกตฺตา ใน อภาสิ ๑ อาชฺยตบถ กตฺตฺวาจก ภิกฺขเว อาลปน นาม ศัพท์ สลฺยวชิตก เข้กัปป อหิริโก ๑ วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๑ สยกตฺตา ใน ชีวติ ๑ อาชฺยตบถ กตฺตฺวาจก ปคฺพโก กิตฺติ กากสทิสฺโส กิตฺติ วิกตฺติกตฺตา ใน หุตฺวา ๑ สมานกาลกิริยา ใน จตฺวา เอกวีสตีวธิาย วิเสสน ของ อนนฺธนาย ๑ อาธาร ใน จตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ชีวติ สฺขํ กิริยาวิเสสน ใน ชีวติ ปน ศัพท์ ปกฺขนฺตรชิตก ทิโรตฺตปฺปสมฺปนฺโน วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๑ สยกตฺตา ใน ชีวติ ๑ อาชฺยตบถ กตฺตฺวาจก ทฺถกฺขํ กิริยาวิเสสน ใน ชีวติ อิติ ศัพท์ อาการ ใน วตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อภาสิ อิมา วิเสสน ของ คาถา ๑ อวุตฺตกมฺม ใน อภาสิ

ชีวิต สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก สุชีวั วิคคิกตฺตา ใน โหติ อหิริเกน กิตฺตี กากสุเรน กิตฺตี รัสนา กิตฺตี ปกฺขณทินา กิตฺตี ปคฺพฺเภน กิตฺตี สงฺกิลิฏฺเฐน กิตฺตี วิเสสน ของ ปุคฺคฺเลน ๆ อนภิตกตฺตา ใน ชีวิต จ ศัพท์ ปกฺขณฺตรโชนก ชีวิต สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ทฺทฺชชีวั วิคคิกตฺตา ใน โหติ หิริมตา กิตฺตี สุจิกเวสินา กิตฺตี อลีเนน กิตฺตี อปคฺพฺเภน กิตฺตี สุทฺธาชีเวเนน กิตฺตี ปสฺสตา กิตฺตี วิเสสน ของ ปุคฺคฺเลน ๆ อนภิตกตฺตา ใน ชีวิต นิจฺจํ กิริยาวิเสสน ใน สุจิกเวสินา อิติ ศัพท์ สรูป ใน อิมมา คาลา ฯ

ตตฺถ วิเสสน ของ ปทสฺสุ ๆ นิทฺธารณ ใน ปทสฺส **อหิริเกน** สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน ปทสฺส ๆ นิทฺธารณีย และ สามีสมฺพฺนฺธ ใน อตฺโถ ฉินฺนทโรคฺตฺตฺปฺเภน วิเสสน ของ ปุคฺคฺเลน อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

หิ ศัพท์ วากฺยารมฺภ เหวรุเปเน วิเสสน ของ ปุคฺคฺเลน ๆ อนภิตกตฺตา ใน สกฺกา ๆ กิริยาบถ ภาววาจก อมาตฺร วิเสสน ของ อิตฺถิ เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ อมาตฺร อิตฺถิ อวฺตฺตกมฺม ใน วตฺวา มาตา ลิงฺคตฺถ เม สามีสมฺพฺนฺธ ใน มาตา **(หรือ อยู่ วิเสสน ของ อิตฺถิ ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก มาตา วิคคิกตฺตา ใน โหติ เม สามีสมฺพฺนฺธ ใน มาตา)** อิติ ศัพท์ อาการ ใน วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วตฺวา อปีตาทโย วิเสสน ของ ปุริเส เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ อปีตาทโย ปุริเส อวฺตฺตกมฺม ใน วตฺวา ปีตา ลิงฺคตฺถ เม สามีสมฺพฺนฺธ ใน ปีตา **(หรือ อยู่ วิเสสน ของ ปุริโส ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ปีตา วิคคิกตฺตา ใน โหติ เม สามีสมฺพฺนฺธ ใน ปีตา)** อิติ ศัพท์ สรูป ใน อาทินา นเยน อาทินา วิเสสน ของ นเยน ๆ ตติยาวิเสสน ในวตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปตฺติฏฺจาย เอกวีสติวริยาย วิเสสน ของ อนเสนาย ๆ อาธาร ใน ปตฺติฏฺจาย ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ชีวิตุํ สุเขน ตติยาวิเสสน ใน ชีวิตุํ ๆ ตุมฺคตฺตสมฺปทาน

ใน สกฺกา อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ลิงฺคตฺถ ฯ (หรือ อตฺโถ วฺตฺตกมฺม ใน เวทิตพฺโพ ปณฺชิตฺเตน อนภิตกตฺตา ใน เวทิตพฺโพ ๆ กิตฺตบถ กมฺมวาจก)

กากสุเรน สรูป ใน อิติ ศัพท์ สรูป ใน ปทสฺส ๆ สามีสมฺพฺนฺธ ใน อตฺโถ สุรกกาสทิสฺเสน วิเสสน ของ ปุคฺคฺเลน อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

หิ ศัพท์ ตปฺปาฎิกรณฺชตฺก สุรกาโก สยกตฺตา ใน ปลายติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ยถา ศัพท์ อฺปฺมาชตฺก กุลมเรสุ ภินฺนาธาร ใน วตฺถุณี ยาคฺคาทินิ วิเสสน ของ วตฺถุณี ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน คณฺหิตฺตุ- คณฺหิตฺตุกาโม วิคคิกตฺตา ใน หุตฺวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน นิสีทิตฺวา ภิตฺติอาทิสฺสู วิเสสน ของ จาเนสุ ๆ อาธาร ใน นิสีทิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา

ใน ๓๓๓ อุตตโน ฉฐิถิมม ใน โอลอกน- โอลอกนภาว อุตตคมม ใน ๓๓๓ ๑ ปุพพกาลกิริยา ใน สลลกเขตวา
อนโนโลเกนโต กิติ อญญาวิทโก กิติ นิททายนโต กิติ อุปมาวิทกิตตวา ใน หุตวา จ สามศัพท์ ปทสมุจจยตล เข้ากับ
อนโนโลเกนโต ๓ และ อญญาวิทโก ๓ และ นิททายนโต ๓ ๓ สามศัพท์ อุปมาชตท เข้ากับ อนโนโลเกนโต
และ อญญาวิทโก และ นิททายนโต หุตวา สมานกาลกิริยา ใน สลลกเขตวา มนุสสานํ ภาวาทิสมนุส ใน ปมาทํ
๑ อุตตคมม ใน สลลกเขตวา ๑ ปุพพกาลกิริยา ใน อนุปติตวา ๑ ปุพพกาลกิริยา ใน คเหตุวา มนุสเสสุ ลกขณนุต
ใน วทนเตสุ สสุ สรูป ใน อิติ ๑ ศัพท์ อาการ ใน วทนเตสุ ๑ ลกขณนุกิริยา เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ วทนเตสุ
ภาชนโต อปาทาน ใน คเหตุวา มุขปุริ วิเสสน ของ วตถุ ๑ อุตตคมม ใน คเหตุวา ๑ ปุพพกาลกิริยา ใน ปลายติ
เอว ศัพท์ อุปเมยชตท เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ เอว อหิริกบุคคลโ สยกตตวา ใน ววฏฐเปติ ๑ อาชยาตบพ
กตตวาจาก ปี ศัพท์ อเปกขตล เข้ากับ อหิริกบุคคลโ ภิกขุหิ สหตถตติยา เข้ากับ สหริ ๑ ศัพท์ กิริยาสมวาย ใน ปวิสิตวา
คามํ สมปาปญญิกมม ใน ปวิสิตวา ๑ ปุพพกาลกิริยา ใน ววฏฐเปติ ยาคุกตตทฎจนาทีน วิเสสน ของ จานานิ ๑ อุตตคมม
ใน ววฏฐเปติ

ภิกขุ สยกตตวา สขณยานติ และ สมมชชนติ ๑ กิริยา ๒ บพ อาชยาตบพ กตตวาจาก ตตถ วิเสสน ของ คาม ๑
อาธาร ใน จริตวา ปิณฑาย สมปทาน ใน จริตวา ๑ ปุพพกาลกิริยา ใน อาทาย ยาปนมตถ วิเสสน ของ อาหาริ ๑
อุตตคมม ใน อาทาย ๑ ปุพพกาลกิริยา ใน คนตวา อาสนสาถํ สมปาปญญิกมม ใน คนตวา ๑ ปุพพกาลกิริยา ใน
ปจจเวกขนตา ปจจเวกขนตา กิติ มนสิกรโธตา กิติ อพนทรกิริยา ของ ภิกขุ ยาคุ อุตตคมม ใน ปวิตวา ๑
ปุพพกาลกิริยา ใน มนสิกรโธตา กมมฎจนา อุตตคมม ใน มนสิกรโธตา อาสนสาถํ อุตตคมม ใน สมมชชนติ
ปน ศัพท์ ปกขนทรชตท อัย วิเสสน ของ อหิริกบุคคลโ สยกตตวา ใน โหติ ๑ อาชยาตบพ กตตวาจาก กิถุจิ วิเสสน ของ
กิจจ ๑ อุตตคมม ใน ออกตวา ๑ ปุพพกาลกิริยา ใน โหติ คามากิมุไซ วิกติตตวา ใน โหติ ๑ ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ
คามากิมุไซ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตโธ ๑ ลิงคตล (หรือ อตโธ อุตตคมม ใน เวทิตพโพ ปรณชิตน อนภิตกตตวา ใน
เวทิตพโพ ๑ กิตบพ กมมวจาก) ๑

โส วิเสสน ของ อหิริกบุคคลโ สยกตตวา ใน ปวิสติ ๑ อาชยาตบพ กตตวาจาก ภิกขุหิ อนภิตกตตวา ใน
โธโลกิยามาโน ตุมเห สยกตตวา ใน ปสสถ ๑ อาชยาตบพ กตตวาจาก อิม วิเสสน ของ อหิริกบุคคล ๑ อุตตคมม ใน
ปสสถ อิติ ศัพท์ อาการ ใน ๓๓๓ ๑ ปุพพกาลกิริยา ใน โธโลกิยามาโน ปี ศัพท์ อเปกขตล เข้ากับ โธโลกิยามาโน ๑
อพนทรกิริยา ของ อหิริกบุคคลโ อนโนโลเกนโต กิติ อญญาวิทโก กิติ นิททายนโต กิติ ปฎิมุญจนโต กิติ สวิทหนโต กิติ
อุปมาวิทกิตตวา ใน หุตวา คณจิก อุตตคมม ใน ปฎิมุญจนโต จีวร อุตตคมม สวิทหนโต ๓ ห้าศัพท์ อุปมาชตท
เข้ากับ อนโนโลเกนโต อญญาวิทโก นิททายนโต คณจิก ปฎิมุญจนโต และ จีวร สวิทหนโต หุตวา สมานกาลกิริยา

ใน วรรณโตนาม ศัพท์ สลยชาติตกร เข้ากับ อสุกั ๆ วิเสสน ของ กมมึ ๆ สยกตตนา ใน อตถิ ๆ อาขยตบตท กตตุวจาก
เม สามีสมพนฐ ใน กมมึ อิติ ศัพท์ อาการ ใน วรรณโตน ๆ อพภนตกริกรียา ของ อหิริกปุกคโล อาสนา อปาทาน ใน อฎฐจาย
ๆ ปุพพกาลกริกรียา ใน ปวิสิตวา คาว สมนุปาณิกมมึ ใน ปวิสิตวา ๆ ปุพพกาลกริกรียา ใน อุปสงกมิตวา ปาโต กกาลสตุตมึ
ใน ววฎฐาปีเตสุ ๆ วิเสสน ของ เคเหตุ ๆ นิทธารณ ใน อถนตริ์ เคหึ อถนตริ์ วิเสสน ของ เคหึ ๆ นิทธารณึย และ
อวตุตกมมึ ใน อุปสงกมิตวา ๆ ปุพพกาลกริกรียา ใน ปณามेतวา ขรمانุสเกสุ ลกขณ ใน กนตุนเตสุ ๆ ลกขณกริกรียา โถกั
กริกรียาวิเสสน ใน ปิธาย กวากุ์ อวตุตกมมึ ใน ปิธาย ๆ ปุพพกาลกริกรียา ใน กนตุนเตสุ ทวาเร สมิปาราร ใน นิสึทิตวา ๆ
สมานกาลกริกรียา ใน กนตุนเตสุ ปี ศัพท์อเปกขตถ เข้ากับ กนตุนเตสุ เอเกน วิเสสน ของ หตเถน ๆ กรณ ใน ปณามेतวา
กวากุ์ อวตุตกมมึ ใน ปณามेतวา ๆ ปุพพกาลกริกรียา ใน ปวิสติ อนโต อาธาร ใน ปวิสติ

อถ กาลสตุตมึ ใน เทนติ ปี ศัพท์ อเปกขตถ เข้ากับ อากมกา ๆ วิเสสน ของ มนุสสา ๆ สยกตตนา ใน เทนติ
ๆ อาขยตบตท กตตุวจาก นั วิเสสน ของ อหิริกปุกคลั อวตุตกมมึ ใน ทิสวาๆ ปุพพกาลกริกรียา ใน นิสึทาเปตวา อาสน
อุปสิเลสิกาธาร ใน นิสึทาเปตวา ๆ ปุพพกาลกริกรียา ใน เทนติ ยาคูอาทิสู วิเสสน ของ วตุถุสุ ๆ นิทธารณ ใน ยั วตุถุ
ยั วิเสสน ของ วตุถุๆ นิทธารณึย และ สยกตตนา ใน อตถิๆ อาขยตบตท กตตุวจาก ตั วิเสสน ของ วตุถุ ๆ อวตุตกมมึ
ใน เทนติ โส วิเสสน ของ อหิริกปุกคโล ๆ สยกตตนา ใน ปกมมิติ ๆ อาขยตบตท กตตุวจาก ยาวทตถั กริกรียาวิเสสน
ใน กุชิตวาๆ ปุพพกาลกริกรียา ใน อาทาย อวเสสั วิเสสน ของ โภชนัๆ อวตุตกมมึ ใน อาทาย ปตเตน กรณ ใน อาทาย
ๆ ปุพพกาลกริกรียา ใน ปกมมิติ อัย วิเสสน ของ อหิริกปุกคโล ๆ สยกตตนา ใน โหติๆ อาขยตบตท กตตุวจาก นาม ศัพท์
สลยชาติตกร เข้ากับ กากสุโร ๆ วิกติกตตนา ใน โหติ ชิวัต สยกตตนา ใน โหติ ๆ อาขยตบตท กตตุวจาก เอวรูเปน ก็ดี
อหิริเกน ก็ดี วิเสสน ของ ปุกคเลน ๆ อนภิตกตตนา ใน ชิวัต สิวัว วิกติกตตนา ใน โหติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน
อตโต ๆ ลิงคตถ ๖

ธัสนา สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน ปทสส ๆ สามีสมพนฐ ใน อตโต นาม ศัพท์ สลยชาติตกร เข้ากับ
อสุกตเถโร ๆ สยกตตนา ใน โหติ ๆ อาขยตบตท กตตุวจาก อปปีจโจ วิกติกตตนา ใน โหติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อาทีนิ
วจนานิ อาทีนิ วิเสสน ของ วจนานิๆ อวตุตกมมึ ใน วรรณเตสุ มนุสเสสุ ลกขณ ใน วรรณเตสุ ๆ ลกขณกริกรียา ปน ศัพท์
วากยารมถ ปี ศัพท์ อเปกขตถ เข้ากับ มัย ๆ สยกตตนา ใน อมท ๆ อาขยตบตท กตตุวจาก ก็ ศัพท์ ปุจจนตถ น ศัพท์
ปฏิเสธนตถ อปปีจจนา วิกติกตตนา ใน อมท อิติ ศัพท์ สรูป ใน อาทีนา วจนเนน อาทีนา วิเสสน ของ วจนเนน ๆ กรณ
ใน คุณธัสนตาย ปเรสั วิเสสน ของ ชนนานั ๆ สามีสมพนฐ ใน คุณ-คุณธัสนตาย เหตุ ใน ธัสนา ๆ วิเสสน ของ ปุกคเลน
อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตโต ๆ ลิงคตถ ๖

หิ ศัพท์ ผลโชค มนุสสา สยกตดา ใน มลณนติ ๆ อาชยาตบท กตตุวจาก ตถารุปัสส วิเสสน ของ ปุคคลสฺส ๆ สามีสมนฺท ใน วจัน ๆ อวุตตกมฺม ใน สุตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน มลณมานา ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ อัย ๆ วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตดา ใน โหติ ๆ อาชยาตบท กตตุวจาก อปฺปิจฺจนตาทิกุณฺยุตฺโต วิกตีกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพท์ อาการ ใน มลณมานา ๆ อพฺพนตรกิริยา ของ มนุสสา ทาทพฺพ วิเสสน ของ วตฺถุ ๆ อวุตตกมฺม ใน มลณนติ ๆ

ปน ศัพท์ วิเสสโชค โส วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตดา ใน ปรีหยาติ ๆ อาชยาตบท กตตุวจาก ตโต วิเสสน ของ กาลโต ๆ อปาทาน ใน ปฏฺจาย ๆ กิริยาวิเสสน ใน ปรีหยาติ วิญฺญูปรุสํ สามีสมนฺท ใน จิตฺต ๆ การิตกมฺม ใน อาราธตฺถ ตุมตฺถสมฺปทาน ใน อสฺกโกนฺโต ๆ อพฺพนตรกิริยา ของ ปุคฺคโล ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ ตมฺหา ๆ วิเสสน ของ ลากา ๆ อปาทาน ใน ปรีหยาติ ๆ ธี วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ เหตุกตฺตา ใน นาเสติ ๆ อาชยาตบท เหตุกตตุวจาก เอว ศัพท์ ปการตฺถ ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ อตฺตโน อปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ ปรสฺส ๆ วิเสสน ของ ปุคฺคลสฺส อตฺตโน กิติ ปุคฺคลสฺส กิติ สามีสมนฺท ใน ลากิ ๆ การิตกมฺม ใน นาเสติ เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ นาเสติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโต ๆ ลิงฺคตฺถ ๆ

ปกฺขนฺทินา สรูป ใน อิติ ศัพท์ สรูป ใน ปทสฺส ๆ สามีสมนฺท ใน อตฺโต ปกฺขนฺทจารินา กิติ ทสฺเสนฺเตน กิติ วิเสสน ของ ปุคฺคเลน ปเรสฺ วิเสสน ของ ชนानิ ๆ สามีสมนฺท ใน กิจฺจานิ ๆ อวุตตกมฺม ใน ทสฺเสนฺเตน อตฺตโน สามีสมนฺท ใน กิจฺจานิ ๆ อุปฺมาวิกตีกมฺม ใน กตฺวา วิย ศัพท์ อุปฺมาโชค เข้ากับ อตฺตโน กิจฺจานิ กตฺวา กิริยาวิเสสน ใน ทสฺเสนฺเตน ปกฺขนฺทจารินา วิวริย ใน ปเรสฺ กิจฺจานิ อตฺตโน กิจฺจานิ วิย ทสฺเสนฺเตน ๆ วิวธณ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโต ๆ ลิงฺคตฺถ ๆ

ปุคฺคโล สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาชยาตบท กตตุวจาก ภิกฺขุสฺส ลกฺขณ ใน ปวิสฺนเตสฺสุ ๆ ลกฺขณกิริยา ว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ ปาโต ๆ กาลสฺตตฺถมี ใน ปวิสฺนเตสฺสุ เจตฺยงฺคณาทิสฺส วิเสสน ของ จาเนสฺสุ ๆ อธาร ใน กตฺวา วตฺต อวุตตกมฺม ใน กตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นิสฺสิตฺวา กมฺมฏฺจามนฺตีกาเรน กรณ ใน นิสฺสิตฺวา โถกํ กิริยาวิเสสน ใน นิสฺสิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อฏฺจาย ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปวิสฺนเตสฺสุ คามํ สมฺปาปฺณียกมฺม ใน ปวิสฺนเตสฺสุ ปิณฺทาย สมฺปทาน ใน ปวิสฺนเตสฺสุ มุขํ อวุตตกมฺม ใน โธวิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน มณฺเฑตฺวา ปณฺทกาสาวปารุปน-อกฺโขณฺชนสฺสีกฺขนาทฺท วิเสสน ของ กิจฺเจหิ ๆ กรณ ใน มณฺเฑตฺวา อตฺตภาวํ อวุตตกมฺม ใน มณฺเฑตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ทตฺวา สมฺมชฺชนโต อุปฺมาวิกตีกตฺตา ใน หุตฺวา วิย ศัพท์ อุปฺมาโชค เข้ากับ สมฺมชฺชนโต หุตฺวา สมานกาลกิริยา ใน ทตฺวา เทว กิติ ตโย กิติ วิเสสน ของ สมฺมชฺชนปฺทาเรฯ อวุตตกมฺม ใน ทตฺวาฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน โหติ ทวารโกฏฺฐกาภิมุโข วิกตีกตฺตา ใน โหติ มนุสสา สยกตฺตา ใน มลณนติฯ อาชยาตบท กตตุวจาก ว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ ปาโต ๆ กาลสฺตตฺถมี ใน อากตา มยํ สยกตฺตา ใน วนฺทิสฺสาม และ กริสฺสาม ๆ อาชยาตบท กตตุวจาก เจตฺย

อวุตตกมม ใน วนทิสสาม มาลาปุช อวุตตกมม ใน กริสสาม อิติ ศัพท สรูป ใน จินตเนน ๆ กรณ ใน อาคตา ๆ วิเสสน ของ มนุสสา ต วิเสสน ของ อหิริกปุคคัลล ๆ อวุตตกมม ใน ทิสวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน วตวา

อัย วิเสสน ของ วิหาโร ๆ สยกคตฺตา ใน ลกฺติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อิม วิเสสน ของ ทหฺร ๆ อวุตตกมม ใน นิสฺสา ย ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน ลกฺติ ปุชฺชคฺคณ อวุตตกมม ใน ลกฺติ ตุมฺเห สยกคตฺตา ใน มา ปมฺชชิตฺถ มา ศัพท ปุชฺชเฐ ใน ปมฺชชิตฺถ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อิม วิเสสน ของ ทหฺร ๆ อวุตตกมม ใน ปมฺชชิตฺถ อิติ ศัพท อาการ ใน วตฺวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน มลฺลณฺติ ตสฺส วิเสสน ของ ปุคฺคลสฺส ๆ สมฺปทาน ใน ทาทพฺพ ๆ วิเสสน ของ วตฺถุ ๆ อวุตตกมม ใน มลฺลณฺติ ฯ ชีวิตฺ สยกคตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก เอรฺรุเปณ กิตฺติ ปกฺขณฺทินา กิตฺติ วิเสสน ของ ปุคฺคเลน ๆ อนภิตฺตคตฺตา ใน ชีวิตฺ สฺสฺวี วิกิตฺตคตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพท สรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

ปกฺกฺพฺเภณ สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท สรูป ใน ปทสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ กายปาคพฺภิยาทีหิ วิเสสน ของ ปาคพฺภิเยหิ ๆ กรณ ใน สมฺนฺนาคเตน ๆ วิเสสน ของ ปุคฺคเลน อิติ ศัพท สรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

สงฺกิลฺลฺเจณ ชีวิตฺ สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท สรูป ใน คาลาปาทสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ หิ ศัพท วากฺยารมฺภ ชีวิตฺ ๆ สยกคตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก เอว ศัพท กิริยาวิเสสน ใน กปฺเปตฺวา ชีวิตฺ อวุตตกมม ใน กปฺเปตฺวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน ชีวณฺเตน ๆ วิเสสน ของ ปุคฺคเลน ๆ อนภิตฺตคตฺตา ใน ชีวิตฺ สงฺกิลฺลฺเจณ วิกิตฺตคตฺตา ใน หุตฺวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน ชีวิตฺ นาม ศัพท สลฺลยฺชาตฺถก เข้กัปป ชีวิตฺ ฯ ต วิเสสน ของ ชีวิตฺ ๆ สยกคตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก พุชฺชชีวิตฺ กิตฺติ ปาปชีวิตฺ กิตฺติ วิกิตฺตคตฺตา ใน โหติ เหว ศัพท อวธารณ เข้กัปป ปาปชีวิตฺ พุชฺชชีวิตฺ วิวริย ใน ปาปชีวิตฺเมว ๆ วิวธณ อิติ ศัพท สรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

หิรมฺตา จ สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท สรูป ใน ปทสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ ชีวิตฺ สยกคตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก หิโรตฺตปฺปสมฺปนฺเนน วิเสสน ของ ปุคฺคเลน ๆ อนภิตฺตคตฺตา ใน ชีวิตฺ พุชฺชชีวิตฺ วิกิตฺตคตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพท สรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

หิ ศัพท เหตุชฺเรตฺถก โส วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกคตฺตา ใน ชีวิตฺ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อมาตาทโย วิเสสน ของ อิตฺถิโย ๆ อภิตฺตกมม ใน อวตฺวา มาตา ลิงฺคตฺถ เม สามีสมฺพนฺธ ใน มาตา อิติ ศัพท สรูป ใน อาทีนฺิ วจนานิ อาทีนฺิ วิเสสน ของ วจนานิ ๆ อวุตตกมม ใน อวตฺวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน ชิกฺขจฺจนฺโต อธมฺมิเก วิเสสน ของ ปจฺเจย ๆ อวุตตกมม ใน ชิกฺขจฺจนฺโต คฺคณ อวุตตกมม ใน (ชิกฺขจฺจนฺโต ๆ วิเสสน ของ ปุคฺคโล) ๆ อุปฺมาลิงฺคตฺถ วิย ศัพท อุปฺมาชฺเรตฺถก เข้กัปป คฺคณ ชิกฺขจฺจนฺโต ปุคฺคโล ชิกฺขจฺจนฺโต อพฺภนฺตรกิริยา ของ ปุคฺคโล ธมฺเมณ กิตฺติ สมเณ กิตฺติ ตติยาวิเสสน ใน ปริเยสนฺโต (ปจฺเจย)อวุตตกมม ใน ปริเยสนฺโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ ปุคฺคโล สปทาน กิริยาวิเสสน ใน จริตฺวา ปิณฺฑาย

สมปทาน ใน จริตวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน กบฺเปนโต ชีวิตํ อวุตตกมฺม ใน กบฺเปนโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ ปุคฺคโล
ลูชชีวิตํ กิริยาวิเสสน ใน ชีวิตํ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

สุจิตเวลีนา สรูป ใน อิติ ศัพท์ สรูป ใน ปทสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ สุจินี กิติ กายกมฺมาทีนึ กิติ วิเสสน
ของ กมฺมานิ ๆ อวุตตกมฺม ใน คเวสนฺเตน ๆ วิเสสน ของ ปุคฺคเลน อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

อลีเนน สรูป ใน อิติ ศัพท์ สรูป ใน ปทสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ ชีวิตวุตฺตติยา กรณ ใน อลีเนน ๆ วิเสสน
ของ ปุคฺคเลน อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

สุทฺธาชีเวน ปสฺสตา สรูป ใน อิติ ศัพท์ สรูป ใน คาลาปาทสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ ที ศัพท์ วากฺยารมฺภ
เอวรูปุ วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาชฺยาตบฺท กตฺตฺวาจก นาม ศัพท์ สลฺยฺวาไซตก เข้ากับ สุทฺธาชีโว
ๆ วิกตีกตฺตา ใน โหติ ชีวิตํ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาชฺยาตบฺท กตฺตฺวาจก เตน กิติ สุทฺธาชีเวน กิตฺ ปสฺสตา กิติ วิเสสน
ของ ปุคฺคเลน ๆ อนภิตกตฺตา ใน ชีวิตํ เอว ศัพท์ กิริยาวิเสสน ใน สุทฺธาชีเวน เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ ตํ ๆ วิเสสน
ของ สุทฺธาชีโว ๆ อวุตตกมฺม ใน ปสฺสตา สารโต ตติยาวิเสสน ใน ปสฺสตา ลูชชีวิตวเสสน ตติยาวิเสสน ใน ทุชชีโว ๆ
วิกตีกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

เทสนาวสานเณ กาลสตุตฺตมึ ใน ปาปฺณิสฺสุ พหุ วิเสสน ของ ชนา ๆ สยกตฺตา ใน ปาปฺณิสฺสุ ๆ อาชฺยาตบฺท
กตฺตฺวาจก โสตาปตฺติผลาทีนึ วิเสสน ของ อริยฺพลานิ ๆ อวุตตกมฺม ใน ปาปฺณิสฺสุ อิติ ศัพท์ สมารฺปนฺ ฯ

จฺพสตาริกฺขวตฺถุ สยกตฺตา ใน นิฏฺจิตํ ๆ

กิตบฺท กตฺตฺวาจก ฯ

ปฺลยจฺอุปาสก วตฺถุ

ปฺลยจฺอุปาสกวตฺถุ วุตตกมฺม ใน วุจฺจเต

มยา อนภิตกตฺตา ใน วุจฺจเต ๆ อาชฺยาตบฺท กมฺมวาทก ฯ

สตฺถา สยกตฺตา ใน กเถสิ ๆ อาชฺยาตบฺท กตฺตฺวาจก **โย ปาณมตฺติมาเปติ** สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาทฺยตฺถ
ใน อิมํ ฌมฺมเทสนํ อิมํ วิเสสน ของ ฌมฺมเทสนํ ๆ อวุตตกมฺม ใน กเถสิ เขตวเนน วิสยาธาร ใน วิหรนฺโต ๆ
อพฺภนฺตรกิริยา ของ สตฺถา ปฺลย วิเสสน ของ อุปาสเก ๆ อวุตตกมฺม ใน อารพฺภ ๆ สามานกาลกิริยา ใน กเถสิ ฯ

หิ ศัพท์ สงเขปไซตค เตสุ กิติ ปรณจสุ กิติ วิเสสน ของ อุปาสเกสุ ๆ นิทธารณ ใน เอโก อุปาสโก เอโก วิเสสน ของ อุปาสโก ๆ นิทธารณีย และ สยกคตฺตา ใน รกฺขติ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก เหว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ ปาณาติ- ปาตาเวรมณีสิกฺขาปทํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน รกฺขติ ฯ อิตเร วิเสสน ของ อุปาสกา ๆ สยกคตฺตา ใน รกฺขณฺติ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก อิตฺราณี วิเสสน ของ สิกฺขาปทานิ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน รกฺขณฺติ ฯ

เอกทิวสํ กาลสคฺตมฺมี ใน อาโรเจสุ เต วิเสสน ของ อุปาสกา ๆ สยกคตฺตา ใน อาโรเจสุ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก อหํ สยกคตฺตา ใน กโรมิ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก ทุกฺกรํ วิเสสน ของ กมฺมํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน กโรมิ อหํ สยกคตฺตา ใน รกฺขามิ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก ทฺรฺกฺขํ วิเสสน ของ สิกฺขาปทํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน รกฺขามิ อิติ ศัพท์ สรุปรูป ใน วิวาท- วิวาทาปนฺนา วิกตฺติคตฺตา ใน หุตฺวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน คนฺตฺวา สคฺคฺ สามีสมฺพฺนฺธ ใน สนฺตํกํ ๆ สมฺปาปฺณฺนิยกมฺม ใน คนฺตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วนฺตฺติตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาโรเจสุ ตํ วิเสสน ของ อตฺถํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน อาโรเจสุ ฯ

สคฺถา สยกคตฺตา ใน อภาสี ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก เตสํ วิเสสน ของ อุปาสกานํ ๆ สามีสมฺพฺนฺธ ใน กถํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน สุตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อกตฺวา ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ เอกสฺลํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน อกตฺวา กนิฏฺฐกํ วิกตฺติกมฺม ใน อกตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วจฺวา เหว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ สพฺพทานิ ๆ วิเสสน ของ สิกฺขาปทานิ ๆ สยกคตฺตา ใน โหนฺติ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก ทฺรฺกฺขณานิ วิกตฺติคตฺตา ใน โหนฺติ อิติ ศัพท์ อาการ ใน วจฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อภาสี อีมา วิเสสน ของ คาถา ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน อภาสี

โย วิเสสน ของ นโร ๆ เหตุคตฺตา ใน อติมาเปติ และ สยกคตฺตา ใน ภาสตี อาทยตี และ คจฺฉตี อติมาเปติ อาชฺยตบฺท เหตุคตฺตฺวาจก ภาสตี กิติ อาทียตี กิติ คจฺฉตี กิติ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก ปาณํ การิตกมฺม ใน อติมาเปติ มุสวาทํ อวฺตฺตกมฺม ใน ภาสตี โลเก อาธาร ใน อทินฺนํ ๆ วิเสสน ของ วจฺฉํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน อาทียตี ปรทาร์ อวฺตฺตกมฺม ใน คจฺฉตี จ สี่ ศัพท์ วากฺยสมฺมจฺยตฺถ เข้ากับ ปาณมฺติมาเปติ มุสวาทํ ภาสตี โลเก อทินฺนํ อาทียตี และ ปรทาร์ คจฺฉตี

จ ศัพท์ สมฺปฺณฺชนตฺถ โย วิเสสน ของ นโร สยกคตฺตา ใน อนฺนุยฺยชฺติ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก สุราเมรยปानํ อวฺตฺตกมฺม ใน อนฺนุยฺยชฺติ เอโส วิเสสน ของ นโร ๆ สยกคตฺตา ใน ชนฺติ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก เหว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ อธิ ๆ วิเสสน ของ โลกสฺมี ๆ อาธาร ใน

ชนิด มุ่ อวตตกมม ใน ชนิด อตตโน สามีสมนพนุ ใน มุ่ ๑
โ โ วิเสสน ของ ปุริส ๑ อาลปน ตวํ สยกตต ใน ชานาหิ ๑ อาชยาตบห
กตตวจาก เอวํ ศัพท กิริยาวิเสสน ใน ชานาหิ ปาปธมมา วิเสสน
ของ ชนา ๑ สยกตต ใน โหนติ ๑ อาชยาตบห กตตวจาก อสยลตา
วิกตติกตต ใน โหนติ อิติ ศัพท สรูป ใน เอวํ โลโก กิติ อธมโม กิติ
สยกตต ใน มา รนธยํ มา ศัพท ปฏิเสธ ใน รนธยํ ๑ อาชยาตบห
กตตวจาก ตํ อวตตกมม ใน รนธยํ จ สองศัพท ปทสมจยจตต เข้ากับ
โลโก และ อธมโม จิรํ วิเสสน ของ กาลํ ๑ อจจนตสโยค ใน รนธยํ
ทุกขาย สมปทาน ใน รนธยํ อิติ ศัพท สรูป ใน อิมมา คาลา ๑

ตตล วิเสสน ของ ปเทสุ ๑ นิทรารณ ใน คาลาปาทสสุ **โย ปาณมคินาเปติ** สรูป ใน อิติ ๑ ศัพท สรูป
ใน คาลาปาทสสุ ๑ นิทรารณีย และ สามีสมนพนุ ใน อตโต นโร สยกตต ใน อุปจฉินทติ อาชยาตบห กตตวจาก
สาหตติกาทีสุ กิติ ฉสุ กิติ วิเสสน ของ ปโยเคสุ ๑ นิทรารณ ใน เอกปโยเคนาปี อปี ศัพท อเปกขตต เข้ากับ
เอกปโยเคน ๑ นิทรารณีย และ กรณ ใน อุปจฉินทติ ปรสส วิเสสน ของ สตตสสุ ๑ สามีสมนพนุ ใน ชีวิตินทริย ๑
อวตตกมม ใน อุปจฉินทติ อิติ ศัพท สรูป ใน อตโต ๑ ลิงคตต ๑

มุสาวาท สรูป ใน อิติ ศัพท สรูป ใน ปทสสุ ๑ สามีสมนพนุ ใน อตโต นโร สยกตต ใน ภาสติ ๑ อาชยาตบห
กตตวจาก ปเรส วิเสสน ของ ชน่าน ๑ สามีสมนพนุ ใน อตล- อตลภยชนกํ วิเสสน ของ มุสาวาท ๑ อวตตกมม
ใน ภาสติ จ ศัพท วากยสมจยจตต เข้ากับ ปเรส อตลภยชนกํ มุสาวาท ภาสติ อิติ ศัพท สรูป ใน อตโต ๑ ลิงคตต ๑

โลก อทินน อาทียติ สรูป ใน อิติ ๑ ศัพท สรูป ใน คาลาปาทสสุ ๑ สามีสมนพนุ ใน อตโต นโร สยกตต
ใน อาทียติ ๑ อาชยาตบห กตตวจาก อิมสมี วิเสสน ของ สตตโลก ๑ อาธาร ใน ปรรคคหิตํ เถยยาวาหาราทีสุ
วิเสสน ของ อวหาเรสุ ๑ นิทรารณ ใน เอกเนาปี อวหาเรน อปี ศัพท อเปกขตต เข้ากับ เอกเนา ๑ วิเสสน ของ
อวหาเรน ๑ นิทรารณีย และ กรณ ใน อาทียติ ปรรคคหิตํ วิเสสน ของ วตถุ อวตตกมม ใน อาทียติ อิติ ศัพท สรูป
ใน อตโต ๑ ลิงคตต ๑

ปรทารลจ จจจติ สรูป ใน อิติ ๑ ศัพท สรูป ใน คาลาปาทสสุ ๑ สามีสมนพนุ ใน อตโต นโร สยกตต ใน
จرتติ ๑ อาชยาตบห กตตวจาก ปรสส วิเสสน ของ ปุคคลสสุ ๑ ฉจจันณภิตกตต ใน รกขิตโคปีเตสุ ๑ วิเสสน ของ
ภณเตสุ ๑ อาธาร ใน อปรชณนโต ๑ อพภนตรกิริยา ของ นโร อุปปลจาร์ กิริยาวิเสสน ใน จرتติ อิติ ศัพท สรูป ใน
อตโต ๑ ลิงคตต ๑

สุราเมรยปาน สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน ปทสส ๆ สามีสมพฺพธ ใน อตุโล ยสฺส กสฺสจि วิเสสน ของ สุราย และ เมรยสฺส ๆ ญจฺจิกมฺม ใน ปานํ เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ จ ๆ สองศัพท์ ปทสมฺมจฺยตฺถ เข้ากับ สุราย และ เมรยสฺส ปานํ อวตฺตกมฺม ใน อนฺนุยฺยชฺติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตุโล ๆ ลิงคฺตฺถ ฯ

อนฺนุยฺยชฺติ สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน ปทสส ๆ สามีสมพฺพธ ใน อตุโล นโร สยกตฺตา ใน เสวติ และ พหุสฺสีกโรติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก เสวติ วิวริย ใน พหุสฺสีกโรติ ๆ วิวรณ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตุโล ๆ ลิงคฺตฺถ ฯ

มฺลํ ขนฺติ สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน ปททวยสฺส ๆ สามีสมพฺพธ ใน อตุโล ปรโลโก สยกตฺตา ใน ตินฺนุจฺจฺตุ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ปน ศัพท์ วากฺยารมฺภ เอโส วิเสสน ของ นโรฯ สยกตฺตา ใน ขนฺติ และ วิจฺรติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก อิศ วิเสสน ของ โลกสฺมี เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ โลกสฺมี ๆ อาธาร ใน ขนฺติ และ วิจฺรติ

อตุตา สยกตฺตา ใน ปติญฺจฺเหยฺย ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก เยน กิติ เขตฺตฺวตฺตฺถฺวาทินา กิติ วิเสสน ของ มฺูเลน ๆ กรณ ใน ปติญฺจฺเหยฺย ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ ตํ ๆ วิเสสน ของ มฺูลํ ๆ อวตฺตกมฺม ใน อญฺจเปตฺวา และ วิสฺสชฺเชตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปวินฺโต วา สองศัพท์ ปทวิกปฺปตฺถ เข้ากับ อญฺจเปตฺวา และ วิสฺสชฺเชตฺวา สฺรํ อวตฺตกมฺม ใน ปวินฺโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ นโร อตฺตโน สามีสมพฺพธ ใน มฺูลํ ๆ อวตฺตกมฺม ใน ขนฺติ อนาโถ กิติ กปฺโณ กิติ วิกตีกตฺตา ใน หุตฺวา ๆ สมนกาลกิริยา ใน วิจฺรติ อตฺตโน มฺูลํ ขนฺติ วิวริย ใน อนาโถ กปฺโณ หุตฺวา วิจฺรติ ๆ วิวรณ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตุโล ๆ ลิงคฺตฺถ ฯ

สตุตา สยกตฺตา ใน อาลปฺติฯ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก **เอว โถ** สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน วจเนน ๆ กรณ ใน อาลปฺติ ปรยฺจฺทฺสฺสึลลกมฺมการํ วิเสสน ของ ปุคฺคํ ๆ อวตฺตกมฺม ใน อาลปฺติ ฯ

ปาปฺรมา สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน ปทสส ๆ สามีสมพฺพธ ใน อตุโล ลามกฺรมา วิเสสน ของ ปุคฺคฺลา อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตุโล ๆ ลิงคฺตฺถ ฯ

อสนฺยตฺตา สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน ปทสส ๆ สามีสมพฺพธ ใน อตุโล ภายสนฺยมาทิวริทิตา วิกตีกตฺตา ใน โหนฺติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตุโล ๆ ลิงคฺตฺถ ฯ

อเจตฺตา สรูป ใน อิติ ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน ปาโรฯ ลิงคฺตฺถ ฯ อจิตฺตกา สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ รูป ใน อตุโล ๆ ลิงคฺตฺถ ฯ

โลโถ อธฺมโน จ สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน ปททวยสฺส ๆ สามีสมพฺพธ ใน อตุโล โลโถ กิติ โทโส กิติ สยกตฺตา ใน มา รนฺธฺยฺ เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ จ ๆ สองศัพท์ ปทสมฺมจฺยตฺถ เข้ากับ โลโถ และ โทโส ฯ

หิ ศัพท์ ทพฺหิกรณชฺตก ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ อุกฺยํ ๆ กิติ วิเสสน ของ กิเลสชาตํฯ สยกตฺตา ใน โหติฯ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ อุกฺสํ ๆ วิกตีกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตุโล ๆ ลิงคฺตฺถ ฯ

จิรั ทุกุขาย รัตนอยู่ สรุปล ใน อิติ ๆ ศัพท์ ใน คาถาปาทสส ๆ สามีสมนพนธ ใน อตโถ เอเต วิเสสน ของ
ธมมา ๆ สยกตฺตา ใน มา ฆาเตนตุ และ มา มททนตุ มา สองศัพท์ ปฏิเสธ ใน ฆาเตนตุ และ มททนตุ ๆ
อาชฺยตบถ กตฺตฺวาจก จิรั วิเสสน ของ กาลิ ๆ อจฺจนตุสํโยค ใน ฆาเตนตุ และ มททนตุ นิรยทุกุขาทีนํ วิเสสน ของ
ทุกุขานํ ๆ สมฺปทาน ใน อตฺถาย ๆ สมฺปทาน ใน ฆาเตนตุ และ มททนตุ มา ฆาเตนตุ วิวริย ใน มา มททนตุ ๆ วิวรรณ
อิติ ศัพท์ สรุปล ใน อตโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ๖

เทศนาวสานเ กาลสตุตฺตมี ใน ปติฏฺฐหีสุ เต กิติ ปรยจ กิติ วิเสสน ของ อุปาสกา ๆ สยกตฺตา ใน ปติฏฺฐหีสุ
ๆ อาชฺยตบถ กตฺตฺวาจก โสตาปตฺติผลเ อาธาร ใน ปติฏฺฐหีสุ ๖ ธมฺมเทศนา สยกตฺตา ใน อโหสิ ๆ อาชฺยตบถ
กตฺตฺวาจก ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ สมฺปตฺตานํ ๆ วิเสสน ของ ชนนานํ ๆ สมฺปทาน ใน อโหสิ สาตฺถิกา วิกตฺติกตฺตา ใน
อโหสิ อิติ ศัพท์ สมฺปาณน ๖

ปรยจอุปาสกาวตฺถ สยกตฺตา ใน นิฏฺฐิตํ ๆ กิตบถ กตฺตฺวาจก ๖

ติสฺสทฺทรวตฺถ

ติสฺสทฺทรวตฺถ วุตฺตกมฺม ใน วุจฺเจเต

มยา อนภิหิตกตฺตา ใน วุจฺเจเต ๆ อาชฺยตบถ กมฺมวาทก ๖

สตฺถา สยกตฺตา ใน กเถสิ อาชฺยตบถ กตฺตฺวาจก **ททาติ เว ยถาสทฺถิ** สรุปล ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาพฺยตฺถ
ใน อิมํ ธมฺมเทศนํ อิมํ วิเสสน ของ ธมฺมเทศนํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน กเถสิ เขตฺวาเน วิสยาธาร ใน วิหรนฺโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา

ของ สดถา นาม ศัพท์ สลฺยาไซตค เข้ากั๊บ ติสฺสทหฺรฺ ๑ วิเสสน ของ ภิกขุ ๑ อวฺตุตคกมฺม ใน อารพภ ๑ สมานกาลกิริยา ใน กเถสิ ๑

กิริ ศัพท์ อนุสฺสวณฺตุล โส วิเสสน ของ ติสฺโส ๑ สยกตฺตา ใน วิจริ นินฺทิตฺติ และ นินฺทิตฺติ ๑ กิริยาสี่บท อาขยตบฺท กตฺตฺวาจก อนาลปิณฺทิกสฺส คหฺปติโน วิสาขาย อฺปาสิกาย สฺรูป ใน อิติ ๑ ศัพท์ สฺรูป ใน ปลฺยจฺจนฺนํปี อริยสวากโกณฺฑิณํ ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺตล เข้ากั๊บ ปลฺยจฺจนฺนํ ๑ วิเสสน ของ อริยสวากโกณฺฑิณํ ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน ทานํ ๑ อวฺตุตคกมฺม ใน นินฺทนฺโต ๑ อพฺภนฺตรกิริยา ใน วิจริ ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺตล เข้ากั๊บ อสทิสทานํ ๑ อวฺตุตคกมฺม ใน นินฺทิตฺติ เหว ศัพท์ อวฺธารณ เข้ากั๊บ นินฺทิตฺติ เตลฺลํ วิเสสน ของ ชนํ ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน ทานคฺเค ๑ อาธาร ใน ลกิตฺวา สีสฺลํ วิเสสน ของ วตฺถุ ๑ อวฺตุตคกมฺม ใน ลกิตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นินฺทิตฺติ สีสฺลํ สฺรูป ใน อิติ ศัพท์ อาการ ใน นินฺทิตฺติ อฺณฺหํ วิเสสน ของ วตฺถุ ๑ อวฺตุตคกมฺม ใน ลกิตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นินฺทิตฺติ อฺณฺหํ สฺรูป ใน อิติ ศัพท์ อาการ ใน นินฺทิตฺติ อปฺปํ วิเสสน ของ วตฺถุ ๑ อวฺตุตคกมฺม ใน เทนฺเต ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺตล เข้ากั๊บ เทนฺเต ๑ วิเสสน ของ ชเน ๑ อวฺตุตคกมฺม ใน นินฺทิตฺติ อิเม วิเสสน ของ ชนา ๑ สยกตฺตา ใน เทนฺติ ๑ อาขยตบฺท กตฺตฺวาจก ก็ ศัพท์ ปุจฺจนฺตล อปฺปมตฺตํกํ วิเสสน ของ วตฺถุ ๑ อวฺตุตคกมฺม ใน เทนฺติ อิติ ศัพท์ อาการ ใน นินฺทิตฺติ พหุ วิเสสน ของ วตฺถุ ๑ อวฺตุตคกมฺม ใน เทนฺเต ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺตล เข้ากั๊บ เทนฺเต ๑ วิเสสน ของ ชเน ๑ อวฺตุตคกมฺม ใน นินฺทิตฺติ จปนฺนฺจฺจานํ สยกตฺตา ใน นตฺติ ๑ อาขยตบฺท กตฺตฺวาจก อิเมลฺลํ วิเสสน ของ ชนํ ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน เคเท ๑ วิสยธาร จปนฺนฺจฺจานํ มยฺเฒ ศัพท์ สํสยตฺตล ยาบณฺมตฺตํ วิเสสน ของ โภชนํ ๑ อวฺตุตคกมฺม ใน ทาทพฺพํ ปุคฺคเลน อนภิตฺตคตฺตา ในทาทพฺพํ ๑ กิตบฺท กมฺมวจาก นาม ศัพท์ สลฺยาไซตค เข้ากั๊บ นนุ ๑ ศัพท์ ปุจฺจนฺตล ภิกขุณฺํ สมฺปทาน ใน ทาทพฺพํ เอตฺตํกํ วิเสสน ของ ยาคฺคตฺตํ ๑ สยกตฺตา ใน วิปฺชชฺติ ๑ อาขยตบฺท กตฺตฺวาจก เหว ศัพท์ อาธารณ เข้ากั๊บ นิริตฺตํ ๑ กิริยาวิเสสน ใน วิปฺชชฺติ อิติ ศัพท์ อาการ ใน นินฺทิตฺติ ,

ปน ศัพท์ ปกฺขนฺตรไซตค โส วิเสสน ของ ติสฺโส ๑ เหตุคตฺตา ใน ปวตฺเตติ ๑ อาขยตบฺท เหตุคตฺตฺวาจก อตฺตโน สามีสมฺพนฺธ ใน ฅาตเก ๑ อวฺตุตคกมฺม ใน อารพภ ๑ สมานกาลกิริยา ใน วตฺวา อโห ศัพท์ อจฺจริยตฺตล เลหํ สยกตฺตา ใน โหติ ๑ อาขยตบฺท กตฺตฺวาจก อมฺหากํ สามีสมฺพนฺธ ใน ฅาตกานํ ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน เลหํ จตฺตฺหิ วิเสสน ของ ทิสาทิ ๑ อปาทาน ใน อาคทานํ ๑ วิเสสน ของ ภิกขุณฺํ ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน โอปานฺภูตํ ๑ วิกตฺติคตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน อาทีนํ วจฺนานิ อาทีนํ วิเสสน ของ วจฺนานิ ๑ อวฺตุตคกมฺม ใน วตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปวตฺเตติ ปัสสํ การิตคกมฺม ใน ปวตฺเตติ ๑

ปน ศัพท์ วากยารมฺภ โส วิเสสน ของ ติสฺโส ๑ สยกตฺตา ใน ปพฺพชฺชิต ๑ กิตบฺท กตฺตฺวาจก เอกสฺส วิเสสน ของ โทวาริกสฺส ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน ปุคฺโต ๑ วิกตฺติคตฺตา ใน หุตฺวา ๑ สมานกาลกิริยา ใน วิจฺรนฺโต ชนปํ

สมปำปฺณียกมฺม ใน วิจารณ์เทหิ ๆ วิเสสน ของ วฑฒกัหิ ๆ สหตฺถตติยา เข้ากัับ สทฺธิ ๆ ศัพฺพ กิริยาสมวาย ใน วิจารณ์โต ๆ อพภนฺตรกิริยา ของ ติสฺโส สวตฺถึ อวฺตฺตกมฺม ใน ปตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปพฺพชิตฺโต ฯ

อถ กาลสฺตฺตมึ ใน เปเสสฺสุ ภิกฺขุ สยกตฺตา ใน เปเสสฺสุ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก นั วิเสสน ของ ติสฺสั ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน ทิสฺวา เอว ศัพฺพ กิริยาวิเสสน ใน นินฺทนต์ มนุสฺसानํ สามึสมฺพนฺธ ใน ทานานิ อวฺตฺตกมฺม ใน นินฺทนต์ ๆ วิเสสน ของ ติสฺสั ทิสฺวา ปุพฺพกาลกิริยา ใน จินฺเตตฺวา มยฺ สยกตฺตา ใน ปรีคฺคหิสฺสาม ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก นั วิเสสน ของ ติสฺสั ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน ปรีคฺคหิสฺสาม อิติ ศัพฺพ อาการ ใน จินฺเตตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปุจฺฉิตฺวา อวฺโส อาลปน ฅวตฺกา สยกตฺตา ใน วสนฺติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ตว สามึสมฺพนฺธ ใน ฅวตฺกา กัห วิเสสน ของ จาเน ๆ อาธาร ใน วสนฺติ ๆ อิติ ศัพฺพ อาการ ใน ปุจฺฉิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน สุตฺวา ฅวตฺกา สยกตฺตา ใน วสนฺติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก (มม) สามึสมฺพนฺธ ใน ฅวตฺกา นาม ศัพฺพ สลฺยวาทฺตก เข้ากัับ อสฺสกคามे ๆ อาธาร ใน วสนฺติ อิติ ศัพฺพ อาการ ใน สุตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน เปเสสฺสุ กติปิเย วิเสสน ของ ททเร ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน เปเสสฺสุ ฯ

เต วิเสสน ของ ททรา ๆ สยกตฺตา ใน ปุจฺฉิสฺสุ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ตตฺถ วิเสสน ของ จาเน ๆ อาธาร ใน คนฺตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปุจฺฉิสฺสุ ความวสิเกหิ วิเสสน ของ ชเนหิ ๆ อนภิตฺตกตฺตา ใน กต- อาสนสาลาย อาธาร ใน นิสึทาเปตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน กต- กตสฺกการา วิกิตฺกตฺตา ใน หุตฺวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน ปุจฺฉิสฺสุ

ททโร สยกตฺตา ใน อตฺถิ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก อิมฺมหา วิเสสน ของ คามา ๆ อปาทาน ใน นิกฺขมิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปพฺพชิตฺโต ๆ กิตฺติ ติสฺโส กิตฺติ วิเสสน ของ ททโร นาม ศัพฺพ สลฺยวาทฺตก เข้ากัับ ติสฺโส กตเม วิเสสน ของ ชนา ๆ สยกตฺตา ใน โหนฺติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ตสฺส วิเสสน ของ ททรสฺส ๆ สามึสมฺพนฺธ ใน ฅวตฺกา ๆ วิกิตฺกตฺตา ใน โหนฺติ อิติ ศัพฺพ อาการ ใน ปุจฺฉิสฺสุ ฯ

มนุสฺสา สยกตฺตา ใน อาหุสฺสุ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ปพฺพชิตฺตารกโก สยกตฺตา ใน นตฺถิ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก อธิ วิเสสน ของ คามे ๆ ภินฺนารฺธาร ใน กุลเคหโต ๆ อปาทาน ใน นิกฺขมิตฺวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน ปพฺพชิต- อิเม วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ สยกตฺตา ใน วทฺนติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก อวฺตฺตกมฺม ใน วทฺนติ นุ ศัพฺพ ปุจฺฉนฺตฺถ โห ศัพฺพ วจนาลงฺการ อิติ ศัพฺพ อาการ ใน จินฺเตตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาหุสฺสุ

ภนฺเต อาลปน มยฺ สยกตฺตา ใน สฺโณมฺม ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก เอโก วิเสสน ของ โทวาริกปฺตฺโต ๆ สยกตฺตา ใน ปพฺพชิตฺโต ๆ กิตบท กตฺตฺวาจก วฑฒกัหิ สหตฺถตติยา เข้ากัับ สทฺธิ ๆ ศัพฺพ กิริยาสมวาย ใน วิจารณ์โต ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปพฺพชิตฺโต อิติ ศัพฺพ อาการ ใน สฺโณมฺม ตุมฺเห สยกตฺตา ใน วเทถ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ตั วิเสสน ของ โทวาริกปฺตฺโต ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน สนธาย ๆ กิริยาวิเสสน ใน วเทถ มยฺเย ศัพฺพ สัสมฺตฺถ อิติ ศัพฺพ อาการ ใน อาหุสฺสุ ฯ

ทหรภิกขุ สยกตฺตา ใน อโรเจสุ์ ๆ อาชฺยาตบท กตฺตฺวาจก ตสฺส วิเสสน ของ ติสฺสสฺส ๆ สามีสมฺพณฺธ ใน อิศฺสรณฺณวาทกานํ ตตฺถ วิเสสน ของ คามะ ๆ ภินฺนาธาร ใน อิศฺสรณฺณวาทกานํ ๆ ภาวาทิสมฺพณฺธ ใน อภาวํ ๆ อวฺตุตฺตกมฺม ใน ฌตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน คนฺตฺวา สวตฺถิ สมฺปาปฺณิยกมฺม ใน คนฺตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ฌตฺวา

ภนฺเต อาลปนฺ ติสฺโส สยกตฺตา ใน วิจฺรติ ๆ อาชฺยาตบท กตฺตฺวาจก เอว สํพทํ อวฺธาธณฺ เขํกัฏฺ อการณฺ ๆ วิเสสน ของ ฌตฺถํ ๆ อวฺตุตฺตกมฺม ใน ฌปนฺโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ใน วิจฺรติ อิติ สํพทํ อการ ใน อโรเจสุ์ ตํ วิเสสน ของ ปวตฺตี ๆ อวฺตุตฺตกมฺม ใน อโรเจสุ์ ภิกฺขุณฺ สมฺปทาน ใน อโรเจสุ์ ๆ ปิ สํพทํ อเปกฺขตฺถ เขํกัฏฺ ภิกฺขุ ๆ สยกตฺตา ใน อโรเจสุ์ ๆ อาชฺยาตบท กตฺตฺวาจก ตถาคตฺสฺส สมฺปทาน ใน อโรเจสุ์ ๆ

สตุถา สยกตฺตา ใน อภาสิ ๆ อาชฺยาตบท กตฺตฺวาจก ภิกฺขเว อาลปนฺ เอโส วิเสสน ของ ติสฺโส ๆ สยกตฺตา ใน วิจฺรติ ๆ อาชฺยาตบท กตฺตฺวาจก น สํพทํ ปฺฏิเสธนฺตถ อิทานิ กาลสตุตฺถมิ ใน วิจฺรติ เอว สํพทํ อวฺธาธณฺ เขํกัฏฺ อิทานิ วิกตฺถนฺโต อพฺภนฺตรกิริยา ใน วิจฺรติ ติสฺโส สยกตฺตา ใน อโหสิ ๆ อาชฺยาตบท กตฺตฺวาจก ปิ สํพทํ อเปกฺขตฺถ เขํกัฏฺ ปุพฺเพ ๆ กาลสตุตฺถมิ ใน อโหสิ วิกตฺถโก วิกตฺถิตฺตา ใน อโหสิ อิติ สํพทํ อการ ใน ฌตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ยาจิตฺ ภิกฺขุหิ อนภิตฺถกตฺตา ใน ยาจิตฺ วิเสสน ของ สตุถา อตฺถิตํ อวฺตุตฺตกมฺม ใน อาหริตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วิตฺถาเรตฺวา

โส วิเสสน ของ กฺฎาหโก ๆ สยกตฺตา ใน วิกตฺถเญยฺย ๆ อาชฺยาตบท กตฺตฺวาจก ปิ สํพทํ อเปกฺขตฺถ เขํกัฏฺ พหุ ๆ กิริยาวิเสสน ใน วิกตฺถเญยฺย โย วิเสสน ของ กฺฎาหโก ๆ สยกตฺตา ใน คโต ๆ กิตฺตบท กตฺตฺวาจก อญฺญํ วิเสสน ของ ชนปฺทํ สมฺปาปฺณิยกมฺม ใน คโต สามิโก สยกตฺตา ใน ทุเสยฺย ๆ อาชฺยาตบท กตฺตฺวาจก อนฺวาคนฺตฺวาน ปุพฺพกาลกิริยา ใน ทุเสยฺย กฺฎาหก อาลหนฺ ตวํ สยกตฺตา ใน ญฺลชฺช ๆ อาชฺยาตบท กตฺตฺวาจก โภเค อวฺตุตฺตกมฺม ใน ญฺลชฺช อิติ สํพทํ สฺรูป ใน อิมํ กฺฎาหกชาตํ

อิมํ วิเสสน ของ กฺฎาหกชาตํ ๆ การิตกมฺม ใน วิตฺถาเรตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อภาสิ ภิกฺขเว อาลปนฺ หิ สํพทํ วากฺยารมฺภ โย วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาชฺยาตบท กตฺตฺวาจก วัตฺถุมฺหิ ลกฺขณฺ ใน ทินฺเน และ อทินฺเน ๆ ลกฺขณกิริยา ปเรหิ วิเสสน ของ ชเนหิ อนภิตฺถกตฺตา ใน ทินฺเน และ อทินฺเน อปฺเป กิตฺติ พหุเก กิตฺติ ลูเช กิตฺติ ปณฺเฑ กิตฺติ วิเสสน ของ วัตฺถุมฺหิ วา สํพทํ ปทวิกปฺปตฺถ เขํกัฏฺ อปฺเป พหุเก ลูเช และ ปณฺเฑ อญฺญเสํ วิเสสน ของ ชนानํ ๆ สมฺปทาน ใน ทตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อทินฺเน อตฺตโน สมฺปทาน ใน อทินฺเน วา สองสํพทํ ปทวิกปฺปตฺถ เขํกัฏฺ ปเรหิ อปฺเป วา พหุเก วา ลูเช วา ปณฺเฑ วา ทินฺเน และ อญฺญเสํ ทตฺวา อตฺตโน อทินฺเน มงฺกุ วิกตฺถิตฺตา ใน โหติ ฉานํ กิตฺติ วิปฺสฺสนา กิตฺติ มคฺคผลานิ กิตฺติ สยกตฺตา ใน น อุปฺปชฺชนฺติ น สํพทํ ปฺฏิเสธ ใน

อุปฺปชฺชนติฯ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ตสฺส วิเสสน ของ ปุคฺคฺลสฺสฯ สมฺปทาน ใน อุปฺปชฺชนติ วา สามสฺสพฺท ปทวิกปฺปตฺถ
เข้กับ ฉานํ วิปฺสฺสนา และ มคฺคผลานิ อิติ ศฺพฺท อาการ ใน วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน เทเสฺนโต ธมฺมํ อวฺตุตฺตกมฺม
ใน เทเสฺนโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ สตฺถา อีมา วิเสสน ของ คาถา ๆ อวฺตุตฺตกมฺม ใน อภาสิ

ชฺโน สยกตฺตา ใน ททาติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก เว ศฺพฺท ปทปฺบูรณ
ยถาสทฺธํ กิํดี ยถาปฺสาหนํ กิํดี กิริยาวิเสสน ใน ททาติ โย วิเสสน
ของ ชฺโน ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ตตฺถ วิเสสน
ของ ปานโกชเน มงฺกุโต วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ ปเรสํ วิเสสน ของ ชนानํ
ฯ สามีสมฺพนฺธ ใน ปานโกชเน ๆ นิमितฺตสฺตตฺตมึ ใน มงฺกุโต โส วิเสสน
ของ ชฺโน ๆ สยกตฺตา ใน น อธิคฺจฺจติ น ศฺพฺท ปฏฺิเสธ ใน อธิคฺจฺจติ ๆ
อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ทิวา กิํดี รตฺตี กิํดี กาลสฺตตฺตมึ ใน อธิคฺจฺจติ วา
สองศฺพฺท ปทวิกปฺปตฺถ เข้กับ ทิวา และ รตฺตี สมาริ อวฺตุตฺตกมฺม ใน
อธิคฺจฺจติ ฯ จ ศฺพฺท วากฺยารมฺภ เอตํ วิเสสน ของ อกฺุสฺลํฯ วุตฺตกมฺม
ใน สมฺจฺจินฺนํ และ สมฺมุตฺตํฯ กิตฺตบถ กมฺมวาทก ยสฺส วิเสสน ของ ชนสฺสฯ
ฉฺญจฺฉิอนภิตฺตกตฺตา ใน สมฺจฺจินฺนํ และ สมฺมุตฺตํ มฺลขจฺจํ วิกตฺติกมฺม ใน กตฺวา
ฯ กิริยาวิเสสน ใน สมฺมุตฺตํ โส วิเสสน ของ ปุคฺคฺโล ฯ สยกตฺตา ใน อธิคฺจฺจติ
ฯ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก เว ศฺพฺท ปทปฺบูรณ ทิวา กิํดี รตฺตี กิํดี กาลสฺตตฺตมึ ใน
อธิคฺจฺจติ วา สองศฺพฺท ปทวิกปฺปตฺถ เข้กับ ทิวา และ รตฺตี สมาริ อวฺตุตฺตกมฺม
ใน อธิคฺจฺจติ อิติ ศฺพฺท สฺรูป ใน อีมา คาถา ฯ

ตตฺถ วิเสสน ของ ปเทสฺสฯ นิทฺธารณ ใน คาถาปาทสฺส **ททาติ เว ยถาสทฺธํ** สฺรูป ใน อิติ ๆ ศฺพฺท ใน
คาถาปาทสฺสฯ นิทฺธารณิย และ สีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ

ชฺโน สยกตฺตา ใน เทติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ลฺลขปฺปณีตาทิสฺส วิเสสน ของ วตฺถุสฺสฯ นิทฺธารณ ใน ยงฺกิลฺลจฺ
วตฺถุ ยงฺกิลฺลจฺ วิเสสน ของ วตฺถุ ๆ นิทฺธารณิย และ อวฺตุตฺตกมฺม ใน เทนฺโตฯ วิเสสน ของ ชฺโน ยถาสทฺธํ กิํดี สทฺธานุรูป
กิํดี กิริยาวิเสสน ใน เทติ อตฺตโน ภาวาทิสมฺพนฺธ ใน สทฺธา- เหว ศฺพฺท อวฺธารณ เข้กับ สทฺธานุรูป ยถาสทฺธํ วิวริย
ใน อตฺตโน สทฺธานุรูปเมว ๆ วิวรณ อิติ ศฺพฺท สฺรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

ยถาปฺสาหนํ สฺรูป ใน อิติ ๆ ศฺพฺท สฺรูป ใน ปทสฺสฯ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ จ ศฺพฺท วากฺยารมฺภ ป

สยกตฺตา ใน อุปฺปชฺชติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก เถรนาวิทฺสุ วิเสสน ของ ภิกฺขุสฺสุ ๆ นิทฺถารณ ใน ยสฺมี ยสฺมี ภิกฺขุสฺมี ยสฺมี สองบถ วิเสสน ของ ภิกฺขุสฺมี ๆ นิทฺถารณีย และ พฺยาปิกาธาร ใน ปสาโท อสฺส วิเสสน ของ ชนสฺส ๆ สมฺปทาน ใน อุปฺปชฺชติ โส วิเสสน ของ ชโน ๆ สยกตฺตา ใน เทติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ตสฺส วิเสสน ของ ภิกฺขุโน ๆ สมฺปท ๑

ใน เทนฺโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ ชโน ยถาลปาทนํ กิตฺตี ปสาทานุรูปํ กิตฺตี กิริยาวิเสสน ใน เทติ อตฺตโน ภาวาทิสมฺปนฺน ใน ปสาท- เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ อตฺตโน ปสาทานุรูปํ ยถาลปาทนํ วิวริย ใน อตฺตโน ปสาทานุรูปเมว ๆ วิวธณ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโต ๆ ลิงฺคตฺถ ๑

คตฺถ สรูป ใน อิติ ศัพท์ อาทฺยตฺถ ใน ปทสฺส ๆ สามีสมฺปนฺน ใน อตฺโต โย วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน อาปชฺชติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ตสฺมี วิเสสน ของ ทาเน ปสฺส วิเสสน ของ ชนสฺส ๆ สามีสมฺปนฺน ใน ทาเน ๆ นิमितฺตสฺตตฺมี ใน อาปชฺชติ อุปฺป วิเสสน ของ วตฺถุ ๆ วุตฺตกมฺม ใน ลทฺธํ ๆ กิตฺตบถ กมฺมวาทก มยา อนภิทิตกตฺตา ใน ลทฺธํ ลูขํ วิเสสน ของ วตฺถุ ๆ วุตฺตกมฺม ใน ลทฺธํ มยา อนภิทิตกตฺตา ใน ลทฺธํ ๆ กิตฺตบถ กมฺมวาทก อิติ ศัพท์ สรูป ใน มงฺกุ- มงฺกุภาวํ อวุตฺตกมฺม ใน อาปชฺชติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโต ๆ ลิงฺคตฺถ ๑

สมาริ สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน ปทสฺส ๆ สามีสมฺปนฺน ใน อตฺโต โส วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน น อธิคจฺจติ น ศัพท์ ปฏิเสธ ใน อธิคจฺจติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ทิวา กิตฺตี รตฺตี กิตฺตี กาลสฺตตฺมี ใน อธิคจฺจติ วา สองศัพท์ ปทวิกปฺปตฺถ เข้ากับ ทิวา และ รตฺตี อุปฺจารปฺปนาวเสน กิตฺตี มคฺคผลาผลวเสน กิตฺตี กรณ ใน อธิคจฺจติ วา สองศัพท์ ปทวิกปฺปตฺถ เข้ากับ อุปฺจารปฺปนาวเสน และ มคฺคผลวเสน สมาริ อวุตฺตกมฺม ใน อธิคจฺจติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโต ๆ ลิงฺคตฺถ ๑

ยสฺส เจตฺ สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาทฺยตฺถ ใน ปททวยสฺส ๆ สามีสมฺปนฺน ใน อตฺโต เอตฺ กิตฺตี มงฺกุภาวสงฺขาตํ กิตฺตี วิเสสน ของ อกฺกุสฺสํ ๆ วุตฺตกมฺม ใน สมฺจฺฉินฺนํ และ สมฺหตํ ๆ กิตฺตบถ กมฺมวาทก ยสฺส วิเสสน ของ ปุคฺคลสฺส ๆ ฉฺฉนฺนภิทิตกตฺตา ใน สมฺจฺฉินฺนํ และ สมฺหตํ เอเตสฺ วิเสสน ของ จานสฺสุ ๆ ภินฺนาธาร ใน มงฺกุ- เอตฺ วิวริย ใน เอเตสฺ จานสฺสุ มงฺกุภาวสงฺขาตํ ๆ วิวธณ มูลจฺจจํ วิกิตกมฺม ใน กตฺวา ๆ กิริยาวิเสสน ใน สมฺหตํ อรทฺตมคฺคณาณเณ กรณ ใน สมฺหตํ ๑ โส วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน อธิคจฺจติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก วุตฺตปฺปการํ วิเสสน ของ สมาริ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน อธิคจฺจติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโต ๆ ลิงฺคตฺถ ๑

เทสนาวาเสเน กาลสฺตตฺมี ใน ปาปฺณิสฺสุ พหุ วิเสสน ของ ชนา ๆ สยกตฺตา ใน ปาปฺณิสฺสุ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก โสตาปตฺติผลาทินิ วิเสสน ของ อริยผลานิ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน ปาปฺณิสฺสุ อิติ ศัพท์ สมฺาปนฺน ๑

ติสสหราวคฤ สยกคฤตา ใน นิภูจิตต์ ๑

กิตตบถ กตตุวจาก ๑

ปลงจอุปาสก วคฤ

ปลงจอุปาสกวคฤ วุตตกมม ใน วุจเต

มยา อนภิตกคฤตา ใน วุจเต ๑ อาชยตบถ กมมวจาก ๑

สตุลา สยกคฤตา ใน กเถสิ ๑ อาชยตบถ กตตุวจาก **นคฺธิ รากสโม อคฺคิ** สรูป ใน อิติ ๑ ศัพทํ อาทยตุล ใน อิมํ ฌมมเทสนํ อิมํ วิเสสน ของ ฌมมเทสนํ ๑ อวุตตกมม ใน กเถสิ เขตวเน วิสยาธาร ใน วิหรนโตะ ๑ อพภนฺตรกิริยา ของ สตุลา ปลงจ วิเสสน ของ อุปาสเก ๑ อวุตตกมมใน อารพภ ๑ สานกาลกิริยา ใน กเถสิ ๑

กิริ ศัพทํ อนุสฺสสวณคฺคฺ เต กิตฺติ วิเสสน ของ อุปาสกา ๑ สยกคฤตา ใน นิสฺสีทิสฺสุ ๑ อาชยตบถ กตตุวจาก ฌมมํ อวุตตกมม ใน โสตุ- โสตุคามา วิกติกคฤตา ใน หุตฺวา ๑ สมานกาลกิริยาใน คนฺตุวา วิหารํ สมปฺปาปฺนิยกมม ใน คนฺตุวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วนฺทิตฺวา สตุถารํ อวุตตกมม ใน วนฺทิตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นิสฺสีทิสฺสุ เอกมณฺตํ อธาร ใน นิสฺสีทิสฺสุ ๑

จ ศัพทํ วากยารมฺภ จิตฺตํ สยกคฤตา ใน น อุปฺปชฺชติ น ศัพทํ ปฏฺวิเสธ ใน อุปฺปชฺชติ ๑ อาชยตบถ กตตุวจาก พุทธานํ สมปฺทาน ใน อุปฺปชฺชติ อัย วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๑ สยกคฤตา ใน โหติ ๑ อาชยตบถ กตตุวจาก ขตฺติโย วิกติกคฤตา ใน โหติ อัย วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๑ สยกคฤตา ใน โหติ ๑ อาชยตบถ กตตุวจาก พฺราหฺมโณ วิกติกคฤตา ใน โหติ อัย วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๑ สยกคฤตา ใน โหติ ๑ อาชยตบถ กตตุวจาก อทฺโธ วิกติกคฤตา ใน โหติ อัย วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๑ สยกคฤตา ใน โหติ ๑ อาชยตบถ กตตุวจาก ทฺคฺคโต วิกติกคฤตา ใน โหติ

อหํ สยกคฤตา ใน เทสิสฺสามิ ๑ อาชยตบถ กตตุวจาก อิมสฺส วิเสสน ของ ปุคฺคลสฺส ๑ สมปฺทาน ใน กตฺวา อุพารํ วิกติกมม ใน กตฺวา ๑ กิริยาวิเสสน ใน เทสิสฺสามิ ฌมมํ อวุตตกมม ใน เทสิสฺสามิ อหํ สยกคฤตา ใน โน เทสิสฺสามิ โน ศัพทํ ปฏฺวิเสธ ใน เทสิสฺสามิ ๑ อาชยตบถ กตตุวจาก อิมสฺส วิเสสน ของ ปุคฺคลสฺส ๑ สมปฺทาน ใน กตฺวา อุพารํ วิกติกมม ใน กตฺวา ๑ กิริยาวิเสสน ใน เทสิสฺสามิ ฌมมํ อวุตตกมม ใน เทสิสฺสามิ อิติ ศัพทํ สรูป ใน จิตฺตํ ๑

สตุธา สยกตฺตา ใน เทเสติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ยงฺกณฺจิ วิเสสน ของ ปุคคัลลํ ๆ อวฺตตกมฺม ใน อารพฺภ
ๆ สฺมานกาลกิริยา ใน เทเสนโต ฐมฺมํ อวฺตตกมฺม ใน เทเสนโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ สตุธา ฐมฺมคารวํ อวฺตตกมฺม
ใน ปุรฺกขตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน เทเสติ อากาสคฺกํ การิตกมฺม ใน โอตฺตาเรนโต ๆ วิเสสน ของ (เทวดาวิเสโส)
ๆ อุปฺมาลิจฺจคฺคฺค วิย ศัพฺพํ อุปฺมาชฺตก เข้ํกับ อากาสคฺกํ โอตฺตาเรนโต เทวดาวิเสโส ฯ

ปน ศัพฺพํ วากฺยารมฺภ เอว ศัพฺพํ กิริยาวิเสสน ใน เทเสนตฺตสฺส ๆ วิเสสน ของ ตถาคตฺตสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน
สนฺติเก ๆ วิสยาธาร ใน นิสินฺนํนํ ๆ กิตฺตี เตสํ กิตฺตี ปฺลยฺจนฺนํ กิตฺตี วิเสสน ของ อุปาสกานํ ๆ นิทฺธารณ ใน เอโก อุปาสโก
ห้ํบถ เอโก ห้ํบถ วิเสสน ของ อุปาสโก ห้ํบถ ๆ นิทฺธารณฺนํ และ สยกตฺตา ใน นิทฺทายิ นิสีทิ กิริยาสามบถ และ
อสฺโสสิ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ว ศัพฺพํ อวฺธารณ เข้ํกับ นิสินฺนโก ๆ วิเสสน ของ อุปาสโก องฺคฺคฺคฺคฺค ทรณ ใน
วิลิขนฺโต ฐมฺมํ อวฺตตกมฺม ใน วิลิขนฺโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ใน นิสีทิ รุกฺขํ การิตกมฺม ใน จาเลนฺโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ใน
นิสึทิ อากาสํ อวฺตตกมฺม ใน อุลฺโลเกนฺโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ใน นิสึทิ ปน ศัพฺพํ ปกฺขนฺตรชฺตก สกฺกจฺจํ กิริยาวิเสสน
ใน อสฺโสสิ ฐมฺมํ อวฺตตกมฺม ใน อสฺโสสิ ฯ

อานนฺทตฺเตโร สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก สตุธารํ อวฺตตกมฺม ใน วิชฺมาโน ๆ อพฺภนฺตรกิริยา
ของ อานนฺทตฺเตโร เตสํ วิเสสน ของ อุปาสกานํ ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อาการํ ๆ อวฺตตกมฺม ใน โอลฺโลเกนฺโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา
ของ อานนฺทตฺเตโร สตุธารํ อกฺกิตฺตกมฺม ใน อาห ฆนฺเต อาลปน คฺคฺคฺคฺค สยกตฺตา ใน เทเสถ ๆ อาขยาตบถ
กตฺตฺวาจก อิมฺสํ วิเสสน ของ อุปาสกานํ ๆ สมฺปทาน ใน เทเสถ มหาเมฆคฺคฺคฺค กิริยาวิเสสน ใน คชฺชนฺดา ๆ
อพฺภนฺตรกิริยา ของ คฺคฺคฺค ฐมฺมํ อวฺตตกมฺม ใน เทเสถ ปน ศัพฺพํ วิเสสชฺตก เอเต วิเสสน ของ อุปาสกา ๆ
สยกตฺตา ใน โทหนฺติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก คฺคฺคฺคฺค ลกฺขณ ใน กเถนฺเตสฺส ๆ ลกฺขณกิริยา ๆ ฐมฺมํ อวฺตตกมฺม ใน
กเถนฺเตสฺส อิทํ สองบถ วิเสสน ของ กมฺมํ ๆ อวฺตตกมฺม ใน กโรนฺตา จ สองศัพฺพํ ปทสมฺจฺจยฺจตฺต เข้ํกับ อิทํ สองบถ
กโรนฺตา อพฺภนฺตรกิริยา ใน นิสินฺนา ๆ วิกิตฺตคฺคฺค ใน โทหนฺติ อิติ ศัพฺพํ อาการ ใน อาห ฯ

สตุธา สยกตฺตา ใน ปุจฺจิ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อานนฺท อาลปน ตฺวํ สยกตฺตา ใน น ชานาสิ น ศัพฺพํ
ปฺปฏิเสธ ใน ชานาสิ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก เอเต วิเสสน ของ อุปาสเก ๆ อวฺตตกมฺม ใน ชานาสิ อิติ ศัพฺพํ อาการ
ใน ปุจฺจิ ฯ เถโร สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ฆนฺเต อาลปน อาม ศัพฺพํ สมฺปฺปฏิจฺจนฺตตฺต อหํ สยกตฺตา
ใน น ชานามิ น ศัพฺพํ ปฺปฏิเสธ ใน ชานามิ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อิติ ศัพฺพํ อาการ ใน อาห ฯ

สตุธา สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก หิ ศัพฺพํ วากฺยารมฺภ เอเตสฺส วิเสสน ของ อุปาสเกสฺส ๆ
นิทฺธารณ ใน โย เอโส อุปาสโก โย กิตฺตี เอโส กิตฺตี วิเสสน ของ อุปาสโก ๆ นิทฺธารณฺนํ และ สยกตฺตา ใน นิสินฺโน ๆ
กิตบถ กตฺตฺวาจก นิทฺทายนฺโต อพฺภนฺตรกิริยา ใน นิสินฺโน เอโส วิเสสน ของ อุปาสโก ๆ สยกตฺตา ใน นิทฺทายิ ๆ

อาชญาตบต กตตุวจาก ปรญจ วิเสสน ของ ชาตีสถานิ ๆ อจจนตสโยค ใน นิพพตติตวา สปรโยนินิย วิสยธาร ใน นิพพตติตวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน จเปตวา โภเคสุ อุปสิเลสิกาธาร ใน จเปตวา สีส อวุตตกมม ใน จเปตวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน นิททายิ ปี ศัพท อเปกขตถ เข้ากัับ อิทานิ ๆ กาลสตุตมี ใน นตติ ติตติ สยกตตา ใน นตติ ๆ อาชญาตบต กตตุวจาก อสส วิเสสน ของ อุปาสกสส ๆ ภาวาทิสมพนธ ใน นิททายิ ๆ ภินนาธาร ใน ติตติ สทโท สยกตตา ใน น ปวิสติ น ศัพท ปฎิเสธ ใน ปวิสติ ๆ อาชญาตบต กตตุวจาก อสส วิเสสน ของ อุปาสกสส ๆ สามีสมพนธ ใน กณณฺ์ ๆ สมปาปฎิณยกมม ใน ปวิสติ มม สามีสมพนธ ใน สทโท อิติ ศัพท อาการ ใน อาท ฯ

อานนโท สยกตตา ใน ปุจฉิ ๆ อาชญาตบต กตตุวจาก ฆนเต อาลปน ปน ศัพท วากยารมภชตถ ตุมเห สยกตตา ใน กเถถ ๆ อาชญาตบต กตตุวจาก กิ ศัพท ปุจฉนตถ ปฎิปาฎิยา ตติยาวิเสสน ใน กเถถ อูทาหุ ศัพท ปุจฉนตถ ตุมเห สยกตตา ใน กเถถ ๆ อาชญาตบต กตตุวจาก อนตรนตตรา กาลสตุตมี ใน กเถถ อิติ ศัพท อาการ ใน ปุจฉิ ฯ

สตุถา สยกตตา ใน อาท อาชญาตบต กตตุวจาก อานนท อาลปน หิ ศัพท วากยารมภ อปี ศัพท อเปกขตถ เข้ากัับ สพพณณตถาณเณน ๆ อนภิตกตตตา ใน น สกกา น ศัพท ปฎิเสธ ใน สกกา ๆ กิริยาบถ ภาววากจ อेतสส กิตี อุปชชนตสส กิตี วิเสสน ของ อุปาสกสส ๆ ภาวาทิสมพนธ ใน อุปตติโย กาเลน สามบถ ตติยาวิเสสน ใน มนุสสตุต เตวตตุต และ นาคตตุต ๆ ลิงคตถ และสรูป ใน อิติ ๆ ศัพท สรูป ใน เอว ๆ ศัพท กิริยาวิเสสน ใน อุปชชนตสส อนตรนตตรา กาลสตุตมี ใน อุปชชนตสส อุปตติโย อวุตตกมม ใน ปริจฉนทิตุ่ ๆ ตุมตถสมพทาน ใน สกกา

ปน ศัพท วิเสสชตถ เอโส วิเสสน ของ อุปาสโก ๆ สยกตตา ใน อตติโต ๆ กิตบถ กตตุวจาก ปฎิปาฎิยา ตติยาวิเสสน ใน นิพพตติตวา ปรญจ วิเสสน ของ ชาตีสถานิ ๆ อจจนตสโยค ใน นิพพตติตวา นาคโยนินิย วิสยธาร ใน นิพพตติตวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน นิททายนโต ปี ศัพท อเปกขตถ เข้ากัับ นิททายนโต ๆ อพภนตริกิริยา ของ อุปาสโก นิททาย อธาร ใน อตติโต เอว ศัพท อวธารณ เข้ากัับ อตติโต ปี ศัพท อเปกขตถ เข้ากัับ นิสินนปฐิสั ๆ สยกตตา ใน ขนิ ๆ อาชญาตบต กตตุวจาก องคูลิยา กรณ ใน วิลิขนโต ฐุมิ อวุตตกมม ใน วิลิขนโต ๆ อพภนตริกิริยา ใน นิสินน-ปฎิปาฎิยา ตติยาวิเสสน ใน นิพพตติตวา ปรญจ วิเสสน ของ ชาตีสถานิ ๆ อจจนตสโยค ใน นิพพตติตวา คณฺุปาทโยนินิย วิสยธาร ใน นิพพตติตวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน ขนิ ฐุมิ อวุตตกมม ใน ขนิ ปี ศัพท อเปกขตถ เข้ากัับ อิทานิ ๆ กาลสตุตมี ใน สุนาติ เอโส วิเสสน ของ ปฐิสั ๆ สยกตตา ใน น สุนาติ น ศัพท ปฎิเสธ ใน สุนาติ ๆ อาชญาตบต กตตุวจาก ปุพพาจฉณวเสน กรณ ใน วิลิขนโต ฐุมิ อวุตตกมม ใน วิลิขนโต ว ศัพท อวธารณ เข้ากัับ วิลิขนโต ๆ อพภนตริกิริยา ของ ปฐิสั มม สามีสมพนธ ใน สทท ๆ อวุตตกมม ใน สุนาติ

เอโส วิเสสน ของ นิสินนบุรีโส ปี ศัพท์ อเปกขตุล เข้ากับ นิสินนบุรีโสฯ สยกตฺตา ใน นิพฺพตฺติ ฯ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก รุกข์ การิตกมฺม ใน จาเลนโต ฯ อพฺภนฺตรกิริยา ใน นิสินน- ปรฺฏิปาฏิยา ตติยาวิเสสน ใน นิพฺพตฺติ ปรฺยจ วิเสสน ของ ชาตีสถานิ ฯ อจฺจนตฺสโยค ใน นิพฺพตฺติ มกฺกญโยนิยํ วิสยาธาร ใน นิพฺพตฺติ ปี ศัพท์ อเปกขตุล เข้ากับ อิทานิ ฯ กาลสตุตฺตมฺมิ ใน จาเลติ โส วิเสสน ของ บุรีโส ฯ เหตุกตฺตา ใน จาเลติ ฯ อาขยาตบถ เหตุกตฺตฺวาจก ปุพฺพวาจิจฺฉนฺวเสน กรณ ใน จาเลติ รุกข์ การิตกมฺม ใน จาเลติ เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ จาเลติ สทฺโท สยกตฺตา ใน ปรฺวิสติ ฯ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก น ศัพท์ ปรฺฏิเสธนตฺถล อสฺส วิเสสน ของ บุรีสสฺส ฯ สามีสมฺพนฺธ ใน กณฺณฺ ฯ สมฺปาปฺปณฺธิกมฺม ใน ปรฺวิสติ มม สามีสมฺพนฺธ ใน สทฺโท

เอโส วิเสสน ของ นิสินนพฺราหฺมโณ ปี ศัพท์ อเปกขตุล เข้ากับ นิสินนพฺราหฺมโณ ฯ สยกตฺตา ใน นิพฺพตฺติ ฯ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อากาสํ อวฺตุตฺตกมฺม ใน อุลฺโลเกนฺโต ฯ อพฺภนฺตรกิริยา ใน นิสินน- ปรฺฏิปาฏิยา ตติยาวิเสสน ใน นิพฺพตฺติ ปรฺยจ วิเสสน ของ ชาตีสถานิ ฯ อจฺจนตฺสโยค ใน นิพฺพตฺติ นกฺขตฺตปารฺโก วิกตฺติกตฺตา ใน หุตฺวา ฯ สมานกาลกิริยา ใน นิพฺพตฺติ ปี ศัพท์ อเปกขตุล เข้ากับ อิทานิ ฯ กาลสตุตฺตมฺมิ ใน อุลฺโลเกติ เอโส วิเสสน ของ พฺราหฺมโณ ฯ สยกตฺตา ใน อุลฺโลเกติ ฯ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ปุพฺพวาจิจฺฉนฺวเสน กรณ ใน อุลฺโลเกติ อปี ศัพท์ อเปกขตุล เข้ากับ อชฺช ฯ กาลสตุตฺตมฺมิ ใน อุลฺโลเกติ เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ อากาสํ ฯ อวฺตุตฺตกมฺม ใน อุลฺโลเกติ สทฺโท สยกตฺตา ใน ปรฺวิสติ ฯ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก น ศัพท์ ปรฺฏิเสธนตฺถล อสฺส วิเสสน ของ พฺราหฺมณสฺส ฯ สามีสมฺพนฺธ ใน กณฺณฺ ฯ สมฺปาปฺปณฺธิกมฺม ใน ปรฺวิสติ มม สามีสมฺพนฺธ ใน สทฺโท

ปน ศัพท์ ปกฺขนฺตรไซตฺถก เอโส วิเสสน ของ นิสินนพฺราหฺมโณ ฯ สยกตฺตา ใน นิพฺพตฺติ ฯ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก สกฺกจฺจํ กิริยาวิเสสน ใน สฺสุนฺโต รมฺมํ อวฺตุตฺตกมฺม ใน สฺสุนฺโต ฯ อพฺภนฺตรกิริยา ใน นิสินน- ปรฺฏิปาฏิยา ตติยาวิเสสน ใน นิพฺพตฺติ ปรฺยจ วิเสสน ของ ชาตีสถานิ มนฺตชฺฌายกพฺราหฺมโณ วิกตฺติกตฺตา ใน หุตฺวา ฯ สมานกาลกิริยา ใน นิพฺพตฺติ ปี ศัพท์ อเปกขตุล เข้ากับ อิทานิ ฯ กาลสตุตฺตมฺมิ ใน สฺสุณฺติ เอโส วิเสสน ของ พฺราหฺมโณ ฯ สยกตฺตา ใน สฺสุณฺติ ฯ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก มนฺตํ อวฺตุตฺตกมฺม ใน สฺสนฺทนฺโต ฯ อฺปฺมาวิกตฺติกตฺตา ใน หุตฺวา วิย ศัพท์ อฺปฺมาไซตฺถก เข้ากับ มนฺตํ สฺสนฺทนฺโต หุตฺวา สมานกาลกิริยา ใน สฺสุณฺติ สกฺกจฺจํ กิริยาวิเสสน ใน สฺสุณฺติ อิติ ศัพท์ อาการ ใน อาห ฯ

เถโร สยกตฺตา ใน ปุจฺฉิ ฯ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ฆนฺเต อาลปน รมฺมเทสฺนา สยกตฺตา ใน ติจฺฉติ ฯ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ตุมฺหากํ สามีสมฺพนฺธ ใน รมฺมเทสฺนา ฉวฺอิทฺธินํ วิเสสน ของ อวฺยวานิ ฯ อวฺตุตฺตกมฺม ใน เจตฺวา ฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ติจฺฉติ อฏฺฐิมิณฺชํ อวฺตุตฺตกมฺม ใน อาหจฺจ ฯ กิริยาวิเสสน ใน ติจฺฉติ อิเม วิเสสน ของ อฺปาสกา ฯ สยกตฺตา ใน น สฺสุนฺติ น ศัพท์ ปรฺฏิเสธ ใน สฺสุนฺติ ฯ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก กสฺมา เหตุ ใน สฺสุนฺติ ปี ศัพท์

อเปกษตุล เข้ากับ ตุมเหสุๆ ลกขณ ใน เทเสนเตสุ ๆ ลกขณกิริยา รมม อวุตตมม ใน เทเสนเตสุ สกกจจ กิริยาวิเสสน ใน สุนนติ อิติ ศัพท อาการ ใน ปุจฉิ ฯ

สตถา สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อานนฺท อาลปน ตฺวํ สยกตฺตา ใน กโรสี ฯ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก รมโม สยกตฺตา ใน โหติ ฯ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก มม สามีสมฺพนฺธ ใน รมโม สุตฺตฺวินโย วิกตฺกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพท สรูป ใน สลฺยํ ฯ อวุตตมม ใน กโรสี มลฺยเเว ศัพท สํสยตุล อิติ ศัพท อาการ ใน อาห ฯ

เถโร สยกตฺตา ใน ปุจฉิ ฯ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ฆนฺเต อาลปน ปน ศัพท วากฺยารมฺภ รมโม สยกตฺตา ใน โหติ ฯ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ก็ ศัพท ปุจฉนฺตล ตุมหากํ สามีสมฺพนฺธ ใน รมโม สุตฺตฺวินโย วิกตฺกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพท อาการ ใน ปุจฉิ ฯ สตถา สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อานนฺท อาลปน อาม ศัพท สมฺปฺปฺจฉนฺตล เหวํ สจฺจววจกฺลิ่งคฺตล อิติ ศัพท อาการ ใน อาห ฯ

เถโส สยกตฺตา ใน ปุจฉิ ฯ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ฆนฺเต อาลปน รมโม สยกตฺตา ใน โหติ ฯ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก กสฺมา เหตุ ใน โหติ ตุมหากํ สามีสมฺพนฺธ ใน รมโม สุตฺตฺวินโย วิกตฺกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพท อาการ ใน ปุจฉิ ฯ

สตถา สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อานนฺท อาลปน ปทํ สยกตฺตา ใน โหติ ฯ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก พุทฺโธ กิตฺติ รมโม กิตฺติ สงฺฆม กิตฺติ สรูป ใน อิติ สามศัพท ๆ สรูป ใน ปทํ วา สามศัพท ปทวิกปฺปตฺล เข้ากับ พุทฺโธติ รมโมติ และ สงฺฆมติ อิติ ศัพท สรูป ใน ปทํ อิเมหิ วิเสสน ของ สตฺเตติ อนภิตฺกตฺตา ใน อสฺสฺต-ปี ศัพท อเปกษตุล เข้ากับ อนเเกสุๆ วิเสสน ของ กปฺปตฺตสทฺสเสสุๆ อาธาร ใน อสฺสฺต-อสฺสฺตปฺพํ วิกตฺกตฺตา ใน โหติ

ตสฺมา เหตุ ใน สกฺโกนฺติ อิเม วิเสสน ของ สตฺตา ๆ สยกตฺตา ใน น สกฺโกนฺติ น ศัพท ปฺปฺริเสธ ใน สกฺโกนฺติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อิมํ วิเสสน ของ รมม ๆ อวุตตมม ใน โสตุํ ๆ ตุมตฺลสมฺปทาน ใน สกฺโกนฺติ ปน ศัพท วิเสสชฺตก อิเม วิเสสน ของ สตฺตา ๆ สยกตฺตา ใน อาคตา ๆ กิตบถ กตฺตฺวาจก อนมตฺคฺเค วิเสสน ของ สํสาเร ๆ อาธาร ใน อาคตา อนเภาวิทํ วิเสสน ของ ตฺริจฺฉานกถํ เหว ศัพท อวธารณ เข้ากับ ตฺริจฺฉานกถํ ๆ อวุตตมม ใน สุนนตา ๆ อพฺพนตรกิริยา ใน อาคตา

ตสฺมา เหตุ ใน จรฺนติ อิเม วิเสสน ของ สตฺตา ๆ สยกตฺตา ใน จรฺนติ และ น สกฺโกนฺติ น ศัพท ปฺปฺริเสธ ใน สกฺโกนฺติ จรฺนติ กิตฺติ สกฺโกนฺติ กิตฺติ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก สุราปานเกฬิมณฺฑลาทิสฺสุ วิเสสน ของ จาเนสุ ๆ อาธาร ใน จรฺนติ คายนฺตา กิตฺติ นจฺจนฺตา กิตฺติ อพฺพนตรกิริยา ใน จรฺนติ รมม อวุตตมม ใน โสตุํ ๆ ตุมตฺลสมฺปทาน ใน สกฺโกนฺติ อิติ ศัพท อาการ ใน อาห ฯ เถโร สยกตฺตา ใน ปุจฉิ ฯ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ฆนฺเต อาลปน ปน

ศัพท์ วากยารมณ เอเต วิเสสน ของ สตุตา ๆ สยกตฺตา ใน น สกฺโกนฺติ น ศัพท์ ปฏิเสธ ใน สกฺโกนฺติ ๆ อาขยาดบท กตฺตฺวาจก ก็ อวฺตฺตกมฺม ใน นิสฺสาย ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน สกฺโกนฺติ อิติ ศัพท์ อาการ ใน ปุจฺฉิ ฯ

อถ กาลสตุตฺตมฺิ ใน อาท สตุตา สยกตฺตา ใน อาท ๆ อาขยาดบท กตฺตฺวาจก อสฺส วิเสสน ของ เณรสฺส ๆ สมฺปทาน ใน วตฺวา อานนฺท อาลปน เอเต วิเสสน ของ อุปาสกา ๆ สยกตฺตา ใน น สกฺโกนฺติ น ศัพท์ ปฏิเสธ ใน สกฺโกนฺติ ๆ อาขยาดบท กตฺตฺวาจก ราก์ อวฺตฺตกมฺม ใน นิสฺสาย โทสํ อวฺตฺตกมฺม ใน นิสฺสาย โมหํ อวฺตฺตกมฺม ใน นิสฺสาย ตณฺหํ อวฺตฺตกมฺม ใน นิสฺสาย ๆ กิริยาตีบท เหตุ ใน สกฺโกนฺติ นาม ศัพท์ สลฺยาไซตฺก เข้ากับ อคฺคิ ๆ สยกตฺตา ใน นตฺถิ ๆ อาขยาดบท กตฺตฺวาจก รากคฺคิสฺทิสฺโส กิตฺติ (โส) กิตฺติ วิเสสน ของ อคฺคิ โย วิเสสน ของ อคฺคิ ๆ สยกตฺตา ใน ททฺติ ๆ อาขยาดบท กตฺตฺวาจก ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺต เข้ากับ ฉาริกํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน อทฺสเสตฺวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน ททฺติ สตุเต อวฺตฺตกมฺม ใน ททฺติ

หิ ศัพท์ ทพฺพิกรณไซตฺก ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺต เข้ากับ อคฺคิ ๆ สยกตฺตา ใน ททฺติ ๆ อาขยาดบท กตฺตฺวาจก กิณฺจาปี ศัพท์ อนฺคฺคหตฺถ สตุตฺตฺริยปฺปาตฺตฺภาวํ อวฺตฺตกมฺม ใน นิสฺสาย ๆ สมานกาลกิริยา ใน อุปฺปนฺโน ๆ กิตฺติ กปฺปวินาสโก กิตฺติ วิเสสน ของ อคฺคิ กิณฺจ วิเสสน ของ วตฺถุ ๆ การิตกมฺม ใน อนวเสตฺวา ๆ กิริยาวิเสสน ใน ททฺติ โลกํ อวฺตฺตกมฺม ใน ททฺติ

ปน ศัพท์ อรุจิสฺจุนตฺถ โส วิเสสน ของ อคฺคิ ๆ สยกตฺตา ใน ททฺติ ๆ อาขยาดบท กตฺตฺวาจก เอว ศัพท์ อวฺธาธณ เข้ากับ กทาจิ ๆ กาลสตุตฺตมฺิ ใน ททฺติ นาม ศัพท์ สลฺยาไซตฺก เข้ากับ อทหนกาโล ๆ สยกตฺตา ใน นตฺถิ ๆ อาขยาดบท กตฺตฺวาจก รากคฺคิโน สามีสมฺพนฺธ ใน อทหนกาโล ตสฺมา เหตุ ใน นตฺถิ อคฺคิ กิตฺติ คโห กิตฺติ ชาลํ กิตฺติ นทํ กิตฺติ สยกตฺตา ใน นตฺถิ ๆ อาขยาดบท กตฺตฺวาจก รากสโม วิเสสน ของ อคฺคิ โทสฺสโม วิเสสน ของ คโห โมหสมํ วิเสสน ของ ชาลํ ตณฺหาสมา วิเสสน ของ นทํ นาม ศัพท์ สลฺยาไซตฺก เข้ากับ นทํ วา สศัพท์ ปทวิกปฺปตฺถ เข้ากับ รากสโม อคฺคิ โทสฺสโม คโห โมหสมํ ชาลํ และ ตณฺหาสมา นทํ นาม อิติ ศัพท์ อาการ ใน วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาท อิมํ วิเสสน ของ คาลํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน อาท

รากสโม วิเสสน ของ อคฺคิ ๆ สยกตฺตา ใน นตฺถิ ๆ อาขยาดบท กตฺตฺวาจก โทสฺสโม วิเสสน ของ คโห ๆ สยกตฺตา ใน นตฺถิ ๆ อาขยาดบท กตฺตฺวาจก โมหสมํ วิเสสน ของ ชาลํ ๆ สยกตฺตา ใน นตฺถิ ๆ อาขยาดบท กตฺตฺวาจก ตณฺหาสมา วิเสสน ของ นทํ ๆ สยกตฺตา ใน นตฺถิ ๆ อาขยาดบท กตฺตฺวาจก อิติ ศัพท์ สรูป ใน อิมํ คาลํ ฯ

ตตถ วิเสสน ของ ปทสฺส ๑ นิทธารณ ใน ปทสฺส **รากสโม** สรูป ใน อิติ ศัพท์ สรูป ใน ปทสฺส ๑ นิทธารณีย และ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ

นาม ศัพท์ สลฺยวาทก เข้กัปป อคฺคิ ๑ สยกตฺตา ใน นตฺถิ ๑ อาขยตบฺท กตฺตฺวาจก ฐฺมาทิสฺสุ วิเสสน ของ นิमितฺเตสฺสุ ๑ นิทธารณ ใน กิลฺยจิ นิमितฺตํ กิลฺยจิ วิเสสน ของ นิमितฺตํ ๑ นิทธารณีย และ อวฺตุตคกมฺม ใน อทฺสเสตฺวา ๑ สมานกาลกิริยา ใน อญฺจาย เหว ศัพท์ อวธารณ เข้กัปป อนฺโธ ๑ อาธาร ใน อญฺจาย ๑ สมานกาลกิริยา ใน ฉายน- ฉายนฺวเสน กรณ ใน นตฺถิราเคน กรณ ใน สโม ๑ วิเสสน ของ อคฺคิ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๑ ลิงฺคตฺถ ๑

โทสสโม สรูป ใน อิติ ๑ ศัพท์ สรูป ใน ปทสฺส ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ ยกขคฺคทอชครคฺคทกมฺมกิลคคฺคทาทโย วิเสสน ของ คทา ๑ สยกตฺตา ใน สกโกณฺติ ๑ อาขยตบฺท กตฺตฺวาจก เหว ศัพท์ อวธารณ เข้กัปป เอกสฺมี ๑ วิเสสน ของ อตฺตภาเว ๑ อาธาร ใน คณฺหิตฺตุ ๑ ตุมตฺตสมฺปทาน ใน สกโกณฺติ ปน ศัพท์ ปกฺขนฺตรชฺตก โทสคฺคโท สยกตฺตา ใน คณฺหาติ ๑ อาขยตบฺท กตฺตฺวาจก เหว ศัพท์ อวธารณ เข้กัปป เอกนฺตํ ๑ กิริยาวิเสสน ใน คณฺหาติ อิติ ศัพท์ เหวตฺตถ นาม ศัพท์ สลฺยวาทก เข้กัปป คโท ๑ สยกตฺตา ใน นตฺถิ ๑ อาขยตบฺท กตฺตฺวาจก โทเสน กรณ ใน สโม ๑ วิเสสน ของ คโท อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๑ ลิงฺคตฺถ ๑

โมทสมํ ชาลํ สรูป ใน อิติ ๑ ศัพท์ สรูป ใน ปททวยสฺส ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ ปน ศัพท์ วากฺยารมฺภ นาม ศัพท์ สลฺยวาทก เข้กัปป ชาลํ ๑ สยกตฺตา ใน นตฺถิ ๑ อาขยตบฺท กตฺตฺวาจก โอทฺธนปฺริโยนทฺนตฺเถน เหว ใน นตฺถิ โมเหน กรณ ใน สมํ ๑ วิเสสน ของ ชาลํ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๑ ลิงฺคตฺถ ๑

คณฺหาสมา สรูป ใน อิติ ๑ ศัพท์ สรูป ใน ปทสฺส ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ ปิ สามศัพท์ อเปกขตฺถ เข้กัปป ปุณฺณกาโล อุนกาโล และ สุกฺขกาโล ๑ สยกตฺตา ใน ปลฺยายติ ๑ อาขยตบฺท กตฺตฺวาจก คจฺจาทินํ วิเสสน ของ นทินํ ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน ปุณฺณกาโล อุนกาโล และ สุกฺขกาโล

ปน ศัพท์ ปกฺขนฺตรชฺตก ปุณฺณกาโล กิตฺติ สุกฺขกาโล กิตฺติ สยกตฺตา ใน นตฺถิ ๑ อาขยตบฺท กตฺตฺวาจก ตมฺหาย สามีสมฺพนฺธ ใน ปุณฺณกาโล และ สุกฺขกาโล วา สองศัพท์ ปทวิกปฺปตฺถ เข้กัปป ปุณฺณกาโล และ สุกฺขกาโล ตมฺหา สยกตฺตา ใน ปลฺยายติ ๑ อาขยตบฺท กตฺตฺวาจก นิจฺจํ กิริยาวิเสสน ใน ปลฺยายติ ว ศัพท์ อวธารณ เข้กัปป อุนา ๑ วิกตฺติคตฺตา ใน หุตฺวา ๑ สมานกาลกิริยา ใน ปลฺยายติ อิติ ศัพท์ เหวตฺตถ นาม ศัพท์ สลฺยวาทก เข้กัปป นทึ ๑ สยกตฺตา ใน นตฺถิ ๑ อาขยตบฺท กตฺตฺวาจก ทฺพปฺรูณตฺเถน เหว ใน นตฺถิ ตมฺหาย กรณ ใน สมာ ๑ วิเสสน ของ นทึ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๑ ลิงฺคตฺถ ๑

เทสนาวसानเ กาลสตฺตฺมึ ใน ปติฏฺจทึ โส วิเสสน ของ อฺปาสโก ๑ สยกตฺตา ใน ปติฏฺจทึ ๑ อาขยตบฺท กตฺตฺวาจก สกฺกจฺจํ กิริยาวิเสสน ใน สฺสุนฺโธ ฐมฺมํ อวฺตุตคกมฺม ใน สฺสุนฺโธ ๑ วิเสสน ของ อฺปาสโก โสตาปคฺติฝเล

อาธาร ใน ปติฏฐิติ ฯ ฌมฺมเทสนา สยกคฺคา ใน อโหสิ ฯ อาชฺยาตบถ กคฺคฺวาจก ปิ สัพฺพ อเปกฺขตฺถ เข้กัับ
สมฺปตฺตานํ ฯ วิเสสน ของ ชนานํ ฯ สมฺปทาน ใน อโหสิ สาคฺคิกา วิกคิกคฺคา ใน อโหสิ อิติ สัพฺพ สมฺปาบนฺ ฯ

ปฺลจอุปาสกวคฺคฺ สยกคฺคา ใน นิฏฐิตํ ฯ

กิตบถ กคฺคฺวาจก ฯ

เมณฺฑกเสฏฺฐิ วคฺคฺ

เมณฺฑกเสฏฺฐิวคฺคฺ วคฺคฺกมฺม ใน วุจฺเจเต

มยา อนภิกคิกคฺคา ใน วุจฺเจเต ฯ อาชฺยาตบถ กมฺมวาจก ฯ

สตฺถา สยกคฺคา ใน กเถสิ ฯ อาชฺยาตบถ กคฺคฺวาจก **สุทฺธสฺส วชฺชนนฺ** สฺรูป ใน อิติ สัพฺพ อาทยตฺถ ใน
อิมํ ฌมฺมเทสนํ อิมํ วิเสสน ของ ฌมฺมเทสนํ ฯ อวคฺคฺกมฺม ใน กเถสิ ภาทฺธิยํ อวคฺคฺกมฺม ใน นิสฺสาย ฯ สมานกาลกิริยา
ใน วิหรนฺโต ชาตียาวเน วิสยาธาร ใน วิหรนฺโต ฯ อพฺภนฺตรกิริยา ของ สตฺถา เมณฺฑกเสฏฺฐิ อวคฺคฺกมฺม ใน อารพฺก ฯ
สมานการกิริยา ใน กเถสิ ฯ

กิริ สัพฺพ อนุสฺสวนตฺถ สตฺถา สยกคฺคา ใน วิหาสิ ฯ อาชฺยาตบถ กคฺคฺวาจก องคฺคฺตฺราปเถสุ อาธาร ใน จรณฺโต
จาริกํ สมฺปาปฺณียกมฺม ใน จรณฺโต ฯ อพฺภนฺตรกิริยา ของ สตฺถา เมณฺฑกเสฏฺฐิโน จ ภริยาจ สฺส จนฺทปทฺมฺมาย ปุคฺคฺตฺส
จ ฌนฺชยเสฏฺฐิโน สฺถินฺสาย จ สฺมฺนเทเวีย นตฺตาย จ วิสาชฺยา ทาสฺส จ ปณฺณสฺส สฺรูป ใน อิติ ฯ สัพฺพ สฺรูป
ใน อิเมสฺ ชนานํ อิเมสฺ วิเสสน ของ ชนานํ ฯ สามีสมฺพนฺธ ใน โสตาปตฺติผลปนิสฺสยํ ฯ อวคฺคฺกมฺม ใน ทิสฺวา ฯ
ปุพฺพกาลกิริยา ใน คนฺดฺวา ภาทฺธิยนครํ สมฺปาปฺณียกมฺม ใน คนฺดฺวา ฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วิหาสิ ชาตียาวเน วิสยาธาร
ใน วิหาสิ ฯ เมณฺฑกเสฏฺฐิ สยกคฺคา ใน อสฺโสสิ อาชฺยาตบถ กคฺคฺวาจก สตฺถุ ภาวาทิสมฺพนฺธ ใน อากมฺนํ ฯ
อวคฺคฺกมฺม ใน อสฺโสสิ ฯ

ปฺจฺฉา ลิงคฺคฺต ปน สัพฺพ วากฺยารมฺภ เอโส วิเสสน ของ เสฏฺฐิ ฯ สยกคฺคา ใน ชาโต ฯ กิตบถ กคฺคฺวาจก
กสฺมา เหตุ ใน ชาโต นาม สัพฺพ สลฺลาชฺเชตฺก เข้กัับ เมณฺฑกเสฏฺฐิ วิกคิกคฺคา ใน ชาโต อิติสัพฺพ สฺรูป ใน ปฺจฺฉา ฯ

วิสฺสชฺชนํ ลิงคฺคฺต กิริ สัพฺพ อนุสฺสวนตฺถ ทคฺคิอฺสฺสอุสภปฺปมาณา วิเสสน ของ สุวณฺณเมณฺฑกา ฯ สยกคฺคา
ใน อฏฺฐหีสฺ ฯ อาชฺยาตบถ กคฺคฺวาจก ตฺสฺส วิเสสน เมณฺฑกเสฏฺฐิสฺส ฯ สามีสมฺพนฺธ ใน ปจฺฉิมเคเห ฯ วิสยาธาร ใน

อุจฺหิสุ อุจฺหิกริสมฺเต วิเสสน ของ ฌาน ๑ อาธาร ใน อุจฺหิสุ ปจฺวี อุจฺหิตกมฺม ใน ฌินฺทิตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปหฺรมาณา ปิฏฺฐิยา ฌรณ ใน ปหฺรมาณา ปิฏฺฐิ อุจฺหิตกมฺม ใน ปหฺรมาณา ๑ อพฺพนฺตรกิริยา ของ สุวณฺณเมณฺฑกาทา ๑

เคณฺฑกาทา สยกคฺคตา ใน โทหนฺติ ๑ อาชฺยาคบฺท กคฺคฺควาจก เตสฺ วิเสสน ของ สุวณฺณเมณฺฑกาทานํ ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน มุขฺสุ ๑ อาธาร ใน ปกฺขิตฺตา ปรยฺจวณฺณานํ วิเสสน ของ สุตฺตานํ ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน เคณฺฑกาทา ปกฺขิตฺตา วิกฺติกคฺคตา ใน โทหนฺติ ๑ ชนา สยกคฺคตา ใน อปเนนฺติ ๑ อาชฺยาคบฺท กคฺคฺควาจก อคฺเต ลกฺขณ ใน สติ ๑ ลกฺขณกิริยา สปปิเตลฺมธฺมณฺฑิตาทีหิ วิเสสน ของ เกสฺชเชหิ วัตฺตจฺฉาหนฺทิรลฺลสุวณฺณทีหิ วิเสสน ของ วัตฺตฺฐหิ เกสฺชเชหิ กิตี วัตฺตฺฐหิ กิตี ฌรณ ใน อคฺเต วา สองคํพฺท ปทฺวิกปฺปตฺต เจกัปปสปปิเตลฺมธฺมณฺฑิตาทีหิ และวัตฺตจฺฉาหนฺทิรลฺลสุวณฺณทีหิ เตสฺ วิเสสน ของสุวณฺณเมณฺฑกาทานํ ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน มุขฺโต ๑ อปาทาน ใน อปเนนฺติ เคณฺฑกาทา อุจฺหิตกมฺม ใน อปเนนฺติ ๑

ปโหนกํ วิเสสน ของ สปปิเตลฺมธฺมณฺฑิตวตฺตจฺฉาหนฺทิรลฺลสุวณฺณ ๑ สยกคฺคตา ใน นิกฺขมิ ๑ อาชฺยาคบฺท กคฺคฺควาจก อปี คํพฺท อเปกฺขคฺคต เจกัปป เอกฺสุส ๑ วิเสสน ของ เมณฺฑกาทสฺส ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน มุขฺโต ๑ อปาทาน ใน นิกฺขมิ ชมฺพฺทปฺปาวสึนํ วิเสสน ของ ชนानํ ๑ สมฺปทาน ใน ปโหนกํ ๑ โส วิเสสน ของ เสฏฺฐิ ๑ สยกคฺคตา ใน ปรยฺลยติ ๑ อาชฺยาคบฺท กคฺคฺควาจก ตโต วิเสสน ของ กาลโต ๑ อปาทาน ใน ปฏฺจาย ๑ กิริยาวิเสสน ใน ปรยฺลยติ เมณฺฑกาทเสฏฺฐิ สฺรูป ใน อิติ ๑ คํพฺท อาการ ใน ปรยฺลยติ อิติ คํพฺท สฺรูป ใน วิสฺสชฺชน ๑

ปุจฺฉา ลิงฺคคฺคต ปน คํพฺท วากฺยารมฺภ กิ วิเสสน ของ กมฺม ๑ สยกคฺคตา ใน โหติ ๑ อาชฺยาคบฺท กคฺคฺควาจก อสฺส วิเสสน ของ เสฏฺฐิโน ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน ปุพฺพกมฺม ๑ วิกฺติกคฺคตา ใน โหติ อิติ คํพฺท สฺรูป ใน ปุจฺฉา ๑

วิสฺสชฺชนํ ลิงฺคคฺคต กิร คํพฺท อนฺุสฺสวณฺคต วิปฺสฺสิพฺพุทฺธกาเล กาลสฺตตฺตมึ ใน อโหสิ เอโส วิเสสน ของ เสฏฺฐิ ๑ สยกคฺคตา ใน อโหสิ ๑ อาชฺยาคบฺท กคฺคฺควาจก นาม คํพฺท สลฺลยฺชาตฺก เจกัปป อวโรชฺส ๑ วิเสสน ของ กุณฺมพิกสฺส ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน ภาคิเนยฺโย มาคฺคฺเลน ฌรณ เจกัปป สมาน- ภาคิเนยฺโย กิตี สมานนาโม กิตี วิเสสน ของ อวโรชฺ นาม คํพฺท สลฺลยฺชาตฺก เจกัปป อวโรชฺ ๑ วิกฺติกคฺคตา ใน อโหสิ ๑

อด กาลสฺตตฺตมึ ใน อารภิ มาคฺคฺโล สยกคฺคตา ใน อารภิ ๑ อาชฺยาคบฺท กคฺคฺควาจก อสฺส วิเสสน ของ อวโรชฺส ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน มาคฺคฺโล สตฺถุ สมฺปทาน ใน กาคฺคฺ คณฺธกฺกั อุจฺหิตกมฺม ใน กาคฺคฺ ๑ ตุมฺตลฺสมฺปทาน ใน อารภิ ๑

เก็ง โส วิเสสน ของ อวโรชฺ ๑ เหตุคคฺคตา ใน การสิ ๑ วกฺคกํ กิริตกมฺม ใน การสิ ๑ อาชฺยาคบฺท เหตุคคฺคควาจก ตสฺส วิเสสน ของ มาคฺคฺลสฺส ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน สนฺติกํ ๑ สมฺปาปุณฺณิกมฺม ใน คนฺดฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วัตฺวา มาคฺคฺล อาลปน ปิ คํพฺท อเปกฺขคฺคต เจกัปป อโห ๑ วิเสสน ของ มยฺ ๑ สยกคฺคตา ใน กโรม ๑ อาชฺยาคบฺท กคฺคฺควาจก เอว คํพฺท อวธารณ เจกัปป สห ๑ คํพฺท กิริยาสมฺวาย ใน กโรม อิติ คํพฺท อาการ

ใน วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน จินฺเตตฺวา อหํ สยกตฺตา ใน กริสฺสามิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อณฺเณหิ วิเสสน
ของ ชเนหิ ๆ สหตฺถตฺติยา เข้ากัปป สทฺธิ ๆ ศัพท์ ทพฺพสมวาย ใน อสธารณํ ๆ วิกติกมฺม ใน กริสฺสามิ ว ศัพท์
อวธารณ เข้ากัปป เอกโก ๆ วิเสสน ของ อหํ อิติ ศัพท์ อาการ ใน ปฏิภุจิตฺต- เตน วิเสสน ของ มาตฺตฺเลน ๆ
อนภิตกตฺตา ใน ปฏิภุจิตฺต- ปฏิภุจิตฺตกาเล กาลสคฺคมี ใน จินฺเตตฺวา ลทฺฐํ ตุมตฺถกตฺตา ใน วมฺภูติ ๆ อาขุยาตบถ
กตฺตฺวาจก มยา อนภิตกตฺตา ใน ลทฺฐํ คณฺฐกฺุภฺยา ลกฺขณ ใน กตฺตาย มาตฺตฺเลน อนภิตกตฺตา ใน กตฺตาย ๆ
ลกฺขณกิริยา อิมสฺมี วิเสสน ของ จาเน ๆ อาธาร ใน กตฺตาย นาม ศัพท์ สลฺลาไซตฺถก เข้ากัปป อิมสฺมี ๆ วิเสสน
ของ จาเน ๆ อาธาร ใน ลทฺฐํ นาม ศัพท์ สลฺลาไซตฺถก เข้ากัปป กุญฺชรสาถํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน ลทฺฐํ อิติ ศัพท์
อาการ ใน จินฺเตตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาหารเปตฺวา อรณฺโณโต อปาทาน ใน อาหารเปตฺวา ทพฺพสมภาเร
อวุตฺตกมฺม ใน อาหารเปตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน กาทเรตฺวา เอกํ ฌมฺภํ สุวณฺณจจิตฺตํ เอกํ รัชชจจิตฺตํ เอกํ มณฺิจจจิตฺตํ
สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน เอวํ ฌมฺเภ เอวํ วิเสสน ของ ฌมฺเภ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน กาทเรตฺวา
ตุลาสงฺฆามฺภูทวารกฺวาวตฺตปานโคปานสิจฺจนฺนิฏฺฐกา อวุตฺตกมฺม ใน กาทเรตฺวา ปี ศัพท์ อเปกฺขชุตฺถ เข้ากัปป สพฺพา ๆ
วิเสสน ของ ตุลาสงฺฆามฺภูทวารกฺวาวตฺตปานโคปานสิจฺจนฺนิฏฺฐกา ว ศัพท์ อวธารณ เข้ากัปป สุวณฺณาทิขจิตฺตา ๆ วิกติกมฺม
ใน กาทเรตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน กาทเรติ คณฺฐกฺุภฺยา สามีสฺมพฺพนฺธ ใน สมฺมุขฺจฺจาเน ๆ อาธาร ใน กาทเรติ ตถาคตฺตสฺส
สมฺปทาน ใน กาทเรติ สตฺตรตฺตณมฺย วิเสสน ของ กุญฺชรสาถํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน กาทเรติ ฯ

ฉนฺรตฺตสุวณฺณผลิกปวาทมยา กิตฺติ ติสฺโส กิตฺติ วิเสสน ของ สิชฺรณฺุปีโย ๆ สยกตฺตา ใน อเหตุํ ๆ อาขุยาตบถ
กตฺตฺวาจก ตสฺสา วิเสสน ของ คณฺฐกฺุภฺยา ๆ สามีสฺมพฺพนฺธ ใน อุปริ ๆ อาธาร ใน อเหตุํ ฯ อวโรชฺ เหตุกตฺตา
ใน กาทเรติ และ ปตฺติจฺจาเปติ ปุคฺคํ กาทเรติ ใน กาทเรติ และ ปตฺติจฺจาเปติ ๆ อาขุยาตบถ เหตุกตฺตฺวาจก กุญฺชรสาถาย
สามีสฺมพฺพนฺธ ใน มขฺณฺจฺจาเน ๆ อาธาร ใน กาทเรติ รตฺตณมฺยปปี อวุตฺตกมฺม ใน กาทเรติ ฌมฺมาสนํ อวุตฺตกมฺม ใน
ปตฺติจฺจาเปติ ฯ ปาทา สยกตฺตา ใน อเหตุํ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ตสฺส วิเสสน ของ ฌมฺมาสนนฺตสฺส ๆ สามีสฺมพฺพนฺธ
ใน ปาทา ฉนฺรตฺตสุวณฺณมยา วิกติกตฺตา ใน อเหตุํ ตถา ศัพท์ กิริยาวิเสสน ใน อเหตุํ จตฺสโส วิเสสน ของ อญฺุณิโย ๆ
สยกตฺตา ใน อเหตุํ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก

ปน ศัพท์ สมฺปิณฺชานตฺถ อวโรชฺ สยกตฺตา ใน จเปติ กิริยาสามบถ และ เหตุกตฺตา ใน วายาเปติ จเปติ
กิริยาสามบถ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ปุคฺคํ กาทเรติ ใน วายาเปติ ๆ อาขุยาตบถ เหตุกตฺตฺวาจก จตฺตาริ วิเสสน
ของ สุวณฺณเมณฺฑเก ๆ อวุตฺตกมฺม ใน กาทเรตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน จเปติ อาสนนฺตสฺส สามีสฺมพฺพนฺธ ใน ปาทานํ
จตฺตุนํ วิเสสน ของ ปาทานํ ๆ สามีสฺมพฺพนฺธ ใน เหนฺจฺจา ๆ อาธาร ใน จเปติ

เทว วิเสสน ของ เมณฑุเก ๑ อวุตตกมม ใน การเตวา ๑ ปุพพกาลกิริยา ใน จเปตี ปาทปีจกาย สามีสมฺพนฺธ ใน เทฐจา ๑ อาธาร ใน จเปตี ฉ วิเสสน ของ สุวณฺณเมณฑุเก ๑ อวุตตกมม ใน การเตวา ๑ ปุพพกาลกิริยา ใน จเปตี มณฑุเป อวุตตกมม ใน ปริกขปนฺโต ๑ อพฺพนฺตรกิริยา ใน จเปตี ฐมฺมาสนํ อวุตตกมม ใน วายาเปตฺวา ปจฺมํ กิริยาวิเสสน ใน วายาเปตฺวา สุตฺตมเยหิ วิเสสน ของ รัชฺชเกหิ ๑ กรณ ใน วายาเปตฺวา ๑ ปุพพกาลกิริยา ใน วายาเปตี มชฺเฌ อาธาร ใน วายาเปตี สุวณฺณสุตฺตมเยหิ วิเสสน ของ รัชฺชเกหิ ๑ กรณ ใน วายาเปตี อุปริ อาธารใน วายาเปตี มุตฺตามเยหิ วิเสสน ของ รัชฺชเกหิ ๑ กรณ ใน วายาเปตี อปฺสฺสโย สยกตฺตา ใน อโหสิ ๑ อาชฺยาตบฺท กตฺตฺวาจก ตสฺส วิเสสน ของ ฐมฺมาสนสฺส ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน อปฺสฺสโย จนฺทมนโย วิคฺติกตฺตา ใน อโหสิ ๑

อวโรชฺ สยกตฺตา ใน อทาสิ ๑ อาชฺยาตบฺท กตฺตฺวาจก เอวํ ศักฺท กิริยาวิเสสน ใน นิฏฺฐาเปตฺวา กุณฺชรสาถ์ การิตกมม ใน นิฏฺฐาเปตฺวา ๑ ปรีโยสานกาลกิริยา ใน กโรนฺโต สาถมฺหํ อวุตตกมม ใน กโรนฺโต ๑ อพฺพนฺตรกิริยา ของ เสฏฺฐิ อฏฺฐสฺสฏฺฐิภิกฺขุสฺตสทฺสเสหิ สทฺถถตฺติยา เข้กับ สทฺธิ ๑ ศักฺท ทพฺพสมวาย ใน สตฺถารํ ๑ อวุตตกมม ใน นิมนฺเตตฺวา ๑ ปุพพกาลกิริยา ใน อทาสิ จตฺตาโร วิเสสน ของ มาเส ๑ อจฺจนฺตสฺโยค ใน อทาสิ ทานํ อวุตตกมม ใน อทาสิ ๑ โอสานทิวเส กาลสฺตฺตมึ ใน อทาสิ อวโรชฺ สยกตฺตา ใน อทาสิ ๑ อาชฺยาตบฺท กตฺตฺวาจก ติจีวริ อวุตตกมม ใน อทาสิ ๑ สทฺสสคฺคฺมนิกํ วิเสสน ของ ติจีวริ ๑ สยกตฺตา ใน ปาปฺณิ ๑ อาชฺยาตบฺท กตฺตฺวาจก ตตฺถ วิเสสน ของ สมากเม ๑ ภินฺนาธาร ใน สงฺฆนวกสฺส ๑ สมฺปทาน ใน ปาปฺณิ ๑

อวโรชฺ สยกตฺตา ใน อโหสิ ๑ อาชฺยาตบฺท กตฺตฺวาจก เอวํ ศักฺท กิริยาวิเสสน ใน กตฺวา วิปฺสฺสิพฺุทธกาเล กาลสฺตฺตมึ ใน กตฺวา ปุณฺณกมฺมํ อวุตตกมม ใน กตฺวา ๑ ปรีโยสานกาลกิริยา ใน จุโต ตโต วิเสสน ของ อตฺตภาวโต ๑ อปาทาน ใน จุโต ๑ วิเสสน ของ อวโรชฺ เทเวสุ กิถิ มนฺุสฺเสสุ กิถิ อาธาร ใน สํสรนฺโต จ สองศักฺท ปทสมฺจจยตฺถ เข้กับ เทเวสุ และ มนฺุสฺเสสุ สํสรนฺโต อพฺพนฺตรกิริยา ของ อวโรชฺ อิมสฺมิ วิเสสน ของ ภาททกปฺเป ๑ กาลสฺตฺตมึ ใน นิพฺพตฺติตฺวา พาราณสีย อาธาร ใน นิพฺพตฺติตฺวา มหาโกล วิเสสน ของ เสฏฺฐิกุเล ๑ วิสยาธาร ใน นิพฺพตฺติตฺวา ๑ ปุพพกาลกิริยา ใน อโหสิ นาม ศักฺท สลฺยาชฺตค เข้กับ พาราณสีเสฏฺฐิ ๑ วิคฺติกตฺตา ใน อโหสิ ๑

เอกทิวสํ กาลสฺตฺตมึ ใน อาท เสฏฺฐิ สยกตฺตา ใน อาท ๑ อาชฺยาตบฺท กตฺตฺวาจก ราชฺุฏฺฐานํ สมฺปาปฺณิยกมม ใน คจฺจนฺโต ๑ อพฺพนฺตรกิริยา ของ เสฏฺฐิ ปุโรหิตํ อวุตตกมม ใน ทิสฺวา ๑ ปุพพกาลกิริยา ใน อาท อาจริย อาลปน คุมฺเห สยกตฺตา ใน อุปฺธาเรถ ๑ อาชฺยาตบฺท กตฺตฺวาจก กิ ศักฺท ปุจฺจนฺตถ นกฺขตฺตมฺหุตฺตํ อวุตตกมม ใน อุปฺธาเรถ อิติ ศักฺท อาการ ใน อาท ๑ ปุโรหิต สยกตฺตา ใน อาท ๑ อาชฺยาตบฺท กตฺตฺวาจก อาม ศักฺท สมฺปฏฺิจฺจนฺตถ อหํ สยกตฺตา ใน อุปฺธาเรมิ ๑ อาชฺยาตบฺท กตฺตฺวาจก กิ กิถิ อลฺลํ กิถิ วิเสสน ของ กมฺม ๑ สยกตฺตา ใน อตฺถิ ๑ อาชฺยาตบฺท กตฺตฺวาจก อมฺหากํ สามีสมฺพนฺธ ใน กมฺม อิติ ศักฺท อาการ ใน อาท ๑

เสฏฐิ สยกตฺตา ใน ปุจฺฉิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก เตนหิ ศัพฺพํ วิภตฺติปฏิรูปก ชนปทจาริตฺตํ สยกตฺตา ใน ภวิสฺสติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก กิทิสํ วิภตฺติกตฺตา ใน ภวิสฺสติ อิติ ศัพฺพํ อาการ ใน ปุจฺฉิ ๆ ปุโรหิตํ สยกตฺตา ใน อาท ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก เอกํ วิเสสน ของ ภยํ ๆ สยกตฺตา ใน ภวิสฺสติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อิติ ศัพฺพํ อาการ ใน อาท ๆ

เสฏฐิ สยกตฺตา ใน ปุจฺฉิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ก็ วิเสสน ของ ภยํ นาม ศัพฺพํ สลฺลาไซคก เข้ากัปป ภยํ ๆ สยกตฺตา ใน ภวิสฺสติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อิติ ศัพฺพํ อาการ ใน ปุจฺฉิ ๆ ปุโรหิตํ สยกตฺตา ใน อาท ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก เสฏฐิ อาลปน ฉาตกภยํ สยกตฺตา ใน ภวิสฺสติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อิติ ศัพฺพํ อาการ ใน อาท ๆ

เสฏฐิ สยกตฺตา ใน ปุจฺฉิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ฉาตกภยํ สยกตฺตา ใน ภวิสฺสติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก กทา กาลสตฺตมึ ใน ภวิสฺสติ อิติ ศัพฺพํ อาการ ใน ปุจฺฉิ ๆ ปุโรหิตํ สยกตฺตา ใน อาท ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ฉาตกภยํ สยกตฺตา ใน ภวิสฺสติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อิตฺ วิเสสน ของ ทิวสโต ๆ อปาทาน ใน สํวจฺจรานํ ตินฺณํ วิเสสน ของ สํวจฺจรานํ ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อจฺเจยน ๆ ตติยาวิเสสน ใน ภวิสฺสติ อิติ ศัพฺพํ อิติ ศัพฺพํ อาการ ใน อาท ๆ

เสฏฐิ เหตุกตฺตา ใน ปุเรสิ ๆ อาขุยาตบถ เหตุกตฺตฺวาจก ตํ วิเสสน ของ วจฺนํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน สุตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน กาเรตฺวา พหุํ วิเสสน ของ กลสิกมฺม ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน กาเรตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน คเหตุวา เคเห วิสยาธาร ใน วิสยาธาร ใน วิชฺชมาน- อปี ศัพฺพํ อเปกฺขตฺถ เข้ากัปป วิชฺชมารเนน ๆ กรณ ใน คเหตุวา เอว ศัพฺพํ อวธาธณ เข้ากัปป ธณฺณํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน คเหตุวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน กาเรตฺวา อจฺจตฺเตรสานิ วิเสสน ของ โภจฺจสฺตานิ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน กาเรตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปุเรสิ สพฺพโภจฺเจ การิตกมฺม ใน ปุเรสิ วิหิณฺ จฺญจฺจกรณ ใน ปุเรสิ ๆ

เสฏฐิ สยกตฺตา ใน นิชนิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก โภจฺเจสุ ลกฺขณ ใน อปฺปโหนเตสุ ๆ ลกฺขณกิริยา จาฏิอาทีนํ วิเสสน ของ ภาษานานิ ๆ การิตกมฺม ใน ปุเรตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน กตฺวา อวเสสํ วิเสสน ของ ธณฺณํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน นิชนิ ภูมียํ ปฏิจฺจนฺนาธาร ใน นิชนิ อวาภูํ อวฺตฺตกมฺม ใน กตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นิชนิ ๆ เสฏฐิ เหตุกตฺตา ใน ลิมฺปาเปสิ ปุคฺคํ การิตกมฺม ใน ลิมฺปาเปสิ ๆ อาขุยาตบถ เหตุกตฺตฺวาจก นิธานาวเสสํ วิเสสน ของ ธณฺณํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน มทฺทิตฺวา มตฺติกาย สหตฺตตติยา เข้ากัปป สทฺธิ ๆ ศัพฺพํ กิริยาสมวาย ใน มทฺทิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ลิมฺปาเปสิ ภิตฺติโย อวฺตฺตกมฺม ใน ลิมฺปาเปสิ ๆ

อปเรน วิเสสน ของ สมเยน ๆ ตติยาวิเสสน ใน อาท โส วิเสสน ของ เสฏฐิ ๆ สยกตฺตา ใน อาท ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ฉาตกภเย ลกฺขณ ใน สมฺปตฺเต ๆ ลกฺขณกิริยา ยถานิกฺขิตฺตํ วิเสสน ของ ธณฺณํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน ปรีกฺขณฺโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ เสฏฐิ นิกฺขิตฺตธณฺเณ ลกฺขณ ใน ปรีกฺขิเณ ๆ ลกฺขณกิริยา

โกฏฐเจสุ กัถิ ภาชนเสสุ กัถิ อาธาร ใน นิกขิตต- จาฏฐิตสู วิเสสน ของ ภาชนเสสุ จ สองศัพท ปทสมุจจยตถ
เข้กับ โกฏฐเจสุ และ จาฏฐิตสู ปริชเน อวุตตคมม ใน ปกโกสาเปตวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน อาห

ตาตา อาลปน ตุมเห สยกตตวา ใน คจจถ และ อาคจจถ ๆ อาขยาตบท กตตุวาจก ปพพตัม สมุปาปณียกมม
ใน ปวิสิตวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน ชีวนตา ๆ อพพนตรกิริยา ของ ตุมเห สุกิกขกาเล กาลสตุตมึ ใน อาคจจถ
มม สามีสมพนฐ ใน สนตีกั ๆ สมุปาปณียกมม ใน อาคนตุ- อาคนตุคามา วิกติกตตวา ใน หุตวา ๆ สมานกาลกิริยา
ใน อาคจจถ เจ ศัพท ปริกปตถ ตุมเห สยกตตวา ใน โน อาคจจถ โน ศัพท ปฏิสเฐ ใน อาคจจถ ๆ
อาขยาตบท กตตุวาจก ตุมเห สยกตตวา ใน ชีวถ ๆ อาขยาตบท กตตุวาจก เอว ศัพท อวธารณ เข้กับ ตตถ
ๆ วิเสสน ของ จาเน ๆ อาธาร ใน ชีวถ อิติ ศัพท อาการ ใน อาห ๕

เต วิเสสน ของ ปริชนา ๆ สยกตตวา ใน อังสุ ๆ อาขยาตบท กตตุวาจก ตถา ศัพท กิริยาวิเสสน ใน
อังกสุ ๕ ปน ศัพท ปกขนตรโซตท ทาโส สยกตตวา ใน โอหียิ ๆ อาขยาตบท กตตุวาจก ตสส วิเสสน ของ เสฏฐิโน
ๆ สามีสมพนฐ ใน สนตีกะ ๆ วิสยธาร ใน โอหียิ เวยยาวจจโร กัถิ เอโก กัถิ ปุณโณ กัถิ วิเสสน ของ ทาโส
นาม ศัพท สลลวโซตท เข้กับ ปุณโณ ๕

เอว ศัพท อวธารณ เข้กับ ปญจ ๆ วิเสสน ของ ชนา ๆ สยกตตวา ใน อเหตุ ๆ อาขยาตบท กตตุวาจก
เตน วิเสสน ของ ปุณเณน ๆ สหตถตติยา เข้กับ สทฐิ ๆ ศัพท ทพพสมวาย ใน เสฏฐิ ๆ กัถิ เสฏฐิชายา กัถิ
เสฏฐิปุตโต กัถิ เสฏฐิสุณิสสา กัถิ ลิงคตถถ และ สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท สรูป ใน ปญเจว ชนา ๕ เต วิเสสน ของ
ชนา ๆ เหตุกตตวา ใน ยาปยีสู อตตภาวู การิตกมม ใน ยาปยีสู ๆ อาขยาตบท เหตุกตตวาจก ปี ศัพท อเปกขตถ
เข้กับ นินิตถลลเว ๆ ลกขณ ใน ปริกขีเณ ๆ ลกขณกิริยา ภูมียั ปฏิจจนนธาร ใน นินิต- อาวาญญสุ อาธาร
ใน นินิต- กิตติมตติกั การิตกมม ใน ปาเตตวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน เตเมตวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน ยาปยีสู
ตโต วิเสสน ของ กิตติมตติกโต ๆ อปาทาน ใน ลทฐ- ลทฐธลเลน กรณ ใน ยาปยีสู ๕

อถ กาลสตุตมึ ใน รเปสิ ชายา สยกตตวา ใน รเปสิ ๆ อาขยาตบท กตตุวาจก อสส วิเสสน ของ เสฏฐิโน
ๆ สามีสมพนฐ ใน ชายา ฉาตเก ลกขณ ใน อวตุถรณเต ๆ ลกขณกิริยา มตติกาย ลกขณ ใน ชีมานาย ๆ
ลกขณกิริยา กิตติปเทเสสุ กิณนธาร ใน อวสิฏฐมตติกั ๆ การิตกมม ใน ปาเตตวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน เตเมตวา
ๆ ปุพพกาลกิริยา ลกิตวา อทตพททกมตเต วิเสสน ของ วิหิ ๆ อวุตตคมม ใน ลกิตวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน
โกฏฐเจตวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน คเหตุวา เอก วิเสสน ของ ตณทูลนพั ๆ อวุตตคมม ใน คเหตุวา ๆ ปุพพกาลกิริยา
ใน จินุเตตวา ฉาตกกาเล กาลสตุตมึ ใน โหนติ พหู วิเสสน ของ โจรา ๆ สยกตตวาใน โหนติ ๆ อาขยาตบท

กตตุวจาก อิติ ศัพท์ อาการ ใน จินเตตวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน ปกจีปีตวา โจรภเยน เหตุ ใน ปกจีปีตวา เอกสมิ วิเสสน ของ กุญฺเฏ ๆ อาธาร ใน ปกจีปีตวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน ปีทหิตวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน จเปติ ภูมิยฺ ปฏิจจนฺนธาร ใน จเปติ นิภขนิตวา สมานกาลกิริยา ใน จเปติ ฯ

อล กาลสตุตฺมึ ใน อาท เสฏฺฐิ สยกตฺตา ใน อาท ๆ อาขยาตบท กตตุวจาก นํ วิเสสน ของ ภริยํ ๆ อภิตกมฺม ใน อาท ราชปฺภูรานโต อปาทาน ใน อาคนฺตวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน อาท ภทฺเท อาลปน อหํ สยกตฺตา ใน อมฺหิ ๆ อาขยาตบท กตตุวจาก ฉาโต วิคตีกตฺตา ใน อมฺหิ กิณฺจิ วิเสสน ของ วตฺถุ ๆ สยกตฺตา ใน อตฺถิ ๆ อาขยาตบท กตตุวจาก อิติ ศัพท์ อาการ ใน อาท ฯ สํ วิเสสน ของ ภริยา ๆ สยกตฺตา ใน อาท ๆ อาขยาตบท กตตุวจาก วิชฺชมานํ วิเสสน ของ วตฺถุ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน อวตฺวา กิณฺจิ วิเสสน ของ วตฺถุ ๆ สยกตฺตา ใน นตฺถิ ๆ อาขยาตบท กตตุวจาก อิติ ศัพท์ อาการ ใน อวตฺวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน อาท

สามิ อาลปน เอกา วิเสสน ของ ตณฺฑุลนาฬิ ๆ สยกตฺตา ใน อตฺถิ ๆ อาขยาตบท กตตุวจาก อิติ ศัพท์ อาการ ใน อาท ฯ เสฏฺฐิ สยกตฺตา ใน ปุจฺฉิ ๆ อาขยาตบท กตตุวจาก สํ วิเสสน ของ ตณฺฑุลนาฬิ ๆ สยกตฺตา อตฺถิ ๆ อาขยาตบท กตตุวจาก กหํ วิเสสน ของ จานเ ฯ อาธาร ใน อตฺถิ อิติ ศัพท์ อาการ ใน ปุจฺฉิ ฯ

ภริยา สยกตฺตา ใน อาท ๆ อาขยาตบท กตตุวจาก ตณฺฑุลนาฬิ วุตฺตกมฺม ใน จปีตา กิตบท กมฺมวจาก โจรภเยน เหตุ ใน จเปติ เม อนภิตกตฺตา ใน จเปติ นิขนิตวา สมานกาลกิริยา ใน จปีตา อิติ ศัพท์ อาการ ใน อาท ฯ เสฏฺฐิ สยกตฺตา ใน อาท ๆ อาขยาตบท กตตุวจาก เตนฺหิ ศัพท์ วิภตฺติปฏิรูปก ตฺवं สยกตฺตา ใน ปจาทิ ๆ อาขยาตบท กตตุวจาก นํ วิเสสน ของ ตณฺฑุลนาฬิ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน อุตฺถริตฺวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน ปจาทิ กิณฺจิ อวฺตฺตกมฺม ใน ปจาทิ อิติ ศัพท์ อาการ ใน อาท ฯ

ภริยา สยกตฺตา ใน อาท ๆ อาขยาตบท กตตุวจาก สเจ ศัพท์ ปริกปฺปตฺถ อหํ สยกตฺตา ใน ปจิสฺสามิ ๆ อาขยาตบท กตตุวจาก ยาคุ อวฺตฺตกมฺม ใน ปจิสฺสามิ ยาคุ สยกตฺตา ใน ภวิสฺสติ ๆ อาขยาตบท กตตุวจาก เทว วิเสสน ของ วาเร ๆ อจฺจนฺตสํโยค ใน ภวิสฺสติ สเจ ศัพท์ ปริกปฺปตฺถ อหํ สยกตฺตา ใน ปจิสฺสามิ ๆ อาขยาตบท กตตุวจาก ภตฺตํ อวฺตฺตกมฺม ใน ปจิสฺสามิ ภตฺตํ สยกตฺตา ใน ภวิสฺสติ ๆ อาขยาตบท กตตุวจาก เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากัป เอกวาริ ๆ อจฺจนฺตสํโยค ใน ภวิสฺสติ สามิ อาลปน อหํ สยกตฺตา ใน ปจามิ ๆ อาขยาตบท กตตุวจาก ก็ อวฺตฺตกมฺม ใน ปจามิ อิติ ศัพท์ อาการ ใน อาท ฯ

เสฏฺฐิ สยกตฺตา ใน อาท ๆ อาขยาตบท กตตุวจาก อลฺโลว วิเสสน ของ ปจฺจโย ฯ สยกตฺตา ใน นตฺถิ ๆ อาขยาตบท กตตุวจาก อมฺหากํ สามิสมฺพนฺธ ใน ปจฺจโย มยํ สยกตฺตา ใน มริสฺสามิ ๆ อาขยาตบท กตตุวจาก ภตฺตํ อวฺตฺตกมฺม ใน ภุณฺชิตฺวา ว ศัพท์ อวธารณ เข้ากัป ภุณฺชิตฺวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน มริสฺสามิ ตฺवं สยกตฺตา ใน

ปจาทิ ๆ อาชยาตบถ กตตุวจาก เอว ศัพท อวธารณ เข้ากับ ภตต์ ๆ อวุตตกมม ใน ปจาทิ อิติ ศัพท อาการ ใน อาท ฯ

สา วิเสสน ของ ภริยา ๆ สยกตฺตา ใน จเปลิ ฯ อาชยาตบถ กตตุวจาก ภตต์ อวุตตกมม ใน ปจิตฺวา ฯ
ปฺพุพกาลกิริยา ใน กตฺวา ปณฺจ วิเสสน ของ โภจฺจาเส ฯ วิกติกมม ใน กตฺวา ฯ ปฺพุพกาลกิริยา ใน วทฺเขตฺวา
เสฏฺจโน สมฺปทาน ใน วทฺเขตฺวา ภตฺตโภจฺจาเส การิตกมม ใน วทฺเขตฺวา ฯ ปฺพุพกาลกิริยา ใน จเปลิ ปฺรุโต
ตติยาวิเสสน ใน จเปลิ ฯ

ตสมิ วิเสสน ของ ขณ ฯ กาลสตุตฺตมิ ใน วุจฺจหิ เอโก วิเสสน ของ ปจฺเจกพฺพุโธ ฯ สยกตฺตา ใน วุจฺจหิ
ฯ อาชยาตบถ กตตุวจาก คนฺธมาทนปฺพุพเต ภินฺนธาร ใน ปจฺเจกพฺพุโธ สมฺปตฺติโต อปาทาน ใน วุจฺจหิ ฯ
กิริ ศัพท อนุสฺสวณฺตถ ชิมฺจฺฉา สยกตฺตา ใน น พารติ น ศัพท ปฺฏิเสธ ใน พารติ ฯ อาชยาตบถ กตตุวจาก
อนฺโตสมฺปตฺติย อธาร ใน พารติ สมฺปตฺติพฺเลน เหตุ ใน พารติ ปน ศัพท วิเสสชฺตก ชิมฺจฺฉา สยกตฺตา ใน
อุปฺปชฺชติ ฯ อาชยาตบถ กตตุวจาก สมฺปตฺติวุจฺจิตานํ วิเสสน ของ ปจฺเจกพฺพุธานํ ฯ สมฺปทาน ใน อุปฺปชฺชติ
พลวตี วิกติกตฺตา ใน หุตฺวา ฯ สมานกาลกิริยา ใน อุปฺปชฺชติ อฺุทรปฺภูลํ อวุตตกมม ใน ทฺหนตี ฯ อุปฺมาวิเสสน
ของ ชิมฺจฺฉา วิย ศัพท อุปฺมาชฺตก อฺุทรปฺภูลํ ทฺหนตี ตสมฺมา เหตุ ใน คจฺฉนฺติ เต วิเสสน ของ ปจฺเจกพฺพุธาฯ
สยกตฺตา ใน คจฺฉนฺติ ฯ อาชยาตบถ กตตุวจาก ลกฺณจฺฉานํ อวุตตกมม ใน โอลฺเกตฺวาฯ ปฺพุพกาลกิริยา ใน คจฺฉนฺติ ฯ

จ ศัพท วากฺยารมฺภ ตฺทิวสํ กาลสตุตฺตมิ ใน ลกฺณติ ชนา สยกตฺตา ใน ลกฺณติ ฯ อาชยาตบถ กตตุวจาก
เตสํ วิเสสน ของ ปจฺเจกพฺพุธานํ ฯ สมฺปทาน ใน ทตฺวา ทานํ อวุตตกมม ใน ทตฺวา ฯ ปฺพุพกาลกิริยา ใน ลกฺณติ
เสนฺปตฺติจฺฉานาทิสฺสู วิเสสน ของ สมฺปตฺติสฺสู ฯ นิทฺธารณ ใน อณฺณตฺร สมฺปตฺติ อณฺณตฺร วิเสสน ของ สมฺปตฺติ ฯ
นิทฺธารณีย และ อวุตตกมม ใน ลกฺณติ ตสมฺมา เหตุ ใน ทสฺเสสิ ปิ ศัพท อเปกฺขตฺต เข้ากับ โส ฯ วิเสสน ของ
ปจฺเจกพฺพุโธ ฯ สยกตฺตา ใน ทสฺเสสิ ฯ อาชยาตบถ กตตุวจาก ทิพฺเพน วิเสสน ของ จกฺขุณา ฯ กรณ ใน โอลฺเกนฺโต
ฯ อพฺพนตรกิริยา ของ ปจฺเจกพฺพุโธ ฉาตคภยํ สยกตฺตา ใน อุปฺปนฺนํ ฯ กิตบถ กตตุวจาก สกฺลชฺมพฺพิเป
อาธาร ใน อุปฺปนฺนํ จ ศัพท วากฺยารมฺภ ว ศัพท อวธารณ เข้ากับ นาฬิกฺโกทโน ฯ วุตตกมม ใน ปกฺโก ปฺคฺคฺเลน
อนภิตฺตกตฺตา ใน ปกฺโก ฯ กิตบถ กมฺมวจาก เสฏฺจเคเห วิสยาธาร ใน ปกฺโก ปณฺจณฺนํ วิเสสน ของ ชนํ ฯ
สมฺปทาน ใน ปกฺโก เอเต วิเสสน ของ ชนา ฯ สยกตฺตา ใน ภวิสฺสนฺติ และ สกฺขิสฺสนฺติ ฯ อาชยาตบถ กตตุวจาก
สทฺธา วิกติกตฺตา ใน ภวิสฺสนฺติ นุ ศัพท ปฺจฺฉนฺตถ โข ศัพท วจฺนาลงฺการ มม สมฺปทาน ใน กาคฺตุ อวุตตกมม ใน
กาคฺตุ ฯ ตุมตฺตสมฺปทาน ใน สกฺขิสฺสนฺติ วา สองศัพท วากฺยวิกปฺตฺต เข้ากับ สทฺธา นุ โข ภวิสฺสนฺติ และ สกฺขิสฺสนฺติ
มม สงฺคท กาคฺตุ อิติ ศัพท อาการ ใน จินฺเตตฺวา ฯ ปฺพุพกาลกิริยา ใน ทิสฺวา เตสํ วิเสสน ของ ชนํ ฯ ภาวาทิสฺมพฺพฺษ
ใน สทฺธภาวํ และ สมตฺถภาวํ ฯ อวุตตกมม ใน ทิสฺวา สงฺคท อวุตตกมม ใน กาคฺตุ ฯ ตุมตฺตสมฺปทาน ใน สมตฺถ-

จ สองศัพท์ ปทสมุจยตถ เข้ากับ เตสั สทธภาวึ และ สงคหึ กาคูั สมตถภาวึ ทิสฺวา ปุพฺพกาลกิริยา ใน คนฺตฺวา ปตฺตจิวริ์ อวฺตตกมฺม ใน อาทาย ๆ สมานกาลกิริยา ใน คนฺตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ทสฺเสสิ เสฏฺฐจิสฺส สามึสมฺพนฺธ ใน ปุริโต ๆ ตติยาวิเสสน ใน จิตฺ ทุวเร สมึปารธ ใน จิตฺ เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ จิตฺ ๆ วิเสสน ของ อตฺตทานึ ๆ อวฺตตกมฺม ใน ทสฺเสสิ ฯ

โส วิเสสน ของ เสฏฺฐี ๆ สยกตฺตา ใน โอภิริ์ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก ตั วิเสสน ของ ปจฺเจกพฺพุทฺธึ ๆ อวฺตตกมฺม ใน ทิสฺวา ว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ ทิสฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน จินฺเตตฺวา ปสนฺนจิตฺโต วิกตีกตฺตา ใน หุตฺวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน จินฺเตตฺวา เอวรูปึ วิเสสน ของ ฉาตกั ๆ วฺตตกมฺม ใน ทิฏฺฐึ ๆ กิตบท กมฺมวจาก ปิ ศัพท์ อเปกขตถ เข้ากับ ปุพฺเพ ๆ กาลสตฺตมึ ใน อทินฺน- มยา อนภิตกตฺตา ใน ทิฏฺฐึ ทานสฺส ภาวาทิสฺมฺพนฺธ ใน อทินฺนตฺตา ๆ เหตุ ใน ทิฏฺฐึ ปน ศัพท์ วากฺยารมฺภ โข ศัพท์ วจนาลงฺการ อิทึ วิเสสน ของ ภตฺตึ ๆ สยกตฺตา ใน รกฺเขยฺย ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก มึ อวฺตตกมฺม ใน รกฺเขยฺย เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ เอกทิวสึ ๆ อจฺจนตฺสโยค ใน รกฺเขยฺย ปน ศัพท์ ปกฺขนฺตรโชนก ทินฺนึ วิเสสน ของ ภตฺตึ ๆ สยกตฺตา ใน ภวิสฺสตี ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก อยฺยสฺส สมปฺทาน ใน ทินฺนึ อนเภาสุ วิเสสน ของ กปฺปโกฏฺฐึ ๆ อาธาร ใน ภวิสฺสตี มม สมปฺทาน ใน หิต- หิตวาทึ วิกตีกตฺตา ใน ภวิสฺสตีอิตฺติ ศัพท์ อาการ ใน จินฺเตตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อปเนตฺวา ตั วิเสสน ของ ภตฺตปาทึ ๆ อวฺตตกมฺม ใน อปเนตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อฺปสงฺกมิตฺวา ปจฺเจกพฺพุทฺธึ อวฺตตกมฺม ใน อฺปสงฺกมิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วนฺทิตฺวา ปลฺลจปฺติฏฺฐิจิเตน กรณ ใน วนฺทิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปเวเสตฺวา เคหึ สมปฺปาปฺณียกมฺม ใน ปเวเสตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน โธวิทฺวา อาสเน อฺปสิเลสิกาธาร ใน นิสินฺนสฺส ๆ วิเสสน ของ ปจฺเจกพฺพุทฺธสฺส สามึสมฺพนฺธ ใน ปาเท ๆ อวฺตตกมฺม ใน โธวิทฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน จเปตฺวา สุวณฺณปึเจ อฺปสิเลสิกาธาร ใน จเปตฺวา (ภตฺตปาทึ) อวฺตตกมฺม ใน จเปตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาทาย ตั วิเสสน ของ ภตฺตปาทึ ๆ อวฺตตกมฺม ใน อาทาย ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน โอภิริ์ ปจฺเจกพฺพุทฺธสฺส สามึสมฺพนฺธ ใน ปตฺเต ๆ อาธาร ใน โอภิริ์ ฯ ปจฺเจกพฺพุทฺธึ สยกตฺตา ใน ปิทฺติ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก อฺปทฺตฺวาเสเส วิเสสน ของ ภตฺเต ๆ ลกฺขณ ใน ทินฺเน เสฏฺฐจินา อนภิตกตฺตา ใน ทินฺเน ๆ ลกฺขณกิริยา หตฺเถน กรณ ใน ปิทฺติ ปตฺตึ อวฺตตกมฺม ใน ปิทฺติ ฯ

อต กาลสตฺตมึ ใน อทาสึ เสฏฺฐี สยกตฺตา ใน อทาสึ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก นึ วิเสสน ของ ปจฺเจกพฺพุทฺธึ ๆ อภิตกมฺม ใน วตฺวา ภนฺเต อาลปน อัย วิเสสน ของ โภจฺจาโส ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก เอกาย วิเสสน ของ ตณฺฑนฺนาพิยา ๆ กรณ ใน ปกฺก- ปลฺลจนฺนึ วิเสสน ของ ชนฺนํ ๆ สมปฺทาน ใน ปกฺก- ปกฺกโอทนสฺส สามึสมฺพนฺธ ใน โภจฺจาโส เอโก วิเสสน ของ โภจฺจาโส ๆ วิกตีกตฺตา ใน โหติ มยา

อนภิตกตตดา ใน น สกกา น ศัพท์ ปฏิเสธ ใน สกกา ๆ กิริยาบท ภาวจาก อิม วิเสสน ของ ภตต์ ๆ อวุตตกมม ใน กาคู ทวีธา ดติยาวิเสสน ใน กาคู ๆ ตุมตตสมปทาน ใน สกกา

ตุมเห สยกตตดา ใน มา กโรธ มา ศัพท์ ปฏิเสธ ใน กโรธ ๆ อาขยาตบท กตตุวจาก มยหํ สมปทาน ใน กโรธ อิธ วิเสสน ของ โลเก ๆ อาธาร ใน กโรธ สงคหํ อวุตตกมม ใน กโรธ อหํ สยกตตดา ใน อมฺหิ ๆ อาขยาตบท กตตุวจาก นิรวเสสํ วิคตีกมม ใน กตฺวา ๆ กิริยาวิเสสน ใน ทาคู- ทาคูกาโม วิคตีกตตดา ใน อมฺหิ อิติ ศัพท์ อาการ ใน วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อทาสี สพฺพ วิเสสน ของ ภตต์ ๆ อวุตตกมม ใน อทาสี

จ ปน สองศัพท์ นิปาดสมุห เสฐจํ สยกตตดา ใน จเปลฺลิตฺติ ๆ อาขยาตบท กตตุวจาก ทตฺวา ปริโยสานกาลกิริยา ใน จเปลฺลิตฺติ ปตฺถนํ อวุตตกมม ใน จเปลฺลิตฺติ ฆนเต อาลปน อหํ สยกตตดา ใน มา อทฺทสํ มา ศัพท์ ปฏิเสธ ใน อทฺทสํ ๆ อาขยาตบท กตตุวจาก ปฺน ศัพท์ กิริยา วิเสสน ใน อทฺทสํ นิพฺพตฺตญฺจานเ อาธาร ใน อทฺทสํ เอรูรูป วิเสสน ของ ฉาดกภยํ ๆ อวุตตกมม ใน อทฺทสํ อหํ สยกตตดา ใน ฆเวยฺยํ ๆ อาขยาตบท กตตุวจาก อิตฺโต วิเสสน ของ กาลโต ๆ อปาทาน ใน ปฏฺจาย ๆ กิริยาวิเสสน ใน ฆเวยฺยํ สกฺลชฺมฺพฺวาสิณํ วิเสสน ของ ชนानํ ๆ สมปทาน ใน ทาคู วิชฺภตฺตํ อวุตตกมม ใน ทาคู ๆ ตุมตตสมปทาน ใน สมตฺโต ๆ วิคตีกตตดา ใน ฆเวยฺยํ อหํ สยกตตดา ใน กปฺเปยฺยํ ๆ อาขยาตบท กตตุวจาก สหตฺถเณ ฆรณ ใน กตฺวา กมฺมํ อวุตตกมม ใน กตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน กปฺเปยฺยํ ชีวิตํ อวุตตกมม ใน กปฺเปยฺยํ น ศัพท์ ปฏิเสธนตฺถ

รตฺตสาลิธรา เหตุกตตดา ใน ปฺนเรยฺยํ ๆ อาขยาตบท กตตุวจาก อจฺจตฺเตรสโกฏฺจสฺตานิ การิตกมม ใน โสธาเปตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นหฺยิตฺวา สีสํ อวุตตกมม ใน นหฺยิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นิสฺสิตฺวา เตสํ วิเสสน ของ โกฎฺจานํ ๆ สามีสฺมฺพฺนฺธ ใน ทฺวาเร ๆ สมิปฺอาธาร ใน นิสฺสิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน โอลฺลิกิต- อุตฺถํ อาธาร ใน โอลฺลิกิต- เหว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ โอลฺลิกิตกฺขณเณ ๆ กาลสฺตฺตมฺมํ ใน ปฺนเรยฺยํ เม สามีสฺมฺพฺนฺธ ใน สพฺพโกฏฺเจ ปตฺติตฺวา ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปฺนเรยฺยํ สพฺพโกฏฺเจ การิตกมม ใน ปฺนเรยฺยํ

จ ศัพท์ สมฺปิณฺฑนตฺถ เหว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ อยํ ๆ วิเสสน ของ ภริยา ๆ สยกตตดา ใน โหตฺถุ ๆ อาขยาตบท กตตุวจาก นิพฺพตฺตนิพฺพตฺตญฺจานเ อาธาร ใน โหตฺถุ กิริยาสิบฺท เม สามีสฺมฺพฺนฺธ ใน ภริยา ๆ วิคตีกตตดา ใน โหตฺถุ เหว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ อยํ ๆ วิเสสน ของ ปฺนฺตฺโต ๆ สยกตตดา ใน โหตฺถุ ๆ อาขยาตบท กตตุวจาก (เม) สามีสฺมฺพฺนฺธ ใน ปฺนฺตฺโต ๆ วิคตีกตตดา ใน โหตฺถุ เหว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ อยํ ๆ วิเสสน ของ สฺถฺนิสา ๆ สยกตตดา ใน โหตฺถุ ๆ อาขยาตบท กตตุวจาก (เม) สามีสฺมฺพฺนฺธ ใน สฺถฺนิสา ๆ วิคตีกตตดา ใน โหตฺถุ เหว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ อยํ ๆ วิเสสน ของ ทาโส ๆ สยกตตดา ใน โหตฺถุ ๆ อาขยาตบท กตตุวจาก (เม) สามีสฺมฺพฺนฺธ ใน ทาโส ๆ วิคตีกตตดา ใน โหตฺถุ อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน ปตฺถนํ ๆ

ปี ศัฟท์ อเปกษตุล เข้ากักับ ภริยา ๆ สยกคตฺตา ใน จเปลตี ๆ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก อสฺส วิเสสน ของ เสฏฺฐจโน ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน ภริยา มยา อนภิทกคตฺตา ใน น สกฺกา น ศัฟท์ ปฺฏิเสธ ใน สกฺกา ๆ กิริยาบถ ภาววจาก สามิเก ลกฺขณ ใน ปิพฺพิมานะ ๆ ลกฺขณกิริยา มม สามีสมฺพนฺธ ใน สามิเก ชิมฺจุฉาย อนภิทกคตฺตา ใน ปิพฺพิมานะ กฺฤตฺชิคฺค์ ตุมตฺตสมฺปทาน ใน สกฺกา อิติ ศัฟท์ อาการ ใน จินฺเตตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ทตฺวา อคฺตโน สามีสมฺพนฺธ ใน โภจฺจรัส ๆ อวฺตคฺคम्म ใน ทตฺวา ปจฺเจกพฺทฺธสฺส สมฺปทาน ใน ทตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน จเปลตี ปตฺถนั อวฺตคฺคम्म ใน จเปลตี ภาเน อาลปน อหัง สยกคตฺตา ใน น ปสฺเสยฺยํ น ศัฟท์ ปฺฏิเสธ ใน ปสฺเสยฺยํ ๆ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก อิตฺ วิเสสน ของ กาลโต ๆ อปาทาน ใน ปฺฎฺจาย ๆ กิริยาวิเสสน น ปสฺเสยฺยํ นิพฺพตฺตฺจฺจฺจเน อาธาร ใน ปสฺเสยฺยํ เอรูปํ วิเสสน ของ ฉาตกภฺยํ ๆ อวฺตคฺคम्म ใน ปสฺเสยฺยํ จ ศัฟท์ วักฺยารมฺภ อหัง สยกคตฺตา ใน น อฏฺฐหามิ น ศัฟท์ ปฺฏิเสธ ใน อฏฺฐหามิ ๆ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก เม อนาทร ใน เทนฺดฺดียา ๆ อนาทรกิริยา ภตฺตฺถาลิกั อวฺตคฺคम्म ใน กตฺวา ปฺรโต ตฺติยสฺวิเสสน ใน กตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน เทนฺดฺดียา สกฺลชฺมพฺพิปฺวาสิํ วิเสสน ของ ชฺนอัน ๆ สมฺปทาน ใน เทนฺดฺดียา ภตฺตํ อวฺตคฺคम्म ใน เทนฺดฺดียา ปี ศัฟท์ อเปกษตุล เข้ากักับ เทนฺดฺดียา ยาว ศัฟท์ ปฺริจฺเจทนตฺล คหิตคฺคหิตฺตฺจฺจฺจนั สยกคตฺตา ใน โหญฺตุ ๆ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก ดาว ศัฟท์ ปฺริจฺเจทนตฺล เหว ศัฟท์ อวารธณ เข้ากักับ ปฺริตํ ๆ วิกิติกคตฺตา ใน โหญฺตุ

เอว ศัฟท์ อวารธณ เข้ากักับ อຍံ ๆ วิเสสน ของ สามิโก ๆ สยกคตฺตา ใน โหญฺตุ ๆ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก สามิโก วิกิติกคตฺตา ใน โหญฺตุ เหว ศัฟท์ อวารธณ เข้ากักับ อຍံ ๆ วิเสสน ของ ปฺฤโต ๆ สยกคตฺตา ใน โหญฺตุ ๆ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก ปฺฤโต วิกิติกคตฺตา ใน โหญฺตุ เหว ศัฟท์ อวารธณ เข้ากักับ อຍံ ๆ วิเสสน ของ สฺฐนิศา ๆ สยกคตฺตา ใน โหญฺตุ ๆ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก สฺฐนิศา วิกิติกคตฺตา ใน โหญฺตุ เหว ศัฟท์ อวารธณ เข้ากักับ อຍံ ๆ วิเสสน ของ ทาโส ๆ สยกคตฺตา ใน โหญฺตุ ๆ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก ทาโส วิกิติกคตฺตา ใน โหญฺตุ อิติ ศัฟท์ สฺรูป ปตฺถนั ។

ปี ศัฟท์ อเปกษตุล เข้ากักับ ปฺฤโต ๆ สยกคตฺตา ใน จเปลตี ๆ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก อสฺส วิเสสน ของ เสฏฺฐจโน ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน ปฺฤโต อคฺตโน สามีสมฺพนฺธ ใน โภจฺจรัส ๆ อวฺตคฺคम्म จเปลตี อหัง สยกคตฺตา ใน น ปสฺเสยฺยํ น ศัฟท์ ปฺฏิเสธ ใน ปสฺเสยฺยํ ๆ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก อิตฺ วิเสสน ของ กาลโต ๆ อปาทาน ใน ปฺฎฺจาย ๆ กิริยาวิเสสน ใน ปสฺเสยฺยํ เอรูปํ วิเสสน ของ ฉาตกภฺยํ ๆ อวฺตคฺคम्म ใน ปสฺเสยฺยํ

จ ศัฟท์ สมฺปิณฺฑานตฺล อຍံ วิเสสน ของ ฤวิกา ๆ สยกคตฺตา ใน โหญฺตุ ๆ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก เม อนาทร ใน เทนฺตฺสฺส ๆ อนาทรกิริยา เอํกั วิเสสน ของ สหสฺสตฺตฺวิคั ๆ อวฺตคฺคम्म ใน คเหตุว ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน เทนฺตฺสฺส สกฺลชฺมพฺพิปฺวาสิํ วิเสสน ของ ชฺนอัน ๆ สมฺปทาน ใน เทนฺตฺสฺส กหาปณั อวฺตคฺคम्म ใน เทนฺตฺสฺส อปี ศัฟท์ อเปกษตุล เข้ากักับ เทนฺตฺสฺส ว ศัฟท์ อวารธณ เข้ากักับ ปฺริปฺญณฺณา ๆ วิกิติกคตฺตา ใน โหญฺตุ

เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ อิเม ๆ วิเสสน ของ ชนา ๆ สยกตฺตา ใน โหนฺตุ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก เม สามีสมฺพณฺฐ ใน มาตาปิตโร ๆ วิกติกตฺตา ใน โหนฺตุ อัย วิเสสน ของ ภริยา ๆ สยกตฺตา ใน โหฺตุ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก (เม) สามีสมฺพณฺฐ ใน ภริยา ๆ วิกติกตฺตา ใน โหฺตุ อัย วิเสสน ของ ทาโส ๆ สยกตฺตา ใน โหฺตุ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก (เม) สามีสมฺพณฺฐ ใน ทาโส ๆ วิกติกตฺตา ใน โหฺตุ อิติ ศัพท์ สรูป ใน ปตฺถนํ ๆ

ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ สุนิสฺสา ๆ สยกตฺตา ใน จเปฺติ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก อสฺส วิเสสน ของ เสฏฺฐิยฺส ๆ สามีสมฺพณฺฐ ใน สุนิสฺสา อตฺตโน สามีสมฺพณฺฐ ใน โภจฺจาสํ ๆ อวฺตุตฺตกมฺม ใน ทตฺวา ปจฺเจกพฺพุตฺสฺส สมฺปทาน ใน ทตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน จเปฺติ ปตฺถนํ อวฺตุตฺตกมฺม ใน จเปฺติ อหํ สยกตฺตา ใน น ปสฺเสยฺยํ น ศัพท์ ปฏิเสธ ใน ปสฺเสยฺยํ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก อิตฺโต วิเสสน ของ กาลโต ๆ อปาทาน ใน ปฏฺจาย ๆ กิริยาวิเสสน ใน ปสฺเสยฺยํ เอวรूपํ วิเสสน ของ ฉาตฺกถํ ๆ อวฺตุตฺตกมฺม ใน ปสฺเสยฺยํ

จ ศัพท์ สมฺปิณฺฑานตฺถ จินฺภาโว สยกตฺตา ใน มา ปณฺณายิตฺถ มา ศัพท์ ปฏิเสธ ใน ปณฺณายิตฺถ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก เม อนาทร ใน เทนฺติยา ๆ อนาทรกิริยา เอกํ วิเสสน ของ ฐณฺณปฺปิฏกํ ๆ อวฺตุตฺตกมฺม ใน จเปฺตฺวา ปฺรโต ตติยาวิเสสน ใน จเปฺตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน เทนฺติยา สกฺลชฺมพฺุทฺปวาสิํ วิเสสน ของ ชนาํ ๆ สมฺปทาน ใน เทนฺติยา วิชฺกตฺตํ อวฺตุตฺตกมฺม ใน เทนฺติยา ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ เทนฺติยา

เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ อิเม ๆ วิเสสน ของ สสฺสฺสฺสฺสฺสฺรา ๆ สยกตฺตา ใน โหนฺตุ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก สสฺสฺสฺสฺสฺสฺรา วิกติกตฺตา ใน โหนฺตุ เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ อัย ๆ วิเสสน ของ สามิโก ๆ สยกตฺตา ใน โหฺตุ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก สามิโก วิกติกตฺตา ใน โหฺตุ เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ อัย ๆ วิเสสน ของ ทาโส ๆ สยกตฺตา ใน โหฺตุ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก ทาโส วิกติกตฺตา ใน โหฺตุ อิติ ศัพท์ สรูป ใน ปตฺถนํ ๆ

ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ ทาโส ๆ สยกตฺตา ใน จเปฺติ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก อสฺส วิเสสน ของ เสฏฺฐิโน ๆ สามีสมฺพณฺฐ ใน ทาโส อตฺตโน สามีสมฺพณฺฐ ใน โภจฺจาสํ ๆ อวฺตุตฺตกมฺม ใน ทตฺวา ปจฺเจกพฺพุตฺสฺส สมฺปทาน ใน ทตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน จเปฺติ ปตฺถนํ อวฺตุตฺตกมฺม ใน จเปฺติ

อหํ สยกตฺตา ใน น ปสฺเสยฺยํ น ศัพท์ ปฏิเสธ ใน ปสฺเสยฺยํ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก อิตฺโต วิเสสน ของ กาลโต ๆ อปาทาน ใน ปฏฺจาย ๆ กิริยาวิเสสน ใน ปสฺเสยฺยํ เอวรूपํ วิเสสน ของ ฉาตฺกถํ ๆ อวฺตุตฺตกมฺม ใน ปสฺเสยฺยํ สพฺเพ กิตฺติ อิเม กิตฺติ วิเสสน ของ สามิกา ๆ สยกตฺตา ใน โหนฺตุ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก สามิกา วิกติกตฺตา ใน โหนฺติ

จ ศัพท์ สมฺปิณฺฑานตฺถ ทารุณมฺพณฺมตฺตา กิตฺติ สตฺต กิตฺติ วิเสสน ของ สิตาโย ๆ สยกตฺตา ใน คจฺจนฺตุ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก เม อนาทร ใน กสนฺตฺสฺส ๆ อนาทรกิริยา อิตฺโต และ เอโต วิเสสน ของ ปสฺสโต สองบท ๆ

ตติยาวิเสสน ใน สิตาโย สองบท มชฺเฌ ภินฺนาธาร ใน สิตา ติสฺโส สองบท วิเสสน ของ สิตาโย เอกา วิเสสน ของ สิตา สิตาโย สองบท ก็ดี สิตา ก็ดี ลิงคตฺถ และ สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน ทารุอมพณมตฺตา สดฺต สิตาโย อิติ ศัพท์ สรูป ใน ปตฺถนํ ฯ

โส วิเสสน ของ ทาโส ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ตํทิวสํ กาลสตุตฺตมึ ใน ลพฺฐํ เสนาปติฏฺจานํ อวุตฺตกมฺม ใน ปฏฺเจตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ลพฺฐํ ๆ ตุมตฺถสมปทาน ใน สมตฺถโล ว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ สมตฺถโล ๆ วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ ปน ศัพท์ วิเสสฺสชตฺก ทาโส สยกตฺตา ใน จเปสฺติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก สามิกฺสุ พยาปีการธาร ใน สีนฺเนน ๆ เหตุ ใน จเปสฺติ เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ อิม ๆ วิเสสน ของ สามิกา ๆ สยกตฺตา ใน โหนฺตฺตุ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก เม สามีสมฺพนฺธ ใน สามิกา ๆ วิกตฺติกตฺตา ใน โหนฺตฺตุ อิติ ศัพท์ สรูป ใน ปตฺถนํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน จเปสฺติ ฯ

ปจฺเจกพฺพุโร สยกตฺตา ใน ปกฺกามิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ สพฺเพสํ ๆ วิเสสน ของ ชนानํ ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน วจน- วจนาวसानเ กาลสตุตฺตมึ ใน วตฺวา เอว วิเสสน ของ ปตฺถิตฺตปตฺถนา ๆ สยกตฺตา ใน โหตุ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อิติ ศัพท์ อาการ ใน วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน กตฺวา ปจฺเจกพฺพุทฺธคาถาหิ กรณ ใน กตฺวา อนฺโมทนํ อวุตฺตกมฺม ใน กตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน จินฺเตตฺวา ปสาเทตฺถํ ตุมตฺถกตฺตา ใน ฆฏฺฐิติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก มยา อนภฺทิตกตฺตา ใน ปสาเทตฺถํ อิมสํ วิเสสน ของ ชนानํ ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน จิตฺตํ ๆ การิตกมฺม ใน ปสาเทตฺถํ อิติ ศัพท์ อาการ ใน จินฺเตตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อธิฏฺฐหิตฺวา

อิม วิเสสน ของ ชนา ๆ สยกตฺตา ใน ปสฺสนฺตุ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก คนฺธมาทนปพฺพตา อปาทาน ใน ยาว ๆ กิริยาวิเสสน ใน ปสฺสนฺตุ มํ อวุตฺตกมฺม ใน ปสฺสนฺตุ อิติ ศัพท์ อาการ ใน อธิฏฺฐหิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปกฺกามิ ฯ

ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ เต ๆ วิเสสน ของ ชนา ๆ สยกตฺตา ใน อฏฺฐิสฺสุ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ โอลฺเกนฺตา ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ใน อฏฺฐิสฺสุ ฯ โส วิเสสน ของ ปจฺเจกพฺพุโร ๆ สยกตฺตา ใน สํวิภชิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก คนฺตฺวา ปุพฺพกาลกิริยา ใน สํวิภชิ ตํ วิเสสน ของ ภตฺตํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน สํวิภชิ ปฺลยฺหิ วิเสสน ของ ปจฺเจกพฺพุทฺธสเตหิ ๆ สหตฺถตฺติยา เข้ากับ สทฺธิ ๆ ศัพท์ กิริยาสมวาย ใน สํวิภชิ ฯ ตํ วิเสสน ของ ภตฺตํ ๆ สยกตฺตา ใน ปโหสิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ตสฺส วิเสสน ของ ปจฺเจกพฺพุทฺธสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อานุกาเวเน ๆ กรณ ใน ปโหสิ สพฺเพสํ วิเสสน ของ ปจฺเจกพฺพุทฺธานํ ๆ สมปทาน ใน ปโหสิ ฯ

ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ เต ๆ วิเสสน ของ ชนา ๆ สยกตฺตา ใน อฏฺฐิสฺสุ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ โอลฺเกนฺตา ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ใน อฏฺฐิสฺสุ ฯ ปน ศัพท์ วากฺยารมฺภ เสฏฺฐิกิริยา สยกตฺตา ใน

จเปลี ๆ อาขุยาตบพ กตตุวจาก มชฌนติเก วิเสสน ของ กाले ๆ ลกขณ ใน อติกกนเต ๆ ลกขณกิริยา อุกขลิต์
อวุตตกมม ใน โรวิตวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน ปิตทิตวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน จเปลี ฯ

ปี ศัพท์ อเปกขตุล เข้ากัับ เสฎฐี ๆ สยกตฺตา ใน โอกกมิ อาขุยาตบพ กตตุวจาก ชิมจฉาย อนภิตกตฺตา
ใน ปีพิโต ๆ วิเสสน ของ เสฎฐี นิปชชิตวา ปุพพกาลกิริยา ใน โอกกมิ นิตทํ สมปาปฺณียกมม ใน โอกกมิ ฯ
โส วิเสสน ของ เสฎฐี ๆ สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขุยาตบพ กตตุวจาก สายณหสมเย กาลสตุตมี ใน ปุพพชิตวา
ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน อาห ภริยํ อกถิตกมม ใน อาห ภทเท อาลปน อหํ สยกตฺตา ใน อมฺหิ ๆ อาขุยาตบพ
กตตุวจาก อติวีย ศัพท์ กิริยาวิเสสน ใน ฉาโต ๆ วิกติกตฺตา ใน อมฺหิ ฉามกสิตฺถานํ สยกตฺตา ใน อตฺถิ ๆ อาขุยาตบพ
กตตุวจาก นุ ศัพท์ ปุจจนตฺถ โข ศัพท์ วจนาลงการ อุกฺขลิตยา สามีสมฺพนฺธ ใน ตเล ๆ ภินฺนารฺธ ใน ฉามกสิตฺถานิ
อติ ศัพท์ อาการ ใน อาห ฯ

สา วิเสสน ของ เสฎฐีกิริยา ๆ สยกตฺตา ใน วิรวี ๆ อาขุยาตบพ กตตุวจาก โรวิตวา ปุพพกาลกิริยา ใน จปีต-
อุกฺขลิตยา ภาวาทิสมฺพนฺธ ใน -ภาวํ จปีตภาวํ อวุตตกมม ใน ชานนฺตี ปี ศัพท์ อเปกขตุล เข้ากัับ ชานนฺตี ๆ
อพภนฺตรกิริยา ของ เสฎฐีกิริยา ฉามกสิตฺถานํ สยกตฺตา ใน นตฺถิ ๆ อาขุยาตบพ กตตุวจาก อติ ศัพท์ อาการ ใน
อวตฺวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน วตฺวา

อหํ สยกตฺตา ใน อาจิกฺขิสฺสามิ ๆ อาขุยาตบพ กตตุวจาก อุกฺขลิต์ อวุตตกมม ใน วิรวิตวา ๆ ปุพพกาลกิริยา
ใน อาจิกฺขิสฺสามิ อติ ศัพท์ อาการ ใน วตฺวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน อญฺจาย ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน คนฺตฺวา อุกฺขลิตยา
สามีสมฺพนฺธ ใน มฺลํ ๆ สมปาปฺณียกมม ใน คนฺตฺวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน วิรวี อุกฺขลิต์ อวุตตกมม ใน วิรวี ฯ

เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากัับ ดาว ๆ กาลสตุตมี ใน อญฺจาสี ปุรา วิเสสน ของ อุกฺขลิต์ ๆ สยกตฺตา ใน อญฺจาสี
ๆ อาขุยาตบพ กตตุวจาก สฺมณมกฺกสฺทิสวณฺณสฺส วิเสสน ของ ภตฺตสฺส ๆ ฉนฺนิจฺจกรณ ใน ปุรา ปีชานํ อวุตตกมม ใน
อุกฺขิปิตวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน อญฺจาสี ฯ สา วิเสสน ของ เสฎฐีกิริยา ๆ สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขุยาตบพ
กตตุวจาก ตํ วิเสสน ของ ภตฺตํ ๆ อวุตตกมม ใน ทิสฺวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน อาห ๆ ปิตฺติยา อนภิตกตฺตา ใน
มุจฺจ- มุจฺจสฺสัรวา วิเสสน ของ เสฎฐีกิริยา เสฎฐี อกถิตกมม ใน อาห

สามิ อาลปน ตฺวํ สยกตฺตา ใน อญฺเจหิ ๆ อาขุยาตบพ กตตุวจาก อหํ สยกตฺตา ใน ปีทหิ ๆ อาขุยาตบพ
กตตุวจาก อุกฺขลิต์ อวุตตกมม ใน โรวิตวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน ปีทหิ ปน ศัพท์ วากฺยารมฺภ สา กัถิตี เอสา กัถิตี
วิเสสน ของ อุกฺขลิต์ ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขุยาตบพ กตตุวจาก สฺมณมกฺกสฺทิสวณฺณสฺส วิเสสน ของ ภตฺตสฺส
ๆ ฉนฺนิจฺจกรณ ใน ปุรา ๆ วิกติกตฺตา ใน โหติ นาม ศัพท์ สลฺยาไซตฺก เข้ากัับ ปุณฺณานิ ๆ สยกตฺตา ใน โหนฺติ
ๆ อาขุยาตบพ กตตุวจาก กตฺตพฺพรุปานิ วิกติกตฺตา ใน โหนฺติ นาม ศัพท์ สลฺยาไซตฺก เข้ากัับ ทานํ ๆ สยกตฺตา

ใน โหติ ๆ อาชญาตบท กตตุวจาก ทาทพพยุตตัก วิกตีกตตดา ใน โหติ สามิ อาลปน ตวั สยกตตดา ใน อฏฺเจหิ และ ภูณชสฺส ๆ อาชญาตบท กตตุวจาก อิติ ศัพฺท อาการ ใน อาท ๖

สา วิเสสน ของ เสฏฺฐิภริยา ๆ สยกตตดา ใน อทาสิ ๆ อาชญาตบท กตตุวจาก ทฺวินัน วิเสสน ของ ปิตาปุตฺตานัน ๆ สมปทาน ใน อทาสิ ฆตฺตํ อวุตฺตกมฺม ใน อทาสิ ๖ สา วิเสสน ของ เสฏฺฐิภริยา ๆ สยกตตดา ใน อทาสิ ๆ อาชญาตบท กตตุวจาก เตสฺ วิเสสน ของ ปิตาปุตฺเตสฺ ๆ ลกฺขณ ใน อฏฺฐิเตสฺ ๆ ลกฺขณภริยา ภูณชิตฺวา ปุพฺพกาลภริยา ใน อฏฺฐิเตสฺ สฺสนิสาย สหตฺถตฺติยา เข้ากัปป สทฺธิ ๆ ศัพฺท ภริยาวิเสสน ใน นิสีทิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลภริยา ใน ภูณชิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลภริยา ใน อทาสิ ปุณฺสสฺ สมปทาน ใน อทาสิ ฆตฺตํ อวุตฺตกมฺม ใน อทาสิ ๖

คหิตคคหิตฏฺจนัน สยกตตดา ใน น ชียติ น ศัพฺท ภูฏิเสธ ใน ชียติ ๆ อาชญาตบท กตตุวจาก ๖ เหว ศัพฺท อวธารณ เข้ากัปป คหิตฏฺจนัน ๆ สยกตตดา ใน ปญฺญาติ ๆ อาชญาตบท กตตุวจาก ภูณจฺจนา กรณ ใน คหิต- สกั ศัพฺท ภริยาวิเสสน ใน คหิต- ๖

เอว ศัพฺท อวธารณ เข้ากัปป ตํทิวสฺ ๖ กาลสตฺตมึ ใน ปุริสฺ โภฏฺจาทโย วิเสสน ของ โภฏฺจาสา ๆ สยกตตดา ใน ปุริสฺ ๆ อาชญาตบท กตตุวจาก ปุพฺเพ กาลสตฺตมึ ใน ปุริต- เหว ศัพฺท อวธารณ เข้ากัปป ปุริตนิยาเมน ๆ ตติยาวิเสสน ใน ปุริสฺ ปุณ ศัพฺท ภริยาวิเสสน ใน ปุริสฺ ๖

เสฏฺฐิ เหตฺกตตดา ใน กಾರೆสิ ปุคฺคัลล การิตกมฺม ใน กಾರೆสิ ๆ อาชญาตบท เหตฺกตตตุวจาก ฆตฺตํ สยกตตดา ใน อุปฺปนัน ๆ กิตบท กตตุวจาก เสฏฺฐิสฺส สามีสมฺพนฺธ ใน เคเห ๆ วิสยาธาร ใน อุปฺปนัน อตฺถิกา วิเสสน ของ ชนา ๆ สยกตตดา ใน คนฺหนตุ ๆ อาชญาตบท กตตุวจาก วัชฆตฺเตหิ กรณ ใน อตฺถิกา อาคนฺตฺวา ปุพฺพกาลภริยา ใน คนฺหนตุ อิติ ศัพฺท สฺรูป ใน ญาปน- ญาปนเหตฺกั ภริยาวิเสสน ใน กಾರೆสิ นคเร วิสยาธาร ใน โฆสนัน ๆ อวุตฺตกมฺม ใน กಾರೆสิ ๖

มนุสฺสา สยกตตดา ใน คนฺหีสฺ ๖ อาชญาตบท กตตุวจาก ตสฺ วิเสสน ของ เสฏฺฐิโน ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน เคหโต ๆ อปาทาน ใน คนฺหีสฺ วัชฆตฺตํ อวุตฺตกมฺม ใน คนฺหีสฺ ๖ ปี ศัพฺท อเปกฺขตฺถ เข้ากัปป สกฺลชมฺพทึปวาสิโน ๆ วิเสสน ของ ชนา ๆ สยกตตดา ใน ลภีสฺ ๖ อาชญาตบท กตตุวจาก ตํ วิเสสน ของ เสฏฺฐิ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน นิสฺสาย ๆ ปุพฺพกาลภริยา ใน ลภีสฺ ชิวิตฺ อวุตฺตกมฺม ใน ลภีสฺ เหว ศัพฺท อวธารณ เข้ากัปป ลภีสฺ ๖

โส วิเสสน ของ เสฏฺฐิ ๆ สยกตตดา ใน นิพฺพตฺติ ๆ อาชญาตบท กตตุวจาก ตโต วิเสสน ของ อตฺตภาวโต ๆ อปาทาน ใน จุโต ๆ วิเสสน ของ เสฏฺฐิ เทวโลเก วิสยาธาร ใน นิพฺพตฺติตฺวา ๆ ปุพฺพกาลภริยา ใน สัสนฺโต เทวมฺนุสฺเสสฺ อาธาร ใน สัสนฺโต ๆ อพฺภนฺตรภริยา ของ เสฏฺฐิ อิมฺสฺมึ วิเสสน ของ พุทฺธุปฺปาเท ๆ กาลสตฺตมึ ใน นิพฺพตฺติ ภาทฺธิยนคเร กัตี เสฏฺฐิกุเล กัตี วิสยาธาร ใน นิพฺพตฺติ ๖ ปี ศัพฺท อเปกฺขตฺถ เข้ากัปป ภริยา ๆ

สยกตฺตา ใน อคฺมาลิตฺตํ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อสฺส วิเสสน ของ เสฏฺฐิสฺส ๑ สามีสมฺพณฺธ ใน ภริยา มหาโณคฺกุเล
วิสยาธาร ใน นิพฺพตฺติตฺตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อคฺมาลิตฺตํ ๑ วยปฺปตฺตฺวา ๑ วิกตฺกตฺตา ใน หุตฺวา ๑ สมานกาลกิริยา
ใน อคฺมาลิตฺตํ ๑ เอว ศักฺขํ อวธารณ เข้กับ ตสฺส ๑ วิเสสน ของ เสฏฺฐิโน ๑ สามีสมฺพณฺธ ใน เคหฺ ๑ สมฺปาปฺณิยกมฺม
ใน อคฺมาลิตฺตํ ๑

วุดฺตปฺปการา วิเสสน ของ เมณฺฑกกา ๑ สยกตฺตา ใน อฏฺฐหีสฺสุ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ตสฺส วิเสสน
ของ เสฏฺฐิโน ๑ สามีสมฺพณฺธ ใน ปุพฺพกมฺม ๑ อวุดฺตกมฺม ใน นิสฺสาย ๑ เหตุ ใน อฏฺฐหีสฺสุ ปจฺจมาเคเห วิสยาธาร
ใน อฏฺฐหีสฺสุ (อิตฺติ) ศักฺขํ สรฺูป ใน วิสฺสชฺชนํ ๑

ปี ศักฺขํ อเปกฺขชฺตฺถ เข้กับ ปุตฺโต ๑ สยกตฺตา ใน อโหสิ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก เนลฺล วิเสสน ของ
ชนานํ ๑ สามีสมฺพณฺธ ใน ปุตฺโต ๑ ศักฺขํ อวธารณ เข้กับ ปุตฺโต ๑ วิกตฺกตฺตา ใน อโหสิ สฺมุณิสฺสา สยกตฺตา ใน
อโหสิ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ๑ ศักฺขํ อวธารณ เข้กับ สฺมุณิสฺสา ๑ วิกตฺกตฺตา ใน อโหสิ ทาโส สยกตฺตา ใน
อโหสิ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ๑ ศักฺขํ อวธารณ เข้กับ ทาโส ๑ วิกตฺกตฺตา ใน อโหสิ ๑

อถกทิวสฺส กาลสฺตตฺตมฺม ใน อุลฺโลเกสิ เสฏฺฐิ สยกตฺตา ใน อุลฺโลเกสิ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อตฺตโน สามีสมฺพณฺธ
ใน ปุณฺณํ ๑ อวุดฺตกมฺม ใน วมฺมสิตฺตํ- วมฺมสิตฺตฺกาโม วิกตฺกตฺตา ใน หุตฺวา ๑ สมานกาลกิริยา ใน โสธาเปตฺวา
อหฺมุเตรสานิ วิเสสน ของ โภจฺจสฺตานิ ๑ การิตกมฺม ใน โสธาเปตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นหาโตสฺสํ อวุดฺตกมฺม
ใน นหาโต ๑ วิเสสน ของ เสฏฺฐิ ทฺวาเร สมฺปาราร ใน นิสฺสํทิตฺตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อุลฺโลเกสิอฺหฺธํ อาธาร ใน
อุลฺโลเกสิ ๑ ปี ศักฺขํ อเปกฺขชฺตฺถ เข้กับ สพฺพานิ ๑ วิเสสน ของ โภจฺจานิ ๑ สยกตฺตา ใน ปุริสฺสุ ๑ อาขุยาตบถ
กตฺตฺวาจก วุดฺตปฺปการานํ วิเสสน ของ รตฺตสาลีนํ ๑ จฺญฺธีกรณ ใน ปุริสฺสุ ๑

โส วิเสสน ของ เสฏฺฐิ ๑ สยกตฺตา ใน อาห ๑ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ปี ศักฺขํ อเปกฺขชฺตฺถ เข้กับ เสสํ
๑ วิเสสน ของ ชนานํ ๑ สามีสมฺพณฺธ ใน ปุณฺณานิ ๑ อวุดฺตกมฺม ใน วมฺมสิตฺตํ- วมฺมสิตฺตฺกาโม วิกตฺกตฺตา ใน หุตฺวา
๑ สมานกาลกิริยา ใน อาห ภริยํ กิตฺติ ปิยชน กิตฺติ อถิตกมฺม ใน อาห ปุตฺตาทโย วิเสสน ของ ปิยชน
จ สองศักฺขํ ปทสมฺจุจยตฺถ เข้กับ ภริยํ และ ปุตฺตาทโย ตุมฺเห สยกตฺตา ใน วมฺมสฺถ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก
ปี ศักฺขํ อเปกฺขชฺตฺถ เข้กับ ตุมฺหากํ ๑ สามีสมฺพณฺธ ใน ปุณฺณานิ ๑ อวุดฺตกมฺม ใน วมฺมสฺถ อิตฺติ ศักฺขํ อาการ ใน อาห ๑

อถ กาลสฺตตฺตมฺม ใน อทาสิ ภริยา สยกตฺตา ใน อทาสิ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อสฺส วิเสสน ของ
เสฏฺฐิโน ๑ สามีสมฺพณฺธ ใน ภริยา สพฺพาลงฺการเหติ กรณ ใน อลงฺกิริตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน มินาเปตฺวา มหาชนสฺส
อนาทร ใน ปสฺสนตฺสส ๑ อนาทรกิริยา เอว ศักฺขํ อวธารณ เข้กับ ปสฺสนตฺสส ตณฺฑุเล อวุดฺตกมฺม ใน มินาเปตฺวา
๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปจาเปตฺวา เตหิ วิเสสน ของ ตณฺฑุเลหิ ๑ กรณ ใน ปจาเปตฺวา ภตฺตํ อวุดฺตกมฺม ใน

ปจาเปตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นิสิตฺตฺวา ทวารโกฏฺฐเก อาธาร ใน ปณฺณตฺต- ปณฺณตฺตาสเน อุปลิเลสิการาร
ใน นิสิตฺตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาทาย สุวณฺณกฺกฺจฺจํ อวฺตุตฺตกมฺม ใน อาทาย ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน โฆสาเปตฺวา
อตฺถิกา วิเสสน ของ ชนา ๆ สยกตฺตา ใน อาคจฺจนฺตุ ๆ อาขุยาตบฺท กตฺตฺวาจก ภตฺเตน กรณ ใน อตฺถิกา อิติ ศัพฺท
อาการ ใน โฆสาเปตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปุเรตฺวา อาคตาคตฺตานํ วิเสสน ของ ชนानํ ๆ ญฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจ
คหิตฺตภาชานานิ การิตกมฺม ใน ปุเรตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อทาสี ฯ

เอว ศัพฺท อวธารณ เข้กัปป คหิตฺตฺจ
เข้กัปป สกททิวสํ ๆ อจฺจนฺตสํโยค ใน เทนฺตฺติยา ๆ วิเสสน ของ เสฏฺฐกิริยาเยย ๆ อนนิกิตฺตกตฺตา ใน คหิต- กฺกฺจฺจฺจฺจ
กรณ ใน คหิต - ฯ

ปน ศัพฺท วากฺยารมฺภ ปทุมลกฺขณํ สยกตฺตา ใน นิพฺพตฺติ ๆ อาขุยาตบฺท กตฺตฺวาจก ตสฺสา วิเสสน ของ
เสฏฺฐกิริยาเยย ๆ ญฺจ
ๆ สมฺปทาน ใน ทินฺน- วามหตฺเตน กิตฺติ ทกฺขิณหตฺเตน กิตฺติ กรณ ใน คเหตุวา อุกฺขลิตฺติ กฺกฺจฺจฺจฺจ กิตฺติ อวฺตุตฺตกมฺม
ใน คเหตุวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปุเรตฺวา เอว ศัพฺท อวธารณ เข้กัปป เอว ๆ ศัพฺท กิริยาวิเสสน ใน ปุเรตฺวา
ปตฺเต การิตกมฺม ใน ปุเรตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ทินฺน- ภตฺตสฺส ภาวาทิสมฺปนฺน ใน ทินฺนตฺตา ๆ เหตุ ใน
นิพฺพตฺติ กิริยาสองบฺท วามหตฺตตฺลํ การิตกมฺม ใน ปุเรตฺวา ๆ กิริยาวิเสสน ใน นิพฺพตฺติ จนฺทลกฺขณํ สยกตฺตา ใน
นิพฺพตฺติ ๆ อาขุยาตบฺท กตฺตฺวาจก ทกฺขิณหตฺตตฺลํ การิตกมฺม ใน ปุเรตฺวา ๆ กิริยาวิเสสน ใน นิพฺพตฺติ ฯ ปน ศัพฺท
วากฺยารมฺภ สา วิเสสน ของ เสฏฺฐกิริยาเยย ๆ สยกตฺตา ใน วิจฺริ ๆ อาขุยาตบฺท กตฺตฺวาจก ยสฺมา กิริยาปรามาส ฆมกรกํ
อวฺตุตฺตกมฺม ใน อาทาย ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปรีสฺสาเวตฺวา กิกฺขุสงฺฆสฺส สมฺปทาน ใน ปรีสฺสาเวตฺวา อุกํ อวฺตุตฺตกมฺม
ใน ปรีสฺสาเวตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ททมานา ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ เสฏฺฐกิริยา อปราบรี กิริยาวิเสสน ใน
วิจฺริ เตน วิเสสน ของ การณฺน ๆ เหตุ นิพฺพตฺติ จนฺทลกฺขณํ สยกตฺตา ใน นิพฺพตฺติ ๆ อาขุยาตบฺท กตฺตฺวาจก
อสฺสา วิเสสน ของ เสฏฺฐกิริยาเยย ๆ สามีสมฺปนฺน ใน ทกฺขิณปาตลํ ๆ การิตกมฺม ใน ปุเรตฺวา ๆ กิริยาวิเสสน ใน
นิพฺพตฺติ ปทุมลกฺขณํ สยกตฺตา ใน นิพฺพตฺติ ๆ อาขุยาตบฺท กตฺตฺวาจก อสฺสา วิเสสน ของ เสฏฺฐกิริยาเยย ๆ
สามีสมฺปนฺน ใน วามปาตลํ ๆ การิตกมฺม ใน ปุเรตฺวา ๆ กิริยาวิเสสน ใน นิพฺพตฺติ ฯ

ถาตโย สยกตฺตา ใน กรีสฺสุ ๆ อาขุยาตบฺท กตฺตฺวาจก ตสฺสา วิเสสน ของ เสฏฺฐกิริยาเยย ๆ สามีสมฺปนฺน
ใน นามํ อิมินา วิเสสน ของ การณฺน ๆ เหตุ ใน กรีสฺสุ จนฺทปทฺมา ลิงคตฺถ อิติ ศัพฺท สรฺูป ใน วจฺนํ ๆ อวฺตุตฺตกมฺม
ใน กรีสฺสุ นามํ วิคิตฺตกตฺตา ใน กรีสฺสุ ฯ

ปี ศัพท์ อเพกขตฺต เข้ากั๊บ ปุตุโต ๑ สยกตฺตา อทาสี ๑ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก อสฺส วิเสสน ของ เสฏฺฐิโน ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน ปุตุโต สีสํ อวุตฺตกมฺม ใน นหาโต ๑ วิเสสน ของ ปุตุโต สหสฺสศตฺตวิกั อวุตฺตกมฺม ใน อาทาย ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วตฺวา อตฺถิกา วิเสสน ของ ชนา ๑ สยกตฺตา ใน อากจฺจนฺตฺ ๑ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก กหาปเณที กรณ ใน อตฺถิกา อิติ ศัพท์ อาการ ใน วตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปุเรตฺวา อากตาคตฺตานํ วิเสสน ของ ชนानํ ๑ ฉฏฺฐีอนภิตกตฺตา ใน คหิต- คหิตภาชนานิ การิตกมฺม ใน ปุเรตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อทาสี ๑

กหาปณสทฺสสํ สยกตฺตา ใน อโหสี ๑ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ฅวิกาย อาธาร ใน อโหสี เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากั๊บ อโหสี ๑ ปี ศัพท์ อเพกขตฺต เข้ากั๊บ สฺถินฺสา ๑ สยกตฺตา ใน อทาสี ๑ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก อสฺส วิเสสน ของ เสฏฺฐิยสฺส ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน สฺถินฺสา สพฺพาลงฺกาเรที กรณ ใน อลงฺกิริตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาทาย วิทปิฏฺกํ อวุตฺตกมฺม ใน อาทาย ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นิสินฺนา อากาสงฺคเณ อาธาร ใน นิสินฺนา ๑ วิเสสน ของ สฺถินฺสา อตฺถิกา วิเสสน ของ ชนา ๑ สยกตฺตา ใน อากจฺจนฺตฺ ๑ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก วิชกตฺเตน กรณ ใน อตฺถิกา อิติ ศัพท์ อาการ ใน วตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปุเรตฺวา อากตาคตฺตานํ วิเสสน ของ ชนानํ ๑ ฉฏฺฐี-อนภิตกตฺตา ใน คหิต- คหิตภาชนานํ การิตกมฺม ใน ปุเรตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อทาสี ๑ ปิฏฺกํ สยกตฺตา ใน อโหสี ๑ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากั๊บ ยถาปฺรูตํ ๑ วิกตีกตฺตา ใน อโหสี ๑

ปี ศัพท์ อเพกขตฺต เข้ากั๊บ ทาโส ๑ สยกตฺตา ใน ปาเชสี ๑ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก อสฺส วิเสสน ของ เสฏฺฐิโน ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน ทาโส สพฺพาลงฺกาเรที กรณ ใน อลงฺกิริตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน โยเชตฺวา สฺวณฺณยฺยูเค อาธาร ใน โยเชตฺวา สฺวณฺณโยตฺเตที กรณ ใน โยเชตฺวา โคเณ อวุตฺตกมฺม ใน โยเชตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาทาย สฺวณฺณปโตทยฏฺฐี อวุตฺตกมฺม ใน อาทาย ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ทตฺวา โคณานํ สมฺปทาน ใน ทตฺวา คนฺธปฺลยจฺจฺคฺคฺคิกานิ อวุตฺตกมฺม ใน ทตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปฏฺฐิมุญฺจิตฺวา วิสาเณสฺส อาธาร ใน ปฏฺฐิมุญฺจิตฺวา สฺวณฺณโกสเก อวุตฺตกมฺม ใน ปฏฺฐิมุญฺจิตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปาเชสี เขตตํ สมฺปาปฺณียกมฺม ใน คนฺตฺวา ๑ สมานกาลกิริยา ใน ปาเชสี ๑

สตฺต วิเสสน ของ สิตา ๑ สยกตฺตา ใน อคฺมฺสฺ ๑ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก อิตฺโต กิตฺติ เอโต กิตฺติ วิเสสน ของ ปสฺสโต สองบท ๑ ตติยาวิเสสน ใน สิตาโย สองบท มชฺเณ ภินฺนาธาร ใน สิตา ติสฺโส สองบท วิเสสน ของ สิตาโย เอกา วิเสสน ของ สิตา สิตาโย สองบท กิตฺติ สิตา กิตฺติ ลิงฺคตฺต และ สรูป ใน อิติ ศัพท์ สรูป ใน สตฺต สิตา ภิชฺชิตฺวา สมานกาลกิริยา ใน อคฺมฺสฺ ๑

ชมฺพฺพทีปวาสิโน วิเสสน ของ ชนา ๑ สยกตฺตา ใน คนฺหีสฺ ๑ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก กตฺตฺวีสฺหิรลฺลยฺสฺวณฺณาทิสฺ วิเสสน ของ วตฺตฺสฺ ๑ นิทฺธารณ ใน ยถารุจิตํ วตฺตฺสฺ ยถารุจิตํ วิเสสน ของ วตฺตฺสฺ ๑ นิทฺธารณีย และ อวุตฺตกมฺม ใน คนฺหีสฺ เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากั๊บ เสฏฺฐิเคหโต ๑ อปาทาน ใน คนฺหีสฺ ๑

สัมพันธ์ตามแปลโดยพยัญชนะ พ.ศ.๒๕๔๖

เสฐี สยกตฺตา ใน นิสีทิ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก เอ่ว วิเสสน ของ มหานุภาโว ๆ วิเสสน ของ เสฐี กิร ศัพท อนุสฺสวณฺตล สดฺดา สยกตฺตา ใน อาคโธ ๆ กิตบท กตฺตฺวาจก อิติ ศัพท อาการ ใน สุตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน จินฺเตตฺวา อหํ สยกตฺตา ใน กริสฺสामी ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก สดฺถุ ฌฐิํกมฺม ใน ปจฺจุคฺคมนํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน กริสฺสामी อิติ ศัพท อาการ ใน จินฺเตตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นิกฺขมฺนโธ ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ เสฐี อนุตรามคฺเค อาธาร ใน ทิสฺวา ติตฺถิเย อวฺตฺตกมฺม ใน ทิสฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นิวาริยาโน เตหิ วิเสสน ของ ติตฺถิเยหิ ๆ อนภิตกตฺตา ใน นิวาริยาโน

คหปติ อาลปนํ ตฺวํ สยกตฺตา ใน คจฺฉลฺสิ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก กสฺมา เหตุ ใน คจฺฉลฺสิ กิริยาโท วิกตฺกตฺตา ใน สฺมาโน ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ ตฺวํ อภิรียาตสฺส กิตฺติ โคตมสฺส กิตฺติ วิเสสน ของ สมณสฺส ๆ สามีสฺมพฺนฺธ ใน สนฺตฺกํ ๆ สฺมปฺปาปฺณิยกมฺม ใน คจฺฉลฺสิ อิติ ศัพท อาการ ใน นิวาริยาโน ปี ศัพท อเปกฺขตฺล เข้ากับ นิวาริยาโน ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ เสฐี เตสํ วิเสสน ของ ติตฺถิยานํ ๆ สามีสฺมพฺนฺธ ใน วจฺนํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน อนาถยิตฺวา ว ศัพท อวธารณ เข้ากับ อนาถยิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน คนฺตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วนฺทิตฺวา สดฺถารํ อวฺตฺตกมฺม ใน วนฺทิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นิสีทิ เอกมฺนฺตํ อาธาร ใน นิสีทิ ๆ

อด กาลสฺตฺตฺมึ ใน กเถสิ สดฺดา สยกตฺตา ใน กเถสิ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก อสฺส วิเสสน ของ เสฐีโน ๆ สฺมปฺทาน ใน กเถสิ อนุปฺพุทฺธิกํ อวฺตฺตกมฺม ใน กเถสิ ๆ โส วิเสสน ของ เสฐี ๆ สยกตฺตา ใน อาโรเจสิ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก เทสนาวสาเน กาลสฺตฺตฺมึ ใน ปตฺวา โสตาปตฺติผลํ อวฺตฺตกมฺม ใน ปตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาโรเจสิ สดฺถุ สฺมปฺทาน ใน อาโรเจสิ ติตฺถิเยหิ อนภิตกตฺตา ใน นิวาริต- อวณฺณํ อวฺตฺตกมฺม ใน วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นิวาริต- อตฺตโน ภาวาทิสฺมพฺนฺธ ใน -ภาวํ นิวาริตภาวํ อวฺตฺตกมฺม ใน อาโรเจสิ ๆ

อด กาลสฺตฺตฺมึ ใน อาท สดฺดา สยกตฺตา ใน อาท ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก นํ วิเสสน ของ เสฐี ๆ อกตฺติคกมฺม ใน วตฺวา คหปติ อาลปนํ อิมํ วิเสสน ของ สดฺดา นาม ศัพท สลฺยาไซตฺก เข้ากับ สดฺดา ๆ สยกตฺตา ใน น ปสฺสนฺติ และ โอปฺนฺนฺติ น ศัพท ปฐิเสธ ใน ปสฺสนฺติ ๆ กิตฺติ โอปฺนฺนฺติ กิตฺติ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก ปี ศัพท อเปกฺขตฺล เข้ากับ มหนฺตํ ๆ วิเสสน ของ โทสํ อตฺตโน สามีสฺมพฺนฺธ ใน โทสํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน ปสฺสนฺติ ปี ศัพท อเปกฺขตฺล เข้ากับ อวิชฺขมานํ ๆ วิเสสน ของ โทสํ ปเรสํ วิเสสน ของ ชนानํ ๆ สามีสฺมพฺนฺธ ใน โทสํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน โอปฺนฺนฺติ วิชฺขมานํ วิกตฺกมฺม ใน กตฺวา ๆ กิริยาวิเสสน ใน โอปฺนฺนฺติ ตตฺถ สองบท วิเสสน ของ จาเน ๆ

อาหาร ใน โอปุนนโต ภูต อวตตกมม ใน โอปุนนโต ๆ วิเสสน ของ (ปุกฺคโล) ๆ อุปมาลึงคตฺถ วิย ศัพท์ อุปมาโชตก
เข้ากับ ตตฺถ ตตฺถ ภูต โอปุนนโต ปุกฺคโล อิติ ศัพท์ อาการ ใน วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาห อิมิ วิเสสน
ของ คาลํ ๆ อวตตกมม ใน อาห

วชฺชํ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก สุตฺตํ วิกตฺติคตฺตา
ใน โหติ อณฺเณสํ วิเสสน ของ ชนานํ ๆ สามีสมฺพณฺฐ ใน วชฺชํ ปน ศัพท์
ปกฺกขนฺตรโชตก วชฺชํ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก
อตฺตโน สามีสมฺพณฺฐ ใน วชฺชํ ทฺทฺทสํ วิกตฺติคตฺตา ใน โหติ หิ ศัพท์
เหตุโชตก โส วิเสสน ของ ปุกฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน โอปุนนโต ๆ
อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ปเรสํ วิเสสน ของ ชนานํ ๆ สามีสมฺพณฺฐ ใน
วชฺชานิ ๆ อวตตกมม ใน โอปุนนโต ภูต อวตตกมม ใน (โอปนฺนโต ๆ
วิเสสน ของ ปุกฺคโล ๆ อุปมาลึงคตฺถ) ยถา ศัพท์ อุปมาโชตก เข้ากับ
ภูต โอปุนนโต ปุกฺคโล ปน ศัพท์ วิเสสโชตก โส วิเสสน ของ ปุกฺคโล ๆ
สยกตฺตา ใน ฉาเทติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก อตฺตโน สามีสมฺพณฺฐ ใน
ใน (วชฺชํ ๆ) อวตตกมม ใน ฉาเทติ กถิ อวตตกมม ใน (ฉาเทนฺโต)
กิตฺวา กรณ ใน (ฉาเทนฺโต ๆ) วิเสสน ของ สโร ๆ อุปมาลึงคตฺถ อิว
ศัพท์ อุปมาโชตก เข้ากับ กถิ กิตฺวา ฉาเทนฺโต สโร อิติ ศัพท์ สรูป ใน อิมิ คาลํ ๖

ตตฺส วิเสสน ของ ปเทสุ ๆ นิทฺธารณ ใน ปทสฺส **สุทฺตสํ** สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาทฺยตฺถ ใน ปทสฺส ๆ
นิทฺธารณิย และ สามีสมฺพณฺฐ ใน อตฺโถ

ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ อณฺมตฺตํ ๆ วิเสสน ของ วชฺชํ และ ขลิตํ ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบท
กตฺตฺวาจก ปเรสฺส วิเสสน ของ ปุกฺคลสฺส ๆ สามีสมฺพณฺฐ ใน วชฺชํ และ ภาวาทิสมฺพณฺฐ ใน ขลิตํ วชฺชํ วิวริย ใน
ขลิตํ ๆ วิวรรณ สุตฺตํ กิตฺติ สกฺกา กิตฺติ วิกตฺติคตฺตา ใน โหติ เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ สุเขน ๆ ตติยาวิเสสน
ใน ปสฺสิตฺตุ ๆ ตุมคฺคตฺถสมปทาน ใน สกฺกา สุตฺตํ วิวริย ใน สุเขเนว ปสฺสิตฺตุ สกฺกา ๆ วิวรรณ ปน ศัพท์ ปกฺกขนฺตรโชตก
ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ อติมหนฺตํ ๆ วิเสสน ของ วชฺชํ ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก อตฺตโน
สามีสมฺพณฺฐ ใน วชฺชํ ทฺทฺทสํ วิกตฺติคตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๆ ลึงคตฺถ ๖

ปเรสํ หิ สรูป ใน อิติ ศัพท์ อาทฺยตฺถ ใน ปทสฺส ๆ สามีสมฺพณฺฐ ใน อตฺโถ โส วิเสสน ของ ปุกฺคโล ๆ
สยกตฺตา ใน โอปุนนโต ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ เตน ๆ วิเสสน ของ การณน ๆ เหตุ

ใน โอปุนาติ สงฆมชฌาทีสุ วิเสสน ของ จานนุสฺส อาราย ใน โอปุนาติ ปเรสฺส วิเสส ของ ชนานิ ๗ สามีสสมพฺพน
ใน วชฺชานิ ๗ อวุตตกมฺม ใน โอปุนาติ อัจฺจุจฺจนาเน อาราย ใน จตฺวา ๗ ปุพฺพกาลกิริยา ใน โอปุนนโต ภูตํ
อวุตตกมฺม ใน โอปุนนโต ๗ วิเสสน ของ (ปุคฺคโล อุมมาลิจฺจตฺต (หรือ อุมมาวาวิเสสน ของ ปุคฺคโล) วิย ศัพท์
อุมมาชตฺก เข้กับ อัจฺจุจฺจนาญ จตฺวา ภูตํ โอปุนนโต ปุคฺคโล อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน อตฺโถ ๗ ลิงฺคตฺถ ๗

อตฺตภาโว กิตฺตี ปฏิจฺจนาหนํ กิตฺตี สากุณฺนิโก กิตฺตี ลิงฺคตฺถ **กถิว กิตฺวา สโร** สฺรูป ใน อิติ ๗ ศัพท์ สฺรูป ใน
เอตฺถ คาลาปาเท เอตฺถ วิเสสน ของ คาลาปาเท ๗ ฆินฺนาราย ใน กถิว กิตฺวา และ สโร สกฺเณสุ ฆินฺนาราย ใน
อปรชฺชณ- อปรชฺชณวเสน เหตุ ใน กถิว นาม ศัพท์ สลฺยวชตฺก เข้กับ กถิว วิเสสน ของ อตฺตภาโว สาขางฺคาคิกํ
วิเสสน ของ ปฏิจฺจนาหนํ นาม ศัพท์ สลฺยวชตฺก เข้กับ กิตฺวา ๗ วิเสสนลิงฺควิปฺลลส ของ ปฏิจฺจนาหนํ นาม ศัพท์
สลฺยวชตฺก เข้กับ สโร ๗ วิเสสน ของ สากุณฺนิโก ๗

(**อิกนฺยหนํ บางอารายมฺมีวิธิสัมพันธํคัง**) วิญฺจโย วุตตกมฺม ใน เวทิตฺตฺโพ ปญฺชิตฺเตน อนภิตฺตกตฺตา ใน เวทิตฺตฺโพ ๗
กิตฺตท กมฺมวจาก กถิว กิตฺวา สโร สฺรูป ใน อิติ ๗ ศัพท์ สฺรูป ใน เอตฺถ คาลาปาเท เอตฺถ วิเสสน ของ คาลาปาเท ๗
ฆินฺนาราย ใน วิญฺจโย อตฺตภาโว สยกตฺตา ใน โหติ ๗ อายฺยตฺตท กตฺตฺวจาก สกฺเณสุ ฆินฺนาราย ใน อปรชฺชณ- อปรชฺชณวเสน
เหตุ ใน กถิว ๗ วิทิกตฺตา ใน โหติ นาม ศัพท์ สลฺยวชตฺก เข้กับ กถิว ปฏิจฺจนาหนํ สยกตฺตา ใน โหติ ๗ อายฺยตฺตท กตฺตฺวจาก
สาขางฺคาคิกํ วิเสสน ของ ปฏิจฺจนาหนํ กิตฺวา วิทิกตฺตา ใน โหติ นาม ศัพท์ สลฺยวชตฺก เข้กับ กิตฺวา สากุณฺนิโก สยกตฺตา
ใน โหติ ๗ อายฺยตฺตท กตฺตฺวจาก สโร วิทิกตฺตา ใน โหติ นาม ศัพท์ สลฺยวชตฺก เข้กับ สโร)

อตฺโถ วุตตกมฺม ใน เวทิตฺตฺโพ ปญฺชิตฺเตน อนภิตฺตกตฺตา ใน เวทิตฺตฺโพ ๗ กิตฺตท กมฺมวจาก สกฺเณสุทฺทโก
สยกตฺตา ใน ปฏิจฺจนาเทติ ๗ อายฺยตฺตท กตฺตฺวจาก ยถา ศัพท์ อุมมาชตฺก สกฺเณ อวุตตกมฺม ใน คเหตุวา ๗
ปุพฺพกาลกิริยา ใน มาเรตุ- มาเรตุกาโม วิทิกตฺตา ใน หุตฺวา ๗ สมานกาลกิริยา ใน ปฏิจฺจนาเทติ กิตฺวาย กรณ
ใน ปฏิจฺจนาเทติ อตฺตภาโว อวุตตกมฺม ใน ปฏิจฺจนาเทติ ปุคฺคโล สยกตฺตา ใน ฉาเทติ ๗ อายฺยตฺตท กตฺตฺวจาก
เอวํ ศัพท์ อุมเมยฺยชตฺก อตฺตโน สามีสสมพฺพน ใน วชฺช ๗ อวุตตกมฺม ใน ฉาเทติ อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน อตฺโถ ๗

(จบสัมพันธตามแปล)

เทสนาวสาน กาลสฺตตฺมึ ใน ปาปฺณิสฺสุ พหุ วิเสสน ของ ชนา ๗ สยกตฺตา ใน ปาปฺณิสฺสุ ๗ อายฺยตฺตท
กตฺตฺวจาก โสตาปตฺติผลาทีนึ วิเสสน ของ อริยผลานิ ๗ อวุตตกมฺม ใน ปาปฺณิสฺสุ อิติ ศัพท์ สฺมาปฺน ๗

เมตฺตทกเสจฺจิตฺตฺ สยกตฺตา

ใน นิฏฺจิตฺ ๗ กิตฺตท กตฺตฺวจาก ๗

อุษณาสถลิตฺเตร วตฺต

อุษณาสถลิตฺเตร วตฺต กมฺม ใน วุจฺเจ

มยา อนภิตฺตคตฺตา ใน วุจฺเจ ๆ อาชฺยตบฺท กมฺมวาทก ฯ

สตุถา สยกตฺตา ใน กเถสิ ฯ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก **ปวชฺชานุปสฺสิสฺส** สรฺูป ใน อิติ ฯ ศัพฺท อาทฺยตฺต ใน อิมํ ฐมฺมเทสนํ อิมํ วิเสสน ของ ฐมฺมเทสนํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน กเถสิ เขตฺวเน วิสยธาร ใน วิหรนฺโต ฯ อพฺภนฺตรกิริยา ของ สตุถา นาม ศัพฺท สลฺยาชฺตก เข้ากั้บ อุษณาสถลิตฺติ ฯ กิตฺติ เวกั้ กิตฺติ วิเสสน ของ เถโร ฯ อวฺตฺตกมฺม ใน อารพฺก ฯ สมนกาลกิริยา ใน กเถสิ ฯ

กิริ ศัพฺท อนุสฺสวณฺตฺล โส วิเสสน ของ เถโร ฯ สยกตฺตา ใน วิจฺรติ ฯ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก อัย วิเสสน ของ ภิกฺขุ ฯ สยกตฺตา ใน นิวาเสติ ฯ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก เหว ศัพฺท กิริยาวิเสสน ใน นิวาเสติ อัย วิเสสน ของ ภิกฺขุ ฯ สยกตฺตา ใน ปารุปฺติ ฯ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก เหว ศัพฺท กิริยาวิเสสน ใน ปารุปฺติ อิติ ศัพฺท อาการ ใน คเวสนฺโต ภิกฺขุณั้ สามีสมนฺนฺธ ใน อนฺตรํ เหว ศัพฺท อวฺธาธณ เข้ากั้บ อนฺตรํ ฯ อวฺตฺตกมฺม ใน คเวสนฺโต ฯ อพฺภนฺตรกิริยา ใน วิจฺรติ ฯ

ภิกฺขุ สยกตฺตา ใน อโรเจสุํ ฯ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก ฆนฺเต อาลปน นาม ศัพฺท สลฺยาชฺตก เข้ากั้บ อสุโก ฯ วิเสสน ของ เถโร ฯ สยกตฺตา ใน กโรติ ฯ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก เหว ศัพฺท กิริยาวิเสสน ใน กโรติ อิติ ศัพฺท อาการ ใน อโรเจสุํ สตุถุ สมนฺปทาน ใน อโรเจสุํ ฯ สตุถา สยกตฺตา ใน อาท ฯ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก

ภิกฺขเว อาลปน ภิกฺขุ สยกตฺตา ใน โหติ ฯ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก วตฺตสีเส อธาธ ใน จตฺวา ฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน โอวทฺนฺโต เหว ศัพฺท กิริยาวิเสสน ใน โอวทฺนฺโต ฯ อพฺภนฺตรกิริยา ของ ภิกฺขุ อนนฺวาท วิกิตฺตคตฺตา ใน โหติ

ปน ศัพฺท ปกฺขนฺตรชฺตก โย วิเสสน ของ ปุคฺคโล ฯ สยกตฺตา ใน วิจฺรติ ฯ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก อุษณาสถลิตฺตาย เเหตุ ใน ปรีเยสมานो ปเรสฺ วิเสสน ของ ปุคฺคลานํ ฯ สามีสมนฺนฺธ ใน อนฺตรํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน ปรีเยสมานो ฯ อพฺภนฺตรกิริยา ของ ปุคฺคโล เหว ศัพฺท กิริยาวิเสสน ใน วตฺวา ฯ สมนกาลกิริยา ใน วิจฺรติ ฆนฺทาสฺสู วิเสสน ของ วิเสสฺสู ฯ นิทฺธาธณ ใน เอโกปี วิเสสฺ คุณฺ ปี ศัพฺท อเปกฺขตฺต เข้ากั้บ เอโก ฯ กิตฺติ วิเสสฺ กิตฺติ วิเสสน ของ คุณฺ ฯ นิทฺธาธณีย และ สยกตฺตา ใน น อุปฺปชฺชติ น ศัพฺท ปฐฺวีเสธ ใน อุปฺปชฺชติ ฯ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก ตสฺส วิเสสน ของ ปุคฺคลสฺส ฯ สมนฺปทาน ใน อุปฺปชฺชติ เหว ศัพฺท อวฺธาธณ เข้ากั้บ อาสวา

ๆ สยกตฺตา ใน วทฺตฺนติ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก เกวลํ กิริยาวิเสสน ใน วทฺตฺนติ อิติ ศัพฺพ อาการ ใน วทฺวา
๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาห อิมํ วิเสสน ของ คาลํ ๑ อวฺตฺตกมฺม ใน อาห

อาสา สยกตฺตา ใน วทฺตฺนติ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก
ปรวฺชชานุปฺสฺสิสฺส กิตฺติ อฺชฺฌานสฺสณฺณิโน กิตฺติ ตสฺส กิตฺติ วิเสสน ของ
ปฺกฺคฺลสฺส ๑ สมฺปทาน ใน วทฺตฺนติ นิจฺจํ กิริยาวิเสสน ใน อฺชฺฌาน-
สฺสณฺณิโน โส วิเสสน ของ ปฺกฺคฺโล ๑ สยกตฺตา ใน โหติ ๑ อาขุยาตบถ
กตฺตฺวาจก อารา กิริยาวิเสสน ใน โหติ อาสวฺกขฺยา อปาทาน ใน
อารา อิติ ศัพฺพ สฺรูป ใน อิมํ คาลํ ๑

ตตฺถ วิเสสน ของ ปทฺเส ๑ นิทฺธารณ ใน ปทฺสฺส **อฺชฺฌานสฺสณฺณิโน** สฺรูป ใน อิติ ๑ ศัพฺพ อาทฺยตฺถ ใน
ปทฺสฺส ๑ นิทฺธารณฺนีย และ สามีสฺมพฺนฺธ ใน อตฺโถ

ฌานาทีสุ วิเสสน ของ ธมฺเมสุ ๑ นิทฺธารณ ใน เอกธมฺโมปี ปี ศัพฺพ อเปกฺขตฺถ เข้กัปป เอกธมฺโม ๑ นิทฺธารณฺนีย
และ สยกตฺตา ใน น วทฺตฺนติ น ศัพฺพ ปฺภูเสธ ใน วทฺตฺนติ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ภิกฺขุณา อนภินฺทกตฺตา ใน
นิวาเสตพฺพ ๑ กิตฺตบถ ภาววาทก เวํ ศัพฺพ กิริยาวิเสสน ใน นิวาเสตพฺพ ภิกฺขุณา อนภินฺทกตฺตา ใน ปารุปีตพฺพ
๑ กิตฺตบถ ภาววาทก เวํ ศัพฺพ กิริยาวิเสสน ใน ปารุปีตพฺพ อิติ ศัพฺพ อาการ ใน คเวสิตฺยาช ปเรสํ วิเสสน ของ
ปฺกฺคฺลลานํ ๑ สามีสฺมพฺนฺธ ใน อนตฺตรํ ๑ อวฺตฺตกมฺม ใน คเวสิตฺยาช ๑ เหตุ ใน วทฺตฺนติ อฺชฺฌานพฺพฺลสฺส วิเสสน
ของ ปฺกฺคฺลสฺส ๑ สมฺปทาน ใน วทฺตฺนติ

อลฺโข ศัพฺพ อรุจิสฺสจฺจนตฺถ อาสวา สยกตฺตา ใน วทฺตฺนติ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก เตน วิเสสน ของ การณฺน
๑ เหตุ ใน โหติ โส วิเสสน ของ ปฺกฺคฺโล ๑ สยกตฺตา ใน โหติ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อรหตฺตฺสงฺฆาตา วิเสสน
ของ อาสวฺกขฺยา ๑ อปาทาน ใน อารา และ ทฺุโรโต อารา กิริยาวิเสสน ใน โหติ ว ศัพฺพ อวฺธารณ เข้กัปป
ทฺุโรโต ๑ อปาทาน ใน โหติ อารา วิวริย ใน ทฺุโรโต ๑ วิวรณฺ อิติ ศัพฺพ สฺรูป ใน อตฺโถ ๑ ลิงฺคตฺถ ๑

เทสนาวาเสน กาลสฺตฺตฺมึ ใน ปาปฺถึสิสุ พฺหุ วิเสสน ของ ชนา ๑ สยกตฺตา ใน ปาปฺถึสิสุ ๑ อาขุยาตบถ
กตฺตฺวาจก โสตาปตฺติผลาทินิ วิเสสน ของ อริยผลานิ ๑ อวฺตฺตกมฺม ใน ปาปฺถึสิสุ อิติ ศัพฺพ สฺมาปฺนฺน ๑

อฺชฺฌานสฺสณฺณิคุเดรวตฺถ สยกตฺตา ใน นิจฺจตํ ๑

กิตฺตบถ กตฺตฺวาจก ๑

สุภทฺท วคฺฉ

สุภทฺทวคฺฉ วคฺฉกมฺม ใน วุจฺเจเต

มยา อนภิกขิตกคฺคตา ใน วุจฺเจเต ๆ อาชยตบฺท กมฺมวาทก ฯ

สตถา สยกคฺคตา ใน กเถสิ ๆ อาชยตบฺท กคฺคตฺวาทก **อากาเสว ปทํ นคฺฉิ** สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพฺท อาทฺยตถ ใน อิมํ ฐมฺมเทสนํ อิมํ วิเสสน ของ ฐมฺมเทสนํ ๆ อวฺตคฺคกมฺม ใน กเถสิ กุสินารายํ ภินฺนารฺท ใน อุปฺวตฺตเน ๆ วิเสสน ของ สาลเวเน มลฺลานํ สามีสมฺพนฺธ ใน สาลเวเน ๆ อาชฺร ใน นิปฺปนโน ปรินิพฺพานมยฺเจเก อฺปฺตีเลสิกาชฺร ใน นิปฺปนโน ๆ วิเสสน ของ สตถา สุภทฺทํ สลฺยววิเสสน ของ ปริพฺพาชกํ ๆ อวฺตคฺคกมฺม ใน อารพฺก ๆ สมานกาลกิริยา ใน กเถสิ ฯ

เก็ง กิร ศัพฺท อนุสฺสวณตถ อตีเต กาลสตฺตมฺมี ใน อทาสี โส วิเสสน ของ สุภทฺโท ๆ สยกคฺคตา ใน อทาสี ๆ อาชยตบฺท กคฺคตฺวาทก กนิฏฺฐภาตริ ลกฺขณ ใน เทนฺเต ๆ ลกฺขณกิริยา เอกสฺมึ วิเสสน ของ สสฺเส ฯ นิमितฺตสตฺตมฺมี ใน เทนฺเต นวกฺขตฺตํ กิริยาวิเสสน ใน เทนฺเต อคฺคทานํ อวฺตคฺคกมฺม ใน เทนฺเต ทาตุํ ตุมฺคตฺตสมฺปทาน ใน อนิจฺจนฺโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ สุภทฺโท โอสกฺกิตฺวา ปุพฺพกาลกิริยา ใน อทาสี อวฺसाने กาลสตฺตมฺมี ใน อทาสี ฯ

ตสฺมา เหตุ ใน อลตฺถ สุภทฺโท สยกคฺคตา ใน น อลตฺถ น ศัพฺท ปฏิเสธ ใน อลตฺถ ๆ อาชยตบฺท กคฺคตฺวาทก ปี สองศัพฺท อเปกฺขตฺถ เขกัฏฺฐ ปจฺฉิมโพธิยํ และ มชฺฉิมโพธิยํ ๆ กาลสตฺตมฺมี ใน อลตฺถ สตฺถารํ อวฺตคฺคกมฺม ใน ทฏฺฐํ ๆ ตุมฺคตฺตสมฺปทาน ใน อลตฺถ

ปน ศัพฺท วิเสสชฺเตก ปจฺฉิมโพธิยํ กาลสตฺตมฺมี ใน ปุจฺฉิ สุภทฺโท สยกคฺคตา ใน ปุจฺฉิ ๆ อาชยตบฺท กคฺคตฺวาทก สตฺถ สามีสมฺพนฺธ ใน ปรินิพฺพานกาลे ๆ กาลสตฺตมฺมี ใน ปุจฺฉิ อหํ สยกคฺคตา ใน น ปุจฺฉิ น ศัพฺท ปฏิเสธ ใน ปุจฺฉิ ๆ อาชยตบฺท กคฺคตฺวาทก ตีสุ วิเสสน ของ ปญฺเหสุ ๆ ภินฺนารฺท ใน กงฺขํ อตฺตโน ภาวาทิสมฺพนฺธ ใน กงฺขํ ๆ อวฺตคฺคกมฺม ใน ปุจฺฉิตฺวา มหฺลลเก วิเสสน ของ ปริพฺพาชเก ๆ อกฺกิตกมฺม ใน ปุจฺฉิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปุจฺฉิ โคตมํ วิเสสน ของ สมณํ ๆ อวฺตคฺคกมฺม ใน ปุจฺฉิ โคตโม วิเสสน ของ สมโณ ๆ สยกคฺคตา ใน โหติ ๆ อาชยตบฺท กคฺคตฺวาทก ททโร วิคตีกคฺคตา ใน โหติ อิติ ศัพฺท สฺรูป ใน สลฺยวาย ๆ กรณ ใน ปุจฺฉิ

จ ศัพฺท วากยารมฺภ อิทานิ สตฺตมฺมีปจฺจตฺตสยกคฺคตา ใน โหติ ๆ อาชยตบฺท กคฺคตฺวาทก ตสฺส วิเสสน ของ สมณสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน ปรินิพฺพานกาลเ อ วิคตีกคฺคตา ใน โหติ วิปฺปฏิสาร์ สยกคฺคตา ใน อุปฺปชฺเชยฺย ๆ อาชยตบฺท กคฺคตฺวาทก ปจฺฉา กาลสตฺตมฺมี ใน อุปฺปชฺเชยฺย เม สมฺปทาน ใน อุปฺปชฺเชยฺย โคตมสฺส วิเสสน

ของ สมณสฺส ๆ สามีสมฺพณฺส ใน อปฺปฏฺฐการณฺา ๆ เหตุ ใน อปฺปชฺชเชยฺย อิติ ศักฺขํ อาการ ใน จินฺตตฺวา ๆ
ปฺพพกาลกิริยา ใน อปฺปสงฺกมิตฺวา สตฺถารํ อวฺตุตฺตกมฺม ใน อปฺปสงฺกมิตฺวา ๆ ปฺพพกาลกิริยา ใน นิวาริยาโน อานนฺทตฺถเเรน
อนภิตฺตกตฺตา ใน นิวาริยาโน ปี ศักฺขํ อเปกฺขตฺถ เข้ากั๊บ นิวาริยาโน ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ สุกฺกทฺโท สตฺถารา
อนภิตฺตกตฺตา ใน วฺตุตฺ- โอกาสํ อวฺตุตฺตกมฺม ใน กตฺวา ๆ ปฺพพกาลกิริยา ใน วฺตุตฺ

อานนฺท อาลปฺน ตฺวํ สยกตฺตา ใน มา นิวาริ มา ศักฺขํ ปฺปฏิเสธ ใน นิวาริ ๆ อาขยาตบฺท กตฺตฺวาจก
สุกฺกทฺ อวฺตุตฺตกมฺม ใน นิวาริ สุกฺกทฺโท สยกตฺตา ใน ปุจฺฉตุ ๆ อาขยาตบฺท กตฺตฺวาจก มํ อภิตฺตกมฺม ใน ปุจฺฉตุ
ปฺลยํ อวฺตุตฺตกมฺม ใน ปุจฺฉตุ อิติ ศักฺขํ สรฺูป ใน วจนฺสสฺส ๆ ภาวาทิสมฺพณฺส ใน วฺตุตฺตตฺตา ๆ เหตุ ใน นิสินฺโน
อนโธสาลี สมฺปาปฺญณฺิกมฺม ใน ปวิสิตฺวา ๆ ปฺพพกาลกิริยา ใน นิสินฺโน เทฺฐจา ภินฺนารฺธ ใน มลฺยเจก ๆ
อุปฺปสิเลสิการฺธ ใน นิสินฺโน ๆ วิเสสน ของ สุกฺกทฺโท โท วิเสสน ของ สมณฺ ๆ อาลปฺน ปทํ สยกตฺตา ใน
อตฺถิ ๆ อาขยาตบฺท กตฺตฺวาจก กีนฺุ สอฺงศักฺขํ ปุจฺฉนฺตฺถ โข ศักฺขํ วจนาลงฺการ อากาเส ภินฺนารฺธ ใน ปทํ
นาม ศักฺขํ สลฺยลาไซตฺก เข้ากั๊บ สมฺโณ ๆ สยกตฺตา ใน อตฺถิ ๆ อาขยาตบฺท กตฺตฺวาจก อิตฺโต วิเสสน ของ สาสนฺโต
ๆ อปาทาน ใน พหิทฺธา ๆ ภินฺนารฺธ ใน สมฺโณ นาม ศักฺขํ สลฺยลาไซตฺก เข้ากั๊บ สสฺสตา ๆ วิเสสน ของ สงฺขารา ๆ
สยกตฺตา ใน อตฺถิ ๆ อาขยาตบฺท กตฺตฺวาจก อิติ ศักฺขํ สรฺูป ใน อิเม ปฺลยฺเห อิเม วิเสสน ของ ปฺลยฺเห ๆ
อวฺตุตฺตกมฺม ใน ปุจฺฉิ ๙ (บทฺว่า สสฺสตา จะสํพฺนฺธเป็น วิกตฺติกตฺตา ใน อตฺถิ ก็ไ้)

อถ กาลสฺตฺตมฺมี ใน เทเสสิ สตฺถา สยกตฺตา ใน เทเสสิ ๆ อาขยาตบฺท กตฺตฺวาจก อสฺส วิเสสน ของ
สุกฺกทฺทสฺส ๆ สมฺปทาน ใน อจฺจิกฺขนฺโต เตสํ วิเสสน ของ การณํ ๆ ภาวาทิสมฺพณฺส ใน อภาวํ ๆ อวฺตุตฺตกมฺม ใน
อจฺจิกฺขนฺโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ สตฺถา อิมาทิ วิเสสน ของ คาลาหิ ๆ กรณ ใน เทเสสิ รมฺม อวฺตุตฺตกมฺม ใน เทเสสิ

ปทํ สยกตฺตา ใน นตฺถิ ๆ อาขยาตบฺท กตฺตฺวาจก ว ศักฺขํ อวฺธารณ
เข้ากั๊บ อากาเส ๆ ภินฺนารฺธ ใน ปทํ พาทิโร วิเสสน ของ สมฺโณ
ๆ สยกตฺตา ใน นตฺถิ ๆ อาขยาตบฺท กตฺตฺวาจก ปชฺา สยกตฺตา ใน
โหติ ๆ อาขยาตบฺท กตฺตฺวาจก ปฺปญฺจาภิรตา วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ
ตฺถาคตา สยกตฺตา ใน โหนฺติ ๆ อาขยาตบฺท กตฺตฺวาจก นิปฺปปฺลฺยฺจา
วิกตฺติกตฺตา ใน โหนฺติ

ปทํ สยกตฺตา ใน นตฺถิ ๆ อาขยาตบฺท กตฺตฺวาจก ว ศักฺขํ อวฺธารณ
เข้ากั๊บ อากาเส ๆ ภินฺนารฺธ ใน ปทํ พาทิโร วิเสสน ของ สมฺโณ ๆ

สยกตฺตา ใน นตฺถิ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก สสฺสตา วิเสสน ของ
สงฺขารธา ๆ สยกตฺตา ใน นตฺถิ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อิลฺลชิตฺตํ
สยกตฺตา ใน นตฺถิ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก พุทฺธานํ สมฺปทาน ใน
นตฺถิ อิติ ศักฺพํ สฺรูป ใน อิมานิ คาลานิ ฯ

ตตฺถ วิเสสน ของ ปเทสุ ๆ นิทฺธารณ ใน ปทสฺส **ปทํ** สฺรูป ใน อิติ ๆ ศักฺพํ สฺรูป ใน ปทสฺส ๆ
นิทฺธารณีย์ และ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺถโถ

นาม ศักฺพํ สลฺลาชิตก เข้ากัปป ปทํ ๆ สยกตฺตา ใน นตฺถิ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อิมสฺมี วิเสสน
ของ อากาเส ๆ ภินฺนาธาร ใน ปทํ วัฒนฺสจฺจานวเสน กรณ ใน ปลฺยาเปตพฺพํ เอรุรูป สฺรูป ใน อิติ ๆ ศักฺพํ
อาการ ใน ปลฺยาเปตพฺพํ ๆ วิเสสน ของ ปทํ กสฺสจฺจิ สามีสมฺพนฺธ ใน ปทํ อิติ ศักฺพํ สฺรูป ใน อตฺถโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

พาหิโร สฺรูป ใน อิติ ๆ ศักฺพํ สฺรูป ใน ปทสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺถโถ มคฺคผลฏฺโฐ วิเสสน ของ
สมฺโณ นาม ศักฺพํ สลฺลาชิตก เข้ากัปป สมฺโณ ๆ สยกตฺตา ใน นตฺถิ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก มม สามีสมฺพนฺธ
ใน สาสนโต ๆ อปาทาน ใน พหิทฺธา ๆ ภินฺนาธาร ใน สมฺโณ อิติ ศักฺพํ สฺรูป ใน อตฺถโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

ปชา สฺรูป ใน อิติ ๆ ศักฺพํ สฺรูป ใน ปทสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺถโถ อัยํ กิตฺติ สตฺตโลกสงฺฆาตา กิตฺติ วิเสสน
ของ ปชา ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อัยํ วิวริย ใน สตฺตโลกสงฺฆาตา ๆ วิวรณ ตณฺหาทิสฺสุ วิเสสน
ของ ปปฺลฺเจสุ เอรุ ศักฺพํ อวธารณ เข้ากัปป ปปฺลฺเจสุ ๆ อาธาร ใน อภิริตา ๆ วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ อิติ ศักฺพํ
สรูป ใน อตฺถโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

นิปฺปปลฺยาจา สฺรูป ใน อิติ ๆ ศักฺพํ สฺรูป ใน ปทสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺถโถ ปน ศักฺพํ ปกฺขนตรชิตก
ตลาตฺตา สยกตฺตา ใน โหนฺติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก เอรุ ศักฺพํ อวธารณ เข้ากัปป โพรธิมุเล ๆ สมฺปหาร ใน
สมฺจุฉินฺน- สพฺพปฺปลฺยาจัน ภาวาทิสมฺพนฺธ ใน สมฺจุฉินฺนตฺตา ๆ เหตุ ใน นิปฺปปลฺยาจา ๆ วิกตฺติกตฺตา ใน โหนฺติ
อิติ ศักฺพํ สฺรูป ใน อตฺถโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

สงฺขารา สฺรูป ใน อิติ ๆ ศักฺพํ สลฺลาชิตก เข้ากัปป สงฺขารา ปลฺยจกฺขนธา ลิงฺคตฺถ เตสุ วิเสสน ของ
ขนเรสุ ๆ นิทฺธารณ ใน เอโก ขนฺโธ เอโก วิเสสน ของ ขนฺโธ ๆ นิทฺธารณีย์ และ สยกตฺตา ใน นตฺถิ ๆ อาขยาตบถ
กตฺตฺวาจก นาม ศักฺพํ สลฺลาชิตก เข้ากัปป สสฺสโต ๆ วิเสสน ของ ขนฺโธ ฯ

อิลฺลชิตฺตํ สฺรูป ใน อิติ ๆ ศักฺพํ สฺรูป ใน ปทสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺถโถ ปน ศักฺพํ วากยารมฺภ ขนา
สยกตฺตา ใน คณฺเหยฺยํ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก พุทฺธานํ สมฺปทาน ใน นตฺถิ ตณฺหามานทิจฺฉิลฺลชิตฺเตสุ นิทฺธารณ
ใน เยน อิลฺลชิตฺเตน เยน วิเสสน ของ อิลฺลชิตฺเตน ๆ นิทฺธารณีย์ และ ตติยาวิเสสน ใน คณฺเหยฺยํ สงฺขารา สยกตฺตา

ใน โหนติ ๆ อาชญาตบท กตตุวจาก สสสตา วิกติกตดา ใน โหนติ อิติ ศัพท อาการ ใน คณฺเหยฺยํ ตํ กิติ เอกํ
กิติ วิเสสน ของ อิลฺลิตํ ปิ ศัพท อเปกฺขตฺถ เข้ากับ อิลฺลิตํ ๆ สยกตฺตา ใน นตฺถิ ๆ อาชญาตบท กตตุวจาก
อิติ ศัพท สรูป ใน อตฺถิ ๆ ลิงคตฺถ ๖

เทศนาวสาน กาลสคฺคตฺถิ ใน ปติฏฺฐหิ สุภทฺโท สยกตฺตา ใน ปติฏฺฐหิ ๆ อาชญาตบท กตตุวจาก อนาคามิผล
อาธาร ใน ปติฏฺฐหิ ๖ ฌมฺมเทศนา สยกตฺตา ใน อโหสิ ๆ อาชญาตบท กตตุวจาก ปิ ศัพท อเปกฺขตฺถ เข้ากับ
สมปฺตฺตปริสาย ๆ สมปฺทาน ใน อโหสิ สาคฺคิกา วิกติกตฺตา ใน อโหสิ อิติ ศัพท สมานปนฺน ๖

สุภทฺทวคฺค สยกตฺตา ใน นิฏฺฐิตํ ๆ

กิตบท กตตุวจาก ๖

มลวคฺคความณฺนา สยกคฺคตฺตา ใน นิฏฺฐิตา ๆ

กิตบท กตตุวจาก ๖

อาธารสโม วิเสสน ของ วคฺโค ๆ สยกตฺตา ใน นิฏฺฐิตอ ๆ

กิตบท กตตุวจาก ๖

ฌมฺมฏฺฐวคฺค

ฌมฺมฏฺฐวคฺคความณฺนา วุตฺตกมฺม ใน วุจฺเจเต มยา อนภิหิตกตฺตา

ใน วุจฺเจเต ๆ อาชญาตบท กมฺมวจาก ๖

วินิจฺฉยมทามคฺคต วคฺค

วินิจฺฉยมทามคฺคตวคฺค วุตฺตกมฺม ใน วุจฺเจเต

มยา อนภิหิตกตฺตา ใน วุจฺเจเต ๆ อาชญาตบท กมฺมวจาก ๖

สคฺคา สยกตฺตา ใน กเถสิ ๆ อาชญาตบท กตตุวจาก **น เตน โหติ ฌมฺมฏฺฐ** สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท
อาทฺยตฺถ ใน อิมํ ฌมฺมเทศนํ อิมํ วิเสสน ของ ฌมฺมเทศนํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน กเถสิ เขตวเน วิสยาธาร ใน วิหรนฺโต
ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ สคฺคา วินิจฺฉยมทามคฺคต อวุตฺตกมฺม ใน อารพฺภ ๆ สมานกาลกิริยา ใน กเถสิ ๖

หิ ศัพท สงฺเขปไซตฺถก เอกทิวสํ กาลสคฺคตฺถิ ใน อากจฺจนฺติ ภิกฺขุ สยกตฺตา ใน อากจฺจนฺติ ๆ อาชญาตบท
กตตุวจาก สาวตฺถิยา สามีสมฺพนฺธ ใน อุตฺตรทวารคามे ๆ อาธาร ใน จริตฺวา ปีนฺฑาย สมปฺทาน ใน จริตฺวา ๆ

บุพพกาลกิริยา ใน อากัจจนฺติ ปิณฑปาตปฏิกุกนฺตา วิเสสน ของ ภิกขุ นครมฺชเณน ตติยาวิเสสน ใน อากัจจนฺติ
วิหารี สมปาปฺณียกมฺม ใน อากัจจนฺติ ฯ

แก้ง ตสฺมี วิเสสน ของ ขณฺเณ ๆ กาลสตุตฺตมฺี ใน ปาวสฺสี มหาเมโฆ เหตุกตฺตา ใน ปาวสฺสี (วสฺส) การิตกมฺม
ใน ปาวสฺสี ๆ อาขยาตบถ เหตุกตฺตฺวาจก อฏฺฐาย บุพพกาลกิริยา ใน ปาวสฺสี ฯ เต วิเสสน ของ ภิกขุ ๆ
สยกตฺตา ใน อาโรเจสฺสุ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก สมฺมุขคฺตํ วิเสสน ของ วินิจฺฉยสาลํ ๆ สมปาปฺณียกมฺม ใน ปวิสิตฺวา
ๆ บุพพกาลกิริยา ใน ทิสฺวา วินิจฺฉยมหามตฺเต อวฺตุตฺตกมฺม ใน ทิสฺวา ลยฺจํ อวฺตุตฺตกมฺม ใน คเหตุวา ๆ
บุพพกาลกิริยา ใน กโรนฺเต สามิเก อวฺตุตฺตกมฺม ใน กโรนฺเต อสฺสามิเก วิคิตฺกมฺม ใน กโรนฺเต ๆ วิเสสน ของ
วินิจฺฉยมหามตฺเต ทิสฺวา บุพพกาลกิริยา ใน จินฺเตตฺวา

โอหิ ศัพฺทํ สํเวคฺคต อิมิ วิเสสน ของ มหามตฺตา ๆ สยกตฺตา ใน โหนฺติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อธฺมมิกิ
วิกตีกตฺตา ใน โหนฺติ ปน ศัพฺทํ วิเสสไซฺตค มยฺ สยกตฺตา ใน อหฺมุหา ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อิมิ วิเสสน
ของ มหามตฺตา ๆ สยกตฺตา ใน กโรนฺติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ธฺมเมเน ตติยาวิเสสน ใน กโรนฺติ วินิจฺฉย
อวฺตุตฺตกมฺม ใน กโรนฺติ อิติ ศัพฺทํ สฺรูป ใน สลฺยณิโน ๆ วิกตีกตฺตา ใน อหฺมุหา อิติ ศัพฺทํ อาการ ใน จินฺเตตฺวา
ๆ บุพพกาลกิริยา ใน คนฺตฺวา วสฺเส ลกฺขณ ใน วิคเต ๆ ลกฺขณกิริยา วิหารี สมปาปฺณียกมฺม ใน คนฺตฺวา ๆ
บุพพกาลกิริยา ใน วนฺทิตฺวา สตฺถาริ อวฺตุตฺตกมฺม ใน วนฺทิตฺวา ๆ บุพพกาลกิริยา ใน นิสิณฺนา เอกมฺนตํ อาธาร
ใน นิสิณฺนา ๆ วิเสสน ของ ภิกขุ ตํ วิเสสน ของ อตฺถํ ๆ อวฺตุตฺตกมฺม ใน อาโรเจสฺสุ ฯ

สตฺถา สยกตฺตา ใน อภาสิ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ภิกฺขเว อาลปน มหามตฺตา สยกตฺตา ใน โหนฺติ
ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก น ศัพฺทํ ปฏฺิเสธนตฺถ จนนฺทาทิวสิกา วิกตีกตฺตา ใน หุตฺวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน
วินิจฺฉินฺนตา สาทเสน ตติยาวิเสสน ใน วินิจฺฉินฺนตา อตฺถํ อวฺตุตฺตกมฺม ใน วินิจฺฉินฺนตา ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ
มหามตฺตา นาม ศัพฺทํ สลฺยณไซฺตค เข้กัปป ธฺมมฏฺฐา ๆ วิกตีกตฺตา ใน โหนฺติ ปน ศัพฺทํ ปกฺขนฺตรไซฺตค
มหามตฺตา สยกตฺตา ใน โหนฺติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อปราธํ อวฺตุตฺตกมฺม ใน อนฺวิชฺฉิตฺวา ๆ บุพพกาลกิริยา
ใน กโรนฺติ อปราธานฺรูป วิเสสน ของ วินิจฺฉยฺ สาทเสน ตติยาวิเสสน ใน กโรนฺตา วินิจฺฉยฺ อวฺตุตฺตกมฺม ใน
กโรนฺตา เอว ศัพฺทํ อาธาร เข้กัปป กโรนฺตา ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ มหามตฺตา นาม ศัพฺทํ สลฺยณไซฺตค เข้กัปป
ธฺมมฏฺฐา ๆ วิกตีกตฺตา ใน โหนฺติ อิติ ศัพฺทํ อาการ ใน วตฺวา ๆ บุพพกาลกิริยา ใน อภาสิ อิมิ วิเสสน ของ
คาลา ๆ อวฺตุตฺตกมฺม ใน อภาสิ

บุคฺคโล สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก น ศัพฺทํ ปฏฺิเสธนตฺถ

เตน วิเสสน ของ การเณน ๆ เหตุ ใน โหติ ธฺมมฏฺฐโร วิกตีกตฺตา ใน

โหติ ปุคฺคโล สยกตฺตา ใน นเย ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก เยน วิเสสน
ของ การณน ๆ เหตุ ใน นเย ๆ อตฺถํ อวฺตฺตกมฺม ใน นเย สทฺสา
ตฺติยาวิเสสน ใน นเย จ ศัพท์ ปกฺขนฺตรโชนก โย กิตฺติ ปณฺชติโต กิตฺติ
วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน นิจฺเจยฺย และ นยติ ๆ อาขยาตบถ
กตฺตฺวาจก อตฺถํ กิตฺติ อนตฺถํ กิตฺติ สรฺูป ใน อุโภ สภาเว จ สองศัพท์
ปทสมฺมจฺยตฺถ เข้ากับ อตฺถํ และ อนตฺถํ อุโภ วิเสสน ของ สภาเว ๆ
อวฺตฺตกมฺม ใน นิจฺเจยฺย อสาทเสน กิตฺติ รมฺเมน กิตฺติ สเมน กิตฺติ
ตฺติยาวิเสสน ใน นยติ ปเร วิเสสน ของ ชเน ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน นยติ
โส กิตฺติ กุคฺคโต กิตฺติ เมธาวิ กิตฺติ วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ วฺตฺตกมฺม ใน
ปฺวฺจฺจติ มยา อนภิตฺตกตฺตา ใน ปฺวฺจฺจติ ๆ อาขยาตบถ กมฺมวาจก
ธมฺมสฺส จฺญฺฮีอนภิตฺตกตฺตา ใน กุคฺคโต ฐมฺมจฺญฺฮี สรฺูป ใน อิติ ๆ ศัพท์
อาการ ใน ปฺวฺจฺจติ อิติ ศัพท์ สรฺูป ใน อิมมา คาลา ฯ

ตตฺถ วิเสสน ของ ปทสฺส ๆ นิทฺธารณ ใน ปทสฺส **เตน** สรฺูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรฺูป ใน ปทสฺส ๆ นิทฺธารณีย
และ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺถโถ เอว ศัพท์อวฺธารณ เข้ากับ เอตฺตเคน ๆ วิเสสน ของ การณน ๆ เหตุ ใน โหติ อิติ
ศัพท์ สรฺูป ใน อตฺถโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

ธมฺมจฺญฺฮี สรฺูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรฺูป ใน ปทสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺถโถ ปุคฺคโล สยกตฺตา ใน โหติ
ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ราชฺฐิ อนภิตฺตกตฺตา ใน กตฺตฺพเพ อตฺตนา กรณ ใน กตฺตฺพเพ ๆ วิเสสน ของ
วินิจฺจยธมฺเม ๆ อาธาร ใน จิโต ๆ วิเสสน ของ ปุคฺคโล นาม ศัพท์ สลฺลาโชนก เข้ากับ ฐมฺมจฺญฺฮี ๆ วิกิตฺตฺตา
ใน โหติ น ศัพท์ ปฺริเสธนตฺถ อิติ ศัพท์ สรฺูป ใน อตฺถโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

เยน สรฺูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรฺูป ใน ปทสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺถโถ เยน วิเสสน ของ การณน ๆ เหตุ
ใน นเย อิติ ศัพท์ สรฺูป ใน อตฺถโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

อตฺถํ สรฺูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรฺูป ใน ปทสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺถโถ โอตฺถณฺณ กิตฺติ วินิจฺจิตพฺพ กิตฺติ
วิเสสน ของ อตฺถํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน นเย โอตฺถณฺณ วิวริย ใน วินิจฺจิตพฺพ ๆ วิวรณ อิติ ศัพท์ สรฺูป ใน อตฺถโถ
ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

สทฺสา นเย สรฺูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรฺูป ใน ปททวยสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺถโถ ปุคฺคโล สยกตฺตา ใน
วินิจฺเจยฺย ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ฉนฺทาทิสฺสุ วิเสสน ของ อคตฺติสฺสุ ๆ อาธาร ใน ปตฺติจฺจิตฺโต ๆ วิเสสน ของ ปุคฺคโล

สาหัสเสน กิติ มุสาวาทน กิติ ตติยวิเสสน ใน วินิจเจยฺย สาหัสเสน วิริย ใน มุสาวาทน ๆ วิวรรณ อิติ ศัพท์
สรูป ใน อตุโถ ๆ ลิงคตถ ๖

หิ ศัพท์ ทฬทึกรณชอตก โย วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน กโรติ กิริยาสองบพ นึหฺรติ และ
อารุเปสิ ๆ อาขุยาตบพ กตฺตฺวาจก ฉนฺเท อาธาร ใน ปตฺติฏฺจาย ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วตฺวา อตฺตโน สามีสมนฺน
ใน ฅาตี และ มิตฺตํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน กโรติ วา สองศัพท์ ปทวิกปฺตฺถ ฅกัฏบ ฅาตี และ มิตฺตํ มุสาวาท กิริยวิเสสน
ใน วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน กโรติ เอว ศัพท์ อวธารณ ฅกัฏบ อสฺสามิกํ ๆ วิเสสน ของ ฅาตี และ มิตฺตํ
สามิกํ วิกติกมฺม ใน กโรติ โทเส อาธาร ใน ปตฺติฏฺจาย ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วตฺวา อตฺตโน สมฺปทาน ใน เวริน
ๆ วิเสสน ของ ปุคฺคลํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน กโรติ มุสา กิริยวิเสสน ใน วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน กโรติ
เอว ศัพท์ อวธารณ ฅกัฏบ สามิกํ ๆ วิเสสน ของ ปุคฺคลํ อสฺสามิกํ วิกติกตฺตา ใน กโรติ โมเห อาธาร ใน
ปตฺติฏฺจาย ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน คเหตุวา ลญฺจ อวฺตฺตกมฺม ใน คเหตุวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน โอลเณนโต
วินิจเจยฺยกาเล กาลสฺตฺตมึ ใน โอลเณนโต อญฺญาวีหิต อุมาวิกติกตฺตา ใน หุตฺวา วิย ศัพท์ อุมฺาไซตก ฅกัฏบ
อญฺญาวีหิต หุตฺวา สมานกาลกิริยา ใน โอลเณนโต อิตฺ สองบพ วิเสสน ของ ปสฺสโต ๆ ตติยวิเสสน ใน
โอลเณนโต จ สองศัพท์ ปทสมฺจฺยตฺถ ฅกัฏบ อิตฺ สองบพ โอลเณนโต อพฺภนฺตรกิริยา ของ ปุคฺคโล มุสา
กิริยวิเสสน ใน วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นึหฺรติ อิมินา วิเสสน ของ ปุคฺคเลน ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ใน ชิตํ ๆ
กิตบพ ภาววาจก อญฺ วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน ปราชิตฺ ๆ กิตบพ กตฺตฺวาจก อิติ ศัพท์ สรูป ใน วจเนน
ๆ กรณ ใน นึหฺรติ ปริ วิเสสน ของ ปุคฺคลํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน นึหฺรติ ภาเย อาธาร ใน ปตฺติฏฺจาย ๆ ปุพฺพกาลกิริยา
ใน อารุเปสิ เอว ศัพท์ อวธารณ ฅกัฏบ กสฺสจฺจิ ๆ กิติ อิสฺสรชาติกสฺส กิติ ปาปฺณนฺตสฺส กิติ วิเสสน ของ ปุคฺคลสฺส
ๆ สมฺปทาน ใน อารุเปสิ ปราชญ์ อวฺตฺตกมฺม ใน ปาปฺณนฺตสฺส อปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ ฅกัฏบ ปาปฺณนฺตสฺส ฅญ์
อวฺตฺตกมฺม ใน อารุเปสิ อญฺ วิเสสน ของ ปุคฺคโล สยกตฺตา ใน เนติ ๆ อาขุยาตบพ กตฺตฺวาจก สาหัสเสน
ตติยวิเสสน ใน เนติ อตุลํ อวฺตฺตกมฺม ใน เนติ นาม ศัพท์ สญฺญาไซตก ฅกัฏบ เนติ ๖ โส วิเสสน ของ
ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขุยาตบพ กตฺตฺวาจก นาม ศัพท์ สญฺญาไซตก ฅกัฏบ ฅมฺมญฺโร ๆ วิกติกตฺตา
ใน โหติ น ศัพท์ ปฏฺิเสธนตฺถ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตุโถ ๆ ลิงคตถ ๖

โย จ อตุลํ อนตฺถญฺจ สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน คาถาปาทสฺส ๆ สามีสมนฺน ใน อตุโถ ภูตํ กิติ
อภูตํ กิติ วิเสสน ของ การณํ จ สองศัพท์ ปทสมฺจฺยตฺถ ฅกัฏบ ภูตํ และ อภูตํ การณํ สรูป ใน อฺุโถ สภาเว
อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตุโถ ๆ ลิงคตถ ๖

อุโถ นิจเฉย สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน ปททวยสส ๆ สามีสมพฺพธ ใน อตุโถ ปน ศัพท์ ปกขนฺตรโชตก โย ก็ดี ปณฺชโโต ก็ดี วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน วทติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก อุโถ วิเสสน ของ อตฺถานตฺเถ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน วินิจฺฉินิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริย ใน วทติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตุโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ๑

อสาทเสน สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน ปทสฺส ๆ สามีสมพฺพธ ใน อตุโถ อมฺุสวาเวทน ตติยวิเสสน ใน นยติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตุโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ๑

ธมฺเมน สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน ปทสฺส ๆ สามีสมพฺพธ ใน อตุโถ วินิจฺฉยธมฺเมน ก็ดี ฉนฺทาทิวเสน ก็ดี ตติยวิเสสน ใน นยติ น ศัพท์ ปฺปฏิเสธนตฺถ วินิจฺฉยธมฺเมน วิวริย ใน ฉนฺทาทิวเสน ๆ วิวรณ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตุโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ๑

สเมน สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน ปทสฺส ๆ สามีสมพฺพธ ใน อตุโถ ปุคฺคโล สยกตฺตา ใน นยติ และ เหตุกตฺตา ใน ปาเปติ นยติ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ปุคฺคลํ การิตกมฺม ใน ปาเปติ ๆ อาขยาตบท เหตุกตฺตฺวาจก เหว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ อปฺราธานฺรุเปน ๆ ตติยวิเสสน ใน นยติ และ ปาเปติ ปเร วิเสสน ของ ชเน ๆ อวุตฺตกมฺม ใน นยติ ชยํ ก็ดี ปฺราชยํ ก็ดี อวุตฺตกมฺม ใน ปาเปติ ๆ วิวรณ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตุโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ๑

ธมฺมสฺส คฺคฺโค สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน ปททวยสส ๆ สามีสมพฺพธ ใน อตุโถ

โส ก็ดี ธมฺมคฺคฺโค ก็ดี ธมฺมรฺกฺโขโต ก็ดี สมฺนฺนาคโต ก็ดี เมธาวิ ก็ดี วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ วุตฺตกมฺม ใน ปวฺจฺจติ ภควตา อนภิตฺตกตฺตา ใน ปวฺจฺจติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ธมฺมคฺคฺโค วิวริย ใน ธมฺมรฺกฺโขโต ๆ วิวรณ ธมฺโมชฺปฺลณฺาย กรณ ใน สมฺนฺนาคโต ธมฺโมชฺปฺลณฺาย สมฺนฺนาคโต สลฺลยฺ เมธาวิ สลฺลยา วินิจฺฉยธมฺเ อาธาร ใน จิต- จิตตฺตา เหตุ ใน ปวฺจฺจติ ธมฺมฺภูโธ สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาการ ใน ปวฺจฺจติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตุโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ๑

เทสนาวสานे กาลสฺสตฺตฺมึ ใน ปาปฺณึสฺสุ พหุ วิเสสน ของ ชนา ๆ สยกตฺตา ใน ปาปฺณึสฺสุ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก โสตาปตฺติผลาทินิ วิเสสน ของ อริยผลานิ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน ปาปฺณึสฺสุ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตุโถ ๑

วินิจฺฉยธมฺมคฺคฺควคฺคฺ สยกตฺตา ใน นิฉฺฉิตฺ ๑

กิตฺตบท กตฺตฺวาจก ๑

ฉัพพคฺคิย วตฺถุ

ฉัพพคฺคิยวตฺถุ วุตฺตกมฺม ใน วุจฺเจเต

มยา อนภิกฺขิตกตฺตา ใน วุจฺเจเต ๆ อาชฺยตบฺท กมฺมวาทก ฯ

สตฺถา สยกตฺตา ใน กเถสิ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก **น เตน ปณฺฑิตโ** **โหติ** สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาทฺยตฺถ ใน อิมํ ฌมฺมเทสนํ อิมํ วิเสสน ของ ฌมฺมเทสนํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน กเถสิ เขตฺวเน วิสยาธาร ใน วิหรนฺโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ สตฺถา ฉัพพคฺคิเย วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน อารพฺภ ๆ สมนกาลกิริยา ใน กเถสิ ฯ

กิริ ศัพท์ อนุสฺสวณฺตฺถ เต วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ สยกตฺตา ใน วิจรนฺติ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก ปี สองศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ วิหาร และ คาเม วิหาร วิสยาธาร ใน วิจรนฺติ คาเม อาธาร ใน วิจรนฺติ ฆตฺตคฺคํ อวุตฺตกมฺม ใน กโรนฺตา อากุสํ วิกตฺติกตฺตา ใน กโรนฺตา ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ใน วิจรนฺติ ฯ อเถกทิวสํ กาลสตฺตมฺมี ใน ปุจฺฉิสฺสุ ภิกฺขุ สยกตฺตา ใน ปุจฺฉิสฺสุ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก คาเม อาธาร ใน กตฺวา ฆตฺตกิจจํ อวุตฺตกมฺม ใน กตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาคเต ๆ วิเสสน ของ ทหฺเร และ สามเณเร ๆ อวุตฺตกมฺม ใน ปุจฺฉิสฺสุ จ สองศัพท์ ปทสมฺมุจฺยตฺถ เข้ากับ ทหฺเร และ สามเณเร อวฺสุส อาลปน ฆตฺตคฺคํ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก กิทิสํ วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพท์ อาการ ใน ปุจฺฉิสฺสุ ฯ

ทหฺรสามเณรา สยกตฺตา ใน อาหฺสฺสุ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก ฆนฺเต อาลปน ตุมฺเห สยกตฺตา ใน มา ปุจฺฉิตฺถ มา ศัพท์ ปฏฺิเสธ ใน ปุจฺฉิตฺถ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก ฉัพพคฺคิยา วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ สยกตฺตา ใน กรีสฺสุ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ มยํ ๆ สยกตฺตา ใน อมฺห ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก พฺยตฺตวาทิกตฺตฺตา ใน อมฺห มยํ สยกตฺตา ใน นีหฺริสฺสาม ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก ปณฺฑิตา วิกตฺติกตฺตา ใน หุตฺวา ๆ สมนกาลกิริยา ใน ปหฺริตฺวา อิเม วิเสสน ของ ทหฺรสามเณเร ๆ อวุตฺตกมฺม ใน ปหฺริตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อากิริตฺวา สีเส อุปฺสิเลสิกาธาร ใน อากิริตฺวา กจวฺรํ อวุตฺตกมฺม ใน อากิริตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นีหฺริสฺสาม อิติ ศัพท์ อาการ ใน วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน คเหตุวา อมฺเห อวุตฺตกมฺม ใน คเหตุวา ปฏฺิจิยํ อาการ ในคเหตุวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน โอกิรินฺตา กจวฺรํ อวุตฺตกมฺม ใน โอกิรินฺตา ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ ภิกฺขุ ฆตฺตคฺคํ อวุตฺตกมฺม ใน กรีสฺสุ อากุสํ วิกตฺติกตฺตา ใน กรีสฺสุ อิติ ศัพท์ อาการ ใน อาหฺสฺสุ ฯ ภิกฺขุ สยกตฺตา ใน อโรเจตฺตุํ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก สตฺถุ สามีสมฺพนฺธ ใน สนฺติกํ ๆ สมฺปาปฺณิยกมฺม ใน คนฺตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ในอโรเจตฺตุํ ตํ วิเสสน ของ อตฺถํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน อโรเจตฺตุํ ฯ

สดตา สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขยตบถ กตฺตฺวาจก ภิกฺขเว อลปน อหํ สยกตฺตา ใน วทามิ ๆ อาขยตบถ กตฺตฺวาจก น ศัพท์ ปฏิเสธนตฺต พหุ กิริยาวิเสสน ใน ภาสิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วิหะยมานํ ปเร วิเสสน ของ ชเน ๆ อวุตฺตกมฺม ใน วิหะยมานํ ๆ วิเสสน ของ ปุคฺคํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน วทามิ ปณฺชิโต สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาการ ใน วทามิ ปน ศัพท์ วิเสสโชนก อหํ สยกตฺตา ใน วทามิ ๆ อาขยตบถ กตฺตฺวาจก เขมิํ กิตฺติ อเวรี กิตฺติ อภโย กิตฺติ วิเสสน ของ ปุคฺคํ เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากัับ อภโย ปุคฺคํ อวุตฺตกมฺม ใน วทามิ ปณฺชิโต สมภาวน ใน วทามิ อิติ ศัพท์ อาการ ใน วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาห อิมํ วิเสสน ของ คาลํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน อาห

ปุคฺคโล สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยตบถ กตฺตฺวาจก น ศัพท์ ปฏิเสธนตฺต เตน วิเสสน ของ การณน ๆ เหตุ ใน โหติ ปณฺชิโต วิกติกตฺตา ใน โหติ ปุคฺคโล สยกตฺตา ใน ภาสติ ๆ อาขยตบถ กตฺตฺวาจก ยาวตา วิเสสน ของ การณน ๆ เหตุ ใน ภาสติ พหุ กิริยาวิเสสน ใน ภาสติ เขมิํ กิตฺติ อเวรี กิตฺติ อภโย กิตฺติ วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ วุตฺตกมฺม ใน ปวฺจฺจติ มยา อนภิตกตฺตา ใน ปวฺจฺจติ ๆ อาขยตบถ กตฺตฺวาจก ปณฺชิโต สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาการ ใน ปวฺจฺจติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อิมํ คาลํ ๆ

ตตฺส วิเสสน ของ ปเทสุ ๆ นิทฺธารณ ใน ปทสฺส **ยาวตา** สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาทฺยตฺต ใน ปทสฺส ๆ นิทฺธารณีย และ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺถโล ปุคฺคโล สยกตฺตา ใน กเถติ ๆ อาขยตบถ กตฺตฺวาจก ยตฺตเกน วิเสสน ของ การณน ๆ เหตุ ใน กเถติ สงฺฆมฺมชฺฌาที่สุ วิเสสน ของ จาเนสุ ๆ อาธาร ใน กเถติ พหุ กิริยาวิเสสน ใน กเถติ โส วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยตบถ กตฺตฺวาจก น ศัพท์ ปฏิเสธนตฺต เตน วิเสสน ของ การณน ๆ เหตุ ใน โหติ นาม ศัพท์ สยฺวาโชนก เข้ากัับ ปณฺชิโต ๆ วิกติกตฺตา ใน โหติ ปน ศัพท์ ปกฺขนฺตรโชนก โย กิตฺติ เขมิํ กิตฺติ อเวรี กิตฺติ นิพฺภโย กิตฺติ วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ ลิงฺคตฺต สยํ วิเสสน ของ เขมิํ ปญฺจนนํ วิเสสน ของ เวรานํ ๆ ภาวาทิสมฺพนฺธ ใน อภาเวน ๆ เหตุ ใน อเวรี ภโย สยกตฺตา ใน น โหติ น ศัพท์ ปฏิเสธ ใน โหติ ๆ อาขยตบถ กตฺตฺวาจก ตํ วิเสสน ของ ปุคฺคํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน อากมฺม ๆ เหตุ ใน โหติ มหาชนสฺส สมปทาน ใน โหติ โย ปน สยํ เขมิํ ปญฺจนนํ เวรานํ อภาเวน อเวรี นิพฺภโย วิวริย ใน ตํ อากมฺม มหาชนสฺส ภโย น โหติ ๆ วิวธณ โส วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ

อาชญาตบต กตตุวจาก นาม ศัพท สลลวชตก เข้กับ ปณทิตโต ๆ วิกตีกตต ใน โหติ อิติ ศัพท สรูป ใน
อตโต ๆ ลิงคตล อิติ ศัพท สม่ปนน ฯ

เทศนาวสเน กาลสตุตมี ใน ปาปฐีสู พหุ วิเสสน ของ ชน ฯ สยกตต ใน ปาปฐีสู ๆ อาชญาตบต
กตตุวจาก สโตปตติผลาทิน วิเสสน ของ อริยผลานิ ๆ อวตตกมม ใน ปาปฐีสู อิติ ศัพท ปริมปนน ฯ

ฉพทคิยวตถ สยกตต ใน นิฎจคํ ฯ

กิตตท กตตุวจาก ฯ

เอกทานตเถร วตถ

เอกทานตเถรวตถ วตตกมม ใน วุจเต

มยา อนภิตกตต ใน วุจเต ๆ อาชญาตบต กมมวจาก ฯ

สตุลา สยกตต ใน กลลสิ ๆ อาชญาตบ กตตุวจาก **น ตวตถ ธรรมโร** สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท อาทยตล
ใน อิม ธรรมเทศน อิม วิเสสน ของ ธรรมเทศน ๆ อวตตกมม ใน กเถสิ เขตวเน วิสยธาร ใน วิหรนโต ๆ
อพทนุตรกิริยา ของ สตุลา นาม ศัพท สลลวชตก เข้กับ เอกทานตเถร ๆ วิเสสน ของ จีณาสวํ ๆ อวตตกมม
ใน อารพถ ๆ สมานกาลกิริยา ใน กเถสิ ฯ

กิริ ศัพท อนุสสวนตถ สโต วิเสสน ของ เถโร ๆ สยกตต ใน วิหริติ ๆ อาชญาตบต กตตุวจาก **ว ศัพท**
อวธารณ เข้กับ เอกโก ๆ วิเสสน ของ เถโร เอกสมิ วิเสสน ของ วนสนุเท ๆ อธาร ใน วิหริติ ฯ **เอว ศัพท**

อวธารณ เข้ากับ เอก์ ๆ วิเสสน ของ อุทาน์ ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อสฺส วิเสสน ของ เถรสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อุทาน์ ปคฺฉณํ วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ

โสกา สยกตฺตา ใน น ฆวนฺติ น ศัพท์ ปฏิเสธ ใน ฆวนฺติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อธิเจตฺโส กิตฺติ อปฺปมฺชฺชโต กิตฺติ มฺุณฺโน กิตฺติ สิภฺขโต กิตฺติ ตาทีโน กิตฺติ อุปฺสนตฺตฺส กิตฺติ สตีมโต กิตฺติ วิเสสน ของ ปุคฺคฺลตฺตฺมึ ๆ สมฺปทาน ใน ฆวนฺติ โมนปฺเลสุ อาธาร ใน สิภฺขโต สทา กาลสตฺตฺมึ ใน สตีมโต อิติ ศัพท์ สรูป ใน อุทาน์ ฯ

กิริ ศัพท์ อนุสฺสวณฺตฺตฺ อูโปสฺถทิวเส กาลสตฺตฺมึ ใน วทตี โส วิเสสน ของ เถโร ๆ สยกตฺตา ใน วทตี ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ สยํ ๆ กิริยาวิเสสน ใน โฆเสตฺวา ฐมฺมฺสฺสวณํ อวฺตุตฺตกมฺม ใน โฆเสตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วทตี อิมํ วิเสสน ของ คาลํ ๆ อวฺตุตฺตกมฺม ใน วทตี ฯ

สาธฺการสทฺโท ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ปจฺวีอุทฺริยนสทฺโท อูปฺมาวิกตฺติกตฺตา ใน โหติ วย ศัพท์ อูปฺมาไซตฺก เข้ากับ ปจฺวีอุทฺริยนสทฺโท เทวตฺานํ สามีสมฺพนฺธ ใน สาธฺการสทฺโท ฯ อถ กิตฺติ อูโปสฺถทิวเส กิตฺติ กาลสตฺตฺมึ ใน อคฺมฺสฺ ปฺลยฺจปฺลยฺจสตฺปรีวารว กิตฺติ เทว กิตฺติ เตปฺปีฎฺกา กิตฺติ วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ สยกตฺตา ใน อคฺมฺสฺ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก เอกสฺมึ วิเสสน ของ อูโปสฺถทิวเส ตฺสฺส วิเสสน ของ เถรสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน วสนฺนฺจานํ สมฺปาปฺุณฺนิยกมฺม ใน อคฺมฺสฺ ฯ โส วิเสสน ของ เถโร สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก เต วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ อวฺตุตฺตกมฺม ใน ทิสฺสฺวา ว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ ทิสฺสฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาห ตฺถุจฺมานโส วิเสสน ของ เถโร สาธฺ วฺตุตฺตกมฺม ใน กตํ ๆ กิตฺตบถ กมฺมวาทก โว อนภิตฺตกตฺตา ใน กตํ อธิ วิเสสน ของ จาเน ๆ อาธาร ใน อากจฺฉนฺเตหิ ๆ วิเสสน ของ โว อชฺช กาลสตฺตฺมึ ใน สฺุณฺนิสฺสาม มยํ สยกตฺตา ใน สฺุณฺนิสฺสาม ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ตฺมฺหากํ สามีสมฺพนฺธ ใน สนฺติเกฯ วิสยธาร ใน สฺุณฺนิสฺสาม ฐมฺมํ อวฺตุตฺตกมฺม ใน สฺุณฺนิสฺสาม อิติ ศัพท์ อาการ ใน อาห ฯ

ภิกฺขุ สยกตฺตา ใน ปุจฺฉีสุ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อาวฺโส อาลปน ปน ศัพท์ วาภฺยารมฺภ โสตาโร วิเสสน ของ ชนา ๆ สยกตฺตา ใน อตฺถิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อธิ วิเสสน ของ จาเนฯ อาธาร ใน อตฺถิ ฐมฺมํ อวฺตุตฺตกมฺม ใน โสตาโร อิติ ศัพท์ อาการ ใน ปุจฺฉีสุ ฯ

เถโร สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ฆนฺเต อาลปน โสตาโร วิเสสน ของ ชนา ๆ สยกตฺตา ใน อตฺถิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ฐมฺมํ อวฺตุตฺตกมฺม ใน โสตาโร อยํ วิเสสน ของ วนสฺสนฺโท ฯ

สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ฌมฺมสฺสวณทิวเส กาลสฺสตุตฺตมึ ใน โหติ เทวตานํ สามึสฺมพฺพนฺธ ใน สารุการสทฺเทน ๆ กรณ ใน เอกนินฺนาโท ๆ วิกตีกตฺตา ใน โหนฺติ อิติ ศัพฺพ อาการ ใน อาห ๆ

เตสุ วิเสสน ของ ภิกฺขุสุ ๆ นิทฺถารณ ใน เอโก เตปฺปิฏกตฺเถโร เอโก วิเสสน ของ เตปฺปิฏกตฺเถโร ๆ นิทฺถารณีย และ สยกตฺตา ใน โอสารเสถิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ฌมฺมํ อวฺตุตฺตกมฺม ใน โอสารเสถิ เอโก วิเสสน ของ เตปฺปิฏกตฺเถโร ๆ นิทฺถารณีย และ สยกตฺตา ใน กเถสิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ฌมฺมํ อวฺตุตฺตกมฺม ใน กเถสิ ๆ

ปี ศัพฺพ เข้กัปป เอกเทวตา ๆ สยกตฺตา ใน น อทาสี น ศัพฺพ ปฏฺฐิสฺส ใน อทาสี อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก สารุการํ อวฺตุตฺตกมฺม ใน อทาสี ๆ เต วิเสสน ของ เถรา ๆ สยกตฺตา ใน อหํสุ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อวฺสุ อาลปน ตฺวํ สยกตฺตา ใน วเทสิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ฌมฺมสฺสวณทิวเส กาลสฺสตุตฺตมึ ใน เทนฺติ เทวตา สยกตฺตา ใน เทนฺติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อิมสฺมึ วิเสสน ของ วนสฺสเท ๆ วิสยาธาร ใน เทวตา มหนฺเตน วิเสสน ของ สทฺเทน ๆ กรณ ใน เทนฺติ สารุการํ อวฺตุตฺตกมฺม ใน เทนฺติ อิติ ศัพฺพ อาการ ใน วเทสิ นาม ศัพฺพ สลฺยาชคฺก เข้กัปป กิ ๆ กิตี เอตํ กิตี วิเสสน ของ การณํ ๆ ลิงฺคตฺถ อิติ ศัพฺพ อาการ ใน อหํสุ ๆ

เถโร สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ฆนฺเต อาลปน เหวํ วิเสสน ของ การณํ ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อญฺเญสุ วิเสสน ของ ทิวเสสุ ๆ กาลสฺสตุตฺตมึ ใน โหติ ปน ศัพฺพ วิเสสชคฺก อชฺช กาลสฺสตุตฺตมึ ใน ชานามิ อหํ สยกตฺตา ใน น ชานามิ น ศัพฺพ ปฏฺฐิสฺส ใน ชานามิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก กิ กิตี เอตํ กิตี วิเสสน ของ การณํ ๆ ลิงฺคตฺถ อิติ ศัพฺพ อาการ ใน ชานามิ อิติ ศัพฺพ อาการ ใน อาห ๆ

เถรา สยกตฺตา ใน อหํสุ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อวฺสุ อาลปน เตนฺติ ศัพฺพ วิกตฺติปฏฺฐิรูปก ตฺวํ สยกตฺตา ใน กเถสิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ตาว ศัพฺพ กิริยาวิเสสน ใน กเถสิ ฌมฺมํ อวฺตุตฺตกมฺม ใน กเถสิ อิติ ศัพฺพ อาการ ใน อหํสุ ๆ โส วิเสสน ของ เถโร ๆ สยกตฺตา ใน วเทสิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก วิชฺณี อวฺตุตฺตกมฺม ใน คเหตุวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นิสินฺโน อาสเน อุปฺปสิเลสิกาธาร ใน นิสินฺโน ๆ วิเสสน ของ เถโร เอว ศัพฺพ อวฺธารณ เข้กัปป ตํ ๆ วิเสสน ของ คาลํ ๆ อวฺตุตฺตกมฺม ใน วเทสิ ๆ เทวตา สยกตฺตา ใน อกํสุ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก มหนฺเตน วิเสสน ของ สทฺเทน ๆ กรณ ใน อกํสุ สารุการํ อวฺตุตฺตกมฺม ใน อกํสุ ๆ

อต กาลสฺสตุตฺตมึ ใน อฺชฌายีสุ ปริวารภิกฺขุ สยกตฺตา ใน อฺชฌายีสุ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก เนลฺลี วิเสสน ของ ภิกฺขุณํ ๆ สามึสฺมพฺพนฺธ ใน ปริวารภิกฺขุ เทวตา สยกตฺตา ใน ทนฺติ กิริยาสองบถ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อิมสฺมึ วิเสสน ของ วนสฺสเท ๆ วิสยาธาร ใน เทวตา มุโขโลกเนน กรณ ใน ทนฺติ สารุการํ อวฺตุตฺตกมฺม

ใน ทนฺติ เตปิฏกภิกขุสุ ลกฺขณ ใน ภณฺเตสุฯ ลกฺขณกิริยา เอตตํ วิเสสน ของ ฌมฺมํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน ภณฺเตสุ ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺต เข้ากับ ภณฺเตสุ กิณฺจि กิตฺติ ปัสสณฺมตฺตํ ๆ กิตฺติ วิเสสน ของ คุณชาตํ ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺต เข้ากับ ปัสสณฺมตฺตํ คุณชาตํ อวุตฺตกมฺม ใน อวตฺวาฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ทนฺติ เอกคทาย ลกฺขณ ใน กถิตาย ๆ ลกฺขณกิริยา เอเกน วิเสสน ของ มหุลลกตฺเตเรน ๆ อนภิตฺตคตฺตา ใน กถิตาย มหาสทฺเทน กรณฺ ใน ทนฺติ สารุการ์ อวุตฺตกมฺม ใน ทนฺติ อิติ ศัพท์ อาการ ใน อุชฌายีสุฯ

เต วิเสสน ของ ภิกขุ ๆ สยกตฺตา ใน อโรเจสฺสํ ๆ อาชฺยตฺตบท กตฺตฺวาจก ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺต เข้ากับ วิหารํ ๆ สมปาปฺณิกมฺม ใน คนฺตฺวาฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อโรเจสฺสํ สตฺถุ สมปทาน ใน อโรเจสฺสํ ตํ วิเสสน ของ อตฺถํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน อโรเจสฺสํฯ

สตฺถา สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาชฺยตฺตบท กตฺตฺวาจก ภิกฺขเว อาลปน อหํ สยกตฺตา ใน วทามิ ๆ อาชฺยตฺตบท กตฺตฺวาจก น ศัพท์ ปฏิเสธนตฺถ โย วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน อุกฺคณฺหาติ และ ภาสติ ๆ อาชฺยตฺตบท กตฺตฺวาจก พหุ กิริยาวิเสสน ใน อุกฺคณฺหาติ และ ภาสติ วา สองศัพท์ วากฺยวิกปฺปตฺถ เข้ากับ อุกฺคณฺหาติ และ ภาสติ ตํ วิเสสน ของ ปุคฺคลํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน วทามิ ฌมฺมโร สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาการ ใน วทามิ ปน ศัพท์ ปกฺขนฺตรโชนฺท โย วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน ปฏิวิษฺณติ ๆ อาชฺยตฺตบท กตฺตฺวาจก ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺต เข้ากับ เอกํ ๆ วิเสสน ของ คาลํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน อุกฺคณฺหิตฺวาฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปฏิวิษฺณติ สจฺจานิ อวุตฺตกมฺม ใน ปฏิวิษฺณติ อยํ วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาชฺยตฺตบท กตฺตฺวาจก นาม ศัพท์ สลฺยโชนฺท เข้ากับ ฌมฺมโรฯ วิกตฺตคตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพท์ อาการ ใน วตฺวาฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาห อิมํ วิเสสน ของ คาลํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน อาห

ปุคฺคโล สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาชฺยตฺตบท กตฺตฺวาจก น ศัพท์ ปฏิเสธนตฺถ ตาวตา วิเสสน ของ การณฺนํ ๆ เหตุ ใน โหติ ฌมฺมโร วิกตฺตคตฺตา ใน โหติ ปุคฺคโล สยกตฺตา ใน ภาสติ ๆ อาชฺยตฺตบท กตฺตฺวาจก ยาวตา วิเสสน ของ การณฺนํ ๆ เหตุ ใน ภาสติ พหุ กิริยาวิเสสน ใน ภาสติ จ ศัพท์ ปกฺขนฺตรโชนฺท โย วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน ปสฺสติ ๆ อาชฺยตฺตบท กตฺตฺวาจก ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺต เข้ากับ อปฺปี ๆ วิเสสน ของ ฌมฺมํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน สุตฺวานฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปสฺสติ ฌมฺมํ อวุตฺตกมฺม ใน ปสฺสติ กาเยน ตติยาวิเสสน ใน ปสฺสติ โส วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาชฺยตฺตบท กตฺตฺวาจก

เว ศัพท์ ปทปุรณ ธรรมโร วิทิกตดา ใน โหติ โย วิเสสน ของ
ปุคฺคโล ๆ สยกตดา ใน น ปมชฺชติ น ศัพท์ ปฏิเสธ ใน ปมชฺชติ ๆ
อาชฺยตบท กตฺตฺวจาก ฌมฺมํ อวฺตฺตกมฺม ใน ปมชฺชติ อิติ ศัพท์ สรูป
ใน อิมํ คาลํ ฯ

ตตฺถ วิเสสน ของ ปทสฺสุ ๆ นิทฺธารณ ใน ปทสฺส **ยวตฺตา** สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน ปทสฺส
ๆ นิทฺธารณฺญี และ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ

ปุคฺคโล สยกตดา ใน ภาสตี ๆ อาชฺยตบท กตฺตฺวจาก ยตฺตเกน กิตฺตี อุกฺคหณธารณ-วาจนาทินา กิตฺตี วิเสสน
ของ การณน ๆ เหตุ ใน ภาสตี ยตฺตเกน วิวริย ใน อุกฺคหณ- ธารณวาจนาทินา ๆ วิวรณ พหุ กิริยาวิเสสน ใน
ภาสตี ปุคฺคโล สยกตดา ใน โหติ ๆ อาชฺยตบท กตฺตฺวจาก ตวตฺตา กิตฺตี ตตฺตเกน กิตฺตี วิเสสน ของ
การณน ๆ เหตุ ใน โหติ ตวตฺตา วิวริย ใน ตตฺตเกน ๆ วิวรณ ฌมฺมโร วิทิกตดา ใน โหติ น ศัพท์
ปฏิเสธนตฺถ โส วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตดา ใน โหติ ๆ อาชฺยตบท กตฺตฺวจาก วัสานฺนุรกฺโข กิตฺตี
ปเวณิปาลโก กิตฺตี วิทิกตดา ใน โหติ นาม ศัพท์ สลฺลาชฺตก เข้กับ ปเวณิปาลโก อิติ ศัพท์ สรูป ใน
อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

อปฺปปี สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาทฺยตฺถ ใน ปทสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ ปน ศัพท์
ปกฺกขนฺตรชฺตก โย วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตดา ใน ปสฺสตี ๆ อาชฺยตบท กตฺตฺวจาก ปี ศัพท์
อเปกฺขตฺถ เข้กับ อปฺปมตฺตกํ วิเสสน ของ ฌมฺมํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน สุตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน
อนฺวาย กิริยาสองบท ฌมฺมํ อวฺตฺตกมฺม ใน อนฺวาย อตฺถํ อวฺตฺตกมฺม ใน อนฺวาย ๆ กิริยาสองบท
ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปรีชานนฺโต ฌมฺมานุฌมฺมปฏิปนฺโน วิทิกตดา ใน หุตฺวา ๆ สมานกาลกิริยา
ใน ปรีชานนฺโต นามกาเยน กรณ ใน ปสฺสตี ทุกฺขาทีนํ วิเสสน ของ อริยสจฺจานํ ๆ อวฺตฺตกมฺม
ใน ปรีชานนฺโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ ปุคฺคโล จตฺตฺสจฺจฌมฺมํ อวฺตฺตกมฺม ใน ปสฺสตี โส วิเสสน
ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตดา ใน โหติ ๆ อาชฺยตบท กตฺตฺวจาก เว ศัพท์ วจนาลงฺการ ฌมฺมโร
วิทิกตดา ใน โหติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

โย ฌมฺมํ นปฺมชฺชติ สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน คาลาปาทสฺสๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ
เข้กับ โย ๆ วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตดา ใน น ปมชฺชติ น ศัพท์ ปฏิเสธ ใน ปมชฺชติ ๆ อาชฺยตบท กตฺตฺวจาก
อารทฺธวิริย วิทิกตดา ใน หุตฺวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน อากงฺขนฺโต อหํ สยกตดา ใน ปฏิวิชฺฌิสฺสามิ อาชฺยตบท

กตตุวจาก อชช กาลสตุตมี ใน ปฏิวิชฺฉิตฺตสํมิ อหํ สยกตฺตา ใน ปฏิวิชฺฉิตฺตสํมิฯ อาชฺชยาตบถ กตตุวจาก เอว ศัฟฺท อวธารณ เข้ากัับ อชช ๆ กาลสตุตมี ใน ปฏิวิชฺฉิตฺตสํมิ

อิติ ศัฟฺท สรฺูป ใน ปฏิวเธั ๆ อวุตฺตกมฺม ใน อากงฺขนโต ๆ อพฺพนตรกิริยา ของ ปุคฺคโล ธิมฺม อวุตฺตกมฺม ใน ปมชฺชติ ปี ศัฟฺท อเปกฺขตฺถ เข้ากัับ อัย ๆ วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาชฺชยาตบถ กตตุวจาก เอว ศัฟฺท อวธารณ เข้ากัับ ธิมฺมธโร ๆ วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัฟฺท สรฺูป ใน อตฺโต ๆ ลิงฺกตฺถ ๆ

เทสนาวสานเ กาลสตุตมี ใน ปาปฺณิสฺสุ พหุ วิเสสน ของ ชนาฯ สยกตฺตา ใน ปาปฺณิสฺสุ ๆ อาชฺชยาตบถ กตตุวจาก โสตาปตฺติผลาทีนํ วิเสสน ของ อริยพฺลาณํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน ปาปฺณิสฺสุ อิติ ศัฟฺท สมารฺปน ๆ

เอกฺกทานคฺเตรวตฺถุ สยกตฺตา ใน นิฏฺจิตํ ๆ กิตบถ กตตุวจาก ๆ

ลกฺขณฺณกภทฺทิตฺยคฺเตร วตฺถุ

ลกฺขณฺณกภทฺทิตฺยคฺเตรวตฺถุ วุตฺตกมฺม ใน วุจฺเจเต
มยา อนภิตฺตคฺคตฺตา น วุจฺเจเต ๆ อาชฺชยาตบถ กมฺมวจาก ๆ

สตุถา สยกตฺตา ใน กเถสิ ๆ อาชฺชยาตบถ กตตุวจาก **น เตน เถโร โหติ** สรฺูป ใน อิติฯ ศัฟฺท อาทฺยตฺถ อิมํ ธิมฺมเทสนํ อิมํ วิเสสน ของ ธิมฺมเทสนํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน กเถสิ เขตฺวาเน วิสยาธาร ใน วิหรนฺโตฯ อพฺพนตรกิริยา ของ สตุถา ลกฺขณฺณกภทฺทิตฺยคฺเตร อวุตฺตกมฺม ใน อารพฺภฯ สมารฺนกาลกิริยา ใน กเถสิ ๆ

หิ ศัพท์ สงฺเขปไซตถก เอกทิวสํ กาลสตุตฺตํ ใน นิสิตฺตํ ตีสมตฺตา กิตฺติ อารณฺณกา กิตฺติ วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ สยกตฺตา ใน นิสิตฺตํ ๆ อาขยตบถ กตฺตฺวาจก ตสฺมี วิเสสน ของ เถเรฯ ลกฺขณ ใน สมานะ ๆ ลกฺขณกิริยา สตุถฺ สามีสมฺพนฺธ ใน อุပ္ปจฺจานํ ๆ สมฺปาปฺณียกมฺม ใน คนฺตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปกฺกนฺต-ปกฺกนตมตฺเต วิกตฺติกตฺตา ใน สมานะ ตํ วิเสสน ของ เถเรฯ อวุตฺตกมฺม ใน ปสฺสนฺตา เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ ปสฺสนฺตา ๆ อพฺพภนฺตรกิริยา ของ ภิกฺขุ อาคนฺตฺวา ปุพฺพกาลกิริยา ใน วนฺทิตฺวา สตุถฺ อวุตฺตกมฺม ใน วนฺทิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นิสิตฺตํ ๕

สตุถฺ สยกตฺตา ใน ปุจฺฉิ ๆ อาขยตบถ กตฺตฺวาจก เตสฺ วิเสสน ของ ภิกฺขุณฺํ ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อรหตฺตฺปนฺนีสสฺยํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน ทิสฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปุจฺฉิ อิมํ วิเสสน ของ ปรณฺหํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน ปุจฺฉิ ตุมฺเห สยกตฺตา ใน ปุสฺสสฺส ๆ อาขยตบถ กตฺตฺวาจก อิตฺติ วิเสสน ของ จานโตฯ อปาทาน ใน คตฺตํ กิตฺติ วิเสสน ของ เถเรฯ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน ปุสฺสสฺส อิตฺติ ศัพท์ สรูป ใน อิมํ ปรณฺหํ ๕ เเต วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ สยกตฺตา ใน อาหํสฺสุ ๆ อาขยตบถ กตฺตฺวาจก

ภนฺเต อาลปน มยฺ สยกตฺตา ใน น ปสฺสาม น ศัพท์ ปฏฺิเสธ ใน ปสฺสาม ๆ อาขยตบถ กตฺตฺวาจก อิตฺติ ศัพท์ อาการ ใน อาหํสฺสุ ๕ สตุถฺ สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขยตบถ กตฺตฺวาจก โส วิเสสน ของ เถเรฯ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน ทิฏฺฐิ ตุมฺเหติ อนภิตฺตกตฺตา ใน ทิฏฺฐิ ๆ กิตฺตบถ กมฺมวาทก นนุ ศัพท์ ปุจฺฉนฺตฺถ อิตฺติ ศัพท์ อาการ ใน อาห ๕

เต วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ สยกตฺตา ใน อาหํสฺสุ ๆ อาขยตบถ กตฺตฺวาจก ภนฺเต อาลปน มยฺ สยกตฺตา ใน ปสฺสสิมฺหา ๆ อาขยตบถ กตฺตฺวาจก เอกํ วิเสสน ของ สามเณเรฯ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน ปสฺสสิมฺหา อิตฺติ ศัพท์ อาการ ใน อาหํสฺสุ ๕

สตุถฺ สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขยตบถ กตฺตฺวาจก ภิกฺขเว อาลปน โส วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยตบถ กตฺตฺวาจก น ศัพท์ ปฏฺิเสธนฺตฺถ สามเณเรฯ วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ เอโส วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยตบถ กตฺตฺวาจก เถเรฯ วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ อิตฺติ ศัพท์ อาการ ใน อาห ๕

เต วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ สยกตฺตา ใน อาหํสฺสุ ๆ อาขยตบถ กตฺตฺวาจก อาลปน โส วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยตบถ กตฺตฺวาจก อติวีย วิเสสน ของ ชุทฺทโก ๆ วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ อิตฺติ ศัพท์ อาการ ใน อาหํสฺสุ ๕

สตุลา สยกตฺตา ใน อภาสี ๆ อาชฺยตบถ กตฺตฺวจาก ภิกขเว อาลปน อหํ สยกตฺตา ใน วทามิ ๆ อาชฺยตบถ กตฺตฺวจาก น ศัพท์ ปฏิเสธนตฺถ มหลลภาเวน เหตุ ใน วทามิ เถราสเน อุปฺปเสกาธาร ใน นิสินฺน- นิสินฺนมตฺตเคน วิเสสน ของ การณน ๆ กรณ ใน วทามิ เถโร สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ ใน วทามิ

ปน ศัพท์ ปกฺขนตรโชตค โย วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน จิโต ๆ กิตบถ กตฺตฺวจาก สจฺจานิ อวฺตฺตกมฺม ใน ปฏิวิชฺฌิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน จิโต มหาชนสฺส ญฺจํมฺม ใน อหีสก- อหีสกภาเว อาหาร ใน จิโต อยู่ วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาชฺยตบถ กตฺตฺวจาก นาม ศัพท์ สลฺลวโชตค เข้ากับ เถโร ๆ วิกตฺกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพท์ อาการ ใน วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อภาสี อิม่า วิเสสน ของ คาลา ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน อภาสี

(โส)วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาชฺยตบถ กตฺตฺวจาก น ศัพท์ ปฏิเสธนตฺถ เตน วิเสสน ของ การณน ๆ เหตุ ใน โหติ เถโร วิกตฺกตฺตา ใน โหติ สโร สยกตฺตา ใน อสฺส ๆ อาชฺยตบถ กตฺตฺวจาก (ยสฺส วิเสสน ของ ภิกฺขุโน ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน สโร) เยน วิเสสน ของ การณน ๆ เหตุ ใน ปลิตํ ๆ วิกตฺกตฺตา ใน อสฺส วโย สยกตฺตา ใน ปริปกฺโก ๆ กิตบถ กตฺตฺวจาก ตสฺส วิเสสน ของ ปุคฺคลสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน วโย โส วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ วุตฺตกมฺม ใน วุจฺจติ มยา อนภิตฺกตฺตา ใน วุจฺจติ ๆ อาชฺยตบถ กมฺมวจาก โมฆฉินฺโณ สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาการ ใน วุจฺจติ สจฺจํ กิตฺติ รมฺโม กิตฺติ อหีสก กิตฺติ สลฺลวโม กิตฺติ ทโม กิตฺติ สยกตฺตา ใน อตฺถิ ๆ อาชฺยตบถ กตฺตฺวจาก ยมฺหิ วิเสสน ของ ปุคฺคเล ๆ อาหาร ใน อตฺถิ จ ห้าศัพท์ ปทสมฺมจฺยยตฺถ เข้ากับ สจฺจํ รมฺโม อหีสก สลฺลวโม และ ทโม โส วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาชฺยตบถ กตฺตฺวจาก เว ศัพท์ ปทปฺรณ วนฺตมโล กิตฺติ ธีโร กิตฺติ วิกตฺกตฺตา ใน โหติ โส วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ วุตฺตกมฺม ใน ปวฺจฺจติ มยา อนภิตฺกตฺตา ใน ปวฺจฺจติ ๆ อาชฺยตบถ กมฺมวจาก เถโร สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาการ ใน ปวฺจฺจติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อิม่า คาลา ๆ

ตสฺส วิเสสน ของ ปทสฺส ๑ นิทธารณ ใน ปทสฺส ปริปกฺโก สรูป ใน อิติ ๑ ศัพท์ สรูป ใน ปทสฺส ๑ นิทธารณีย และ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ ปรินฺโด กิตฺติ ปตฺโต กิตฺติ กิตฺตท กตฺตฺวาจก ของ วโย ปรินฺโด วิวริย วุฑฺฒณฺณํ ปตฺโต ๑ วิวณฺ วุฑฺฒณฺณํ อวฺตฺตกมฺม ใน ปตฺโต อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๑ ลิงฺคตฺถ ๑ (อีกนัยหนึ่ง ปรินฺโด กิตฺตท กตฺตฺวาจก ของ วโย อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๑ ลิงฺคตฺถ วุฑฺฒณฺณํ อวฺตฺตกมฺม ใน ปตฺโต ๑ กิตฺตท กตฺตฺวาจก ของ วโย อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๑ ลิงฺคตฺถ ๑)

โมจนฺฉินฺโด สรูป ใน อิติ ศัพท์ สรูป ใน ปทสฺส ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ อนฺโต ภินฺนาธาร ใน เถรกกธณฺณํ ๑ วิเสสน ของ ธมฺมานํ ๑ ภาวทิสฺมฺพนฺธ ใน อภาเวน ๑ เหตุ ใน ตฺวจฺฉินฺโด ๑ สรูป ใน อติ นาม ศัพท์ สลฺยาไซตฺก เข้ากับ ตฺวจฺฉินฺโด อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๑ ลิงฺคตฺถ ๑

สจฺจจ สรูป ใน อิติ ๑ ศัพท์ อาทยตฺถ ใน ปทสฺส ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ ปน ศัพท์ วากฺยารมฺภ จตฺตฺพิธสจฺจํ สยกตฺตา ใน อตฺถิ ๑ อาขยตฺตท กตฺตฺวาจก ยมฺหิ วิเสสน ของ ปุคฺคเล ๑ อาธาร ใน อตฺถิ โสฬสท วิเสสน ของ อากาเรท ๑ กรณ ใน ปฏฺวิทฺธ- ปฏฺวิทฺธตฺตา เหตุ ใน อตฺถิ โลกุตฺตรธมฺโม สยกตฺตา ใน อตฺถิ ๑ อาขยตฺตท กตฺตฺวาจก (ยมฺหิ วิเสสน ของ ปุคฺคเล ๑ อาธาร ใน อตฺถิ) ฌาณน กรณ ใน สจฺจิกต- สจฺจิกตตฺตา เหตุ ใน อตฺถิ นววิโร วิเสสน ของ โลกุตฺตรธมฺโม จ สองศัพท์ วากฺยสมฺจฺยตฺถ เข้ากับ ยมฺหิ ปุคฺคเล โสฬสทากาเรท ปฏฺวิทฺธตฺตา จตฺตฺพิธสจฺจํ และ ฌาณน สจฺจิกตตฺตา นววิโร โลกุตฺตรธมฺโม อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๑ ลิงฺคตฺถ ๑

เอตํ วิเสสน ของ วจฺนํ ๑ สยกตฺตา ใน โหติ ๑ อาขยตฺตท กตฺตฺวาจก **อหิตฺตา** สรูป ใน อิติ ๑ ศัพท์ สรูป ใน เอตํ วจฺนํ อหิตฺตภาเวน ตติยวิเสสน ใน เทสนา- เทสนามตฺตํ วิกตฺติกตฺตาใน โหติ ๑ ปน ศัพท์ วากฺยารมฺภ ปิ ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ จตฺตฺพิธสจฺจํ วิเสสน ของ อปฺปมณฺญาภาวนา ๑ สยกตฺตา ใน อตฺถิ ๑ อาขยตฺตท กตฺตฺวาจก ยมฺหิ วิเสสน ของ ปุคฺคเล ๑ อาธาร ใน อตฺถิ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๑ ลิงฺคตฺถ ๑

สลฺยาโม ทโม สรูป ใน อิติ ๑ ศัพท์ สลฺยาไซตฺก เข้ากับ สลฺยาโม ทโม สีสํ กิตฺติ อินฺทริยสํวโร กิตฺติ ลิงฺคตฺถ เหว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ จ ๑ สองศัพท์ ปทสมฺจฺยตฺถ เข้ากับ สีสํ และ อินฺทริยสํวโร ๑

วนตฺมโล สรูป ใน อิติ ๑ ศัพท์ สรูป ใน ปทสฺส ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ มคฺคฌาณน กรณ ใน นีหต- นีหตมโล วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๑ ลิงฺคตฺถ ๑

ธโร สรูป ใน อิติ ๑ ศัพท์ สรูป ใน ปทสฺส ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ ธิตฺติสมฺปนฺโน วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๑ ลิงฺคตฺถ ๑

เถโร สรูป ใน อิติ ๑ ศัพท์ สรูป ใน ปทสฺส ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ โส วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๑ วตฺตกมฺม ใน ปวฺจฺจติ ภควตา อนภิทฺตกตฺตา ใน ปวฺจฺจติ ๑ อาขยตฺตท กมฺมวาก อิเมท กิตฺติ ธิรภาวกรณฺเหท กิตฺติ วิเสสน ของ

ธมเมหิ ๆ กรณ ใน สมณนาคต- สมณนาคตตตฺตา เหตุใน ปุจฺจติ เถร สรูป ใน อิติ ๆ ศัพฺท อาการ ใน ปุจฺจติ
อิติ ศัพฺท สรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงคตฺถ ๑

เทสนาวสาเน กาลสตุตฺตมึ ใน ปติฏฺฐหึสุ เต วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ สยกตฺตา ใน ปติฏฺฐหึสุฯ อาขุยาตบพ
กตฺตฺวาจก อรหตฺเต อาธาร ใน ปติฏฺฐหึสุ อิติ ศัพฺท สมาปนฺน ๑

ลคฺณณฺภกทฺทียคฺเรวตฺถ สยกตฺตา ใน นิฏฺฐิตํ ๆ

กิตฺตพท กตฺตฺวาจก ๑

สมพฺพหุภิกฺขุ วตฺถ

สมพฺพหุภิกฺขวตฺถ วุตฺตกมฺม ใน วุจฺจเต

มยา อากิหิตกตฺตา ใน วุจฺจเต ๆ อาขุยาตบพท กมฺมวาทก ๑

สตฺถา สยกตฺตา ใน กเถสิ ๆ อาขุยาตบพท กตฺตฺวาจก **น วาภกรณมคฺเตน** สรูป ใน อิติ ๆ ศัพฺท อาทฺยตฺถ
ใน อิมํ ธมฺมเทสนํ อิมํ วิเสสน ของ ธมฺมเทสนํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน กเถสิ เขตฺวเน วิสยอาธาร ใน วิหรนฺโต ๆ
อพฺพนฺตรกิริยา ของ สตฺถา สมพฺพหุเล วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน อารพฺก ๆ สมานกาลกิริยา ใน กเถสิ ๑

หิ ศัพฺท สงฺเขปไซฺชตฺก เอกสฺมึ วิเสสน ของ สมเย ๆ กาลสตุตฺตมึ ใน จินฺตฺยึสุ เอกจฺเจ วิเสสน ของ เถรา
ๆ สยกตฺตา ใน จินฺตฺยึสุ ๆ อาขุยาตบพท กตฺตฺวาจก ทฺทเร กิตฺติ สามเณเร กิตฺติ อวุตฺตกมฺม ใน ทิสฺวา จ สองศัพฺท
ปทสมฺมจฺจยตฺถ เข้กัปป ทฺทเร และ สามเณเร อตฺตโน สามึสมพฺพนฺธ ใน ธมฺมาจฺริยานํ เอว ศัพฺท อวธาธณ เข้กัปป
ธมฺมาจฺริยานํ ๆ สมฺปทาน ใน กโรนฺเต จีวรฺรชนาทินิ วิเสสน ของ เวยฺยาวจฺจานิ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน กโรนฺเต ๆ วิเสสน
ของ ทฺทเร และ สามเณเร ทิสฺวา ปุพฺพกาลกิริยา ใน จินฺตฺยึสุ

ปี ศัพฺท เข้กัปป มยฺย ๆ สยกตฺตา ใน อมฺห ๆ อาขุยาตบพท กตฺตฺวาจก พฺยลฺขณสมเย ภินฺนาอาธาร ใน กุสลา
ๆ วิกตฺติกตฺตา ใน อมฺห กิลฺยจิ วิเสสน ของ ผลํ ๆ สยกตฺตา ใน นตฺถิ ๆ อาขุยาตบพท กตฺตฺวาจก เอว ศัพฺท อวธาธณ
เข้กัปป อมฺหากํ ๆ สมฺปทาน ใน นตฺถิ ยนฺนฺน ศัพฺท ปริกปฺปตฺถ มยฺย สยกตฺตา ใน วเทยฺยาม ๆ อาขุยาตบพ
กตฺตฺวาจก สตฺถาริ อวุตฺตกมฺม ใน อฺปสงฺกมิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วเทยฺยาม เอว ศัพฺท กิริยาวิเสสน ใน วเทยฺยาม

ภนเต อาลปน มยฺ สยกตฺตา ใน อมฺห ๑ อาขยฺยาตบฺท กตฺตฺวาจก พยฺยชฺชนสมฺเย ภินฺนารฺธ ใน กุสฺลา ๑
วิกตฺติกตฺตา ใน อมฺห ตุมฺเห สยกตฺตา ใน อาณฺาเปถ ๑ อาขยฺยาตบฺท กตฺตฺวาจก ตุมฺเห สยกตฺตา ใน มา สขฺฌายิตฺถ มา
ศัพฺท ปฏฺิเสธ ใน สขฺฌายิตฺถ ๑ อาขยฺยาตบฺท กตฺตฺวาจก อณฺเณสํ วิเสสน ของ ภิกฺขุณฺ ๑ สามีสฺมพฺนฺธ ใน สนฺติเก
๑ วิสยาธาร ใน อุกฺคณฺหิตฺวา ฐมฺมํ อวฺุตตกมฺม ใน อุกฺคณฺหิตฺวา ปี ศัพฺท อเปกฺขตฺถ เข้กัับ อุกฺคณฺหิตฺวา ๑
ปฺุพฺพกาลกิริยา ใน อโสฺเธตฺวา อิมํ วิเสสน ของ ภิกฺขุณฺ ๑ สามีสฺมพฺนฺธ ใน สนฺติเก ๑ วิสยาธาร ใน อโสฺเธตฺวา
๑ ปฺุพฺพกาลกิริยา ใน สขฺฌายิตฺถ อิติ ศัพฺท สฺรูป ใน วจฺเณน ๑ กรณฺ ใน อาณฺาเปถ ทฺพรสามเณเร อวฺุตตกมฺม
ใน อาณฺาเปถ อิติ ศัพฺท สฺรูป ใน เอวํ

หิ ศัพฺท วจฺนาลงฺการ ลากสฺกกาโร สยกตฺตา ใน วฑฺฒิสฺสตี ๑ อาขยฺยาตบฺท กตฺตฺวาจก เอวํ กิริยาวิเสสน
ใน วฑฺฒิสฺสตี อมฺหากํ สมฺปทาน ใน วฑฺฒิสฺสตี อิติ ศัพฺท อาการ ใน จินฺตยีสฺสุ ๑ เต วิเสสน ของ เถรา ๑
สยกตฺตา ใน วทิสฺสุ ๑ อาขยฺยาตบฺท กตฺตฺวาจก สตฺถารํ อวฺุตตกมฺม ใน อฺุปฺสงฺกมิตฺวา ๑ ปฺุพฺพกาลกิริยา ใน วทิสฺสุ
ตฺถา ศัพฺท กิริยาวิเสสน ใน วทิสฺสุ ๑

สฺตถา สยกตฺตา ใน อภาสี ๑ อาขยฺยาตบฺท กตฺตฺวาจก เตสํ วิเสสน ของ ภิกฺขุณฺ ๑ สามีสฺมพฺนฺธ ใน วจฺนํ
๑ อวฺุตตกมฺม ใน สฺตฺวา ๑ ปฺุพฺพกาลกิริยา ใน ฌตฺวา โภจฺติ สยกตฺตา ใน ลภฺติ ๑ อาขยฺยาตบฺท กตฺตฺวาจก อิมํสมิ
วิเสสน ของ สาสเน ๑ ภินฺนารฺธ ใน ปเวณฺิ- เอว ศัพฺท อวฺธารณฺ เข้กัับ ปเวณฺิวเสสน ๑ กรณฺ ใน ลภฺติ เอวํ ศัพฺท
กิริยาวิเสสน ใน วตฺตํ ๑ ตุมฺตฺถสมฺปทาน ใน ลภฺติ ปนฺ ศัพฺท วิเสสชฺโศตก อิมํ วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๑ สยกตฺตา ใน
โหนฺติ ๑ อาขยฺยาตบฺท กตฺตฺวาจก ลากสฺกการณฺิสฺสตีตา วิกตฺติกตฺตา ใน โหนฺติ อิติ ศัพฺท อาการ ใน ฌตฺวา ๑
ปฺุพฺพกาลกิริยา ใน วตฺวา อหํ สยกตฺตา ใน น วทามิ น ศัพฺท ปฏฺิเสธ ใน วทามิ ๑ อาขยฺยาตบฺท กตฺตฺวาจก ตุมฺเห
อวฺุตตกมฺม ใน วทามิ วากฺกรณฺมตฺเตน วิเสสน ของ การเณน ๑ เหตุ ใน วทามิ สาธฺรฺรูปา สฺรูป ใน อิติ ๑ ศัพฺท อาการ
ใน วทามิ ปนฺ ศัพฺท วิเสสชฺโศตก เอเต กิตฺติ อิสฺสาทโย กิตฺติ วิเสสน ของ ฐมฺมา ๑ วฺุตตกมฺม ใน สมฺจฺฉินฺนา ๑ กิตฺตบ
กมฺมวาทก ยสฺส วิเสสน ของ ปุคฺคฺลสฺส ๑ ญฺจฺฉินฺนภิตฺตกตฺตา ใน สมฺจฺฉินฺนา อรฺหตฺตมฺคเณน กรณฺ ใน สมฺจฺฉินฺนา

เอว ศัพฺท อวฺธารณฺ เข้กัับ เอโส ๑ วิเสสน ของ ปุคฺคฺโล ๑ สยกตฺตา ใน โหติ ๑ อาขยฺยาตบฺท กตฺตฺวาจก
สาธฺรฺรูปํ วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพฺท อาการ ใน วตฺวา ๑ ปฺุพฺพกาลกิริยา ใน อภาสี อิมํ วิเสสน ของ คาลา ๑
อวฺุตตกมฺม ใน อภาสี

อิสฺสุกํ กิตฺติ มจฺฉริ กิตฺติ สโร กิตฺติ วิเสสน ของ นโร สยกตฺตา ใน โหติ
๑ อาขยฺยาตบฺท กตฺตฺวาจก น ศัพฺท ปฏฺิเสธนตฺถ วากฺกรณฺมตฺเตน วิเสสน
ของ การเณน ๑ กิตฺติ วณฺณโปกฺขรตฺถาย กิตฺติ เหตุ ใน โหติ วา สองศัพฺท

ปทวิกปตต เข้ากับ วากรรมเมตเตน และ วณณไปกขรตย สารูโป
วิกติกตต ใน โหติ

จ ศัพท์ ปกขนตรโชตค เอต วิเสสน ของ อีสสาทิโทสชาติ ๆ วุตตคมม
ใน สมุจฉินัน และ สมุหต ๆ กิตบท กมมวาก ยสฺส วิเสสน ของ
ปุกคตสฺส ๆ ฉฐฉอนภิตกตต ใน สมุจฉินัน และ สมุหต มุลขจฉ
วิกติกตต ใน กตฺวา ๆ กิริยาวิเสสน ใน สมุหต โส กิติ วนตโทโส กิติ
เมธาวิ กิติ วิเสสน ของ ปุกคโล ๆ วุตตคมม ใน วุจติ มยา อนภิตกตต
ใน วุจติ ๆ อาขยตบท กมมวาก สารูโป สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์
อาการ ใน วุจติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อิม่า คาลา ฯ

ตต วิเสสน ของ ปเทศ ๆ นิทธารณ ใน คาลาปาทสฺส **น วากรรมเมตเตน** สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป
ใน คาลาปาทสฺส ๆ นิทธารณีย และ สามีสมฺพนธ ใน อตฺโถ วจีกรรมเมตเตน กิติ ลกขณสมฺปนฺนวจนเมตเตน กิติ วิเสสน
ของ การณน ๆ เหตุ ใน โหติ วจีกรรมเมตเตน วิวริย ใน ลกขณสมฺปนฺนวจนเมตเตน ๆ วิวรรณ อิติ ศัพท์ สรูป ใน
อตฺโถ ๆ ลิงคตต ฯ

วณณไปกขรตย วา สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน คาลาปาทสฺส ๆ สามีสมฺพนธ ใน อตฺโถ สรีร-
วณณสมฺปนฺนาปภาเวน เหตุ ใน โหติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงคตต ฯ

นโร สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาหุยตฺถ ใน ปทสฺส ๆ สามีสมฺพนธ ใน อตฺโถ นโร สยกตฺตา ใน โหติ ๆ
อาขยตบท กตฺตฺวาก เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ เอตฺเตน ๆ วิเสสน ของ การณน ๆ เหตุ ใน โหติ ปรลาภาทีสุ
วิเสสน ของ การณน ๆ นิमितตตฺตมี ใน อีสสามนโก ๆ กิติ สมฺนนาคโต กิติ สโร กิติ วิเสสน ของ นโร ปลายวิเรน
วิเสสน ของ มจฺเจเรน ๆ กรณ ใน สมฺนนาคโต เกรวฏิกปกฺขณน เหตุ ใน สโร นาม ศัพท์ สลฺยาโชตค
เข้ากับ สารูโป ๆ วิกติกตต ใน โหติ น ศัพท์ ปฏิเสธนตฺถ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงคตต ฯ

ยสฺส เจต สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาหุยตฺถ ใน ปททวยสฺส ๆ สามีสมฺพนธ ใน อตฺโถ จ ศัพท์ ปกขนตรโชตค
เอต วิเสสน ของ อีสสาทิโทสชาติ ๆ วุตตคมม ใน สมุจฉินัน และ สมุหต ๆ กิตบท กมมวาก ยสฺส วิเสสน ของ
ปุกคตสฺส ๆ ฉฐฉอนภิตกตต ใน สมุจฉินัน และ สมุหต อรหตฺตมคฺคคาณน กรณ ใน สมุจฉินัน และ สมุหต
มุลฆาต วิกติกมม ใน กตฺวา ๆ กิริยาวิเสสน ใน สมุหต โส กิติ วนตโทโส กิติ สมฺนนาคโต กิติ วิเสสน ของ ปุกคโล
ๆ วุตตคมม ใน วุจติ ภควตา อนภิตกตต ใน วุจติ ๆ อาขยตบท กมมวาก ฐมฺโขชปฺลยาถ กรณ ใน
สมฺนนาคโต สารูโป สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาการ ใน วุจติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงคตต ฯ

เทศนาวาสนา กาลสดุดี ใน ปาปฺณีสู่ พหู วิเสสน ของ ชนา ๆ สยกตฺตา ใน ปาปฺณีสู่ ๆ อาชฺยาตบถ
กตฺตฺวาจก โสตาปตฺติผลาทีนึ วิเสสน ของ อริยผลานึ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน ปาปฺณีสู่ อิติ ศัพฺท สฺมาปฺนฺน ฯ

สมพฺพทฺถกัฏฺฐวตฺถ สยกตฺตา ใน นิฏฺฐิตํ ฯ
กิตฺตบถ กตฺตฺวาจก ฯ

หตฺถก วตฺถ

หตฺถกวตฺถ วตฺตกมฺม ใน วุจฺเจเต

มยา อนภินิหิตกตฺตา ใน วุจฺเจเต ฯ อาชฺยาตบถ กมฺมวาจก ฯ

สฺตถา สยกตฺตา ใน กเถสิ ฯ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก **น มุณฺฑาเกน สมนฺ** สฺรูป ใน อิติ ฯ ศัพฺท ใน
อิมํ ฐมฺมเทสนํ อิมํ วิเสสน ของ ฐมฺมเทสนํ ฯ อวฺตฺตกมฺม ใน กเถสิ สวาคฺถิยํ อาชาธ ใน วิหรนฺโต ฯ อพฺภนฺตรกิริยา
ของ สฺตถา หตฺถกํ อวฺตฺตกมฺม ใน อารพฺภ ฯ สฺมานกาลกิริยา ใน กเถสิ ฯ

กิริ ศัพฺท อนฺุสฺสวนตฺถ โส กิตี วาทกฺขิตฺโต กิตี วิเสสน ของ หตฺถโก ๆ สยกตฺตา ใน วิจรฺติ ฯ อาชฺยาตบถ
กตฺตฺวาจก ตุมฺเห สยกตฺตา ใน คจฺเจยฺยาถ ฯ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก อสุกฺเวลาชฺย กาลสดุดี ใน คจฺเจยฺยาถ
นาม ศัพฺท สลฺลวาชฺตก เข้กัปป อสุกฺกุจฺจัน ฯ สฺมปาปฺณียกมฺม ใน คจฺเจยฺยาถ มยํ สยกตฺตา ใน กิริสฺสาม ฯ
อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก วาท์ อวฺตฺตกมฺม ใน กิริสฺสาม อิติ ศัพฺท อาการ ใน วตฺวา ฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน คนฺตฺวา
เอว ศัพฺท อวฺธาธณ เข้กัปป ปุเรตฺร ฯ กิริยาวิเสสน ใน คนฺตฺวา ตตฺถ วิเสสน ของ จาเน ฯ อาชาธ ใน คนฺตฺวา ฯ
ปุพฺพกาลกิริยา ใน คนฺตฺวา

ตุมฺเห สยกตฺตา ใน ปสฺสธ ฯ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก ติตฺถิยา สยกตฺตา ใน น อาคตา น ศัพฺท ปฺฏิเสธ
ใน อาคตา ฯ กิตฺตบถ กตฺตฺวาจก มม สฺมปฺทาน ใน ภาเยน ฯ เหตุ ใน อาคตา เอว ศัพฺท อวฺธาธณ เข้กัปป เอโส
ฯ วิเสสน ของ ปฺราชโย ฯ สยกตฺตา ใน โหติ ฯ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก เนสํ วิเสสน ของ ติตฺถิยานํ ฯ ภาวาทิสฺมพฺนฺธ
ใน ปฺราชโย ฯ วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพฺท สฺรูป ใน อาทีนึ วจฺนานิ อาทีนึ วิเสสน ของ วจฺนานิ ฯ อวฺตฺตกมฺม
ใน วตฺวา ฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วิจรฺติ วาทกฺขิตฺโต วิเสสน ของ หตฺถโก อณฺเณน วิเสสน ของ วจฺเนน ฯ
กรณ ใน ปฺฏิจฺจรฺนฺโต อณฺเณน วิเสสน ของ วจฺนํ ฯ อวฺตฺตกมฺม ใน ปฺฏิจฺจรฺนฺโต ฯ อพฺภนฺตรกิริยา ใน วิจรฺติ ฯ

สตุธา สยกตฺตา ใน อภาสี ๆ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก กิร ศัฟฺท อนุสฺสวณฺตถ หตฺถโก สยกตฺตา ใน
กโรตี ๆ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก เอวํ ศัฟฺท กิริยาวิเสสน ใน กโรตี อิติ ศัฟฺท อาการ ใน สุตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา
ใน ปกฺโกสาเปตฺวา ตํ วิเสสน ของ หตฺถกํ ๆ อวฺตุตฺตกมฺม ใน ปกฺโกสาเปตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปุจฺจิตฺวา

หตฺถก อาลปน กิร ศัฟฺท อนุสฺสวณฺตถ ตฺวํ สยกตฺตา ใน กโรตี ๆ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก สจฺจํ กิตฺติ
เอวํ ศัฟฺท กิตฺติ กิริยาวิเสสน ใน กโรตี อิติ ศัฟฺท อาการ ใน ปุจฺจิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วตฺวา อหํ สยกตฺตา
ใน กโรมิ ๆ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก สจฺจํ กิตฺติ (เอวํ) ศัฟฺท กิตฺติ กิริยาวิเสสน ใน กโรมิ อิติ ศัฟฺท สฺสรูป ใน วจเน
ๆ ลกฺขณ ใน วุตฺเต หตฺถเกณ อนภิตฺตกตฺตา ใน วุตฺเต ๆ ลกฺขณกิริยา ตฺวํ สยกตฺตา ใน กโรตี ๆ อาชฺยาตบถ
กตฺตฺวาจก กสฺมา เหตุ ใน กโรตี เอวํ ศัฟฺท กิริยาวิเสสน ใน กโรตี ทิ ศัฟฺท ผลชฺตก ปุคฺคโล สยกตฺตา ใน
โหตี ๆ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก เอวรูป วิเสสน ของ มุสฺสาวาทํ ๆ อวฺตุตฺตกมฺม ใน กโรนโธ ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ
ปุคฺคโล เอว ศัฟฺท อวธารณ เข้ํกัํป สีสฺมณฺฑานาติมตฺเตน ๆ วิเสสน ของ การณน ๆ เหตุ ใน โหตี นาม ศัฟฺท
สฺสณฺวาชฺตก เข้ํกัํป สมฺโณ ๆ วิกตฺติกตฺตา ใน โหตี น ศัฟฺท ปฏิเสธนฺตถ

ปน ศัฟฺท ปกฺขนฺตรชฺตก โย วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน จิโต ๆ กิตฺตบถ กตฺตฺวาจก อณฺุณิ กิตฺติ
ณฺุณานิ กิตฺติ วิเสสน ของ ปาปานิ วา สองศัฟฺท ปทวิกปฺปลถ เข้ํกัํป อณฺุณิ และ ณฺุณานิ ปาปานิ การิตกมฺม ใน
สเมตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา จิต- เอว ศัฟฺท อวธารณ เข้ํกัํป อัย ๆ วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน โหตี
ๆ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก สมฺโณ วิกตฺติกตฺตา ใน โหตี อิติ ศัฟฺท อาการ ใน วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อภาสี
อิม่า วิเสสน ของ คาธา ๆ อวฺตุตฺตกมฺม ใน อภาสี

ปุคฺคโล สยกตฺตา ใน โหตี ๆ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก น ศัฟฺท ปฏิเสธนฺตถ
มฺมณฺฑาเกณ เหตุ ใน โหตี สมฺโณ วิกตฺติกตฺตา ใน โหตี อพฺพโต วิเสสน
ของ ปุคฺคโล อลิกํ วิเสสน ของ วจัน ๆ อวฺตุตฺตกมฺม ใน ภณฺิ ๆ
อพฺภนฺตรกิริยา ของ ปุคฺคโล อิจฺฉาโลภสฺมาปนโน วิเสสน ของ ปุคฺคโล
ๆ สยกตฺตา ใน ภวิสฺสติ ๆ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก สมฺโณ วิกตฺติกตฺตา
ใน ภวิสฺสติ กิ ศัฟฺท ปุจฺจนฺตถ

จ ศัฟฺท ปกฺขนฺตรชฺตก โย วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ เหตุกตฺตา ใน สเมติ
ๆ อาชฺยาตบถ เหตุกตฺตฺวาจก อณฺุณฺณานิ วิเสสน ของ ปาปานิ ๆ
การิตกมฺม ใน สเมติ สพฺพโส ตติยาวิเสสน ใน สเมติ โส วิเสสน ของ
ปุคฺคโล ๆ วุตฺตกมฺม ใน ปวฺจฺจติ มยา อนภิตฺตกตฺตา ใน ปวฺจฺจติ ๆ

อาชญาตบท กมมวจาก หิ ศัพท์ ปทปฐณ สมิตตดา ๆ เหตุ ใน ปวจุจติ
ปาปาน ภาวาทิสมพนุช ใน สมิตตดา สมโณ สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์
อาการ ใน ปวจุจติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อิมมา คาลา ฯ

ตถล วิเสสน ของ ปทสสุ ๆ นิทธารณ ใน ปทสสุ **มุนทาเกน** สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน ปทสสุ ๆ
นิทธารณีย และ สามีสมพนุช ใน อตโธ สีสมมุนทมตเตน วิเสสน ของ การณน ๆ เหตุ ใน โหติ อิติ ศัพท์ สรูป
ใน อตโธ ๆ ลิงคตถ ฯ

อพพโต สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน ปทสสุ ๆ สามีสมพนุช ใน อตโธ สีสวเตน กิติ รุตงควเตน กิติ
ๆ ตติยาอปาทาน ใน วิรหิตอ จ สองศัพท์ ปทสมุจยตถ เข้ากับ สีสวเตน และ รุตงควเตน วิรหิตอ วิเสสน
ของ ปุคคโล อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตโธ ๆ ลิงคตถ ฯ

อลิก ภาณ สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน ปททวยสสุ ๆ สามีสมพนุช ใน อตโธ ปุคคโล สยกตถา ใน
ภวิสสตี ๆ อาชญาตบท กตตุวจาก มุสาวาท อวุตตกมม ใน ภณนโต ๆ อพพณตรกิริยา ของ ปุคคโล อปฺปตเตสุ วิเสสน
ของ อารมมณเสสุ ๆ พยาปิกาทาร ใน อิจฉาย ปตเตสุ วิเสสน ของ อารมมณเสสุ ๆ พยาปิกาทาร ใน โลเกน อิจฉาย
กิติ โลเกน กิติ ภณน ใน สมณนาคโต จ สองศัพท์ ปทสมุจยตถ เข้ากับ อปฺปตเตสุ อารมมณเสสุ อิจฉาย และ
ปตเตสุ โลเกน สมณนาคโต วิเสสน ของ ปุคคโล นาม ศัพท์ สยญาชตถ เข้ากับ สมโณ ๆ วิกติกตถา ใน
ภวิสสตี กิ ศัพท์ ปุจจนตถ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตโธ ๆ ลิงคตถ ฯ

สเมติ สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน ปทสสุ ๆ สามีสมพนุช ใน อตโธ จ ศัพท์ ปกขนตรชตถ โย วิเสสน
ของ ปุคคโล ๆ เหตุคตถา ใน วุปสเมติ ๆ อาชญาตบท เหตุคตตุวจาก ปริตตานิ กิติ มหนตานิ กิติ วิเสสน ของ
ปาปานี วา สองศัพท์ ปทวิกปฺปตถ เข้ากับ ปริตตานิ และ มหนตานิ ปาปานี ๆ การิตกมม ใน วุปสเมติ โส วิเสสน
ของ ปุคคโล ๆ วุตตกมม ใน ปวจุจติ ภควตา อนภิตกตถา ใน ปวจุจติ ๆ อาชญาตบท กตตุวจาก เตส วิเสสน
ของ ปาปานี ๆ ภาวาทิสมพนุช ใน สมิตตดา ๆ เหตุ ใน ปวจุจติ สมโณ สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาการ ใน ปวจุจติ
อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตโธ ๆ ลิงคตถ ฯ

เทศนาसाने कालसत्तुमीं पापुण्ड्रीसु पशु विसेसनं च चना च स्यकत्तदा पापुण्ड्रीसु च आशुयातपत्त
कत्तुवज्जक सोत्तापत्तुत्तिलात्तुनी विसेसनं च अरियफलानि च अवुत्तकमम पापुण्ड्रीसु अति शर्षत् समापनन च

หตุถกวคตุ สยกตถา ใน นิฏจติ ฯ

กิตบท กตตุวจาก ฯ

อถุยตรพฺรหฺมณ วตฺตุ

อถุยตรพฺรหฺมณวตฺตุ วตฺตุตถกมฺม ใน วุจฺเจเต
มยา อนภิหิตกตฺตา ใน วุจฺเจเต ๆ อาขุยตบถ กมฺมวาทก ฯ

สตุถา สยกตฺตา ใน กเถสิ ๆ อาขุยตบถ กตฺตุวาทก **น เตน ภิกฺขุ ส โหติ** สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์
อาทุยตุถ ใน อิมํ ฐมฺมเทสนํ อิมํ วิเสสน ของ ฐมฺมเทสนํ ๆ อวตฺตุตถกมฺม ใน กเถสิ เขตวเน วิสยาธาร ใน วิหรนุโต ๆ
อพฺภนฺตรกิริยา ของ สตุถา อถุยตร วิเสสน ของ พฺรหฺมณํ ๆ อวตฺตุตถกมฺม ใน อารพฺก ๆ สมานกาลกิริยา ใน กเถสิ ฯ

กิริ ศัพท์ อนุสฺสวณตุถ โส วิเสสน ของ พฺรหฺมณํ ๆ สยกตฺตา ใน จินฺเตสิ ๆ อาขุยตบถ กตฺตุวาทก
พาทิสฺมเย อาธาร ใน ปุพฺพชิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน จรนฺโต ภิกฺขุ อวตฺตุตถกมฺม ใน จรนฺโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา
ของ พฺรหฺมณํ โคตฺโม วิเสสน ของ สมนํ ๆ สยกตฺตา ใน วทฺธิ ๆ อาขุยตบถ กตฺตุวาทก อตฺตโน สามีสมฺพนุช
ใน สวเก ๆ อวตฺตุตถกมฺม ใน วทฺธิ ภิกฺขาย สมฺปทาน ใน จรนฺโต ๆ วิเสสน ของ สวเก ภิกฺขุ สรูป ใน อิติ
ฯ ศัพท์ อาการ ใน วทฺธิ

วตฺตุตฺตุ คมฺมตถกตฺตา ใน วฏฺฏติ ๆ อาขุยตบถ กตฺตุวาทก สมนฺเนน อนภิหิตกตฺตา ใน วตฺตุตฺตุ ปิ ศัพท์ อเปกฺขตุถ
เข้กัปป มํ ๆ อวตฺตุตถกมฺม ใน วตฺตุตฺตุ ภิกฺขุ สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาการ ใน วตฺตุตฺตุ อิติ ศัพท์ อาการ ใน จินฺเตสิ ฯ
โส วิเสสน ของ พฺรหฺมณํ ๆ สยกตฺตา ใน อาท ๆ อาขุยตบถ กตฺตุวาทก สตุถารํ อวตฺตุตถกมฺม ใน อุตฺตงกมิตฺวา ๆ
ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาท โภ วิเสสน ของ โคตฺม ๆ อาลปนฺน ปิ ศัพท์ อเปกฺขตุถ เข้กัปป อหํ ๆ สยกตฺตา ใน ชีวามิ
ฯ อาขุยตบถ กตฺตุวาทก ภิกฺขุ อวตฺตุตถกมฺม ใน จริตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ชีวามิ ตฺวํ สยกตฺตา ใน วทฺธาหิ ๆ
อาขุยตบถ กตฺตุวาทก ปิ ศัพท์ อเปกฺขตุถ เข้กัปป มํ ๆ อวตฺตุตถกมฺม ใน วเทหิ ภิกฺขุ สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาการ
ใน วเทหิ อิติ ศัพท์ อาการ ใน อาท ฯ

อถ กาลสตุตฺถมํ ใน อภาสิ สตุถา สยกตฺตา ใน อภาสิ ๆ อาขุยตบถ กตฺตุวาทก น วิเสสน ของ พฺรหฺมณํ
ฯ อถลิตถกมฺม ใน วตฺวา พฺรหฺมณ อาลปนฺน อหํ สยกตฺตา ใน วทฺหมิ ๆ อาขุยตบถ กตฺตุวาทก น ศัพท์ ปฏิเสธนตุถ
ภิกฺขณมตฺเตน วิเสสน ของ การเณน ๆ เหตุ ใน วทฺหมิ ภิกฺขุ สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาการ ใน วทฺหมิ หิ ศัพท์
เหตุชฺชตถ ปุคฺคโล สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขุยตบถ กตฺตุวาทก น ศัพท์ ปฏิเสธนตุถ วิสํ วิเสสน ของ ฐมฺมํ ฯ

อวุตตกมม ใน วตตโนโต สมหาทาย สمانกาลกิริยา ใน วตตโนโต ๆ อพภนตรกิริยา ของ ปุคฺคโล นาม ศัพท์ สลยฺหาชตฺก เข้ากับ ภิกฺขุ ๆ วิกตีกตฺตา ใน โหติ ปน ศัพท์ ปกฺขนตรชตฺก โย วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน จรติ ๆ อาขยาตบพ กตฺตฺวาจก สพฺพสงฺขาเร อวุตตกมม ใน สงฺขาย ๆ กรณ ใน จรติ โส วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบพ กตฺตฺวาจก นาม ศัพท์ สลยฺหาชตฺก เข้ากับ ภิกฺขุ ๆ วิกตีกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพท์ อาการ ใน วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อภาสิ อีมา วิเสสน ของ คาลา ๆ อวุตตกมม ใน อภาสิ

โส วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน โหติ อาขยาตบพ กตฺตฺวาจก น ศัพท์ ปฏิเสธนตฺถ เตน วิเสสน ของ การณน ๆ เหตุ ใน โหติ ภิกฺขุ วิกตีกตฺตา ใน โหติ ปุคฺคโล สยกตฺตา ใน ภิกฺขเต ๆ อาขยาตบพ กตฺตฺวาจก ยาวตา วิเสสน ของ การณน ๆ เหตุ ใน ภิกฺขเต ปเร วิเสสน ของ ชเน ๆ อกถิตกมม ใน ภิกฺขเต ปุคฺคโล สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบพ กตฺตฺวาจก วิสฺ วิเสสน ของ ธมฺม ๆ อวุตตกมม ใน สมหาทาน ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน โหติ ภิกฺขุ วิกตีกตฺตา ใน โหติ น ศัพท์ ปฏิเสธนตฺถ ตาวตา วิเสสน ของ การณน ๆ เหตุ ใน ภิกฺขุ

โย วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน โหติ และ จรติ ๆ อาขยาตบพ กตฺตฺวาจก อธิ วิเสสน ของ สาสเน ๆ ภินฺนาธาร ใน ปุคฺคโล ปุณฺณํ กิตฺติ ปาปํ กิตฺติ อวุตตกมม ใน วาเหตฺวา จ สองศัพท์ ปทสมฺมจฺยตฺถ เข้ากับ ปุณฺณํ และ ปาปํ วาเหตฺวา ปุพฺพกาลกิริยา ใน โหติ พฺรหฺมจริยวา วิกตีกตฺตา ใน โหติ สงฺขาย กรณ ใน จรติ โลก อารฺหา ใน จรติ โส วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ วุตตกมม ใน วุจฺจติ มยา อนภิทกตฺตา ใน วุจฺจติ ๆ อาขยาตบพ กมฺมวาทก เว ศัพท์ ปทปฺปฺรณ ภิกฺขุ สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาการ ใน วุจฺจติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อีมา คาลา ๆ

ตตฺถ วิเสสน ของ ปทสฺสุ ๆ นิทธารณ ใน ปทสฺสุ **ยวตา** สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน ปทสฺสุ ๆ นิทธารณีย และ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺถ ปุคฺคโล สยกตฺตา ใน ภิกฺขติ ๆ อาขยาตบพ กตฺตฺวาจก ยตฺถเตน วิเสสน ของ การณน ๆ เหตุ ใน ภิกฺขติ ปเร วิเสสน ของ ชเน ๆ อกถิตกมม ใน ภิกฺขติ โส วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบพ กตฺตฺวาจก เตน กิตฺติ ภิกฺขนมตฺเตน กิตฺติ วิเสสน ของ การณน เตน วิวริย

ใน ภิกขุขมมตฺเตน ๆ วิวรรณ การณน เหตุ ใน โหติ นาม ศัพท์ สลฺลาชตฺก เข้ากับ ภิกขุ ๆ วิกตฺกตฺตา ใน โหติ น ศัพท์ ปฏิเสธนตฺถ อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

วิส สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สฺรูป ใน ปทสฺส ๆ สามีสฺมพฺนฺธ ใน อตฺโถ ปุคฺคโล สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบท กตฺตุวาจก วิสฺม วิเสสน ของ รมฺม วิสฺคนฺธ กิตฺตี กายกมฺมาทิกํ กิตฺตี วิเสสน ของ รมฺม ๆ สองบท อวฺตตฺกมฺม ใน จรฺนโถ วา สองศัพท์ ปทวิกปฺปตฺถ เข้ากับ วิสฺม รมฺม และ วิสฺคนฺธ กายกมฺมาทิกํ รมฺม สฺมาทาย สฺมานกาลกิริยา ใน จรฺนโถ ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ ปุคฺคโล นาม ศัพท์ สลฺลาชตฺก เข้ากับ ภิกขุ ๆ วิกตฺกตฺตา ใน โหติ น ศัพท์ ปฏิเสธนตฺถ อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

โยธ สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สฺรูป ใน ปทสฺส ๆ สามีสฺมพฺนฺธ ใน อตฺโถ โย วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบท กตฺตุวาจก อธิ วิเสสน ของ สาสเน ๆ ภินฺนาธาร ใน ปุคฺคโล ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ อุกฺกั ฯ กิตฺตี เอตฺ กิตฺตี วิเสสน ของ ปุณฺณํ และ ปาปํ ๆ อวฺตตฺกมฺม ใน วาเหตุวา และ ปนฺนุทฺติวา จ สองศัพท์ ปทสฺมจฺจยตฺถ เข้ากับ ปุณฺณํ และ ปาปํ มคฺคพฺรหฺมจฺริเยน กรณ ใน วาเหตุวา และ ปนฺนุทฺติวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน โหติ วาเหตุวา วิวริย ใน ปนฺนุทฺติวา ๆ วิวรรณ พฺรหฺมจฺริยวา วิกตฺกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

สงฺขาย สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สฺรูป ใน ปทสฺส ๆ สามีสฺมพฺนฺธ ใน อตฺโถ ญาณน กรณ ใน จรฺติ อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

โลก สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สฺรูป ใน ปทสฺส ๆ สามีสฺมพฺนฺธ ใน อตฺโถ ปุคฺคโล สยกตฺตา ใน จรฺติ ๆ อาขยาตบท กตฺตุวาจก ขนฺธาทีโลก ภินฺนาธาร ใน รมฺเม อิมํ กิตฺตี อชฺชตฺติกา กิตฺตี วิเสสน ของ ขนฺธา อิมํ กิตฺตี พาหิรา กิตฺตี วิเสสน ของ ขนฺธา ๆ สองบท ลิงฺคตฺถ และ สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สฺรูป ใน เหวํ ๆ ศัพท์ กิริยาวิเสสน ใน ขานิตฺวา ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ สพฺเพ ๆ วิเสสน ของ รมฺเม ๆ อวฺตตฺกมฺม ใน ขานิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน จรฺติ โส วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ วฺตตฺกมฺม ใน วุจฺจติ ภควตา อนภิตฺกตฺตา ใน วุจฺจติ ๆ อาขยาตบท กมฺมวาจก เตน วิเสสน ของญาณน ๆ กรณ ภินฺน- กิลฺสานํ ภาวาทิสฺมพฺนฺธ ใน ภินฺนตฺตา ๆ เหตุ ใน วุจฺจติ ภิกขุ สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาการ ใน วุจฺจติ อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

เทศนาวาसाने กาลสฺตฺตฺมึ ใน ปาปฺณีสฺสุ พหุ วิเสสน ของ ชนา ๆ สยกตฺตา ใน ปาปฺณีสฺสุ ๆ อาขยาตบท กตฺตุวาจก โสตาปตฺติผลาทีนึ วิเสสน ของ อริยผลานึ ๆ อวฺตตฺกมฺม ใน ปาปฺณีสฺสุ อิติ ศัพท์ สฺมาปฺนฺน ฯ

อณฺยตฺรพฺราหฺมณฺวตฺถ สยกตฺตา ใน นิฏฺจิตฺํ ๆ

กิตฺบท กตฺตุวาจก ฯ

ติตฺถิย วตฺถุ

ติตฺถิยวตฺถุ วุตฺตกมฺม ใน วุจฺเจเต

มยา อนภิตฺตกตฺตา ใน วุจฺเจเต ๆ อาขุยาตบถ กมฺมวาทก ฯ

สตฺถา สยกตฺตา ใน กเถสิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาทก **น โมนเน** สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาทยตฺถ ใน อิมํ ฌมฺมเทสนํ อิมํ วิเสสน ของ ฌมฺมเทสนํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน กเถสิ เขตฺวเน วิสยาธาร ใน วิหรนฺโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ สตฺถา ติตฺถิเย อวุตฺตกมฺม ใน อารพฺก ๆ สมนกาลกิริยา ใน กเถสิ ฯ

กิริ ศัพท์ อนุสฺสวณฺตฺถ เต วิเสสน ของ ติตฺถิยา ๆ สยกตฺตา ใน ปกฺกมนฺติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาทก ภุตฺตฺถจฺจเนสฺส อธาร ใน กตฺวา มนุสฺसानํ สมนฺปทาน ใน กตฺวา อนุโมทนํ อวุตฺตกมฺม ใน กตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วตฺวา เขมํ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาทก สฺขํ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาทก อายุ สยกตฺตา ใน วทฺตฺตฺถ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาทก กลลํ สยกตฺตา ใน อตฺถิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาทก นาม ศัพท์ สลฺยวาทก เข้กัปป อสฺสฺกฺจฺจเน ๆ อธาร ใน อตฺถิ กณฺณโก สยกตฺตา ใน อตฺถิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาทก นาม ศัพท์ สลฺยวาทก เข้กัปป อสฺสฺกฺจฺจเน ๆ อธาร ใน อตฺถิ คนฺตุํ ตุมตฺถกตฺตา ใน น วญฺญติ น ศัพท์ ปฏิเสธ ใน วญฺญติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาทก ตุมเหหิ อนภิตฺตกตฺตา ใน คนฺตุํ เอวรูปํ วิเสสน ของ จานํ ๆ สมนฺปาปฺณียกมฺม ใน คนฺตุํ อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน อาทินา นเยน อาทินา วิเสสน ของ นเยน ๆ ตติยวิเสสน ใน วตฺวา มงฺคลํ อวุตฺตกมฺม ใน วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปกฺกมนฺติ ฯ

ปน ศัพท์ วากฺขารมฺภ กิกฺขุ สยกตฺตา ใน ปกฺกมนฺติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาทก ปจฺมโพธิยํ กาลสตฺตมํ ใน ปกฺกมนฺติ อนุโมทนาทินํ วิเสสน ของ วตฺตานํ ๆ สามีสมนฺพฺนฺธ ใน อนนฺนุญฺญาตกาเล ๆ กาลสตฺตมํ ใน ปกฺกมนฺติ ภตฺตคฺเค อธาร ใน อกตฺวา สมนฺปทาน ใน อกตฺวา อนุโมทนํ อวุตฺตกมฺม ใน อกตฺวา ว ศัพท์ อวธารณ เข้กัปป อกตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปกฺกมนฺติ ฯ

มนุสฺสา สยกตฺตา ใน อุชฺฌายีสุ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาทก มยํ สยกตฺตา ใน สฺถนํ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาทก ติตฺถิยานํ สามีสมนฺพฺนฺธ ใน สนฺติกา ๆ อปาทาน ใน สฺถนํ มงฺคลํ อวุตฺตกมฺม ใน สฺถนํ ปน ศัพท์ ปกฺกนฺตรโชนฺทก ภาทฺตา สยกตฺตา ใน ปกฺกมนฺติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาทก ว ศัพท์ อวธารณ เข้กัปป ตฺถุหฺนีฏฺตา ๆ วิเสสน ของ ภาทฺตา อิติ ศัพท์ อาการ ใน อุชฺฌายีสุ ฯ

ภิกขุ สยกตฺตา ใน อารโหเจสฺสุ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ตํ วิเสสน ของ อตถํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน อารโหเจสฺสุ สตฺถุ สมฺปทาน ใน อารโหเจสฺสุ ฯ

สตฺถา สยกตฺตา ใน อนุชานิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ภิกขเว อาลปน ตุมฺเห สยกตฺตา ใน กโรธ และ กเถถ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อิตฺโต วิเสสน ของ กาลโต ๆ อปาทาน ใน ปตฺติฏฺจาย ๆ กิริยาวิเสสน ใน กโรธ และ กเถถ ภตฺตคฺคาทิสฺสุ วิเสสน ของ จาเนสฺสุ ๆ อาธาร ใน กโรธ ยถาสฺขํ กิริยาวิเสสน ใน กโรธ อนุโมทนํ อวุตฺตกมฺม ใน กโรธ อุนิสิณฺนํ อวุตฺตกมฺม ใน กเถถ อิติ ศัพท์ อาการ ใน อนุชานิ ฯ เต วิเสสน ของ ภิกขุ ๆ สยกตฺตา ใน กรีสฺสุ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ตถา ศัพท์ กิริยาวิเสสน ใน กรีสฺสุ ฯ

มนุสฺสา สยกตฺตา ใน วิจฺรณฺติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อนุโมทนาทินิ วิเสสน ของ วตฺตานิ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน สฺถนฺดา ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ มนุสฺสา อุตฺสาหปฺปตฺตา วิเสสน ของ มนุสฺสา ภิกขุ อวุตฺตกมฺม ใน นิมนฺเตควา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วิจฺรณฺติ สกฺกาโร อวุตฺตกมฺม ใน กโรนฺดา ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ใน วิจฺรณฺติ ฯ

ติตฺถิยา สยกตฺตา ใน อฺชฺฌายีสฺสุ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก มุณีโน วิเสสน ของ มยฺย ๆ สยกตฺตา ใน กโรมฺม ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก โมนํ อวุตฺตกมฺม ใน กโรมฺม สวากา สยกตฺตา ใน วิจฺรณฺติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก โคตมสฺส วิเสสน ของ สมณสฺส ๆ สามีสฺมพฺนฺธ ใน สวากา ภตฺตคฺคาทิสฺสุ วิเสสน ของ จาเนสฺสุ ๆ อาธาร ใน วิจฺรณฺติ มหากถํ อวุตฺตกมฺม ใน กเถนฺดา ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ใน วิจฺรณฺติ อิติ ศัพท์ อาการ ใน อฺชฺฌายีสฺสุ ฯ

สตฺถา สยกตฺตา ใน อภาสิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ตํ วิเสสน ของ อตถํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน สุตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วตฺวา ภิกขเว อาลปน อหํ สยกตฺตา ใน วทามิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก น ศัพท์ ปฏฺิเสธนฺตฺถ คฺคฺคาทิสฺส วิเสสน ของ การณฺน ๆ เหตุ ใน วทามิ มฺมุํ สฺสรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาการ ใน วทามิ

หิ ศัพท์ เหตุไซตฺถก เอกจฺเจ วิเสสน ของ ชนา ๆ สยกตฺตา ใน น กเถนฺติ น ศัพท์ ปฏฺิเสธ ใน กเถนฺติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อชานฺนตา อพฺภนฺตรกิริยา ของ ชนา เอกจฺเจ วิเสสน ของ ชนา ๆ สยกตฺตา ใน น กเถนฺติ น ศัพท์ ปฏฺิเสธ ใน กเถนฺติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อวิสารทตฺถาย เหตุ ใน กเถนฺติ

เอกจฺเจ วิเสสน ของ ชนา ๆ สยกตฺตา ใน น กเถนฺติ น ศัพท์ ปฏฺิเสธ ใน กเถนฺติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อถฺถา วิเสสน ของ ชนา ๆ สยกตฺตา ใน มา ชานีสฺสุ มา ศัพท์ ปฏฺิเสธ ใน ชานีสฺสุ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก โน สามีสฺมพฺนฺธ ใน อติสยตฺถํ อิมํ วิเสสน ของ อติสยตฺถํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน ชานีสฺสุ อิติ ศัพท์ สฺสรูป ใน มจฺเจเรน ๆ เหตุ ใน กเถนฺติ

ตสฺมา เหตุ ใน โหติ ปุคฺคโล สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก น ศัพท์ ปฏฺิเสธนฺตฺถ โมนมตฺเตน วิเสสน ของ การณฺน ๆ เหตุ ใน โหติ มฺมุํ วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ ปน ศัพท์ ปกฺขนฺตรไซตฺถก ปุคฺคโล

สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยตบถ กตฺตฺวาจก ปาปฺวูปสมเนน เหตุ ใน โหติ นาม ศัพท์ สลฺลาชิตก เจ้ากับ มุนิ ๆ วิกตีกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพท์ อาการ ใน วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อภาสิ อีมา วิเสสน ของ คาลา ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน อภาสิ

มฺพฺหฺรูป กิตฺติ อวิทฺทสุ กิตฺติ วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยตบถ กตฺตฺวาจก น ศัพท์ ปฏิเสธนตฺถ โมเนน เหตุ ใน โหติ มุนิ วิกตีกตฺตา ใน โหติ จ ศัพท์ ปกฺขนฺตรชิตก โย กิตฺติ ปณฺชิตโต กิตฺติ วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน ปรีวชฺเชติ ๆ อาขยตบถ กตฺตฺวาจก ตฺถ อวฺตฺตกมฺม ใน ปคฺคยฺห ๆ สมานกากิริยา ใน (จิตฺโต ๆ วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ อุปฺมาลึงคตฺถ) อิว ศัพท์ อุปฺมาชิตก เจ้ากับ ตฺถ ปคฺคยฺห จิตฺโต ปุคฺคโล วรฺ วิเสสน ของ ธมฺม ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน อาทาย ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปรีวชฺเชติ ปาปานิ อวฺตฺตกมฺม ใน ปรีวชฺเชติ โส วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยตบถ กตฺตฺวาจก มุนิ วิกตีกตฺตา ใน โหติ โส วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยตบถ กตฺตฺวาจก เตน วิเสสน ของ การณฺน ๆ เหตุ ใน โหติ มุนิ วิกตีกตฺตา ใน โหติ โย วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน มฺนาติ ๆ อาขยตบถ กตฺตฺวาจก อฺโห วิเสสน ของ อตฺเถ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน มฺนาติ โสเก ภินฺนาธาร ใน อตฺโถ โส วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ วฺตฺตกมฺม ใน ปฺวฺจฺจติ มยา อนภิตฺตกตฺตา ใน ปฺวฺจฺจติ ๆ อาขยตบถ กตฺตฺวาจก มุนิ สมภวาน ใน ปฺวฺจฺจติ เตน วิเสสน ของ การณฺน ๆ เหตุ ใน ปฺวฺจฺจติ อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน อีมา คาลา ๆ

ตตฺถ วิเสสน ของ ปทฺเสสุ ๆ นิทฺธารณฺน ใน ปทฺสฺส **น โมเนน** สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สฺรูป ใน ปทฺสฺส ๆ นิทฺธารณฺนีย และ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ

หิ ศัพท์ ทพฺหิกรณชิตก ปุคฺคโล สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยตบถ กตฺตฺวาจกามิ ศัพท์ อนฺุคฺคหตฺถ โมเนยฺยปฏิปทา สงฺขาเตน วิเสสน ของ มคฺคณฺณโมเนน ๆ เหตุ ใน โหติ นาม ศัพท์ สลฺลาชิตก เจ้ากับ มุนิ ๆ วิกตีกตฺตา ใน โหติ ปน ศัพท์ อฺรุจิสฺสูจนตฺถ ปทฺ วฺตฺตกมฺม ใน วฺตฺตํ ภควตา อนภิตฺตกตฺตา ใน วฺตฺตํ ๆ กิตฺตบถ กมฺมวาทก

อิธ วิเสสน ของ คากาย์ ๆ ภินนธาร ใน ปทํ์ ตุนหฺ์ภาวํ อวุดตกมฺม ใน สนธาย ๆ กิริยาวิเสสน ใน วุดตํ โมนน
สรูป ใน อิติ ศัพท์ สรูป ใน ปทํ์ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงคตฺถ ๖

มฺพฺหรูป สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน ปทสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ ตฺจจฺจรูป วิเสสน ของ ปุคฺคโล
อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงคตฺถ ๖

อวิทฺทสฺ สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน ปทสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ อวิทฺท วิเสสน ของ ปุคฺคโล
อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงคตฺถ ๖

หิ ศัพท์ วากยารมฺภ เหวรูป กิตฺตี ตฺถุหฺ์ภูโต กิตฺตี วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน น โหติ น ศัพท์
ปฺฏิเสธ ใน โหติ ๆ อาขยาดบท กตฺตฺวาจก ปิ ศัพท์ อเปกขตฺถ เข้ากัปฺ ตฺถุหฺ์ภูโต นาม ศัพท์ สลฺยธาไซตฺถก เข้ากัปฺ มฺนิ ๆ
วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ

อลฺวา ศัพท์ อปรนฺย โส วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน น โหติ น ศัพท์ ปฺฏิเสธ ใน โหติ ๆ อาขยาดบท
กตฺตฺวาจก นาม ศัพท์ สลฺยธาไซตฺถก เข้ากัปฺ โมนยฺยมฺนิ ๆ วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ ปน ศัพท์ วิเสธไซตฺถก โส
วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาดบท กตฺตฺวาจก ตฺจจฺจสฺภาโว กิตฺตี อลฺยธาณิ กิตฺตี วิกตฺติกตฺตา
ใน โหติ จ สองศัพท์ ปทสมฺจฺจยตฺถ เข้ากัปฺ ตฺจจฺจสฺภาโว และ อลฺยธาณิ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงคตฺถ ๖

โย จ คุลฺวํ ปคฺคยฺท สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน คากาปทสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ หิ ศัพท์
ตฺปฺปาฎิกรณไซตฺถก ปุคฺคโล สยกตฺตา ใน หฺรติ และ ปกฺขิปติ ๆ อาขยาดบท กตฺตฺวาจก ยถา ศัพท์ อฺปฺมาไซตฺถก ตฺถํ
อวุดตกมฺม ใน คเหตุวฯ ๆ สมานกาลกิริยา ใน จิตฺตฺตฺถ วิเสสน ของ ปุคฺคโล เจ ศัพท์ ปริกปฺปตฺถ อติเรกํ วิเสสน
ของ วตฺถุ ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาดบท กตฺตฺวาจก เจ ศัพท์ ปริกปฺปตฺถ อุนกํ วิเสสน ของ วตฺถุ ๆ
สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาดบท กตฺตฺวาจก โย วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน หฺรติ ปริวชฺเชติ และ
เหตุกตฺตา ใน ปฺริปฺเรติ หฺรติ และ ปริวชฺเชติ อาขยาดบท กตฺตฺวาจก ปฺริปฺเรติ อาขยาดบท เหตุกตฺตฺวาจก เหว
ศัพท์ อวธารณ เข้ากัปฺ เหว ๆ ศัพท์ อฺปฺเมยฺยไซตฺถก อติเรกํ วิเสสน ของ วตฺถุ ๆ อวุดตกมฺม ใน หฺรนฺโต ๆ
วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ อฺปฺมาลิงคตฺถ วย ศัพท์ อฺปฺมาไซตฺถก เข้ากัปฺ อติเรกํ หฺรนฺโต ปุคฺคโล ปาปํ อวุดตกมฺม ใน
หฺรติ และ ปริวชฺเชติ หฺรติ สลฺยธาณิ ปริวชฺเชติ สลฺยธา

อุนกํ วิเสสน ของ วตฺถุ ๆ อวุดตกมฺม ใน ปกฺขิปนฺโต ๆ วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ อฺปฺมาลิงคตฺถ วย ศัพท์
อฺปฺมาไซตฺถก เข้ากัปฺ อุนกํ ปกฺขิปนฺโต ปุคฺคโล กุสลํ การิตกมฺม ใน ปฺริปฺเรติ อติเรกํ หฺรนฺโต วย ปาปํ หฺรติ ปริวชฺเชติ
วิริย ใน อุนกํ ปกฺขิปนฺโต วย กุสลํ ปฺริปฺเรติ ๆ วิวรณ

จ ปน สองศัพท์ นิปาตสมุห ปุคฺคโล สยกตฺตา ใน ปรีวฺชเชติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก เหว่ ศัพท์ กิริยาวิเสสน ใน กรโหนโต ๆ อพฺพนฺตฺรกีริยา ของ ปุคฺคโล สีสสมาริปลฺยาวิมฺตฺติวิมฺตฺติลาณทสฺสนสงฺขาตฺ กิติ วรฺ กิติ อุตฺตมฺ กิติ วิเสสน ของ รมฺมฺ เหว่ ศัพท์ อวธารณ เข้ากัับ อุตฺตมฺ วรฺ วิวริย ใน อุตฺตมเมว ๆ วิวรณ รมฺมฺ อวุตฺตกมฺม ใน อาทาย ๆ ปุพฺพกาลกีริยา ใน ปรีวฺชเชติ ปาปานิ กิติ อุกฺสฺลกมฺมานิ กิติ อวุตฺตกมฺม ใน ปรีวฺชเชติ ปาปานิ วิวริย ใน อุกฺสฺลกมฺมานิ ๆ วิวรณ อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ๖

ส มฺนิ สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สฺรูป ใน ปททวยสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ โส วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก นาม ศัพท์ สลฺลาไซตฺก เข้ากัับ มฺนิ ๆ วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ๖

เตน โส มฺนิ สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สฺรูป ใน ปทานํ ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ เจ ศัพท์ ปริกปฺปตฺถ ปุจฺจา สยกตฺตา ใน ภเวยฺย ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ปน ศัพท์ วากฺยารมฺภ โส วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก กสฺมา เหตุ ใน โหติ มฺนิ วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน ปุจฺจา

วิสสฺชชนํ ลิงฺคตฺถ ยํ วิเสสน ของ วุตฺตการณํ ๆ ลิงฺคตฺถ เภจฺจา อาธาร ใน วุตฺต- โส วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก เตน วิเสสน ของ การณณ ๆ เหตุ ใน โหติ มฺนิ วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน วิสสฺชชนํ อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ๖

โย มฺนาติ อฺโห โลเก สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ ใน คาถาปาทสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ โย วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน มฺนาติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก อิมสฺมึ วิเสสน ของ ขนฺธาทีโลเก ๆ ภินฺนาธาร ใน อตฺเต ตฺลํ อวุตฺตกมฺม ใน อโรเปตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกีริยา ใน มินฺนโต ๆ วิเสสน ของ (ปุคฺคโล) ๆ อฺปมาลิงฺคตฺถ วิย ศัพท์ อฺปมาไซตฺก เข้ากัับ ตฺลํ อโรเปตฺวา มินฺนโต ปุคฺคโล อิเม กิติ อชฺฌตฺติกา กิติ วิเสสน ของ ขนฺธา ๆ ลิงฺคตฺถ อิเม กิติ พาหิรา กิติ วิเสสน ของ ขนฺธา ๆ ลิงฺคตฺถ อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน อาทินา นเยน อาทินา วิเสสน ของ นเยน ๆ ตติยาวิเสสน ใน มฺนาติ อิเม กิติ อฺโห กิติ วิเสสน ของ อตฺเต ๆ อวุตฺตกมฺม ใน มฺนาติ อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ๖

มฺนิ เตน ปวฺจฺจติ สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สฺรูป ใน คาถาปาทสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ โส วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ วุตฺตกมฺม ใน ปวฺจฺจติ ภควตา อนภิตฺตกตฺตา ใน ปวฺจฺจติ ๆ อาขยาตบท กมฺมวากฺก เตน วิเสสน ของ การณณ ๆ เหตุ ใน ปวฺจฺจติ มฺนิ สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาการ ใน ปวฺจฺจติ เหว่ ศัพท์ อวธารณ เข้ากัับ ปวฺจฺจติ อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ๖

เทศนาวาสนา กาลสตุตมี ใน ปาปฺณีสฺส พหุ วิเสสน ของ ชนา ๆ สยกตฺตา ใน ปาปฺณีสฺส ๆ อาขยาตบพ
กตฺตฺวาจก โสตาปตฺติผลาทีนึ วิเสสน ของ อริยผลานึ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน ปาปฺณีสฺส อิติ ศักฺท สฺมาปฺนฺน ฯ

ติตฺถิยวตฺถุ สยกตฺตา ใน นิฏฺฐิตํ ฯ

กิตฺตบพ กตฺตฺวาจก ฯ

อริยพาลิสฺสิก วตฺถุ

อริยพาลิสฺสิกวตฺถุ วุตฺตกมฺม ใน วุจฺจเต

มยา อนภิตฺตกตฺตา ใน วุจฺจเต ฯ อาขยาตบพ กมฺมวาทก ฯ

สตุถา สยกตฺตา ใน กเถสิ ฯ อาขยาตบพ กตฺตฺวาจก **น เคน อริโย โหติ** สฺรูป ใน อิติ ฯ ศักฺท อาทฺยตฺถ ใน
อิมํ ฐมฺมเทสนํ อิมํ วิเสสน ของ ฐมฺมเทสนํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน กเถสิ เขตฺวาเน วิสยาธาร ใน วิหรนฺโต ฯ อพฺภนฺตรกิริยา
ของ สตุถา เอกํ วิเสสน ของ พาลิสฺสิกํ นาม ศักฺท สลฺยาไซตฺก เข้กัป อริยํ ๆ วิเสสน ของ พาลิสฺสิกํ ๆ อวุตฺตกมฺม
ใน อารพฺภ ฯ สฺมานกาลกิริยา ใน กเถสิ ฯ

หิ ศักฺท สงฺเขปไซตฺก เอกทิวสํ กาลสตุตมี ใน อากจฺจติ สตุถา สยกตฺตา ใน อากจฺจติ ฯ อาขยาตบพ กตฺตฺวาจก
ตฺสฺส วิเสสน ของ พาลิสฺสิกสฺส ฯ สามีสมฺพนฺธ ใน อฺปนฺนีสฺสยํ โสตาปตฺติคคฺคฺสฺส สามีสมฺพนฺธ ใน อฺปนฺนีสฺสยํ ๆ อวุตฺตกมฺม
ใน ทิสฺวา ฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน จริตฺวา สวตฺถิยา สามีสมฺพนฺธ ใน อุตฺตรทวารคามे ฯ อาธาร ใน จริตฺวา ปีนฺุทาย
สมฺปทาน ใน จริตฺวา ฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อากจฺจติ ภิกฺขุสงฺฆมฺปริวฺโต วิเสสน ของ สตุถา ตโต วิเสสน ของ
จานโต ฯ อปาทาน ใน อากจฺจติ ฯ

ตฺสฺมี วิเสสน ของ ขณฺเณ ฯ กาลสตุตมี ใน อฏฺฐาสึ โส วิเสสน ของ พาลิสฺสิกโก ฯ สยกตฺตา ใน อฏฺฐาสึ ฯ
อาขยาตบพ กตฺตฺวาจก พลิสฺเสน กรณฺ ใน คณฺหนฺโต มจฺเจ อวุตฺตกมฺม ใน คณฺหนฺโต ฯ อพฺภนฺตรกิริยา ของ พาลิสฺสิกโก
พฺุทฺธปฺมฺุขํ วิเสสน ของ ภิกฺขุสงฺฆํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน ทิสฺวา ฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ฉนฺุเทตฺวา พลิสฺยญฺุจึ อวุตฺตกมฺม
ใน ฉนฺุเทตฺวา ฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อฏฺฐาสึ ฯ

สตุลา สยกตฺตา ใน ปุจฺฉิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ตสฺส วิเสสน ของ พาลิสฺสิกสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อวิหุเร ๆ วิเสสน ของ จาเน ๆ อาธาร ใน จิโต นินฺวตฺติตฺวา ปุพฺพกาลกิริยา ใน จิโต ๆ วิเสสน ของ สตุลา ตฺวํ สยกตฺตา ใน อสิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก กิณฺนาโม วิกติกตฺตา ใน อสิ ตฺวํ สยกตฺตา ใน อสิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก กิณฺนาโม วิกติกตฺตา ใน อสิ อิติ ศัพฺท อาการ ใน ปุจฺฉิ สาริปฺตฺตฺเถราทินํ วิเสสน ของ มหาเถรานํ ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน นามานิ ๆ อวฺตุตฺตกมฺม ใน ปุจฺฉิ ๆ ปี ศัพฺท อเปกฺขตฺถ เข้กัปป เต ๆ วิเสสน ของ มหาเถรา ๆ สยกตฺตา ใน กถยีสฺสุ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อหํ สยกตฺตา ใน อมฺหิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก สาริปฺตฺโต วิกติกตฺตา ใน อมฺหิ อหํ สยกตฺตา ใน อมฺหิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก โมคฺคฺลลาโน วิกติกตฺตา ใน อมฺหิ อิติ ศัพฺท อาการ ใน กถยีสฺสุ อตฺตโน สองบถ สามีสมฺพนฺธ ใน นามานิ ๆ อวฺตุตฺตกมฺม ใน กถยีสฺสุ ๆ

พาลิสฺสโก สยกตฺตา ใน จินฺเตสิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก สตุลา สยกตฺตา ใน ปุจฺฉิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก สพฺเพสํ วิเสสน ของ ภิกฺขุณฺํ ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน นามานิ ๆ อวฺตุตฺตกมฺม ใน ปุจฺฉิตฺติ สตุลา สยกตฺตา ใน ปุจฺฉิสฺสตี ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อปี ศัพฺท อเปกฺขตฺถ เข้กัปป มม ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน นามํ ๆ อวฺตุตฺตกมฺม ใน ปุจฺฉิสฺสตี มลฺลเย ศัพฺท สํสยตฺถ อิติ ศัพฺท อาการ ใน จินฺเตสิ ๆ

สตุลา สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ตสฺส วิเสสน ของ พาลิสฺสิกสฺส ๆ ภาวาทิสมฺพนฺธ ใน อิจฺฉํ ๆ อวฺตุตฺตกมฺม ใน ญตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปุจฺฉิตฺวา

อุปาสก อาลปน ตฺวํ สยกตฺตา ใน อสิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก นาม ศัพฺท สยฺญาไซตฺถ เข้กัปป โโก ๆ วิกติกตฺตา ใน อสิ อิติ ศัพฺท อาการ ใน ปุจฺฉิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ญตฺวา ฆนฺเต อาลปน อหํ สยกตฺตา ใน อมฺหิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก นาม ศัพฺท สยฺญาไซตฺถ เข้กัปป อริโย ๆ วิกติกตฺตา ใน อมฺหิ อิติ ศัพฺท สรูป ใน วจเน ๆ ลกฺขณ ใน ญตฺเต พาลิสฺสเกน อนภินฺทกตฺตา ใน ญตฺเต ๆ ลกฺขณกิริยา อุปาสก อาลปน ตาทีโส กิตี ปาณาติปาทิ กิตี วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก น ศัพฺท ปฏิเสธนตฺถ นาม ศัพฺท สยฺญาไซตฺถ เข้กัปป อริโย ๆ วิกติกตฺตา ใน โหติ ปน ศัพฺท ปกฺขนฺตรไซตฺถ ปุคฺคโล สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อริโย วิกติกตฺตา ใน โหติ มหาชนสฺส ฉนฺนิจฺจกมฺม ใน อวิหีสฺน- อวิหีสฺนภาเว อาธาร ใน จิโต ๆ วิเสสน ของ ปุคฺคโล อิติ ศัพฺท อาการ ใน ญตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาห อิมํ วิเสสน ของ คาลํ ๆ อวฺตุตฺตกมฺม ใน อาห

ปุคฺคโล สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก น ศัพฺท ปฏิเสธนตฺถ เตน วิเสสน ของ การณฺเนน ๆ เหตุ ใน โหติ อริโย วิกติกตฺตา ใน โหติ ปุคฺคโล สยกตฺตา ใน หีสฺติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก เยน วิเสสน

ของ การณน ๆ เหตุ ใน หีสติ ปาณานิ อวุตตกมม ใน หีสติ ปุคฺคโล
วุตตกมม ใน ปวฺจจติ มยา อนภิตกตติตา ใน ปวฺจจติ ๆ อาขยตบถ
กมฺมวจาก อหีสตา เหตุ ใน ปวฺจจติ สพฺพปาณานํ ญฺญิจฺจกมม ใน อหีสตา
อริโย สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาการ ใน ปวฺจจติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อิมํ คาลํ ฯ

ตตถ วิเสสน ของ ปทสฺส ๆ นิทฺธารณ ใน ปทสฺส **อหีสตา** สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน ปทสฺส ๆ นิทฺธารณ
และ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺถโถ อหีสเนน เหตุ ใน ปวฺจจติ อิติ สรูป ใน อตฺถโถ ๆ ลิงฺคตถ ฯ

อิทํ วิเสสน ของ อตฺถรูป ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยตบถ กตฺตวจาก วุตฺตํ วิกติกตฺตา ใน โหติ
ปุคฺคโล สยกตฺตา ใน หีสติ ๆ อาขยตบถ กตฺตวจาก เยน วิเสสน ของ การณน ๆ เหตุ ใน หีสติ ปาณานิ
อวุตตกมม ใน หีสติ ปุคฺคโล สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยตบถ กตฺตวจาก น ศัพท์ ปฏิเสธนตถ เตน วิเสสน ของ
การณน ๆ เหตุ ใน โหติ อริโย วิกติกตฺตา ใน โหติ ปน ศัพท์ ปกฺขนตรชฺตก โย วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ
สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยตบถ กตฺตวจาก สพฺพปาณานํ ญฺญิจฺจกมม ใน อหีสเนน ปาณิอาทินา วิเสสน ของ ปฺรณน
ๆ กรณ ใน อหีสเนน ๆ เหตุ ใน จิโต เมตฺตาทิกาวนาย อาธาร ใน ปตฺติจฺจิต- ปตฺติจฺจิตตฺตา เหตุ ใน จิโต
สพฺพปาณานํ ปาณิอาทินา อหีสเนน วิวริย ใน เมตฺตาทิกาวนาย ปตฺติจฺจิตตฺตา ๆ วิวรณ หีสโต อปาทาน ใน อารา ๆ
กิริยาวิเสสน ใน จิโต ๆ วิกติกตฺตา ใน โหติ

อัย วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ วุตตกมม ใน ปวฺจจติ ภควตา อนภิตกตฺตา ใน ปวฺจจติ ๆ อาขยตบถ กตฺตวจาก
อริโย สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาการ ใน ปวฺจจติ อิติ สรูป ใน อตฺถโถ ๆ ลิงฺคตถ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อิทํ อตฺถรูป ฯ

เทสนาวสาน กาลสตฺตมฺมิ ใน ปตฺติจฺจติ พาลิสฺสโก สยกตฺตา ใน ปตฺติจฺจติ ๆ อาขยตบถ กตฺตวจาก สโตปตฺติฝเล
อาธาร ใน ปตฺติจฺจติ ฯ เทสนา สยกตฺตา ใน อโหสิ ๆ อาขยตบถ กตฺตวจาก ปี ศัพท์ อเปกฺขตถ เข้ากัป สมฺปตฺตานํ
ๆ วิเสสน ของ ชนนานํ ๆ สมฺปทาน ใน อโหสิ สาตฺถิกา วิกติกตฺตา ใน อโหสิ อิติ ศัพท์ สมฺปาณน ฯ

อริยพาลิสฺสิกวตฺถุ สยกตฺตา ใน นิฏฺฐิตํ ๆ

กิตบถ กตฺตวจาก ฯ

สมฺพหุภิกฺขุ วตฺถุ

สมฺพหุภิกฺขุวตฺถุ วุตตกมม ใน วุจฺจเต

มยา อนภิตกตฺตา ใน วุจฺจเต ๆ อาขยตบถ กมฺมวจาก ฯ

สตุลา สยกตฺตา ใน กเถสี ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก **น สัลพทมคฺเตน** สรูป ใน อิติ ๆ ศัพทํ อาทฺยตฺถ
ใน อิมํ ฌมฺมเทสํ อิมํ วิเสสน ของ ฌมฺมเทสํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน กเถสี เขตฺวเน วิสยาธาร ใน วิหรนโถ ๆ อพฺภนฺตรกิริยา
ของ สตุลา สมฺพหุเล กิติ สีลาทิสฺมปฺนเน กิติ วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน อารพฺภ ๆ สมานกาลกิริยา ใน กเถสี ๆ

กิริ ศัพทํ อนุสฺสวณฺตฺถ เหวํ วิเสสน ของ จินฺตณํ ๆ สยกตฺตา ใน อโหสิ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก เตสุ
วิเสสน ของ ภิกฺขุสุ ๆ นิทฺธารณ ใน เอกจฺจันํ ภิกฺขุณํ เอกจฺจันํ วิเสสน ของ ภิกฺขุณํ ๆ นิทฺธารณีย และ สมฺปทาน
ใน อโหสิ มยํ Һาบถ สยกตฺตา ใน อมฺห ๆ กิริยาҺาบถ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก สมฺปนฺนสีลา กิติ ฐตฺตฺจจฺจ กิติ
พหุสฺสฺตฺตา กิติ ปนฺตเสนาสนวาลีโน กิติ ฉานลาภิโน กิติ วิกตฺติกตฺตา ใน อมฺห กิริยาҺาบถ

อรหตฺตํ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก น ศัพทํ ปฺฏิเสธนฺตฺถ อมฺหากํ ฌฺญจฺฉิอนภิตฺตกตฺตา
ใน ทฺลลภํ ๆ วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ มยํ สยกตฺตา ใน ปาปฺณิสฺสสาม ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก เหว ศัพทํ อวธารณ Һากับ
อิจฺฉิตฺทิวเส ๆ กาลสฺตฺตฺมึ ใน ปาปฺณิสฺสสาม อรหตฺตํ อวุตฺตกมฺม ใน ปาปฺณิสฺสสาม อิติ ศัพทํ สรูป ใน เหว จินฺตณํ ๆ

ตฺถ วิเสสน ของ ภิกฺขุสุ ๆ นิทฺธารณ ใน เยปี ภิกฺขุ ปี ศัพทํ อเปกฺขตฺถ Һากับ เย ๆ วิเสสน ของ ภิกฺขุ
ๆ นิทฺธารณีย และ สยกตฺตา ใน โหนฺติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อนาคามีโน วิกตฺติกตฺตา ใน โหนฺติ เอตํ วิเสสน
ของ จินฺตณํ ๆ สยกตฺตา ใน อโหสิ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ปี ศัพทํ อเปกฺขตฺถ Һากับ เตสํ ๆ วิเสสน ของ ภิกฺขุณํ
ๆ สมฺปทาน ใน อโหสิ อิทานิ กาลสฺตฺตฺมึ ใน โหติ อรหตฺตํ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก น ศัพทํ
ปฺฏิเสธนฺตฺถ อมฺหากํ ฌฺญจฺฉิอนภิตฺตกตฺตา ใน ทฺลลภํ ๆ วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพทํ สรูป ใน เอตํ จินฺตณํ ๆ

ปี ศัพทํ อเปกฺขตฺถ Һากับ สพฺเพ เต กิติ สพฺเพ กิติ วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ สยกตฺตา ใน อาหํสุ ๆ อาขยาตบถ
กตฺตฺวาจก เอกทิวสํ กาลสฺตฺตฺมึ ใน อาหํสุ สตุลาโร อวุตฺตกมฺม ใน อุปฺสงฺกมิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วนฺทิตฺวา ๆ
ปุพฺพกาลกิริยา ใน นิสินฺนา ๆ วิเสสน ของ ภิกฺขุ ภิกฺขเว อาลปน ปุพฺพชิตฺกิจฺจํ สยกตฺตา ใน ปตฺตํ ๆ กิตฺตบถ กตฺตฺวาจก
อปิ นฺ สองศัพทํ ปุจฺฉนฺตฺถ โจ ศัพทํ วนฺนาลงฺการ (หรือ อปี ศัพทํ ปุจฺฉนฺตฺถ นฺ โจ สองศัพทํ วนฺนาลงฺการ) โว
สามีสมฺพนฺธ ใน ปุพฺพชิตฺกิจฺจํ มตฺถกํ อวุตฺตกมฺม ใน ปตฺตํ อิติ ศัพทํ อาการ ใน ปุจฺฉา สตุลาธา อนภิตฺตกตฺตา ใน
ปุจฺฉา ๆ วิเสสน ของ ภิกฺขุ เหว ศัพทํ กิริยาวิเสสน ใน อาหํสุ

ภนฺเต อาลปน มยํ สยกตฺตา ใน อมฺห ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก เหวรูปา สองบถ วิกตฺติกตฺตา ใน อมฺห
จ สองศัพทํ ปทสมฺมจฺจยตฺถ Һากับ เหวรูปา สองบถ ตฺสฺมา เหตุ ใน วิหฺราม มยํ สยกตฺตา ใน วิหฺราม ๆ อาขยาตบถ
กตฺตฺวาจก มยํ สยกตฺตา ใน อมฺห ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก เหว ศัพทํ อวธารณ Һากับ อิจฺฉิตฺติจฺฉิตฺตฺถ ๑ กาลสฺตฺตฺมึ
ใน อมฺห อรหตฺตํ อวุตฺตกมฺม ใน ปตฺตํ ๆ ตฺมตฺถสมฺปทาน ใน สมตฺถา ๆ วิกตฺติกตฺตา ใน อมฺห อิติ ศัพทํ อาการ
ใน จินฺเตตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วิหฺราม อิติ ศัพทํ สรูป ใน เหว ๆ

สตุถา สยกตฺตา ใน อภาสี ๆ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก เตสํ วิเสสน ของ ภิกฺขุณฺํ ๆ สามีสฺมพฺนธ ใน วจฺนํ ๆ
อวฺตฺตกมฺม ใน สุตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วตฺวา ภิกฺขเว อาลปน ทฺวํจฺจํ ตุมตฺถกตฺตา ใน น วฏฺฏติ น ศัพท์ ปฏฺิเสธ
ใน วฏฺฏติ ๆ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก นาม ศัพท์ สยฺลวาชฺตก เข้ํกัํภํ ภิกฺขุณา ๆ อนภฺิหิตกตฺตา ใน ทฺวํจฺจํ
ปฺริสฺสุทฺธสีลาทิมตฺตเคน กัํตี อนาคามิสฺสขมตฺตเคน กัํตี วิเสสน ของ कुณฺเณ สองบถ ๆ กรณ ใน ทฺวํจฺจํ วา สองศัพท์
ปทฺวิกปฺปตฺถ เข้ํกัํภํ ปฺริสฺสุทฺธสีลาทิมตฺตเคน และ อนาคามิสฺสขมตฺตเคน อปฺปกัํ วิเสสน ของ ภวทฺทุกุํภํ ๆ ลิงคตฺถ
โน สามีสฺมพฺนธ ใน ภวทฺทุกุํภํ อิติ ศัพท์ อาการ ใน ทฺวํจฺจํ

ปน ศัพท์ สมปฺปีณจฺนตฺถ จิตฺตํ วุตฺตกมฺม ใน น อปฺปาเทตพฺพํ น ศัพท์ ปฏฺิเสธ ใน อปฺปาเทตพฺพํ ๆ กิตบถ
เหตุกมฺมวาทก ภิกฺขุณา อนภฺิหิตกตฺตา ใน อปฺปาเทตพฺพํ อาสวกฺขยํ อวฺตฺตกมฺม ใน อปฺปตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา
ใน อปฺปาเทตพฺพํ อหํ สยกตฺตา ใน อมฺหิ ๆ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก สฺวจิตฺโต วิกตฺติกตฺตา ใน อมฺหิ อิติ ศัพท์
สรูป ใน จิตฺตํ อิติ ศัพท์ อาการ ใน วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อภาสี อิมา วิเสสน ของ คาธา ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน อภาสี

ภิกฺขุ อาลปน ภิกฺขุ สยกตฺตา ใน น อาปาทฺธิ น ศัพท์ ปฏฺิเสธ ใน
อาปาทฺธิ ๆ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก สึลพฺพตฺตมตฺเตน วิเสสน ของ कुณฺเณ
ๆ กัํตี พาทฺสุจฺเจน กัํตี สมารฺธิลาเกน กัํตี วิวิตฺตสยเนน กัํตี การณ
กัํตี กรณ ใน อาปาทฺธิ อหํ สยกตฺตา ใน พุสฺสามี ๆ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก
เนกขมฺมสุขํ อวฺตฺตกมฺม ใน พุสฺสามี อปฺปญฺชฺชนเสวิตฺตํ วิเสสน ของ เนกขมฺมสุขํ
อิติ ศัพท์ สรูป ใน เอตฺตฺถก-เอตฺตฺถกมตฺเตน วิเสสน ของ การณ ปน
ศัพท์ ปทฺปุรณ อถวาศัพท์ ปทฺวิกปฺปตฺถ เข้ํกัํภํ สมารฺธิลาเกน วา
สัศัพท์ ปทฺวิกปฺปตฺถ เข้ํกัํภํ สึลพฺพตฺตมตฺเตน พาทฺสุจฺเจน วิวิตฺตสยเนน
และ พุสฺสามี เนกขมฺมสุขํ อปฺปญฺชฺชนเสวิตฺตํ (อิติ เอตฺตฺถกมตฺเตน การณ)
วิสฺสาสํ อวฺตฺตกมฺม ใน อาปาทฺธิ อปฺปตฺโต วิกตฺติกตฺตา ใน หุตฺวา ๆ
สมานกาลกิริยา ใน อาปาทฺธิ อาสวกฺขยํ อวฺตฺตกมฺม ใน อปฺปตฺโต อิติ
ศัพท์ สรูป ใน อิมา คาธา ๕

ตตฺถ วิเสสน ของ ปเทสฺสุ ๆ นิทฺธารณ ใน ปทฺสส **สึลพฺพตฺตมตฺเตน** สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน ปทฺสส ๆ
นิทฺธารณเญย และ สามีสฺมพฺนธ ใน อตฺถโถ จตฺตฺปาริสฺสุทฺธสีลมตฺเตน กัํตี เตรสฺสรตฺตฺถคฺคณฺมตฺเตน กัํตี วิเสสน ของ कुณฺเณ
สองบถ ๆ กรณ ใน อาปาทฺธิ วา สองศัพท์ ปทฺวิกปฺปตฺถ เข้ํกัํภํ จตฺตฺปาริสฺสุทฺธสีลมตฺเตน และ เตรสฺสรตฺตฺถคฺคณฺมตฺเตน อิติ
ศัพท์ สรูป ใน อตฺถโถ ๆ ลิงคตฺถ ๕

พหุสัจจน วา สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน ปทสส สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ ตินฺณํ วิเสสน ของ ปฎิกานํ ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อุกคฺหิตมตฺเตน ๆ วิเสสน ของ การณน ๆ กรณ ใน อาปาติ วา ศัพท์ ปทวิกปฺปตฺถ เข้ากับ ตินฺณํ ปฎิกานํ อุกคฺหิตมตฺเตน อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ๑

สมาธิลาเกน สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน ปทสส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ อฏฺฐสมฺปาตฺติลาเกน กรณ ใน อาปาติ วา ศัพท์ ปทวิกปฺปตฺถ เข้ากับ อฏฺฐสมฺปาตฺติลาเกน อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ๑

เนกขมฺมสุขํ สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน ปทสส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ อนาคามิสุขํ อวุตฺตกมฺม ใน พุสฺสามี อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ๑ ตสฺมา เหตุ ใน อาปาติ ภิกฺขุ สยกตฺตา ใน น อาปาติ น ศัพท์ ปฎิเสธ ใน อาปาติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก อหํ สยกตฺตา ใน พุสฺสามี ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก อนาคามิสุขํ อวุตฺตกมฺม ใน พุสฺสามี อิติ ศัพท์ สรูป ใน เอตฺตก- เอตฺตกมตฺเตน วิเสสน ของ การณน ๆ กรณ ใน อาปาติ วา ศัพท์ ปทวิกปฺปตฺถ เข้ากับ อนาคามิสุขํ พุสฺสามีติ เอตฺตกมตฺเตน การณน ๑

ปฺปุชฺชนเสวิตํ สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน คาลาปาทสส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ ปฺปุชฺชนเนหิ อนภิตฺตกตฺตา ใน เสวิตํ อริเยหิ อนภิตฺตกตฺตา ใน เสวิตํ อเสวิตํ กิตฺติ อเสวิตํ กิตฺติ วิเสสน ของ เนกขมฺมสุขํ เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ เสวิตํ ปฺปุชฺชนเนหิ อเสวิตํ วิวริย ใน อริเยหิ เสวิตเมว ๆ วิวธณ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ๑

สตฺถา สยกตฺตา ใน อาท ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก **ภิกฺขุ** สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาการ ใน อาท เตสํ วิเสสน ของ ภิกฺขุณํ ๆ นิทฺธารณ ใน อณฺณตฺรํ ภิกฺขุ อณฺณตฺรํ วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ นิทฺธารณีย และ อวุตฺตกมฺม ใน อาลปนฺโต ๆ อพฺพนตฺรกีริยา ของ สตฺถา ๑

วิสฺสาสมฺปาติ สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน ปทสส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ ภิกฺขุ สยกตฺตา ใน น อาปชฺเชยฺย น ศัพท์ ปฎิเสธ ใน อาปชฺเชยฺย ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก วิสฺสาสํ อวุตฺตกมฺม ใน อาปชฺเชยฺย อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ๑

อิทํ วิเสสน ของ อตฺถรูปี ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก วุตฺตํ วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ ภิกฺขุ อาลปน นาม ศัพท์ สลฺลวฺชาชฺตก เข้ากับ ภิกฺขุ ๆ สยกตฺตา ใน น อาปชฺเชยฺย น ศัพท์ ปฎิเสธ ใน อาปชฺเชยฺย ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก อิมินา กิตฺติ สมฺปนฺนสฺสีลาทิภาวมตฺตฺเตน กิตฺติ วิเสสน ของ การณน เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ สมฺปนฺนสฺสีลาทิภาวมตฺตฺเตน การณน กรณ ใน อาปชฺเชยฺย ภโว สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก มยฺหํ สามีสมฺพนฺธ ใน ภโว อปฺปโก กิตฺติ ปฺริตฺตโก กิตฺติ วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ อปฺปโก วิวริย ใน ปฺริตฺตโก ๆ วิวธณ อิติ ศัพท์ สรูป ใน วิสฺสาสํ อาสวกฺขยสงฺขาตํ วิเสสน ของ อรหตฺตํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน อปฺปโต ๑ วิกตฺติกตฺตา ใน หุตฺวา ๆ สมานกาลกีริยา ใน อาปชฺเชยฺย วิสฺสาสํ อวุตฺตกมฺม ใน อาปชฺเชยฺย หิ ศัพท์ ตปฺปปฏิกรมชฺตก ปี ศัพท์

อเปกษตุล เข้ากับ อปฺมตฺตโก ๆ วิเสสน ของ คุโธ ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ยถา ศัพฺท
อุปฺมาชฺตก ทุกฺคนฺโร วิกตฺกตฺตา ใน โหติ ปี ศัพฺท อเปกษตุล เข้ากับ อปฺมตฺตโก ๆ วิเสสน ของ ภโว ๆ
สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก เอวํ ศัพฺท อุปฺเมยฺยชฺตก ทุกฺโข วิกตฺกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพฺท สฺรูป
ใน อิทํ อตฺตฺรูปํ ฯ

เทสนาวสาเน กาลสตุตฺตมึ ใน ปติฏฺฐหึสุ เต วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ สยกตฺตา ใน ปติฏฺฐหึสุ ๆ อาขุยาตบถ
กตฺตฺวาจก อรหตฺเต อาธาร ใน ปติฏฺฐหึสุ ฯ เทสนา สยกตฺตา ใน อโหสิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ปี ศัพฺท อเปกษตุล
เข้ากับ สมฺปตฺตานํ ๆ วิเสสน ของ ชนานํ ๆ สมฺปทาน ใน อโหสิ สาทฺถิกา วิกตฺกตฺตา ใน อโหสิ อิติ ศัพฺท สฺมาปฺนฺน ฯ

สมฺพหุลภิกฺขุวคฺคฺล สยกตฺตา ใน นิฏฺฐิตํ ฯ

กิตฺตบถ กตฺตฺวาจก ฯ

ธมฺมภูวคฺคฺวณฺณนา สยกตฺตา ใน นิฏฺฐิตา ฯ

กิตฺตบถ กตฺตฺวาจก ฯ

เอกฺกนวิสฺติโม วิเสสน ของ วคฺโค ฯ สยกตฺตา ใน นิฏฺฐิตो ฯ

กิตฺตบถ กตฺตฺวาจก ฯ

มคฺคฺวคฺคฺ วณฺณนา

มคฺคฺวคฺคฺวณฺณนา วุตฺตกมฺม ใน วุจฺจเต

มยา อนภิตฺตกตฺตา ใน วุจฺจเต ๆ อาขุยาตบถ กมฺมวาทก ฯ

ปฺลยจสฺตภิกฺขุ วคฺคฺล

ปณฺจสตภิกขุวตฺถ วุตฺตกมฺม ใน วุจฺเจเต

มยา อนภิตฺตกตฺตา ใน วุจฺเจเต ๆ อาขุยาตบพท กมฺมวาทก ฯ

สตฺถา สยกตฺตา ใน กเถสิ ฯ อาขุยาตบพท กตฺตฺวาจก **มคฺคานฏฺจกฺโก** สฺรูป ใน อิติ ฯ ศัพท์ อาทฺยตฺถ ใน อิมํ ฐมฺมเทสนํ อิมํ วิเสสน ของ ฐมฺมเทสนํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน กเถสิ เขตฺวเน วิสยาธาร ใน วิหรนฺโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ สตฺถา ปณฺจสเต วิเสสน ของ ภิกขุ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน อารพฺภ ๆ สมานกาลกิริยา ใน กเถสิ ฯ

กิริ ศัพท์ อนุสฺสวณฺตฺถ เต วิเสสน ของ ภิกขุ ๆ สยกตฺตา ใน กเถสิ ฯ อาขุยาตบพท กตฺตฺวาจก สตฺถวิ ลกฺขณ ใน อาคเต ฯ ลกฺขณกิริยา ชนปทจาริกํ สมฺปาปฺณียกมฺม ใน จริตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาคเต ปฺน ศัพท์ กิริยาวิเสสน ใน อาคเต สาวตฺถิ สมฺปาปฺณียกมฺม ใน อาคเต อฺปฺภฺจฺจฺนสาลาอํ อาธาร ใน นิสฺสีติตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน กเถสิ มคฺโค สืบท สยกตฺตา ใน โหติ กิริยาสืบท ฯ อาขุยาตบพท กตฺตฺวาจก อสุกคามโต สืบท อปาทาน ใน มคฺโค สืบท อสุกคามสฺส สืบท สามีสมฺพนฺธ ใน มคฺโค สืบท สโม กิติ วิสโม กิติ สสฺกฺขโร กิติ อสฺกฺขโร กิติ วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ กิริยาสืบท อิติ สฺรูป ใน อาทินา นเยน อาทินา วิเสสน ของ นเยน ๆ ตติยาวิเสสน ใน กเถสิ อตฺตนา อนภิตฺตกตฺตา ใน วิจิริต- วิจิริตมคฺคํ อวุตฺตกมฺม ใน อารพฺภ ๆ สมานกาลกิริยา ใน กเถสิ มคฺคกถํ อวุตฺตกมฺม ใน กเถสิ ฯ

สตฺถา สยกตฺตา ใน อภาสิ ฯ อาขุยาตบพท กตฺตฺวาจก เตสิ วิเสสน ของ ภิกขุณฺํ ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อฺปนฺนสฺสยํ อรหตฺตสฺส สามีสมฺพนฺธ ใน อฺปนฺนสฺสยํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน ทิสฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาคนฺตฺวา ตํ วิเสสน ของ ญานํ ๆ สมฺปาปฺณียกมฺม ใน อาคนฺตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นิสฺสินโน ปฺลยตฺตาสเน อฺปฺสิเลสิกาธาร ใน นิสฺสินโน ฯ วิเสสน ของ สตฺถา ภิกขเว อาลปฺน คฺมฺเห สยกตฺตา ใน อตฺถ ฯ อาขุยาตบพท กตฺตฺวาจก กาย วิเสสน ของ กถาย ญ ศัพท์ ปุจฺจนฺตฺถ เอตฺรหิ กาลสตฺตฺมึ ใน อตฺถ กถาย กรณ ใน สนฺนินฺนินา ๆ วิกตฺติกตฺตา ใน อตฺถ อิติ ศัพท์ อาการ ใน ปุจฺจิจิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วตฺวา มยํ สยกตฺตา ใน อมฺห ฯ อาขุยาตบพท กตฺตฺวาจก อิมาย วิเสสน ของ กถาย นาม ศัพท์ สลฺยฺวไซตฺก เข้กัปป อิมาย เอตฺรหิ กาลสตฺตฺมึ ใน อมฺห กถาย กรณ ใน สนฺนินฺนินา ๆ วิกตฺติกตฺตา ใน อมฺห อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน วจฺเน ฯ ลกฺขณ ใน วุตฺเต เตหิ วิเสสน ของ ภิกขุหิ ๆ อนภิตฺตกตฺตา ใน วุตฺเต ฯ ลกฺขณกิริยา

ภิกขเว อาลปฺน อยํ วิเสสน ของ มคฺโค ฯ สยกตฺตา ใน โหติ ฯ อาขุยาตบพท กตฺตฺวาจก พาหิรกมฺคฺโค วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ กาคํ คฺมฺตฺถกตฺตา ใน วฏฺฏติ ฯ อาขุยาตบพท กตฺตฺวาจก นาม ศัพท์ สลฺยฺวไซตฺก เข้กัปป ภิกขุณา ๆ อนภิตฺตกตฺตา ใน กาคํ อริยมคฺเค ภินฺนาธาร ใน กมฺมํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน กาคํ ภิกขุ สยกตฺตา ใน ปมฺุจฺจติ ฯ อาขุยาตบพท กตฺตฺวาจก เอวํ ศัพท์ กิริยาวิเสสน ใน กโรนฺโต ฯ วิเสสน ของ ภิกขุ สพฺพทฺถุขา อปาทาน

ใน ปมฺจุจติ อิติ ศัพท์ อาการ ใน วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อภาสี อีมา วิเสสน ของ คาลา ๆ อวฺตุตคกมฺม ใน อภาสี

มคฺคานํ นิทฺธารณ ใน อฏฺฐงฺคิโก มคฺโค อฏฺฐงฺคิโก วิเสสน ของ มคฺโค
 ๆ นิทฺธารณีย และ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก
เสฏฺโฐ วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ สจฺจานํ นิทฺธารณ ใน จตุโร ปทา จตุโร
วิเสสนลฺิงควิปฺลฺาส ของ ปทา ๆ นิทฺธารณีย และ สยกตฺตา ใน
โหนฺติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก เสฏฺฐา วิกตฺติกตฺตา ใน โหนฺติ ฐมฺมานํ
นิทฺธารณ ใน วิราโค ๆ นิทฺธารณีย และ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ
อาขยาตบท กตฺตฺวาจก เสฏฺโฐ วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ ทิปทานํ วิเสสน
ของ สตฺตฺตานํ ๆ กิตฺติ อรุปรมฺมฺมานํ กิตฺติ นิทฺธารณ ใน จกฺขุมา ตถาคโต
จกฺขุมา วิเสสน ของ ตถาคโต ๆ นิทฺธารณีย และ สยกตฺตา ใน โหติ
 ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก เสฏฺโฐ วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ จ สองศัพท์
ปทสมฺมุจฺจยตฺถ เขากัปฺ ทิปทานํ สตฺตฺตานํ และ อรุปรมฺมฺมานํ เอว ศัพท์
อวธารณ เขากัปฺ เอโส ๆ วิเสสน ของ มคฺโค ๆ สยกตฺตา ใน อตฺถิ ๆ
อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ทสฺสนสฺส ภาวาทิสมฺพนฺธ ใน วิสุทฺธิยา ๆ สมฺปทาน
ใน อตฺถิ อลฺยฺวิ วิเสสน ของ มคฺโค ๆ สยกตฺตา ใน นตฺถิ ๆ อาขยาตบท
กตฺตฺวาจก ทสฺสนสฺส ภาวาทิสมฺพนฺธ ใน วิสุทฺธิยา ๆ สมฺปทาน ใน นตฺถิ
(ตฺสฺมา เหตุ ใน ปฏิปชฺชถ) ตุมฺเห สยกตฺตา ใน ปฏิปชฺชถ ๆ อาขยาตบท
กตฺตฺวาจก เอว ศัพท์ อวธารณ เขากัปฺ เอตํ ๆ กิตฺติ มารเสนปโปมฺहनํ กิตฺติ
วิเสสน ของ มคฺคํ ๆ สมฺปาปฺณียกมฺม ใน ปฏิปชฺชถ ทิ ศัพท์ ผลชฺตค
ปฺปฏิปฺนฺนา วิเสสน ของ ตุมฺเห ๆ สยกตฺตา ใน กริสฺสถ ๆ อาขยาตบท
กตฺตฺวาจก เอตํ วิเสสน ของ มคฺคํ ๆ สมฺปาปฺณียกมฺม ใน ปฏิปฺนฺนา ทุกฺขสฺส
สามีสมฺพนฺธ ใน อนตฺถํ ๆ อวฺตุตคกมฺม ใน กริสฺสถ มคฺโค วฺตุตคกมฺม ใน อกฺขาโต
 ๆ กิตฺตบท กมฺมวฺจก โว สมฺปทาน ใน อกฺขาโต มยา อนภิตฺตกตฺตา ใน
อกฺขาโต อลฺยฺวาย ปุพฺพกาลกิริยา ใน อกฺขาโต สลฺลสฺตถนํ วิเสสน
ของ มคฺคํ ๆ อวฺตุตคกมฺม ใน อลฺยฺวาย อาตปฺปํ วฺตุตคกมฺม ใน กิจฺจํ ๆ
กิตฺตบท กมฺมวฺจก ตุมฺเหทฺธิ อนภิตฺตกตฺตา ใน กิจฺจํ (หรือ อาตปฺปํ สยกตฺตา

ใน โหติ ๆ อาชยาตบถ กตตุจจาก ตุมเหทธิ อนภิตกตตฺตา ใน กิจจํ ๆ วิกติกตตฺตา
ใน โหติ) ธิ ศัพทํ เหตุไซตถ ตถาคตฺตา สยกตตฺตา ใน โหติ ๆ อาชยาตบถ
กตตุจจาก อกฺขาตฺตาโร วิกติกตตฺตา ใน โหติ ฌายโน กิตฺตี ปฏฺิปนฺนา กิตฺตี
วิเสสน ของ ชนา ๆ สยกตตฺตา ใน ปโมกฺขนฺติ ๆ อาชยาตบถ กตตุจจาก
มารพฺนธฺนา อปาทาน ใน ปโมกฺขนฺติ อิติ ศัพทํ สฺรูป ใน อีมา คาลา ฯ

ตตฺถ วิเสสน ของ ปทสฺสุ ๆ นิทฺธารณ ใน ปทสฺสุ **มคฺคานฏฺจกโก** สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพทํ สฺรูป ใน ปทสฺสุ ๆ
นิทฺธารณีย และ สามีสฺมพฺนธฺ ใน อตฺถ โขงฺมมคฺคาทโย วิเสสน ของ มคฺคา ๆ กิตฺตี ทฺวาสนฺนิจฺจิตฺตมคฺคา กิตฺตี สยกตตฺตา
ใน โหติ ๆ อาชยาตบถ กตตุจจาก วา สองศัพทํ ปทวิกปฺตถ เข้ากัฏฺ ขงฺมมคฺคาทโย และ ทฺวาสนฺนิจฺจิตฺตมคฺคา
ปี ศัพทํ อเปกฺขตฺถ เข้ากัฏฺ สพฺเพสฺส ๆ วิเสสน ของ มคฺคานํ ๆ นิทฺธารณ ใน อฏฺจฺจกโก มคฺโค อฏฺจฺจกโก
วิเสสน ใน มคฺโค ๆ นิทฺธารณีย และ สยกตตฺตา ใน โหติ ๆ อาชยาตบถ กตตุจจาก สฺมมาทิจฺจิตฺตมคฺคา กิตฺตี อฏฺจฺจกโก กิตฺตี
วิเสสน ของ องฺเคทฺธิ ๆ กรณ ใน ปทาน- มิจฺฉาทิจฺจิตฺตมคฺคา กิตฺตี อฏฺจฺจกโก กิตฺตี วิเสสน ของ องฺคานํ ๆ ฌฏฺจฺจกมฺม ใน
ปทาน- ปทานโร วิเสสน ของ มคฺโค นิโรธํ อฏฺจฺจกมฺม ใน กตฺวา อารมฺมณํ วิกติกมฺม ใน กตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา
ใน สารยมาโน ปี ศัพทํ อเปกฺขตฺถ เข้ากัฏฺ จตฺตฺสุ ๆ วิเสสน ของ สจฺเจตฺตฺสุ ๆ ภินฺนาธาร ใน ทฺกฺขปฺริชานนาทิกิจจํ ๆ
การิตฺตมฺม ใน สารยมาโน ๆ วิเสสน ของ มคฺโค เสฏฺโฐ กิตฺตี อฏฺจฺจกโก กิตฺตี วิกติกตตฺตา ใน โหติ เสฏฺโฐ วิวริย ใน
อฏฺจฺจกโก ๆ วิวรน อิติ ศัพทํ สฺรูป ใน อตฺถ โขงฺมมคฺคา ฯ

ตจฺจานํ จคฺโคร ปทา สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพทํ สฺรูป ใน คาลาปาทสฺสุ ๆ สามีสฺมพฺนธฺ ใน อตฺถ วิจฺจิจจํ กิตฺตี
สฺมมตฺติจจํ กิตฺตี ทิจฺจิจจํ กิตฺตี ปรมตฺติจจํ กิตฺตี สยกตตฺตา ใน โหติ ๆ อาชยาตบถ กตตุจจาก ปุคฺคโล สยกตตฺตา ใน
ภณฺเฑ ๆ อาชยาตบถ กตตุจจาก สจฺจํ อฏฺจฺจกมฺม ใน ภณฺเฑ ปุคฺคโล สยกตตฺตา ใน น กุชฺฌเยย น ศัพทํ ปฏฺิเสธ
ใน กุชฺฌเยย ๆ อาชยาตบถ กตตุจจาก อิติ ศัพทํ อาทฺยตฺถ และ อาการ ใน อาคตฺตํ ๆ วิเสสน ของ วิจฺจิจจํ

ออยฺ วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตตฺตา ใน โหติ ๆ อาชยาตบถ กตตุจจาก สจฺจํ วิเสสน ของ พฺราหฺมณฺเฑ ๆ
วิกติกตตฺตา ใน โหติ ออยฺ วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตตฺตา ใน โหติ ๆ อาชยาตบถ กตตุจจาก สจฺจํ วิเสสน ของ
ชตฺตฺติโย ๆ วิกติกตตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพทํ สฺรูป ใน อาทิจฺจํ ๆ วิเสสน ของ สฺมมตฺติจจํ เหว ศัพทํ อวฺชารณ
เข้ากัฏฺ อิทํ ๆ วิเสสน ของ วตฺตฺถุ ๆ สยกตตฺตา ใน โหติ ๆ อาชยาตบถ กตตุจจาก สจฺจํ วิกติกตตฺตา ใน โหติ
อณฺณํ วิเสสน ของ วตฺตฺถุ ๆ สยกตตฺตา ใน โหติ ๆ อาชยาตบถ กตตุจจาก โมฆํ วิกติกตตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพทํ สฺรูป
ใน ทิจฺจิจจํ

ทุกข์ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อริยสจฺจํ วิกตีกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพท์ ฺสรูป ใน อาทิกถา ๆ วิเสสน ของ ปรมตฺถสจฺจํ วา สศัพท์ ปทวิกปฺปตฺถ เข้ากับ สจฺจํ ภณฺเณ น กุขฺเมยฺยาติ อาคตํ วีสจฺจํ สจฺจโ จ พฺราหฺมโณ สจฺจโ ชคฺติโยติอาทิกถา สมฺมตฺติสจฺจํ อิทเมว สจฺจํ โมฆมณฺณนฺติ ทิฏฺฐิสจฺจํ และ ทุกข์ อริยสจฺจนฺติ อาทิกถา ปรมตฺถสจฺจํ

ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ สพฺเพสํ ๆ กิตฺติ อิมสํ กิตฺติ วิเสสน ของ สจฺจจฺานํ ๆ นิทฺธารณฺ ใน จตุโร ปทา จตุโร วิเสสนลึงฺควิปฺลฺลาส ของ ปทา ๆ นิทฺธารณฺีย และ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ปรีชานิตฺตพฺพตฺถเณน กิตฺติ ปทาตพฺพตฺถเณน กิตฺติ สจฺจิกถาตพฺพตฺถเณน กิตฺติ ภาเวตพฺพตฺถเณน กิตฺติ เอกปฺปฏิเวรณตฺถเณน กิตฺติ ตลปฺปฏิเวรณตฺถเณน กิตฺติ เหตุ ใน โหนฺติ จ หกศัพท์ ปทสมฺมจฺจยตฺถ เข้ากับ ปรีชานิตฺตพฺพตฺถเณน ปทาตพฺพตฺถเณน สจฺจิกถาตพฺพตฺถเณน ภาเวตพฺพตฺถเณน เอกปฺปฏิเวรณตฺถเณน และ ตลปฺปฏิเวรณตฺถเณน ทุกข์ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อริยสจฺจํ วิกตีกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพท์ ฺสรูป ใน อาทโย จตุโร ปทา อาทโย วิเสสนลึงฺควิปฺลฺลาส ของ ปทา นาม ศัพท์ สยฺญาชฺตก เข้ากับ เสฏฺฐา ๆ วิกตีกตฺตา ใน โหนฺติ อิติ ศัพท์ ฺสรูป ใน อตฺโถ ๆ ลึงฺคตฺถ ๕

วิราโค เสฏฺโธ ฐมฺมานํ ฺสรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ ฺสรูป ใน คาถาปาทสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ สพฺพฐมฺมานํ นิทฺธารณฺ ใน นิพฺพานสจฺจชาโต วิราโค นิพฺพานสจฺจชาโต วิเสสน ของ วิราโค ๆ นิทฺธารณฺีย และ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ภิกฺขเว อาลปน ฐมฺมา สยกตฺตา ใน อตฺถิ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ยาวตา กิตฺติ สจฺจตา กิตฺติ อสจฺจตา กิตฺติ วิเสสน ของ ฐมฺมา วา สอศัพท์ ปทวิกปฺปตฺถ เข้ากับ สจฺจตา และ อสจฺจตา เตสํ วิเสสน ของ ฐมฺมานํ ๆ นิทฺธารณฺ ใน วิราโค ๆ นิทฺธารณฺีย และ วุตฺตกมฺม ใน อกฺขายติ มยา อนภิตฺตกตฺตา ใน อกฺขายติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อคฺคํ สมฺภาวน ใน อกฺขายติ อิติ ศัพท์ ฺสรูป ใน วจฺนโต ๆ เหตุ ใน โหติ เสฏฺโธ วิกตีกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพท์ ฺสรูป ใน อตฺโถ ๆ ลึงฺคตฺถ ๕

ทิปทานนฺจ จกฺขุมา ฺสรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ ฺสรูป ใน คาถาปาทสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ สพฺเพสํ ๆ กิตฺติ เทวมนุสฺสาทิกถานํ กิตฺติ ทวีปทานํ กิตฺติ วิเสสน ของ สตฺตฺตานํ ๆ นิทฺธารณฺ ใน จกฺขุมา ตถาคโต จกฺขุมา วิเสสน ของ ตถาคโต ๆ นิทฺธารณฺีย และ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ปฺลนฺจทฺติ วิเสสน ของ จกฺขุทฺติ ๆ กรณฺ ใน จกฺขุมา ว ศัพท์ อวธารณฺ เข้ากับ ตถาคโต เสฏฺโธ วิกตีกตฺตา ใน โหติ ๕ สมฺปปีณฺชนตฺโถ วิเสสน ของ จสทฺโท ๆ สยกตฺตา ใน สมฺปปีณฺชนตฺติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อรูปฐมฺเม อวุตฺตกมฺม ใน สมฺปปีณฺชนตฺติ ตสฺมา เหตุ ใน โหติ ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ อรูปฐมฺมานํ ๆ นิทฺธารณฺ ใน ตถาคโต ๆ นิทฺธารณฺีย และ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก เสฏฺโธ กิตฺติ อุตฺตโม กิตฺติ วิกตีกตฺตา ใน โหติ เสฏฺโธ วิวริย ใน อุตฺตโม ๆ วิวธฺน อิติ ศัพท์ ฺสรูป ใน อตฺโถ ๆ ลึงฺคตฺถ ๕

ทสฺสนสฺส วิสุทฺธิยา สฺรฺูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สฺรฺูป ใน คาถาปาทสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ๆ ใน อตฺโถ โย วิเสสน ของ มคฺโค ๆ วุตฺตกมฺม ใน วุตฺโต ๆ กิตฺตบ ทมฺมวาทก มยา อนภิตฺตกตฺตา ใน วุตฺโต เสฏฺโฐ สฺรฺูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาการ ใน วุตฺโต เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ เอโส ๆ วิเสสน ของ มคฺโค ๆ สยกตฺตา ใน อตฺโถ ๆ อาขยาตบ ทกตฺตฺวาจก มคฺคผลทสฺสนวิสุทฺธตฺถํ สมฺปทาน ใน อตฺถิ อถฺโถ วิเสสน ของ มคฺโค ๆ สยกตฺตา ใน นตฺถิ ๆ อาขยาตบ ทกตฺตฺวาจก มคฺคผลทสฺสนวิสุทฺธตฺถํ สมฺปทาน ใน นตฺถิ อิติ ศัพท์ สฺรฺูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ๑

เอตํ ทิ สฺรฺูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สฺรฺูป ใน ปทสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ ตสฺมา เหตุ ใน ปฏิปชฺชต ตุมฺเห สยกตฺตา ใน ปฏิปชฺชต ๆ อาขยาตบ ทกตฺตฺวาจก เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ เอตํ ๆ วิเสสน ของ มคฺคํ ๆ สมฺปาปฺณียกมฺม ใน ปฏิปชฺชต อิติ ศัพท์ สฺรฺูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ๑

หิ ศัพท์ วากฺยารมฺภ เอตํ วิเสสน ของ คาถาปาทํ ๆ วุตฺตกมฺม ใน วุจฺจติ ภควตา อนภิตฺตกตฺตา ใน วุจฺจติ ๆ อาขยาตบ ทมฺมวาทก **มารเสนปฺปโมหน** สฺรฺูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สฺรฺูป ใน เอตํ คาถาปาทํ มารโมหน มारวณฺจํ สฺรฺูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาการ ใน วุจฺจติ ๑

ทกฺขสฺส สฺรฺูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สฺรฺูป ใน ปทสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ ตุมฺเห สยกตฺตา ใน กริสฺสธ ๆ อาขยาตบ ทกตฺตฺวาจก อปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ สกถสฺส ๆ วิเสสน ของ วฏฺฏทกฺขสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อนตฺถํ และ ปริจฺเจทํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน กริสฺสธ อนตฺถํ วิวริย ใน ปริจฺเจทํ ๆ วิวธณ อิติ ศัพท์ สฺรฺูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ๑

สถลสฺสคณํ สฺรฺูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาทฺยตฺถ ใน ปทสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ อโย วิเสสน ของ มคฺโค ๆ วุตฺตกมฺม ใน อกฺขาโต ๆ กิตฺตบ ทมฺมวาทก รากสฺสลาทึนํ วิเสสน ของ สถลณํ ๆ ฉฺฉฐิํกมฺม ใน สถลณํ นิมฺมถนํ และ อพฺพาหนํ ๆ วิเสสน ของ มคฺคํ สถลณํ วิวริย ใน นิมฺมถนํ ๆ วิวธณ และ วิวริย ใน อพฺพาหนํ ๆ วิวธณ เอตํ วิเสสน ของ มคฺคํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน ถตฺวา มยา อนภิตฺตกตฺตา ใน อกฺขาโต อนุสฺสวาทึทึ วิเสสน ของ กิจฺเจทึ ๆ อปาทาน ใน วินา ๆ ศัพท์ กิริยาวิเสสน ใน ถตฺวา อตฺตปฺจจกฺขโต ตติยาวิเสสน ใน ถตฺวา ว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ ถตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อกฺขาโต

อิทานิ กาลสฺสตฺตมึ ใน กิจฺจํ และ กรณึยํ สมฺมปฺปธานวิริยํ วุตฺตกมฺม ใน กิจฺจํ และ กรณึยํ ๆ กิตฺตบ ทมฺมวาทก ตุมฺเหทึ อนภิตฺตกตฺตา ใน กิจฺจํ และ กรณึยํ กิลีสานํ ฉฺฉฐิํการิตกมฺม ใน อาตาปเนน ๆ เหตุ ใน สงฺขํ อาตปฺปํ สฺรฺูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สฺรฺูป ใน สงฺขํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน คตฺถํ ๆ วิเสสน ของ สมฺมปฺปธานวิริยํ ตสฺส วิเสสน ของ มคฺคสฺส ๆ ฉฺฉฐิํกมฺม ใน อธิคม- อธิคมตฺถาย สมฺปทาน ใน กิจฺจํ และ กรณึยํ กิจฺจํ วิวริย ใน กรณึยํ ๆ วิวธณ หิ ศัพท์ เหตุชฺชตก ตถาคตา สยกตฺตา ใน โหนฺติ ๆ อาขยาตบ ทกตฺตฺวาจก เกวลํ กิริยาวิเสสน ใน อกฺขาตาโร ๆ วิกตฺติกตฺตา ใน โหนฺติ ตสฺมา เหตุ ใน โหนฺติ เย กัถึ ปฏิปฺนนา กัถึ วิเสสน ของ ชนา ๆ สยกตฺตา ใน โหนฺติ ๆ

อาชญาตบท กตฺตฺวจาก เตหิ วิเสสน ของ ตถาคเตหิ ๆ อนภิตกตฺตา ใน อกฺขาต- อกฺขาตวเสน กรณ ใน ปฏิปฺนนา ทฺวีหิ วิเสสน ของ ฉานะหิ ๆ กรณ ใน ฉายีโน ๆ วิกตีกตฺตา ใน โหนฺติ เต วิเสสน ของ ชนา ๆ สยกตฺตา ใน ปโมกฺขนฺติ ๆ อาชญาตบท กตฺตฺวจาก เตญฺมิทวญฺญสงฺฆาต วิเสสน ของ มารพฺนธา ๆ อปาทาน ใน ปโมกฺขนฺติ อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน อคฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

เทศนาวสาเน กาลสฺตคฺคฺมิ ใน ปติญฺหิสุ เต วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ สยกตฺตา ใน ปติญฺหิสุ ๆ อาชญาตบท กตฺตฺวจาก อรหฺตเต อาธาร ใน ปติญฺหิสุ ฯ ฐมฺมเทศนา สยกตฺตา ใน อโหสิ ๆ อาชญาตบท กตฺวจาก ปิ ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากัป สมนฺตฺตานํ ๆ วิเสสน ของ ชนानํ ๆ สมนฺตฺตาน ใน อโหสิ สาทฺถิกา วิกตีกตฺตา ใน อโหสิ อิติ ศัพท์ สมนฺปนฺน ฯ

ปฺลยสฺตภิกฺขุวตฺถ สยกตฺตา ใน นิฏฺจิตํ ๆ

กิตฺตท กตฺตฺวจาก ฯ

อปริ ปฺลยสฺตภิกฺขุ วตฺถ

อปริ วิเสสน ของ ปฺลยสฺตภิกฺขุวตฺถ ๆ วุตฺตกมฺม ใน วุจฺเจเต

มยา อนภิตกตฺตา ใน วุจฺเจเต ๆอาชญาตบท กมฺมวจาก ฯ

สฺตถา สยกตฺตา ใน กเถสิ ๆ อาชญาตบท กตฺตฺวจาก **สพฺเพ สงฺฆารว** สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาทฺยตฺถ ใน อิมํ ฐมฺมเทศนํ อิมํ วิเสสน ของ ฐมฺมเทศนํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน กเถสิ เชตฺวเน วิสยาธาร ใน วิหรนฺโถ ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ สฺตถา ปฺลยสฺเต วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน อารพฺท ๆ สมนกาลกิริยา ใน กเถสิ ฯ

กิริ ศัพท์ อนฺุสฺสวณฺตฺถ เต วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ สยกตฺตา ใน อคฺมฺสุ ๆ อาชญาตบท กตฺตฺวจาก สฺตถุ สามิสมฺพนฺธ ใน สนฺติเก ๆ วิสยาธาร ใน คเหตุวา กมฺมญฺจานํ อวุตฺตกมฺม ใน คเหตุวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ฆญฺเณตฺตา และ วายมนฺตา อรณฺเณ อาธาร ใน ฆญฺเณตฺตา และ วายมนฺตา ปิ สองศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากัป ฆญฺเณตฺตา และ วายมนฺตา ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ ภิกฺขุ อรหฺตตํ อวุตฺตกมฺม ใน อปฺปตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน จินฺเตตฺวา มยํ สยกตฺตา ใน อุกฺคณฺหิสฺสาม ๆ อาชญาตบท กตฺตฺวจาก วิเสเสตฺวา กิริยาวิเสสน ใน อุกฺคณฺหิสฺสาม กมฺมญฺจานํ อวุตฺตกมฺม ใน อุกฺคณฺหิสฺสาม อิติ ศัพท์ อาการ ใน จินฺเตตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อคฺมฺสุ สฺตถุ สามิสมฺพนฺธ ใน สนฺติกํ ๆ สมนฺปาปฺณียกมฺม ใน อคฺมฺสุ ฯ

สตถา สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขยตบถ กตฺตฺวาจก ก็ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยตบถ กตฺตฺวาจก นุ ศัพท์
ปฺจฺจนตฺถ โข ศัพท์ วจนาลงการ อิมํ วิเสสน ของ ภิกฺขุณฺํ ๆ สมฺปทาน ใน สบฺปายํ ๆ วิกตฺกตฺตา ใน โหติ อิติ
ศัพท์ อาการ ใน วมฺสนโต ๆ อพฺกนฺตรกิริยา ของ สตถา อิม วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ สยกตฺตา ใน อนฺนฺยฺยฺชฺสํ ๆ
อาขยตบถ กตฺตฺวาจก กสฺสปฺพุทฺธกาเล กาลสตฺตฺมํ ใน อนฺนฺยฺยฺชฺสํ วิสฺตฺวสฺสสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺส
อนิจฺจกฺขณฺเ อาธาร ใน อนฺนฺยฺยฺชฺสํ ตสฺมา เหตุ ใน วฏฺฏติ เทเสตุํ ตุมตฺถกตฺตา ใน วฏฺฏติ ๆ อาขยตบถ กตฺตฺวาจก
มยา อนภิตฺกตฺตา ใน เทเสตุํ เอว ศัพท์ อวธารณ เข้กับ อนิจฺจกฺขณฺเณ ๆ กรณ ใน เทเสตุํ เตสํ วิเสสน ของ
ภิกฺขุณฺํ ๆ สมฺปทาน ใน เทเสตุํ เอกํ วิเสสน ของ คาลํ ๆ อวตฺตกมฺม ใน เทเสตุํ อิติ ศัพท์ อาการ ใน จินฺเตตฺวา ๆ
ปฺพุทฺธกาลกิริยา ใน วตฺวา

ภิกฺขเว อาลปน ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้กับ สพฺเพ วิเสสน ของ สงฺขารา ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยตบถ
กตฺตฺวาจก กามภวํทิสฺส วิเสสน ของ ภเวสฺส ๆ ภินฺนาธาร ใน สงฺขารา หุตฺวา ปฺพุทฺธกาลกิริยา ใน อภาว- อภาวตฺถเณ เหตุ
ใน อนิจฺจา เอว ศัพท์ อวธารณ เข้กับ อนิจฺจา ๆ วิกตฺกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพท์ อาการ ใน วตฺวา ๆ ปฺพุทฺธกาลกิริยา
ใน อาห อิมํ วิเสสน ของ คาลํ ๆ อวตฺตกมฺม ใน อาห

ยथा กาลสตฺตฺมํ ใน ปณฺฑิตฺโต สยกตฺตา ใน ปสฺสตี ๆ อาขยตบถ
กตฺตฺวาจก สพฺเพ วิเสสน ของ สงฺขารา ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ
อาขยตบถ กตฺตฺวาจก อนิจฺจา วิกตฺกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพท์
อาการ ใน ปสฺสตี ปณฺณาย กรณ ใน ปสฺสตี อถ กาลสตฺตฺมํ ใน
นิพฺพินฺทติ โส วิเสสน ของ ปณฺฑิตฺโต ๆ สยกตฺตา ใน นิพฺพินฺทติ ๆ
อาขยตบถ กตฺตฺวาจก ทฺถกฺเข อาธาร ใน นิพฺพินฺทติ เอโส วิเสสน
ของ นิพฺพินฺททฺทสฺสกาโว ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยตบถ กตฺตฺวาจก
มคฺโค วิกตฺกตฺตา ใน โหติ วิสฺสุทฺธิยา สามีสมฺพนฺธ ใน มคฺโค อิติ ศัพท์
สรูป ใน อิมํ คาลํ ๆ

ตตฺถ วิเสสน ของ ปเทสฺส ๆ นิทฺธารณ ใน ปททฺวยสฺส **สพฺเพ สงฺขารา** สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาทฺยตฺถ ใน
ปททฺวยสฺส ๆ นิทฺธารณ และ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺถ

ยथा กาลสตฺตฺมํ ใน ปสฺสตี ปณฺฑิตฺโต สยกตฺตา ใน ปสฺสตี ๆ อาขยตบถ กตฺตฺวาจก อฺปฺปนฺนา วิเสสน
ของ ขนฺธา ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยตบถ กตฺตฺวาจก กามภวํทิสฺส วิเสสน ของ ภเวสฺส ๆ อาธาร ใน

อุปปณนา เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ ตตถ ๑ สองบท วิเสสน ของ ภาเวสุ ๑ อาธาร ใน นิรชณนโต ๑ เหตุ ใน อนิจจา ๑ วิกติกตตา ใน โหนติ อิติ ศัพท์ อาการ ใน ปสฺสติ วิปสฺสนาปณฺณาย กรณ ใน ปสฺสติ

อด กาลสตุตฺตมึ ใน นิพฺพินฺนทติ โส วิเสสน ของ ปณฺชติโต ๑ สยกตฺตา ใน นิพฺพินฺนทติ ๑ อาขยาตบท กตฺตุวจาก อิมสฺมึ วิเสสน ของ ขนฺธปริทรณทุกฺเข ๑ อาธาร ใน นิพฺพินฺนทติ ปณฺชติโต ๑ สยกตฺตา ใน ปฏฺวิชฺฌติ ๑ อาขยาตบท กตฺตุวจาก นิพฺพินฺนทโต อพฺภนฺตรกิริยา ของ ปณฺชติโต ทุกฺขปฺริชานนาทิวเสสน กรณ ใน ปฏฺวิชฺฌติ สจฺจานิ อวฺตุตฺตกมฺม ใน ปฏฺวิชฺฌติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺถ ๑ ลิงฺคตฺถ ๑

เอส มคฺโค วิสฺสุทฺธิยา สรูป ใน อิติ ๑ ศัพท์ สรูป ใน คาลาปาทสฺส ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺถ เอโส วิเสสน ของ นิพฺพินฺนทสสาโว ๑ สยกตฺตา ใน โหติ ๑ อาขยาตบท กตฺตุวจาก วิสฺสุทฺธตฺถาย กิตฺติ โวทานตฺถาย กิตฺติ สมฺปทาน ใน โหติ วิสฺสุทฺธตฺถาย วิวริย ใน โวทานตฺถาย ๑ วิวธมฺม มคฺโค วิกติกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺถ ๑ ลิงฺคตฺถ ๑

เทสนาวาเสน กาลสตุตฺตมึ ใน ปตฺติฏฺฐหีสฺสุ เต วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๑ สยกตฺตา ใน ปตฺติฏฺฐหีสฺสุ ๑ อาขยาตบท กตฺตุวจาก อรหตฺเต อาธาร ใน ปตฺติฏฺฐหีสฺสุ ๑ เทสนา สยกตฺตา ใน อโหสิ ๑ อาขยาตบท กตฺตุวจาก ปิ ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ สมฺปตฺตปฺริสาย ๑ สมฺปทาน ใน อโหสิ สาคฺคิกา วิกติกตฺตา ใน อโหสิ อิติ ศัพท์ สมฺปาปณ ๑

อปฺริ วิเสสน ของ ปณฺจสฺสทฺทิกฺขวตฺถ ๑ สยกตฺตา ใน นิฏฺฐิต ๑ กิตฺตบท กตฺตุวจาก ๑

วตฺถ ลิงฺคตฺถ ปิ ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ ทุตฺติยคาลาย ๑ ภินฺนาธาร ใน วตฺถ เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ เอวรूप ๑ วิเสสน ของ วตฺถ ๑

หิ ศัพท์ วากฺยารมฺภ ตทา กาลสตุตฺตมึ ใน อาท ภควา สยกตฺตา ใน อาท ๑ อาขยาตบท กตฺตุวจาก เตสํ วิเสสน ของ ภิกฺขุณฺ ๑ ภาวาทิสมฺพนฺธ ใน -ภาวํ ทุกฺขลภฺขณฺเ อาธาร ใน กต- กตฺตาภโยคภาวํ อวฺตุตฺตกมฺม ใน ญตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วตฺวา

ภิกฺขเว อาลปน ปิ ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ สพฺเพ ๑ วิเสสน ของ ขนฺธา ๑ สยกตฺตา ใน โหนติ ๑ อาขยาตบท กตฺตุวจาก ปฏฺวีปฺพนตฺถเลน เหตุ ใน ทุกฺขา เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ ทุกฺขา ๑ วิกติกตฺตา ใน โหนติ อิติ ศัพท์ อาการ ใน วตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาท อิมํ วิเสสน ของ คาลํ ๑ อวฺตุตฺตกมฺม ใน อาท

ยทา กาลสตุตฺตมึ ใน ปสฺสติ ปณฺชติโต สยกตฺตา ใน ปสฺสติ ๑ อาขยาตบท กตฺตุวจาก สพฺเพ วิเสสน ของ สงฺขารา ๑ สยกตฺตา ใน โหนติ ๑

อาชญาตบท กตตุวจาก ทุกขา วิกติกตดา ใน โหนติ อิติ ศัพท อาการ
ใน ปสฺสติ ปรณาย กรณ ใน ปสฺสติ อถ กาลสตุตมี ใน นิพพินฺทติ
โส วิเสสน ของ ปณฺชิตโต ๆ สยกตดา ใน นิพพินฺทติ ๆ อาชญาตบท
กตตุวจาก ทุกเข อาธาร ใน นิพพินฺทติ เอโส วิเสสน ของ นิพพินฺททสกาโว
ๆ สยกตดา ใน โหติ ๆ อาชญาตบท กตตุวจาก มคฺโค วิกติกตดา ใน โหติ
วิสุทฺธิยา สามีสมฺพนฺธ ใน มคฺโค อิติ ศัพท สรูป ใน อิมํ คาลํ ฯ

ตตถ วิเสสน ของ ปทสฺสุ ๆ นิทฺธารณ ใน ปทสฺส **ทุกขา** สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท สรูป ใน ปทสฺส ๆ นิทฺธารณีย
และ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺถโถ ปฏฺวีพฺนตฺเถน เหตุ ใน ทุกขา ๆ วิกติกตดา ใน โหนติ อิติ ศัพท สรูป ใน อตฺถโถ ๆ
ลิ่งคตถ ฯ

เสถ วิเสสน ของ ปทํ ๆ สยกตดา ใน โหติ ๆ อาชญาตบท กตตุวจาก เอว ศัพท อวธารณ เข้ากับ ปริมสฺทิสํ ๆ
วิกติกตดา ใน โหติ ฯ

นโย ลิ่งคตถ ปี ศัพท อเปกฺขตถ เข้ากับ ตติยคาลาย ๆ ภินฺนาธาร ใน นโย เอว ศัพท อวธารณ เข้ากับ
เอโส ๆ วิเสสน ของ นโย ฯ หิ ศัพท วากฺยารมฺภ ภควา สยกตดา ใน อาห ๆ อาชญาตบท กตตุวจาก เกวถํ
กิริยาวิเสสน ใน อาห เอตถ วิเสสน ของ วตฺตุสฺมึ ๆ อาธาร ใน อาห เตสํ วิเสสน ของ ภิกฺขุณฺณ ๆ ภาวาทิสมฺพนฺธ
ใน -ภาวํ ปุพฺพกาลสตุตมี ใน อนฺนุยุตฺต- อนตฺตลภฺเณ อาธาร ใน อนฺนุยุตฺต- อนฺนุยุตฺตภาวํ อวฺตุตคกมฺม ใน ญตฺวา ๆ
ปุพฺพกาลกิริยา ใน ญตฺวา

ภิกฺขเว อาลปน ปี ศัพท อเปกฺขตถ เข้ากับ สพฺเพ ๆ วิเสสน ของ ขนฺธา ๆ สยกตดา ใน โหนติ ๆ อาชญาตบท
กตตุวจาก อวสวตฺตนตฺเถน เหตุ ใน อนตฺตา เอว ศัพท อวธารณ เข้ากับ อนตฺตา ๆ วิกติกตดา ใน โหนติ อิติ
ศัพท อาการ ใน ญตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาห อิมํ วิเสสน ของ คาลํ ๆ อวฺตุตคกมฺม ใน อาห

ยทา กาลสตุตมี ใน ปสฺสติ ปณฺชิตโต สยกตดา ใน ปสฺสติ ๆ อาชญาตบท
กตตุวจาก สพฺเพ วิเสสน ของ ธมฺมา ๆ สยกตดา ใน โหนติ ๆ อาชญาตบท
กตตุวจาก อนตฺตา วิกติกตดา ใน โหนติ อิติ ศัพท อาการ ใน ปสฺสติ
ปรณาย กรณ ใน ปสฺสติ อถ กาลสตุตมี ใน นิพพินฺทติ โส วิเสสน
ของ ปณฺชิตโต ๆ สยกตดา ใน นิพพินฺทติ ๆ อาชญาตบท กตตุวจาก
ทุกเข อาธาร ใน นิพพินฺทติ เอโส วิเสสน ของ นิพพินฺททสกาโว ๆ
สยกตดา ใน โหติ ๆ อาชญาตบท กตตุวจาก มคฺโค วิกติกตดา ใน

โหติ วิสุทธิยา สามีสมฺพนฺธ ใน มคฺโค อิติ ศัพฺท์ สฺรูป ใน อิมํ คาลํ ฯ

เอว ศัพฺท์ อวธารณ เข้ากัฏ ปรุจกขณฺธา ฯ วุตฺตกมฺม ใน อธิปฺเปตา ภควตา อนภิตฺตกตฺตา ใน อธิปฺเปตา ฯ กิตฺตบถ กมฺมวาทก ตตฺถ วิเสสน ของ ปทสฺสุ ฯ นิทฺธารณ ใน ปททวเย **สพฺเพ ธมฺมา** สฺรูป ใน อิติ ฯ ศัพฺท์ สฺรูป ใน ปททวเย ฯ นิทฺธารณิย และ อวธาร ใน อธิปฺเปตา ฯ

อนคฺตา สฺรูป ใน อิติ ฯ ศัพฺท์ สฺรูป ใน ปทสฺสุ ฯ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ เต วิเสสน ของ ธมฺมา ฯ วุตฺตกมฺม ใน น สกฺกา น ศัพฺท์ ปฏฺิเสธ ใน สกฺกา ฯ กิริยาบถ กมฺมวาทก เกณฺจิ อนภิตฺตกตฺตา ใน สกฺกา ธมฺมา สยกตฺตา ใน มา ชีรฺนคฺ และ มา มียฺนคฺ มา สองศัพฺท์ ปฏฺิเสธ ใน ชีรฺนคฺ และ มียฺนคฺ ฯ อาขยฺยาตบถ กตฺตฺวาทก อิติ ศัพฺท์ สฺรูป ใน มนสิกาเรณ ฯ กรณ ใน วตฺเตตฺถุ วเส อวธาร ใน วตฺเตตฺถุ ฯ ตุมฺมตฺตสมฺปทาน ใน สกฺกา อิติ ศัพฺท์ เหตุวตฺถ เต วิเสสน ของ ธมฺมา ฯ สยกตฺตา ใน โหนฺติ ฯ อาขยฺยาตบถ กตฺตฺวาทก อวสวตฺตฺเตน เหตุ ใน อนตฺตา สฺลยฺวา อสฺสามิกา และ อนิสฺสรา ฯ วิกตฺติกตฺตา ใน โหนฺติ อนคฺตา วิวริย ใน สฺลยฺวา ฯ วิวรรณ และ วิวริย ใน อสฺสามิกา ฯ วิวรรณ และ วิวริย ใน อนิสฺสรา ฯ วิวรรณ อิติ ศัพฺท์ สฺรูป ใน อตฺโถ ฯ ลิงฺคตฺถ ฯ

เสถ วิเสสน ของ ปทํ ฯ สยกตฺตา ใน โหติ ฯ อาขยฺยาตบถ กตฺตฺวาทก เอว ศัพฺท์ อวธารณ เข้ากัฏ ปรุิมสฺทิสฺสิ ฯ วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพฺท์ สมฺปนฺน ฯ

ปธานกมฺมิกตฺติสฺสคฺเตร วตฺถุ

ปธานกมฺมิกตฺติสฺสคฺเตรวตฺถุ วุตฺตกมฺม ใน วุจฺเจเต
มยา อนภิตฺตกตฺตา ใน วุจฺเจเต ฯ อาขยฺยาตบถ กมฺมวาทก ฯ

สตถา สยกตฺตา ใน กเถสิ ๑ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก **อฏฺฐจกามมฺหิ** สรฺูป ใน อิติ ๑ ศัพท์ อาทยตฺถ ใน อิมํ ฌมฺมเทสนํ อิมํ วิเสสน ของ ฌมฺมเทสนํ ๑ อวฺตุตฺตกมฺม ใน กเถสิ เซตฺวเน วิสยาธาร ใน วิหรนฺโต ๑ อพฺภนฺตรกิริยา ของ สตฺถา ปฺธานกมฺมิกตฺติสฺสเถรํ อวฺตุตฺตกมฺม ใน อารพฺภ ๑ สฺมานกาลกิริยา ใน กเถสิ ๑

กิริ ศัพท์ อนุสฺสวณตฺถ สวตฺถิวาสินํ กิตฺติ ปฺลยจฺสตา กิตฺติ วิเสสน ของ กุลปฺตฺตา ๑ สยกตฺตา ใน อคฺมํสุ ๑ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก สตฺถุ สามีสฺมพฺนฺธ ใน สนฺตฺเถ ๑ วิสยาธาร ใน ปฺพพชิตฺวา ๑ ปฺพพกาลกิริยา ใน คเหตุวากมฺมญฺจจํ อวฺตุตฺตกมฺม ใน คเหตุว ๑ ปฺพพกาลกิริยา ใน อคฺมํสุ อรณฺถํ สฺมปฺปาปฺณียกมฺม ใน อคฺมํสุ ๑

เตสุ วิเสสน ของ ภิกฺขุสุ ๑ นิทฺธารณ ใน เอโก ภิกฺขุ เอโก วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๑ นิทฺธารณฺนํ และ สยกตฺตา ใน โอิทฺธิ ๑ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก เอว ศัพท์ อวฺธารณ เข้ากับ ตตฺถ ๑ วิเสสน ของ จาเน ๑ อาธาร ใน โอิทฺธิ ๑ อวเสสา วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๑ สยกตฺตา ใน อคฺมํสุ ๑ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก อรณฺถเอว อาธาร ใน กโรนฺตา สฺมณฌมฺม อวฺตุตฺตกมฺม ใน กโรนฺตา ๑ อพฺภนฺตรกิริยา ของ ภิกฺขุ อรหฺตํ อวฺตุตฺตกมฺม ใน ปตฺวา ๑ ปฺพพกาลกิริยา ใน จินฺเตตฺวา มยํ สยกตฺตา ใน อโรเจสฺสาม ๑ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก ปฺฏิทฺธคฺคฺคฺณ อวฺตุตฺตกมฺม ใน อโรเจสฺสาม วตฺถุ สฺมปฺทาน ใน อโรเจสฺสาม อิติ ศัพท์ อาการ ใน จินฺเตตฺวา ๑ ปฺพพกาลกิริยา ใน อคฺมํสุ ปฺน ศัพท์ กิริยาวิเสสน ใน อคฺมํสุ สวตฺถึ สฺมปฺปาปฺณียกมฺม ใน อคฺมํสุ ๑

เอโก วิเสสน ของ อุปาสโก ๑ สยกตฺตา ใน นิมนฺเตสิ ๑ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก เต วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๑ อวฺตุตฺตกมฺม ใน ทิสฺวา สวตฺถึโต อปฺทาน ใน โยชนมตฺเต ๑ กิตฺติ เอกสฺมี กิตฺติ วิเสสน ของ คามเก ๑ อาธาร ใน จรณเต ปิณฺฑทฺาย สฺมปฺทาน ใน จรณเต ๑ วิเสสน ของ ภิกฺขุ ทิสฺวา ปฺพพกาลกิริยา ใน ปฺฏิมาเนตฺวา ยาคฺคฺกตฺตาทฺิหิ วิเสสน ของ วตฺถุทฺิ ๑ กรณ ใน ปฺฏิมาเนตฺวา ๑ ปฺพพกาลกิริยา ใน สุตฺวา อนุโมทฺนํ อวฺตุตฺตกมฺม ใน สุตฺวา ๑ ปฺพพกาลกิริยา ใน นิมนฺเตสิ ปฺนทิวสฺตฺถาย สฺมปฺทาน ใน นิมนฺเตสิ ๑

เต วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๑ สยกตฺตา ใน นิสฺทึสุ ๑ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก เอว ศัพท์ อวฺธารณ เข้ากับ ตทเท ๑ กาลสฺตฺตมฺหิ ใน คนฺตฺวา สวตฺถึ สฺมปฺปาปฺณียกมฺม ใน คนฺตฺวา ๑ ปฺพพกาลกิริยา ใน ปฺฏิสาเมตฺวา ปตฺตจิวํ อวฺตุตฺตกมฺม ใน ปฺฏิสาเมตฺวา ๑ ปฺพพกาลกิริยา ใน อฺปฺสงฺกมิตฺวา สยณฺหสมเย กาลสฺตฺตมฺหิ ใน อฺปฺสงฺกมิตฺวา สตฺถารํ อวฺตุตฺตกมฺม ใน อฺปฺสงฺกมิตฺวา ๑ ปฺพพกาลกิริยา ใน วนฺทิตฺวา ๑ ปฺพพกาลกิริยา ใน นิสฺทึสุ ๑ สตฺถา สยกตฺตา ใน อกาสิ ๑ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก เตหิ วิเสสน ของ ภิกฺขุทฺิ ๑ สหตฺถตฺตฺติยา เข้ากับ สทฺธิ ๑ ศัพท์ ทพฺพสมวาย ใน ปฺฏิสนฺถารํ อติวีย วิเสสน ของ ตฺถุจฺจึ ๑ อวฺตุตฺตกมฺม ใน ปเวทฺยมาโน ๑ อพฺภนฺตรกิริยา ของ สตฺถา ปฺฏิสนฺถารํ อวฺตุตฺตกมฺม ใน อกาสิ ๑

อถ กาลสฺตฺตมฺหิ ใน จินฺเตสิ โอิทฺธิโน วิเสสน ของ สหายภิกฺขุ ๑ สยกตฺตา ใน จินฺเตสิ ๑ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก เนสํ วิเสสน ของ ภิกฺขุณฺ ๑ สามีสฺมพฺนฺธ ใน สหายภิกฺขุ ตตฺถ วิเสสน ของ จาเน ๑ อาธาร ใน โอิทฺธิโน มฺขํ สยกตฺตา

ใน น ปโทติ น ศัพท์ ปฏิเสธ ใน ปโทติ ๆ อาชญาตบท กตตุวจาก สตุ อนาทร ใน กโรนตสฺส ๆ อนาทรกิริยา อิมหิ
วิเสสน ของ ภิกขุหิ ๆ สหตฺถตติยา เข้ากับ สหฺธิ ๆ ศัพท์ ทพฺพสมวาย ใน ปฏิสนฺธารุ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน กโรนตสฺส

ปน ศัพท์ วิเสสโชนก สตุถา สยกตฺตา ใน น กเถติ น ศัพท์ ปฏิเสธ ใน กเถติ ๆ อาชญาตบท กตตุวจาก
มยฺหิ ภาวาทิสมฺพนฺธ ใน มคฺคผลลาภาเวน ๆ เหตุ ใน กเถสิ มยา สหตฺถตติยา เข้ากับ สหฺธิ ๆ ศัพท์ กิริยาสมวาย
ใน กเถติ

เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ อชฺช ๆ กาลสตุตฺตมฺมิ ใน กลาเปสฺสามิ อหฺมฺ เหตุกตฺตา ใน กลาเปสฺสามิ ๆ อาชญาตบท
เหตุกตตุวจาก อรหตฺต อวุตฺตกมฺม ใน ปตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน กลาเปสฺสามิ สตุถารุ การิตกมฺม ใน กลาเปสฺสามิ
มยา สหตฺถตติยา เข้ากับ สหฺธิ ๆ ศัพท์ กิริยาสมวาย ใน กลาเปสฺสามิ อิติ ศัพท์ อาการ ใน จินฺเตสิ ฯ

ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ เต ๆ วิเสสน ของ ภิกขุ ๆ สยกตฺตา ใน อปฺโลเกสฺสุ ๆ อาชญาตบท กตตุวจาก มยฺ
สยกตฺตา ใน คมิสฺสามิ ๆ อาชญาตบท กตตุวจาก อาคณนมคฺเค อาธาร ใน นิมนฺตฺตา เอเกน วิเสสน ของ อูปาสเกน ๆ
อนภฺทิตกตฺตา ใน นิมนฺตฺตา สุวตฺตนาถ สมฺปทาน ใน นิมนฺตฺตา ๆ วิเสสน ของ มยฺ ว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ ปาโต ๆ
กาลสตุตฺตมฺมิ ใน คมิสฺสามิ ตตฺถ วิเสสน ของ จาเน ๆ อาธาร ใน คมิสฺสามิ อิติ ศัพท์ สรูป ใน วจเนน ๆ กรณ ใน
อปฺโลเกสฺสุ สตุถารุ อวุตฺตกมฺม ใน อปฺโลเกสฺสุ ฯ

อด กาสตุตฺตมฺมิ ใน ปติ สหายภิกขุ สยกตฺตา ใน ปติ ๆ อาชญาตบท กตตุวจาก เนสฺ วิเสสน ของ ภิกขุณฺํ ๆ
สามีสมฺพนฺธ ใน สหายภิกขุ สพฺพรตฺตี อจฺจนฺตสฺโยค ใน จงฺกมนฺโต ๆ อพฺนฺตรกิริยา ของ สหายภิกขุ นิทฺทาวเสน
กรณ ใน ปติ จงฺกมนฺโกลุยฺย ภินฺนาธาร ใน ปาสาณผลเก เอกสฺมฺมิ วิเสสน ของ ปาสาณผลเก ๆ อฺปฺสิเลสิกาธาร ใน ปติ ฯ
อฺรุจฺจ สยกตฺตา ใน ภิชฺชิ ๆ อาชญาตบท กตตุวจาก ฯ โส วิเสสน ของ ภิกขุ ๆ สยกตฺตา ใน วิริวฺวี่ ๆ อาชญาตบท
กตตุวจาก มหาสทฺเทน กรณ ใน วิริวฺวี่ ฯ

เต กิตฺติ สหายกา กิตฺติ วิเสสน ของ ภิกขุ ๆ สยกตฺตา ใน อฺปรชาวีสฺสุ ๆ อาชญาตบท กตตุวจาก ตสฺส วิเสสน
ของ ภิกขุสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน สหายกา สทฺท อวุตฺตกมฺม ใน สลฺขานิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อฺปรชาวีสฺสุ อิตฺโต
สองบท วิเสสน ของ ปสฺสโต ๆ ตติยาวิเสสน ใน อฺปรชาวีสฺสุ จ สองศัพท์ ปทสมฺมจฺยตฺถ เข้ากับ อิตฺโต สองบท ฯ

อฺรุณฺํ สยกตฺตา ใน อฺรุจฺจ หิ ๆ อาชญาตบท กตตุวจาก เตสฺ วิเสสน ของ ภิกขุณฺํ ๆ อนาทร ใน กโรนฺตานํ ๆ
อนาทรกิริยา ทีปํ การิตกมฺม ใน ชาเลตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน กโรนฺตานํ ตสฺส วิเสสน ของ ภิกขุโน ๆ สมฺปทาน
ใน กตฺตพฺพ- กตฺตพฺพกิจจํ อวุตฺตกมฺม ใน กโรนฺตานํ เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ กโรนฺตานํ ฯ

เต วิเสสน ของ ภิกขุ ๆ สยกตฺตา ใน น ลภิสฺสุ น ศัพท์ ปฏิเสธ ใน ลภิสฺสุ ๆ อาชญาตบท กตตุวจาก ตํ วิเสสน
ของ คามํ ๆ สมฺปาปฺณียกมฺม ใน คนฺตุํ ๆ ตุมตฺถสมฺปทาน ใน ลภิสฺสุ โอกาสํ อวุตฺตกมฺม ใน ลภิสฺสุ ฯ อด กาลสตุตฺตมฺมิ

ใน อาห สดถา สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขยตบถ กตฺตฺวาจก เน วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ อภิลิตกมฺม ใน อาห ภิกฺขเว
อาลปน ตุมฺเห สยกตฺตา ใน น คมฺมิตถ น ศัพท์ ปฏิเสธ ใน คมฺมิตถ ๆ อาขยตบถ กตฺตฺวาจก ก็ ศัพท์ ปุจฺจนตฺถ
ภิกฺขาจากรคาม์ สมฺปาปฺณียกมฺม ใน คมฺมิตถ อิติ ศัพท์ อาการ ใน อาห ฯ

เต วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ สยกตฺตา ใน อโรเจสุ์ ๆ อาขยตบถ กตฺตฺวาจก ฆนเต อาลปน อาม ศัพท์
สมฺปฺฏิจฺจนตฺถ เหว์ สจฺจวาทกฺลิ่งคตฺถ อิติ ศัพท์ อาการ ใน วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อโรเจสุ์ ตํ วิเสสน ของ
ปวตฺตี อวฺตุตกมฺม ใน อโรเจสุ์ ฯ

สดถา เหตุกตฺตา ใน วิตฺถาเรตี ๆ อาขยตบถ เหตุกตฺตฺวาจก ภิกฺขเว อาลปน เอโส วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ
สยกตฺตา ใน กโรตี ๆ อาขยตบถ กตฺตฺวาจก น ศัพท์ ปฏิเสธนตฺถ เหว ศัพท์ อวฺธารณ เข้ากับ อิทานิ ๆ กาลสตฺตฺมึ
ใน กโรตี ตุมฺหากํ สามีสมฺพนฺธ ใน ลาก- ลากนฺตรายํ อวฺตุตกมฺม ใน กโรตี เอโส วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ สยกตฺตา
ใน อกาสิ ๆ อาขยตบถ กตฺตฺวาจก ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ ปุพฺเพ ๆ กาลสตฺตฺมึ ใน อกาสิ เหว ศัพท์ อวฺธารณ
เข้ากับ อกาสิ อิติ ศัพท์ อาการ ใน วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ยาจิโต เตหิ วิเสสน ของ ภิกฺขุหิ ๆ อนภิตกตฺตา
ใน ยาจิโต ๆ วิเสสน ของ สดถา อตีตํ อวฺตุตกมฺม ใน อหริตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วิตฺถาเรตี

โย ก็ตี โส ก็ตี วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน อิจฺฉติ ๆ อาขยตบถ
กตฺตฺวาจก ปุพฺเพ กาลสตฺตฺมึ ใน กรณียานิ ๆ วิเสสน ของ กิจฺจานิ ๆ
อวฺตุตกมฺม ใน กาคู์ ปจฺฉา กาลสตฺตฺมึ ใน กาคู์ ๆ ตุมฺตฺถสมฺปทาน ใน
อิจฺฉติ โส วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน อนฺตฺตฺปฺติ ๆ อาขยตบถ
กตฺตฺวาจก วรฺณกฏฺจํ อวฺตุตกมฺม ใน ภลฺลฺไซ์ ๆ วิเสสน ของ (มาณโว)
ๆ อุปฺมาลิ่งคตฺถ อิว ศัพท์ อุปฺมาไซ์ตก เข้ากับ วรฺณกฏฺจํ ภลฺลฺไซ์ มาณโว
ปจฺฉา กาลสตฺตฺมึ ใน อนฺตฺตฺปฺติ

อิติ ศัพท์ สรรูป ใน ชาตํ ๆ การิตกมฺม ใน วิตฺถาเรตี ฯ กิร ศัพท์ อนฺตฺตฺสวณตฺถ ตทา กาลสตฺตฺมึ ใน อเหสุ์
เต วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ สยกตฺตา ใน อเหสุ์ ๆ อาขยตบถ กตฺตฺวาจก ปฺลยจสตา วิเสสน ของ มาณวกา ๆ วิกตฺติกตฺตา
ใน อเหสุ์ กุสฺสีตฺตฺมาณวโก สยกตฺต ใน อโหสิ์ ๆ อาขยตบถ กตฺตฺวาจก ตทา กาลสตฺตฺมึ ใน กุสฺสีตฺตฺมาณวโก อยู่
วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ วิกตฺติกตฺตา ใน อโหสิ์ เอตฺรหิ กาลสตฺตฺมึ ใน อโหสิ์ ปน ศัพท์ ปกฺขนฺตรไซ์ตก อจฺริโย สยกตฺตา
ใน อโหสิ์ ๆ อาขยตบถ กตฺตฺวาจก ตทา กาลสตฺตฺมึ ใน อจฺริโย ว ศัพท์ อวฺธารณ เข้ากับ ตลาโคโต ๆ วิกตฺติกตฺตา
ใน อโหสิ์ เอตฺรหิ กาลสตฺตฺมึ ใน อโหสิ์ อิติ ศัพท์ สมฺปาปนฺน ฯ

สถา สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อิมํ วิเสสน ของ รมมเทสนํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน อาหริตฺวา ๆ ปรีโยสานกาลกิริยา ใน วตฺวา ภิกฺขเว อาลปนํ หิ ศัพท์ วากฺยารมฺภ โย วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน น กโรติ และ โหติ น ศัพท์ ปฏิเสธ ใน กโรติ ๆ กิติ โหติ กิติ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อฺภูจฺจานกาเล กาลสฺตฺตมฺมํ ใน กโรติ อฺภูจฺจํ อวฺตฺตกมฺม ใน กโรติ อวสนฺนสงฺกปฺโป กิติ กุสฺสโต กิติ วิกตฺกตฺตา ใน โหติ โส วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน น อธิจฺจติ น ศัพท์ ปฏิเสธ ใน อธิจฺจติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ฌานาภิเกทํ วิเสสน ของ วิเสสํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน อธิจฺจติ อิติ ศัพท์ อาการ ใน วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาห อิมํ วิเสสน ของ คาลํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน อาห

โย วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อฺภูจฺจานกาลมฺหิ กาลสฺตฺตมฺมํ ใน อนฺนุจฺหาโน ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ ปุคฺคโล ยฺวา กิติ พลี กิติ วิกตฺกตฺตา ใน หุตฺวา ๆ สฺมานกาลกิริยา ใน โหติ อาลสิยํ อวฺตฺตกมฺม ใน อุเปโต ๆ กิติ สฺสนฺนสงฺกปฺมโน กิติ กุสฺสโต กิติ วิกตฺกตฺตา ใน โหติ โส กิติ อลโส กิติ วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน น วินฺทติ น ศัพท์ ปฏิเสธ ใน วินฺทติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ปญฺญา ยกรณ ใน ทฺวฺจฺจํ ๆ วิเสสน ของ มคฺคํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน วินฺทติ อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน อิมํ คาลํ ฯ

ตตฺถ วิเสสน ของ ปเทสุ ๆ นิทฺธารณ ใน ปทสฺส **อนฺนุจฺหาโน** สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สฺรูป ใน ปทสฺส ๆ นิทฺธารณิย และ สามีสฺมพฺนฺธ ใน อตฺโถ อนฺนุจฺहनฺโต กิติ อวายนฺโต กิติ อพฺภนฺตรกิริยา ของ ปุคฺคโล อนฺนุจฺहनฺโต วิวริย ใน อวายนฺโย ๆ วิวรณ อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

ยฺวา พลี สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สฺรูป ใน ปททฺวยสฺส ๆ สามีสฺมพฺนฺธ ใน อตฺโถ ปจฺมโยพฺพเน อาธาร ใน จิโต ๆ กิติ พลสฺมปฺนโน กิติ วิกตฺกตฺตา ใน หุตฺวา ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ พลสฺมปฺนโน หุตฺวา สฺมานกาลกิริยา ใน โหติ อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

อาลสิยํ อุเปโต สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สฺรูป ใน ปททฺวยสฺส ๆ สามีสฺมพฺนฺธ ใน อตฺโถ โย วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน โหติ และ สยติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อลสฺภาวํ อวฺตฺตกมฺม ใน อุเปโต ๆ วิกตฺกตฺตา ใน โหติ ภูตฺวา กิริยาสองบถ ปุพฺพกาลกิริยา ใน สยติ อลสฺภาวํ อุเปโต โหติ วิวริย ใน ภูตฺวา ภูตฺวา สยติ ๆ วิวริย อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

ต้นสนสงกปปมโน สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน ปทสส ๆ สามีสมนพฺพ ใน อตฺถ โตีหิ วิเสสน ของ มิจฺฉาวิตกฺเกหิ ๆ กรณ ใน สฺกฺขจฺจวสนน- สฺกฺขจฺจวสนนสงกปฺปจิตฺโต วิกตฺกคฺคตา ใน โหติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺถ โย ลิงฺคคฺคตฺถ ๑

กุสฺสโต สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน ปทสส ๆ สามีสมนพฺพ ใน อตฺถ นิพฺพิริโย วิกตฺกคฺคตา ใน โหติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺถ โย ลิงฺคคฺคตฺถ ๑

อลโส สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาทฺยคฺคตฺถ ใน ปทสส ๆ สามีสมนพฺพ ใน อตฺถ โส กิตฺตี มหาอลโส กิตฺตี วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกคฺคตา ใน น วินฺทติ และ น ลกฺติ น สองศัพท์ ปฏฺิเสธ ใน วินฺทติ และ ลกฺติ ๆ อาขฺยาคบฺท กคฺคตฺถวจาก ปณฺณาย กรณ ใน ทฏฺจพฺพ ๆ วิเสสน ของ อริยมคฺค ๆ อวฺตุตคฺคมฺม ใน วินฺทติ และ ลกฺติ อปฺสสนโต อพฺกนฺตรกิริยา ของ ปุคฺคโล น วินฺทติ วิวริย ใน น ลกฺติ ๆ วิวธฺน อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺถ โย ลิงฺคคฺคตฺถ ๑

เทศนาวสาน กาลสคฺคตฺถมี ใน ปาปฺถนฺตีสุ พฺพ วิเสสน ของ ชนา ๆ สยกคฺคตา ใน ปาปฺถนฺตีสุ ๆ อาขฺยาคบฺท กคฺคตฺถวจาก โสตาปคฺคตฺถิผลาทีนฺติ วิเสสน ของ อริยผลาณิ ๆ อวฺตุตคฺคมฺม ใน ปาปฺถนฺตีสุ อิติ ศัพท์ สมารฺปนฺน ๑

ปธานกมฺมิกคิสฺสคฺคเตรวคฺคตฺถ สยกคฺคตา ใน นิฏฺจิตฺ ๑

กิตบฺท กคฺคตฺถวจาก ๑

สุกรเปต วคฺค

สุกรเปตวคฺคตฺถ วคฺคตคฺคมฺม ใน วุจฺเจเต

มยา อนภิตฺกคฺคตา ใน วุจฺเจเต ๆ อาขฺยาคบฺท กมฺมวจาก ๑

สคฺคตา สยกคฺคตา ใน กเถสิ ๆ อาขฺยาคบฺท กคฺคตฺถวจาก **วาจาณฺรภฺจึ** สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาทฺยคฺคตฺถ ใน อิมํ ฐมฺมเทศนํ อิมํ วิเสสน ของ ฐมฺมเทศนํ ๆ อวฺตุตคฺคมฺม ใน กเถสิ เวพฺพเวเน วิสยาธาร ใน วิหรนฺโต ๆ อพฺกนฺตรกิริยา ของ สคฺคตา สุกรเปตํ อวฺตุตคฺคมฺม ใน อารพฺภ ๆ สมารฺนกาลกิริยา ใน กเถสิ ๑

หิ ศัพท์ วิคฺคตฺถวจาก เอกสฺมึ วิเสสน ของ ทิวเส ๆ กาลสคฺคตฺถมี ใน นิสฺสึ มหาโมคฺคคฺคตฺถวจาก สยกคฺคตา ใน นิสฺสึ ๆ อาขฺยาคบฺท กคฺคตฺถวจาก ลกฺขณคฺคตฺถวจาก สหคฺคตฺถวจาก เข้ากับ สหฺจึ ๆ ศัพท์ กิริยาสมวาย ใน โอรฺหนโต คิซฺณคฺคตฺถวจาก อปาทาน ใน โอรฺหนโต ๆ อพฺกนฺตรกิริยา ของ มหาโมคฺคคฺคตฺถวจาก เอกสฺมึ วิเสสน ของ ปเทเส ๆ อาธาร ใน กคฺคตา สิตํ อวฺตุตคฺคมฺม ใน กคฺคตา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปุฏฺจ

อาวุธ อาลปน โท สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก นฺ คัพฺทํ ปุจฺฉนฺตถ โข คัพฺทํ วจนาลงฺการ
เหตุ วิกติกตฺตา ใน โหติ สิตฺสฺส ฉนฺนิจฺจกมฺม ใน -กมฺมาย ปาตฺกมฺมาย สามีสมฺพนฺธ ใน เหตุ อิติ คัพฺทํ อาการ ใน
ปุญฺโจ ลกฺขณฺตฺเถเรน อนภิตฺตกตฺตา ใน ปุญฺโจ ๆ วิเสสน ของ มหาโมคฺคฺลฺลานตฺเถโร

อาวุธ อาลปน อัย วิเสสน ของ กาลโ ๑ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก อกาลโ วิกติกตฺตา
ใน โหติ อิมฺสฺส วิเสสน ของ ปญฺหสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อกาลโ คฺวํ สยกตฺตา ใน ปุจฺเจยฺยาสี ๆ อาชฺยตบฺท
กตฺตฺวาจก สตฺถุ สามีสมฺพนฺธ ใน สนฺติเก ๆ วิสยธาร ใน ปุจฺเจยฺยาสี มํ อวฺตฺตกมฺม ใน ปุจฺเจยฺยาสี อิติ คัพฺทํ อาการ
ใน วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน จริตฺวา ลกฺขณฺตฺเถเรน สหตฺตตฺติยา เข้กับ สทฺธิ เอว คัพฺทํ อวธารณ เข้กับ สทฺธิ
๑ คัพฺทํ กิริยาสมวย ใน จริตฺวา ราชคเห อธาร ใน จริตฺวา ปิณฺทาย สมปฺทาน ใน จริตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน
คนฺตฺวา ปิณฺทปาทปฏิกฺกนฺโต วิเสสน ของ มหาโมคฺคฺลฺลานตฺเถโร เวพฺพนํ สมปาปฺณียกมฺม ใน คนฺตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา
ใน วนฺทิตฺวา สตฺถารํ อวฺตฺตกมฺม ใน วนฺทิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นิสีทิ ๑

อด กาลสฺตฺตฺมึ ใน ปุจฺฉิ ลกฺขณฺตฺเถโร สยกตฺตา ใน ปุจฺฉิ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก นํ วิเสสน ของ
มหาโมคฺคฺลฺลานตฺเถโร ๆ อกตฺตกมฺม ใน ปุจฺฉิ ตํ วิเสสน ของ อตฺถํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน ปุจฺฉิ ๑ โส วิเสสน ของ
มหาโมคฺคฺลฺลานตฺเถโร ๆ สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก

อาวุธ อาลปน อหํ สยกตฺตา ใน อทฺทสํ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก เอกํ วิเสสน ของ เปตํ ๆ อวฺตฺตกมฺม
ใน อทฺทสํ สรีริ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก ตสฺส วิเสสน ของ เปตฺสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน สรีริ
ติคาวฺตฺตปฺมาณํ วิกติกตฺตา ใน โหติ ตํ วิเสสน ของ สรีริ ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก
มนฺุสฺสสรีริสทิสํ วิกติกตฺตา ใน โหติ

ปน คัพฺทํ ปกฺขนฺตรโชตก สีสํ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก (ตสฺส วิเสสน ของ เปตฺสฺส ๆ
สามีสมฺพนฺธ ใน สีสํ) สุกรสฺส สามีสมฺพนฺธ ใน สีสํ ๆ อุมฺมาวิกติกตฺตา ใน โหติ วย คัพฺทํ อุมฺมาโชตก เข้กับ สุกรสฺส
สีสํ นนฺุคฺคฺจํ สยกตฺตา ใน ชาตํ ๆ กิตบฺท กตฺตฺวาจก ตสฺส วิเสสน ของ เปตฺสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน มุเข ๆ อธาร
ใน ชาตํ ปุพฺวา สยกตฺตา ใน ปคฺขมฺรณฺติ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก ตโต วิเสสน ของ มุขโต ๆ อปาทาน ใน
ปคฺขมฺรณฺติ

โส วิเสสน ของ อหํ ๆ สยกตฺตา ใน อกาสี ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก เอวฺรุโป วิเสสน ของ สโตโต ๆ
สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก น คัพฺทํ ปฏฺฐิสฺส ใน ทิจฺจปฺพุโพ เม อนภิตฺตกตฺตา ใน ทิจฺจ- ทิจฺจ
ปฺพุโพ วิกติกตฺตา ใน โหติ อิติ คัพฺทํ อาการ ใน จินฺเตตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ทิสฺวา ตํ วิเสสน ของ เปตํ ๑

อวตตกมฺม ใน ทิสฺวา ๆ ปรีโยสานกาลกิริยา ใน อกาสิ สิตํ อวตตกมฺม ใน อกาสิ ปาตุํ วิกติกตฺตา ใน อกาสิ อิติ ศัพท์
อาการ ใน อาท ฯ

สตฺถา สยกตฺตา ใน อาท ฯ อาชฺยาคบท กตฺตฺวาจก ภิกฺขเว อาลปนฺ สวากา สยกตฺตา ใน วิหรนฺติ ฯ
อาชฺยาคบท กตฺตฺวาจก วต ศัพท์ วจนาลงฺการ จกฺขุภูตา วิเสสน ของ สวากา มม สามีสมฺพนฺธ ใน สวากา อิติ ศัพท์
อาการ ใน วตฺวา ฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาท ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ อหํ ฯ สยกตฺตา ใน อทฺทสฺส ฯ อาชฺยาคบท
กตฺตฺวาจก เอตํ วิเสสน ของ สตฺถํ ฯ อวตตกมฺม ใน อทฺทสฺส เหว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ โพรธมฺเตฯ ฯ อาธาร ใน อทฺทสฺส

อหํ สยกตฺตา ใน น กเถสิ น ศัพท์ ปฏฺิเสธ ใน กเถสิ ฯ อาชฺยาคบท กตฺตฺวาจก ปนฺ ศัพท์ วากฺยารมฺภ เย
วิเสสน ของ ชนา ฯ สยกตฺตา ใน น สทฺทเหฺยยฺมฺ น ศัพท์ ปฏฺิเสธ ใน สทฺทเหฺยยฺมฺ ฯ อาชฺยาคบท กตฺตฺวาจก เม
สามีสมฺพนฺธ ใน (วจนํ) ฯ อวตตกมฺม ใน สทฺทเหฺยยฺมฺ ตํ วิเสสน ของ อสทฺทหนํ ฯ สยกตฺตา ใน อสฺส ฯ อาชฺยาคบท
กตฺตฺวาจก เตสํ วิเสสน ของ ชนानํ ฯ สมฺปทาน ใน อหิตาย ฯ สมฺปทาน ใน อสฺส อิติ ศัพท์ สรูป ใน จินฺตเนน ฯ
กรณ ใน กเถสิ ปเรสํ วิเสสน ของ ชนानํ ฯ สมฺปทาน ใน อนุกมฺปาย ฯ กรณ ใน กเถสิ

อิทานิ กาลสตฺถมฺิ ใน กเถมิ อหํ สยกตฺตา ใน กเถมิ ฯ อาชฺยาคบท กตฺตฺวาจก โมคฺคฺลลานํ อวตตกมฺม
ใน ลภิตฺวา สกฺขิํ วิกติกมฺม ใน กตฺวา ฯ กิริยาวิเสสน ใน ลภิตฺวา ฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน กเถมิ ภิกฺขเว อาลปน
โโมคฺคฺลลानํ สยกตฺตา ใน อาท ฯ อาชฺยาคบท กตฺตฺวาจก สจฺจํ กิริยาวิเสสน ใน อาท อิติ ศัพท์ อาการ ใน อาท ฯ

ภิกฺขุ สยกตฺตา ใน ปุจฺฉิสฺสุ ฯ อาชฺยาคบท กตฺตฺวาจก ตํ วิเสสน ของ วจนํ ฯ อวตตกมฺม ใน สุตฺวา ฯ
ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปุจฺฉิสฺสุ สตฺถารํ อวตตกมฺม ใน ปุจฺฉิสฺสุ ฆนฺเต อาลปน ปนฺ ศัพท์ วากฺยารมฺภ ก็ วิเสสน ของ
กมฺมํ ฯ สยกตฺตา ใน โหติ ฯ อาชฺยาคบท กตฺตฺวาจก ตสฺส วิเสสน ของ เปตฺตสฺส ฯ สามีสมฺพนฺธ ใน ปุพฺพกมฺมํ ฯ
วิกติกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพท์ อาการ ใน ปุจฺฉิสฺสุ ฯ

สตฺถา สยกตฺตา ใน กเถสิ ฯ อาชฺยาคบท กตฺตฺวาจก ภิกฺขเว อาลปนฺ เตนฺหิ ศัพท์ วิกตฺติปฏิรูปก คุมฺเห
สยกตฺตา ใน สฺนฺนาถ ฯ อาชฺยาคบท กตฺตฺวาจก อิติ ศัพท์ อาการ ใน วตฺวา ฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาหริตฺวา อตีตํ
อวตตกมฺม ใน อาหริตฺวา ฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน กเถสิ ตสฺส วิเสสน ของ เปตฺตสฺส ฯ สามีสมฺพนฺธ ใน ปุพฺพกมฺมํ
ฯ อวตตกมฺม ใน กเถสิ :

กิริ ศัพท์ อนฺุสฺสวณฺตถ กสฺสปฺพุทฺธกาเล กาลสตฺถมฺิ ใน วสิสฺสุ เทว วิเสสน ของ เถรา ฯ สยกตฺตา ใน วสิสฺสุ ฯ
อาชฺยาคบท กตฺตฺวาจก เอกสฺมึ วิเสสน ของ คามกาวาเส ฯ วิสยธาร ใน วสิสฺสุ สมคฺควาสํ กิริยาวิเสสน ใน วสิสฺสุ ฯ

เตสฺ วิเสสน ของ เถเรสฺสุ ฯ นิทฺธารณ ใน เอโก เถโร เอโก วิเสสน ของ เถโร ฯ นิทฺธารณฺเฑ และ สยกตฺตา
ใน โหติ ฯ อาชฺยาคบท กตฺตฺวาจก สฺนฺจิวสฺโส วิกติกตฺตา ใน โหติ เอโก วิเสสน ของ เถโร ฯ นิทฺธารณ และ

สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก เอกฺนสฺสจฺจิวสฺโส วิกิตฺกตฺตา ใน โหติ ฯ โส วิเสสน ของ อนุเถโร ๆ สยกตฺตา ใน วิจฺริ และ อกาสิ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก อิตฺรสฺส วิเสสน ของ เถรสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน ปตฺตจฺวีรฺร ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน อาทาย ๆ สมานกาลกิริยา ใน วิจฺริ สามเณโร อูปมาลิจฺจคฺคฺต วิย ศัพท์ อูปมาโชตฺก เข้ากัับ สามเณโร สพฺพ วิเสสน ของ วตฺตปฏฺิวตฺตํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน อกาสิ ฯ

เอโก วิเสสน ของ ฌมฺมกถิโก ๆ สยกตฺตา ใน อากมิ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก เตสฺ วิเสสน ของ เถรานํ ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน วสนฺนฺจฺจานํ เอกมาตฺตฺกฺจฺจฺฉิยํ วิสยาธาร ใน วุตฺต- วุตฺตภาตฺตีนํ อูปมาวิเสสน ของ เถรานํ วิย ศัพท์ อูปมาโชตฺก เข้ากัับ เอกมาตฺตฺกฺจฺจฺฉิยํ วุตฺตภาตฺตีนํ สมคฺคฺวาสํ กิริยาวิเสสน ใน วสนฺตฺตานํ ๆ วิเสสน ของ เถรานํ วสนฺนฺจฺจานํ สมฺปาปฺปณฺนิยกมฺม ใน อากมิ ฯ

จ ศัพท์ วากฺยารมฺภ ตทา สตฺตฺมีปตฺจฺจตฺตสยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก ฌมฺมสฺสวณฺทิวสฺโส วิกิตฺกตฺตา ใน โหติ ฯ เถรา สยกตฺตา ใน อาหํสุ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก ตํ วิเสสน ของ ฌมฺมกถิโก ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน สงฺคณฺหิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาหํสุ สปฺปฺริส อาลปน ตฺวํ สยกตฺตา ใน กเถหิ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก ฌมฺมกถํ อวฺตฺตกมฺม ใน กเถหิ โน สมฺปทาน ใน กเถหิ อิติ ศัพท์ อาการ ใน อาหํสุ ฯ

โส วิเสสน ของ ฌมฺมกถิโก ๆ สยกตฺตฺตา ใน กเถหิ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก ฌมฺมกถํ อวฺตฺตกมฺม ใน กเถหิ ฯ เถรา เหตุกตฺตา ใน กถาเปสฺสุ ฌมฺมกถิกํ การิตกมฺม ใน กถาเปสฺสุ ๆ อาชฺยตบฺท เหตุกตฺตฺวาจก ฌมฺมกถิโก วุตฺตกมฺม ใน ลทฺโธ ๆ กิตฺตบฺท กมฺมวาทก โน อนภินิหิตกตฺตา ใน ลทฺโธ อิติ ศัพท์ อาการ ใน ตฺถฺจ- ตฺถฺจจิตฺตา วิเสสน ของ เถรา

ปฺนทิวเส กาลสตฺตฺมี ใน ปวิสิตฺวา ตํ วิเสสน ของ ฌมฺมกถิโก ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน อาทาย ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปวิสิตฺวา ฐฺรคามํ สมฺปาปฺปณฺนิยกมฺม ใน ปวิสิตฺวา ปิณฺฑทาย สมฺปทาน ใน ปวิสิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน กถาเปสฺสุ ตตฺต วิเสสน ของ คามะ ๆ อาธาร ใน กต- กตฺตคฺคฺตฺกิจฺจา วิเสสน ของ เถรา อาวฺโส อาลปน ตฺวํ สยกตฺตา ใน กเถหิ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก หิยโย กาลสตฺตฺมี ใน จิต- จิตฺตฺจฺจานโต อปาทาน ใน กเถหิ โถกํ วิเสสน ของ ฌมฺมกถํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน กเถหิ อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน วจเนน ๆ กรณ ใน กถาเปสฺสุ มนุสฺสานํ สมฺปทาน ใน กถาเปสฺสุ ฌมฺมํ อวฺตฺตกมฺม ใน กถาเปสฺสุ ฯ

มนุสฺสา สยกตฺตา ใน นิมนฺตฺยีสฺสุ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก ฌมฺมกถํ อวฺตฺตกมฺม ใน สุตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นิมนฺตฺยีสฺสุ ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺต เข้ากัับ ปฺนทิวสฺตฺถาย ๆ สมฺปทาน ใน นิมนฺตฺยีสฺสุ ฯ เถรา สยกตฺตา ใน จริสฺสุ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก เอวํ ศัพท์ ปการตฺต สมฺนฺดา อาธาร ใน จริสฺสุ ภิกฺขวาจารคามะสฺสุ อาธาร ใน จริสฺสุ เทว สองบฺท

วิเสสน ของ ทิวเส ๑ อจจนตส์โยค ใน จรีสุ ต่ วิเสสน ของ ฌมมกถิกั ๑ อวุดตกมม ใน อาทาย ๑ ปุพพกาลกิริยา ใน จรีสุ ปิณฺฑาย สมปทาน ใน จรีสุ ๑

ฌมมกถิกอ สยกตฺตา ใน จินฺเตสิ ๑ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก อิเม กัตี เทว กัตี วิเสสน ของ เถรา ๑ สยกตฺตา ใน โหนติ ๑ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก อติมฺพุกา วิกติกตฺตา ใน โหนติ วสิตุํ ตุมฺตฺถกตฺตา ใน ฎฎติ ๑ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก มยา อนภิตกตฺตา ใน วสิตุํ ปิ ศัพฺท อเปกฺขตฺถ เข้ากับ อฺโภ ๑ กัตี เอเต กัตี วิเสสน ของ เถเร ๑ การิตกมม ใน ปลาเปตฺวา ๑ ทฺพุพพกาลกิริยา ใน วสิตุํ อิมสฺมึ วิเสสน ของ วิหारे ๑ วิสยารท ใน วสิตุํ อิติ ศัพฺท อาการ ใน จินฺเตสิ ๑

โส วิเสสน ของ ฌมมกถิกอ ๑ สยกตฺตา ใน ปกฺกามิ ๑ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก สายํ กาลสฺตฺตฺมึ ใน คนฺตฺวา เถรฺปฺภูจฺจัน สมฺปาปฺณิยกมฺม ใน คนฺตฺวา ๑ ปุพพกาลกิริยา ใน นิเวตฺติตฺวา ภิกฺขุณฺ สามีสมฺพฺนฺธ ใน คตฺทกาเล อฏฺฐาย ปุพพกาลกิริยา ใน คต- คตฺทกาเล กาลสฺตฺตฺมึ ใน นิเวตฺติตฺวา ๑ ปุพพกาลกิริยา ใน อุปฺสงฺกมิตฺวา มหาเถรํ อวุดตกมม ใน อุปฺสงฺกมิตฺวา ๑ ปุพพกาลกิริยา ใน วตฺวา

ภนฺเต อาลปน กิลฺจิ กัตี วตฺตพฺพ กัตี วิเสสน ของ วตฺถ ๑ สยกตฺตา ใน อตฺถิ ๑ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก อิติ ศัพฺท อาการ ใน วตฺวา ๑ ปุพพกาลกิริยา ใน จินฺเตตฺวา อวฺุโส อาลปน ตฺวํ สยกตฺตา ใน กเถหิ ๑ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก อิติ ศัพฺท สฺรฺูป ทใน วจเน ๑ ลกฺขณ ใน วุตฺเต มหาเถเรน อนภิตกตฺตา ใน วุตฺเต ๑ ลกฺขณกิริยา โลกั กิริยาวิเสสน ใน จินฺเตตฺวา ๑ ปุพพกาลกิริยา ใน วตฺวา ภนฺเต อาลปน นาม ศัพฺท สลฺยสฺสชฺตก เข้ากับ กถา ๑ สยกตฺตา ใน โหติ ๑ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก มหาสวชฺชา วิกติกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพฺท อาการ ใน วตฺวา ๑ ปุพพกาลกิริยา ใน อกเถตฺวา ว ศัพฺท อวธารณ เข้ากับ อกเถตฺวา ๑ ปุพพกาลกิริยา ใน ปกฺกามิ ๑

ฌมมกถิกอ สยกตฺตา ใน อกาสิ ๑ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก อปิ ศัพฺท อเปกฺขตฺถ เข้ากับ อนฺนฺเรสฺส ๑ สามีสมฺพฺนฺธ ใน สนฺติกั ๑ สมฺปาปฺณิยกมฺม ใน คนฺตฺวา ๑ ปุพพกาลกิริยา ใน อกาสิ เอว ศัพฺท อวธารณ เข้ากับ ตถา ๑ ศัพฺท กิริยาวิเสสน ใน อกาสิ ๑

โส วิเสสน ของ ฌมมกถิกอ ๑ สยกตฺตา ใน อาท ๑ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ทฺติยทิวเส กาลสฺตฺตฺมึ ใน กตฺวา เอว ศัพฺท อวธารณ เข้ากับ ตถา ๑ ศัพฺท กิริยาวิเสสน ใน กตฺวา ๑ ปุพพกาลกิริยา ใน อุปฺสงฺกมิตฺวา ตติยทิวเส กาลสฺตฺตฺมึ ใน อุปฺปนฺเน โกตฺุหฺเล ลกฺขณ ใน อุปฺปนฺเน ๑ ลกฺขณกิริยา อติวีย วิเสสน ของ โกตฺุหฺเล เตสฺ วิเสสน ของ เถรานํ ๑ สมปทาน ใน อุปฺปนฺเน มหาเถรํ อวุดตกมม ใน อุปฺสงฺกมิตฺวา ๑ ปุพพกาลกิริยา ใน วตฺวา ภนฺเต อาลปน กิลฺจิ กัตี วตฺตพฺพ กัตี วิเสสน ของ วตฺถ ๑ สยกตฺตา ใน อตฺถิ ๑ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ปน ศัพฺท วิเสสชฺตก อหํ สยกตฺตา ใน น วิสทามิ น ศัพฺท ปฺภูเสธ ใน วิสทามิ ๑ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ตุมฺหากํ สามีสมฺพฺนฺธ

ใน สนธิเก ๆ วิทยาธาร ใน วตตุ่ ๆ ตุมตตสมปทาน ใน วิสahami อิติ ศัพท อาการ ใน วตวา ๆ ปุพพกาลกิริยา
ใน นิปปิพิตโต เถเรน อนภิตกตตดา ใน นิปปิพิตโต

อาวุโส อาลปน เอต วิเสสน ของ การณั่ ๆ สยกตตดา ใน โหติ ๆ อาขยาตบพ กตตุวจาก ตวั สยกตตดา ใน
กเถสิ ๆ อาขยาตบพ กตตุวจาก อิติ ศัพท อาการ ใน นิปปิพิตโต ๆ วิเสสน ของ ฐมมกถิโก

ภนเต อาลปน ปน ศัพท วากุยารมภ อนุเถโร สยกตตดา ใน โหติ ๆ อาขยาตบพ กตตุวจาก กิ ศัพท ปุจจนตต
ตุมเทหิ สหตตตติยา เข้ากัป สหธิ์ ๆ ศัพท ทพพสมวาย ใน วิสภาคโค ๆ วิกติกตตดา ใน โหติ อิติ ศัพท อาการ ใน อาห ๆ

มหาเถโร สยกตตดา ใน อาห ๆ อาขยาตบพ กตตุวจาก สปริส อาลปน ตวั สยกตตดา ใน กเถสิ ๆ อาขยาตบพ
กตตุวจาก นาม ศัพท สลยวาชตก เข้ากัป กิ ๆ กิธี เอต กิธี วิเสสน ของ วจัน ๆ อวตตตมม ใน กเถสิ มย สยกตตดา
ใน อมฺห ๆ อาขยาตบพ กตตุวจาก เอกมาตคฺกุจฺฉิย วิทยาธาร ใน วุตถ- วุตถปุตตดา อุปมาวิทิกตตดา ใน อมฺห วิย ศัพท
อุปมาชตก เข้ากัป เอกมาตคฺกุจฺฉิย วุตถปุตตดา

ลทฺธ วิเสสน ของ วตตุ่ ๆ สยกตตดา ใน โหติ ๆ อาขยาตบพ กตตุวจาก อมฺเหสุ นิทฺธารณ ใน เอเกน ปุคฺคเลน
เอเกน วิเสสน ของ ปุคฺคเลน ๆ นิทฺธารณีย และ อนภิตกตตดา ใน ลทฺธ อปี ศัพท อเปกขตต เข้ากัป อิตเรน ๆ
วิเสสน ของ ปุคฺคเลน ๆ อนภิตกตตดา ใน ลทฺธ เอว ศัพท อวธารณ เข้ากัป ลทฺธ วิกติกตตดา ใน โหติ อคฺุณ
สยกตตดา ใน นตฺถิ ๆ อาขยาตบพ กตตุวจาก มยา อนภิตกตตดา ใน ทิฏฺฐ- เอตสฺส วิเสสน ของ อนฺุเถรสฺส ๆ
สามีสมพฺพนฺ ใน อคฺุณ เอตตกั วิเสสน ของ กาลั ๆ อจฺจนตสโยค ใน ทิฏฺฐ- ทิฏฺฐปุพฺโพ วิเสสน ของ อคฺุณ
อิติ ศัพท อาการ ใน อาห ๆ

ฐมมกถิโก สยกตตดา ใน อาห ๆ อาขยาตบพ กตตุวจาก ภนเต อาลปน เอวั สจฺจวจากลึงคตต อิติ ศัพท
อาการ ใน อาห ๆ มหาเถโร สยกตตดา ใน อาห ๆ อาขยาตบพ กตตุวจาก อาวุโส อาลปน อาม ศัพท สมปฺปฏิจฺจนตต
เอวั สจฺจวจากลึงคตต อิติ ศัพท อาการ ใน อาห ๆ

ฐมมกถิโก สยกตตดา ใน อาห ๆ อาขยาตบพ กตตุวจาก ภนเต อาลปน อนฺุเถโร สยกตตดา ใน อาห ๆ
อาขยาตบพ กตตุวจาก มํ อกถิตกมม ใน อาห เอวั ศัพท กิริยาวิเสสน ใน อาห สปริส อาลปน ตวั สยกตตดา
ใน อสิ ๆ อาขยาตบพ กตตุวจาก กุลปุตฺโต วิกติกตตดา ใน อสิ ตวั สยกตตดา ใน กเรยยาสิ ๆ อาขยาตบพ กตตุวจาก
อัย วิเสสน ของ มหาเถโร ๆ สยกตตดา ใน โหติ ๆ อาขยาตบพ กตตุวจาก ลชฺช กิธี เปสโล กิธี วิกติกตตดา ใน โหติ
อิติ ศัพท สรูป ใน จินตเนน ๆ กรณ ใน กโรนฺโต เอเตน วิเสสน ของ มหาเถเรน ๆ สหตตตติยา เข้ากัป สหธิ์ ๆ
ศัพท ทพพสมวาย ใน สมฺภอคํ ๆ อวตตตมม ใน กโรนฺโต ๆ อพภนฺตรกิริยา ของ ตวั อุปปริกฺขิตวา ปุพพกาลกิริยา
ใน กเรยยาสิ อิติ ศัพท สรูป ใน เอวั

เอโส วิเสสน ของ อนุเถโร ๆ สยกตฺตา ใน วเทติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก เอวํ ศัพฺพํ กิริยาวิเสสน ใน วเทติ มํ อกถิตกมฺม ใน วเทติ อาคตทิวสโต อปาทาน ใน ปฏฺจาย ๆ กิริยาวิเสสน ใน วเทติ อิติ ศัพฺพํ อาการ ใน อาท ฯ

มหาเถโร สยกตฺตา ใน ภิชฺชิ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ตํ วิเสสน ของ วจฺนํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน สุตฺตฺวา ว ศัพฺพํ อวธารณ เข้กัับ สุตฺตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ภิชฺชิ กุฑฺธมานโส วิเสสน ของ มหาเถโร ทฬฺททาภิหฺตํ วิเสสน ของ กุลาตภาชนํ ๆ อุปฺมาลิจฺจกฺต วิย ศัพฺพํ อุปฺมาโชตฺก เข้กัับ ทฬฺททาภิหฺตํ กุลาตภาชนํ ฯ

ปี ศัพฺพํ อเปกฺขตฺตฺล เข้กัับ อิตโร ๆ วิเสสน ของ ฐมฺมกถิโก ๆ สยกตฺตา ใน อโวจ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อฏฺจาย ปุพฺพกาลกิริยา ใน คนฺตฺวา อนุเถรสฺส สามีสมฺพนฺธ ใน สนฺตํ กํ ๆ สมฺปาปฺณียกมฺม ใน คนฺตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อโวจ เอว ศัพฺพํ อวธารณ เข้กัับ ตถา ๆ ศัพฺพํ กิริยาวิเสสน ใน อโวจ ฯ

ปี ศัพฺพํ อเปกฺขตฺตฺล เข้กัับ โส ๆ วิเสสน ของ อนุเถโร ๆ สยกตฺตา ใน ภิชฺชิ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก เอว ศัพฺพํ อวธารณ เข้กัับ ตถา ๆ ศัพฺพํ กิริยาวิเสสน ใน ภิชฺชิ ฯ

เตสุ กัถิ ทฺวีสุ กัถิ วิเสสน ของ เถรสฺสุ ๆ นิทฺธารณ ใน โไอโกปี เถโร ปี ศัพฺพํ อเปกฺขตฺตฺล เข้กัับ เอโก ๆ วิเสสน ของ เถโร ๆ นิทฺธารณีย และ สยกตฺตา ใน นตฺถิ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก กิณฺจาปี ศัพฺพํ อนุคฺคหตฺตฺล เอตฺตํ กั วิเสสน ของ กาลํ ๆ อจฺจนตฺสโยค ใน นตฺถิ วิสุํ กิริยาวิเสสน ใน ปวิฏฺจ- ปิณฺทาย สมฺปทาน ใน ปวิฏฺจ- ปวิฏฺจปุพฺโพ วิเสสน ของ เถโร นาม ศัพฺพํ สลฺยาโชตฺก เข้กัับ ปวิฏฺจปุพฺโพ ปน ศัพฺพํ อรุจิสฺสูจฺจนตฺล เต กัถิ เทว กัถิ วิเสสน ของ เถรา ๆ ปกถิกตฺตา ใน ปวิสิตฺวา ๆ กิริยาปธานนัย ปุณฺทิวเส กาลสฺตตฺตฺมึ ใน ปวิสิตฺวา วิสุํ กิริยาวิเสสน ใน ปวิสิตฺวา ปิณฺทาย สมฺปทาน ใน ปวิสิตฺวา อนุเถโร สยกตฺตา ใน อฏฺจาสิ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ปุเรตฺรํ กิริยาวิเสสน ใน อาคนฺตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อฏฺจาสิ อุปฺฏฺจานสาลาญํ อาธาร ใน อฏฺจาสิ มหาเถโร สยกตฺตา ใน อคฺมาสิ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ปจฺจนา กาลสฺตตฺตฺมึ ใน อคฺมาสิ ฯ

อนุเถโร สยกตฺตา ใน จินฺเตสิ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ตํ วิเสสน ของ มหาเถโร ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน ทิสฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน จินฺเตสิ ปตฺตจิวฺรํ วฺตฺตกมฺม ใน ปฏฺธิคฺคเหตฺพพฺ มยา อนภิหิตกตฺตา ใน ปฏฺธิคฺคเหตฺพพฺ ๆ กิตบถ กมฺมวาทก กิ นุ สองศัพฺพํ ปุจฺจนตฺล โข ศัพฺพํ วจฺนาลงฺการ อิมสฺส วิเสสน ของ มหาเถรสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน ปตฺตจิวฺรํ อูทาหุ ศัพฺพํ ปุจฺจนตฺล ปตฺตจิวฺรํ วฺตฺตกมฺม ใน โน ปฏฺธิคฺคเหตฺพพฺ โน ศัพฺพํ ปฏฺธิเสธ ใน ปฏฺธิคฺคเหตฺพพฺ ๆ กิตบถ กมฺมวาทก มยา อนภิหิตกตฺตา ใน ปฏฺธิคฺคเหตฺพพฺ อิมสฺส วิเสสน ของ มหาเถรสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน ปตฺตจิวฺรํ อิติ ศัพฺพํ อาการ ใน จินฺเตสิ ฯ

โส วิเสสน ของ อนุเถโร ๆ สยกตฺตา ใน อาท ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อหํ สยกตฺตา ใน น ปฏฺธิคฺคเหตฺสสามิ น ศัพฺพํ ปฏฺธิเสธ ใน ปฏฺธิคฺคเหตฺสสามิ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อิทานิ กาลสฺตตฺตฺมึ ใน ปฏฺธิคฺคเหตฺสสามิ อิติ ศัพฺพํ อาการ

ใน จินเตตวา ปี ศัพท์ อเปกขตล เข้ากับ จินเตตวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน กตวา เอต วิเสสน ของ วตถุ ๆ สยกตดา ใน โหติ ๆ อาขยาตบถ กตตุวาจก เอรูรูป วิเสสน ของ กम्म ๆ สยกตดา ใน โหติ ๆ อาขยาตบถ กตตุวาจก น ศัพท์ ปฏิเสธนตล มยา อนภิหิตกตดา ใน กต- กตปุพพิ วิกติกตดา ใน โหติ หาเปตุ่ ตุมตลกตดา ใน น วฏฐิติ น ศัพท์ ปฏิเสธ ใน วฏฐิติ ๆ อาขยาตบถ กตตุวาจก มยา อนภิหิตกตดา ใน หาเปตุ่ อตตโน สามีสมฺพนฺธ ใน วตฺตํ ๆ การิตกมฺม ใน หาเปตุ่ อิติ ศัพท์ สรูป ใน มนสิกาเรน ๆ กรณ ใน กตวา จิตฺตํ อวุตตกมฺม ใน กตวา มุทฺทํ วิกติกมฺม ใน กตวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน อุปสงกมิตวา เถโร อวุตตกมฺม ใน อุปสงกมิตวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน อาท ฆนเต อาลปน ตุมฺहे สยกตดา ใน เทถ ๆ อาขยาตบถ กตตุวาจก ปตตจิวโร อวุตตกมฺม ใน เทถ อิติ ศัพท์ อาการ ใน อาท ฯ

อิตโร วิเสสน ของ มหาเถโร ๆ สยกตดา ใน อาท ๆ อาขยาตบถ กตตุวาจก ทุพฺพินิต อาลปน ตฺวํ สยกตดา ใน คจจ ๆ อาขยาตบถ กตตุวาจก ตฺวํ สยกตดา ใน อสิ ๆ อาขยาตบถ กตตุวาจก น ศัพท์ ปฏิเสธนตล มม สามีสมฺพนฺธ ใน ปตตจิวโร ๆ อวุตตกมฺม ใน ปฏิคฺคเหตุํ ๆ ตุมฺตลสมฺปทาน ใน ยุตฺต- ยุตฺตรูป วิกติกตดา ใน อสิ อิติ ศัพท์ สรูป ใน ฌาปน- ฌาปนเหตุกํ กิริยาวิเสสน ใน ปหริตวา อจฺจโร อวุตตกมฺม ใน ปหริตวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน อาท เตน วิเสสน ของ อนฺุเถเรน ๆ อนภิหิตกตดา ใน วุตเต

ฆนเต อาลปน อาม ศัพท์ สมฺปฏิจฺจนตล ปี ศัพท์ อเปกขตล เข้ากับ อหํ ๆ สยกตดา ใน จินเตสิ ๆ อาขยาตบถ กตตุวาจก อหํ สยกตดา ใน น ปฏิคฺคเหตุสสามิ น ศัพท์ ปฏิเสธ ใน ปฏิคฺคเหตุสสามิ ๆ อาขยาตบถ กตตุวาจก ตุมฺหากํ สามีสมฺพนฺธ ใน ปตตจิวโร ๆ อวุตตกมฺม ใน ปฏิคฺคเหตุสสามิ อิติ ศัพท์ อาการ ใน จินเตสิ อิติ ศัพท์ สรูป ใน วจเน ๆ ลกฺขณ ใน วุตเต ๆ ลกฺขณกิริยา อาวุโส วิเสสน ของ นวก ๆ อาลปน ตฺวํ สยกตดา ใน จินเตสิ ๆ อาขยาตบถ กตตุวาจก ก็ ศัพท์ ปุจฺจนตล โกจิ วิเสสน ของ สงฺโค ๆ สยกตดา ใน อตฺถิ ๆ อาขยาตบถ กตตุวาจก มม ภาวาทิสมฺพนฺธ ใน สงฺโค อิมสฺมี วิเสสน ของ วิหาเร ๆ วิสยาธาร ใน สงฺโค อิติ ศัพท์ อาการ ใน จินเตสิ อิติ ศัพท์ อาการ ใน อาท ฯ

ปี ศัพท์ อเปกขตล เข้ากับ อิตโร ๆ วิเสสน ของ อนฺุเถโร ๆ สยกตดา ใน นิกฺขมิ ๆ อาขยาตบถ กตตุวาจก ฆนเต อาลปน ปน ศัพท์ วากฺยารมฺภ ตุมฺहे สยกตดา ใน มลฺลถ ๆ อาขยาตบถ กตตุวาจก ก็ ศัพท์ ปุจฺจนตล เหวํ ศัพท์ กิริยาวิเสสน ใน มลฺลถ โกจิ วิเสสน ของ สงฺโค ๆ สยกตดา ใน อตฺถิ ๆ อาขยาตบถ กตตุวาจก มม ภาวาทิสมฺพนฺธ ใน สงฺโค อิมสฺมี วิเสสน ของ วิหาเร ๆ วิสยาธาร ใน สงฺโค อิติ ศัพท์ สรูป ใน เหวํ

เอโส วิเสสน ของ วิหาโร ๆ สยกตดา ใน โหติ ๆ อาขยาตบถ กตตุวาจก โว สามีสมฺพนฺธ ใน วิหาโร ๆ วิกติกตดา ใน โหติ อิติ ศัพท์ อาการ ใน วตฺวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน อาทาย ปตตจิวโร อวุตตกมฺม ใน อาทาย ๆ

ปุปพกาลกิริยา ใน นิคมิ ๖ ปี ศัพท์ อเปกขุตต เข้ากับ อิตโร ๆ วิเสสน ของ มหาเถโร ๆ สยกตฺตา ใน นิคมิ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก ๖ เต กิติ เทว กิติ วิเสสน ของ เถรา ๆ ปกตฺกตฺตา ใน อคนฺตฺวา ๆ กิริยาปธานนัย อปี ศัพท์ อเปกขุตต เข้ากับ เอกมคฺเคน ๆ ตติยาวิเสสน ใน อคนฺตฺวา เอโก วิเสสน ของ เถโร ๆ สยกตฺตา ใน คณฺหิ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก ปจฺฉิมทฺวาเรณ ตติยาวิเสสน ใน คณฺหิ มคฺคํ อวฺตฺตกมฺม ใน คณฺหิ เอโก วิเสสน ของ เถโร ๆ สยกตฺตา ใน คณฺหิ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก ปุริชฺฌิมทฺวาเรณ ตติยาวิเสสน ใน คณฺหิ มคฺคํ อวฺตฺตกมฺม ใน คณฺหิ ๖

ธมฺมกถิกอ สยกตฺตา ใน นินฺวตฺติ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก ฃนฺเต อาลปนฺ ตุมฺเห สยกตฺตา ใน มา กรโธ มา ศัพท์ ปฎิเสธ ใน กรโธ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก เอวํ ศัพท์ กิริยาวิเสสน ใน กรโธ ตุมฺเห สยกตฺตา ใน มา กรโธ มา ศัพท์ ปฎิเสธ ใน กรโธ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก เอวํ ศัพท์ กิริยาวิเสสน ใน กรโธ อิติ ศัพท์ อาการ ใน วตฺวา ๆ ปุปพกาลกิริยา ใน นินฺวตฺติ อวฺสุ อาลปนฺ ตวํ สยกตฺตา ใน ตินฺนุจ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน วจเน ๆ ลกฺขณ ใน วุตฺเต เตหิ กิติ ทวีหิ กิติ วิเสสน ของ เภเรหิ ๆ อนภินฺทกตฺตา ใน วุตฺเต ๆ ลกฺขณกิริยา ๖

ปฺนฺทิวเส กาลสฺตตฺตมฺ ใน อาห สอ วิเสสน ของ ธมฺมกถิกอ ๆ สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก รุรคามํ สมนฺปาปฺณียกมฺม ใน ปวิญฺจो ๆ วิเสสน ของ ธมฺมกถิกอ มนฺสฺเสหิ อนภินฺทกตฺตา ใน วุตฺเต ฃนฺเต อาลปนฺ ฃนฺตฺตา สยกตฺตา ใน คตฺตา ๆ กิตบฺท กตฺตฺวาจก กุหิ วิเสสน ของ จาเน ๆ อาธาร ใน คตฺตา อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน วจเน ๆ ลกฺขณ ใน วุตฺเต ๆ ลกฺขณกิริยา

อวฺสุ อาลปนฺ ตุมฺเห สยกตฺตา ใน มา ปุจฺฉณ มา ศัพท์ ปฎิเสธ ใน ปุจฺฉณ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก กุลฺปกา วิเสสน ของ เถรา ๆ สยกตฺตา ใน นิคมิมฺสฺสุ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก ตุมฺหากํ สามีสมนฺพณฺ ใน กุลฺปกา หิโย กาลสฺตตฺตมฺ ใน นิคมิมฺสฺสุ กถํ อวฺตฺตกมฺม ใน กตฺวา ๆ ปุปพกาลกิริยา ใน นิคมิมฺสฺสุ อหํ สยกตฺตา ใน น อสกฺขี น ศัพท์ ปฎิเสธ ใน อสกฺขี ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก ปี ศัพท์ อเปกขุตต เข้ากับ ยาจนฺโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ อหํ นินฺวตฺเตตฺตุมฺตฺลสมฺปทาน ใน อสกฺขี อิติ ศัพท์ อาการ ใน อาห ๖

เตสฺ วิเสสน ของ มนฺสฺเสสฺสุ ๆ นินฺทารณ ใน พาลา ๆ นินฺทารณีย และ สยกตฺตา ใน อหฺลํ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก ตุนฺหิ วิคตฺกตฺตา ใน อหฺลํ ปน ศัพท์ ปกฺขนฺตรชฺตก ปณฺชิตฺตา สยกตฺตา ใน อหฺลํ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก นาม ศัพท์ สลฺลวชฺตก เข้ากับ ขลิตํ ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก อมฺเหหิ อนภินฺทกตฺตา ใน ทินฺนุจ- เอตฺตํ วิเสสน ของ กาลํ ๆ อจฺจนฺตฺสโยค ใน ทินฺนุจ- ฃนฺตฺตานํ ฃวาทิสมนฺพณฺ ใน ขลิตํ กิลฺจิ วิเสสน ของ ขลิตํ น ศัพท์ ปฎิเสธ ใน ทินฺนุจปฺพุพฺ ๖ วิคตฺกตฺตา ใน โหติ ฃยํ สยกตฺตา ใน ฃวิสฺสติ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก เตสฺ

วิเสสน ของ ภพทนทาน ๆ สมปทาน ใน อุปัชฌายานัน ๆ อพภนตรกิริยา ของ ภยั อิมั วิเสสน ของ ฌมมกถิกั ๆ
อวุตตกมม ใน นิสสัยย ๆ เหตุ ใน อุปปนัน ๆ วิกตติคตฺตา ใน ภวิสฺสติ อิติ ศัพฺพ อาการ ใน จินฺเตตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา
ใน อเหตฺุส โทมนสฺสบุปฺปตฺตา วิกตติคตฺตา ใน อเหตฺุส ฯ ปี ศัพฺพ อเปกฺขตฺถ เข้กับ เต ๆ วิเสสน ของ เถรา ๆ สยกตฺตา
ใน น ลภิสฺส น ศัพฺพ ปฏฺิเสธ ใน ลภิสฺส ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก คตฺตฺวาจเน อาธาร ใน ลภิสฺส นาม ศัพฺพ สยฺวาไซฺตก
เข้กับ จิตฺตฺสฺสฺย ๆ อวุตตกมม ใน ลภิสฺส ฯ

มหาเถโร สยกตฺตา ใน จินฺเตสิ ฯ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อโห ศัพฺพ สัเวคตฺถ ภาริยั วิเสสน ของ กมฺม
ๆ วุตตกมม ใน กตฺ ๆ กิตบถ กมฺมวาก นวคตฺส วิเสสน ของ ภิกฺขุโน ๆ ญฺจฺฉิอนภิหิตกตฺตา ใน กตฺ อนฺุเถโร
สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก มุหุตฺต อจฺจนตฺสโยค ใน ทิฏฺจ นาม ศัพฺพ สยฺวาไซฺตก เข้กับ ทิฏฺจ ๆ
วิเสสน ของ อาคนฺตฺกภิกฺขุ ๆ อวุตตกมม ใน อาห ตฺว สยกตฺตา ใน มา อกาสิ มา ศัพฺพ ปฏฺิเสธ ใน อกาสิ ๆ
อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก มหาเถเรน สหตฺถตฺติยา เข้กับ สทฺธิ ๆ ศัพฺพ ทพฺพสมวาย ใน สมภฺกคฺ ๆ อวุตตกมม ใน
อกาสิ อิติ ศัพฺพ อาการ ใน อาห อิติ ศัพฺพ อาการ ใน จินฺเตสิ ฯ

ปี ศัพฺพ อเปกฺขตฺถ เข้กับ อิตโร ๆ วิเสสน ของ อนฺุเถโร ๆ สยกตฺตา ใน จินฺเตสิ ฯ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก
อโห ศัพฺพ สัเวคตฺถ ภาริยั วิเสสน ของ กมฺม ๆ อวุตตกมม ใน กตฺ ๆ กิตบถ กมฺมวาก มหาเถรสฺส ญฺจฺฉิอนภิหิตกตฺตา
ใน กตฺ มหาเถโร สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก มุหุตฺต อจฺจนตฺสโยค ใน ทิฏฺจ นาม ศัพฺพ
สยฺวาไซฺตก เข้กับ ทิฏฺจ ๆ วิเสสน ของ อาคนฺตฺกภิกฺขุ ๆ อภิตกมม ใน อาห ตฺว สยกตฺตา ใน มา อกาสิ
มา ศัพฺพ ปฏฺิเสธ ใน อกาสิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อิมินา วิเสสน ของ อนฺุเถเรน ๆ สหตฺถตฺติยา เข้กับ สทฺธิ
ๆ ศัพฺพ ทพฺพสมวาย ใน สมภฺกคฺ ๆ อวุตตกมม ใน อกาสิ อิติ ศัพฺพ อาการ ใน อาห อิติ ศัพฺพ อาการ ใน จินฺเตสิ ฯ

สขฺฌาโย สยกตฺตา ใน น อโหสิ เอว ศัพฺพ อวธารณ เข้กับ น ๆ ศัพฺพ ปฏฺิเสธ ใน อโหสิ ๆ อาขุยาตบถ
กตฺตฺวาจก เตสั วิเสสน ของ เถรานัน ๆ สมปทาน ใน อโหสิ มนสิกาโร สยกตฺตา ใน น อโหสิ น ศัพฺพ ปฏฺิเสธ
ใน อโหสิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก เตสั วิเสสน ของ เถรานัน ๆ สมปทาน ใน อโหสิ ฯ เต วิเสสน ของ เถรา ๆ
สยกตฺตา ใน อคฺมฺสฺย ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก วสฺสสจฺเจยเนน ตฺติยาวิเสสน ใน อคฺมฺสฺย ปจฺจิมทิสาย อาธาร ใน อคฺมฺสฺย
เอกั วิเสสน ของ วิหารั ๆ สมปปาณิยกมม ใน อคฺมฺสฺย ฯ เอว ศัพฺพ อวธารณ เข้กับ เอกั ๆ วิเสสน ของ เสนาสนัน ๆ
สยกตฺตา ใน ปาปฺณิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก เตสั วิเสสน ของ เถรานัน ๆ สมปทาน ใน ปาปฺณิ ฯ ปี ศัพฺพ
อเปกฺขตฺถ เข้กับ อิตโร ๆ วิเสสน ของ อนฺุเถโร ๆ สยกตฺตา ใน ปาวิสิ ฯ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก มหาเถเร ลกฺขณ
ใน นิสินฺเนน ๆ ลกฺขณกิริยา ปวิสิตฺวา ปุพฺพกาลกิริยา ใน นิสินฺเนน มลฺลเจเก อุปฺสิเลสิกาธาร ใน นิสินฺเนน ฯ

มหาเถรไธ สยกตฺตา ใน น อสฺกจิ น ศัพฺท์ ปฏฺิเสธ ใน อสฺกจิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ตํ วิเสสน ของ
อนฺุเถรฺ ๑ อวฺุตตกมฺม ใน ทิสฺวา ว ศัพฺท์ อวธารณ เข้ากัับ ทิสฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน สลฺยชานิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา
ใน อสฺกจิ อสฺสูนิ อวฺุตตกมฺม ใน สนฺธาเรตฺถฺ ๑ ตุมฺตฺถสมปฺทาน ใน อสฺกจิ ๑ ปี ศัพฺท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากัับ อิตโร
๑ วิเสสน ของ อนฺุเถโร ๑ สยกตฺตา ใน อาห ๑ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก มหาเถรฺ อวฺุตตกมฺม ใน สลฺยชานิตฺวา ๆ
ปุพฺพกาลกิริยา ใน จินฺเตตฺวา อสฺสูปฺณฺเณหิ วิเสสน ของ เนตฺเตหิ ๑ อิตฺถมฺภูต ของ อนฺุเถโร อหํ สยกตฺตา ใน
กเถมิ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก นฺุ ศัพฺท์ ปุจฺจนตฺถ โข ศัพฺท์ วจนาลงฺการ อุทาทุ ศัพฺท์ ปุจฺจนตฺถ อหํ สยกตฺตา
ใน มา กเถมิ มา ศัพฺท์ ปฏฺิเสธ ใน กเถมิ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อิติ ศัพฺท์ อาการ ใน จินฺเตตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา
ใน จินฺเตตฺวา ตํ วิเสสน ของ วจนํ ๑ สยกตฺตา ใน โหติ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก น ศัพฺท์ ปฏฺิเสธฺนตฺถ สทฺเธยฺยรูป
วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพฺท์ อาการ ใน จินฺเตตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วนฺทิตฺวา เถรฺ อวฺุตตกมฺม ใน วนฺทิตฺวา ๆ
ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาห ฆนฺเต อาลปน อหํ สยกตฺตา ใน วิจรี ๑ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก เอตฺถกํ วิเสสน ของ กาลํ
๑ อจฺจนตฺสโยค ใน วิจรี ตุมฺหากํ สามีสมฺพนฺธ ใน ปตฺตจิวรี ๑ อวฺุตตกมฺม ใน คเหตุวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วิจรี
กิลฺยจि กัตี อสารุปฺป กัตี วิเสสน ของ กมฺม ๑ สยกตฺตา ใน โหติ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อปี นฺุ สองศพฺท์ ปุจฺจนตฺถ
เม สามีสมฺพนฺธ ใน ทฺวาเรสุ กายทฺวาราทิสฺสู วิเสสน ของ ทฺวาเรสุ ๑ ภินฺนาธาร ใน กมฺม ตุมฺเหหิ อนภฺิหิตกตฺตา ใน
ทฺิจฺจ- ทฺิจฺจปุพฺพ วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพฺท์ อาการ ใน อาห ๑

มหาเถรไธ สยกตฺตา ใน อาห ๑ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อวฺุโส อาลปน เอตํ วิเสสน ของ กมฺม ๑ สยกตฺตา
ใน โหติ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก น ศัพฺท์ ปฏฺิเสธฺนตฺถ ทฺิจฺจปุพฺพ วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพฺท์ อาการ
ใน อาห ๑ อนฺุเถโร สยกตฺตา ใน ปุจฺฉิ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ตุมฺเห สยกตฺตา ใน อโวจฺจตฺถ ๑ อาขุยาตบถ
กตฺตฺวาจก อถ วิเสสน ของ ภาเว ๑ ลกฺขณ ใน สนฺเต ๑ ลกฺขณกิริยา กสฺมา เหตุ ใน อโวจฺจตฺถ ฐมฺมกถิกํ
อกถิตกมฺม ใน อโวจฺจตฺถ

ตฺวํ สยกตฺตา ใน มา อกาสิ มา ศัพฺท์ ปฏฺิเสธ ใน อกาสิ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก เอเตน วิเสสน ของ
อนฺุเถเรน ๑ สทฺตฺถตฺติยา เข้ากัับ สทฺธิ ๑ ศัพฺท์ ทพฺพสมวาย ใน สมฺภอค์ ๑ อวฺุตตกมฺม ใน อกาสิ อิติ ศัพฺท์ อาการ
ใน อโวจฺจตฺถ อิติ ศัพฺท์ อาการ ใน ปุจฺฉิ ๑

มหาเถรไธ สยกตฺตา ใน อาห ๑ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อวฺุโส อาลปน อหํ สยกตฺตา ใน น กเถมิ
น ศัพฺท์ ปฏฺิเสธ ใน กเถมิ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก เอวํ ศัพฺท์ กิริยาวิเสสน ใน กเถมิ กิร ศัพฺท์ อนฺุสฺสวนตฺถ เอวํ
วิเสสน ของ วจนํ ๑ วุตฺตกมฺม ใน วุตฺตํ ๑ กิตฺตบถ กมฺมวาจก ตฺยา อนภฺิหิตกตฺตา ใน วุตฺตํ มม สามีสมฺพนฺธ ใน
อนฺุตเร ๑ อาธาร ใน วุตฺตํ อิติ ศัพฺท์ อาการ ใน อาห ๑ อนฺุเถโร สยกตฺตา ใน อาห ๑ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก

ภนเต อาลปน ปี ศัพท์ อเปกขตล เข้ากับ อหฺ ๑ สยกตฺตา ใน น วทามิ น ศัพท์ ปฏฺิเสธ ใน วทามิ ๑
อาขยาตบท กตฺตฺวาจก อิติ ศัพท์ อาการ ใน อาท ๑

เต วิเสสน ของ เถรา ๑ สยกตฺตา ใน เทสยีสฺ ๑ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ตฺสฺมี วิเสสน ของ ขณเ ๑ กาลสฺตฺตฺมี
ใน เทสยีสฺ เหว วิเสสน ของ วจฺนํ ๑ สยกตฺตา ใน ภวิสฺสติ ๑ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก เตน กิตฺติ ภินฺทิตฺตฺกาเมน กิตฺติ
วิเสสน ของ ฐมฺมกถิเกน ๑ อนภิตฺตฺกตฺตา ใน วุตฺตํ อมฺเห อวฺตฺตฺกมฺม ใน ภินฺทิตฺ- วุตฺตํ วิกตฺติกตฺตา ใน ภวิสฺสติ อิติ
ศัพท์ อาการ ใน ญตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน เทสยีสฺ อณฺณมณฺณํ อถิตฺตฺกมฺม ใน เทสยีสฺ อจฺจยํ อวฺตฺตฺกมฺม ใน เทสยีสฺ ๑

เต วิเสสน ของ เถรา ๑ สยกตฺตา ใน อคฺมฺสฺ ๑ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก วสฺสสฺตํ อจฺจนฺตฺสฺโยค ใน อลภฺนฺตา
จิตฺตฺสฺสาทํ อวฺตฺตฺกมฺม ใน อลภฺนฺตา ๑ อพฺภนฺตรกิริยา ของ เถรา ตํทิวสฺ กาลสฺตฺตฺมี ใน หุตฺวา สมคฺคา วิกตฺติกตฺตา
ใน หุตฺวา ๑ สฺมานกาลกิริยา ใน วตฺวา มยฺ สยกตฺตา ใน อายาม ๑ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก มยฺ สยกตฺตา ใน
นิกฺกทฺตฺตฺสฺสาม ๑ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ตํ วิเสสน ของ ฐมฺมกถิกํ ๑ อวฺตฺตฺกมฺม ใน นิกฺกทฺตฺตฺสฺสาม ตโต วิเสสน
ของ วิหารา ๑ อปาทาน ใน นิกฺกทฺตฺตฺสฺสาม อิติ ศัพท์ อาการ ใน วตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปกฺกมิตฺวา ๑
ปุพฺพกาลกิริยา ใน อคฺมฺสฺ อนฺปุพฺเพน ตติยาวิเสสน ใน อคฺมฺสฺ ตํ วิเสสน ของ วิหารํ ๑ สฺมปาปฺณียกมฺม ใน อคฺมฺสฺ ๑

ปี ศัพท์ อเปกขตล เข้ากับ ฐมฺมกถิกอ ๑ สยกตฺตา ใน อุปลณฺฉิ ๑ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก เถเร อวฺตฺตฺกมฺม
ใน ทิสฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อุปลณฺฉิ ปตฺตจิวํ อวฺตฺตฺกมฺม ใน ปฏฺิคฺคเหตุ ๑ ตฺมตฺตฺสฺมปทาน ใน อุปลณฺฉิ ๑

เถรา สยกตฺตา ใน ปหฺริสฺ ๑ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ตฺวํ สยกตฺตา ใน อสิ ๑ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก
น ศัพท์ ปฏฺิเสธนฺตล อิมสฺมี วิเสสน ของ วิหาเร ๑ วิสยาธาร ใน วสฺตํ ๑ ตฺมตฺตฺสฺมปทาน ใน ยุตฺต- ยุตฺตรูป วิกตฺติกตฺตา
ใน อสิ อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน ญาปน- ญาปนเหตุกํ กิริยาวิเสสน ใน ปหฺริสฺ อจฺจรํ อวฺตฺตฺกมฺม ใน ปหฺริสฺ ๑

โส วิเสสน ของ ฐมฺมกถิกอ ๑ สยกตฺตา ใน ปลายิ ๑ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก สณฺจาดุํ ตฺมตฺตฺสฺมปทาน ใน
อสกโกนฺโต ๑ อพฺภนฺตรกิริยา ของ ฐมฺมกถิกอ เหว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ ตาว ๑ กาลสฺตฺตฺมี ใน ปลายิ นิกฺขมิตฺวา
สฺมานกาลกิริยา ใน ปลายิ ๑

อล กาลสฺตฺตฺมี ใน อสภฺชิ สมนฺธมฺโม สยกตฺตา ใน น อสภฺชิ น ศัพท์ ปฏฺิเสธ ใน อสภฺชิ ๑ อาขยาตบท
กตฺตฺวาจก น วิเสสน ของ ฐมฺมกถิกํ ๑ อวฺตฺตฺกมฺม ใน สนฺธาเรตุํ วิสฺตฺวิสฺสสฺทสฺทานิ อจฺจนฺตฺสฺโยค ใน กโต ๑
วิเสสน ของ สมนฺธมฺโม สนฺธาเรตุํ ตฺมตฺตฺสฺมปทาน ใน อสภฺชิ ๑

ฐมฺมกถิกอ สยกตฺตา ใน อนฺุโกติ ๑ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ตโต วิเสสน ของ อตฺตภาวโต ๑ อปาทาน ใน
จวิตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นิพฺพตฺโต อวิจิมฺหิ วิสยาธาร ใน นิพฺพตฺโต ๑ วิเสสน ของ ฐมฺมกถิกอ เอกํ วิเสสน
ของ พุทฺธนฺตรํ ๑ อจฺจนฺตฺสฺโยค ใน ปวิตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อนฺุโกติ อิทานิ กาลสฺตฺตฺมี ใน อนฺุโกติ คิซฺณฺกุญฺ

อาหาร ใน อนุโณติ วุตตปกาเรน วิเสสน ของ อุตตภาเวน ๆ อิตตมภูต ใน อนุโณติ ทุกข์ อุตตกมม ใน อนุโณติ (อิตติ) ศัพท์ อาการ ใน กเถสิ ฯ

สตถา สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก อิทํ วิเสสน ของ ปุพฺพกมฺม ตสฺส วิเสสน ของ เปตฺตสฺส ๆ สามีสมฺพฺนฺธ ใน ปุพฺพกมฺม ๆ อุตฺตกมฺม ใน อาหริตฺวา ๆ ปรีโยสานกาลกิริยา ใน วตฺวา

ภิกฺขเว อาลปฺน นาม ศัพท์ สลฺยาไซตฺก เข้ากับ ภิกฺขุณา ๆ อนภิตฺตกตฺตา ใน ภวิตฺพฺพ ๆ กิตฺตบฺท ภาววาทก ภายาทิหิ วิเสสน ของ ทฺวารเหติ ๆ กรณ ใน อุปฺสนฺต- อุปฺสนฺตฺรฺเพน วิกตฺตกตฺตา ใน ภวิตฺพฺพ อิตติ ศัพท์ อาการ ใน วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาห อิมํ วิเสสน ของ คาลํ ๆ อุตฺตกมฺม ใน อาห

ปุคฺคโล สยกตฺตา ใน ภเวยฺย กิริยาสองบฺท และ น กยิรา น ศัพท์ ปฏิเสธ ใน กยิรา ภเวยฺย กิริยาสองบฺท กิตฺติ กยิรา กิตฺติ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก วาจาณฺรฺกฺษิ วิกตฺตกตฺตา ใน ภเวยฺย มนฺสา ตติยาวิเสสน ใน สฺสํวฺโต ๆ วิกตฺตกตฺตา ใน ภเวยฺย กาเยน กรณ ใน กยิรา อุกุสลํ อุตฺตกมฺม ใน กยิรา จ สามศัพท์ วากฺยสมฺมจฺยตฺตฺล เข้ากับ วาจาณฺรฺกฺษิ (ภเวยฺย) มนฺสา สฺสํวฺโต (ภเวยฺย) และ กาเยน อุกุสลํ น กยิรา ปุคฺคโล เหตุกตฺตา ใน วิสฺธเย ๆ อาชฺยตบฺท เหตุกตฺตฺวาจก เอเต กิตฺติ ตโย กิตฺติ วิเสสน ของ กมฺมปฺเล ๆ การิตกมฺม ใน วิสฺธเย ปุคฺคโล เหตุกตฺตา ใน อารายเย ๆ อาชฺยตบฺท เหตุกตฺตฺวาจก อีสิปฺปเวทิตํ วิเสสน ของ มคฺคํ ๆ อุตฺตกมฺม ใน อารายเย (อตฺตานํ การิตกมฺม) ใน อารายเย อิตติ ศัพท์ สฺรฺูป ใน อิมํ คาลํ ฯ

อตฺโถ วุตฺตกมฺม ใน เวทิตฺพฺโพ ปณฺชิตฺเตน อนภิตฺตกตฺตา ใน เวทิตฺพฺโพ ๆ กิตฺตบฺท กมฺมวาทก ตสฺส วิเสสน ของ คาถาวจนฺตฺสฺส ๆ สามีสมฺพฺนฺธ ใน อตฺโถ

ปุคฺคโล สยกตฺตา ใน ภเวยฺย กิริยาสองบฺท และ น กยิรา น ศัพท์ ปฏิเสธ ใน กยิรา ภเวยฺย กิริยาสองบฺท กิตฺติ กยิรา กิตฺติ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก จตฺตุนํ วิเสสน ของ วจฺจิทฺตจฺจิตานํ ๆ ญฺญีทกมฺม ใน วชฺชเนน ๆ เหตุ ใน วาจาณฺรฺกฺษิ ๆ วิกตฺตกตฺตา ใน ภเวยฺย อภิชฺฌาทินํ วิเสสน ของ มโนทฺตจฺจิตานํ ๆ ญฺญีทกการิตกมฺม ใน อนุปฺปาทเนน ๆ เหตุ ใน สฺสํวฺโต มนฺสา ตติยาวิเสสน ใน สฺสํวฺโต สฺสฺจฺจ กิริยาวิเสสน ใน สฺสํวฺโต ๆ วิกตฺตกตฺตา ใน ภเวยฺย

ปาณาติปาทาทโย วิเสสน ของ เจตนาธมฺเม ๆ อุตฺตกมฺม ใน ปชฺชนฺโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ ปุคฺคโล กาเยน กรณ ใน กยิรา อุกุสลํ อุตฺตกมฺม ใน กยิรา จ สามศัพท์ วากฺยสมฺมจฺยตฺตฺล เข้ากับ จตฺตุนํ วจฺจิทฺตจฺจิตานํ

วชชเนน วาจาบุรุษจี (ภเวยฺย) อภิษณาทีนํ อนุปฺปาทเนน มนสา สุภฺจฺ สํวฺโต (ภเวยฺย) และ ปาณาติปาตาทโย ปชหนฺโต กาเยน อกุสฺสํ กิยฺรา

ปุคฺคโล เหตุกตฺตา ใน วิโสธเย ๆ อาขุยาตบท เหตุกตฺตฺวาจก เหวํ ศัพท์ กิริยาวิเสสน ใน วิโสธเย เอเต กิตฺตี คโย กิตฺตี วิเสสน ของ กมฺมปเถ ๆ การิตกมฺม ใน วิโสธเย หิ ศัพท์ วากุยรรมภ ปุคฺคโล เหตุกตฺตา ใน อาราเธยฺย (อตุตฺตํ การิตกมฺม) ใน อาราเธยฺย ๆ อาขุยาตบท เหตุกตฺตฺวาจก เหวํ ศัพท์ กิริยาวิเสสน ใน วิโสธเนโต ๆ อพฺนตฺตฺกิริยา ของ ปุคฺคโล สีสกฺขณธาทีนํ วิเสสน ของ คุณานํ ๆ ฉนฺนิจฺกมฺม ใน เอสเกหิ ๆ กิตฺตี พุทฺธาทีหิ กิตฺตี วิเสสน ของ อิตฺตีหิ ๆ อนภิหิตกตฺตา ใน ปเวทิตฺตํ กิตฺตี อฏฺฐจฺจิกํ กิตฺตี วิเสสน ของ มคฺคํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน อาราเธยฺย อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน อตุโล ฯ

เทศนาวสานเณ กาลสตุตฺตมึ ใน ปาปฺณิสฺสุ พุทฺ วิเสสน ของ ชนา ๆ สยกตฺตา ใน ปาปฺณิสฺสุ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก โสตาปตฺติผลาทีนํ วิเสสน ของ อริยผลานํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน ปาปฺณิสฺสุ อิติ ศัพท์ สฺมาปฺนุน ฯ

สุกรเปตฺวคฺคฺล สยกตฺตา ใน นิฏฺจิตฺตํ ๆ

กิตฺตบท กตฺตฺวาจก ฯ

*** บทว่า อาราเธย มาจาก อา บทหน้า + ราช ธาตุ + ฌย ปัจจัย + เอยฺย วิภคฺติ ราช ธาตุนี้ เป็น สกฺมธฺธาตุ คัมภีร์สัททนีติ ธาตุมาลา หน้า ๖๐๖ และ คัมภีร์ธฺธาตฺตฺตฺตฺสํคหะ คาถา ๓๑๖ แสดงธฺธาตุว่า ราช มีอรรถวา สํสฺธิธิยํ = สำเร็จ ถ้ามี อา เป็นบทหน้า มีอรรถวา โตสเน - ความยินดี. ธาตุนี้เป็นธฺธาตุ ๒ หมวด คือ หมวด ทิว ธาตุและหมวด สฺ ธาตุ สำหรับ หมวด ทิว ธาตุมีรูปเป็นกตฺตฺวาจกกว่า อาราเธยติ, อาราชฺชติ มีรูปเหตุกตฺตฺวาจก ว่า อาราเธติ, อาราเธยติ, อาราธาเปติ, อ อ าร าร ธิ าร ป อย ติ .

สำหรับบทว่า อาราเธย ในพระคานานี้เป็นเหตุกตฺตฺวาจก เพราะท่านได้อธิบายบทนี้ว่า อาราเธยฺย = อา บทหน้า + ราช ธาตุ + ฌย ปัจจัย + เอยฺย วิภคฺติ สำเร็จรูปศัพท์โดยการลบ ฌ และลบสระหน้า แม้จะลบ ฌ ปัจจัยแล้ว แต่อรรถของ ฌ ปัจจัยยังคงอยู่ วิธีกรรอธิบายเช่นนี้ มีลักษณะคล้ายกับที่ท่านได้อธิบายบท วิโสธเย ในพระคานาธรรมบทภาค ๗ หน้า ๘๕ ว่า วิโสธเยยฺย (วิ+ สฺ+ ฌ + เอยฺย) ดังนั้น บทว่า อาราเธย ในพระคานานี้ จึงแปลว่า “บุคคล (ยังตน =จิต) พึงให้ยินดี ซึ่งหนทาง”

ราช ธาตุ กับ สฺธ เป็นธฺธาตุหมวด ทิว ธาตุเหมือนกัน

ไปจิตฺตฺเถร วคฺคฺล

ไปจิตฺตฺเถรวคฺคฺล วุตฺตกมฺม ใน วุจฺจเต

มยา อนภิหิตกตฺตา ใน วุจฺจเต ๆ อาขุยาตบท กมฺมวาจก ฯ

สตุถา สยกตฺตา ใน กเถสิ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก โยเค เว สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาทฺยตฺล ใน อิมํ ฐมฺมเทศนํ อิมํ วิเสสน ของ ฐมฺมเทศนํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน กเถสิ เขตฺวเนน วิสยาธาร ใน วิหรนฺโต ๆ อพฺนตฺตฺกิริยา

ของ สตุลา นาม ศัพท สลฺลาชิตก เข้กับ โปริลฺ ๑ วิเสสน ของ เถร์ ๑ อวุดตกมฺม ใน อารพก ๑ สามานกาลกิริยา ใน กเถลฺลี ๑

กิริ ศัพท อนุสฺสวณตฺถ โส วิเสสน ของ เถโร ๑ สยกตฺตา ใน วาเจลฺลี ๑ อาขุยาตบถ กตฺตุวาจก สตุตฺถนํ วิเสสน ของ พุทฺธานํ ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน สาสเน ๑ อาธาร ใน วาเจลฺลี เตปฺปีโก วิกตฺกตฺตา ใน หุตฺวา ๑ สามานกาลกิริยา ใน วาเจลฺลี ปรณฺจณํ วิเสสน ของ ภิกฺขุสฺตฺถานํ ๑ สมฺปทาน ใน วาเจลฺลี ฌมฺมํ อวุดตกมฺม ใน วาเจลฺลี ๑

สตุลา สยกตฺตา ใน นตฺถิ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตุวาจก ปิ ศัพท อเปกฺขตฺถ เข้กับ จิตฺตํ ๑ สยกตฺตา ใน นตฺถิ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตุวาจก อิมสฺส วิเสสน ของ ภิกฺขุโน ๑ สมฺปทาน ใน นตฺถิ อหํ สยกตฺตา ใน กริสฺสสามิ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตุวาจก อตฺตโน สมฺปทาน ใน กริสฺสสามิ ทฺถุขนิสฺสรณํ อวุดตกมฺม ใน กริสฺสสามิ อิติ ศัพท สฺสรูป ใน จิตฺตํ อหํ เหตุกตฺตา ใน สํเวเชสฺสสามิ ๑ อาขุยาตบถ เหตุกตฺตุวาจก นํ วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๑ การิตกมฺม ใน สํเวเชสฺสสามิ อิติ ศัพท อาการ ใน จินฺเตลฺลี ๑

สตุลา สยกตฺตา ใน วเทติ กิริยาสองบถ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตุวาจก ตโต วิเสสน ของ กาลโต ๑ อปาทาน ใน ปฏฺจาย ๑ กิริยาวิเสสน ใน วเทติ กิริยาสองบถ ตํ วิเสสน ของ เถร์ ๑ อกถิตกมฺม ใน วเทติ อตฺตโน สามีสมฺพนฺธ ใน อฺปฏฺจานํ ๑ สมฺปาปฺณียกมิม ใน อาคต- อาคตกาเล กาลสตุตฺถมึ ใน วเทติ ตฺถุจฺจโปริลฺ สามบถ อาลปน ตฺวํ สามบถ สยกตฺตา ใน เอหิ นิสฺสีท และ ยาหิ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตุวาจก อิติ ศัพท อาการ ใน วเทติ อฏฺจาย ปุพฺพกาลกิริยา ใน คต- ปิ ศัพท อเปกฺขตฺถ เข้กับ คตกาเล ๑ กาลสตุตฺถมึ ใน วเทติ ตฺถุจฺจโปริลฺ สยกตฺตา ใน คโต ๑ กิตบถ กตฺตุวาจก อิติ ศัพท อาการ ใน วเทติ ๑

โส วิเสสน ของ เถโร ๑ สยกตฺตา ใน จินฺเตลฺลี ๑ อาขุยาตบถ กตฺตุวาจก อหํ สยกตฺตา ใน ฐาเรมิ และ วาเจมิ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตุวาจก สาทฺฐกถานิ กิตฺติ ตฺถิมิ กิตฺติ วิเสสน ของ ปฏฺฏกานิ ๑ อวุดตกมฺม ใน ฐาเรมิ ปรณฺจณํ วิเสสน ของ ภิกฺขุสฺตฺถานํ ๑ สมฺปทาน ใน วาเจมิ อฏฺจารส วิเสสน ของ มหาคเณ ๑ อกถิตกมฺม ใน วาเจมิ ฌมฺมํ อวุดตกมฺม ใน วาเจมิ

จ ปน สองศัพท นิปาตสมฺมุท สตุลา สยกตฺตา ใน วเทติ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตุวาจก อถ วิเสสน ของ ภาเว ๑ ลกฺขณ ใน สนฺเต ๑ ลกฺขณกิริยา มํ อกถิตกมฺม ใน วเทติ อภิกฺขณํ กิริยาวิเสสน ใน วเทติ ตฺถุจฺจโปริลฺ สฺสรูป ใน อิติ ๑ ศัพท อาการ ใน วเทติ สตุลา สยกตฺตา ใน วเทติ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตุวาจก อทฺธา กิริยาวิเสสน ใน วเทติ มํ อกถิตกมฺม ใน วเทติ ฌานาทินํ วิเสสน ของ วิเสสานํ ๑ ภาวาทิสมฺพนฺธ ใน อภาเวณ ๑ เหตุ ใน วเทติ เอวํ ศัพท กิริยาวิเสสน ใน วเทติ อิติ ศัพท อาการ ใน จินฺเตลฺลี ๑

โส กิติ์ อุปปนสเวโค กิติ์ วิเสสน ของ เถโร ๆ สยกตฺตา ใน นิกฺขมิ ๆ อาขยตบฺท กตฺตฺวาจก อิทานิ กาลสตุตฺตมึ ใน กริสฺสํมิ อหํ สยกตฺตา ใน กริสฺสํมิ ๆ อาขยตบฺท กตฺตฺวาจก อรณฺณํ สมฺปาปฺณียกมฺม ใน ปวิสิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน กริสฺสํมิ สมณฺธมฺมํ อวฺตฺตกมฺม ใน กริสฺสํมิ อิติ ศัพฺท อาการ ใน จินฺเตตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน สัวิทฺติวา เอว ศัพฺท อวธารณ เข้กับ สยํ ๆ กิริยาวิเสสน ใน สัวิทฺติวา ปตฺตจิวฺรํ อวฺตฺตกมฺม ใน สัวิทฺติวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นิกฺขมิ ปจฺจุสกาลเ กาลสตุตฺตมึ ใน นิกฺขมิ สพฺพปจฺฉา กาลสตุตฺตมึ ใน นิกฺขมนฺเตน รมฺมํ อวฺตฺตกมฺม ใน อุกคฺคณฺติวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นิกฺขมนฺเตน ๆ วิเสสน ของ ภิกฺขุณา ๆ สหตฺถตฺติยา เข้กับ สทฺธิ์ ๆ ศัพฺท กิริยาสมวาย ใน นิกฺขมิ ฯ

ภิกฺขุ สยกตฺตา ใน น สลฺลกฺเขตฺตํ น ศัพฺท ปฺฏิเสธ ใน สลฺลกฺเขตฺตํ ๆ อาขยตบฺท กตฺตฺวาจก ปรีเวณฺณ อธาร ใน สขฺฆายนฺตา นิสีทิตฺวา สมานกาลกิริยา ใน สขฺฆายนฺตา ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ ภิกฺขุ ตํ วิเสสน ของ เถโร ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน สลฺลกฺเขตฺตํ อจฺริโย สรฺูป ใน อิติ ๆ ศัพฺท อาการ ใน สลฺลกฺเขตฺตํ ฯ โส วิเสสน ของ เถโร ๆ สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขยตบฺท กตฺตฺวาจก วิสํ วิเสสน ของ โยชนสฺตํ ๆ อจฺจนฺตสัโยค ใน คนฺตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อุปฺสงฺกมิตฺวา ตีส วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ สยกตฺตา ใน วสนฺติ ๆ อาขยตบฺท กตฺตฺวาจก เอกสฺมึ วิเสสน ของ อรณฺณวาเส ๆ วิสยธาร ใน วสนฺติ เต วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน อุปฺสงฺกมิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วนฺทิตฺวา สงฺฆตฺเถโร อวฺตฺตกมฺม ใน วนฺทิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาห ฆนฺเต อาลปนฺ คุมฺเห สยกตฺตา ใน โทถ ๆ อาขยตบฺท กตฺตฺวาจก อวฺสฺสโย วิกตฺติกตฺตา ใน โทถ เม สามีสมฺพนฺธ ใน อวฺสฺสโย อิติ ศัพฺท อาการ ใน อาห ฯ

สงฺฆตฺเถโร สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขยตบฺท กตฺตฺวาจก อวฺโส อาลปนฺ ตฺวํ สยกตฺตา ใน อสิ ๆ อาขยตบฺท กตฺตฺวาจก รมฺมกฺกโก วิกตฺติกตฺตา ใน อสิ กิลฺยจิ วิเสสน ของ การณํ ๆ สยกตฺตา ใน ภาเวยฺย ๆ อาขยตบฺท กตฺตฺวาจก นาม ศัพฺท สลฺลวฺไซตฺก เข้กับ อมฺเหติ ๆ อนภิตฺติกตฺตา ใน ชานิตฺพํ ตํ อวฺตฺตกมฺม ใน นิสฺสาย ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ชานิตฺพํ ๆ วิกตฺติกตฺตา ใน ภาเวยฺย กสฺมา เหตุ ใน วเทสิ ตฺวํ สยกตฺตา ใน วเทสิ ๆ อาขยตบฺท กตฺตฺวาจก เอวํ ศัพฺท กิริยาวิเสสน ใน วเทสิ อิติ ศัพฺท อาการ ใน อาห ฯ

เถโร สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขยตบฺท กตฺตฺวาจก ฆนฺเต อาลปนฺ คุมฺเห สยกตฺตา ใน มา กโรถ และ โทถ มา ศัพฺท ปฺฏิเสธ ใน กโรถ ๆ กิติ์ โทถ กิติ์ อาขยตบฺท กตฺตฺวาจก เอวํ ศัพฺท กิริยาวิเสสน ใน กโรถ อวฺสฺสโย วิกตฺติกตฺตา ใน โทถ เม สามีสมฺพนฺธ ใน อวฺสฺสโย อิติ ศัพฺท อาการ ใน อาห ฯ ปน ศัพฺท วากฺยารมฺภ เต กิติ์ สพฺเพ กิติ์ วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ สยกตฺตา ใน โหนฺติ ๆ อาขยตบฺท กตฺตฺวาจก ว ศัพฺท อวธารณ เข้กับ จีณาสวฺา ๆ วิกตฺติกตฺตา ใน โหนฺติ ฯ

อด กาลสตุตมี ใน ปหิณิ มหาเถโร สยกตฺตา ใน ปหิณิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก นํ วิเสสน ของ เถโร ๆ
อวุตฺตกมฺม ใน ปหิณิ มาโน สยกตฺตา ใน อตฺถิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อิมสฺส วิเสสน ของ เถรสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ
ใน มาโน อุกฺคหํ อวุตฺตกมฺม ใน นิสฺสาย ๆ เหตุ ใน อตฺถิ เหว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ อตฺถิ อิติ ศัพท์ อาการ ใน
จินเตตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปหิณิ อนุเถรสฺส สามีสมฺพนฺธ ใน สนฺติกํ ๆ สมฺปาปฺณิยกมฺม ใน ปหิณิ ๆ

ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ โส ๆ วิเสสน ของ อนุเถโร ๆ สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ตํ
วิเสสน ของ เถโร ๆ อกฺกิตกมฺม ใน อาห เหว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ ตถา ๆ ศัพท์ กิริยาวิเสสน ใน อาห ๆ ปี ศัพท์
อเปกฺขตฺถ เข้ากับ สพฺเพ ๆ วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ สยกตฺตา ใน ปหิณิสฺสุ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อิมินา วิเสสน
ของ นีหาเรน ๆ ตติยาวิเสสน ใน เปเสนฺตา ตํ วิเสสน ของ เถโร ๆ อวุตฺตกมฺม ใน เปเสนฺตา ๆ อพฺภนฺตรกิริยา
ของ ภิกฺขุ ทิวาญฺจาเน อาการ ใน กโรนฺตฺสฺส นิสิตฺติวาท สมานกาลกิริยา ใน กโรนฺตฺสฺส สฺวจิกมฺม อวุตฺตกมฺม ใน
กโรนฺตฺสฺส ๆ กิติ สพฺพนวกสฺส กิติ วิเสสน ของ สตฺตฺวสฺสติกสามเณรสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน สนฺติกํ ๆ สมฺปาปฺณิยกมฺม
ใน ปหิณิสฺสุ ๆ

ภิกฺขุ สยกตฺตา ใน นีหริสฺสุ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก เหว ศัพท์ ปการตฺถ อสฺส วิเสสน ของ เถรสฺส ๆ
สามีสมฺพนฺธ ใน มานํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน นีหริสฺสุ ๆ โส กิติ นีหิตมาโน กิติ วิเสสน ของ เถโร ๆ สยกตฺตา ใน อาห ๆ
อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก สามเณรสฺส สามีสมฺพนฺธ ใน สนฺติเก ๆ วิสยาธาร ใน ปคฺคเหตฺวา ๆ อณฺชลิ อวุตฺตกมฺม ใน
ปคฺคเหตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาห สปรฺริส อาลปน ตฺวํ สยกตฺตา ใน โหหิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อวสฺสโย
วิกตฺติกตฺตา ใน โหหิ เม สามีสมฺพนฺธ ใน อวสฺสโย อิติ ศัพท์ อาการ ใน อาห ๆ

สามเณโร สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อากฺริย อาลปน อโห ศัพท์ สํเวคตฺถ ตุมฺเห
สยกตฺตา ใน กเถถ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก นาม ศัพท์ สลฺลวาทฺตก เข้ากับ กิ ๆ กิติ เอตํ วิเสสน ของ วจฺนํ ๆ
อวุตฺตกมฺม ใน กเถถ ตุมฺเห สยกตฺตา ใน อตฺถิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก มหฺลลกา กิติ พหุสฺสฺสา กิติ วิกตฺติกตฺตา ใน
อตฺถิ กิลฺจิ วิเสสน ของ การณํ ๆ สยกตฺตา ใน ภเวยฺย ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ตุมฺหากํ สามีสมฺพนฺธ ใน สนฺติเก ๆ
วิสยาธาร ใน ชานิตฺพพํ มยา อนภิตฺตกตฺตา ใน ชานิตฺพพํ ๆ วิกตฺติกตฺตา ใน ภเวยฺย อิติ ศัพท์ อาการ ใน อาห ๆ

เถโร สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก สปรฺริส อาลปน ตฺวํ สยกตฺตา ใน มา กริ มา ศัพท์
ปฺปฏิเสธ ใน กริ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก เหว ศัพท์ กิริยาวิเสสน ใน กริ ตฺวํ สยกตฺตา ใน โหหิ ๆ อาขุยาตบถ
กตฺตฺวาจก เหว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ โหหิ เม สามีสมฺพนฺธ ใน อวสฺสโย ๆ วิกตฺติกตฺตา ใน โหหิ อิติ ศัพท์ อาการ
ใน อาห ๆ

สามณเโร สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ฆนฺเต อาลปนฺน สเจ ศัพท์ ปรักปฺปตฺถ ตุมฺเห สยกตฺตา ใน ภวิสฺสธ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก โววาทกฺขมา วิกตีกตฺตา ใน ภวิสฺสธ อหํ สยกตฺตา ใน ภวิสฺสามิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก โว สามีสมฺพนฺธ ใน อวสฺสโย ๆ วิกตีกตฺตา ใน ภวิสฺสามิ อิติ ศัพท์ อาการ ใน อาห ๆ

เถโร สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก สปรุริส อาลปนฺน อหํ สยกตฺตา ใน โหมิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก โววาทกฺขโม วิกตีกตฺตา ใน โหมิ อหํ สยกตฺตา ใน ปวิสฺสสามิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ตฺวํ สยกตฺตา ใน ปวิส ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อคฺคิ สมฺปาปฺณิกมฺม ใน ปวิส อิติ ศัพท์ สรูป ใน วจนฺ ๆ ลกฺขณฺ ใน วุตฺเต ตยา อนภิตฺตกตฺตา ใน วุตฺเต ๆ ลกฺขณฺกิริยา ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากัปป อคฺคิ ๆ สมฺปาปฺณิกมฺม ใน ปวิสฺสสามิ เอว ศัพท์ อวธารณฺ เข้ากัปป ปวิสฺสสามิ อิติ ศัพท์ อาการ ใน อาห ๆ

อด กาลสฺตฺตฺมี ใน อาห โส วิเสสนฺ ของ สามณฺเโร ๆ สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก นํ วิเสสนฺ ของ เถร์ ๆ อกฺกิตกมฺม ใน อาห อวิทฺุเร ภินฺนธาร ใน สร์ เอกํ วิเสสนฺ ของ สร์ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน ทสฺเสตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาห ฆนฺเต อาลปนฺน ว ศัพท์ อวธารณฺ เข้ากัปป ยถาณิวดฺลปารุตา ๆ วิเสสนฺ ของ ตุมฺเห ๆ สยกตฺตา ใน ปวิสธ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อิมํ วิเสสนฺ ของ สร์ ๆ สมฺปาปฺณิกมฺม ใน ปวิสธ อิติ ศัพท์ อาการ ใน อาห ๆ

หิ ศัพท์ วากฺยารมฺภ โส วิเสสนฺ ของ สามณฺเโร ๆ สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อสฺส วิเสสนฺ ของ เถรสฺส ๆ ญฺจฺฉิอนภิตฺตกตฺตา ใน นิวดฺลปารุตา- มหคฺขมานํ วิเสสนฺ ของ ทุปรุญฺจิวฺรานํ ๆ ภาวาทิสมฺพนฺธ ใน -ภาวํ นิวดฺลปารุตาภาวํ อวุตฺตกมฺม ใน ญตฺวา ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากัปป ญตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วิมฺสนฺโต เถโร สยกตฺตา ใน โหติ กิริยาธองบถ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก โววาทกฺขโม วิกตีกตฺตา ใน โหติ นุ ศัพท์ ปุจฺจนฺตฺถ โย ศัพท์ วจนาลงฺการ (อุทาหุ) ศัพท์ ปุจฺจนฺตฺถ โน ศัพท์ ปฏฺิเสธฺนตฺถ โววาทกฺขโม วิกตีกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพท์ อาการ ใน วิมฺสนฺโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ สามณฺเโร เอวํ ศัพท์ กิริยาวิเสสนฺ ใน อาห ๆ

ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากัปป เถโร ๆ สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก เอว ศัพท์ อวธารณฺ เข้ากัปป เอกวจนฺน ๆ กรณฺ ใน โอตฺริ ๆ

อด กาลสฺตฺตฺมี ใน อาห สามณฺเโร สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก นํ วิเสสนฺ ของ เถร์ ๆ อกฺกิตกมฺม ใน ญตฺวา จิวฺรภณฺณานํ สามีสมฺพนฺธ ใน เตมนกาลฺเล ๆ กาลสฺตฺตฺมี ใน ญตฺวา ฆนฺเต อาลปนฺน ตุมฺเห สยกตฺตา ใน เอธ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อิติ ศัพท์ อาการ ใน ญตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาห เอว ศัพท์ อวธารณฺ เข้ากัปป เอกวจนฺน ๆ กรณฺ ใน อากนฺตฺวา ปุพฺพกาลกิริยา ใน จิตฺ ๆ วิเสสนฺ ของ เถร์ ๆ อกฺกิตกมฺม ใน อาห

ภนเต อาลปน ฉ วิเสสน ของ ฉิททานิ ๆ สยกตฺตา ใน อตฺถิ ๆ อาขยาตบพ กตฺตฺวาจก เอกสฺมี วิเสสน ของ วมฺมิเก ๆ ภินฺนาธาร ใน ฉิททานิ โครธา สยกตฺตา ใน ปวิฏฺฐา ๆ กิตบพ กตฺตฺวาจก ตตฺถ วิเสสน ของ ฉิทฺเทสุ ๆ นิทฺธารณ ใน เอเกน ฉิทฺเทน เอเกน วิเสสน ของ ฉิทฺเทน ๆ นิทฺธารณีย และ ตติยาวิเสสน ใน ปวิฏฺฐา อนฺโต อาธาร ใน ปวิฏฺฐา ปุคฺคโล สยกตฺตา ใน คณฺหาติ ๆ อาขยาตบพ กตฺตฺวาจก ตํ วิเสสน ของ โครํ ๆ อวฺตุตฺกมฺม ใน คณฺหิตฺตุ- คณฺหิตฺตุกาโม วิเสสน ของ ปุคฺคโล อิตฺราณี กัถิ ปญฺจ กัถิ วิเสสน ของ ฉิทฺทานิ ๆ อวฺตุตฺกมฺม ใน ถเกตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ภินฺทิตฺวา ฉฺฉฺจ วิเสสน ของ ฉิทฺทํ ๆ อวฺตุตฺกมฺม ใน ภินฺทิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน คณฺหาติ เอว สํพัทฺ อวฺธาธณ เขํกัปป ปวิฏฺฐจฺฉิทฺเทน ๆ ตติยาวิเสสน ใน คณฺหาติ

ปี สํพัทฺ อเปกฺขตฺต เขํกัปป ตุมฺเห ๆ สยกตฺตา ใน ปฏฺฐเปถ ๆ อาขยาตบพ กตฺตฺวาจก เอวํ สํพัทฺ กิริยาวิเสสน ใน ปฏฺฐเปถ ฉฺฉวารีเกสุ วิเสสน ของ อารมฺมณฺเสสุ ๆ ภินฺนาธาร ใน ทฺวารานิ เสธานี กัถิ ปญฺจ กัถิ วิเสสน ของ ทฺวารานิ ๆ อวฺตุตฺกมฺม ใน ปีธาย ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปฏฺฐเปถ มโนทฺวาเร ภินฺนาธาร ใน กมฺมํ ๆ อวฺตุตฺกมฺม ใน ปฏฺฐเปถ อิติ สํพัทฺ อาการ ใน อาห ๆ

ณานํ สยกตฺตา ใน อโหสิ ๆ อาขยาตบพ กตฺตฺวาจก พหุสฺสฺตฺส วิเสสน ของ ภิกฺขุโน ๆ สมฺปทาน ใน อโหสิ เอว สํพัทฺ อวฺธาธณ เขํกัปป เอตฺตเกน ๆ วิเสสน ของ นยทาเนน ๆ ตติยาวิเสสน ใน อโหสิ ปทึปฺปุชฺชนํ อุมฺมาลิจฺจคฺคตฺต วิย สํพัทฺ อุมฺมาชฺชตฺก เขํกัปป ปทึปฺปุชฺชนํ ๆ

โส วิเสสน ของ เถโร ๆ สยกตฺตา ใน อารภิ ๆ อาขยาตบพ กตฺตฺวาจก สปฺปรีส อาลปน เอว สํพัทฺ อวฺธาธณ เขํกัปป เอตฺตกํ ๆ วิเสสน ของ วจฺนํ ๆ สยกตฺตา ใน โหตุ ๆ อาขยาตบพ กตฺตฺวาจก อิติ สํพัทฺ อาการ ใน วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน โอตฺทาเรตฺวา กรชกาเย อาธาร ใน โอตฺทาเรตฺวา ณานํ การิตฺกมฺม ใน โอตฺทาเรตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อารภิ สมณธมฺมํ อวฺตุตฺกมฺม ใน อารภิ ๆ

สตุถา สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขยาตบพ กตฺตฺวาจก วิสโยชนสฺตมตฺตเก อาธาร ใน นิสินฺโน ว สํพัทฺ อวฺธาธณ เขํกัปป นิสินฺโน ๆ วิเสสน ของ สตุถา ตํ วิเสสน ของ ภิกฺขุํ ๆ อวฺตุตฺกมฺม ใน โอลเกตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน จินฺเตตฺวา

ออยํ วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบพ กตฺตฺวาจก เอว สํพัทฺ อวฺธาธณ เขํกัปป ยถา ๆ สํพัทฺ ปการตฺต ภูริปฺปโยโย วิคฺคิตฺตฺตา ใน โหติ ปติฏฺฐาตุํ ตุมฺตฺถกตฺตฺตา ใน วฏฺฐติ ภิกฺขุณา ๆ อนภิทฺทกตฺตฺตา ใน ปติฏฺฐาเปตุํ อตฺตทานํ การิตฺกมฺม ใน ปติฏฺฐาเปตุํ อิติ สํพัทฺ อาการ ใน จินฺเตตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ฝริตฺวา เตน วิเสสน ของ ภิกฺขุณา ๆ สหตฺตตติยา เขํกัปป สทฺธิ ๆ สํพัทฺ กิริยาสมวาย ใน กเถนโถ ๆ อุมฺมาวิคฺคิตฺตฺตา ใน หุตฺวา วิย สํพัทฺ

อุปมาโชติก เข้ากับ เตน สหรี กณโฑ หุตวา สมานกาลกิริยา ใน ผริตวา โอภาส อวุตตกมม ใน ผริตวา ๆ
ปุปพกาลกิริยา ใน อาท อิม วิเสสน ของ คาล์ ๆ อวุตตกมม ใน อาท

ภุริ สยกตดา ใน ชายเต ๆ อาชยาตบท กตตุวจาก โยคา เหตุ ใน
ชายเต เว ศัพท ปทปุณณ ภุริสงขโย สยกตดา ใน ชายเต ๆ อาชยาตบท
กตตุวจาก อโยคา เหตุ ใน ชายเต ปณชิโต เหตุกตดา ใน นิเวเสย
ๆ อาชยาตบท เหตุกตตุวจาก เอต วิเสสน ของ เทวธาปลั ๆ อวุตตกมม
ใน ฌตวา ๆ ปุปพกาลกิริยา ใน นิเวเสย ภาย และ วิภวาย สมปทาน
ใน ฌตวา จ สองศัพท ปทสมุจยตถ เข้ากับ ภาย และ วิภวาย
อตตานัน การิตกมม ใน นิเวเสย ตถ ศัพท ปการตถ ภุริ สยกตดา
ใน ปวทตติ ๆ อาชยาตบท กตตุวจาก ยถ ศัพท ปการตถ อิติ ศัพท
สรูป ใน อิม คาล์ ๆ

ตตถ วิเสสน ของ ปทสสุ ๆ นิทธารณ ใน ปทสสุ **โยคา** สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท สรูป ใน ปทสสุ ๆ
นิทธารณีย และ สามีสมพณฺฐ ใน อตโถ อฏฐตีสาย วิเสสน ของ อารมมณฺเสสุ ๆ ภินนธาร ใน มนสิการา โยนิโส
ตติยาวิเสสน ใน มนสิการา ๆ เหตุ ใน ชายเต อิติ ศัพท สรูป ใน อตโถ ๆ ลิงคตถ ๆ

เอต วิเสสน ของ ปท ๆ สยกตดา ใน โหติ ๆ อาชยาตบท กตตุวจาก **ภุริ** สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท สรูป ใน
เอต ปท ปจวิสมาย กิติ วิตถตย กิติ วิเสสน ของ ปณณาย ๆ สามีสมพณฺฐ ใน นาม์ ๆ วิกติกตดา ใน โหติ ๆ
สงขโย สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท สยทโชติก เข้ากับ สงขโย วินาโส ลิงคตถ ๆ

เอต เทวธาปลั สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท สรูป ใน ปททวยสสุ ๆ สามีสมพณฺฐ ใน อตโถ เอต วิเสสน ของ
โยค และ อโยค ๆ อวุตตกมม ใน ฌตวา จ สองศัพท ปทสมุจยตถ เข้ากับ โยค และ อโยค อิติ ศัพท สรูป ใน
อตโถ ๆ ลิงคตถ ๆ

ภวาย วิภวาย จ สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท สรูป ใน คาลาปาทสสุ ๆ สามีสมพณฺฐ ใน อตโถ วทตติยา กิติ
อวทตติยา กิติ สมปทาน ใน ฌตวา จ สองศัพท ปทสมุจยตถ เข้ากับ วทตติยา และ อวทตติยา อิติ ศัพท สรูป
ใน อตโถ ๆ ลิงคตถ ๆ

คตคตานัน สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท สรูป ใน ปทสสุ ๆ สามีสมพณฺฐ ใน อตโถ อัย กิติ ภุริสงขยาตา กิติ
วิเสสน ของ ปณณาย ๆ สยกตดา ใน ปวทตติ ๆ อาชยาตบท กตตุวจาก ยถ ศัพท ปการตถ ปณชิโต เหตุกตดา

ใน นิเวศย่อย ๆ อาชญาตบต เหตุกตตุวจาก เอวํ ศัพท์ ปการตถ อตตํานํ การิตกมม ใน นิเวศย่อย อิติ ศัพท์
สรูป ใน อตโตถ ๆ ลิงคตถ ๑

กาลาวสานเน กาลสตุตมึ ใน ปติฏฐหิ โปจิลตเถโร สยกตตฺตา ใน ปติฏฐหิ ๆ อาชญาตบต กตตุวจาก อรหคเต
อาธาร ใน ปติฏฐหิ อิติ ศัพท์ สมาเป็น ๑

โปจิลคเถรวคถุ สยกตตฺตา ใน นิฏฐิตํ ๑

กิตบต กตตุวจาก ๑

มหลลคเถรวคถุ

มหลลคเถรวคถุ วุตตคกมม ใน วุจเจเต

มยา อนภิตกตตฺตา ใน วุจเจเต ๆ อาชญาตบต กมมวจาก ๑

สตุถา สยกตตฺตา ใน กเถสิ ๆ อาชญาตบต กตตุวจาก **วํ นิฏฐิต** สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาทยตถ ใน
อิมํ ฐมมเทสนํ อิมํ วิเสสน ของ ฐมมเทสนํ ๆ อวุตตคกมม ใน กเถสิ เซตวเน วิสยอาธาร ใน วิหรนโต ๆ อพภนตฺตริริยา
ของ สตุถา สมพหุเล กิติ มหลลเก กิติ วิเสสน ของ ภิกขุ ๆ อวุตตคกมม ใน อารพภ ๆ สมานกาลกิริยา ใน กเถสิ ๑

กิริ ศัพท์ อนุสฺสวณตถ เต วิเสสน ของ ภิกขุ ๆ สยกตตฺตา ใน ปพพชิสฺสุ ๆ อาชญาตบต กตตุวจาก คิหิกาล
กาลสตุตมึ ใน กโรนฺตา สวตฺถิยํ อาธาร ใน หุตฺวา กุญฺมพิกา กิติ อพฺพมา กิติ มหฺรนา กิติ สหายกา กิติ
วิกตีกตตฺตา ใน หุตฺวา อลฺลณมณฺณํ อกถิตกมม ใน สหายกา หุตฺวา สมานกาลกิริยา ใน กโรนฺตา เอกโต ตติยาวิเสสน
ใน กโรนฺตา ปุณฺณานิ อวุตตคกมม ใน กโรนฺตา ๆ อพภนตฺตริริยา ของ ภิกขุ สตุถุ สามีสมพนธ ใน ฐมมเทสนํ ๆ
อวุตตคกมม ใน สุตฺวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน จินฺเตตฺวา มยํ สยกตตฺตา ใน อมฺห ๆ อาชญาตบต กตตุวจาก มหลลกา
วิกตีกตตฺตา ใน อมฺห กิ วิเสสน ของ ปโยชนํ ๆ ลิงคตถ โน สมปทาน ใน ปโยชนํ ฆรวาเสน กรณ ใน ปโยชนํ
อิติ ศัพท์ อาการ ใน จินฺเตตฺวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน ยาจิตฺวา สตุถารํ อกถิตกมม ใน ยาจิตฺวา ปพพชฺชํ อวุตตคกมม
ใน ยาจิตฺวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน ปพพชิสฺสุ

ปน ศัพท์ วิเสสชิตก ภิกขุ สยกตตฺตา ใน วสิสฺสุ และ กุณฺชิสฺสุ ๆ อาชญาตบต กตตุวจาก มหลลกาเวเน เหตุ
ใน อสกโกนฺตา ฐมมํ อวุตตคกมม ใน ปริยาปฺปณฺตํ ๆ ตุมตถสมปทาน ใน อสกโกนฺตา ๆ อพภนตฺตริริยา ของ ภิกขุ

วิหารปริยงค์ อาหาร ใน กาเรตวา ปณฺณสาถํ อวุตฺตกมฺม ใน กาเรตวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วสีสุ เอกโต ตติยาวิเสสน ใน วสีสุ ปิณฺฑาย สมฺปทาน ใน จรฺนตา ปี ศัพฺท์ อเปกฺขตฺถ เข้กัฏฺ จรฺนตา ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ ภิกฺขุ เยภฺยุเยน ตติยาวิเสสน ใน คนฺดฺวา เอว ศัพฺท์ อวธารณ เข้กัฏฺ ปุตฺตทวารสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน เกหํ ๆ สมฺปาปฺณียกมฺม ใน คนฺดฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ภูลฺลชีสุ ฯ

ปุราณทฺตติกา สยกตฺตา ใน อโหสิ ฯ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก เตสุ วิเสสน ของ ภิกฺขุสุ ๆ นิทฺธารณ ใน เอกสฺส ภิกฺขุสฺส เอกสฺส วิเสสน ของ ภิกฺขุสฺส ๆ นิทฺธารณีย และ สามีสมฺพนฺธ ใน ปุราณทฺตติกา นาม ศัพฺท์ สลฺลาไซตฺถ เข้กัฏฺ มรฺรฺปาณิกา ๆ วิกตฺกตฺตา ใน อโหสิ ฯ

สา วิเสสน ของ อิตฺถิ ฯ สยกตฺตา ใน อโหสิ ฯ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ปี ศัพฺท์ อเปกฺขตฺถ เข้กัฏฺ สพฺเพสํ เตสํ กิถิ สพฺเพสํ กิถิ วิเสสน ของ ภิกฺขุณํ ๆ สมฺปทาน ใน อุปการิกา ๆ วิกตฺกตฺตา ใน อโหสิ ตสฺมา เหตุ ใน ภูลฺลชนฺติ ปี ศัพฺท์ อเปกฺขตฺถ เข้กัฏฺ สพฺเพ ฯ วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ สยกตฺตา ใน ภูลฺลชนฺติ ฯ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก อตฺตนา อนภฺทิตกตฺตา ใน ลทฺธํ ๆ วิเสสน ของ อาหารํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน คเหตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ภูลฺลชนฺติ เอว ศัพฺท์ อวธารณ เข้กัฏฺ ตสฺสา ฯ วิเสสน ของ อิตฺถิยา ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน เคเห ฯ วิสยธาร ใน ภูลฺลชนฺติ นิสิถิตฺวา สมานกาลกิริยา ใน ภูลฺลชนฺติ ฯ ปี ศัพฺท์ อเปกฺขตฺถ เข้กัฏฺ สา ฯ วิเสสน ของ อิตฺถิ ฯ สยกตฺตา ใน เทติ ฯ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก เนสํ วิเสสน ของ ภิกฺขุณํ ๆ สมฺปทาน ใน เทติ ยถาสฺนฺนินิถิตํ วิเสสน ของ สุปฺพยลฺลชนํ อวุตฺตกมฺม ใน เทติ ฯ สา วิเสสน ของ อิตฺถิ ฯ สยกตฺตา ใน อกาสิ ฯ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก อญฺจตเรณ วิเสสน ของ อาพาเรน ฯ อนภฺทิตกตฺตา ใน พุฏฺจา ฯ วิเสสน ของ อิตฺถิ กาลํ อวุตฺตกมฺม ใน อกาสิ ฯ

อด กาลสฺตฺตฺมึ ใน โรทิสฺสุ เต วิเสสน ของ มหฺลลกตฺเตรา ฯ สยกตฺตา ใน โรทิสฺสุ ฯ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก สหายกตฺเตรสฺส สามีสมฺพนฺธ ใน ปณฺณสาถายํ ฯ อาหาร ใน สนฺนิปตฺติวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน คเหตฺวา อญฺจมลฺลญํ ใน คเหตฺวา คิวาสฺส อาหาร ใน คเหตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน โรทิสฺสุ มรฺรฺหตฺถรสฺสา วิเสสน ของ อุปาสิกา ฯ สยกตฺตา ใน โหติ ฯ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก กาลกตา วิกตฺกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพฺท์ อาการ ใน วิลปนฺตา ฯ อพฺภนฺตรกิริยา ใน โรทิสฺสุ

จ ศัพฺท์ สมฺปิณฺชนตฺถ มหฺลลกตฺเตรา สยกตฺตา ใน อาหํสุ ฯ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ภิกฺขุหิ อนภฺทิตกตฺตา ใน ปุฏฺจา สมฺนตฺโต ตติยาวิเสสน ใน อุปธาวิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปุฏฺจา อาวุโส อาลปน กิ กิถิ อิทํ กิถิ วิเสสน ของ การณํ ฯ ลิงฺคตฺถ อิติ ศัพฺท์ อาการ ใน ปุฏฺจา ฯ วิเสสน ของ มหฺลลกตฺเตรา

ภนเต อาลปน ปุราณทุติยิกา สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก สหายสฺส สามีสฺมพฺพนฺธ ใน
ปุราณทุติยิกา โน สามีสฺมพฺพนฺธ ใน สหายสฺส กาลกตฺตา วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ สา วิเสสน ของ อิตฺถิ ๆ สยกตฺตา
ใน โหติ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก อมฺหากํ สมฺปทาน ใน อุปการิกา อติวฺย วิเสสน ของ อุปการิกา ๆ วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ

อิทานิ กาลสฺตตฺตฺมึ ใน ลภิสฺสาม มยฺ สยกตฺตา ใน ลภิสฺสาม ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก กุโธ วิเสสน
ของ จานโธ ๆ อปทาน ใน ลภิสฺสาม ตถารูปํ วิเสสน ของ อิตฺถิ ๆ อวฺตุตฺกมฺม ใน ลภิสฺสาม มยฺ สยกตฺตา
ใน โรทาม ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก อิมินา วิเสสน ของ การณฺณ ๆ เหตุ ใน โรทาม อิติ ศัพท์ อาการ ใน อหํสุ ๆ

ภิกฺขุ เหตุกตฺตา ใน สมฺภูจฺจาเปสฺสุ ๆ อาชฺยตบฺท เหตุกตฺตฺวาจก ฌมฺมสฺถายํ อารฺธ ใน สมฺภูจฺจาเปสฺสุ กถํ
การิตกมฺม ใน สมฺภูจฺจาเปสฺสุ ๆ

สฺตถา สยกตฺตา ใน อภาสิ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก อาคนฺตฺวา ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปุจฺฉิตฺวา ภิกฺขเว อาลปน
คฺมฺเห สยกตฺตา ใน อตฺถ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก กาย วิเสสน ของ กาย นฺ ศัพท์ ปุจฺฉนฺตฺถ เอตฺรหิ กาลสฺตตฺตฺมึ
ใน อตฺถ กาย กรณฺ ใน สนฺนินฺนินา ๆ วิกตฺติกตฺตา ใน อตฺถ อิติ ศัพท์ อาการ ใน ปุจฺฉิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา
ใน วตฺวา มยฺ สยกตฺตา ใน อมฺห ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก อิมาย วิเสสน ของ กาย นาม ศัพท์ สลฺยฺชาไซฺตฺก
เขํกัปฺ อิมาย เอตฺรหิ กาลสฺตตฺตฺมึ ใน อมฺห กาย กรณฺ ใน สนฺนินฺนินา ๆ วิกตฺติกตฺตา ใน อมฺห อิติ ศัพท์ สฺรฺรูป
ใน วจเน ๆ ลกฺขณฺ ใน วุตฺเต เตหิ วิเสสน ของ ภิกฺขุหิ ๆ อนภฺหิตกตฺตา ใน วุตฺเต ๆ ลกฺขณกิริยา

ภิกฺขเว อาลปน เอเต วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ สยกตฺตา ใน กิลมฺนฺติ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก น ศัพท์
ปฺปฏิเสธนฺตฺถ อิทานิ กาลสฺตตฺตฺมึ ใน กิลมฺนฺติ เอว ศัพท์ อวฺธารณฺ เขํกัปฺ อิทานิ เอเต วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ สยกตฺตา
ใน กิลมฺมีสุ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เขํกัปฺ ปุพฺเพ ๆ กาลสฺตตฺตฺมึ ใน กิลมฺมีสุ

ตฺสฺสา กัถิ จรฺมานาย กัถิ วิเสสน ของ อิตฺถิยา ๆ อนาทร ใน มาริตาย ๆ อนาทรกิริยา กากโยนฺนํ วิสยารฺธ
ใน นิพฺพตฺตฺติวฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน จรฺมานาย สมฺมทฺตฺเร อารฺธ ใน จรฺมานาย สมฺมทฺตฺตฺมึยา อนภฺหิตกตฺตา
ใน มาริตาย สมฺมทฺทํ สมฺปาปฺณฺนิกมฺม ปเวเสตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน มาริตาย กากา วิกตฺติกตฺตา ใน หุตฺวา ๆ
สมานกาลกิริยา ใน โรทิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปริเทวิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน จินฺเตตฺวา มยฺ สยกตฺตา
ใน นีหริสฺสาม ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก ตํ วิเสสน ของ กากิ ๆ อวฺตุตฺกมฺม ใน นีหริสฺสาม อิติ ศัพท์ อาการ ใน
จินฺเตตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อุสฺสฺสฺลฺยจฺนฺตา มฺขตฺตฺตฺถเกหิ กรณฺ ใน อุสฺสฺสฺลฺยจฺนฺตา มหาสมฺมทฺทํ อวฺตุตฺกมฺม ใน
อุสฺสฺสฺลฺยจฺนฺตา ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ ภิกฺขุ อิติ ศัพท์ อาการ ใน วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อหริตฺวา อตฺถํ อวฺตุตฺกมฺม
ใน อหริตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วิตฺถาเรตฺวา

หนฺกฺกา สยกตฺตา ใน สนฺดา ๆ กิตฺบฺท กตฺตฺวาจก อปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ

เข้ากับ น (=โน) ๆ สามีสมนุช ใน หนุกา จ ศัพท์ สมปิตฺถนตถ มุขํ
สยกตฺตา ใน ปริสุสฺสติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก มยํ สยกตฺตา ใน
โอรามม และ น ปาเรม น ศัพท์ ปฏิเสธ ใน ปาเรม โอรามม ก็ดี
ปาเรม ก็ดี อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก (หิ) ศัพท์ เหตุไซตถ มโหทธิ
สยกตฺตา ใน ปุริติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก เอว ศัพท์ อวารณ
เข้ากับ ปุริติ

อิตฺติ ศัพท์ สรูป ใน อิมํ กากชาตํ อิมํ วิเสสน ของ กากชาตํ ๆ การิตกมฺม ใน วิตฺถาเรตฺวา ๆ
ปฺพุพกาลกิริยา ใน อามนฺเตตฺวา เต วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน อามนฺเตตฺวา ๆ ปฺพุพกาลกิริยา ใน
วตฺวา ภิกฺขเว อาลปน อิทํ วิเสสน ของ ทุกฺขํ ๆ วฺตฺตกมฺม ใน ปตฺตํ ๆ กิตบถ กมฺมวาทก รากโทสโมหวนํ อวฺตฺตกมฺม
ใน นิสฺสาย ๆ ปฺพุพกาลกิริยา ใน ปตฺตํ ตุมฺเหติ อนภิตฺตกตฺตา ใน ปตฺตํ ฉินฺทิตฺตํ ตุมฺตถกตฺตา ใน ฆณฺณฺติ ๆ
อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ตุมฺเหติ อนภิตฺตกตฺตา ใน ฉินฺทิตฺตํ ตํ วิเสสน ของ วนํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน ฉินฺทิตฺตํ ตุมฺเห
สยกตฺตา ใน ภวิสฺสถ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก เอวํ ศัพท์ กิริยาวิเสสน ใน ภวิสฺสถ นิตฺทุกฺขา วิกิตฺกตฺตา ใน
ภวิสฺสถ อิตฺติ ศัพท์ อาการ ใน วตฺวา ๆ ปฺพุพกาลกิริยา ใน อภาสิ อิมํ วิเสสน ของ คาถา ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน อภาสิ

ตุมฺเห สยกตฺตา ใน ฉินฺทิตฺถ และ มา ฉินฺทิตฺถ มา ศัพท์ ปฏิเสธ ใน ฉินฺทิต
ๆ กิริยาตบถ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก วนํ อวฺตฺตกมฺม ใน ฉินฺทิต
รฺกฺขํ อวฺตฺตกมฺม ใน ฉินฺทิต ภยํ สยกตฺตา ใน ชายเต ๆ อาขยาตบถ
กตฺตฺวาจก วนฺโต อปาทาน ใน ชายเต ภิกฺขโว อาลปน ตุมฺเห สยกตฺตา
ใน โหถ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก เจตฺวา ปฺพุพกาลกิริยา ใน โหถ วนํ
ก็ดี วนฺนํ ก็ดี อวฺตฺตกมฺม ใน เจตฺวา จ สองศัพท์ ปทสมฺมจฺยตฺถ
เข้ากับ วนํ และ วนฺนํ นิตฺทุกฺขา วิกิตฺกตฺตา ใน โหถ หิ ศัพท์ เหตุไซตถ
วณฺณฺโร สยกตฺตา ใน น ฉิขฺชติ น ศัพท์ ปฏิเสธ ใน ฉิขฺชติ ๆ อาขยาตบถ
กตฺตฺวาจก ยาว ศัพท์ ปริจฺเจทนตฺถ ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ อณฺมตฺโต
ๆ วิเสสน ของ วณฺณฺโร นรฺสส สามีสมนุช ใน วณฺณฺโร นารีสฺสุ พยาปีกาธาร
ใน ฉิขฺชติ โส วิเสสน ของ นโร ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบถ
กตฺตฺวาจก ว ศัพท์ อวารณ เข้ากับ ปฏิพทฺธมโน ๆ วิกิตฺกตฺตา ใน
โหติ ดาว ศัพท์ ปริจฺเจทนตฺถ วจฺโฉ อุมฺมาลิจฺจตฺถ จีรปโก วิเสสน ของ

วจฺโน มาตริ พยาปีการธาร ใน (ปฏิพัทธ- ปฏิพัทธมโน วิกติกตฺตา ใน สมานโน
๑ วิเสสน ของ) วจฺโน อิว ศัพท์ อุปมาไซตค เข้ากับ วจฺโน ชีรปโก มาตริ
ปฏิพัทธมโน สมานโน อิติ ศัพท์ สรูป ใน อีมา คาลา ๑

ตตฺถ วิเสสน ของ ปทสฺส ๑ นิทธารณ ใน ปทสฺส **มา รุกข์** สรูป ใน อิติ ๑ ศัพท์ อาทฺยตฺถ ใน ปทสฺส ๑
นิทธารณีย และ สามีสมฺพณฺธ ใน อตฺถโล ทิ ศัพท์ วากฺยารมฺภ ฉินฺทิตฺตฺกามตฺตจิตฺตํ สยกตฺตา ใน อุปฺปชฺชติ ๑
อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก สตฺถารา อนภิตฺตกตฺตา ใน วุตฺเต ตุมฺเห สยกตฺตา ใน ฉินฺท ๑ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก
วณฺํ อวฺตฺตกมฺม ใน ฉินฺท อิติ ศัพท์ สรูป ใน วจเน ๑ ลกฺขณ ใน วุตฺเต ๑ ลกฺขณกิริยา เตสํ กิตฺตี อจิริปฺพพฺชิตานํ
กิตฺตี วิเสสน ของ ภิกฺขุณฺ ๑ สมฺปทาน ใน อุปฺปชฺชติ สตฺถา เหตุคตฺตา ใน ฉินฺทาเปติ ๑ อาชฺยตบฺท เหตุคตฺตฺวาจก
อมฺเห การิตกมฺม ใน ฉินฺทาเปติ วาสีอาทินิ วิเสสน ของ วตฺถุณิ ๑ อวฺตฺตกมฺม ใน คเหตุวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน
ฉินฺทาเปติ วณฺํ อวฺตฺตกมฺม ใน ฉินฺทาเปติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน ฉินฺทิตฺตฺกามตฺตจิตฺตํ รุกข์ อวฺตฺตกมฺม ใน ฉินฺทิตฺ-
ตฺถา สยกตฺตา ใน อาท ๑ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก อถ วิเสสน ของ ภาเว ๑ ลกฺขณ ใน สนฺเต ๑ ลกฺขณกิริยา
เน วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๑ อวฺตฺตกมฺม ใน ปฏิเสธเนโต

เอตํ วิเสสน ของ วจณฺํ ๑ วุตฺตกมฺม ใน วุตฺตํ ๑ กิตบฺท กมฺมวาทก มยา อนภิตฺตกตฺตา ใน วุตฺตํ
รคาคทิกเลสวณฺํ อวฺตฺตกมฺม ใน สนฺธาย ๑ กิริยาวิเสสน ใน วุตฺตํ (วณฺํ ฉินฺท สรูป ใน อิติ ๑ ศัพท์ สรูป ใน)
เอตํ วจณฺํ เอตํ วิเสสน ของ วจณฺํ ๑ วุตฺตกมฺม ใน วุตฺตํ มยา อนภิตฺตกตฺตา ใน วุตฺตํ ๑ กิตบฺท กมฺมวาทก น ศัพท์
ปฏิเสธนตฺถ รุกฺเข อวฺตฺตกมฺม ใน สนฺธาย ๑ กิริยาวิเสสน ใน วุตฺตํ (วณฺํ ฉินฺท สรูป ใน อิติ ๑ ศัพท์ สรูป
ใน) เอตํ วจณฺํ อิติ ศัพท์ อาการ ใน ปฏิเสธเนโต ๑ อพฺภนฺตรกิริยา ของ สตฺถา มา รุกข์ สรูป ใน อิติ ๑ ศัพท์
อาการ ใน อาท อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺถโล ๑ ลิงฺคตฺถ ๑ (ประโยคฺว่า มา รุกข์ จะสํพฺนธฺโดยฉินฺ ตุมฺเห มา รุกข์ ฉินฺท กิตฺตี)

วณฺโต สรูป ใน อิติ ๑ ศัพท์ สรูป ใน ปทสฺส ๑ สามีสมฺพณฺธ ใน อตฺถโล สีทาทิภยํ สยกตฺตา ใน ชายติ ๑
อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก ยถา ศัพท์ อุปมาไซตค ปกตฺวินโต อปาทาน ใน ชายติ ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ ชาตฺติอาทิภยํ
๑ สยกตฺตา ใน ชายติ ๑ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก เอวํ ศัพท์ อุปเมยฺยไซตค กิเลสวณฺโต อปาทาน ใน ชายติ อิติ
ศัพท์ สรูป ใน อตฺถโล ๑ ลิงฺคตฺถ ๑

วินิจฺฉโย วุตฺตกมฺม ใน เวทิตฺตฺพโพ ปณฺชติเตน อนภิตฺตกตฺตา ใน เวทิตฺตฺพโพ ๑ กิตบฺท กมฺมวาทก **วณฺ วนฺจฺฉยจ**
สรูป ใน อิติ ๑ ศัพท์ สรูป ใน เอตฺถ ปททวเย เอตฺถ วิเสสน ของ ปททวเย ๑ ภินฺนาธาร ใน วินิจฺฉโย มหฺนตา วิเสสน
ของ รุกฺขา ๑ ลิงฺคตฺถ (ยถา ศัพท์ อุปมาไซตค) นาม ศัพท์ สยฺยวไซตค เข้ากับ วณฺํ ๑ วิเสสนลึงฺควิปฺลฺลสฺส ของ รุกฺขา
ชฺรุตฺทกา กิตฺตี จิตฺตา กิตฺตี วนฺจฺฉา กิตฺตี วิเสสน ของ รุกฺขา ๑ ลิงฺคตฺถ ตสฺมี วิเสสน ของ วเน ๑ อาธาร ใน จิตฺตา นาม

ศัพท์ สลฺยาชตฺก เข้กั๊บ วนฺญา วา ศัพท์ อปรนัย ปุพฺพุปฺตติกา วิเสสน ของ รุกฺขา ๆ ลิงฺคตฺถ นาม ศัพท์ สลฺยาชตฺก เข้กั๊บ วนฺ ๆ วิเสสนลึงฺควิปฺลลาส ของ รุกฺขา อปรารุปรุปฺตติกา กั๊ดี วนฺญา กั๊ดี วิเสสน ของ รุกฺขา ๆ ลิงฺคตฺถ นาม ศัพท์ สลฺยาชตฺก เข้กั๊บ วนฺญา ๆ มหนฺตมหนฺตา กั๊ดี ภวทฺตณฺนา กั๊ดี วิเสสน ของ กิเลสา ๆ ลิงฺคตฺถ เอว ศัพท์ อวธารณ เข้กั๊บ เอว ๆ ศัพท์ อุปรเมยฺยชตฺก นาม ศัพท์ สลฺยาชตฺก เข้กั๊บ วนฺ ๆ วิเสสน-ลึงฺควิปฺลลาส ของ กิเลสา ปวตฺตียํ กาลสตฺตมึ ใน วิปกาเยกา ๆ กั๊ดี วนฺญา กั๊ดี วิเสสน ของ กิเลสา ๆ ลิงฺคตฺถ นาม ศัพท์ สลฺยาชตฺก เข้กั๊บ วนฺญา วา ศัพท์ อปรนัย ปุพฺพุปฺตติกา วิเสสน ของ กิเลสา ๆ ลิงฺคตฺถ นาม ศัพท์ สลฺยาชตฺก เข้กั๊บ วนฺ ๆ วิเสสนลึงฺควิปฺลลาส ของ กิเลสา อปรารุปรุปฺตติกา กั๊ดี วนฺญา กั๊ดี วิเสสน ของ กิเลสา ๆ ลิงฺคตฺถ นาม ศัพท์ สลฺยาชตฺก เข้กั๊บ วนฺญา ปน ศัพท์ วากฺยารมฺภ ตํ วิเสสน ของ อุกฺกํ ปิ ศัพท์ อเปกฺขชตฺถ เข้กั๊บ อุกฺกํ ๆ วุตฺตกมฺม ใน ฉินฺทิตพฺพํ โยคาวจเรณ อนภิทกตฺตา ใน ฉินฺทิตพฺพํ ๆ กิตฺตพท กมฺมวาทจจตฺตมคฺคณาเณน กรณ ใน ฉินฺทิตพฺพํ เตน วิเสสน ของ การเณน ๆ เหตุ ใน อาห สตฺถา สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาชฺยตฺตบท กตฺตฺวาจก เณตฺวา วนฺ วนฺญาจฺจ สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาการ ใน อาห ๆ

นิพฺพนา โทถ สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สฺรูป ใน ปททวฺยสฺส ๆ สามึสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ ตุมฺเห สยกตฺตา ใน โทถ ๆ อาชฺยตฺตบท กตฺตฺวาจก นิกฺกิเลสา วิกติกตฺตา ใน โทถ อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ๆ

ยาวลฺภิ วนฺญา สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สฺรูป ใน ปททวฺยสฺส ๆ สามึสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ เอโส กั๊ดี อณฺมตฺโต กั๊ดี วิเสสน ของ กิเลสวณฺญา ปิ ศัพท์ อเปกฺขชตฺถ เข้กั๊บ อณฺมตฺโต กิเลสวณฺญา สยกตฺตา ใน น ฉิษฺชติ น ศัพท์ ปฏิเสธ ใน ฉิษฺชติ ๆ อาชฺยตฺตบท กตฺตฺวาจก ยาว ศัพท์ ปริจฺเจทนตฺถ นรสฺส สามึสมฺพนฺธ ใน กิเลสวณฺญา นารึสุ พฺยาปีกาธาร ใน ฉิษฺชติ

โส วิเสสน ของ นโร ๆ สยกตฺตา ใน โทติ ๆ อาชฺยตฺตบท กตฺตฺวาจก ดาว ศัพท์ ปริจฺเจทนตฺถ จึรปโก วิเสสน ของ วจฺโฉ ๆ อุปรมาลึงฺคตฺถ มาตริ พฺยาปีกาธาร ใน (ปฏิพฺทธ- ปฏิพฺทธมฺโน) วิกติกตฺตา ใน สมานो ๆ วิเสสน ของ วจฺโฉ วิย ศัพท์ อุปรมาชตฺก เข้กั๊บ จึรปโก วจฺโฉ มาตริ ปฏิพฺทธมฺโน สมานो ปฏิพฺทธมฺโน กั๊ดี ลคฺคจิตฺโต กั๊ดี วิกติกตฺตา ใน โทติ ปฏิพฺทธมฺโน วิวริย ใน ลคฺคจิตฺโต ๆ วิวรณ ว ศัพท์ อวธารณ เข้กั๊บ ลคฺคจิตฺโต อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ๆ

เทสนาวสานเณ กาลสตฺตมึ ใน ปติฏฺฐหึสุ เต วิเสสน ของ มหฺลลคฺคตฺเถรา ๆ สยกตฺตา ใน ปติฏฺฐหึสุ ๆ อาชฺยตฺตบท กตฺตฺวาจก โสตาปตฺตติฬเณ อาธาร ใน ปติฏฺฐหึสุ ๆ เทสนา สยกตฺตา ใน อโหสิ ๆ อาชฺยตฺตบท กตฺตฺวาจก ปิ ศัพท์ อเปกฺขชตฺถ เข้กั๊บ สมฺปตฺตานํ ๆ วิเสสน ของ ชนानํ ๆ สมฺปทาน ใน อโหสิ สาทฺถิกา วิกติกตฺตา ใน อโหสิ อิติ ศัพท์ สมฺปาปนฺน ๆ

มหาลกคฤเวรวคฤ สยกคฤตา ใน นิภูจิด์ ๆ

กิดบถ กคฤวาก ๆ

_____ ** คำว่า วน นาม. วนฎา นาม ทั้ง ๘ ศัพท์ จะสัมพันธ์เป็น
วิก ติก ตฤตา กฤได์ เช่น ม ห น ตา วิเส ส น ข อ ง ร ก ข า ๆ
สยกคฤตา ใน โหนติ นาม ศัพท์ สลฎาไซตค เข้ากับ วน วิกตติกคฤตา ใน โหนติ.

สาริปุคฤคฤเวรสสุ สทธิวิหริก วคฤ

สทธิวิหริกาวคฤ วคฤคฤมม ใน วุจเต

มยา อนภิตกคฤตา ใน วุจเต ๆ อาขยาคบถ กมมวาก

สาริปุคฤคฤเวรสสุ สามีสมพนฐ ใน สทธิวิหริกาวคฤ ๆ

สฤตา สยกคฤตา ใน กเถสิ ๆ อาขยาคบถ กคฤวาก **อูจลินท** สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาทยคฤ ใน
อิมั ฐมมเทสนั อิมั วิเสสน ของ ฐมมเทสนั ๆ อวคฤคฤมม ใน กเถสิ เซตวเน วิสยธาร ใน วิหรนโต ๆ อพกนคฤริยา
ของ สฤตา สาริปุคฤคฤเวรสสุ สามีสมพนฐ ใน สทธิวิหริกั ๆ อวคฤคฤมม ใน อารพก ๆ สมานกาลกิริยา ใน กเถสิ ๆ

กิริ ศัพท์ อนุสสวณคฤ เอโก วิเสสน ของ สวณคฤการกปฤโต ๆ สยกคฤตา ใน ปพพชิ ๆ อาขยาคบถ กคฤวาก
อกรูโป วิกตติกคฤตา ใน หุควา ๆ สมานกาลกิริยา ใน ปพพชิ เถรสสุ สามีสมพนฐ ใน สนติเก ๆ วิสยธาร ใน ปพพชิ ๆ

เถโร สยกคฤตา ใน อทาสิ ๆ อาขยาคบถ กคฤวาก ราโค สยกคฤตา ใน โหติ ๆ อาขยาคบถ กคฤวาก
คฤณานั สามีสมพนฐ ใน ราโค อุสสนโน วิกตติกคฤตา ใน โหติ อิติ ศัพท์ อาการ ใน จินเตควา ๆ ปุพพกาลกิริยา
ใน อทาสิ คฤส วิเสสน ของ ภิกขุโน ๆ สมปทาน ใน อทาสิ รากปฤฆาตาย สมปทาน ใน อทาสิ อสุกมิมฎจัน
อวคฤคฤมม ใน อทาสิ ๆ ปน ศัพท์ วากยารมก ตั วิเสสน ของ อสุกมิมฎจัน ๆ สยกคฤตา ใน โหติ ๆ อาขยาคบถ
กคฤวาก คฤส วิเสสน ของ ภิกขุสสุ ๆ สมปทาน ใน อสปปายั ๆ วิกตติกคฤตา ใน โหติ

คฤสมา เหตุ ใน อโรเจสิ ภิกขุ สยกคฤตา ใน อโรเจสิ ๆ อาขยาคบถ กคฤวาก อรณญั สมปปณิยคฤมม
ใน ปวิสิตวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน วายมนโต เตมาสั อจจนตัสโยค ใน วายมนโต ๆ อพกนคฤริยา ของ ภิกขุ
ปิ ศัพท์ อเปกขคฤตา เข้ากับ จิตเตกคฤคฤตามคฤต ๆ วิเสสน ของ คฤณั ๆ อวคฤคฤมม ใน อลภิตวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน

อาคนตุวา ปุ่น ศัพท์ กิริยาวิเสสน ใน อาคนตุวา เกรสส สามีสมนุช ใน สนตัก ๆ สมปาปณียกมม ใน อาคนตุวา ๆ
ปุปพกาลกิริยา ใน อาโรเจติ เถเรน อนภิตกตตฺตา ใน วุตเต อาวุโส อาลปน กมมฏจัน สยกตฺตา ใน อุปฏฺจิตฺติ ๆ
กิตบถ กตฺตฺวาจก เต สมปทาน ใน อุปฏฺจิตฺติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน วจน ๆ ลกฺขณ ใน วุตเต ๆ ลกฺขณกิริยา ตํ วิเสสน
ของ ปวตฺตี ๆ อวุตฺตกมม ใน อาโรเจติ ฯ

อถ กาลสตุตฺตมึ ใน อทาสี เถโร สยกตฺตา ใน อทาสี ๆ อาชฺยตบถ กตฺตฺวาจก อสฺส วิเสสน ของ ภิกฺขุโน ๆ
สมปทาน ใน อทาสี อาปฺชฺชิตฺตุํ ตุมตฺถกตฺตา ใน น วฏฺฏติ น ศัพท์ ปฏฺิเสธ ใน วฏฺฏติ ๆ อาชฺยตบถ กตฺตฺวาจก ตยา
อนภิตกตฺตา ใน อาปฺชฺชิตฺตุํ กมมฏจัน สยกตฺตา ใน น สมปฺชฺชติ น ศัพท์ ปฏฺิเสธ ใน สมปฺชฺชติ ๆ อาชฺยตบถ
กตฺตฺวาจก อิติ ศัพท์ สรูป ใน โวसानํ ๆ อวุตฺตกมม ใน อาปฺชฺชิตฺตุํ อิติ ศัพท์ อาการ ใน วตฺวา ๆ ปุปพกาลกิริยา ใน
กเถตฺวา ปุ่น ศัพท์ กิริยาวิเสสน ใน อทาสี เอว ศัพท์ อวธารณ เข้กัปปํ ตํ ๆ วิเสสน ของ กมมฏจัน ๆ อวุตฺตกมม
ใน กเถตฺวา สาธุกํ วิกตฺติกมม ใน กตฺวา ๆ กิริยาวิเสสน ใน กเถตฺวา ๆ ปุปพกาลกิริยา ใน อทาสี ฯ

โส วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ สยกตฺตา ใน อาโรเจติ ๆ อาชฺยตบถ กตฺตฺวาจก ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้กัปปํ
ทฺุติยวเร ๆ กาลสตุตฺตมึ ใน อาโรเจติ กถฺจ วิเสสน ของ วิเสสํ ๆ การิตกมม ใน นิพฺพตเตตฺตุํ ๆ ตุมตฺถสมปทาน ใน
อสกโกนฺโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ ภิกฺขุ อาคนตุวา ปุปพกาลกิริยา ใน อาโรเจติ เกรสส สมปทาน ใน อาโรเจติ ฯ

ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้กัปปํ เถโร ๆ สยกตฺตา ใน อาจิกฺขิ ๆ อาชฺยตบถ กตฺตฺวาจก สการณํ กัถิ สอุปมํ กัถิ
วิกตฺติกมม ใน กตฺวา ๆ กิริยาวิเสสน ใน อาจิกฺขิ เอว ศัพท์ อวธารณ เข้กัปปํ ตํ ๆ วิเสสน ของ กมมฏจัน ๆ
อวุตฺตกมม ใน อาจิกฺขิ ฯ

โส วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ สยกตฺตา ใน กเถติ ๆ อาชฺยตบถ กตฺตฺวาจก ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้กัปปํ ปุ่น ๆ
ศัพท์ กิริยาวิเสสน ใน อาคนตุวา ๆ ปุปพกาลกิริยา ใน กเถติ กมมฏจันสฺส ภาวาทิสมนุช ใน อสมปฺชฺชนภาวํ ๆ
อวุตฺตกมม ใน กเถติ ฯ

เถโร สยกตฺตา ใน จินฺเตติ และ อาโรเจติ ๆ อาชฺยตบถ กตฺตฺวาจก การโก วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ สยกตฺตา
ใน ชานาติ ๆ อาชฺยตบถ กตฺตฺวาจก อตฺตนิ อาราร ใน วิชฺขมาเน ๆ กัถิ กามฉนฺทาทโย กัถิ วิเสสน ของ นีวรณฺมเม
ๆ อวุตฺตกมม ใน ชานาติ วิชฺขมานา สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาการ ใน ชานาติ อวิชฺขมาเน กัถิ กามฉนฺทาทโย กัถิ
วิเสสน ของ นีวรณฺมเม ๆ อวุตฺตกมม ใน ชานาติ อวิชฺขมานา สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาการ ใน ชานาติ จ
สองศัพท์ ปทสมฺมจฺจยตฺถ เข้กัปปํ อตฺตนิ วิชฺขมาเน กามฉนฺทาทโย วิชฺขมานาติ และ อวิชฺขมาเน อวิชฺขมานาติ
จ ศัพท์ สมปฺปณฺทตฺถ อปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้กัปปํ อัย ๆ วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ สยกตฺตา ใน โหติ กิริยาตีบถ

ๆ อาชญาตบท กตตุวจาก การโก วิกติกตดา ใน โหติ โน ศัพท์ ปฏิเสณตถ อการโก วิกตกตดา ใน โหติ ปฏิปนโน วิกติกตดา ใน โหติ โน ศัพท์ ปฏิเสณตถ อปฏิปนโน วิกติกตดา ใน โหติ

ปน ศัพท์ วิเสสชอตก อหํ สยกตดา ใน น ชานามิ น ศัพท์ ปฏิเสธ ใน ชานามิ ๆ อาชญาตบท กตตุวจาก เอตตส วิเสสน ของ ภิกขุสส ๆ สามีสมนุท ใน อชฌาสยํ ๆ อวุตตกมม ใน ชานามิ เอโส วิเสสน ของ ภิกขุ ๆ สยกตดา ใน ภวิสสติ ๆ อาชญาตบท กตตุวจาก พุทธเวเนยโย วิกติกตดา ใน ภวิสสติ อิติ ศัพท์ อการ ใน จินเตติ ตํ วิเสสน ของ ภิกขุ ๆ อวุตตกมม ใน อาทาย ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน อุปสงกมิตวา สายณหสมเย กาลสตุตมี ใน อุปสงกมิตวา สตุถารํ อวุตตกมม ใน อุปสงกมิตวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน อโรเจสิ ฆนเต อาลปน อัย วิเสสน ของ ภิกขุ ๆ สยกตดา ใน โหติ ๆ อาชญาตบท กตตุวจาก มม สามีสมนุท ใน สหวิวารโก ๆ วิกติกตดา ใน โหติ นาม ศัพท์ สลยชอตก เขากัป อิทํ ๆ วิเสสน ของ กมมฏจันํ ๆ วุตตกมม ใน ทินนํ ๆ กิตบท กมมวจาก อิมสส วิเสสน ของ ภิกขุสส ๆ สมปทาน ใน ทินนํ มยา อนภิตกตดา ใน ทินนํ อิมินา วิเสสน ของ การณน ๆ เหตุ ใน ทินนํ อิติ ศัพท์ สรูป ใน สพพนตํ ปวตตี สพพํ กิตี ตํ กิตี วิเสสน ของ ปวตตี ๆ อวุตตกมม ใน อโรเจสิ ฯ

สัมพันธตามแปลโดยพยัณชนะ พ.ศ. ๒๕๔๔

(ตั้งแต่ อด นํ สตุถา ฯเปฯ อุปจารชฌานํ อุปปชชิ ฯ เป็นข้อสอบวิชาแปลและพยัณชนะ พ.ศ. ๒๕๔๔)

อด กาลสตุตมี ใน อทาสี สตุถา สยกตดา ใน อทาสี ๆ อาชญาตบท กตตุวจาก นํ วิเสสน ของ เถริ์ ๆ อกถิตกมม ใน วตวา เอตํ วิเสสน ของ อาสยานุสยณณํ นาม ศัพท์ สลยชอตก เขากัป อาสยานุสยณณํ ๆ สยกตดา ใน โหติ ๆ อาชญาตบท กตตุวจาก ปารมิโย การิตกมม ใน ปุเรตวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน อุนนาเทตวา ทสสทสสโลกธาดุ์ การิตกมม ใน อุนนาเทตวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน ปตตานํ สพพณณตํ อวุตตกมม ใน ปตตานํ ๆ วิเสสน ของ พุทธานํ เอว ศัพท์ อวธารณ เขากัป พุทธานํ ๆ สมปทาน ใน โหติ อิติ ศัพท์ อการ ใน วตวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน อวชชนโต เอโส วิเสสน ของ ภิกขุ ๆ สยกตดา ใน ปพพชิตโต ๆ กิตบท กตตุวจาก กตรกุลา อปาทาน ใน ปพพชิตโต นุ ศัพท์ ปุจจนตถ โข ศัพท์ วจนาลงการ อิติ ศัพท์ อการ ใน อวชชนโต ๆ อพภนตรกิริยา ของ สตุถา เอโส วิเสสน ของ ภิกขุ ๆ สยกตดา ใน ปพพชิตโต ๆ กิตบท กตตุวจาก สุวณณการกุลา อปาทาน ใน ปพพชิตโต อิติ ศัพท์ อการ ใน ฌตวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน โอลเณโต

อตีเต กาลสตุตมี ใน โอลเณโต อตตุภาเว อวุตตกมม ใน โอลเณโต ๆ อพภนตรกิริยา ของ สตุถา ตสส วิเสสน ของ ภิกขุสส ๆ สามีสมนุท ใน อตตุภาวสถานิ เอว ศัพท์ อวธารณ เขากัป สุวณณการกุเล ๆ วิสยาธาร ใน นิพพตตานิ ปฏิปาฎิยา ตติยาวิเสสน ใน นิพพตตานิ ๆ กิตี ปลจ กิตี วิเสสน ของ อตตุภาวสถานิ ๆ อวุตตกมม ใน ทิสวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน จินเตตวา เอว ศัพท์ อวธารณ เขากัป รตตสุวณณํ ๆ วุตตกมม ใน สมปริวตติตํ ๆ

กิตบพ เหตุกมฺวจาก อิมินา วิเสสน ของ ทหเรน ๆ อนภิตกคตฺตา ใน สมปริวตฺติตํ ที่ขมรตฺตํ อจฺจนตฺสโยค ใน
โกโรนเตน สุวณฺณการกมฺมํ อวุตฺตกมฺม ใน โกโรนเตน ๆ วิเสสน ของ ทหเรน

อหํ สยกคตฺตา ใน กริสฺสามิ ๆ อาขุยาตบพ กตฺตฺวาจาก กณฺณการปฺปพฺพทุมฺปฺพาพินิ วิเสสน ของ ปุํปฺพานิ ๆ
อวุตฺตกมฺม ใน กริสฺสามิ อิติ ศัพฺพ สฺรูป ใน จินฺตเนน ๆ กรณ ใน สมปริวตฺติตํ อสฺสภปฏิกฺกตกมฺมจฺจนํ สยกคตฺตา
ใน น วญฺญติ น ศัพฺพ ปฏิเสธ ใน วญฺญติ ๆ อาขุยาตบพ กตฺตฺวาจาก อิมสฺส วิเสสน ของ ทหรสฺส ๆ สมปทาน ใน วญฺญติ

เอว ศัพฺพ อวธารณ เข้ากัับ มนาปํ ๆ วิเสสน ของ กมฺมจฺจนํ ๆ สยกคตฺตา ใน โหติ ๆ อาขุยาตบพ กตฺตฺวาจาก
อสฺส วิเสสน ของ ทหรสฺส ๆ สมปทาน ใน -สฺปฺปายํ กมฺมจฺจนสฺปฺปายํ วิกตฺกคตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพฺพ อการ
ใน จินฺเตตฺวา ๆ ปุํพพกาลกิริยา ใน อฺยโยเชตฺวา

สารีปฺตฺต อาลปน ตฺวํ สยกคตฺตา ใน ปสฺสิสฺสสฺสิ ๆ อาขุยาตบพ กตฺตฺวาจาก ตยา อนภิตกคตฺตา ใน กิลมิตํ
กมฺมจฺจนํ อวุตฺตกมฺม ใน ทตฺวา ๆ ปุํพพกาลกิริยา ใน กิลมิตํ จตฺตฺวาโร วิเสสน ของ มาเส ๆ อจฺจนตฺสโยค ใน
กิลมิตํ ๆ วิเสสน ของ ภิกฺขุ อชฺช กาลสฺตฺตมฺมิ ใน ปตฺตํ เอว ศัพฺพ อวธารณ เข้ากัับ ปจฺจนาภตฺเต ๆ กาลสฺตฺตมฺมิ
ใน ปตฺตํ อรหตฺตํ อวุตฺตกมฺม ใน ปตฺตํ ๆ วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน ปสฺสิสฺสสฺสิ ตฺวํ สยกคตฺตา ใน คจฺจน ๆ
อาขุยาตบพ กตฺตฺวาจาก อิติ ศัพฺพ สฺรูป ใน วจเนน ๆ กรณ ใน อฺยโยเชตฺวา เถรํ อวุตฺตกมฺม ใน อฺยโยเชตฺวา ๆ
ปุํพพกาลกิริยา ใน มาเปตฺวา อิทธิยา กรณ ใน มาเปตฺวา จกฺกมตฺตํ วิเสสน ของ สุวณฺณปฺทุมฺม ๆ อวุตฺตกมฺม
ใน มาเปตฺวา ๆ ปุํพพกาลกิริยา ใน กตฺวา ปตฺเตหิ กิตฺติ นาเพน กิตฺติ ตติยาอปาทาน ใน มุญฺจนตฺตํ เอว ศัพฺพ
อวธารณ เข้ากัับ จ ๆ สองศัพฺพ ปทสมฺมจฺจยตฺถ เข้ากัับ ปตฺเตหิ และ นาเพน อุกกพิณฺฑุณี
อวุตฺตกมฺม ใน มุญฺจนตฺตํ ๆ อฺปฺมาวิกตฺกมฺม ใน กตฺวา วิย ศัพฺพ อฺปฺมาไซตฺก เข้ากัับ ปตฺเตหิ เจว นาเพน จ
อุกกพิณฺฑุณี มุญฺจนตฺตํ กตฺวา ปุํพพกาลกิริยา ใน อทาสี

ภิกฺขุ อาลปน หนท ศัพฺพ อฺยโยชนตฺถ ตฺวํ สยกคตฺตา ใน กโรหิ ๆ อาขุยาตบพ กตฺตฺวาจาก อิมํ วิเสสน
ของ ปทุมฺม ๆ อวุตฺตกมฺม ใน อาทาย ๆ ปุํพพกาลกิริยา ใน จเปตฺวา วิหารปจฺจจนเต ภินฺนาธาร ใน วาลูกฺกราสิมฺหิ ๆ
อฺปฺสฺสิเลสิกาธาร ใน จเปตฺวา ๆ ปุํพพกาลกิริยา ใน นิสฺสีทฺตฺวา สมฺมจฺจฺจนเณ อาธาร ใน นิสฺสีทฺตฺวา ปลฺลงฺเกน ตติยาวิเสสน
ใน นิสฺสีทฺตฺวา ๆ ปุํพพกาลกิริยา ใน กโรหิ โลหิตกํ โลหิตกํ สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพฺพ อาทฺยตฺถ ใน ปริกมฺม ๆ อวุตฺตกมฺม
ใน กโรหิ อิติ ศัพฺพ สฺรูป ใน วจเนน ๆ กรณ ใน อทาสี ฯ

จิตฺตํ สยกคตฺตา ใน ปสฺสีทิ ๆ อาขุยาตบพ กตฺตฺวาจาก ตสฺส วิเสสน ของ ภิกฺขุโน ๆ อนาทร ใน คณฺหนตฺสส
ๆ อนาทรกิริยา สตฺถุ สามีสมฺพนฺธ ใน หตฺถโต ๆ อปาทาน ใน คณฺหนตฺสส ปทุมฺม อวุตฺตกมฺม ใน คณฺหนตฺสส
เอว ศัพฺพ อวธารณ เข้ากัับ คณฺหนตฺสส ฯ

โส วิเสสน ของ ภิกขุ ๆ สยกตฺตา ใน อารภี ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก วิหารปจฺจนตํ สมฺปาปฺณียกมฺม ใน คนฺตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อุตฺสาเปตฺวา วาลุกํ การิตกมฺม ใน อุตฺสาเปตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปเวเสตฺวา ตตฺถ วิเสสน ของ วาลุกาย ๆ อาธาร ใน ปเวเสตฺวา ปทุมฺนาฬํ การิตกมฺม ใน ปเวเสตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นิสินฺโน สมฺมุเข อาธาร ใน นิสินฺโน ปลฺลงฺเกน ตติยาวิเสสน ใน นิสินฺโน ๆ วิเสสน ของ ภิกขุ โลหิตกํ โลหิตกํ สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาทฺยตฺถ ใน ปริกมฺม ๆ อวฺตุตฺตกมฺม ใน อารภี ๆ อถ กาลสฺตฺตมึ ใน วิภฺขมฺภีสุ และ อุปฺปชฺชิ เอว ศัพท์ อวธารณ ใน ตํขณฺ์ ๆ กาลสฺตฺตมึ ใน วิภฺขมฺภีสุ และ อุปฺปชฺชิ นีวรณานิ สยกตฺตา ใน วิภฺขมฺภีสุ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อุตฺส วิเสสน ของ ภิกขุสฺส ๆ สมฺปทาน ใน อุปฺปชฺชิ อุปจารชฺฌานํ สยกตฺตา ใน อุปฺปชฺชิ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ฯ (จบสัมพันธตามแปล)

โส วิเสสน ของ ภิกขุ ๆ สยกตฺตา ใน นิสีทิ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ตทนนฺตรํ อาธาร ใน นิพฺพตฺเตตฺวา ปจฺมชฺฌานํ การิตกมฺม ใน นิพฺพตฺเตตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปาเปตฺวา ปญฺจหิ วิเสสน ของ อากาเรหิ ๆ ตติยาวิเสสน ใน ปาเปตฺวา วสีภาวํ อวฺตุตฺตกมฺม ใน ปาเปตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปตฺวา ว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ ยถานิสินฺโน ๆ วิเสสน ของ ภิกขุ ทุตฺตยชฺฌานาทินิ วิเสสน ของ ฌานานิ ๆ อวฺตุตฺตกมฺม ใน ปตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นิสีทิ วสีภฺเว วิเสสน ของ จตฺตฺถชฺฌานเณ ๆ อาธาร ใน กิพฺนโต ฌานกิพฺ์ กิริยาวิเสสน ใน กิพฺนโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ใน นิสีทิ ฯ

สฺตฺถา สยกตฺตา ใน อธิฏฺฐหิ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ตสฺส วิเสสน ของ ภิกขุโน ๆ สมฺปทาน ใน อุปฺปนฺน- ฌานานํ ภาวาทิสมฺพนฺธ ใน -ภาวํ อุปฺปนฺนภาวํ อวฺตุตฺตกมฺม ใน ฌตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน โอลฺเกนฺโต เอโส วิเสสน ของ ภิกขุ ๆ สยกตฺตา ใน สกฺขิสฺสตี ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก นุ ศัพท์ ปุจฺจนตฺถ โข ศัพท์ วจนาลงฺการ อตฺตโน สามีสมฺพนฺธ ใน ฌมฺมตฺยา ๆ ตติยาวิเสสน ใน นิพฺพตฺเตตฺตํ อุตฺตริ วิเสสน ของ วิเสสฺ์ ๆ การิตกมฺม ใน นิพฺพตฺเตตฺตํ ๆ ตุมฺตฺถสมฺปทาน ใน สกฺขิสฺสตี อิติ ศัพท์ อาการ ใน โอลฺเกนฺโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ใน สฺตฺถา เอโส วิเสสน ของ ภิกขุ ๆ สยกตฺตา ใน น สกฺขิสฺสตี น ศัพท์ ปฺฏิเสธ ใน สกฺขิสฺสตี ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อิติ ศัพท์ อาการ ใน ฌตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อธิฏฺฐหิ ตํ วิเสสน ของ ปทุมํ ๆ สยกตฺตา ใน มิลายตุ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อิติ ศัพท์ อาการ ใน อธิฏฺฐหิ ฯ

ตํ วิเสสน ของ ปทุมํ ๆ สยกตฺตา ใน อโหสิ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก หตฺเถหิ กรณ ใน มทฺทิต- มทฺทิตปทุมํ อุปฺมาลึงคตฺถ วิย ศัพท์ อุปฺมาไซตฺก เข้ากับ หตฺเถหิ มทฺทิตปทุมํ มิลายนฺตํ อพฺภนฺตรกิริยา ใน ปทุมํ กาวณฺณํ วิกิตฺกตฺตา ใน อโหสิ ฯ

โส วิเสสน ของ ภิกขุ ๆ สยกตฺตา ใน ปสฺสึ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ฌานา อปาทาน ใน วุฏฺฐาย ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน โอลฺลเกตฺวา ตํ วิเสสน ของ ปทุมํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน โอลฺลเกตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปสฺสึ อิทํ วิเสสน ของ ปทุมํ ๆ สยกตฺตา ใน ปญฺญาติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก กีนุ สองศัพฺพํ ปุจฺจนตฺถ โข ศัพฺพํ วจนาลงฺการ ชราย อนภิตฺตกตฺตา ใน ปทฺถํ ๆ วิเสสน ของ ปทุมํ นาม ศัพฺพํ สยฺวาไซตฺก เข้กัปป กถา ๆ สยกตฺตา ใน นคฺคิ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ปี ศัพฺพํ อเปกฺขตฺถ เข้กัปป อนุปาทินฺนเก ๆ ลกฺขณ ใน อภิกฺขุยฺมาเน ๆ ลกฺขณกิริยา เหวํ ศัพฺพํ กิริยาวิเสสน ใน อภิกฺขุยฺมาเน ชราย อนภิตฺตกตฺตา ใน อภิกฺขุยฺมาเน อุปาทินฺนเก ภินฺนาธาร ใน กถา

หิ ศัพฺพํ เหตุไซตฺก ชรสา สยกตฺตา ใน อภิกฺขุวิสฺสติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ปี ศัพฺพํ อเปกฺขตฺถ เข้กัปป อิทํ ๆ วิเสสน ของ อุปาทินฺนํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน อภิกฺขุวิสฺสติ อิติ ศัพฺพํ สรฺูป ใน อนิจฺจลกฺขณํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน ปสฺสึ ฯ

ปน ศัพฺพํ วากฺยารมฺภ ทุกฺขลกฺขณํ กิตฺติ อนตฺตลกฺขณํ กิตฺติ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ตสฺมึ วิเสสน ของ อนิจฺจลกฺขณํ ๆ ลกฺขณ ใน ทิฏฺฐเ ภิกฺขุณา อนภิตฺตกตฺตา ใน ทิฏฺฐเ ๆ ลกฺขณกิริยา จ สองศัพฺพํ ปทสมฺมจฺจยตฺถ เข้กัปป ทุกฺขลกฺขณํ และ อนตฺตลกฺขณํ เหว ศัพฺพํ อวธารณ เข้กัปป ทิฏฺฐํ ๆ วิคิตฺกตฺตา ใน โหติ ฯ

ตโย วิเสสน ของ ภาว ๆ สยกตฺตา ใน ขายีสุ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ตสฺส วิเสสน ของ ภิกฺขุสฺส ๆ สมฺปทาน ใน ขายีสุ อาทิตฺตา กิตฺติ พทฺธกฺกมฺเป กิตฺติ อุปฺมาวิกิตฺกตฺตา ใน หุตฺวา กณฺเฐ อาธาร ใน พทฺธ- วย สองศัพฺพํ อุปฺมาไซตฺก เข้กัปป อาทิตฺตา และ กณฺเฐ พทฺธกฺกมฺเป จ สองศัพฺพํ ปทสมฺมจฺจยตฺถ เข้กัปป อาทิตฺตา วย และ กณฺเฐ พทฺธกฺกมฺเป วย หุตฺวา สมานกาลกิริยา ใน ขายีสุ ฯ ตสฺมึ วิเสสน ของ ขณํ ๆ กาลสตฺตมึ ใน กโรนฺติ กุมารกา สยกตฺตา ใน กโรนฺติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ตสฺส วิเสสน ของ ภิกฺขุสฺส ๆ สามึสมฺพนฺธ ใน อวิทฺุเร ๆ อาธาร ใน โอตฺริตฺวา เอกํ วิเสสน ของ สรํ ๆ สมฺปาปฺณียกมฺม ใน โอตฺริตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ภยฺชิตฺวา กุมฺทานิ อวุตฺตกมฺม ใน ภยฺชิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน กโรนฺติ เถล อุปฺสึเลสิกาธาร ใน กโรนฺติ ราสี วิคิตฺกมฺม ใน กโรนฺติ ฯ

โส วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ สยกตฺตา ใน โอลฺลเกสิ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก เถล กิตฺติ ชเล กิตฺติ อาธาร ใน โอลฺลเกสิ จ สองศัพฺพํ ปทสมฺมจฺจยตฺถ เข้กัปป เถล และ ชเล กุมฺทานิ อวุตฺตกมฺม ใน โอลฺลเกสิ ฯ อถ กาลสตฺตมึ ใน อุปฺภูจฺหึสุ กุมฺทานิ สยกตฺตา ใน อุปฺภูจฺหึสุ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อสฺส วิเสสน ของ ภิกฺขุโน ๆ สมฺปทาน ใน อุปฺภูจฺหึสุ ชเล ภินฺนาธาร ใน กุมฺทานิ อภิรฺูปานิ วิคิตฺกตฺตา ใน หุตฺวา อุกํ อวุตฺตกมฺม ใน ปคฺขมฺรณฺตานิ ๆ อุปฺมาวิกิตฺกตฺตา ใน หุตฺวา วย ศัพฺพํ อุปฺมาไซตฺก เข้กัปป อุกํ ปคฺขมฺรณฺตานิ หุตฺวา สมานกาลกิริยา ใน อุปฺภูจฺหึสุ อิตฺธานิ วิเสสน ของ กุมฺทานิ ๆ สยกตฺตา ใน ปริมิลาตานิ ๆ กิตฺตบถ กตฺตฺวาจก อคฺคคฺเคสุ อาธาร ใน ปริมิลาตานิ ฯ

โส วิเสสน ของ ภิกขุ ๆ สยกตฺตา ใน อทฺทส ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ขรฺา สยกตฺตา ใน ปหฺรติ และ น ปหฺริสฺสติ น ศัพฺทํ ปฏฺิวเสสฺส ใน ปหฺริสฺสติ ปหฺรติ ก็ดี ปหฺริสฺสติ ก็ดี อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อนฺุปาทินฺนํ กอวฺุตฺตกมฺม ใน ปหฺรติ เหวํ ศัพฺทํ กิริยาวิเสสน ใน ปหฺรติ อุปาทินฺนํ กอวฺุตฺตกมฺม ใน ปหฺริสฺสติ ก็ ศัพฺทํ ปุจฺจนตฺต อิติ ศัพฺทํ อาการ ใน อทฺทส สฺสฺจฺจฺจํ กิริยาวิเสสน ใน อทฺทส อนิจฺจลฺกขณฺาทีนํ วิเสสน ของ ลกฺขณฺานิ ๆ กอวฺุตฺตกมฺม ใน อทฺทส ๕

สตฺถา สยกตฺตา ใน มฺลฺลฺจฺจฺจํ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อิทานิ กาลสตฺตมฺมี ใน โหติ กมฺมฺมฺจฺจฺจํ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ปากฺกฺกฺกฺกํ วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ อิมสฺส วิเสสน ของ ภิกขุโน ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน กมฺมฺมฺจฺจฺจํ อิติ ศัพฺทํ อาการ ใน ลตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นิสินฺนโก คนฺธกฺกฺกฺกฺกํ วิสยาธาร ใน นิสินฺนโก ว ศัพฺทํ อวธาธณ เข้ากั๊บ นิสินฺนโก ๆ วิเสสน ของ สตฺถา โอภาสํ กอวฺุตฺตกมฺม ใน มฺลฺลฺจฺจฺจํ ๕

โส วิเสสน ของ โอภาโส ๆ สยกตฺตา ใน ปหฺริ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ตสฺส วิเสสน ของ ภิกขุสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน มุจฺจํ ๆ กอวฺุตฺตกมฺม ใน ปหฺริ ๕ อถ กาลสตฺตมฺมี ใน อโหสิ สตฺถา สยกตฺตา ใน อโหสิ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อสฺส วิเสสน ของ ภิกขุโน ๆ อนาทร ใน โอโลเกนฺตสฺส ๆ อนาทรกิริยา ก็ ก็ดี เอตํ ก็ดี วิเสสน ของ การณํ ๆ ลิงฺคตฺต นุ ศัพฺทํ ปุจฺจนตฺต โจ ศัพฺทํ วจนาลงฺการ อิติ ศัพฺทํ สรฺูป ใน จินตเนน ๆ กรณ ใน โอโลเกนฺตสฺส อาคนฺตฺวา ปุพฺพกาลกิริยา ใน อโหสิ สมฺมุเข อาธาร ใน จิโต ๆ อุปฺมาวิกตฺติกตฺตา ใน อโหสิ วิย ศัพฺทํ อุปฺมาโชตค เข้ากั๊บ สมฺมุเข จิโต ๕ โส วิเสสน ของ ภิกขุ ๆ สยกตฺตา ใน ปคฺคณฺฺหิ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อฺจฺจฺจฺจํ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปคฺคณฺฺหิ อลฺลชฺฉี กอวฺุตฺตกมฺม ใน ปคฺคณฺฺหิ ๕

อถ กาลสตฺตมฺมี ใน อาห สตฺถา สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อสฺส วิเสสน ของ ภิกขุโน ๆ สมฺปทาน ใน สปฺปายํ ๆ กอวฺุตฺตกมฺม ใน สลลฺกเขตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาห อิมํ วิเสสน ของ คาลํ ๆ กอวฺุตฺตกมฺม ใน อาห

ตฺวํ สยกตฺตา ใน อฺจฺจฺจฺจํ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก สิเนหํ กอวฺุตฺตกมฺม ใน อฺจฺจฺจฺจํ อตฺตโน ภาวาทิสมฺพนฺธ ใน สิเนหํ สารทิกํ วิเสสน ของ กุมฺภํ ๆ กอวฺุตฺตกมฺม ใน (อฺจฺจฺจฺจํ) ปาณินา กรณ ใน อฺจฺจฺจฺจํ ๆ วิเสสน ของ (ปคฺคโล) ๆ อุปฺมาลิงฺคตฺต อิว ศัพฺทํ อุปฺมาโชตค เข้ากั๊บ กุมฺภํ สารทิกํ ปาณินา อฺจฺจฺจฺจํ ปคฺคโล ตฺวํ เหตุกตฺตา ใน พฺรหฺม ๆ อาขยาตบถ เหตุกตฺตฺวาจก เหวํ ศัพฺทํ อวธาธณ เข้ากั๊บ สนฺติมคฺคํ ๆ การิตกมฺม ใน พฺรหฺม (หิ ศัพฺทํ) เหตุโชตค นิพฺพานํ กอวฺุตฺตกมฺม ใน

เทศิต์ ๆ กิตบถ กมฺมวจาก สุกเตน อนภิตกตฺตา ใน เทศิต์ อิติ ศัพท์
สรูป ใน อิมํ คาถํ ฯ

ตตฺถ วิเสสน ของ ปเทศุ ๆ นิพฺพารณ ใน ปทสฺส **อุจฺฉินฺท** สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน ปทสฺส ๆ
นิพฺพารณีย และ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ ตฺวํ สยกตฺตา ใน ฉินฺท ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อรหตฺตมคฺเคน กรณ
ใน ฉินฺท อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

สารทิกํ สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน ปทสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ สรทกาเล กาลสฺตฺตฺมึ ใน
นิพฺพตฺตํ ๆ วิเสสน ของ กุมฺทํ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

สนฺติมคฺคํ สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน ปทสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ นิพฺพานคามึ กิถึ อฏฺจจฺจิกํ กิถึ
วิเสสน ของ มคฺคํ ๆ การิตกมฺม ใน พฺรุหฺย อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

พฺรุหฺย สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน ปทสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ วฑฺฒนฺย อาขยาตบถ เหตุกตฺตฺวาจก
ของ ตฺวํ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

นิพฺพานํ สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน ปทสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ หิ ศัพท์ เหตุชฺโศตก นิพฺพานํ
วุดตกมฺม ใน เทศิต์ ๆ กิตบถ กมฺมวจาก สุกเตน อนภิตกตฺตา ใน เทศิต์ ตสฺมา เหตุ ใน ภาเวหิ ตฺวํ เหตุกตฺตา
ใน ภาเวหิ ๆ อาขยาตบถ เหตุกตฺตฺวาจก ตสฺส วิเสสน ของ นิพฺพานสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน มคฺคํ ๆ การิตกมฺม ใน
ภาเวหิ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

เทสนาวสานเ กาลสฺตฺตฺมึ ใน ปติฏฺฐหิ โส วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ สยกตฺตา ใน ปติฏฺฐหิ ๆ อาขยาตบถ
กตฺตฺวาจก อรหตฺเต อาธาร ใน ปติฏฺฐหิ อิติ ศัพท์ สมานน ฯ

สทฺธิวาทริกวคฺคฺ สยกตฺตา ใน นิฏฺฐิตํ ๆ

กิตบถ กตฺตฺวาจก

สาริปฺคตฺตฺเถรสฺส สามีสมฺพนฺธ ใน สทฺธิวาทริกวคฺคฺ ฯ

*** บทว่า พฺรุหฺย มาจาก พฺรุหฺ ธาตุ (วฑฺฒเน=เจริญ, รุงเรือง) + ญฺย ปัจจัย + หิ วิภคฺติ คัมภีร์สัททนีติ ธาตุมาลา
หน้า ๑๗๐ และคัมภีร์ธาวัตถสังคหะ หน้า ๒๘๑ กล่าวว่ พฺรุหฺ ธาตุเป็นธาตฺหฺมวค ภู ธาตุ ดังนั้น บทว่า พฺรุหฺย
จึงเป็นเหตุกตฺตฺวาจก แปลว่า "จงให้เจริญ" แม้นอรรถกลา ก็ได้อธิบายบทนี้เป็นเหตุกตฺตฺวาจก โดยใช้ วฑฺฒน ธาตุ (วฑฺฒเน=เจริญ)
ซึ่งเป็นธาตฺหฺมวคเดียวกับ พฺรุหฺ ธาตุว่า พฺรุหฺยติ วฑฺฒนฺย (วฑฺฒน+ญฺย+หิ) "บทว่า พฺรุหฺย แปลว่า จงให้เจริญ" ฯ

(หมายเหตุ วรรณ ธาตุเป็นธาตุ ๒ หมวด คือ หมวด ภู ธาตุมีอรรถว่า "วรรณ=เจริญ" มีรูปกัตตฺวาจากว่า วรรณติ เป็นต้น มีรูปเหตุกัตตฺวาจากว่า วรรณติ, วรรณาเปติ, วรรณาเปติ, วรรณาเปติ. หมวด จูร ธาตุมีอรรถว่า (อากริณ= เร็ว, ไพร่, ตัก) มีรูปกัตตฺวาจากว่า วรรณติ วรรณติ มีรูปเหตุกัตตฺวาจากว่า วรรณาเปติ, วรรณาเปติ

มหานวณิชา วตุ

มหานวณิชาวตุ วตุตถกมม ใน วุจเต

มยา อนภิตถกตฺตา ใน วุจเต ๆ อาชฺยาตบถ กมฺมวากก ฯ

สตุถา สยกตฺตา ใน กเถสิ ๆ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจาก **อิธ วสฺส** สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาชฺยตถ ใน อิมํ ฐมฺมเทสนํ อิมํ วิเสสน ของ ฐมฺมเทสนํ ๆ อวตุตถกมม ใน กเถสิ เขตวเน วิสยธาร ใน วิหรนโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ สตุถา นาม ศัพท์ สยฺลาชฺตถ เข้ากับ มหานวณิชา ๆ อวตุตถกมม ใน อารพฺก ๆ สมานกาลกิริยา ใน กเถสิ ฯ

กิริ ศัพท์ อนุสฺสวณฺตถ โส วิเสสน ของ วณิชา ๆ สยกตฺตา ใน อากโต ๆ กิตบถ กตฺตฺวาจาก พารณฺสิโต อปาทาน ใน อากโต กุสุมฺภรตฺตานํ วิเสสน ของ วตุถานํ ๆ ญฺจฺจฺกรณ ใน ปุเรตฺวา ปฺลจฺ วิเสสน ของ สกฺกฺสฺตานิ ๆ การิตกมม ใน ปุเรตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อากโต วณิชาชฺย สมฺปทาน ใน อากโต สวตฺถิ สมฺปาปฺณิยกมม ใน อากโต ฯ

โส วิเสสน ของ วณิชา ๆ สยกตฺตา ใน วสิ ๆ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจาก นทฺตีริ อวตุตถกมม ใน ปตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน จินเตตฺวา เสว กาลสฺตมฺมิ ใน อุตฺตริสฺสํ อหํ สยกตฺตา ใน อุตฺตริสฺสํ ๆ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจาก นทฺตี อวตุตถกมม ใน อุตฺตริสฺสํ อิติ ศัพท์ อาการ ใน จินเตตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน โมเจตฺวา เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ ตตฺถ ๆ วิเสสน ของ จานะ ๆ อารท ใน วสิ สกฺกฺวานิ อวตุตถกมม ใน โมเจตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วสิ ฯ

มฺหามฺไม เหตุกตฺตา ใน วสฺสิ วสฺสิ การิตกมม ใน วสฺสิ ๆ อาชฺยาตบถ เหตุกตฺตฺวาจาก รตฺติ อจฺจนฺตฺสโยค ใน วสฺสิ อจฺจฺหิตฺวา ปุพฺพกาลกิริยา ใน วสฺสิ ฯ นทฺตี สยกตฺตา ใน อจฺจฺจฺติ ๆ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจาก สตุถาหํ อจฺจนฺตฺสโยค ใน อจฺจฺจฺติ อุกทสฺส ญฺจฺจฺกรณ ใน ปุรา ๆ วิกิตกตฺตา ใน หุตฺวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน อจฺจฺจฺติ ฯ

นาคฺรา สยกตฺตา ใน กิพฺสิ ๆ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจาก ปิ ศัพท์ อเปกฺขตถ เข้ากับ นคฺเร ๆ วิสยธาร ใน กิพฺสิ สตุถาหํ อจฺจนฺตฺสโยค ใน กิพฺสิ นกฺขตฺตํ อวตุตถกมม ใน กิพฺสิ ฯ กิจฺจํ สยกตฺตา ใน นคฺติ ๆ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจาก กุสุมฺภรตฺเตหิ วิเสสน ของ วตุเถหิ ๆ กรณ ใน กิจฺจํ ฯ

วณิโซ สยกตฺตา ใน จินฺเตสิ ฯ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อหํ สยกตฺตา ใน อมฺหิ ฯ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ทูรํ สมฺปาปฺณิยกมฺม ใน อาคโต ฯ วิทฺติกตฺตา ใน อมฺหิ สเจ ศัพท์ ปริกปฺตถ อหํ สยกตฺตา ใน คมิสฺสามิ ฯ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ปฺนุ ศัพท์ กิริยาวิเสสน ใน คมิสฺสามิ ปรปลฺโจ สยกตฺตา ใน ภวิสฺสติ ฯ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อหํ สยกตฺตา ใน วิภิกฺกนิสฺสามิ ฯ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ อธิ ฯ วิเสสน ของ จาเน ฯ อาธาร ใน วิภิกฺกนิสฺสามิ วสฺสํ กิตฺตี เหมนฺตํ กิตฺตี คิมหํ กิตฺตี อจฺจนฺตสฺโยค ใน วิภิกฺกนิสฺสามิ จ ตามศัพท์ ปทสมฺจุจยตถ เข้ากับ วสฺสํ เหมนฺตํ และ คิมหํ มม สามีสมฺพณฺธ ใน กมฺม ฯ อวฺตฺตกมฺม ใน โกรฺนโต ฯ อพฺภนฺตรกิริยา ของ อหํ วสิตฺวา สมานกาลกิริยา ใน วิภิกฺกนิสฺสามิ อิมานิ วิเสสน ของ วตฺถานิ ฯ อวฺตฺตกมฺม ใน วิภิกฺกนิสฺสามิ อิติ ศัพท์ อาการ ใน จินฺเตสิ ฯ

สตุถา สยกตฺตา ใน อาห ฯ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก นคเร วิสยธาร ใน จรฺนโต ปิณฺฑาย สมฺปทาน ใน จรฺนโต ฯ อพฺภนฺตรกิริยา ของ สตุถา ตสฺส วิเสสน ของ วณิขฺสฺส ฯ สามีสมฺพณฺธ ใน จิตฺตํ ฯ อวฺตฺตกมฺม ใน ญตฺวา ฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปาตุกริตฺวา สิตํ อวฺตฺตกมฺม ใน - กริตฺวา ปาตุกริตฺวา ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปุญฺโจ อานนฺทเตเรณ อนภิตฺตกตฺตา ใน ปุญฺโจ สิตการณํ อวฺตฺตกมฺม ใน ปุญฺโจ ฯ วิเสสน ของ สตุถา อานนฺท อาลปน มหารณวณิโซ วฺตฺตกมฺม ใน ทิฏฺโฐ ฯ กิตฺบถ กมฺมวจาก เต อนภิตฺตกตฺตา ใน ทิฏฺโฐ อิติ ศัพท์ อาการ ใน อาห ฯ

อานนฺทเตโร สยกตฺตา ใน อาห ฯ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ภนฺเต อาลปน อาม ศัพท์ สมฺปฺฏิจฺจนฺตถ เอวํ สจฺจวจากลึงฺคตถ อิติ ศัพท์ อาการ ใน อาห ฯ สตุถา สยกตฺตา ใน อาห ฯ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก โส วิเสสน ของ วณิโซ ฯ สยกตฺตา ใน อกาสิ ฯ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อตฺตโน สามีสมฺพณฺธ ใน ชีวิตฺนฺทรายํ ฯ อวฺตฺตกมฺม ใน อชานิตฺวา ฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อกาสิ อิมํ วิเสสน ของ สํจฺจรํ ฯ อจฺจนฺตสฺโยค ใน วิภิกฺกนิตฺถุ เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ อธิ ฯ วิเสสน ของ จาเน ฯ อาธาร ใน วิภิกฺกนิตฺถุ วสิตฺวา สมานกาลกิริยา ใน วิภิกฺกนิตฺถุ ภณฺฑํ อวฺตฺตกมฺม ใน วิภิกฺกนิตฺถุ ฯ ตุมฺตถสมฺปทาน ใน อกาสิ จิตฺตํ อวฺตฺตกมฺม ใน อกาสิ อิติ ศัพท์ อาการ ใน อาห ฯ

เอโร สยกตฺตา ใน ปุจฺฉิ ฯ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ภนฺเต อาลปน ปน ศัพท์ วากฺยารมฺภ อนฺตราโย สยกตฺตา ใน ภวิสฺสติ ฯ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ก็ ศัพท์ ปุจฺฉนฺตถ อสฺส วิเสสน ของ วณิขฺสฺส ฯ สมฺปทาน ใน ภวิสฺสติ อิติ ศัพท์ อาการ ใน ปุจฺฉิ ฯ

สตุถา สยกตฺตา ใน อกาสิ ฯ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อานนฺท อาลปน อาม ศัพท์ สมฺปฺฏิจฺจนฺตถ โส วิเสสน ของ วณิโซ ฯ สยกตฺตา ใน ปติฏฺฐหิสฺสติ ฯ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ

สตฺตาทํ ๆ อจฺจนตฺสํโยค ใน ชีวิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปตฺติฏฺฐหิสฺสตี มจฺจุมฺเข สมีป้าธาร ใน ปตฺติฏฺฐหิสฺสตี
อิตฺติ ศักฺพท์ อาการ ใน วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อภาสิ อีมา วิเสสน ของ คาถา ๆ อวฺตุตฺตกมฺม ใน อภาสิ
อาตปฺปํ วฺตุตฺตกมฺม ใน กิจฺจํ ปุคฺคเลน อนภิตฺตคตฺตา ใน กิจฺจํ ๆ กิตฺตบ
ทกมฺมวาทก เหว ศักฺพท์ อวธารณ เข้ากับ อชฺช ๆ กาลสตฺตมึ ใน กิจฺจํ โก
สยกตฺตา ใน ชลฺยา ๆ อาชฺยาดบฺท กตฺตฺวาจก มรณํ สยกตฺตา ใน
ภวิสฺสตี ๆ อาชฺยาดบฺท กตฺตฺวาจก สุเว กาลสตฺตมึ ใน ภวิสฺสตี อิตฺติ
ศักฺพท์ อาการ ใน ชลฺยา หิ ศักฺพท์ วากฺยารมฺภ สงฺครํ สยกตฺตา ใน
อตฺถิ ๆ อาชฺยาดบฺท กตฺตฺวาจก น ศักฺพท์ ปฏฺิเสธนตฺถ โน สมฺปทาน ใน
อตฺถิ เตน กิตฺติ มหาเสเนน กิตฺติ วิเสสน ของ มจฺจุนา ๆ กรณ ใน สงฺครํ
สนโต วิเสสน ของ มุนิ ๆ สยกตฺตา ใน อากิจฺเขตฺเต ๆ อาชฺยาดบฺท
กตฺตฺวาจก เหว วิเสสน ของ วิหาริ ๆ กิตฺติ อาตปฺปํ กิตฺติ อตฺนทิตฺตํ กิตฺติ ตํ
กิตฺติ วิเสสน ของ ปุคฺคลํ ๆ อวฺตุตฺตกมฺม ใน อากิจฺเขตฺเต อโหโรตฺตํ อจฺจนตฺสํโยค
ใน อตฺนทิตฺตํ เหว ศักฺพท์ ปทฺปุรณ ภาทฺเทกรตฺโต สรฺูป ใน อิตฺติ ๆ ศักฺพท์
อาการ ใน อากิจฺเขตฺเต อิตฺติ ศักฺพท์ สรฺูป ใน อีมา คาถา ๆ

เถโร สยกตฺตา ใน อาท ๆ อาชฺยาดบฺท กตฺตฺวาจก ภาเน อาลปฺน อหํ สยกตฺตา ใน คจฺฉามิ และ
อาโรเจสฺสามิ ๆ อาชฺยาดบฺท กตฺตฺวาจก อสฺส วิเสสน ของ วาณิซฺส ๆ สมฺปทาน ใน อาโรเจสฺสามิ อิตฺติ ศักฺพท์ อาการ
ใน อาท ๆ สตฺถา สยกตฺตา ใน อาท ๆ อาชฺยาดบฺท กตฺตฺวาจก อานนฺท อาลปฺน วิสฺสฏฺโง วิเสสน ของ ตฺวํ ๆ
สยกตฺตา ใน คจฺฉ ๆ อาชฺยาดบฺท กตฺตฺวาจก อิตฺติ ศักฺพท์ อาการ ใน อาท ๆ

เถโร สยกตฺตา ใน จริ ๆ อาชฺยาดบฺท กตฺตฺวาจก สกฺกฏฺจฺฉานํ สมฺปาปฺณิยกมฺม ใน คนฺตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา
ใน จริ ภิกฺขาย สมฺปทาน ใน จริ ๆ วาณิซฺช สยกตฺตา ใน ปฏฺิมาเนสิ ๆ อาชฺยาดบฺท กตฺตฺวาจก เถโร อวฺตุตฺตกมฺม
ใน ปฏฺิมาเนสิ อาทาเรน กรณ ใน ปฏฺิมาเนสิ ๆ

อถ กาลสตฺตมึ ใน อาท เถโร สยกตฺตา ใน อาท ๆ อาชฺยาดบฺท กตฺตฺวาจก นํ วิเสสน ของ วาณิซฺช ๆ
อกถิตกมฺม ใน อาท ตฺวํ สยกตฺตา ใน วสิสฺสตี ๆ อาชฺยาดบฺท กตฺตฺวาจก กิตฺตํ วิเสสน ของ กาลํ ๆ อจฺจนตฺสํโยค
ใน วสิสฺสตี อิศ วิเสสน ของ จาเน ๆ อาธาร ใน วสิสฺสตี อิตฺติ ศักฺพท์ อาการ ใน อาท ๆ วาณิซฺช สยกตฺตา ใน
อาท ๆ อาชฺยาดบฺท กตฺตฺวาจก ภาเน อาลปฺน อหํ สยกตฺตา ใน อมฺหิ ๆ อาชฺยาดบฺท กตฺตฺวาจก ทฺุโรโต อปาทาน
ใน อากโต ๆ วิคคิตฺตฺตา ใน อมฺหิ สเจ ศักฺพท์ ปริกฺกปฺตฺถ อหํ สยกตฺตา ใน คมิสฺสามิ ๆ อาชฺยาดบฺท กตฺตฺวาจก

ปุ่น ศัพท์ กิริยาวิเสสน ใน คมิสสามิ ปปลุจ สยกตดา ใน ภวิสสติ ๆ อาชยาตบท กตตุวาจก อหํ สยกตดา ใน คมิสสามิ ๆ อาชยาตบท กตตุวาจก อิมํ วิเสสน ของ สํวจจริ ๆ อจจนตสโยค ใน วสิตวา อิศ วิเสสน ของ จาเน ๆ อาชาร ใน วสิตวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน วิภิกิณตวา ภาณํ อวุตตกมม ใน วิภิกิณตวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน คมิสสามิ อิติ ศัพท์ อาการ ใน อาห ฯ

เถโร สยกตดา ใน อาห ๆ อาชยาตบท กตตุวาจก อุปาสก อาลปน ชีวิตนุตราโย สยกตดา ใน โหติ ๆ อาชยาตบท กตตุวาจก ทุชชาโน วิภิกิตตดา ใน โหติ กาคุํ ตุมตถกตดา ใน วฏฐติ ๆ อาชยาตบท กตตุวาจก ดยา อนภิตกตดา ใน กาคุํ อปปมาทํ อวุตตกมม ใน กาคุํ อิติ ศัพท์ อาการ ใน อาห ฯ วาณิไซ สยกตดา ใน ปุจฉิ ๆ อาชยาตบท กตตุวาจก ภาเนเต อาลปน ปน ศัพท์ วากยารมก อนตราโย สยกตดา ใน ภวิสสติ ๆ อาชยาตบท กตตุวาจก ก็ ศัพท์ ปุจฉนตถ อิติ ศัพท์ อาการ ใน ปุจฉิ ฯ เถโร สยกตดา ใน อาห ๆ อาชยาตบท กตตุวาจก อุปาสก อาลปน อาม ศัพท์ สมปฏิจฉนตถ เอวํ สจจวาจกสิงคตถ ชีวิตํ สยกตดา ใน ปวตติสสติ ๆ อาชยาตบท กตตุวาจก เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากัป สตดาหํ ๆ อจจนตสโยค ใน ปวตติสสติ เต สามีสมนุท ใน ชีวิตํ อิติ ศัพท์ อาการ ใน อาห ฯ

โส วิเสสน ของ วาณิไซ ๆ สยกตดา ใน คณฺหิ ๆ อาชยาตบท กตตุวาจก สํวิคคมานโส วิภิกิตตดา ใน หุตวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน นิมนเตตวา พุทฐปปมุขํ วิเสสน ของ ภิกขุสงฆํ ๆ อวุตตกมม ใน นิมนเตตวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน ทตฺวา สตดาหํ อจจนตสโยค ใน ทตฺวา มหาทานํ อวุตตกมม ใน ทตฺวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน คณฺหิ อนุโมทนตถาย สมปทาน ใน คณฺหิ ปตตํ อวุตตกมม ใน คณฺหิ ฯ

อถ กาลสตุตมึ ใน อาห สตุถา สยกตดา ใน อาห ๆ อาชยาตบท กตตุวาจก อสฺส วิเสสน ของ วาณิสฺส ๆ สมปทาน ใน กโรนโต อนุโมทนํ อวุตตกมม ใน กโรนโต ๆ อพภนฺตรกิริยา ของ สตุถา อุปาสก อาลปน จินเตตุํ ตุมตถกตดา ใน น วฏฐติ น ศัพท์ ปฏิเสธ ใน วฏฐติ ๆ อาชยาตบท กตตุวาจก นาม ศัพท์ สยญาไซตถ เข้ากัป ปณฺหิตเณ ๆ อนภิตกตดา ใน จินเตตุํ อหํ สยกตดา ใน วสิสสามิ ๆ อาชยาตบท กตตุวาจก เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากัป อิศ ๆ วิเสสน ของ จาเน ๆ อาชาร ใน วสิสสามิ วสสาทีนึ วิเสสน ของ อุดฺธิ ๆ อจจนตสโยค ใน วสิสสามิ อหํ สยกตดา ใน ปโยเชสสามิ ๆ อาชยาตบท กตตุวาจก อิทํ สองบท วิเสสน ของ กมมํ จ สองศัพท์ ปทสมุจยตถ เข้ากัป อิทํ สองบท กมมํ ๆ อวุตตกมม ใน ปโยเชสสามิ อิติ ศัพท์ ใน จินเตตุํ ๆ ตุมตถกตดา ใน วฏฐติ ๆ อาชยาตบท กตตุวาจก ปณฺหิตเณ อนภิตกตดา ใน จินเตตุํ อตฺตโน สามีสมนุท ใน ชีวิตนุตรายํ เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากัป ชีวิตนุตรายํ ๆ อวุตตกมม ใน จินเตตุํ อิติ ศัพท์ อาการ ใน วตฺวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน อาห อิมํ วิเสสน ของ คาคํ ๆ อวุตตกมม ใน อาห

พาลอ สยกคุดา ใน วิจันเตติ และ น พุชฌติ น ศัพท ปรุเสธ ใน พุชฌติ วิจันเตติ กิติ พุชฌติ กิติ อาขุยาตบท กตตุวาก อห สยกคุดา ใน วสิสสามิ ๆ อาขุยาตบท กตตุวาก อธิ วิเสสน ของ จาเน ๆ อาธาร ใน วสิสสามิ วสส อจันตสโยค ใน วสิสสามิ อห สยกคุดา ใน วสิสสามิ ๆ อาขุยาตบท กตตุวาก อธิ วิเสสน ของ จาเน ๆ อาธาร ใน วสิสสามิ เหมนตคิมหิสู กาลสคตมึ ใน วสิสสามิ อิติ ศัพท อาการ ใน วิจันเตติ อนตราย อวุตตกมม ใน พุชฌติ อิติ ศัพท สรูป ใน อิม คาล ๑

ตตถ วิเสสน ของ ปเทสุ ๆ นิทรารณ ใน ปททวยสส **อิธ วสส** สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท สรูป ใน ปททวยสส ๆ นิทรารณ และ สามีสมพนธ ใน อตโถ อห สยกคุดา ใน วสิสสามิ ๆ อาขุยาตบท กตตุวาก อิมสมึ วิเสสน ของ จาเน ๆ อาธาร ใน วสิสสามิ อิท สองบท วิเสสน ของ กมม จ สองศัพท ปทสมุจยตถ เขากับ อิท สองบท กมม อวุตตกมม ใน กรโนโต ๆ อพจนตรกิริยา ของ อห จาคุมมาส วิเสสน ของ วสส ๆ อจันตสโยค ใน วสิสสามิ อิติ ศัพท สรูป ใน อตโถ ๆ ลิงคตถ ๑

เหมนตคิมหิสู สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท สรูป ใน ปทสส ๆ สามีสมพนธ ใน อตโถ พาลอ สยกคุดา ใน วิจันเตติ ๆ อาขุยาตบท กตตุวาก อห สยกคุดา ใน วสิสสามิ ๆ อาขุยาตบท กตตุวาก ปิ ศัพท อเปกขตถ เขากับ เหมนตคิมหิสู ๆ กาลสคตมึ ใน วสิสสามิ จตตาริ วิเสสน ของ มาเส ๆ อจันตสโยค ใน วสิสสามิ อิท สองบท วิเสสน ของ กมม จ สองศัพท ปทสมุจยตถ เขากับ อิท สองบท กมม อวุตตกมม ใน กรโนโต ๆ อพจนตรกิริยา ของ อห เอว ศัพท อวารณ เขากับ อธิ ๆ วิเสสน ของ จาเน ๆ อาธาร ใน วสิสสามิ อิติ ศัพท สรูป ใน เอว ๆ ศัพท กิริยาวิเสสน ใน วิจันเตติ ทิฏฐมมิกสมปรายิก วิเสสน ของ อตถ ๆ อวุตตกมม ใน อชานนโต ๆ วิเสสน ของ พาลอ อิติ ศัพท สรูป ใน อตโถ ๆ ลิงคตถ ๑

อนตราย สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท สรูป ใน ปทสส ๆ สามีสมพนธ ใน อตโถ พาลอ สยกคุดา ใน น พุชฌติ น ศัพท ปรุเสธ ใน พุชฌติ ๆ อาขุยาตบท กตตุวาก อห สยกคุดา ใน มริสสามิ ๆ อาขุยาตบท กตตุวาก นาม ศัพท สลลวไซตถ เขากับ อสูกสมึ ๆ วิเสสน ของ กาล เทเส และ วเย วา สามศัพท ปทวิกปตถ เขากับ กาล เทเส และ วเย กาล สคตมึ ใน มริสสาม เทเส และ วเย อาธาร ใน มริสสามิ อิติ ศัพท อาการ ใน พุชฌติ อตตโน สามีสมพนธ ใน ชีวิตนตราย ๆ อวุตตกมม ใน พุชฌติ อิติ ศัพท สรูป ใน อตโถ ๆ ลิงคตถ ๑

เทสนาวาเสเน กาลสคตมึ ใน ปติฏฐหิ โส วิเสสน ของ วาณิไซ ๆ สยกคุดา ใน ปติฏฐหิ ๆ อาขุยาตบท

กตตุวจาก โสตาปตติผล อาธาร ใน ปติฏฐหิ เทสนา สยกตฺตา ใน อโหสิ ๑ อาขุยาตบท กตตุวจาก ปี ศัพฺท
อเปกฺขตฺถ เข้ากัับ สมปฺตทาน ๑ วิเสสน ของ ชนาน ๑ สมปทาน ใน อโหสิ สาคฺธิกา วิกตีกตฺตา ใน อโหสิ ๑
ปี ศัพฺท อเปกฺขตฺถ เข้ากัับ วาณิไซ ๑ สยกตฺตา ใน นิปฺชชฺช และ นิพฺพตฺติ ๑ อาขุยาตบท กตตุวจาก สตุถาร ๑ อวฺตุตกมฺม
ใน อนุคนฺตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นินฺวตฺติตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นิปฺชชฺช โรโค สยกตฺตา ใน อุปฺปนฺโน ๑
กิตบท กตตุวจาก สีสโรโค อุปฺมาวิเสสน ของ โรโค วิย ศัพฺท อุปฺมาชฺชตฺถ เข้ากัับ สีสโรโค เม สมปทาน ใน อุปฺปนฺโน
อิตฺติ ศัพฺท สรูป ใน จินฺตเนน กรณ ใน นิปฺชชฺช สยเน อุปฺสึเลตฺติกาธาร ใน นิปฺชชฺช ว ศัพฺท อวารณ เข้ากัับ ตถานิปฺปนฺโน
๑ วิเสสน ของ วาณิไซ กาล ๑ อวฺตุตกมฺม ใน กตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นิพฺพตฺติ ตฺสึตฺติวมาเน วิสยาธาร ใน
นิพฺพตฺติ อิตฺติ ศัพฺท สสมาปฺน ๑

มหาธนวาณิชาวุธฺ สยกตฺตา ใน นิฏฺฐิต ๑
กิตบท กตตุวจาก ๑

กิสาคฺคมี วตฺถ

กิสาคฺคมีวตฺถ วตฺถกมฺม ใน วุจฺเจเต

มยา อนภิตกตฺตา ใน วุจฺเจเต ๑ อาขุยาตบท กมฺมวจาก ๑

สตุถา สยกตฺตา ใน กเถสิ ๑ อาขุยาตบท กตตุวจาก **คํ ปุคฺคปฺสฺสมมคฺคํ** สรูป ใน อิตฺติ ๑ ศัพฺท อาทฺยตฺถ ใน
อิมํ ฐมฺมเทสนํ อิมํ วิเสสน ของ ฐมฺมเทสน ๑ อวฺตุตกมฺม ใน กเถสิ เชตฺวเน วิสยาธาร ใน วิหรนฺโต ๑ อพฺภนฺตรกิริยา
ของ สตุถา กิสาคฺคมี อวฺตุตกมฺม ใน อารพฺภ ๑ สมานกาลกิริยา ใน กเถสิ ๑

วตฺถ วตฺถกมฺม ใน กถิตํ มยา อนภิตกตฺตา ใน กถิตํ ๑ กิตบท กมฺมวจาก สหสฺวคฺเค ภินฺนาธาร
ใน คาลาวณฺณนาย

จ ศัพฺท วากฺยารมฺภ โย วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๑ สยกตฺตา ใน ชีเว ๑
อาขุยาตบท กตตุวจาก วสฺสสคํ อจฺจนฺตฺสโยค ใน ชีเว อปฺสฺส
อพฺภนฺตรกิริยา ของ ปุคฺคโล อมคํ วิเสสน ของ ปทํ ๑ อวฺตุตกมฺม ใน
อปฺสฺส ชีวิตํ สยกตฺตา ใน โหติ ๑ อาขุยาตบท กตตุวจาก เอกาท

อจจนตส์โยค ใน ชีวิต เสโย วิคิตกตฺตา ใน โหติ ปสฺสโต วิเสสน ของ
ปุกฺคลสฺส ๆ ภาวาทิสมฺพนฺธ ใน ชีวิต อมตํ วิเสสน ของ ปทํ ๆ อวฺคตฺกมฺม
ใน ปสฺสโต (ตโต วิเสสน ของ ชีวิตโต ตสฺส วิเสสน ของ ปุกฺคลสฺส ๆ
ภาวาทิสมฺพนฺธ ใน ชีวิตโต วสฺสสตํ อจจนตส์โยค ใน ชีวิตโต) ๆ
อปาทาน ใน เสโย

อติ ศัพท์ สรูป ใน คาถาณณนาย ๆ อาธาร ใน กลิตํ วิตุลาเรตฺวา กิริยาวิเสสน ใน กลิตํ ๆ หิ ศัพท์
วากยารมภ ตทา กาลสตุตฺมึ ใน อาห สตุถา สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก กิสาโคตฺมิ อาลปน
เอกจฺจรมตฺตา วิเสสน ของ สิทฺธตฺถกา ๆ วุคฺตกมฺม ใน ลทฺธา ๆ กิตฺบท กมฺมวาทก เต อนภิตกตฺตา ใน ลทฺธา
อติ ศัพท์ อาการ ใน อาห ๆ

กิสาโคตฺมิ สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ฆนฺเต อาลปน เอกจฺจรมตฺตา วิเสสน ของ
สิทฺธตฺถกา ๆ วุคฺตกมฺม ใน น ลทฺธา น ศัพท์ ปฏฺิเสธ ใน ลทฺธา ๆ กิตฺบท กมฺมวาทก (มยา) อนภิตกตฺตา ใน
ลทฺธา ว ศัพท์ อวธารณ เข้ากั๊บ มตกา ๆ วิเสสน ของ มนุสฺสา ๆ สยกตฺตา ใน โหนฺติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก
สกลคามे อาธาร ใน ชีวนฺเตหิ ๆ วิเสสน ของ มนุสฺเสหิ ๆ อปาทาน ใน พหุตรา ๆ วิคิตกตฺตา ใน โหนฺติ อติ
ศัพท์ อาการ ใน อาห ๆ

อถ กาลสตุตฺมึ ใน อาห สตุถา สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก นํ วิเสสน ของ กิสาโคตฺมิ
ๆ อกถิตกมฺม ใน วตฺวา ตฺวํ สยกตฺตา ใน สลฺลทฺกฺเขสิ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ปุคฺโต สยกตฺตา ใน มโต ๆ
กิตฺบท กตฺตฺวาจก เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากั๊บ มม ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน ปุคฺโต อติ ศัพท์ อาการ ใน สลฺลทฺกฺเขสิ
เอโส วิเสสน ของ มรณฺธมฺโม ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ฐฺวณฺธมฺโม วิคิตกตฺตา ใน โหติ
สพฺพสตุตฺตานํ สามีสมฺพนฺธ ใน ฐฺวณฺธมฺโม

หิ ศัพท์ ผลชฺตก มจฺจฺจฺราชา สยกตฺตา ใน ปกฺกฺจิปติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก สพฺพสตุเต อวฺคตฺกมฺม ใน
ปกฺกฺจิปติ เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากั๊บ อปริปฺถุณฺณชฺฆาเสย ๆ วิเสสน ของ สพฺพสตุเต มโหโฆ อูปมาลิจฺจคฺคถ วิย ศัพท์
อูปมาชฺตก เข้ากั๊บ มโหโฆ ปริกชฺตฺมาโน อพฺภนฺตรกิริยา ของ มจฺจฺจฺราชา อปายสมฺมุเท อาธาร ใน ปกฺกฺจิปติ อติ ศัพท์
อาการ ใน วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน เทเสนฺโต ฐมฺมํ อวฺคตฺกมฺม ใน เทเสนฺโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ สตุถา
อิมํ วิเสสน ของ คาลํ ๆ อวฺคตฺกมฺม ใน อาห

มจฺจฺจฺ สยกตฺตา ใน คจฺจฺนติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ตํ กิถึ ปุคฺตปสฺสสมฺมตฺตํ
กิถึ พฺยาสตุตฺมนสํ กิถึ วิเสสน ของ นรํ ๆ อวฺคตฺกมฺม ใน อาทาย สตุคฺตํ

วิเสสน ของ คามั ๑ อวุตตกมม ใน (อาทาย ๑ สมานกาลกิริยา ใน
คจจนโต ๑ วิเสสน ของ) มโหิม ๑ อุปมาลิจคตล อิว ศัพท อุปมาโชตค
เข้ากับ สุตต คามั อาทาย คจจนโต มโหิม อาทาย สมานกาลกิริยา
ใน คจจติ อิติ ศัพท สรูป ใน อิม คาลั ๑

ตตล วิเสสน ของ ปทสสุ ๑ นิทธารณ ใน คาลาปาทสสุ **คํ ปุคคปุตสมมคตํ** สรูป ใน อิติ ๑ ศัพท สรูป
ใน คาลาปาทสสุ ๑ นิทธารณีย และ สามีสมพนธ ใน อตฺถอ ตํ กิติ สมมตตํ กิติ ปมตตํ กิติ วิเสสน ของ นร
รูปพลาทิสมปนน วิเสสน ของ ปุคเต และ ปสฺ ๑ อวุตตกมม ใน ลกิตฺวา จ สองศัพท ปทสมจฺจยตล เข้ากับ
ปุคเต และ ลกิตฺวา ปุพฺพกาลกิริยา ใน สมมตตํ และ ปมตตํ ปุคตา สยกตฺตา ใน โหนฺติ ๑ อาขยาตบท กตฺตุวจาก
มม สามีสมพนธ ใน ปุคตา อภิรฺปา กิติ พลสมปนฺนา กิติ ปณฺชิตา กิติ สพฺพกิจจสมตฺถา กิติ วิกติกตฺตา ใน โหนฺติ
โคโณ สยกตฺตา ใน โหติ ๑ อาขยาตบท กตฺตุวจาก มม สามีสมพนธ ใน โคโณ อภิรฺไป กิติ อโรโค
กิติ มหาภารสโ กิติ วิกติกตฺตา ใน โหติ คาวี สยกตฺตา ใน โหติ ๑ อาขยาตบท กตฺตุวจาก มม สามีสมพนธ
ใน คาวี พหุขีรา วิกติกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพท สรูป ใน เอว ๑ ศัพท กิริยาวิเสสน ใน สมมตตํ และ ปุคเตหิ กิติ
สปฺหิ กิติ กรณ ใน สมมตตํ และ ปมตตํ จ สองศัพท ปทสมจฺจยตล เข้ากับ ปุคเตหิ และ ปสฺหิ สมมตตํ
วิวริย ใน ปมตตํ ๑ วิวรณ นร อวุตตกมม ใน อาทาย อิติ ศัพท สรูป ใน อตฺถอ ๑ ลิงคตล ๑

พฺยาสคฺคตฺมานสํ สรูป ใน อิติ ๑ ศัพท สรูป ใน ปทสสุ ๑ สามีสมพนธ ใน อตฺถอ หิรณฺย
สฺวณฺณทิสฺสุ วิเสสน ของ รตเนสฺ ปตฺตจิวรทิสฺสุ วิเสสน ของ ปริกฺขารสฺ รตเนสฺ กิติ ปริกฺขารสฺ กิติ
นิทธารณ ใน กิลฺยจเทว วตฺถุ วา สองศัพท ปทวิกปฺปตฺล เข้ากับ หิรณฺยสฺวณฺณทิสฺสุ และ ปตฺตจิวรทิสฺสุ
เอว ศัพท อวธารณ เข้ากับ กิลฺยจ ๑ วิเสสน ของ วตฺถุ ๑ นิทธารณีย และ อวุตตกมม ใน ลกิตฺวา
๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปตฺถน- ตโต วิเสสน ของ ลทฺธวตฺถุโต ๑ อปาทาน ใน อุตฺตริตฺร ๑ กิริยาวิเสสน
ใน ปตฺถน- ปตฺถนตาย เหตุ ใน อาสคฺคตฺมานสํ ๑ วิเสสน ของ นร ๑

วา ศัพท อปรนัย จกฺขุวิลฺลเยยฺยาทิสฺสุ วิเสสน ของ อารมฺมณฺสฺ วุตฺตปฺปการสฺ
วิเสสน ของ ปริกฺขารสฺ อารมฺมณฺสฺ กิติ ปริกฺขารสฺ กิติ นิทธารณ ใน ยํ ยํ วตฺถุ วา
สองศัพท ปทวิกปฺปตฺล เข้ากับ จกฺขุวิลฺลเยยฺยาทิสฺสุ อารมฺมณฺสฺ และ วุตฺตปฺปการสฺ ปริกฺขารสฺ
ยํ สองบท วิเสสน ของ วตฺถุ ๑ นิทธารณ และ สยกตฺตา ใน โหติ ๑ อาขยาตบท
กตฺตุวจาก ลทฺธ วิกติกตฺตา ใน โหติ ตตล สองบท วิเสสน ของ วตฺถุมฺหิ เอว ศัพท

อวธารณ เข้ากับ ตตถ วตถุมหิ ภินนาราร ใน ลคคน- ลคคนตาย เหตุ ใน พุยาสตตมานส์
ๆ วิเสสน ของ นร์ อิติ ศัพท สรูป ใน อตโถ ๑ ลิงคตถ ๑

สुकต คาม สรูป ใน สรูป ใน ปททวยสส ๑ สามีสมพนธ ใน อตโถ นิทท์
อวตตกมม ใน ปุคคต ๑ วิเสสน ของ สตคตนิกาย ๑ อวตตกมม ใน อาทาย อิติ ศัพท สรูป ใน
๑ ลิงคตถ ๑

มโหโฆ สรูป ใน อิติ ๑ ศัพท อาทยตถ ใน ปทสส ๑ สามีสมพนธ ใน อตโถ คมภีรวิ-
ตถโต กิติ มหนโต กิติ วิเสสน ของ มทานทีโโฮม ๑ สยกตถา ใน คจจติ ๑ อาขยตบท กตตุวจาก
ยถา ศัพท อุปมาชตท เอวรूप กิติ สพท กิติ วิเสสน ของ คาม ๑ อวตตกมม ใน อาทาย อนตมโส
ตติยาวิเสสน ใน สุนข ปิ ศัพท อเปกขตถ เข้ากับ สุนข ๑ การิตกมม ใน อเสเสตวา ๑ กิริยาวิเสสน
ใน คจจติ อาทาย สมานกาลกิริยา ใน คจจติ มจจุ สยกตถา ใน คจจติ ๑ อาขยตบท กตตุวจาก
เอว ศัพท อุปเมยชตท วตตปคกร วิเสสน ของ นร์ ๑ อวตตกมม ใน อาทาย ๑ สมานกาลกิริยา
ใน คจจติ อิติ ศัพท สรูป ใน อตโถ ๑ ลิงคตถ ๑ **จบแก้ง**

เทสนาวसाने กาลสตตมี ใน ปติฏฐหิ กิสาคตมี สยกตถา ใน ปติฏฐหิ ๑ อาขยตบท
กตตุวจาก สโตปาตติฟเล อาธาร ใน ปติฏฐหิ ๑ เทสนา สยกตถา ใน อโหสิ ๑ อาขยตบท
กตตุวจาก ปิ ศัพท อเปกขตถ เข้ากับ สมปตตาน ๑ วิเสสน ของ ชนान ๑ สมปทาน ใน อโหสิ
สาตติกา วิคตีกตถา ใน อโหสิ อิติ ศัพท สมานปนน ๑

กิสาคตมีวตถุ สยกตถา ใน นิฏฐิต ๑

กิตบท กตตุวจาก ๑

ปฐจาภา วคฤ

ปฐจาภาวคฤ วคฤคณม ใน วุจเต

มยา อนภิตคคฤตา ใน วุจเต ๆ อาขยาตบถ กณมวาก ฯ

สฤตา สยคฤตา ใน กเถสิ ๆ อาขยาตบถ กคฤวาก **น สนธิ ปคฤ** สรูป ใน
อิติ ๆ ศัพท อาทยคฤ ใน อิม ฐมมเทสน อิม วิเสสน ของ ฐมมเทสน ๆ อวคฤคณม ใน
กเถสิ เซตวเน วิสยาธา ใน วิหรนโต ๆ อพณนคฤริยา ของ สฤตา ปฐจาภา อวคฤคณม
ใน อารพก ๆ สمانกาลคฤริยา ใน กเถสิ ฯ

เก็ง วคฤ วคฤคณม ใน กถิต มยา อนภิตคคฤตา ใน กถิต ๆ กิตบถ กณมวาก
สทสวคฤเก ภินนาธา ใน คากาวณณนาย

จ ศัพท วากยารมภ โย วิเสสน ของ ปคฤโล ๆ สยคฤตา ใน ชีเว ๆ
อาขยาตบถ กคฤวาก วสสคฤ อจนคฤสโยค ใน ชีเว อทยพพย
อวคฤคณม ใน อปสคฤ ๆ อพณนคฤริยา ของ ปคฤโล ชีวิต สยคฤตา
ใน โหติ ๆ อาขยาตบถ กคฤวาก เอกาท อจนคฤสโยค ใน ชีวิต
เสยโย วิกติกคฤตา ใน โหติ อทยพพย อวคฤคณม ใน ปสคฤโต ๆ วิเสสน
ของ ปคฤคฤส ๆ กาวาทิสมพนฐ ใน ชีวิต (คโต วิเสสน ของ ชีวิตโต
คฤส วิเสสน ของ ปคฤคฤส ๆ กาวาทิสมพนฐ ใน ชีวิตโต วสสคฤ
อจนคฤสโยค ใน ชีวิตโต ๆ อปาทาน ใน เสยโย

อิติ ศัพท สรูป ใน คากาวณณนาย ๆ อาธา ใน กถิต วิคฤเรคฤวา คิริยาวิเสสน ใน
กถิต ฯ หิ ศัพท วากยารมภ ตทา กาลสคฤคฤมิ ใน อภาสि สฤตา สยคฤตา ใน อภาสิ ๆ อาขยาตบถ
กคฤวาก ปฐจาภา อวคฤคณม ใน คฤวา คณนคฤสโก วิเสสน ของ ปฐจาภา คฤวา ปพพกาลคิริยา
ใน คฤวา ปฐจาภา อาลปน นาม ศัพท สลลลาชคฤท เขากับ ปคฤตาทโย ๆ วิเสสน ของ ปัยชนา

ๆ สยกตฺตา ใน น สกโกนฺติ น ศัพฺทํ ปฏิเสธ ใน สกโกนฺติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ปรโลกํ
สมฺปาปฺญิยกมฺม ใน คจฺจนฺตสฺส ๆ วิเสสน ของ ปุคฺคสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน ตามฺณํ และ เณรํ ๆ
วิกตฺติกตฺตา ใน ภวิทฺตํ วา สองศัพฺทํ ปทวิกปฺปตฺถ เข้กัรบ ตามฺณํ และ เณรํ ภวิทฺตํ ตุมฺตฺถสมฺปทาน ใน
สกโกนฺติ ตสฺมา เหตุ ใน สนฺติ ปี ศัพฺทํ อเปกฺขตฺถ เข้กัรบ วิชฺชมาณา ๆ กัฏฺฐิ เต กัฏฺฐิ วิเสสน ของ
ปิยชนา ๆ สยกตฺตา ใน น สนฺติ น ศัพฺทํ ปฏิเสธ ใน สนฺติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก เหว ศัพฺทํ
อวธารณ เข้กัรบ สนฺติ ปน ศัพฺทํ วากฺยารมฺภ โสเรตฺตํ ตุมฺตฺถกตฺตา ใน วมฺภูติ ๆ อาขยาตบท
กตฺตฺวาจก ปณฺทิตฺเตน อนภิตฺตกตฺตา ใน โสเรตฺตํ สึลลํ การิตกมฺม ใน วิโสเรตฺตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา
ใน โสเรตฺตํ อตฺตโน สมฺปทาน ใน โสเรตฺตํ เหว ศัพฺทํ อวธารณ เข้กัรบ นิพฺพานคามิมคฺคํ ๆ การิตกมฺม
ใน โสเรตฺตํ อิติ ศัพฺทํ อาการ ใน วตฺตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน เทเสนโต รมฺมํ อวุตฺตกมฺม ใน
เทเสนโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ สตฺถา อีมา วิเสสน ของ คธา ๆ อวุตฺตกมฺม ใน อาสิ

ปุตฺตา สยกตฺตา ใน น สนฺติ น ศัพฺทํ ปฏิเสธ ใน สนฺติ ๆ อาขยาตบท
กตฺตฺวาจก ตามาย สมฺปทาน ใน สนฺติ ปีตา สยกตฺตา ใน น โหติ น
ศัพฺทํ ปฏิเสธ ใน โหติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ตามาย สมฺปทาน
ใน โหติ พนฺธฺวา สยกตฺตา ใน น สนฺติ น ศัพฺทํ ปฏิเสธ ใน สนฺติ ๆ
อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ปี ศัพฺทํ ปทปฺรณ ตามาย สมฺปทาน ใน สนฺติ
ปุคฺคสฺส อนาทร ใน อธิปฺนฺนสฺส ๆ อนาทรกิริยา อนฺตเกน
อนภิตฺตกตฺตา ใน อธิปฺนฺนสฺส ตามตา สยกตฺตา ใน นตฺถิ ๆ อาขยาตบท
กตฺตฺวาจก ฌาตีสฺสุ อาธาร ใน นตฺถิ ปณฺทิตฺโต เหตุกตฺตา ใน วิโสธเย
ๆ อาขยาตบท เหตุกตฺตฺวาจก เอตํ วิเสสน ของ อตฺถวสฺสํ ๆ อวุตฺตกมฺม
ใน ฌตฺตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วิโสธเย สึลลํสํวโต วิกตฺติกตฺตา ใน
หุตฺตฺวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน วิโสธเย นิพฺพานคมนํ วิเสสน ของ มคฺคํ
ๆ การิตกมฺม ใน วิโสธเย เหว ศัพฺทํ อวธารณ เข้กัรบ จิปปี ๆ
กิริยาวิเสสน ใน วิโสธเย อิติ ศัพฺทํ สรูป ใน อีมา คธา ๆ

ตตฺถ วิเสสน ของ ปเทสฺส ๆ นิทฺธารณ ใน ปทสฺส ตามาย สรูป ใน อิติ ๆ ศัพฺทํ สรูป ใน
ปทสฺส ๆ นิทฺธารณีย และ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺถโธ ตามภาวาย กัฏฺฐิ ปติฏฺฐานตฺถาย กัฏฺฐิ สมฺปทาน
ใน สนฺติ ตามภาวาย วิวริย ใน ปติฏฺฐานตฺถาย ๆ วิวธณ อิติ ศัพฺทํ สรูป ใน อตฺถโธ ๆ ลิงฺคตฺถ ๆ

พจนว สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สลยวชิตก เข้าเก็บ พจนว ปุตุเต กิติ มาตาศีโร กิติ อวตุตกมม ใน จเปตวา จ สองศัพท์ ปทสมุจยตุล เข้ากับ ปุตุเต และ มาตาศีโร จเปตวา กิติ อวเสสา กิติ วิเสสน ของ ฌาติสุหุชชา ๆ ลิงคตุล ฯ

อนุกเนนธิปนุส สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน คาถาปาทสสุ ๆ สามีสมพนุช ใน อตุโล ปุคคตสสุ อนาทร ใน อภิภูตสสุ ๆ อนาทรกิริยา มรณเณร อนนินทิกตตุตา ใน อภิภูตสสุ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตุโล ๆ ลิงคตุล ฯ

หิ ศัพท์ ทพหิกรมชิตก ปุตุตาทโย วิเสสน ของ ปิยชนา ๆ สยกตุตา ใน น สนฺติ น ศัพท์ ปฏิเสธ ใน สนฺติ ๆ อาขยาตบท กตุตฺวาจก ปวตุตฺยิ กาลสตุตฺมึ ใน หุตุวา อนนปนาทิตาเนน กิติ อุปฺปนฺนิกจฺจนิตฺตฺรเณน กิติ กรณ ใน หุตุวา เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ จ ๆ สองศัพท์ ปทสมุจยตุล เข้ากับ อนนปนาทิตาเนน และ อุปฺปนฺนิกจฺจนิตฺตฺรเณน ตาณฺ วิกตฺกตฺตา ใน หุตุวา ปิ ศัพท์ อเปกฺขตุล เข้ากับ หุตุวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน สนฺติ มรณกาลเณ กาลสตุตฺมึ ใน สนฺติ เกนจิ วิเสสน ของ อุปฺปาเยน ๆ กรณ ใน ปฏิพาหิตุ มรณฺ อวตุตกมม ใน ปฏิพาหิตุ ๆ ตุมตฺตสมฺปทาน ใน อสมตฺต- อสมตฺตตาย เหตุ ใน สนฺติ ตาณฺตฺถาย กิติ เณตฺถาย กิติ สมฺปทาน ใน สนฺติ ตาณฺตฺถาย วิวริย ใน เณตฺถาย ๆ วิวรณ นาม ศัพท์ สลยวชิตก เข้ากับ สนฺติ

วจนฺ วุตฺตกมม ใน วุตฺตํ ภควตา อนนินทิกตตุตา ใน วุตฺตํ ๆ กิตบท กมฺมวาทก เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ เตน ๆ วิเสสน ของ การเณน ๆ เหตุ ใน วุตฺตํ นตฺถิ ฌาติสุ ตาณฺตา สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน วจนฺ ฯ

เอตมตฺตวสฺ สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาทฺยตุล ใน ปทสสุ ๆ สามีสมพนุช ใน อตุโล ปณฺชิตโต เหตุกตุตา ใน วิสเษเยย ๆ อาขยาตบท เหตุกตุตฺวาจก เอตฺ กิติ อสมตฺตภาวสงฺขาตฺ กิติ วิเสสน ของ การณฺ เตสฺ วิเสสน ของ ปิยชนาณฺ ๆ ภาวาทิสมพนุช ใน อสมตฺตภาว อญฺญมญฺญสฺส สามีสมพนุช ใน ตาณฺ ๆ วิกตฺกตฺตา ใน ภวิตุ ๆ ตุมตฺตสมฺปทาน ใน อสมตฺต- เอตฺ วิวริย ใน เตสฺ อญฺญมญฺญสฺส ตาณฺ ภวิตุ อสมตฺตภาวสงฺขาตฺ ๆ วิวรณ การณฺ อวตุตกมม ใน ชานิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วิสเษเยย จตุปาริสฺสุทฺธิสฺเสเลน กรณ ใน สํวฺโต รกฺขิตโต และ โคปิตโต ๆ วิกตฺกตฺตา ใน หุตุวา สํวฺโต ใน รกฺขิตโต ๆ วิวรณ และ วิวริย ใน โคปิตโต ๆ วิวรณ หุตุวา สมานกาลกิริยา ใน วิสเษเยย นิพฺพานคฺมณฺ กิติ อญฺจจฺจิกํ กิติ วิเสสน ของ มคฺคํ ๆ การิตกมม ใน วิสเษเยย นิพฺพานมคฺคํ วิวริย ใน อญฺจจฺจิกํ ๆ วิวรณ สีนฺ สองบท กิริยาวิเสสน ใน วิสเษเยย อิติ ศัพท์ สรูป

ใน อดโถ ๑ ลึงคตถ ๖ **จบเก็ง**

เทศนาวสานเน กาลสศตมี ใน ปติฏฐหิ ปฎาจารา สยกคตฺตา ใน ปติฏฐหิ ๑ อาขุยาตบห
กตฺตฺวาจก โสตาปตฺติผลเ อาธาร ใน ปติฏฐหิ ปี ศัพฺพ อเปกขตฺถ เข้ากั๊บ อดฺเเว ๑ กั๊ดี พหุ กั๊ดี
วิเสสน ของ ชนา ๑ สยกคตฺตา ใน ปาปฺถึสุ ๑ อาขุยาตบห กตฺตฺวาจก โสตาปตฺติผลาทีนึ วิเสสน
ของ อริยผลานึ ๑ อวุตฺตกมฺม ใน ปาปฺถึสุ อิติ ศัพฺพ สมาเป็นน ๖

ปฎาจาราวตฺถุ สยกคตฺตา ใน นิฏฐิตํ ๑

กิตบห กตฺตฺวาจก ๖

มคฺควคฺควณฺณา สยกคตฺตา ใน นิฏฐิตา ๑

กิตบห กตฺตฺวาจก ๖

วิสตีโม วิเสสน ของ วคฺโค ๑ สยกคตฺตา ใน นิฏฐิตโ ๑

กิตบห กตฺตฺวาจก ๖

ปฎิณฺณกาวคฺค วณฺณนา

ปฎิณฺณกาวคฺควณฺณนา วุตฺตกมฺม ใน วุจฺจเต

มยา อนภิตกตตดา ใน วุจเต เต อาขยาตบถ กมฺมวาทก ฯ

อตุตโนปฺพุทกมฺม วตุถ

อตุตโนปฺพุทกมฺมวตุถ วตุตกมฺม ใน วุจเต

มยา อนภิตกตตดา ใน วุจเต เต อาขยาตบถ กมฺมวาทก ฯ

.....

สตฺถา สยกตฺตา ใน กเถสิ เต อาขยาตบถ กตฺตวาทก **มคฺคาสุขปริจฺจาคา** สรูป ใน
อิติ เต ศัพฺพ อาทฺยตฺถ ใน อิมํ ฐมฺมเทสนํ อิมํ วิเสสน ของ ฐมฺมเทสนํ เต อวฺตุตกมฺม ใน กเถสิ เวพฺพ
เน วิสยาธาร ใน วิหรนฺโต เต อพฺภนฺตฺรกีรียา ของ สตฺถา อตุตโน สามีสฺมพฺนฺธ ใน ปฺพุทกมฺม เต อวฺตุตก
มฺม ใน อารพฺภ เต สฺमानกาลกีรียา ใน กเถสิ ฯ

หิ ศัพฺพ วิตุถารไซตฺถ เอกสฺมึ วิเสสน ของ สฺมเย เต กาลสตฺตมึ ใน อโหสิ เวสาลี
สยกตฺตา ใน อโหสิ เต อาขยาตบถ กตฺตวาทก อิทฺธา กิติ ฝิตา กิติ พฺหุชฺณา กิติ อากิณฺณมนฺุสฺสา กิติ
วิกตีกตฺตา ใน อโหสิ ฯ

หิ ศัพฺพ วากยารมฺภ สตฺตสตฺธาธิกานิ กิติ สตฺต กิติ วิเสสน ของ สหสฺสานิ สตฺต วิเสสน ของ
ขตฺติยา สหสฺสานิ กิติ ขตฺติยา กิติ สยกตฺตา ใน อเหตุ เต อาขยาตบถ กตฺตวาทก ตตฺถ วิเสสน
ของ เวสาลี เต อาธาร ใน อเหตุ วาเรน ตติยาวิเสสน ใน กโรนฺตานํ รชฺช อวฺตุตกมฺม ใน กโรนฺตานํ เต วิ
เสสน ของ จิตฺยานํ เอว ศัพฺพ อวธารณ เข้กับ ขตฺติยานํ เต สามีสฺมพฺนฺธ ใน สหสฺสานิ จ สองศ
พฺพ ปทสฺมฺจฺจยตฺถ เข้กับ วาเรน รชฺช กโรนฺตานํ ขตฺติยานํเอว สตฺตสตฺธาธิกานิ

สตฺต สหสฺสานิ และ สตฺต ขตฺติยา ฯ

เอว ศัพฺพ อวธารณ เข้กับ ตตฺตกา เต วิเสสน ของ ปาสาทา เต สยกตฺตา ใน อเหตุ เต อา
ขยาตบถ กตฺตวาทก เตสํ วิเสสน ของ ขตฺติยานํ เต ภาวาทิสฺมพฺนฺธ ใน วสน- วสนตฺถาย สฺมปทาน

ใน อเหลุ้ เหว ศัพท์ อวธารณ เข้ากั๊บ ตตตุตทานิ ๆ วิเสสน ของ กุฎาคารานิ ๆ สยกตตุตา ใน อเหลุ้ ๆ อาขุยาตบท กตตุตตุวจาก (เตลั้ วิเสสน ของ ขตตุตติยานั้ ๆ ภาวาทิสมฺพนุช ใน วสน- วสนตุถาย สมฺปทาน ใน อเหลุ้) เหว ศัพท์ อวธารณ เข้ากั๊บ ตตตุตกา ๆ วิเสสน ของ อารามา และ โปกฺขรณิโย ๆ สยกตตุตา ใน อเหลุ้ ๆ อาขุยาตบท กตตุตตุวจาก อุตฺตยานะ ภินฺนาราร วิหารตุถาย ๆ สมฺปทาน ใน อเหลุ้ จ สอองศัพท์ ปทสมฺมจฺจยตุถ เข้ากั๊บ อารามา และ โปกฺขรณิโย ฯ

สา วิเสสน ของ เวสาลี ๆ สยกตตุตา ใน อโหสิ ๆ อาขุยาตบท กตตุตตุวจาก อปเรน วิเสสน ของ สมเยน ๆ ตติยาวิเสสน ใน อโหสิ ทุพฺภิกฺขา กั๊ตตี ทุสฺสสุสา กั๊ตตี วิกติกตตุตา ใน อโหสิ ฯ ทุคฺคตมฺนุสฺสา สยกตตุตา ใน อกั้สุ ๆ อาขุยาตบท กตตุตตุวจาก ตตุถ วิเสสน ของ เวสาลิยั้ ๆ

ภินฺนาราร ใน ทุคฺคตมฺนุสฺสา ฉาตกโทเสน เหตุ ใน อกั้สุ ปรมั้ กิริยาวิเสสน ใน อกั้สุ กาลั้ อวตุตกมฺม ใน อกั้สุ ฯ อมฺนุสฺสา สยกตตุตา ใน ปวิสิ้สุ ๆ อาขุยาตบท กตตุตตุวจาก เตลั้ วิเสสน ของ มฺนุสฺसानั้ ๆ สามั้สมฺพนุช ใน กุณฺปานั้ จฑฺฑิตานั้ วิเสสน ของ กุณฺปานั้ ตตุถ สอองบท วิเสสน ของ ฌานะ ๆ อาธาร ใน จฑฺฑิตานั้ กุณฺปานั้ สามั้สมฺพนุช ใน คนฺธะน ๆ เหตุ ใน ปวิสิ้สุ นครั้ สมฺปาปฺณิยกมฺม ใน ปวิสิ้สุ ฯ พหุตรา วิเสสน ของ มฺนุสฺสา ๆ สยกตตุตา ใน อกั้สุ ๆ อาขุยาตบท กตตุตตุวจาก อมฺนุสฺสุปฺททเวน เหตุ ใน อกั้สุ กาลั้ อวตุตกมฺม ใน อกั้สุ ฯ อหิวาตกโรโค สยกตตุตา ใน อุปฺปชฺชิ ๆ อาขุยาตบท กตตุตตุวจาก เตลั้ วิเสสน ของ มฺนุสฺसानั้ ๆ สามั้สมฺพนุช ใน กุณฺปนฺน- กุณฺปนฺนรปฺภิกฺกุลตฺตาย เหตุ ใน อุปฺปชฺชิ สตฺตทานั้ สมฺปทาน ใน อุปฺปชฺชิ ฯ ตั้ณิ วิเสสน ของ ภยานิ ๆ สยกตตุตา ใน อุปฺปชฺชิสุ ๆ อาขุยาตบท กตตุตตุวจาก เหว ศัพท์ กิริยาวิเสสน ใน ทุพฺภิกฺขณั้ กั๊ตตี อมฺนุสฺสณั้ กั๊ตตี โรคณั้ กั๊ตตี ลิงฺคตุถ และ สรฺูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรฺูป ใน ตั้ณิ ภยานิ ฯ

นกรวาลิโน วิเสสน ของ ชนา ๆ สยกตตุตา ใน อาหั้สุ ๆ อาขุยาตบท กตตุตตุวจาก สนฺนิปตติตุวา ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาหั้สุ ราชานั้ อกถิตกมฺม ใน อาหั้สุ มหาราช อาลปน ตั้ณิ วิเสสน ของ ภยานิ ๆ สยกตตุตา ใน อุปฺปนฺนานิ ๆ กิตบท กตตุตตุวจาก อิมฺสมั้ วิเสสน ของ นคระ ๆ วิสยาธาร ใน อุปฺปนฺนานิ เหวรูป วิเสสน ของ ภยั้ นาม ศัพท์ สลฺลญาชฺตก เข้ากั๊บ ภยั้ ๆ สยกตตุตา ใน โหติ ๆ อาขุยาตบท กตตุตตุวจาก อิติ วิเสสน ของ กาลโต ๆ อปาทาน ใน ปุพฺเพ ๆ กาลสตฺตมึ้ ใน อุปฺปนฺน- สตฺตมา วิเสสน ของ ราชปรีวฎฺฐา ๆ อปาทาน ใน ยาว ๆ กิริยาวิเสสน ใน อุปฺปนฺน- น ศัพท์ ปฏิสฺเสธ ใน อุปฺป

นุณปุพพํ ๆ วิกตีกตดา ใน โหติ หิ ศัพทํ เหตุไซตถ เอรูรูป วิเสสน ของ ภยํ ๆ สยกตดา ใน น อุปฺปชฺช
ชติ น ศัพทํ ปฏิเสธ ใน อุปฺปชฺชติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ธมฺมิกราชฺชนํ สามีสมฺพนฺธ ใน กाले
ๆ กาลสตุตฺตมํ ใน อุปฺปชฺชติ อิติ ศัพทํ อาการ ใน อาหํสุ ฯ

ราชา สยกตดา ใน อาห ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก สณฺณาคาเร อธาร ใน กาลเรตฺวา สพฺเพ
สํ วิเสสน ของ ชนानํ ๆ ภาวาทิสมฺพนฺธ ใน สนฺนิปาตํ ๆ อวฺตุตฺตกมฺม ใน กาลเรตฺวา ฯ

ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาห สเจ ศัพทํ ปริกฺปฺตถ อธมฺมิกภาโว สยกตดา ใน อตฺถิ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺ
วาก เม ภาวาทิสมฺพนฺธ ใน -ภาโว ตุมฺเห สยกตดา ใน วิจฺฉินถ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ตํ วิเสสน
ของ โทสํ ๆ อวฺตุตฺตกมฺม ใน วิจฺฉินถ อิติ ศัพทํ อาการ ใน อาห ฯ

เวสาลีวาสิโน วิเสสน ของ ชนา ๆ สยกตดา ใน มนฺตฺยีสฺสุ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก สพฺพํ วิเสส
น ของ ปเวณฺณี ๆ อวฺตุตฺตกมฺม ใน วิจฺฉินฺนตา ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ ชนา รมฺโถ สามีสมฺพนฺธ ใน โทสํ
กณฺจ วิเสสน ของ โทสํ ๆ อวฺตุตฺตกมฺม ใน อทิสฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วตฺวา มหาราช อาลปน โทโส
สยกตดา ใน นตฺถิ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก เต สามีสมฺพนฺธ ใน โทโส อิติ ศัพทํ อาการ ใน วตฺวา ฯ
ปุพฺพกาลกิริยา ใน มนฺตฺยีสฺสุ อิทํ วิเสสน ของ ภยํ ๆ สยกตดา ใน คจฺเจยฺย ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก
กถํ นุ สองศัพทํ ปุจฺฉนฺตถ โข ศัพทํ วจฺนาลงฺการ อุมหากํ สามีสมฺพนฺธ ใน ภยํ วุปฺสมํ อวฺตุตฺตกมฺม ใน
น คจฺเจยฺย อิติ ศัพทํ อาการ ใน มนฺตฺยีสฺสุ ฯ

ชนา สยกตดา ใน น อสฺกขีสุ น ศัพทํ ปฏิเสธ ใน อสฺกขีสุ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ตตฺถ วิเสส
น ของ ชเนสุ ๆ นิทฺธารณ ใน เอกจฺเจหิ ชเนหิ เอกจฺเจหิ วิเสสน ของ ชเนหิ ๆ นิทฺธารณฺนํ และ อน
ภิตฺตกตดา ใน วุตฺเต ภยํ สยกตดา ใน คจฺเจยฺย ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก พลิกมฺเมน กิตฺตี อายาจนาย กิ
ตี มงฺคลกิริยาย กิตฺตี กรณ ใน คจฺเจยฺย วุปฺสมํ อวฺตุตฺตกมฺม ใน คจฺเจยฺย อิติ ศัพทํ สรฺูป ใน วจฺเน ๆ ลกฺขณ
ใน วุตฺเต ๆ ลกฺขณกิริยา ปี ศัพทํ อเปกฺขตฺถ เขากัปฺ สพฺพํ ๆ กิตฺตี ตํ กิตฺตี วิเสสน ของ วิธึ ๆ อวฺตุตฺตกมฺม
ใน กตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อสฺกขีสุ ปฏิพาหิตฺตุ ตุมฺตถสมฺปทาน ใน อสฺกขีสุ ฯ

อณฺเณ วิเสสน ของ ชนา ๆ สยกตดา ใน อาหํสุ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก เอวํ ศัพทํ กิริ
ยาวิเสสน ใน อาหํสุ ฉ วิเสสน ของ สตุลาโร ๆ สยกตดา ใน โหนฺติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก มหฺานุภาว
า วิกตีกตดา ใน โหนฺติ ภยํ สยกตดา ใน วุปฺสมเยยฺย ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก เตสุ วิเสสน ของ

สตถาเรสุ ๆ ลกฺขณ ใน สมานนฺสุ ๆ ลกฺขณกิริยา อธิ วิเสสน ของ จานเน ๆ อาธาร ใน อากตมคฺเตสุ ๆ
วิกตีกตฺตา ใน สมานนฺสุ อิติ ศัพท์ สรุปรูป ใน เอวံ ฯ

อปเร วิเสสน ของ ชนา ๆ สยกตฺตา ใน อาหํสุ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก สมฺมาสมฺพุทฺโธ สย
กตฺตา ใน อุปฺปนโน ๆ กิตบท กตฺตฺวาจก โลเก อาธาร ใน อุปฺปนโน หิ ศัพท์ วากฺยารมฺภ โส วิเสสน
ของ ภควา ๆ สยกตฺตา ใน เทเสสิ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก สพุพสฺตฺตฺหิตาย สมฺปทาน ใน เทเสสิ ฐ
มมํ อวฺตฺตกมฺม ใน เทเสสิ มหิทฺธิโก กิตฺตี มหฺนฺนาโว กิตฺตี วิกตีกตฺตา ใน หุตฺวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน
เทเสสิ อิมานิ วิเสสน ของ ภยานิ ๆ สยกตฺตา ใน คจฺเจยฺยํ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ตสฺมึ วิเสสน
ของ สมฺมาสมฺพุทฺธ ฤ ลกฺขณ ใน อากเต ๆ ลกฺขณกิริยา อธิ วิเสสน ของ จานเน ๆ อาธาร ใน อากเต ว
ปฺสํ อวฺตฺตกมฺม ใน คจฺเจยฺยํ อิติ ศัพท์ อาการ ใน อาหํสุ ฯ

ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ สพุเพ ๆ วิเสสน ของ ชนา ๆ สยกตฺตา ใน อาหํสุ ๆ อาขยาตบท กต
ตฺวาจก เตสํ วิเสสน ของ ชนํนํ ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน วจฺนํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน อภินฺนทิตฺวา ๆ ปุพฺพกาล
กิริยา ใน อาหํสุ โส วิเสสน ของ ภควา ๆ สยกตฺตา ใน วิหฺรติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก กํหํ วิเสสน
ของ จานเน ๆ อาธาร ใน วิหฺรติ นฺุ ศัพท์ ปุจฺจนตฺถ โข ศัพท์ วจฺนาลงฺการ เอตฺรหิ กาลสฺตฺตฺมึ ใน วิ
หฺรติ อิติ ศัพท์ อาการ ใน อาหํสุ ฯ

ปน ศัพท์ วากฺยารมฺภ ตทา กาลสฺตฺตฺมึ ใน วิหฺรติ สตฺถา สยกตฺตา ใน วิหฺรติ ๆ อาขยาตบท กต
ตฺวาจก วสฺสฺปนฺนํยิกาย ลกฺขณ ใน อุปกฺกฺจาย ๆ ลกฺขณกิริยา พิมฺพิสฺสารสฺส สลฺยววิเสสน
ของ รมฺโถโย ๆ สมฺปทาน ใน ทตฺวา ปฏฺยิลฺลํ อวฺตฺตกมฺม ใน ทตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วิหฺรติ เวพฺพ
น วิสยาธาร ใน วิหฺรติ ฯ

จ ศัพท์ วากฺยารมฺภ เตน วิเสสน ของ สมเยน ๆ ตติยาวิเสสน ใน โหติ ลิจฺฉวิ สยกตฺตา ใน
โหติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก พิมฺพิสฺสารสฺส สามีสมฺพนฺธ ใน สมากเม ๆ อาธาร ใน ปตฺโต พิมฺพิสฺสारे
น สหตฺตตฺติยา เข้ากับ สทฺธิ ๆ ศัพท์ กิริยาสมวาย ใน ปตฺโต โสตาปตฺติผลํ อวฺตฺตกมฺม ใน ปตฺโต ๆ
กิตฺตี มหาลิ กิตฺตี วิเสสน ของ ลิจฺฉวิ นาม ศัพท์ สลฺยวโฆตฺก เข้ากับ มหาลิ ตสฺสํ วิเสสน ของ เวสาลิยํ ๆ
ภินฺนธาร ใน ปริสาย ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน สนฺติเก ๆ วิสยาธาร ใน นิสินฺโน ๆ วิกตีกตฺตา ใน โหติ
ฯ เวสาลีวาลิโน วิเสสน ของ ชนา ๆ สยกตฺตา ใน ปหิณฺสิสุ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก มหฺนตํ วิเสสน

ของ ปรณณการุ์ ๆ อวุตตกมม ใน สขเซตวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน ปหิณีสู ตุมเห สยกตดา ใน อาเนถ ๆ อาขยาตบถ กตตุวาจก พิมพิสารุ์ สลยววิเสสน ของ ราชานั์ ๆ การิตกมม ใน สลยวาเปตวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน อาเนถ สตุถารุ์ อวุตตกมม ใน อาเนถ อิศ วิเสสน ของ จาเน ๆ อาธาร ใน อิติ ศัพท์ สรูป ใน วจเนน ๆ กรณ ใน ปหิณีสุมหาลี สลยววิเสสน ของ ลิจฉวี ๆ กัตติ ปุโรหิตปุตตุ์ กัตติ อวุตตกมม ใน ปหิณีสู เอว ศัพท์

อวธารณ เข้ากัับ จ ๆ สองศัพท์ ปทสมุจยตตุต เข้ากัับ มหาลี ลิจฉวี และ ปุโรหิตปุตตุ์ ๕

เต วิเสสน ของ ชนา ๆ สยกตดา ใน ยาจีสู ๆ อาขยาตบถ กตตุวาจก คนตุวา ปุพพกาลกิริยา ใน ทตุวา รลยไย สมุปทาน ใน ทตุวา ปรณณการุ์ อวุตตกมม ใน ทตุวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน นิเวเทตวา ๑ ตั วิเสสน ของ ปวตตี ๆ อวุตตกมม ใน นิเวเทตวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน ยาจีสู มหาราช อาลปน ตุมเห สยกตดา ใน เปเสถ ๆ อาขยาตบถ กตตุวาจก สตุถารุ์ อวุตตกมม ใน เปเสถ อมหากั์ สามีสมุพนุร ใน นครุ์ สมุปาปุนิยกมม ใน เปเสถ อิติ ศัพท์ อาการ ใน ยาจีสู ๕ ราชา สยกตดา ใน น สมุปฏิจฉิ น ศัพท์ ปฏิสเธ ใน สมุปฏิจฉิ ๆ อาขยาตบถ กตตุวาจก ว ศัพท์ อวธารณ เข้ากัับ ตุมเห ๆ สยกตดา ใน ชานาถ ๆ อาขยาตบถ กตตุวาจก อิติ ศัพท์ อาการ ใน วตุวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน สมุปฏิจฉิ ๕

เต วิเสสน ของ ชนา ๆ สยกตดา ใน ยาจีสู ๆ อาขยาตบถ กตตุวาจก ภควนตุ์ อวุตตกมม ใน อุปสงุมิตวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน วนทิตวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน ยาจีสู ภนเต อาลปน ตีณิ วิเสสน ของ ภยานิ ๆ สยกตดา ใน อุปปนุณานิ ๆ กิตบถ กตตุวาจก เวสาลิยั์ อาธาร ใน อุปปนุณานิ ตานิ วิเสสน ของ ภยานิ ๆ สยกตดา ใน วุปลเมสสนติ ๆ อาขยาตบถ กตตุวาจก ตุมเห หสุ ลกขณ ใน คเตสุ ๆ ลกขณกิริยา ภนเต อาลปน ตุมเห สยกตดา ใน เอถ ๆ อาขยาตบถ กตตุวาจก มยั์ สยกตดา ใน คจฉามิ ๆ อาขยาตบถ กตตุวาจก อิติ ศัพท์ อาการ ใน ยาจีสู ๕

สตุถา สยกตดา ใน สมุปฏิจฉิ ๆ อาขยาตบถ กตตุวาจก เตสั์ วิเสสน ของ ชนानั์ ๆ สามีสุมุพนุร ใน วจันุ์ ๆ อวุตตกมม ใน สตุตวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน อาชวชนโต ๆ อพภนุตรกิริยา ของ สตุถา ๑ สารกษา วิเสสน ของ อาณา ๆ สยกตดา ใน ฝริสสุติ ๆ อาขยาตบถ กตตุวาจก รตนสุตเต ลกขณ ใน วุตเต มยา อนภิตกตดา ใน วุตเต ๆ ลกขณกิริยา เวสาลิยั์ อาธาร ใน วุตเต จกกวาพานั์ ส

ามีสมุพนธ ใน โภภิสตสทสสุสั ๑ อจจนตส์โยค ใน พริสสุติ สุตตปรีโยसानะ กาลสตุตมึ ใน ภวิสสุติ ๕
มมาภิสมโย สยกตุตา ใน ภวิสสุติ ๑ อาขุยาตบถ กตุตุวจาก จตุราสีติยา วิเสสน ของ ปาณสทสสุสานั ๑
สมุปทาน ใน ภวิสสุติ ตานิ วิเสสน ของ ภยานิ ๑ สยกตุตา ใน วุปสมิสสุสนุติ ๑ อาขุยาตบถ กตุตุว
จาก อิติ ศัพท อาการ ใน ลตุวา ๑ ปุพพกาลกิริยา ใน
สมุปฏิจจติ เตสั วิเสสน ของ ชนนานั ๑ สามีสมุพนธ ใน วจนั ๑ อวุตตกมม ใน สมุปฏิจจติ ๑

พิมพิสาร์ สลลววิเสสน ของ ราชา ๑ สยกตุตา ใน อารโจะติ ๑ อาขุยาตบถ กตุตุวจาก กิร
ศัพท อนุสสวนตุถ เวสาลีคมนั วุตตกมม ใน สมุปฏิจจติ ๑ กิตบถ กมมวจาก (สตุถารา) อนภิตกตุ
ตา ใน สมุปฏิจจติ อิติ ศัพท อาการ ใน สตุวา ๑ ปุพพกาลกิริยา ใน กาทเรตุวา นคเร วิสยธาร ใน
โฆสนั ๑ อวุตตกมม ใน กาทเรตุวา ๑ ปุพพกาลกิริยา ใน อุปสงกมิตวา สตุถารั อวุตตกมม ใน อุปสง
กมิตวา ๑ ปุพพกาลกิริยา ใน ปุจจิตวา ฆนเต อาลปน เวสาลีคมนั วุตตกมม ใน สมุปฏิจจติ ตุมเทหิ
อนภิตกตุตา ใน สมุปฏิจจติ ๑ กิตบถ กมมวจาก ก็ ศัพท ปุจจนตุถ อิติ ศัพท อาการ ใน ปุจจิตวา ๑
ปุพพกาลกิริยา ใน วตุวา

มหาราช อาลปน อาม ศัพท สมุปฏิจจนตุถ เอวั สจจวจากลึงคตุถ อิติ ศัพท สรุป ใน วจ
เน ๑ ลกขณ ใน วุตเต สตุถารา อนภิตกตุตา ใน วุตเต ๑ ลกขณกิริยา ฆนเต อาลปน เตนหิ ศัพท วิ
ภตุติปฏิรูปก ตุมเท สยกตุตา ใน อากเมถ ๑ อาขุยาตบถ กตุตุวจาก กาลั อจจนตส์โยค ใน อากเมถ
อหิ สยกตุตา ใน ปฎิยาเทสสามิ ๑ อาขุยาตบถ กตุตุวจาก ตาว ศัพท กิริยาวิเสสน ใน ปฎิยาเทสสามิ
มคคั อวุตตกมม ใน ปฎิยาเทสสามิ อิติ ศัพท อาการ ใน วตุวา ๑ ปุพพกาลกิริยา ใน กาทเรตุวา ราชคหส
ส กิติ คจคาย กิติ สามีสมุพนธ ใน อนตุเร จ สอองศัพท ปทสมุจจยตุถ เขากัป ราชคหสส และ คจ
คาย อนตุเร อธาร ใน กาทเรตุวา ปลจโยชนภูมิ อวุตตกมม ใน กาทเรตุวา สมั วิกติกตุตา ใน กาท
เรตุวา ๑ ปุพพกาลกิริยา ใน ปฎิยาเทตุวา โยชนะ สอองบถ อธาร ใน ปฎิยาเทตุวา วิหารั อวุตตกมม
ใน ปฎิยาเทตุวา ๑ ปุพพกาลกิริยา ใน อารโจะติ สตุถ
สมุปทาน ใน อารโจะติ คมนกาลั อวุตตกมม ใน อารโจะติ ๑

อถ กาลสตุตมึ ใน ปฏิปชชติ สตุถา สยกตุตา ใน ปฏิปชชติ ๑ อาขุยาตบถ กตุตุวจาก

ปลงจหิ วิเสสน ของ ภิกขุสเดหิ ๆ สหตถตติยา เข้ำกับ สหธิ์ ๆ ศัพท กิริยาสมวาย ใน ปฏิปชชิ มคคัม สมปาปญญิกมม ใน ปฏิปชชิ ฯ

ราชา สยกตตฺตา ใน เปเสลฺลิตฺติ ฯ อาขยาดบพ กตตุวจาก โยชนนุตเร สองบพ อาธาร ใน โอภिरาเปตฺวา ชนฺนุกมตฺเต วิเสสน ของ จาเน ๆ อาธาร ใน โอภिरาเปตฺวา โอธินา ตติยาวิเสสน ใน โอภिरาเปตฺวา ปลจจวณฺณมานิ วิเสสน ของ ปุพฺพานิ ๆ อวุตฺตกมม ใน โอภिरาเปตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อุตฺสาเปตฺวา ฐชปตาทกททลิตฺติ วิเสสน ของ วตฺถุณี ๆ อวุตฺตกมม ใน อุตฺสาเปตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อุปฺธาเรตฺวา ภควโต กิตฺติ ภิกขุโน กิตฺติ สมปทาน ใน อุปฺธาเรตฺวา จตฺตาคิจจตฺตํ วิกตฺติกตฺตา ใน กตฺวา ๆ กิริยาวิเสสน ใน อุปฺธาเรตฺวา เทว วิเสสน ของ เสตจจตฺตานิ เอกเมกํ วิเสสน ของ เสตจจตฺตํ เสตจจตฺตานิ กิตฺติ เสตจจตฺตํ กิตฺติ อวุตฺตกมม ใน อุปฺธาเรตฺวา เอกกสฺส วิเสสน ของ ภิกขุโน อุปฺธาเรตฺวา ปุพฺพกาลกิริยา ใน กโรนฺโต

สปริวาโร วิเสสน ของ ราชา ปุพฺพคนธาทีหิ วิเสสน ของ วตฺถุหิ ๆ กรณ ใน กโรนฺโต ปุชฺช อวุตฺตกมม ใน กโรนฺโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ ราชา สตฺถารํ การิตกมม ใน วสาเปตฺวา เอกกสฺมึ วิเสสน ของ วิหาเร ๆ วิสยอาธาร ใน วสาเปตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ทตฺวา มหาทานานิ อวุตฺตกมม ใน ทตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปาเปตฺวา ปลจจหิ วิเสสน ของ ทิวเสหิ ๆ ตติยาวิเสสน ใน ปาเปตฺวา คงคาตีรํ อวุตฺตกมม ใน ปาเปตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อลงฺกโรนฺโต ตตฺถ วิเสสน ของ จาเน ๆ อาธาร ใน อลงฺกโรนฺโต นาวิ อวุตฺตกมม ใน อลงฺกโรนฺโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ ราชา เวสาลิกา นํ สมปทาน ใน เปเสลฺลิตฺติ สาสนํ อวุตฺตกมม ใน เปเสลฺลิตฺติ เวสาลิกา สยกตตฺตา ใน กโรนฺตุ ๆ อาขยาดบพ กตตุวจาก มคคัม อวุตฺตกมม ใน ปญฺญาเทตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน กโรนฺตุ สตฺถุ จญฺจิกมม ใน ปจฺจุคฺคมณํ ๆ อวุตฺตกมม ใน กโรนฺตุ อิติ ศัพท สรูป ใน ฉวาปน- ฉวาปนเหตุกํ กิริยาวิเสสน ใน เปเสลฺลิตฺติ ฯ

เต วิเสสน ของ นาครา ๆ สยกตตฺตา ใน อญฺจิสฺสุ ๆ อาขยาดบพ กตตุวจาก มยฺ สยกตตฺตา ใน กริสฺสาม ๆ อาขยาดบพ กตตุวจาก ทฺวิคฺคณํ วิเสสน ของ ปุชฺช ๆ อวุตฺตกมม ใน กริสฺสาม อิติ ศัพท อาการ ใน มนฺเตตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน กาทเรตฺวา เวสาลิยา กิตฺติ คงคาย กิตฺติ สามีสมพฺพนฺธ ใน อนฺตเร จสองศัพท ปทสมฺมุจฺจยตฺถ เข้ำกับ เวสาลิยา และ คงคาย อนฺตเร อาธาร ใน กาทเรตฺวา ติโยชนนฺภูมึ อวุตฺตกมม ใน กาทเรตฺวา สมํ วิกตฺติกมม ใน กาทเรตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน สชฺเชตฺวา ภควโต สมปทาน ใน

สขุเซตวา จตุหิ วิเสสน ของ เสตจจตุเตหิ ๆ กรณ ใน สขุเซตวา เอเกกสฺส วิเสสน ของ ภิกขุโน ๆ สม
ปทาน ใน สขุเซตวา ทวีหิ สองบท วิเสสน ของ เสตจจตุเตหิ ๆ กรณ ใน สขุเซตวา จตุตติจตุตตานิ อวุต
ตกมฺม ใน สขุเซตวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน กุรุมาณา ปุชฺ

อวุตตกมฺม ใน กุรุมาณา ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ นาคธา อาคนฺควา ปุพฺพกาลกิริยา ใน อฏฺฐํสุ คจฺคา
ย สามีสมฺพนฺธ ใน ตีเร ๆ อาธาร ใน อฏฺฐํสุ ฯ

พิมฺพิสาโร เหตุกตฺตา ใน ปลฺยาเปลฺลิตฺติ ราชปริเส การิตกมฺม ใน ปลฺยาเปลฺลิตฺติ ๆ อาขยาตบท กตฺตุ
วจาก เทว วิเสสน ของ นาวา ๆ อวุตตกมฺม ใน สงฺฆาณฺเตว ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน
การเตว มณฺฑปํ อวุตตกมฺม ใน การเตว ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อลงฺการาเปตฺวา ปุพฺพทามาถีหิ วิเสส
น ของ สกฺกาเรหิ ๆ กรณ ใน อลงฺการาเปตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปลฺยาเปลฺลิตฺติ สพฺพรตนมฺย วิเสสน ข
อง พุทฺธาสนํ ๆ อวุตตกมฺม ใน ปลฺยาเปลฺลิตฺติ ฯ

ภควา สยกตฺตา ใน นิสีหิ ๆ อาขยาตบท กตฺตุวจาก ตสฺมี วิเสสน ของ พุทฺธาสนเณ ๆ อุปฺปเ
ลลิกาธาร ใน นิสีหิ ฯ ปิ ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ ภิกขุ ๆ สยกตฺตา ใน นิสีหิสฺสุ ๆ อาขยาตบท กตฺตุวจาก
ก นาวํ สมฺปาปฺณียกมฺม ใน อภิรัฐิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นิสีหิสฺสุ ภควนฺตํ อวุตตกมฺม ใน ปริวารเตว
า ๆ สมานกาลกิริยา ใน นิสีหิสฺสุ ฯ

ราชา สยกตฺตา ใน นีวตฺติ ๆ อาขยาตบท กตฺตุวจาก อนฺคจฺจนฺโต อพฺภนฺตรกิริยา ของ ราชา
คฺลปฺปมาณํ วิเสสน ของ อุกกํ ๆ สมฺปาปฺณียกมฺม ใน โอตริตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วตฺวา ฆนฺเต อา
ลปน ภควา สยกตฺตา ใน อาคจฺจติ ๆ อาขยาตบท กตฺตุวจาก ยาว ศัพท์ ปริจฺเจทนตฺถ อหํ สยกตฺตา
ใน วสิสฺสามิ ๆ อาขยาตบท กตฺตุวจาก ตาว ศัพท์ ปริจฺเจทนตฺถ เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ อธิ ๆ วิเส
สน ของ คจฺคาตีเร ๆ อาธาร ใน วสิสฺสามิ

อิตฺติ ศัพท์ อาการ ใน วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อุกฺโขเซตฺวา นาวํ อวุตตกมฺม ใน อุกฺโข
เซตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นีวตฺติ ฯ

สตฺถา สยกตฺตา ใน ปาปฺณิ ๆ อาขยาตบท กตฺตุวจาก โยชนมตฺตํ วิเสสน ของ อทฺธานํ ๆ
อจฺจนฺตสฺสโยค ใน คนฺตฺวา คจฺคา ย อาธาร ใน คนฺตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปาปฺณิ เวสาลิกานํ สามีสมฺพ
นฺธ ใน สีมํ ๆ อวุตตกมฺม ใน ปาปฺณิ ฯ

ลิจฉวีราชาโน เหตุกตฺตา ใน โอตารยีสฺ ๗ อาขุยาตบถ เหตุกตฺตฺวาจก สตุถารฺ อวฺตฺตกมฺม ใน ปจฺจกฺคนฺตฺวา ๗ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปวิสิตฺวา คลปฺปมาณฺ วิเสสน ของ อุกฺกํ ๗ สมฺปาปฺณิกมฺม ใน ปวิสิตฺวา ๗ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อุปนฺตฺวา นาวํ อวฺตฺตกมฺม ใน อุปนฺตฺวา ตีรํ สมฺปาปฺณิกมฺม ใน อุปนฺตฺวา ๗ ปุพฺพกาลกิริยา ใน โอตารยีสฺ สตุถารฺ การิตกมฺม ใน โอตารยีสฺ นาวาโต อปาทาน ใน โอตารยีสฺ ๗

มหาเมโฆ เหตุกตฺตา ใน วสฺสตี ๗ อาขุยาตบถ เหตุกตฺตฺวาจก นทีตีเร ลกฺขณ ใน สมานเ ๗ ล กฺขณกิริยา สตุถารา อนภิตกตฺตา ใน อกฺกนฺต- อุตฺตริตฺวา ปุพฺพกาลกิริยา ใน อกฺกนฺต- เอว ศัพฺพ อวธารณ เข้กัป อกฺกนฺตมตฺเต ๗ วิกตีกตฺตา ใน สมานเ อฏฺฐหิตฺวา ปุพฺพกาลกิริยา ใน วสฺสตี โปกฺขรวสฺสตี การิตกมฺม ใน วสฺสตี ๗

ชนฺนุคฺคปฺปมาณอรุปฺปมาณกฺกิปฺปมาณาทีนํ วิเสสน ของ อุกฺกานี ๗ เหตุกตฺตา ใน ปเวสยีสฺ ๗ อาขุยาตบถ เหตุกตฺตฺวาจก สพฺพตฺถ วิเสสน ของ จานเ ๗ ภินฺนาธาร ใน อุกฺกานี สนฺทนฺตานิ อพฺภนฺตร กิริยา ของ อุกฺกานี สพฺพกฺุณฺปานี การิตกมฺม ใน ปเวสยีสฺ คจฺจายํ อาธาร ใน ปเวสยีสฺ ๗ ภูมิกฺภาโต สยกตฺตา ใน อโหตี ๗ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ปริสฺสุทฺโธ วิกตีกตฺตา ใน อโหตี ๗ ลิจฉวีราชาโน สยกตฺตา ใน นยีสฺ ๗ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก สตุถารฺ การิตกมฺม ใน วสาเปตฺวา โยชนเ สองบถ อาธาร ใน วสาเปตฺวา ๗ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ทตฺวา มหาทานานิ อวฺตฺตกมฺม ใน ทตฺวา ๗ ปุพฺพกาลกิริยา ใน กโรนฺตฺวา ทฺวิกุณฺ วิเสสน ของ ปุชฺ ๗ อวฺตฺตกมฺม ใน กโรนฺตฺวา ๗ อพฺภนฺตรกิริยา ของ ลิจฉวีราชาโน ตีหิ วิเสสน ของ ทิวเสหิ ๗ ตติยาวิเสสน ใน นยีสฺ เวสาลี สมฺปาปฺณิกมฺม ใน นยีสฺ ๗ เทวราชา กิตฺตี เทวคณฺปรีวฺโต กิตฺตี วิเสสน ของ สกฺโก ๗ สยกตฺตา ใน อคฺมาตี ๗ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ๗ อมนฺุสฺส ๗ สยกตฺตา ใน ปลายีสฺ ๗ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก มหเสกฺขานํ วิเสสน ของ เทวตฺวานํ ๗ ภาวาทิสฺมพฺน ๖ ใน สนฺนิปาเตน ๗ เหตุ ใน ปลายีสฺ เขภฺยุเณน ตติยาวิเสสน ใน ปลายีสฺ ๗

สตุถา สยกตฺตา ใน อามนฺเตสตี ๗ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก สายํ กาลสตุตฺตมึ ใน อมนฺเตสตี นค รทฺวาเร สมปีธาร ใน จตฺวา ๗ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อามนฺเตสตี อานนฺทเตเร อวฺตฺตกมฺม ใน อามนฺเต สตี อานนฺท อาลปน ตฺวํ สยกตฺตา ใน กโรหิ ๗ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อิมํ วิเสสน ของ รตนฺสุตฺตํ ๗ อ วฺตฺตกมฺม ใน อุกฺคณฺหิตฺวา ๗ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วิจรฺนโต ลิจฉวีกุมารเหิ สหตฺถตติยา เข้กัป สทฺธี ๗ ศั

พท์ กิริยาสมวาย ใน วิจรนโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ ตํว เวสาลียํ อาธาร ใน กโรหิ ตินฺณํ วิเสสน ของ ปาการานํ ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อนฺตเร ๆ อาธาร ใน กโรหิ ปริตฺตํ อวฺตุตกมฺม ใน กโรหิ อิติ ศัพท์ อาการ ใน อามนฺเตสิ ฯ

(แก้ง) เถโร สยกตฺตา ใน วิจริ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก สตฺถารา อนภิตกตฺตา ใน ทินฺนํ ๆ วิเสสน ของ รตนฺสฺตฺตํ ๆ อวฺตุตกมฺม ใน อุกฺคณฺหิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน จิโต สตฺถุ สามีสมฺพนฺธ ใน สเล มยปฺตฺเตน ๆ กรณ ใน อาทาย อุกํ อวฺตุตกมฺม ใน อาทาย ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน จิโต นครทฺวาเร ส มีปฺถาร ใน จิโต ๆ วิเสสน ของ เถโร ปณฺธานโต อปาทาน ใน ปฺญฺราย ๆ กิริยาวิเสสน ใน อวฺชฺชิตฺวา ต ฤคตฺสฺส สามีสมฺพนฺธ ใน พุทฺธคฺคฺณ ทส ปารมิโย ทส อฺปฺปารมิโย ทส ปรมคฺคฺปารมิโย สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สฺรูป ใน สมตฺตีส ปารมิโย สมตฺตีส วิเสสน ของ ปารมิโย ปฺลยฺจ วิเส สน ของ มหาปริจฺจาเค โลกตฺถจฺริยา ฤคตฺถจฺริยา พุทฺธตฺถจฺริยา สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สฺรูป ใน ติสฺโส ส จฺริยาโย ติสฺโส วิเสสน ของ จฺริยาโย ปจฺฉิมภเว ภินฺนาธาร ใน คพฺภาวกกนฺตี โฟธิปฺลลฺงเก ภินฺนาธาร ใน มารวิชฺยํ และ สพฺพญฺญตฺตฺถาณปฺปฏิเวธํ นว วิเสสน ของ โลกุตฺตรธมฺเม ปารมิโย มหาปริจฺจาเค จฺริยาโย คพฺภาวกกนฺตี ชาตี อภินิกฺขมฺนํ ปฺธานจฺริยํ มารวิชฺยํ สพฺพญฺญตฺตฺถาณปฺปฏิเวธํ ธมฺมจกฺกปฺปวตฺตํ โลกุตฺ ตรธมฺเม สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สฺรูป ใน สพฺเพปิเม พุทฺธคฺคฺณ ปิ ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ สพฺเพ ๆ กิตฺตี อิเม กิตฺตี วิเสสน ของ พุทฺธคฺคฺณ ๆ อวฺตุตกมฺม ใน อวฺชฺชิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปวิสิตฺวา นค รัมปฺปํปฺนิยกมฺม ใน ปวิสิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วิจริ ตियามรตฺตี อจฺจนฺตสฺโยค ใน วิจริ ตีสฺ วิเสสน ของ ปาการนฺตเรสุ ๆ อาธาร ใน วิจริ ปริตฺตํ อวฺตุตกมฺม ใน กโรนฺโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ใน วิจริ ฯ

จิตฺตํ วิเสสน ของ อุกํ ๆ สยกตฺตา ใน ปติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก เตน วิเสสน ของ เถเรน ๆ อนภิตกตฺตา ใน วฺตุต- ยงฺกิลฺลิจิ สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาทฺยตฺถ ใน วจเน ๆ ลกฺขณ ใน สนฺ เต ๆ ลกฺขณกิริยา เอว ศัพท์ อวฺธารณ เข้ากับ วฺตุตมตฺเต ๆ วิกิตฺกตฺตา ใน สนฺเต อุกฺธํ อาธาร ใน จิตฺ ตํ อมฺนฺสฺถานํ สามีสมฺพนฺธ ใน อฺปฺริ ๆ อาธาร ใน ปติ ฯ อุกฺกพิณฺฑุณี สยกตฺตา ใน ปตีสฺสุ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ยานีธ ภูตานิ สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาทฺยตฺถ ใน คาธา- คาธาถนฺโต อปาทาน ใน ปฺญฺจ าย ๆ กิริยาวิเสสน ใน ปตีสฺสุ รัชตฺวํสฺกา อฺปฺมาลิจฺคตฺถ วิย ศัพท์ อฺปฺมาไซตฺก เข้ากับ รัชตฺวํสฺกา อาก

าเส อาธาร ใน อุคฺคนฺตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปตีสฺสึ คิลานานํ วิเสสน ของ มนุสฺसानํ ๆ สามีสมฺพนฺธ
ใน อุปฺริ ๆ อาธาร ใน ปตีสฺสึ ฯ

วฺุปฺสนฺตโรคา วิเสสน ของ มนุสฺสา ๆ สยกคฺตา ใน ปริวารេสฺสึ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก เหว
ศัพฺท อวธารณ เข้กัับ ตาว ๆ กาลสฺตตฺมึ ใน วฺุปฺสนฺต- อฏฺจาย ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปริวารេสฺสึ
ใน อุปฺเนตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน โอตารยีสฺสึ สตฺถารํ การิตกมฺม ใน โอตารยีสฺสึ นาวาโต
อปาทาน ใน โอตารยีสฺสึ ฯ

มหาเมโฆ เหตุคฺคฺตา ใน วสฺสิ ๆ อาขุยาตบท เหตุคฺคฺตฺวาจก นทิตฺเร ลกฺขณ ใน สมานे
ๆ ลกฺขณกิริยา สตฺถารา อนภิตกคฺตา ใน อกฺกนฺต- อุตฺตริตฺวา ปุพฺพกาลกิริยา ใน อกฺกนฺต-
เหว ศัพฺท อวธารณ เข้กัับ อกฺกนฺตมฺเต ๆ วิกตีกคฺตา ใน สมานे อฏฺจทิตฺวา ปุพฺพกาลกิริยา
ใน วสฺสิ โปกฺขรวสฺสํ การิตกมฺม ใน วสฺสิ ฯ

ชนฺนุคฺปฺปมาณอฺรฺุคฺปฺปมาณกฺวิปฺปมาณาทินิ วิเสสน ของ อุตฺกานิ ๆ เหตุคฺคฺตา ใน ปเวสยีสฺสึ
ๆ อาขุยาตบท เหตุคฺคฺตฺวาจก สพฺพคฺคฺต วิเสสน ของ จาเน ๆ ภินฺนาธาร ใน อุตฺกานิ สนฺทฺนฺตานิ
อพฺภนฺตรกิริยา ของ อุตฺกานิ สพฺพกฺุณปฺปานิ การิตกมฺม ใน ปเวสยีสฺสึ คฺจฺคายํ อาธาร ใน ปเวสยีสฺสึ
ฯ ภูมิภาโค สยกคฺตา ใน อโหสิ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก ปริสฺสุทฺโร วิกตีกคฺตา ใน อโหสิ ฯ
ลิจฺฉวिरาชาโน สยกคฺตา ใน นยีสฺสึ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก สตฺถารํ การิตกมฺม ใน วสาเปตฺวา
โยชเน สองบท อาธาร ใน วสาเปตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ทตฺวา มหาทานานิ อวฺุตฺตกมฺม ใน
ทตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน กโรนฺตา ทฺวิคฺคฺณํ วิเสสน ของ ปฺุชฺชํ ๆ อวฺุตฺตกมฺม ใน กโรนฺตา ๆ
อพฺภนฺตรกิริยา ของ ลิจฺฉวिरาชาโน ตีหิ วิเสสน ของ ทิวเสหิ ๆ ตติยาวิเสสน ใน นยีสฺสึ เวสาลี
สมฺปาปฺณียกมฺม ใน นยีสฺสึ ฯ เทวราชา กิตฺตี เทวคณปฺริวฺโต กิตฺตี วิเสสน ของ สกฺโก ๆ สยกคฺตา ใน
อคฺมาสิ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก ฯ อมนุสฺสา สยกคฺตา ใน ปฺลายีสฺสึ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก
มเสกฺขานํ วิเสสน ของ เทวตานํ ๆ ภาวาทิสมฺพนฺธ ใน สนฺนิปาเตน ๆ เหตุ ใน ปฺลายีสฺสึ เยกฺกฺยฺเยน
ตติยาวิเสสน ใน ปฺลายีสฺสึ ฯ

สฺตฺถา สยกคฺตา ใน อามนฺเตสิ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก สายํ กาลสฺตตฺมึ ใน อามนฺเตสิ
นคฺรทฺวาเร สมฺปฺปาทฺรา ใน จตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อามนฺเตสิ อานนฺทตฺถเร อวฺุตฺตกมฺม ใน

อามนุเตสิ อานนท อาลปน ตุํ สยกตฺตา ใน กโรหิ ๑ อาขยตบท กตฺตฺวาจก อิมํ วิเสสน ของ
รตนสุตฺตํ ๑ อวุตฺตกมฺม ใน อคฺคณฺหิตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วิจฺรณโต ลิจฺจนวิภูมาเรหิ สหตฺตตฺติยา
เขํกับ สหฺธิ ๑ ศัพท์ กิริยาสมวาย ใน วิจฺรณโต ๑ อพฺภนฺตรกิริยา ของ ตุํ เวสาลีย อารฺฐ ใน
กโรหิ ตินฺณ วิเสสน ของ ปาการานํ ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน อนฺตเร ๑ อารฺฐ ใน กโรหิ ปริตฺตํ
อวุตฺตกมฺม ใน กโรหิ อิติ ศัพท์ อาการ ใน อามนุเตสิ ฯ

แก้ง เถโร สยกตฺตา ใน วิจฺริ ๑ อาขยตบท กตฺตฺวาจก สตฺถารา อนภิตฺกตฺตา ใน ทินฺนํ
๑ วิเสสน ของ รตนสุตฺตํ ๑ อวุตฺตกมฺม ใน อคฺคณฺหิตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน จิโต สตฺถุ สามีสมฺพนฺธ
ใน เสลมยปฺตฺเตน ๑ กรณ ใน อาทาย อุกํ อวุตฺตกมฺม ใน อาทาย ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน จิโต
นกรทฺวาเร สมฺปารฺฐ ใน จิโต ๑ วิเสสน ของ เถโร ปณฺธิณโต อปาทาน ใน ปฏฺจาย ๑ กิริยาวิเสสน
ใน อวชฺชิตฺวา ตถาคตฺส สามีสมฺพนฺธ ใน พุทฺธคฺคฺเณ ทส ปารมฺมีย ทส อฺปปารมฺมีย ทส
ปรมฺตฺตปารมฺมีย สฺรูป ใน อิติ ๑ ศัพท์ สฺรูป ใน สมตฺตีส ปารมฺมีย สมตฺตีส วิเสสน ของ ปารมฺมีย ปฺลจ
วิเสสน ของ มหาปริจฺจาเค โลกตฺถจฺริยา ฌาตฺถจฺริยา พุทฺธตฺถจฺริยา สฺรูป ใน อิติ ๑ ศัพท์ สฺรูป
ใน ติสฺโส จฺริยาโย ติสฺโส วิเสสน ของ จฺริยาโย ปจฺจิมภเว ภินฺนาธาร ใน คพฺภาวกฺกนฺตี โพธิปฺลลฺงเก
ภินฺนาธาร ใน มารวิชฺย และ สพฺพลฺลฺยตฺถวณฺปปฏิเวธํ นว วิเสสน ของ โลกุตฺตรธฺมเม ปารมฺมีย
มหาปริจฺจาเค จฺริยาโย คพฺภาวกฺกนฺตี ชาตี อภินิกฺขมฺนํ ปธานจฺริยํ มารวิชฺยํ สพฺพลฺลฺยตฺถวณฺปปฏิเวธํ
ธฺมมจกฺกปฺวตฺตณํ โลกุตฺตรธฺมเม สฺรูป ใน อิติ ๑ ศัพท์ สฺรูป ใน สพฺเพปิเม พุทฺธคฺคฺเณ ปี ศัพท์
อเปกฺขตฺถ เขํกับ สพฺเพ ๑ กิตฺติ อิม กิตฺติ วิเสสน ของ พุทฺธคฺคฺเณ ๑ อวุตฺตกมฺม ใน อวชฺชิตฺวา ๑
ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปวิสิตฺวา นครํ สมฺปาปฺถนิกมฺม ใน ปวิสิตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วิจฺริ
ติยามรตฺตํ อจฺจนตฺสโยค ใน วิจฺริ ตีสฺ วิเสสน ของ ปาการนฺตเรสุ ๑ อารฺฐ ใน วิจฺริ ปริตฺตํ
อวุตฺตกมฺม ใน กโรนฺโต ๑ อพฺภนฺตรกิริยา ใน วิจฺริ ฯ

จิตฺตํ วิเสสน ของ อุกํ ๑ สยกตฺตา ใน ปติ ๑ อาขยตบท กตฺตฺวาจก เตน วิเสสน ของ
เถเรน ๑ อนภิตฺกตฺตา ใน วุตฺต- ยงฺกิลฺลิจิ สฺรูป ใน อิติ ๑ ศัพท์ อาทยตฺถ ใน วจเน ๑ ลกฺขณ ใน
สนฺเต ๑ ลกฺขณกิริยา เอว ศัพท์ อวธารณ เขํกับ วุตฺตมตฺเต ๑ วิกตฺกตฺตา ใน สนฺเต อุกํ อารฺฐ
ใน จิตฺตํ อมฺนุสฺสานํ สามีสมฺพนฺธ ใน อฺปฺริ ๑ อารฺฐ ใน ปติ ฯ อุกทฺพิณฺฑุณี สยกตฺตา ใน ปตีสฺ ๑

อาชญาตบต กตตุวจาก ยานีธ ภูตานิ สรूप ใน อิติ ๑ ศัพท อาทยตถ ใน คาถา-คาถากถนโต
อปาทาน ใน ปฏจาย ๑ กิริยาวิเสสน ใน ปตีสู รัชตวภูตกา อุปมาลึงคตถ วิย ศัพท อุปมาไซตถ
เข้กับ รัชตวภูตกา อากาเส อาธาร ใน อุกคณตว ๑ ปุพพกาลกิริยา ใน ปตีสู คิลานาน วิเสสน
ของ มนุสสาน ๑ สามีสมพนธ ใน อูปริ ๑ อาธาร ใน ปตีสู ๑

วูปสนตโรคา วิเสสน ของ มนุสสา ๑ สยกตต ใน ปริวาเรสุ ๑ อาชญาตบต กตตุวจาก
เอว ศัพท อวธารณ เข้กับ ตาว ๑ กาลสตตมี วูปสนต - อฏจาย ปุพพกาลกิริยา ใน ปริวาเรสุ
เถธ อวตตกมม ใน ปริวาเรสุ ๑ ปน ศัพท วากยารมภ อมนุสสา สยกตต ใน ปลาयीสุ ๑
อาชญาตบต กตตุวจาก ยงกิลจิ สรूप ใน อิติ ๑ ศัพท อาทยตถ และ อาการ ใน วุตต- วุตตปทโต อปา
ทาน ใน ปฏจาย ๑ กิริยาวิเสสน ใน ปลาयीสุ อุกกผลิตเทหิ อนภิตตกตต ใน พุจจา สองบท
๑ วิเสสน ของ อมนุสสา ปุพเพ กาลสตตมี ใน อปลายนตา ๑ วิเสสน ของ อมนุสสา
สงการกุกกิตติปเทสาทินิ วิเสสน ของ จานานิ ๑ อวตตกมม ใน นิสิตา ๑ วิเสสน ของ อมนุสสา เตน
สองบท วิเสสน ของ ทวารเรน ๑ ตติยาวิเสสน ใน ปลาयीสุ ๑

ทวารานิ สยกตต ใน อहेสุ ๑ อาชญาตบต กตตุวจาก อนโณกาซานิ วิคตีกตต ใน อहेสุ
๑ เต วิเสสน ของ อมนุสสา ๑ สยกตต ใน ปลาयीสุ ๑ อาชญาตบต กตตุวจาก โอกาธ
อวตตกมม ใน อลภนตา ๑ อพภนตริกิริยา ของ อมนุสสา ปาการ อวตตกมม ใน ภินทิตวา ๑
ปุพพกาลกิริยา ใน ปลาयीสุ ๑

มหาชโน สยกตต ใน อาเนสิ ๑ อาชญาตบต กตตุวจาก นครมชเณ ภินนารธาร ใน
สณฐาคาร ๑ อวตตกมม ใน อูปลิมปีตวา สพพคนเธหิ กรณ ใน อูปลิมปีตวา ๑ ปุพพกาลกิริยา ใน
พนุธิตวา อูปริ อาธาร ใน พนุธิตวา สุวณฐตารกาทิวิจิตต วิเสสน ของ วิตาน ๑ อวตตกมม ใน พนุธิ
ตวา ๑ ปุพพกาลกิริยา ใน ปลจาเปตวา พุทฐาสน อวตตกมม ใน ปลจาเปตวา ๑
ปุพพกาลกิริยา ใน อาเนสิ สตถาร อวตตกมม ใน อาเนสิ ๑

สตุถา สยกตต ใน นิสีทิ ๑ อาชญาตบต กตตุวจาก ปลจตตาสเน อูปสิเลสิกาธาร ใน นิสีทิ
๑ ปี สองศัพท ปทสมุจจยตถ เข้กับ ภิกขุสงฆเณ และ ลิจจววิกโณ ๑ สยกตต ใน นิสีทิ ๑ อาชญา
ตบต กตตุวจาก สตถาร อวตตกมม ใน ปริวาเรตวา ๑ สมานกาลกิริยา ใน นิสีทิ ๑

เทวราชา กิติ เทวคณปริวุโต กิติ วิเสสน ของ สกโก ปิ ศัพท อเปกขตฺถ เข้ากับ สกโก ๆ สยกตฺตา ใน
อฏฺฐาสิ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก ปฏฺฐิเป วิเสสน ของ โอกาเส ๆ อาธาร ใน อฏฺฐาสิ ฯ

ปิ ศัพท อเปกขตฺถ เข้ากับ เถโร ๆ สยกตฺตา ใน นิสีทิ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก สกนคฺร์ อจฺจ
นตฺสโยค ใน อนุวิจฺริตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาคนตฺวา วุสฺนตฺโรเคน วิเสสน ของ มหาชเนน ๆ สหตฺถ
ตฺติยา เข้ากับ สทฺธิ ๆ ศัพท กิริยาสมวาย ใน อาคนตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วนฺทิตฺวา สตฺถารํ อวฺตฺตค
มฺม ใน วนฺทิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นิสีทิ ฯ สตฺถา สยกตฺตา ใน อภาสิ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจ
ก ปริสํ อวฺตฺตคมฺม ใน โอลเกตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อภาสิ เอว ศัพท
อวธารณ เข้ากับ ตํ ๆ วิเสสน ของ รตนสฺสุดํ ๆ อวฺตฺตคมฺม ใน อภาสิ ฯ เทสนาวเสเน กาลสฺตฺตฺมิ ใน
อโหสิ ฌมฺมาภิสฺมโย สยกตฺตา ใน อโหสิ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก จตฺตราสีตฺติยา วิเสสน ของ ปาณสฺหสฺสา
นํ ๆ สมฺปทาน ใน อโหสิ ฯ

สตฺถา สยกตฺตา ใน นิกฺขมิ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก เอว ศัพท กิริยาวิเสสน ใน เทเสตฺวา ปุณฺท
วเสปี ปุณฺทิวเสปี สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพท สฺรูป ใน สตฺตาหํ ๆ อจฺจนตฺสโยค ใน เทเสตฺวา เอว ศัพทอวธารณ
เข้ากับ ตํ ๆ วิเสสน ของ รตนสฺสุดํ ๆ อวฺตฺตคมฺม ใน เทเสตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน จตฺวา สพฺพ
ยานํ ภาวาทิสฺมพฺนฺธ ใน -ภาวํ วุสฺนตฺภาวํ อวฺตฺตคมฺม ใน จตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อามนฺเตตฺวา
ลิจฺฉวฺริคณํ อวฺตฺตคมฺม ใน อามนฺเตตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นิกฺขมิ เวสาลิตฺ อปาทาน ใน นิกฺขมิ ฯ
ลิจฺฉวฺริราชาโน สยกตฺตา ใน นยฺสิ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก ทฺวิคณํ วิเสสน ของ สกฺการํ ๆ อวฺตฺตคมฺม ใน
กโรนฺดา ๆ อพฺภนฺตฺรกิริยา ของ ลิจฺฉวฺริราชาโน ปุณฺ ศัพท กิริยาวิเสสน ใน นยฺสิ ตฺทิ วิเสสน ของ ทิวเส
ทิ ๆ ตฺติยาวิเสสน ใน นยฺสิ สตฺถารํ อวฺตฺตคมฺม ใน นยฺสิ คจฺจคตฺริ สมฺปาปฺณียกมฺม ใน นยฺสิ ฯ

นิพฺพตฺตา วิเสสน ของ นาคราชาโน ๆ สยกตฺตา ใน จินฺตยฺสิ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจกคจฺจ
ย วิสยธาร ใน นิพฺพตฺตา มนฺสฺสา สยกตฺตา ใน กโรนฺติ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก ตถาคตฺสฺส สมฺปทาน
ใน กโรนฺติ สกฺการํ อวฺตฺตคมฺม ใน กโรนฺติ มยฺ สยกตฺตา ใน กโรม ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก กิ
อวฺตฺตคมฺม ใน กโรม นุ ศัพท ปุจฺจนตฺถ อิติ ศัพท อาการ ใน จินฺตยฺสิ ฯ

เต วิเสสน ของ นาคราชาโน ๆ สยกตฺตา ใน ยาจฺสิ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก สุวณฺณ-รชฺตม
ณฺมยา วิเสสน ของ นาวาโย ๆ อวฺตฺตคมฺม ใน มาปฺตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปฺลฺลฺวาเปตฺวา สุวณฺณรช

ตมณิเมย วิเสสน ของ ปลดงเก ๆ อวุตตกมม ใน ปลญาเปตวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน กตวา ปลญจ
ณณปทุมสณณน วิกติกมม ใน กตวา อุกก อวุตตกมม ใน กตวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน วตวา ฆนเต
อาลปน คุมเห สยกตตวา ใน กโรธ ๆ อาขยาตบพ กตตฺวาจก ปี ศัพท อเปกขตถ เข้ากัษ อมหากั ๆ สม
ปทาน ใน กโรธ อนุคคห อวุตตกมม ใน กโรธ อิติ ศัพท อาการ ใน วตวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน ยาจี
สุ อตตโน สองบพ สามีสมพนฺธ ใน นาว์ ๆ สมปาปญญิกมม ใน อภิรุทณ- อภิรุทณตฺถาย สมปทาน
ใน ยาจีสุ สตถาริ อวุตตกมม ใน ยาจีสุ ฯ มนุสสา กิติ นาคา กิติ สยกตตวา ใน กโรนติ ๆ อาขยาต
บพ กตตฺวาจก จ สองศัพท ปทสมุจจยตถ เข้ากัษ มนุสสา และ นาคา ตถาคตสฺส สมปทาน ใน กโร
นติ ปุชฺ อวุตตกมม ใน กโรนติ ฯ

สพพเทวตา สยกตตวา ใน กรีสฺสุ ๆ อาขยาตบพ กตตฺวาจก มยฺ สยกตตวา ใน กโรม ๆ อาขย
าตบพ กตตฺวาจก ก็ อวุตตกมม ใน กโรม นุ ศัพท ปุจฺจนตถ

อิติ ศัพท อาการ ใน จินเตตฺวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน กรีสฺสุ ภูมมฏฺจกเทเว อวุตตกมม ใน กตวา
า อาทิ วิกติกมม ใน กตวา ๆ และ ยาว วิเสสน ของ สพพเทวตา อกนิฏฺจกพฺรหฺมโลกา
อปาทาน ใน ยาว สกการิ อวุตตกมม ใน กรีสฺสุ ฯ ตตถ วิเสสน ของ มนุสสามนุสเสสุ ๆ นิทธารณ ใน
นาคา ๆ นิทธารณีย และ สยกตตวา ใน อุกฺขิปีสฺสุ ๆ อาขยาตบพ กตตฺวาจก โยชนิกานิ วิเสสน ของ ฉ
ตฺตาคิตฺตตฺตานิ ๆ อวุตตกมม ใน อุกฺขิปีสฺสุ ฯ

ฉตฺตาคิตฺตตฺตานิ สยกตตวา ใน อเหตฺุสุ ๆ อาขยาตบพ กตตฺวาจก เอวํ ศัพท ปการตถ
เหตุจา ฆินฺนาธาร ใน นาคา ภูมิตเล อฺปติเลสิกาธาร ใน มนุสสา รุกฺขจจฺจปพพตาทีสุ วิเสสน
ของ จานีสฺสุ ๆ ฆินฺนาธาร ใน ภูมมฏฺจกเทวตา อนตฺถิกฺเข ฆินฺนาธาร ใน อากาสฏฺจกเทวตา นาคา กิติ ม
นุสสา กิติ ภูมมฏฺจกเทวตา กิติ อากาสฏฺจกเทวตา กิติ ลิงฺคตถ และ สรฺูป ใน อิติ ๆ ศัพท สรฺูป ใน ม
นุสสามนุสเสหิ ๆ อนภิตกตตวา ใน อฺสฺสาปีตานิ นาคภวณฺ อวุตตกมม ใน กตวา อาทิ วิกติกมม ใน ก
ตวา ๆ กิติ ยาว กิติ กิริยาวิเสสน ใน อฺสฺสาปีตานิ จกฺกวาพปริยนฺเตน ตติยาวิเสสน ใน อฺสฺสาปีตานิ พฺรหฺ
มโลกา อปาทาน ใน ยาว อฺสฺสาปีตานิ วิกติกตตวา ใน อเหตฺุสุ ฯ

ธชา กิติ ปตาคา กิติ สยกตตวา ใน อเหตฺุสุ กิริยาสองบพ ๆ อาขยาตบพ กตตฺวาจก

นตฺตุนตฺเรสุ กิตี ธชนตฺเรสุ กิตี อาธาร ใน อเหสุ กิริยาสองบพ ปุพฺพทามวาสจฺจนฺรฐปาทิสกฺกาโร สยก
ตฺตา ใน อโหสิ ๑ อาขุยาตบพ กตฺตฺวาจก เตสํ วิเสสน ของ ธชปตฺกานํ ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน อนฺตรนฺตร
๑ ๑ อาธาร ใน อโหสิ ๑ สพฺพาลงฺการปฺฏิมนฺฑิตา วิเสสน ของ เทวปฺตฺตา ๑ สยกตฺตา ใน วิจฺริสุ ๑
อาขุยาตบพ กตฺตฺวาจก ฉณเวสํ อวฺตฺตกมฺม ใน คเหตุวาทฺ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วิจฺริสุ อุกฺโขสมยมานา อพฺภ
นฺตรกิริยา ของ วิจฺริสุ อากาเส อาธาร ใน วิจฺริสุ ๑

กิริ สัพฺพ อนุสฺสวณฺตถ เหว สัพฺพ อวธารณ เข้ากัปป ตโย ๑ วิเสสน ของ สมาคมา ๑ สยก
ตฺตา ใน อเหสุ ๑ อาขุยาตบพ กตฺตฺวาจก มหนฺตา วิกตฺติกตฺตา ใน อเหสุ อยํ วิเสสน ของ

ตั้งแต่มย กิ นุ ๑ เปฯ นิมนิตพุทฺธ ๑ เป็นข้อสอบวิชาแปลโดยพยัณชนะ พ.ศ. ๒๕๓๖

คจฺจโรหณสมาคโม ยกมปาฏิหาริยสมาคโม กิตี เทโวโรหณสมาคโม กิตี คจฺจโรหณสมาคโม
กิตี ลิงฺคตฺถ และ สรูป ใน ตโยเอว สมาคมา ๑

ปี สัพฺพ อเปกฺขตฺถ เข้ากัปป พิมฺพิสาโร ๑ สยกตฺตา ใน อฏฺฐาสี ๑ อาขุยาตบพ กตฺตฺวาจก ปรีตี
ร อาธาร ใน อฏฺฐาสี ลิจฺฉวีหิ อนภิตฺตกตฺตา ใน กต- กตสฺกการโต อปาทาน ใน สขฺเชตฺวา ทฺวิคฺฉุณฺ วิ
เสสน ของ สกฺการํ ๑ อวฺตฺตกมฺม ใน สขฺเชตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อฏฺฐาสี ภควาโต ภาวาทิสมฺพนฺธ
ใน อากมณฺ ๑ อวฺตฺตกมฺม ใน อุกฺกขมาโน ๑ อพฺภนฺตรกิริยา ของ อฏฺฐาสี ๑

สตถา สยกตฺตา ใน มาเปสี ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก คจฺกาย สามีสมฺพนฺธ ใน ปสฺเสสฺสุ อุโ
ภสฺส วิเสสน ของ ปสฺเสสฺสุ ๆ อาธาร ใน โอลเเกตฺวา ราชนํ สามีสมฺพนฺธ ใน ปริจจาคํ มหนฺตํ วิเสสน
ของ ปริจจาคํ ๆ อวฺตุตฺตกมฺม ใน โอลเเกตฺวา นาคาทินํ วิเสสน ของ อมฺนุสฺसानํ ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อชฺฌาสยํ
ๆ อวฺตุตฺตกมฺม ใน วิทิตฺวา โอลเเกตฺวา กิตฺตี วิทิตฺวา กิตฺตี ปุพฺพกาลกิริยา ใน มาเปสี จ สองศัพฺทํ ปทส
มฺจฺจยตฺถ เข้ากับ คจฺกาย อุโภสฺส ปสฺเสสฺสุ ราชนํ มหนฺตํ ปริจจาคํ โอลเเกตฺวา และ นาคาทินํ อชฺฌาสยํ วิทิต
ตฺวา เอเกกาย วิเสสน ของ นาวาย ๆ อาธาร ใน มาเปสี ปลฺลจฺปฺลจฺภิกฺขุสฺต-ปรีวารํ กิตฺตี เอเกกํ กิตฺตี วิเสส
น ของ นิมนิตฺพุทฺธํ ๆ อวฺตุตฺตกมฺม ใน มาเปสี ๆ

โส วิเสสน ของ นิมนิตฺพุทฺธํ ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก เอเกกสฺส สาม
บถ วิเสสน ของ เสตฺจจตฺตสฺส กปฺปรุกฺขสฺส และ มาลาปุพฺพทามสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน
เหฎฺฐา เอว ศัพฺทํ อวธารณํ เข้ากับ จ ๆ สามศัพฺทํ ปทสฺมฺจฺจยตฺถ เข้ากับ เอเกกสฺส เสตฺจจตฺตสฺส กป
ปรุกฺขสฺส และ มาลาปุพฺพทามาสิ เหฎฺฐา อาธาร ใน นิสินฺโน นาคคณฺปรีวฺโต วิเสสน ของ นิมนิตฺพุ
ทฺธํ นิสินฺโน วิทิตฺกตฺตา ใน โหติ ๆ สตถา สยกตฺตา ใน มาเปสี ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ปี ศัพฺทํ อเป
กขตฺถ เข้ากับ ภูมฺมฏฺฐกเทวตาทีสุ ๆ วิเสสน ของ เทวตาสุ ๆ ภินฺนาราร ใน โอกาเส เอเกกสฺมี วิเสสน ข
อง โอกาเส ๆ อาธาร ใน มาเปสี สปริวารํ กิตฺตี เอเกกํ กิตฺตี วิเสสน ของ นิมนิตฺพุทฺธํ ๆ อวฺตุตฺตกมฺม
ใน มาเปสี ๆ **(จบสัมพันธตามแปล)**

สตถา สยกตฺตา ใน อภิรุทฺธิ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก สกฺลจฺกฺกฺวาฬคฺคฺพฺเภ ลกฺขณ ใน
ชาเต ๆ ลกฺขณกิริยา เอวํ ศัพฺทํ กิริยาวิเสสน ใน ชาเต เอกฺกุสฺสเว กิตฺตี เอกจฺจนฺเณ กิตฺตี อุปฺมาวิทิตฺกตฺตา ใน
ชาเต วิย สองศัพฺทํ อุปฺมาโชตฺก เข้ากับ เอกฺกุสฺสเว และ เอกจฺจนฺเณ จ สองศัพฺทํ ปทสฺมฺจฺจยตฺถ เข้ากับ เอ
กฺกุสฺสเว (วिय) และ เอกจฺจนฺเณ วิย นาคานํ สมฺปทาน ใน กโรนฺโต อนฺนคฺคฺทํ อวฺตุตฺตกมฺม ใน
ปุพฺพกาลกิริยา ใน ยาจิโต ภิกฺขุทฺธิ อนภิตฺตกตฺตา ใน ยาจิโต ๆ วิเสสน ของ สตถา ตํ วิเสสน ของ อตฺถํ
ๆ อวฺตุตฺตกมฺม ใน ปกาเสตฺ- ปกาเสตฺกาโม วิทิตฺกตฺตา ใน หุตฺวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน
อาหริ อตีตํ อวฺตุตฺตกมฺม ใน อาหริ

อตีเต กาลสฺตฺตฺมี ใน อโหสิ นาม ศัพฺทํ สลฺลวฺชาโชตฺก เข้ากับ สงฺโข ๆ วิเสสน ของ

พราหมณ์ ๆ สยกตดา ใน อโหสิ ๆ อาชยาตบท กตฺตฺวาจก ตกฺกสิลาหํ อาธาร ใน อโหสิ ฯ
ปฺตุโต สยกตดา ใน อโหสิ ๆ อาชยาตบท กตฺตฺวาจก ตสฺส วิเสสน ของ พราหมณฺสฺส ฯ สามีสมนฺพฺนฺธ ใน
ปฺตุโต นาม ศัพท์ สยฺญาชฺตก เข้กับ สฺสูโม ๆ วิเสสน ของ มาณโว ๆ กิตฺติ สยฺสวสฺสฺเทสิโก กิตฺติ วิกตฺติ
ตดา ใน อโหสิ ฯ

เอกทิวสํ กาลสฺตฺตฺมี ใน อาห โส วิเสสน ของ มาณโว ๆ สยกตดา ใน อาห ๆ อาชยาตบท กตฺตฺ
วจาก ปิตฺรํ อวฺตฺตกมฺม ใน อุปฺสงฺกมิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาห ตาต อาลปน อหํ สยกตดา
ใน อิจฺฉามิ ๆ อาชยาตบท กตฺตฺวาจก พาราณสี สมฺปาปฺณียกมฺม ใน คนฺตฺวา ๆ
ปุพฺพกาลกิริยา ใน สขฺฉายิตฺตุ มนฺเต อวฺตฺตกมฺม ใน สขฺฉายิตฺตุ ๆ ตุมตฺถสมฺปทาน ใน อิจฺฉามิ อิติ ศัพท์
ท อาการ ใน อาห ฯ

อถ กาลสฺตฺตฺมี ใน อาห ปิตา สยกตดา ใน อาห ๆ อาชยาตบท กตฺตฺวาจก นํ วิเสสน ของ
มาณวํ ๆ อกฺกิตกมฺม ใน อาห ตาต อาลปน เตนฺหิ ศัพท์ วิกตฺติปฺฏิรูปก นาม ศัพท์ สยฺญาชฺตก เข้กับ
อสฺสุโก ๆ วิเสสน ของ พราหมณ์ ๆ สยกตดา ใน โหติ ๆ อาชยาตบท กตฺตฺวาจก มม สามีสมนฺพฺนฺธ
ใน สหายโก ๆ วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ ตวํ สยกตดา ใน อธิยสฺส
สน ของ พราหมณฺส
ใน อธิยสฺส
ใน อธิยสฺส
อาชยาตบท กตฺตฺวาจก สานฺธุ ลิงฺคคฺค
ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปตฺวา อนฺปุ
พฺเพน ตติยาวิเสสน ใน ปตฺวา พาราณสี อวฺตฺตกมฺม ใน ปตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อุปฺสงฺกมิตฺวา ตํ
วิเสสน ของ พราหมณฺส
ตดา ใน ปหิต- ปหิตภาวํ อวฺตฺตกมฺม ใน อาจิกฺขิ ฯ

อถ กาลสฺตฺตฺมี ใน อารภิ โส วิเสสน ของ พราหมณ์ ๆ สยกตดา ใน อารภิ ๆ อาชยาตบท กตฺตฺ
วจาก นํ วิเสสน ของ มาณวํ ๆ อกฺกิตกมฺม ใน วาเจตฺตุ อหํ วิเสสน ของ มาณโว ๆ สยกตดา ใน โหติ
ๆ อาชยาตบท กตฺตฺวาจก สหายกสฺสฺส สามีสมนฺพฺนฺธ ใน ปฺตุโต เม สามีสมนฺพฺนฺธ ใน สหายกสฺสฺส ปฺตุ
โต วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพท์ สรฺูป ใน จินฺตเนน ๆ กรณ ใน สมฺปฏฺิจฺฉิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน

อารภี ปฏิบัติปัสสทุทธรถั วิเสสน ของ มาณวั ภททเกน วิเสสน ของ ทิวเสน ๑ ตติยาวิเสสน ใน วา
เจตุ มนเต อวุตตกมม ใน วาเจตุ ๑ ตุมตตสมปทาน ใน อารภี ๑

โส วิเสสน ของ มาณโว ๑ สยกตฺตา ใน ปสฺสติ และ โน ปสฺสติ โน ศัพฺท ปฏฺิเสธ ใน ปสฺส
ติ ๑ กิริยาสองบท อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ลหุ กิริยาวิเสสน ใน คณฺหนโต พหุ กิริยาวิเสสน ใน คณฺห
นโต คหิตคฺคหิตั วิเสสน ของ มนฺต ๑ อวุตตกมม ใน ธาเรนโต สุวณฺณภาชเน อาธาร ใน ปกฺขิตฺต-
ปกฺขิตฺตสีหเตลล อุปมาลึงคตฺถ อิว ศัพฺท อุปมาโชตก เข้ากัป สุวณฺณภาชเน ปกฺขิตฺตสีหเตลล อวินสฺสมานั วิกติก
มม ใน กตฺวา ๑ กิริยาวิเสสน ใน ธาเรนโต คณฺหนโต สองบท กัตี ธาเรนโต กัตี อพฺภนฺตรกิริยา ของ
มาณโว จ สามศัพฺท ปทสมฺจฺยตฺถ เข้ากัป ลหุ คณฺหนโต พหุ คณฺหนโต และ คหิตคฺคหิตั สุวณ
ณภาชเน ปกฺขิตฺตสีหเตลลมิว อวินสฺสมานั ธาเรนโต

เอว ศัพฺท อวธารณ เข้ากัป จิรสฺส น ศัพฺท ปฏฺิเสธ ใน จิรสฺส ๑ สมปทาน ใน อคฺคณฺหิต
วา อจฺริยสฺส สามีสมฺพนฺธ ใน มุขโต ๑ อปาทาน ใน อคฺคณฺหิตพพ ๑ กัตี สพฺพ กัตี วิเสสน ของ
ง มนฺต ๑ อวุตตกมม ใน อคฺคณฺหิตวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน กโรนโต สขฺฌายั อวุตตกมม ใน กโร
นโต ๑ อพฺภนฺตรกิริยา ของ มาณโว อตฺตโน ฉฺฉอนภิตกตฺตา ใน อคฺคหิต- อคฺคหิตสีปฺปสฺส ส
ามีสมฺพนฺธ ใน อาทิมชฺฉณั เอว ศัพฺท อวธารณ เข้ากัป อาทิมชฺฉณั ๑ อวุตตกมม ใน ปสฺสติ ปรีโยสานั
อวุตตกมม ใน ปสฺสติ ๑

โส วิเสสน ของ มาณโว ๑ สยกตฺตา ใน ปุจฺฉิ ๑ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก อจฺริยั
อวุตตกมม ใน อุปสงฺกมิตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วตฺวา อหิ สยกตฺตา ใน ปสฺสามิ และ โน
ปสฺสามิ โน ศัพฺท ปฏฺิเสธ ใน ปสฺสามิ ๑ กิริยาสองบท อาขยาตบท กตฺตฺวาจก อิมสฺส วิเสสน ของ
สีปฺปสฺส ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน อาทิมชฺฉณั เอว ศัพฺท อวธารณ เข้ากัป อาทิมชฺฉณั ๑ อวุตตกมม ใน ปสฺส
ามิ ปรีโยสานั อวุตตกมม ใน ปสฺสามิ อิติ ศัพฺท อาการ ใน วตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปุจฺฉิตฺวา ตาต
อาลปน ปี ศัพฺท อเปกฺขตฺถ เข้ากัป อหิ ๑ สยกตฺตา ใน น ปสฺสามิ น ศัพฺท ปฏฺิเสธ ใน ปสฺสามิ ๑ อาข
ยาตบท กตฺตฺวาจก อิติ ศัพฺท สรฺูป ใน วจเน ๑ ลกฺขณ ใน วุตเต อจฺริเยน อนภิตกตฺตา ใน วุตเต
๑ ลกฺขณกิริยา

อด วิเสสน ของ ภาเว ๆ ลกฺขณ ใน สนฺเต ๆ ลกฺขณกิริยา อาจริย อาลปน โโก สยกตฺตา ใน
ชานาติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ปริโยสํ อวุตฺตกมฺม ใน ชานาติ อิติ ๆ ศัพท์ อาการ ใน ปุจฺฉิตฺวา
ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อุปฺสงฺกมิตฺวา ตาต อาลปน อิเม วิเสสน ของ อิสฺโย ๆ สยกตฺตา ใน วิหรนฺติ
ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อีสฺปิเตเน วิสยาราร ใน วิหรนฺติ เต วิเสสน ของ อีสฺโย ๆ สยกตฺตา ใน ชา
นยฺยํ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ตฺวํ สยกตฺตา ใน ปุจฺฉสฺสุ ๆ อาขยาตบถ

กตฺตฺวาจก เตสํ วิเสสน ของ อีสฺนํ ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน สนฺตีกํ ๆ สมฺปาปฺณียกมฺม ใน อุปฺสงฺกมิตฺวา ๆ
ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปุจฺฉสฺสุ อิติ ศัพท์ สรูป ใน วจเน ๆ ลกฺขณ ใน วุตฺเต อาจริเยน
อนภิตกตฺตา ใน วุตฺเต ๆ ลกฺขณกิริยา ปจฺเจกพฺพฺธา อวุตฺตกมฺม ใน อุปฺสงฺกมิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา
ใน ปุจฺฉิ กิร ศัพท์ อนฺตฺสวณฺตฺถ ตฺมฺเห สยกตฺตา ใน ชานาติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ปริโยสํ
อวุตฺตกมฺม ใน ชานาติ อิติ ศัพท์ อาการ ใน ปุจฺฉิ ฯ

ปจฺเจกพฺพฺธา สยกตฺตา ใน อหํสฺสุ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อาม ศัพท์ สมฺปฺฏิจฺฉนฺตฺถ
มยฺ สยกตฺตา ใน ชานาม ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อิติ ศัพท์ อาการ ใน อหํสฺสุ ฯ มาณโว สยกต
ตา ใน อาท ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก เตเนหิ ศัพท์ วิภตฺติปฺฏิรูปก ตฺมฺเห สยกตฺตา ใน อากิจฺขถ ๆ
อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก เม สมฺปทาน ใน อากิจฺขถ อิติ ศัพท์ อาการ ใน อาท ฯ ปจฺเจกพฺพฺธา ส
ยกตฺตา ใน อหํสฺสุ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก มยฺ สยกตฺตา ใน น อากิจฺขาม น ศัพท์ ปฺฏิเสธ ใน
อากิจฺขาม ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อปฺพพฺชิตฺสฺส วิเสสน ของ ปุคฺคฺลสฺส ๆ สมฺปทาน ใน อากิจฺขาม
สเจ ศัพท์ ปริกฺปฺตฺถ อตฺถิ สยกตฺตา ใน อตฺถิ ๆ อาขยาตบถ
กตฺตฺวาจก เต สมฺปทาน ใน อตฺถิ ปริโยสํเนน กรณ ใน อตฺถิ ตฺวํ สยกตฺตา ใน ปพฺพชสฺสุ ๆ อา
ขยาตบถ กตฺตฺวาจก อิติ ศัพท์ อาการ ใน อหํสฺสุ ฯ

โส วิเสสน ของ มาณโว ๆ สยกตฺตา ใน ปพฺพชิ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก สาธุ ลิงฺคตฺถ อิติ
ศัพท์ อาการ ใน สมฺปฺฏิจฺฉิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปพฺพชิ เตสํ วิเสสน ของ ปจฺเจกพฺพฺธานํ ๆ สามีส
มฺพนฺธ ใน สนฺตฺเถ ๆ วิสยาราร ใน ปพฺพชิ ฯ

อด กาลสฺตฺตฺมึ ใน อากิจฺชีสฺสุ เต วิเสสน ของ ปจฺเจกพฺพฺธา ๆ สยกตฺตา ใน อากิจฺชีสฺสุ ๆ อา
ขยาตบถ กตฺตฺวาจก อสฺส วิเสสน ของ มาณวสฺส ๆ สมฺปทาน ใน อากิจฺชีสฺสุ ตฺวํ สยกตฺตา ใน สิกฺขสฺสุ

ๆ อาชญาตบท กตตุวจาก อิหํ วิเสสน ของ วตตํ ๆ อวุตตกมม ใน ลิกขสสุ ดาว ศัพทํ กิริยาวิเสสน ใน ลิกขสสุ อิติ ศัพทํ อาการ ใน วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อากขีสุ เต อนภิตกตฺตา ใน นิวาเสตพฺพํ ๆ กิตบท ภาววจาก เอวํ ศัพทํ กิริยาวิเสสน ใน นิวาเสตพฺพํ เต อนภิตกตฺตา ใน ปารุปีตพฺพํ ๆ กิตบท ภาววจาก เอวํ ศัพทํ กิริยาวิเสสน ใน ปารุปีตพฺพํ อิติ ศัพทํ สรูป ใน อาทินา นเยน อาทินา วิเสสน ของ นเยน ๆ ตติยาวิเสสน ใน อากขีสุ อภิสมาจาริกวตตํ อวุตตกมม ใน อากขีสุ ฯ

โส วิเสสน ของ มาณโว ๆ สยกตฺตา ใน อโหสิ ฯ อาชญาตบท กตตุวจาก ตตถ วิเสสนของ อภิสมาจาริกวตฺเต ๆ อาธาร ใน ลิกขนโต ๆ อพฺพนตรกิริยา ของ มาณโว อุปนีสสยสมฺปนฺนตฺตาเหตุ ใน อภิสมฺพฺพชฺฉิตฺวา เอว ศัพทํ อวธารณ เข้ากัปป จิรสฺส น ศัพทํ ปฏิเสธ ใน จิรสฺส ๆ สมฺปทาน ใน อภิสมฺพฺพชฺฉิตฺวา ปจฺเจกสมฺโพธิ์ อวุตตกมม ใน อภิสมฺพฺพชฺฉิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปากโฏ สกลพาราณสีนคเร วิสยธาร ใน ปากโฏ คคนตเล อาธาร ใน ปุณฺณ- ปุณฺณจนฺโท อุปมาถึงคตฺถวีย ศัพทํ อุปมาไซตก เข้ากัปป คคนตเล ปุณฺณจนฺโท ปากโฏ วิเสสน ของ มาณโว ลากคฺคยสคฺคปฺตโต วิกติกตฺตา ใน อโหสิ ฯ

โส วิเสสน ของ สุตฺติมปจฺเจกพฺพุโร ฯ สยกตฺตา ใน ปรินิพฺพายี ฯ อาชญาตบท กตตุวจาก อปฺปายุกสํวตฺตนิคฺคสฺส วิเสสน ของ กมฺมสฺส ๆ ภาวาทิสมฺพนฺธ ใน กตตุวๆ เหตุ ใน ปรินิพฺพายี เอว ศัพทํ อวธารณ เข้ากัปป จิรสฺส น ศัพทํ ปฏิเสธ ใน จิรสฺส ๆ สมฺปทาน ใน ปรินิพฺพายี ฯ

อด กาลสคฺคตฺตมึ ใน ปตฺติจฺจาเปสฺสุ ปจฺเจกพฺพุธา กิตฺติ มหาชน กิตฺติ เหตุกตฺตา ใน ปตฺติจฺจาเปสฺสุ ๆอาชญาตบท เหตุกตตุวจาก อสฺส วิเสสน ของ สุตฺติมปจฺเจกพฺพุโรสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน สรีริกัจจํ จ สองศัพทํ ปทสมฺมจฺจยตฺถ เข้ากัปป ปจฺเจกพฺพุธา และ มหาชน สรีริกัจจํ อวุตตกมม ใน กตฺวา ๆปุพฺพกาลกิริยา ใน คเหตุวา ธาตุโย อวุตตกมม ใน คเหตุวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปตฺติจฺจาเปสฺสุ นครทฺวาเร สมฺปธาร ใน ปตฺติจฺจาเปสฺสุ ญฺปิ การิตกมม ใน ปตฺติจฺจาเปสฺสุ ฯ

ปี ศัพทํ อเปกฺขตฺถ เข้ากัปป สงฺโข ฯ สยญาวิเสสน ของ พฺราหฺมโณ ฯ สยกตฺตา ใน ปุจฺฉิ ฯ อาชญาตบท กตตุวจาก ปุตฺโต สยกตฺตา ใน คโตๆ กิตบท กตตุวจาก เม สามีสมฺพนฺธ ใน ปุตฺโต จิรํ กิริยาวิเสสน ใน คโต อหํ สยกตฺตา ใน ชานิสฺสสามิ ฯ อาชญาตบท กตตุวจาก ปวตฺตี อวุตตกมม ใน ชานิสฺสสามิ อสฺส วิเสสน ของ ปุตฺตสฺส ๆ ภาวาทิสมฺพนฺธ ใน ปวตฺตี อิติ ศัพทํ อาการ ใน จินฺเตตฺวา ๆ ปุพฺพกา

ลภิกขัย ใน นิคมิตฺวา ตํ วิเสสน ของ ปุคฺคํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน ทฏฺฐ- ทฏฺฐกาโม วิกตฺติคฺคตา ใน หุคฺคา ๆ
สมานกาลภิกขัย ใน นิคมิตฺวา ตกฺกสิลโต อปาทาน ใน นิคมิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลภิกขัย ใน ปคฺคา อนุ
ปุพฺเพน ตติยาวิเสสน ใน ปคฺคา พาราณสี อวุตฺตกมฺม ใน ปคฺคา ๆ ปุพฺพกาลภิกขัย ใน ทิสฺวา สนฺนิปตฺติํ วิ
เสสน ของ มหาชนกายํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน ทิสฺวา ๆ ปุพฺพกาลภิกขัยใน จินฺเตคฺคา อิมํสุ วิเสสน ของ ชเน
สุ ๆ นิทฺธารณ ใน เอโกปี ชโน ปี ศัพฺทํ อเปกฺขตฺถ เจ้ากัปฺ เอโก ๆ วิเสสน ของ ชโน ๆ นิทฺธารณีย แ
ละ สยกคฺคา ใน ชานิสฺสติ ๆ อาขยาตบท กตฺตุวาทฺจ อทฺธา ภิกขัยวิเสสน ใน ชานิสฺสติ เม สามีสมฺพนฺธ
ใน ปุคฺคตฺสส ๆ ภาวาทิสมฺพนฺธ ใน ปวตฺตี ๆ อวุตฺตกมฺม ใน ชานิสฺสติ อิติ ศัพฺทํ อาการ ใน จินฺเต
คฺคา ๆ ปุพฺพกาลภิกขัย ใน อุตฺตงฺกมิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลภิกขัย ใน ปุจฺฉิ นาม ศัพฺทํ สลฺลาชิตฺถ เจ้ากัปฺ
สุสิโม ๆ วิเสสน ของ มาณโว ๆ

สยกคฺคา ใน อาคมิ ๆ อาขยาตบท กตฺตุวาทฺจ อธิ วิเสสน ของ จาเน ๆ อาธาร ใน อาคมิ ตุมฺเห สยก
คฺคา ใน ชานาถ ๆ อาขยาตบท กตฺตุวาทฺจ อปี นุ สองศัพฺทํ ปุจฺฉนตฺถ ตสฺส วิเสสน ของ มาณวสฺส
ๆ ภาวาทิสมฺพนฺธ ใน ปวตฺตี ๆ อวุตฺตกมฺม ใน ชานาถ อิติ ศัพฺทํ อาการ ใน ปุจฺฉิ ๕

มหาชโน สยกคฺคา ใน อาห ๆ อาขยาตบท กตฺตุวาทฺจ พฺราหฺมณ อาลปน อาม ศัพฺทํ สมป
ภูจฺฉนตฺถ มยํ สยกคฺคา ใน ชานาม ๆ อาขยาตบท กตฺตุวาทฺจ มาณโว สยกคฺคา ใน
ปรินิพฺพายิ ๆ อาขยาตบท กตฺตุวาทฺจ นาม ศัพฺทํ สลฺลาชิตฺถ เจ้ากัปฺ อสฺกสฺส ๆ วิเสสน ของ พฺราห
มณสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน สนฺติเก ๆ วิสยาธาร ใน สขฺฌายิตฺวา ตโย วิเสสน ของ เวเท ๆ อวุตฺตกม
ม ใน สขฺฌายิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลภิกขัย ใน ปพฺพชิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลภิกขัย ใน สจฺฉิกคฺคา ขปฺจเจกโพธิ์ อวุต
ตกมฺม ใน สจฺฉิกคฺคา ๆ ปุพฺพกาลภิกขัย ใน ปรินิพฺพายิ อยํ วิเสสน ของ ภูโป ๆ อวุตฺตกมฺม ใน ปตฺติจฺจา
ปีโต อมฺเหติ อนภิตฺถคคฺคา ใน ปตฺติจฺจาปีโต ๆ กิตฺบท เหตุกมฺมวาทฺจ อสฺส วิเสสน ของ ปจฺเจกพฺพุ
ธสฺส ๆ สมปทาน ใน ปตฺติจฺจาปีโต อิติ ศัพฺทํ อาการ ใน อาห ๕

โส วิเสสน ของ พฺราหฺมโณ ๆ สยกคฺคา ใน ปกฺกามิ ๆ อาขยาตบท กตฺตุวาทฺจ ภูมึ
อวุตฺตกมฺม ใน ปหฺริคฺคา หตฺถเนน กรณ ใน ปหฺริคฺคา ๆ ปุพฺพกาลภิกขัย ใน โรทิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลภิกขัย
ใน กนฺทิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลภิกขัย ใน คนฺคฺคา เจตฺตยฺกณฺณ สมปฺปาปฺณียกมฺม ใน คนฺคฺคา ๆ ปุพฺพกาลภิกขัย
๕ ใน อุทฺธริคฺคา ตินานิ อวุตฺตกมฺม ใน อุทฺธริคฺคา ๆ ปุพฺพกาลภิกขัย ใน อาหฺริคฺคา อุตฺตรสาฎฺถเนนกรณ ใน

อาหาริตวา วาลุกํ อวุตตกมฺม ใน อาหาริตวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อากิริตวา เจตियงฺคณเ อาธาร ใน อากิริตวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปริปฺโผสิตวา กมณฺทลฺลทฺทเกน กรณ ใน ปริปฺโผสิตวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน กตฺวา วนฺปุเปฺติ กรณ ใน กตฺวา ปุชฺชํ อวุตตกมฺม ใน กตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา

ใน อาโรเปตฺวา สาธุเกน กรณ ใน อาโรเปตฺวา ปตํ อวุตตกมฺม ใน อาโรเปตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน พนฺธิตฺวา ฐุปฺสส สามีสมฺพนฺธ ใน อุปริ ๆ อาธาร ใน พนฺธิตฺวา อดฺตโน สามีสมฺพนฺธ ใน ฉตฺตํ ๆ อวุตตกมฺม ใน พนฺธิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปกฺกามิ (อิตฺติ สํพทฺ) อาการ ใน อาหาริ ๆ

(แก้ง) สดฺดา สยกตฺตา ใน อาหิ ๆ อาขุยาตบฺท กตฺตุวาจก อิทํ วิเสสน ของ อตีตํ ๆ อวุตตกมฺม ใน อาหาริตฺวา ๆ ปริโยสานกาลกิริยา ใน วตฺวา ภิกฺขเว อาลปนฺ ตทา กาลสฺตตฺมึ ใน อโหสิ อหํ สยกตฺตา ใน อโหสิ ๆ อาขุยาตบฺท กตฺตุวาจก สงฺโฆ สลฺยาวิเสสน ของ พฺราหมโณ ๆ วิกตฺติกตฺตา ใน อโหสิ ติณฺยานิ วุตตกมฺม ใน อุทฺธฺวานิ มยา อนภฺทิตกตฺตา ใน อุทฺธฺวานิ ๆ กิตบฺท กมฺมวาจก สฺสิมสฺส สลฺยาวิเสสน ของ ปจฺเจกพฺุทฺธสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน เจตियงฺคณเ ๆ ภินฺนาธาร ใน ติณฺยานิ ชนา สยกตฺตา ใน กริสิ ๆ อาขุยาตบฺท กตฺตุวาจก ตสฺส วิเสสน ของ กมฺมสฺส เม สามีสมฺพนฺธ ใน กมฺมสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน นิสฺสนฺแทน ๆ กรณ ใน กริสิ อฏฺโฆชนมคฺคํ อวุตตกมฺม ใน กตฺวา วิทฺตชาณฺณกฺกํ วิกตฺติกมฺม ใน กตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน กริสิ สฺพุทฺธํ กิตฺติ สมตฺถํ กิตฺติ วิกตฺติกมฺม ใน กริสิ วาลุกา วุตตกมฺม ใน โอภิณฺณานิ มยา อนภฺทิตกตฺตา ใน โอภิณฺณานิ ๆ กิตบฺท กมฺมวาจก ตตฺถ วิเสสน ของ เจตियงฺคณเ ๆ อาธาร โอภิณฺณานิ ชนา สยกตฺตา ใน โอภิริสิ ๆ อาขุยาตบฺท กตฺตุวาจก ตตฺถ วิเสสน ของ กมฺมสฺส เม สามีสมฺพนฺธ ใน กมฺมสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน นิสฺสนฺแทน ๆ กรณ ใน โอภิริสิ อฏฺโฆชนมคฺเค อาธาร ใน โอภิริสิ วาลุกํ

อวุตตกมฺม ใน โอภิริสิ ปุชา วุตตกมฺม ใน กตา มยา อนภฺทิตกตฺตา ใน กตา ๆ กิตบฺท กมฺมวาจก ตตฺถ วิเสสน ของ เจตियงฺคณเ ๆ อาธาร ใน กตา วนฺกุสฺสมฺเหติ กรณ ใน ปุชา นานาวณฺณานิ วิเสสน ของ ปุปฺผานิ ๆ วุตตกมฺม ใน โอภิณฺณานิ ชเนติ อนภฺทิตกตฺตา ใน โอภิณฺณานิ ๆ กิตบฺท กมฺมวาจก ตสฺส วิเสสน ของ กมฺมสฺส เม สามีสมฺพนฺธ ใน กมฺมสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน นิสฺสนฺแทน ๆ กรณ ใน โอภิณฺณานิ อฏฺโฆชนมคฺเค อาธาร ใน โภิณฺณานิ อุทฺกํ สยกตฺตา ใน สลฺยจฺจนฺนํ ๆ กิตบฺท กตฺตุวาจก เอกโยชนฺภูจฺจเน ภินฺนาธาร ใน คจฺกาย ๆ ภินฺนาธาร ใน อุทฺกํ ปลฺยจฺจวณฺณเหติ วิเสสน ของ ปทฺเมหิ ๆ กรณ ใน ส

ณณัน ภูมิ วุตตกมม ใน ปริปิโสดา ๆ กิตบถ กมฺมวาก มยา อนภิตกตฺตา ใน ปริปิโสดา ตตฺถ
วิเสสน ของ เจตียฺจนฺเณ ๆ อาธาร ใน ปริปิโสดา กมณฺทลทฺเถน กรณ ใน ปริปิโสดา โปกฺขรวสฺสํ สยก
ตฺตา ใน วสฺสี ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ตสฺส วิเสสน ของ กมฺมสฺส เม สามีสมฺพนฺธ ใน กมฺมสฺส ๆ ส
สามีสมฺพนฺธ ใน นิสฺสนฺเทน ๆ กรณ ใน วสฺสี เวสาลียฺ อาธาร ใน วสฺสี ปตภา กวตฺตกมฺม ใน อโรปีตา
ๆ กิตบถ กมฺมวาก มยา อนภิตกตฺตา ใน อโรปีตา ฉตฺตํ วุตฺตกมฺม ใน พทฺธํ มยา อนภิตกตฺตา ใน
พทฺธํ ๆ กิตบถ กมฺมวาก ตตฺถ วิเสสน ของ เจตียฺเณ ๆ อุปฺปเลตฺติกาธาร ใน อโรปีตา และ พทฺธํ จ
สองศัพฺท วากฺยสมฺมจฺยตฺถ เข้กับ

มยา ปตภา อโรปีตา และ ฉตฺตํ พทฺธํ สกฺลจกฺวาพคพฺภํ สยกตฺตา ใน ชาตํ ๆ กิตบถ
กตฺตฺวาจก ตสฺส วิเสสน ของ กมฺมสฺส เม สามีสมฺพนฺธ ใน กมฺมสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน นิสฺสนฺเทน ๆ
กรณ ใน ชาตํ อภินฺนุจฺจวนา อปาทาน ใน ยาว ๆ กิริยาวิเสสน ใน ชาตํ ธชปตภาจฉตฺตาติฉตฺตาทีหิ วิเสสน
ของ อลงฺกาเรหิ ๆ กรณ ใน เอกุสฺสวํ ๆ อุปฺมาวิกตฺติกตฺตา ใน ชาตํ วิย ศัพฺทํ อุปฺมาไซตฺก เข้กับ เอกุสฺ
สวํ ภิกฺขเว อาลปนฺ เอโส วิเสสน ของ ปุชฺชาสกฺกาโร ๆ สยกตฺตา ใน นิพฺพตฺโต กิริยาสองบถ ๆ กิ
ตบถ กตฺตฺวาจก อิติ ศัพฺทํ ปการตฺถ โข ศัพฺทํ วจนาลงฺการ เอว ศัพฺทํ อวธารณ เข้กับ น ๆ สองศัพ
ทํ ปฏฺิเสธนฺตฺถ มยฺหํ สมฺปทาน ใน นิพฺพตฺโต กิริยาสองบถ พุทฺธานุภาเวน กิตฺติ นาคเทวพุทฺหมานุภาเวน กิตฺติ
กรณ ใน นิพฺพตฺโต กิริยาสองบถ

ปน ศัพฺทํ วิเสสไซตฺก ปุชฺชาสกฺกาโร สยกตฺตา ใน นิพฺพตฺโต ๆ กิตบถ กตฺตฺวาจก อตีเต กา
ลสฺตตฺตมฺมิ ใน นิพฺพตฺโต อปฺปมตฺตคปริจฺจาคานุภาเวน กรณ ใน นิพฺพตฺโต อิติ ศัพฺทํ อาการ ใน วตฺวา ๆ
ปุพฺพกาลกิริยา ใน เทเสนฺโต ธมฺมํ อวุตฺตกมฺม ใน เทเสนฺโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ สตฺถา อิมํ
วิเสสน ของ คาลํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน อาห

เจ ศัพฺทํ ปริกฺปฺปตฺถ ปุคฺคโล สยกตฺตา ใน ปสฺเสยฺ ๆ อาขยาตบถ
กตฺตฺวาจก มตฺตาสฺสุขปริจฺจาคา เหตุ ใน ปสฺเสยฺ วิปฺปลํ วิเสสน ของ สุขํ
ๆ อวุตฺตกมฺม ใน ปสฺเสยฺ ธีโร สยกตฺตา ใน จเชยฺ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ม
ตฺตาสฺสุขํ อวุตฺตกมฺม ใน จเชยฺ วิปฺปลํ วิเสสน ของ สุขํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน สมฺปสฺสํ
ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ ธีโร อิติ ศัพฺทํ สฺรูป ใน อิมํ คาลํ ๆ

ตตุถ วิเสสน ของ ปเทสุ ๆ นิทธารณ ใน คาถาปาทสส มตฺตาสุขปริจฺจาคา สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สฺรูป ใน คาถาปาทสส ๆ นิทธารณีย และ สามีสมฺพนุช ใน อตฺโถ ปมาณยุตฺตํ

บทว่า มตฺตาสุขปริจฺจาคา ใน อรรถถา ท่านอธิบายว่า ตสฺส ปริจฺจาเคน การที่ท่านอธิบายเช่นนี้ เพื่อบ่งถึง สฺมา วิภคฺติใน คำว่า มตฺตาสุขปริจฺจาคา ลงในอรรถดฺติยาวิภคฺติเหมือนคำว่า สทฺตถา ที่แปลว่า ด้วยมือของตน แม้ในคัมภีร์ศัพท์นิตฺยปริกรณฺ์ สุตตมาลา อธิบายสูตร ๕๕๕ ก็กล่าววว่า ปณฺจมีวิภคฺติ หิ กตฺถจฺจ ตติบาย สมานตฺตวา มตฺตาสุขปริจฺจาคาติ เอกุถ วิย. อปฺปมตฺติกตสฺส สฺขสฺส ปริจฺจา เคนาติ อตฺโถ. หากถือเอาตามมถฺนี้ บทว่า มตฺตาสุขปริจฺจาคา ในพระคาถานี้ จะสัมพันธ์เป็นกรณ ในบทว่า ปสฺเส ก็ได้.

วิเสสน ของ ปริตฺตสฺขํ ๆ วุตฺตกมฺม ใน วุจฺจติ ภควตา อนภฺหิตกตฺตา ใน วุจฺจติ ๆ อาขยาตบทกมฺมว จาก มตฺตาสฺขํ สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาการ ใน วุจฺจติ ตสฺส วิเสสน ของ มตฺตาสุขสฺส ๆจฺญจฺจกมฺม ใน ปริจฺจาเคน ๆ เหตุ ใน ปสฺเส อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงคตฺถ ฯ

อุพาริ วิเสสน ของ สฺขํ ๆ กิตฺตี นิพฺพานสฺขํ กิตฺตี วุตฺตกมฺม ใน วุจฺจติ ภควตา อนภฺหิตกตฺตา ใน วุจฺจติ ๆ อาขยาตบท กมฺมวจาก วิปฺปลํ สฺขํ สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาการ ใน วุจฺจติ อุพาริ สฺขํ วิวริย ใน นิพฺพานสฺขํ ๆ วิวรณ เจ ศัพท์ ปริกปฺปตฺถ ปุคฺคโล สยกตฺตา ใน ปสฺเสยฺย ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจาก ตํ กิตฺตี วิปฺปลํ กิตฺตี วิเสสน ของ สฺขํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน ปสฺเสยฺย อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงคตฺถ ฯ

อิหิ วิเสสน ของ อตฺถรูป ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจาก วุตฺตํ วิภคฺติกตฺตา ใน โหติ หิ ศัพท์ วากฺยารมฺภ นาม ศัพท์ สลฺยาไซตฺก เข้ากับ มตฺตาสฺขํ ๆ สยกตฺตา ใน อุปฺปชฺชติ ๆ อาขยา ตบท กตฺตฺวาจาก เอกํ วิเสสน ของ โภชนปาทิ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน สชฺชาเปตฺวา ๆ

ปุพฺพกาลกิริยา ใน ภูณฺชนตฺสส ๆ วิเสสน ของ ปุคฺคตฺสส ๆ สมฺปทาน ใน อุปฺปชฺชติ ปน ศัพท์ วิเสส โชตฺก นาม ศัพท์ สลฺยาไซตฺก เข้ากับ นิพฺพานสฺขํ ๆ สยกตฺตา ใน นิพฺพตฺตติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจาก ตํ วิเสสน ของ มตฺตาสฺขํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน ปริจฺจชิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน กโรณตฺสส และ เทนตฺสส อุปฺปสฺถํ อวุตฺตกมฺม ใน กโรณตฺสส ทานํ อวุตฺตกมฺม ใน เทนตฺสส กโรณตฺสส กิตฺตี เทนตฺสส กิตฺตี วิเส สน ของ ปุคฺคตฺสส ๆ สมฺปทาน ใน นิพฺพตฺตติ วา สองศัพท์ ปทวิกปฺปตฺถ เข้ากับ ตํ ปริจฺจชิตฺวา อุปฺปสฺถํ

กิโรนตสฺส และ ทานํ เทนตสฺส วิปฺลํ กิ์ดี อูพาริ์ กิ์ดี วิเสสน ของ นิพพานสุํ วิปฺลํ วิวริย ใน อูพาริ์ ๆ วิ
วรรณ สเจ ศัพทํ ปริกปฺตถ ปฺคฺคฺโล สยกตฺตา ใน ปสฺสตี ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ตสฺมา เหตุ ใน ปสฺสตี เ
อวํ ศัพทํ กิริยาวิเสสน ใน ปสฺสตี ตสฺส วิเสสน ของ มตฺตาสุขสฺส ๆ ญฺจิมม ใน ปริจจาคา ๆ เหตุ ใน
ปสฺสตี วิปฺลํ วิเสสน ของ สุํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน ปสฺสตี ปณฺทิตฺโต สยกตฺตา ใน จเชยฺย ๆ อาขยาตบ
ท กตฺตฺวาจก อถ วิเสสน ของ ภาเว ๆ ลกฺขณ ใน สนฺเต ๆ ลกฺขณกิริยา เอตํ กิ์ดี วิปฺลํ กิ์ดี วิเสส
น ของ สุํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน ปสฺสนฺโต สมมา

กิริยาวิเสสน ใน ปสฺสนฺโต ๆ วิเสสน ของ ปณฺทิตฺโต ตํ วิเสสน ของ มตฺตาสุํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน
จเชยฺย อิติ ศัพทํ สรูป ใน อิทํ อตฺตฺรูปํ ฯ

เทสนาวसाने กालस्तฺตฺมี ใน ปาปฺณิสฺสุ พหุ วิเสสน ของ ชนา ๆ สยกตฺตา ใน
ปาปฺณิสฺสุ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก โสตาปฺตฺติผลาทีนิ วิเสสน ของ อริยผลานิ ๆ อวุตฺตกมฺม
ใน ปาปฺณิสฺสุ อิติ ศัพทํ สมานนํ ฯ (จบเก็ง)

อตุคฺโนปฺพุพกมฺมวตฺถุ สยกตฺตา ใน นิฏฺจิตํ ๆ

กิตฺตบท กตฺตฺวาจก ฯ

กุกกุณฺฑชขาทิกา วคฺถ

กุกกุณฺฑชขาทิกาวคฺถ วคฺถกมฺม ใน วุจฺเจเต

มยา อนภิตฺตกตฺตา ใน วุจฺเจเต ๆ อาขุยาตบพท กมฺมวาทก ฯ

.....

สตฺถา สยกตฺตา ใน กเถสิ ฯ อาขุยาตบพท กตฺตฺวาทก **ปรทุกฺขุปธานเน** สรูป ใน อิติ
ฯ ศัพท์ อาทฺยตฺถ ใน อิมํ ฐมฺมเทสนํ อิมํ วิเสสน ของ ฐมฺมเทสนํ ๆ อวคฺถกมฺม ใน กเถสิ เขตฺวเน วิสย
ธาร ใน วิหรนฺโต ฯ อพฺภนฺตรกิริยา ของ สตฺถา เอกํ ก็ดี กุกกุณฺฑชขาทิกํ ก็ดี วิเสสน ของ กุมาริกํ ฯ
อวคฺถกมฺม ใน อารพฺภ ฯ สมานกาลกิริยา ใน กเถสิ ฯ

กิริ ศัพท์ อนุสฺสวณฺตฺถ นาม ศัพท์ สลฺลวไซตฺก เข้ากับ ปณฺฑิตฺตํ ฯ ก็ดี เอกํ ก็ดี วิเสสน ของ
คาโม ฯ สยกตฺตา ใน อตฺถิ ฯ อาขุยาตบพท กตฺตฺวาทก สวตฺถิยา สามีสมฺพนฺธ ใน อวิทฺฐเร ฯ อาธา
ร ใน อตฺถิ เอกํ วิเสสน ของ เกวณฺโณ ฯ สยกตฺตา ใน วสติ ฯ อาขุยาตบพท กตฺตฺวาทก ตตฺถ วิเสสน
ของ คาเม ฯ อาธาร ใน วสติ ฯ

โส วิเสสน ของ เกวณฺโณ ฯ สยกตฺตา ใน อทาสิ ฯ อาขุยาตบพท กตฺตฺวาทก สวตฺถิ
สมฺปาปฺณียกมฺม ใน คจฺจนฺโต ฯ อพฺภนฺตรกิริยา ของ เกวณฺโณ อจิรวตฺตีเร อาธาร ใน ทิสฺวา
กจฺจปณฺฑานิ อวคฺถกมฺม ใน ทิสฺวา ฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาทาย ตานิ วิเสสน ของ กจฺจปณฺฑานิ
ฯ อวคฺถกมฺม ใน อาทาย ฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน คนฺตฺวา สวตฺถิ สมฺปาปฺณียกมฺม ใน คนฺตฺวา ฯ ปุพ
พกาลกิริยา ใน ปจาเปตฺวา เอกสฺมี วิเสสน ของ เคเห ฯ วิสยธาร ใน ปจาเปตฺวาฯ ปุพฺพกาล-กิริยา ใน
ขาทฺนฺโต ฯ อพฺภนฺตรกิริยา ของ เกวณฺโณ ตสฺมี วิเสสน ของ เคเห ฯ วิสยธาร ใน กุมาริกาย ฯ ส
มฺปทาน ใน อทาสิ เอกํ วิเสสน ของ อนฺตํ ฯ อวคฺถกมฺม ใน อทาสิ ฯ

สา วิเสสน ของ กุมาริกา ๆ สยกตฺตา ใน น อิจฺฉิ น ศัพท์ ปรฺวิเสธ ใน อิจฺฉิ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก ตํ วิเสสน ของ อดฺธํ ๆ อวฺตุตฺตกมฺม ใน ขาทิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อิจฺฉิ ตโต วิเสสน ของ กาลโต ๆ อปาทาน ใน ปฏฺจาย ๆ กิริยาวิเสสน ใน อิจฺฉิ นาม ศัพท์ สยฺญาชิตก เข้ากัฏ ขาทนึยฺ อณฺณํ กิตฺตี ขาทนึยฺ กิตฺตี วิเสสน ของ วุตฺถํ ๆ อวฺตุตฺตกมฺม ใน อิจฺฉิ ๆ อถ กาลสฺตฺตมึ ใน อทาสิ มาตา สยกตฺตา ใน อทาสิ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก อสฺสา วิเสสน ของ กุมาริกาย ๆ สามึสมฺพนฺธ ใน มาตา กุกฺกุฏฺยา สามึสมฺพนฺธ ใน วิชาตฺตฺจฺจนาโต ๆ อปาทาน ใน คเหตุวา เอกํ วิเสสน ของ อดฺธํ ๆ อวฺตุตฺตกมฺม ใน คเหตุวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อทาสิ ๆ

สา วิเสสน ของ กุมาริกา ๆ สยกตฺตา ใน ขาทิ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก ตํ วิเสสน ของ อดฺธํ ๆ อวฺตุตฺตกมฺม ใน ขาทิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน พทฺธา รสฺตณฺนหยา อนภิตฺตกตฺตา ใน พทฺธา ๆ วิเสสน ของ กุมาริกา ตโต วิเสสน ของ กาลโต ๆ อปาทาน ใน ปฏฺจาย ๆ กิริยาวิเสสน ใน ขาทิ เอว ศัพท์ อวฺธาธณ เข้ากัฏ สยฺย ๆ กิริยาวิเสสน ใน คเหตุวา กุกฺกุฏฺยา สามึสมฺพนฺธ ใน อดฺธานิ ๆ อวฺตุตฺตกมฺม ใน คเหตุวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ขาทิ ๆ

กุกฺกุฏฺย สยกตฺตา ใน นิพฺพตฺติ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก วิชาตฺกाले กาลสฺตฺตมึ ใน ทิสฺวา ตํ กิตฺตี ขาทนฺตี กิตฺตี วิเสสน ของ กุมาริกํ ๆ อวฺตุตฺตกมฺม ใน ทิสฺวา อตฺตโน สามึสมฺพนฺธ ใน อดฺธานิ ๆ อวฺตุตฺตกมฺม ใน คเหตุวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ขาทนฺตี ทิสฺวา ปุพฺพกาลกิริยา ใน อฺปทฺทฺตฺตา ตาย วิเสสน ของ กุมาริกาย ๆ อนภิตฺตกตฺตา ใน อฺปทฺทฺตฺตา ๆ วิเสสน ของ กุกฺกุฏฺย อาฆาตํ อวฺตุตฺตกมฺม ใน พนฺธิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน จเปตฺวา

อหํ สยกตฺตา ใน นิพฺพตฺเตยฺยฺ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก อิทานิ กาลสฺตฺตมึ ใน นิพฺพตฺเตยฺยฺ อิตโต วิเสสน ของ อตฺตภาวโต ๆ อปาทาน ใน จุตฺตา ๆ วิเสสน ของ อหํ ยกฺขินึ วิกตฺติกตฺตา ใน หุตฺวา ๆ สฺमानกาลกิริยา ใน นิพฺพตฺเตยฺยฺ ตว สามึสมฺพนฺธ ใน ทารเก ๆ อวฺตุตฺตกมฺม ใน ขาทิตฺุํ ๆ ตุมฺตฺตสมฺปทาน ใน สมฺตฺตา ๆ วิกตฺติกตฺตา ใน หุตฺวา ๆ สฺमानกาลกิริยา ใน นิพฺพตฺเตยฺยฺ อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน ปตฺถนํ ๆ อวฺตุตฺตกมฺม ใน จเปตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน กตฺวา กาลํ อวฺตุตฺตกมฺม ใน กตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นิพฺพตฺติ เอว ศัพท์ อวฺธาธณ เข้ากัฏ ตสมึ ๆ วิเสสน ของ เคเห ๆ วิสยาธาร ใน นิพฺพตฺติ มชฺชารึ วิกตฺติกตฺตา ใน หุตฺวา ๆ สฺमानกาลกิริยา ใน นิพฺพตฺติ ๆ

ปี ศัฟท์ อเปกขุดถ เข้ากับ อิตรา ๆ วิเสสน ของ กุมาริกา ๆ สยกตฺตา ใน นิพพตฺติ ๆ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก กาลํ อวฺตุตฺตกมฺม ใน กตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นิพพตฺติ เหว ศัฟท์ อวธารณ เข้ากับ ตตฺถ ๆ วิเสสน ของ เคเห ๆ วิสยาธาร ใน นิพพตฺติ กุกฺกุฎี วิกตฺติกตฺตา ใน หุตฺวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน นิพพตฺติ ฯ กุกฺกุฎี สยกตฺตา ใน วิชายิ ๆ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก อณฺฑานิ อวฺตุตฺตกมฺม ใน วิชายิ ฯ มชฺชาริ สยกตฺตา ใน ขาติ ๆ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก อากนฺตฺวา ปุพฺพกาล-กิริยา ใน ขาติคฺวา ตานิ วิเสสน ของ อณฺฑานิ ๆ อวฺตุตฺตกมฺม ใน ขาติคฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ขาติ ปี สองศัฟท์ อเปกขุดถ เข้ากับ ทฺตฺติยํ และ ตฺตฺติยํ กาลสฺตฺตฺมึ ใน ขาติ เหว ศัฟท์ อวธารณ เข้ากับ ขาติ ฯ

กุกฺกุฎี สยกตฺตา ใน นิพพตฺติ ฯ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก ตฺวํ สยกตฺตา ใน อสิ ฯ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก ตโย วิเสสน ของ วาเร ๆ อจฺจนฺตสํโยค ใน ขาติคฺวา มม สามีสมฺพนฺธ ใน อณฺฑานิ ๆ อวฺตุตฺตกมฺม ใน ขาติคฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อสิ อิทานิ กาลสฺตฺตฺมึ ใน อสิ มํ อวฺตุตฺตกมฺม ใน ขาติคฺ- ขาติคฺวา วิกตฺติกตฺตา ใน อสิ อหํ สยกตฺตา ใน ลเภยฺยํ ฯ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก อโธ วิเสสน ของ อตฺตภาวโธ ๆ อปาทาน ใน จฺตา ๆ วิเสสน ของ อหํ สฺปฺตฺตํ วิเสสน ของ ตํ ๆ อวฺตุตฺตกมฺม ใน ขาติคฺ- ตุมตฺตสมฺปทาน ใน ลเภยฺยํ อิติ ศัฟท์ สฺรูป ใน ปตฺถนํ อวฺตุตฺตกมฺม ใน กตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน จฺตา ตโธ วิเสสน ของ อตฺต ภาวโธ ๆ อปาทาน ใน จฺตา ฯ วิเสสน ของ กุกฺกุฎี ที่ปีนี วิกตฺติกตฺตา ใน หุตฺวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน นิพพตฺติ ฯ

ปี ศัฟท์ อเปกขุดถ เข้ากับ อิตรา ๆ วิเสสน ของ มชฺชาริ ๆ สยกตฺตา ใน นิพพตฺติ ฯ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก กาลํ อวฺตุตฺตกมฺม ใน กตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นิพพตฺติ มิคิ วิกตฺติกตฺตา ใน หุตฺวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน นิพพตฺติ ฯ ที่ปีนี สยกตฺตา ใน ขาติ ฯ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก ตสฺสา วิเสสน ของ มิคิยา ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน วิชิตฺกาเล ๆ กาลสฺตฺตฺมึ ใน อากนฺตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ขาติ ตํ วิเสสน ของ มิคิ ฯ อวฺตุตฺตกมฺม ใน ขาติ ปฺตฺเตหิ สหตฺตฺตฺติยา เข้ากับ สทฺธี ๆ ศัฟท์ ทพฺพสมวาย ใน มิคิ ฯ

เต กิตฺติ เทว กิตฺติ วิเสสน ของ สตฺตา ฯ เหตุกตฺตา ใน อุปฺปาเทตฺวา ฯ กิริยาปธานนํ เหว ศัฟท์ กิริยาวิเสสน ใน ขาตฺนฺตา ฯ อพฺภนฺตรกิริยา ของ สตฺตา ปฺลยฺจฺสุ วิเสสน ของ อตฺตภาวสฺเตสุ ฯ อาธาร ใน อุปฺปาเทตฺวา อลฺลณฺมลฺลสฺส สมฺปทาน ใน อุปฺปาเทตฺวา ทฺกขํ การิตกมฺม ใน

อุปปาเทตวา อวसाने กาลस्तตฺมึ ใน นิพฺพตฺติ เอกา วิเสสน ของ อิตฺถึ ๆ สยกตฺตา ใน นิพฺพตฺติ ๆ อา
ขุยาตบฺท กตฺตฺวาจก ยกฺขินึ วิกตฺติกตฺตา ใน หุตฺวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน นิพฺพตฺติ เอกา
วิเสสน ของ อิตฺถึ ๆ สยกตฺตา ใน นิพฺพตฺติ ๆ อาขุยาตบฺท กตฺตฺวาจก สวตฺถึยฺ อาธาร ใน
นิพฺพตฺติ กุสธึตา วิกตฺติกตฺตา ใน หุตฺวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน นิพฺพตฺติ ฯ

ปรึ วิเสสน ของ วจฺนํ ๆ วุตฺตกมฺม ใน เวทิตพฺพํ ปณฺหิตฺเตน อนภิตกตฺตา ใน เวทิตพฺพํ กิต
บฺท กมฺมวาก อิตฺ วิเสสน ของ วจฺนโต ๆ อปาทาน ใน ปรึ น หิ เวเรน เวรานิ สฺรูป ใน อิตฺ
ๆ ศัพฺทํ อาทฺยตฺถ ใน คาถาย ๆ อาธาร ใน วุตฺต- เอว ศัพฺทํ อวธารณ เข้ากัับ วุตฺตนเยน ๆ
ตฺติยาวิเสสน ใน เวทิตพฺพํ ฯ

ปน ศัพฺทํ วิเสสชฺเชตก สตฺถา สยกตฺตา ใน อาทฺย อาขุยาตบฺท กตฺตฺวาจก อธิ วิเสสน ของ
วตฺตฺสุมฺมิ ๆ อาธาร ใน อาทฺย หิ ศัพฺทํ วากฺยารมฺภ เวริ สยกตฺตา ใน อุปสมฺมตฺติ และ โน อุปสมฺมตฺติ โน
ศัพฺทํ ปฏิเสธ ใน อุปสมฺมตฺติ ๆ กิริยาตบฺท อาขุยาตบฺท กตฺตฺวาจก อเวเรน กรณ ใน
อุปสมฺมตฺติ เวเรน กรณ ใน อุปสมฺมตฺติ

อิตฺติ ศัพฺทํ อาการ ใน วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน เทเสนฺโต ปิ ศัพฺทํ อเปกฺขตฺถ เข้ากัับ อฺภินันฺ
ๆ วิเสสน ของ อิตฺถึนํ ๆ สมฺปทาน ใน เทเสนฺโต รมฺมํ อวุตฺตกมฺม ใน เทเสนฺโต ๆ
อพฺภนฺตรกิริยา ของ สตฺถา อิมํ วิเสสน ของ คาลํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน อาทฺย

โย วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน อิจฺฉตฺติ ๆ อาขุยาตบฺท กตฺตฺวาจก ปรทฺ
กฺขุปรธานเนน เหตุ ใน อิจฺฉตฺติ อตฺตโน สมฺปทาน ใน อิจฺฉตฺติ สฺขํ
อวุตฺตกมฺม ใน อิจฺฉตฺติ เวรํสํคคํสํสฺฐาจิ กิตฺติ โส กิตฺติ วิเสสน ของ
ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน น ปริมุจฺจติ น ศัพฺทํ ปฏิเสธ ใน ปริมุจฺจติ ๆ อาขุ
ยาตบฺท กตฺตฺวาจก เวรา อปาทาน ใน ปริมุจฺจติ อิตฺติ ศัพฺทํ สฺรูป
ใน อิมํ คาลํ ฯ

ตตฺถ วิเสสน ของ ปเทสุ ๆ นิทฺธารณ ใน คาถาปาทสฺส **ปรทฺกฺขุปรธานเนน** สฺรูป ใน อิตฺติ ๆ
ศัพฺทํ สฺรูป ใน คาถาปาทสฺส ๆ นิทฺธารณึย และ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺถิ ปรสฺมึ วิเสสน ของ ปุคฺคเล ๆ
ภินนาธาร ใน ทฺกฺกฺขุปรธานเนน ๆ กิตฺติ ปรทฺกฺขุปรธานเนน กิตฺติ เหตุ ใน อิจฺฉตฺติ ปรสฺมึ

ทุกขภูมฺพเนน วิวริย ใน ปรทุกขุปฺปาทเนนฯ วิวรรณ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถฯ ลิงฺคตฺถ ๑

เวรส์ตคฺคส์ตฺฏโร สรูป ใน อิติ ๑ ศัพท์ สรูป ใน คาถาปาทสฺส ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ โส วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๑ ลิงฺคตฺถ อกโกสนปฺปจฺจกโกสนปฺปหฺรณปฺปฎิพฺปหฺรณาทินํ วิเสสนของ เวรานํ ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน วเสน ๑ กรณ ใน กเตน อณฺณมณฺณํ อกถิตกมฺม ใน กเตน ๑ วิเสสน ของ เวรส์ตคฺเคน ๑ กรณ ใน สํสฺฏโร ๑ วิเสสน ของ ปุคฺคโล อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๑ ลิงฺคตฺถ ๑

เวรา โส น ปริมฺจติ สรูป ใน อิติ ๑ ศัพท์ สรูป ใน คาถาปาทสฺส ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ โส วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๑ สยกตฺตา ใน ปาปฺณาคิ ๑ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก นิจฺจกัลลํ อจฺจนตฺสโยค ใน ปาปฺณาคิ เวรวเสน กรณ ใน ปาปฺณาคิ เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ ทุกข์ ๑ อวฺตฺตกมฺม ใน ปาปฺณาคิ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถฯ ลิงฺคตฺถ ๑

เทสนาวสานเ กาลสฺตตฺตมี ใน มุจฺฉิ ยกฺขินี สยกตฺตา ใน มุจฺฉิ ๑ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก สรเณสุ อาธาร ใน ปตฺติฏฺจาย ๑ ปุพฺพกาลกิรียา ใน สมာทยิตฺวา ปณฺจ วิเสสน ของ สีลาณี ๑ อวฺตฺตกมฺม ใน สมาทยิตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิรียา ใน มุจฺฉิ เวโรโต อปาทาน ใน มุจฺฉิ ๑ ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ อิตฺรา ๑ วิเสสน ของ กุลลิตฺตา ๑ สยกตฺตา ใน ปตฺติฏฺจหิ ๑ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก โสตาปตฺติผลเ อาธาร ใน ปตฺติฏฺจหิ ๑ เทสนา สยกตฺตา ใน อโหสิ ๑ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ สมปฺตฺตานํ ๑ วิเสสน ของ ชนานํ ๑ สมปฺทาน น อโหสิ สาทถิกา วิกตฺติกตฺตา ใน อโหสิ อิติ ศัพท์ สมานน ๑

กุกฺกุณฺณทฺขาทิกาวคฺคฺล สยกตฺตา ใน นิฏฺจิตํ ๑

กิตบท กตฺตฺวาจก ๑

ภทฺทียภิกขุ วคฺคฺล

ภทฺทียภิกขุวคฺคฺล วคฺคฺลคมฺม ใน วุจฺจเต
มยา อนภิตฺตกตฺตา ใน วุจฺจเต ๑ อาขยาตบท กมฺมวาคก ๑

.....

สตถา สยกตฺตา ใน กเถสี ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก **ยํ ทิ กิจํ** สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาทฺยตฺถ ใน อิมํ ฌมฺมเทสนํ อิมํ วิเสสน ของ ฌมฺมเทสนํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน กเถสี ภาทฺธิยํ อวฺตฺตกมฺม ใน นิสฺสาย ๆ สฺมานกาลกิริยา ใน วิหรนฺโต ชาตฺยิวาเน วิสยาธาร ใน วิหรนฺโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ สตถา ภาทฺธิเย วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน อารพฺภ ๆ สฺมานกาลกิริยา ใน กเถสี ฯ

(**แก้ง**) กิร ศัพท์ อนุสฺสวณตฺถ เต วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ สยกตฺตา ใน อเหตฺุ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ปาทุกมฺมณฺฑาเน อาธาร ใน อญฺยตฺตา ๆ วิกตฺติกตฺตา ใน อเหตฺุ ฯ ฌมฺมสงฺคาหกาจริโย สยกตฺตา ใน อาทฺย ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ยถา ศัพท์ กิริยาวิเสสน ใน อาทฺย ฌมฺมสงฺคาหกาจริโย สยกตฺตา ใน อาทฺย ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก เอวํ ศัพท์ กิริยาวิเสสน ใน อาทฺย

ปน ศัพท์ วากฺยารมฺภ โข ศัพท์ วจนาลงฺการ เตน วิเสสน ของ สมเยน ๆ ตติยาวิเสสน ใน วิเสสน ใน วิหรนฺติ ภาทฺธิยา วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ สยกตฺตา ใน วิหรนฺติ และ กโรติ กิริยาห่าบถ และ เหตุ กตฺตา ใน กาเรณฺติ กิริยาห่าบถ และ สยกตฺตา ใน ริณฺจณฺติ วิหรนฺติ กิตฺติ กโรณฺติ กิริยาห่าบถ กิตฺติ ริณฺจณฺติ กิตฺติ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ปุคฺคัล ห่าบถ การิตกมฺม ใน กาเรณฺติ กิริยาห่าบถ ๆ อาขุยาตบถ เหตุกตฺตฺวาจก

อนกฺวิหิตํ วิเสสน ของ ปาทุกมฺมณฺฑานานุโยคํ ๆ กิริยาวิเสสน ใน อนุยฺยตฺตา ๆ วิเสสน ของ ภิกฺขุ ตินฺปาทูกํ กิตฺติ มฺลฺลฺขปาทูกํ กิตฺติ ปพฺพชปาทูกํ กิตฺติ หินฺตาลปาทูกํ กิตฺติ กมฺพลปาทูกํ กิตฺติ อวฺตฺตกมฺม ใน กโรณฺติ กิริยาห่าบถ และ กาเรณฺติ กิริยาห่าบถ ปิ ห่าศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ กโรณฺติ กิริยาห่าบถ ปิ ห่าศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ กาเรณฺติ กิริยาห่าบถ อุตฺเทสํ กิตฺติ ปริปุจฺจํ กิตฺติ อธิสึลํ กิตฺติ อธิจิตฺตํ กิตฺติ อธิปฺปลยฺณํ กิตฺติ อวฺตฺตกมฺม ใน ริณฺจณฺติ อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน เอวํ ฯ

ภิกฺขุ สยกตฺตา ใน อาโรเจสฺสุ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก เตสํ วิเสสน ของ ภิกฺขุณฺํ ๆ ภาวาทิสมฺพนฺธ ใน ตถากรรมภาวํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน อุชฺฌายิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาโรเจสฺสุ สตฺถุ สฺมปทาน ใน อาโรเจสฺสุ ฯ สตถา สยกตฺตา ใน อภาสี ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก เต วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน ครหิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วตฺวา

ภิกขเว อาลปน ตุมฺเห สยกตฺตา ใน อตฺถ ๑ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก อญฺเณน วิเสสน ของ กิจฺเจน ๑ กรณ ใน อาคนฺตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อุกฺกตฺตา เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ อญฺสุมิ ๑ วิเสสน ของ กิจฺเจ ๑ อาธาร ใน อุกฺกตฺตา ๑ วิกตฺกตฺตา ใน อตฺถ อิติ ศัพท์ อาการ ใน ว ตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน เทเสนโต ฐมฺมํ อวฺตุตฺตกมฺม ใน เทเสนโต ๑ อพฺภนฺตรกิริยา ของ สตฺถา อีมา วิเสสน ของ คาถา ๑ อวฺตุตฺตกมฺม ใน อภาสิ

ข้อสอบสนามหลวง พ.ศ. ๒๕๕๒

หิ ศัพท์ วากฺยารมฺภชตฺก ยํ วิเสสน ของ กมฺม ๑ วฺตุตฺตกมฺม ใน กิจฺจํ อตฺตโ น อนภิตฺตกตฺตา ใน กิจฺจํ ๑ กิตฺตบท กมฺมวาทก ตํ วิเสสน ของ กมฺม ๑ วฺตุตฺตกมฺม ใน อปฺวิทฺธํ ภิกฺขุหิ อนภิตฺตกตฺตา ใน อปฺวิทฺธํ ๑ กิตฺตบท กมฺมวาทก ปน ศัพท์ วิเสสชตฺก อกิจฺจํ วฺตุตฺตกมฺม ใน กยฺริติ เยหิ วิเสสน ของ ภิกฺขุหิ ๑ อนภิตฺตกตฺตา ใน กยฺริติ ๑ อาขุยาตบท กมฺมวาทก อาสวา สยกตฺตา ใน วทฺตฺตมฺม ๑ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก อุนฺนพานํ กิตี ปมตฺตานํ กิตี เตสํ กิตี วิเสสน ของ ภิกฺขุณฺ ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน อาสวา

จ ศัพท์ ปกฺขนฺตรชตฺก สติ วฺตุตฺตกมฺม ใน สฺสุมารทฺธา เยสํ วิเสสน ของ ภิกฺ ขุณฺ ๑ อนภิตฺตกตฺตา ใน สฺสุมารทฺธา ๑ กิตฺตบท กมฺมวาทก นิจฺจํ กิริยาวิเสสน ใน กายคตฺตา ๑ วิเสสน ของ สติ เต วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๑ สยก ตฺตา ใน น เสวนฺติ น ศัพท์ ปฏฺิเสธ ใน เสวนฺติ ๑ อาขุยาตบท ตັงฺแต่ ยํ หิ กิจฺจํ ๑ เปฯ คจฺฉนฺตฺติ อตฺถ ๑ เป็นข้อสอบวิชาสัมพันธ์ไทย พ.ศ. ๒๕๕๒

กตฺตฺวาจก อกิจฺจํ อวฺตุตฺตกมฺม ใน เสวนฺติ กิจฺเจ ภินฺนธาร สาทจฺจกา-ริโน ๑ วิเส สน ของ ภิกฺขุ อาสวา สยกตฺตา ใน คจฺฉนฺติ ๑ อา-ขุยาตบท กตฺตฺวาจก เตสํ กิตี สตานํ กิตี สมฺปชานานํ กิตี วิเสสน ของ ภิกฺขุณฺ ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน อา สวา อตฺถํ อวฺตุตฺตกมฺม ใน คจฺฉนฺติ อิติ

ศัพท์ สรูป ใน อิม่า คาลา ฯ

ตตถ วิเสสน ของ ปเทศุ ฯ นิถารณ ใน ปททวยสสุ **ยํ ทิ กิจจํ** สรูป ใน อิติ ฯ ศัพท์ สรูป ใน ปททวยสสุ ฯ นิถารณีย และ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ

หิ ศัพท์ วากฺยารมฺภ กมฺมํ สยกตฺตา ใน โหติ ฯ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ภิกฺขุโน สามีสมฺพนฺธ ใน กิจจํ ปทฺทชิตกาลโต อปาทาน ใน ปฏฺฐาย ฯ กิริยาวิเสสน ใน โหติ อปริมาณสํลฺกขณฺธโคปนํ กัถิ อรณฺววาโส กัถิ รุตฺตํคปริหรณํ กัถิ ภาวนารามตา กัถิ ลิงฺคตฺถ และ สรูป ใน อิติ ฯ ศัพท์ สรูป ใน เอวมาทิจฺ วิเสสน ของ กมฺมํ กิจจํ วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ นาม ศัพท์ สลฺยวาโชตก เข้ากัถฺ กิจจํ ปน ศัพท์ วิเสสโชตก ยํ วิเสสน ของ กมฺมํ อวฺตุตฺตกมฺม ใน กิจจํ อตฺตโน อนภินิตกตฺตา ใน กิจจํ กิตบท กมฺมวากฺ ตํ วิเสสน ของ กมฺมํ วุตฺตกมฺม ใน อปวิทฺธํ และ ฉทฺทฺทิตํ อิเมทฺ วิเสสน ของ ภิกฺขุทิจฺ อนภินิตกตฺตา ใน อปวิทฺธํ และ ฉทฺทฺทิตํ อปวิทฺธํ กัถิ ฉทฺทฺทิกํ กัถิ กิตบท กมฺมวากฺ อปวิทฺธํ วิวริย ใน ฉทฺทฺทิตํ วิวรณ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ฯ ลิงฺคตฺถ ฯ

อกิจจํ สรูป ใน อิติ ฯ ศัพท์ อาทฺยตฺถ และ สรูป ใน ปทสฺส ฯ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ ปน ศัพท์ วากฺยารมฺภ จตฺตมณฺฑนํ กัถิ อฺปาหนมณฺฑนํ กัถิ ปาทุกปตฺตถาลกธมกรกกายพฺนธฺนอํสพฺนธฺน-มณฺฑนํ กัถิ สยกตฺตา ใน โหติ ฯ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ภิกฺขุโน สามีสมฺพนฺธ ใน อกิจจํ ฯ วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ นาม ศัพท์ สลฺยวาโชตก เข้ากัถฺ อกิจจํ ตํ วิเสสน ของ อกิจจํ ฯ วุตฺตกมฺม ใน กยิรติ เยทฺ วิเสสน ของ ภิกฺขุทิจฺ อนภินิตกตฺตา ใน กยิรติ ฯ อาขยาตบท กมฺมวากฺ

อาสวา สยกตฺตา ใน วทฺตฺตฺนติ ฯ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก เตสํ กัถิ อุนฺนพานํ กัถิ ปมตฺตทานํ กัถิ วิเสสน ของ ภิกฺขุณฺญํ สามีสมฺพนฺธ ใน อาสวา มานนพํ อวฺตุตฺตกมฺม ใน อุกฺขิปตฺวา ฯ สมานกาลกิริยา ใน จรเณน ฯ เหตุ ใน อุนฺนพานํ สติโวสฺสคฺเคน เหตุ ใน ปมตฺตทานํ จตฺตาโร วิเสสน ของ อาสวา ปิ ศัพท์ อปฺกขตฺถ เข้ากัถฺ จตฺตาโร อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ฯ ลิงฺคตฺถ ฯ

สุสมารทฺธา สรูป ใน อิติ ฯ ศัพท์ สรูป ใน ปทสฺส ฯ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ สฺปคฺคหิตา กิตบท กมฺมวากฺ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ฯ ลิงฺคตฺถ ฯ

กายคตา สติ สรูป ใน อิติ ฯ ศัพท์ สรูป ใน ปททวยสสุ ฯ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ กายานุปสฺสนาภาวนา วุตฺตกมฺม (ลิงฺคตฺถ) ใน อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ฯ ลิงฺคตฺถ ฯ

อภิจง สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาทยตถ และ สรูป ใน ปทสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ เต วิเสส
น ของ ภิกฺขุ ๆ สยกตฺตา ใน น เสวนฺติ และ น กโรนฺติ น สองศัพท์ ปฏิเสธ ใน เสวนฺติ และ กโรนฺติ
เสวนฺติ ก็ดี กโรนฺติ ก็ดี อาขยาตบท กตฺตฺวาจก เอตํ ก็ดี ฉตฺตมณฺฑนาทิกํ ก็ดี วิเสสน ของ
อภิจง ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน เสวนฺติ และ กโรนฺติ น เสวนฺติ วิวริย ใน น กโรนฺติ ๆ วิวรณ อิติ ศัพท์
สรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

ภิจเจ สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน ปทสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ ปพฺพชิตกาลโต อปา
ทาน ใน ปฏฺจาย ๆ กิริยาวิเสสน ใน กตฺตฺพเพ และ กรณฺเีย กตฺตฺพเพ วิวริย ใน อปริมาณ-สํลฺกขณฺธโคปนา
ทิกเก กรณฺเีย ๆ วิวรณ อปริมาณสํลฺกขณฺธโคปนาทิกเก วิเสสน ของ กรณฺเีย กตฺตฺพเพ ก็ดี กรณฺเีย ก็ดี วิเส
สน ของ ภิจเจ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

สาดจจกการิโน สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน ปทสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ สดตํ กิริย
วิเสสน ใน การิโน สดตํ การิโน วิวริย ใน อฏฺจิตการิโน ๆ วิวรณ การิโน ก็ดี อฏฺจิตการิโน ก็ดี วิเส
น ของ ภิกฺขุ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

อาสา สยกตฺตา ใน คจฺจนฺติ ๆ สองบท อาขยาตบท กตฺตฺวาจก เตสํ ก็ดี
สถานํ ก็ดี สมฺปชานานํ ก็ดี วิเสสน ของ ภิกฺขุณฺํ ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อาสวา สติยา ภาวาทิสมฺพนฺธ ใน
อวิปฺปวาเสน ๆ เหตุ ใน สถานํ สาดตฺถกสมฺปชณฺถํ ก็ดี สปฺปายสมฺปชณฺถํ ก็ดี โคจรสมฺปชณฺถํ ก็ดี อสม
โมหสมฺปชณฺถํ ก็ดี ลิงฺคตฺถ และ สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน จตฺตฺหิ สมฺปชณฺถเเหหิ จตฺตฺหิ
วิเสสน ของ สมฺปชณฺถเเหหิ ๆ กรณ ใน สมฺปชานานํ

จตฺตาโร วิเสสน ของ อาสวา ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ จตฺตาโร อตฺถํ อวฺตฺตกมฺม ใน
คจฺจนฺติ อตฺถํ คจฺจนฺติ วิวริย ปริกฺขยํ อภาวํ คจฺจนฺติ ๆ วิวรณ ปริกฺขยํ วิวริย ใน อภาวํ ๆ วิวรณ
ปริกฺขยํ ก็ดี อภาวํ ก็ดี อวฺตฺตกมฺม ใน คจฺจนฺติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๆ วฺตฺตกมฺม ใน
เวทิตพฺโพ ปรณฺจฺติเตน อนภิตกตฺตา ใน เวทิตพฺโพ ๆ กิตบท กมฺมวาจก ฯ (จบขอสอบสนามหลวง)

เทศนาวิธาน กาลสฺตฺตมฺม ใน ปติฏฺฐหีสฺสุ เต วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ สยกตฺตา ใน ปติฏฺฐหีสฺสุ
ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก อรหนฺเต อาธาร ใน ปติฏฺฐหีสฺสุ ฯ เทศนา สยกตฺตา ใน อโหสิ ๆ
อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ สมฺปตฺตานํ ๆ วิเสสน ของ ชานานํ สมฺปทาน

ใน อโหสิ สาทถิกา วิกติกคตา ใน อโหสิ อิติ ศัพท สมาเป็นน ฯ (จบเก็ง)

ภททียภิกขุวตถุ สยกคตา ใน นิฉฐิต์ ฯ

กิตบท กคตุวาก ฯ

ลคุณนุภททียคเถร วตถุ

ลคุณนุภททียคเถรวตถุ วุตตกมม ใน วุจเต

มยา อนภิตกคตา ใน วุจเต ฯ อาขุยาตบท กมมวาก ฯ

.....

สตถา สยกคตา ใน กเถสิ ฯ อาขุยาตบท กคตุวาก **มาตร ปิตร์ หนควา** สรูป ใน
อิติ ฯ ศัพท อาทุยคต ใน อิมั ฐมมเทสนั อิมั วิเสสน ของ ฐมมเทสนั ฯ อวุตตกมม ใน กเถสิ
เชตวเน วิสยาธาร ใน วิหรนโต ฯ อพุนนตริกิริยา ของ สตถา ลคุณนุภททียคเถร อวุตตกมม ใน อาร
พุก ฯ สمانกาลกิริยา ใน กเถสิ ฯ

หิ ศัพท์ วิตุถารไซตค เอกทิวส์ กาลสตุตมี ใน นิสี่ทิสู่ สมพหุลา กิติ อาคนตุกา กิติ วิเสสน ของ ภิกขุ ๆ สยกตุตา ใน นิสี่ทิสู่ ๆ อาขุยาตบท กตุตุวจาก สตุถาร อวุตตุกมม ใน อุปสงกมิตวา ทิวาฐจาเน อาธาร ใน นิสินัน ๆ วิเสสน ของ สตุถาร อุปสงกมิตวา ปุพพกาลกิริยา ใน วนทิตวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน นิสี่ทิสู่ เอกมนตุ อาธาร ใน นิสี่ทิสู่ ๆ

ตสมิ วิเสสน ของ ขณ ๆ กาลสตุตมี ใน อติกมตติ ลกุนฏกภททิตยเตโร สยกตุตา ใน อติกมตติ ๆ อาขุยาตบท กตุตุวจาก ภควโต สามีสมพนธ ใน อวิทูเร ๆ อาธาร ใน อติกมตติ ๆ

(แก้ง) สตุถา สยกตุตา ใน อาห ๆ อาขุยาตบท กตุตุวจาก เตส วิเสสน ของ ภิกขุณฺ ๆ สามีสมพนธ ใน จิตตุวาร์ อวุตตุกมม ใน ญตุวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน วัตวา

ภิกขเว อาลปน ตุมเห สยกตุตา ใน ปสสตุ ๆ อาขุยาตบท กตุตุวจาก อัย วิเสสน ของ ภิกขุ ๆ สยกตุตา ใน ยติ ๆ อาขุยาตบท กตุตุวจาก มาดาปีตโร อวุตตุกมม ใน หนตุวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน ยติ นิตทุกุโข วิกตีกตุตา ใน หตุวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน ยติ อิติ ศัพท์ อาการ ใน วัตวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน เทเสนโต เตหิ วิเสสน ของ ภิกขุทิต อนภิตกตุตา ใน วุตเต สตุถา สยกตุตา ใน วัตติ ๆ อาขุยาตบท กตุตุวจาก กิ อวุตตุกมม ใน วัตติ นุ ศัพท์ ปุจจนตุล โข ศัพท์ วจนาลงการ อิติ ศัพท์ สรูป ใน สสย อญญมญญ อกถิตกมม ใน โอลเกตุวา มุขานิ อวุตตุกมม ใน โอลเกตุวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน ปกขนเตหิ สสย สมปาปญญกมม ใน ปกขนเตหิ ๆ วิเสสน ของ ภิกขุทิต ตุมเห สยกตุตา ใน วัตถ ๆ อาขุยาตบท กตุตุวจาก นาม ศัพท์ สตุถาไซตค เข้ากับ กิ ๆ กิติ เอตุ กิติ วิเสสน ของ วจน ๆ อวุตตุกมม ใน วัตถ อิติ ศัพท์ สรูป ใน วจเน ๆ ลกขณ ใน วุตเต ๆ ลกขณกิริยา เตส วิเสสน ของ ภิกขุณฺ ๆ สมปทาน ใน เทเสนโต ฐมม อวุตตุกมม ใน เทเสนโต ๆ อพภนตกรกิริยา ของ สตุถา อิม วิเสสน ของ คาค ๆ อวุตตุกมม ใน อาห

ปุคคโล สยกตุตา ใน ยติ ๆ อาขุยาตบท กตุตุวจาก มาตร อวุตตุกมม

ใน หนตุวา ปีตร อวุตตุกมม ใน หนตุวา ราชานอ อวุตตุกมม ใน

หนตุวา เทว กิติ ขตุติเย กิติ วิเสสน ของ ราชานอ ฐจ อวุตตุกมม ใน หนตุ

วา สานจรั วิเสสน ของ ฐจ หนตุวา กิริยาสืบท ปุพพกาลกิริยา

ใน ยาคี จ สัทธิ์ ปทสมุจยตถ เข้ากับ มาตริ หนตุวา ปิตริ หนตุวา ราชาน
น เทว ขตติเย หนตุวา และ สานุจริ ฐนัง หนตุวา อนินโม กิติ
พราหมณ กิติ วิกตีกตดา ใน หุตวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน ยาคี อิติ
ศัทธิ์ สรูป ใน อิม คาลิ ฯ

ตถ วิเสสน ของ ปเทศ ๆ นิทธารณ ใน ปทสส **सानุจริ** สรูป ใน อิติ ๆ ศัทธิ์ สรูป ใน
ปทสส ๆ นิทธารณีย และ สามีสมพนธ ใน อตโถ อายสาธเกน วิเสสน ของ आयुत्तकेन ๆ กรณ
ใน สหิติ ๆ วิเสสน ของ ฐนัง อิติ ศัทธิ์ สรูป ใน อิตโถ ๆ ลิงคตถ ฯ

หิ ศัทธิ์ วากยารมภ อตโถ วุตตกมม ใน เวทิตพิโพ ปณตเทเน อนภितกตดา ใน เวทิตพิโพ ๆ กิ
ตบถ กมมวาก เอตถ วิเสสน ของ คาลายิ ๆ ภินนาร อตโถ ตณหา สยกตดา ใน โหติ
ๆ อาขยาตบถ กตตุวาก ตณหา เหตุคตดา ใน ชเนติ ๆ อาขยาตบถ เหตุคตตุวาก ปุริส
การิตกมม ใน ชเนติ อิติ ศัทธิ์ สรูป ใน วจนโต ๆ ตติยาวิเสสน ใน โหติ ติส วิเสสน ของ ภเวสุ
ๆ ภินนาร ชนโต สดตานิ ฐนังการิตกมม ใน ชนโต ๆ เหตุ ใน มาตา นาม ศัทธิ์
สยลาไซตถ เข้ากับ มาตา ๆ วิกตีกตดา ใน โหติ ฯ

อสุมิมาโน สยกตดา ใน โหติ ๆ อาขยาตบถ กตตุวาก อหิ สยกตดา ใน อุมหิ ๆ
อาขยาตบถ กตตุวาก นาม ศัทธิ์ สยลาไซตถ เข้ากับ อสุกสสุ วิเสสน ของ รมโย ฯ
สามีสมพนธ ใน (ปุโต) (อสุกสสุ วิเสสน) ของ ราชมหามตตสสุ (นาม ศัทธิ์ สยลาไซตถ เข้ากับ
อสุกสสุ) ราชมหามตตสสุ สามีสมพนธ ใน ปุโต ๆ สองบถ วิกตีกตดา ใน อุมหิ วา สองศัทธิ์
วากยวิกปตถ เข้ากับ อหิ อสุกสสุ นาม รมโย (ปุโต) อุมหิ และ อหิ (อสุกสสุ นาม)
ราชมหามตตสสุ ปุโต อุมหิ อิติ ศัทธิ์ สรูป ใน อสุมิมาโนส ปิตริ อวุตตกมม ใน นิสายิ ๆ เหตุ
ใน อุปุชชนโต อสุมิมาโนส ภาวาติสมพนธ ใน อุปุชชนโต ๆ เหตุ ใน ปิตา นาม ศัทธิ์ สยลาไซตถ เข้ากับ
บ ปิตา ๆ วิกตีกตดา ใน โหติ ฯ

ทิวจิกตานิ สยกตดา ใน ภชนติ ๆ อาขยาตบถ กตตุวาก โลโก อุปมาลึงคตถ ราชาน อวุต
กมม ใน ภชนโต ๆ วิเสสน ของ โลโก วย ศัทธิ์ อุปมาไซตถ เข้ากับ โลโก ราชาน ภชนโต ยสุม กิริ

ยาปรามาส สพพานิ วิเสสน ของ ทิฏฐิคทานิ เทว วิเสสน ของ สสฺสตุจฺเจททิฏฐิโย ๆ อวุตตกมฺม ใน
ภษนฺติ ตสฺมา เหตุ ใน โหนฺติ สสฺสตุจฺเจททิฏฐิโย สยกตฺตา ใน โหนฺติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก เทว วิเส
สน ของ ขตฺติยราชาโน นาม ศัพท์ สลฺยาไซตก เข้ากับ ขตฺติยราชาโน ๆ วิกติกตฺตา ใน โหนฺติ ฯ

ทฺวาทสายตฺตานานิ สยกตฺตา ใน โหนฺติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก วิตฺถตฺตฺเถน ตฺติยาวิเสสน ใน
รฺกฺขสฺสทิส- รฺกฺขสฺสทิสตฺตา เหตุ ใน รฺกฺขํ นาม ศัพท์ สลฺยาไซตก เข้ากับ รฺกฺขํ ๆ วิกติกตฺตา ใน
โหนฺติ ฯ นนฺทิวราโค สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก อายสฺสาร์โก วิเสสน ของ
อายุตฺตกปฺริโส ๆ อุปมาลึงฺกตฺถ วิย ศัพท์ อุปมาไซตก เข้ากับ อายสฺสาร์โก อายุตฺตกปฺริโส ตํ
วิเสสน ของ รฺกฺขํ ๆ อวุตตกมฺม ใน นิสฺสิโต ๆ วิเสสน ของ นนฺทิวราโค นาม ศัพท์ สลฺยาไซตก
เข้ากับ อนุจโร ๆ วิกติกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน อตฺโถ ฯ

อนิโฆ สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สฺรูป ใน ปทสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ นิทฺทุกฺโข วิกติก
ตฺตา ใน หุตฺวา อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน อตฺโถ ๆ ลึงฺกตฺถ ฯ

พฺราหฺมโณ สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สฺรูป ใน ปทสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ จีณาสโว
วิกติกตฺตา ใน หุตฺวา อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน อตฺโถ ๆ ลึงฺกตฺถ ฯ

อตฺโถ วุตตกมฺม ใน เวทิตพฺโพ ปณฺทิตฺเตน อนภิตฺตกตฺตา ใน เวทิตพฺโพ ๆ กิตบท กมฺมวาทก ปุคฺคโ
ล สยกตฺตา ใน ยาทิ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก เอเตสํ กิตี ตณฺหาทึนํ กิตี วิเสสน ของ กิเลสานํ
ๆ ภาวาทิสมฺพนฺธ ใน หตฺตฺตา อรหตฺตมคฺคณฺณวณฺณาสินา กรณ ใน หต- หตฺตฺตา เหตุ ใน จีณาสโว
ๆ กิตี นิทฺทุกฺโข กิตี วิกติกตฺตา ใน หุตฺวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน ยาทิ อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน อัย อตฺโถ อัย
วิเสสน ของ อตฺโถ (อนิโฆ ยาทิ พฺราหฺมโณ สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สฺรูป ใน) เอตฺถ คาลาปาเท เอตฺถ วิเสสน
ของ คาลาปาเท ๆ ภินฺนารฺธ อตฺโถ ฯ

เทสนาวสานเ กาลสฺตฺตมึ ใน ปติฏฺฐหึสฺสุ เต วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ สยกตฺตา ใน ปติฏฺฐหึสฺสุ ๆ อาขย
าตบท กตฺตฺวาจก อรหตฺเต อาธาร ใน ปติฏฺฐหึสฺสุ ฯ

วตฺถุ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ ทฺตฺติยคาลาย ๆ ภิ
นฺนารฺธ วตฺถุ เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ ปฺรมสฺทิสํ ๆ วิกติกตฺตา ใน โหติ ฯ ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ
เข้ากับ ตทา ๆ กาลสฺตฺตมึ ใน อาห สตฺถา สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก

เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ ลกฺณภูภทฺทิตฺยเดรั ๗ อวุตตกมฺม ใน อารพฺภ ๗ สมานกาลกิริยา ใน เทเส
นโต เตสํ วิเสสน ของ ภิกฺขุณฺ ๗ สมปทาน ใน เทเสนโต ฌมฺม อวุตตกมฺม ใน เทเสนโต ๗ อพฺภนฺตร
กิริยา ของ สตฺถา อิมํ วิเสสน ของ คาคํ ๗ อวุตตกมฺม ใน อาห

ปฺคฺคโล สยกตฺตา ใน ยาทิ ๗ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก มาตรํ อวุตตกมฺม

ใน หนฺตฺวา ปิตฺรํ อวุตตกมฺม ใน หนฺตฺวา ราชาโน อวุตตกมฺม ใน

หนฺตฺวา เทว กิตฺติ โสตฺถิเย กิตฺติ วิเสสน ของ ราชาโน เวยฺยคฺขมปลฺลจํ

วิเสสน ของ นีวรณปลฺลจํ ๗ อวุตตกมฺม ใน หนฺตฺวา ๗ กิริยาสํปท

ปฺพุพฺพกาลกิริยา ใน ยาทิ จ สํศัพท์ ปทสมฺมจฺจยตฺถ เข้ากับ มาตรํ หนฺตฺวา ปิตฺรํ

หนฺตฺวา ราชาโน เทว โสตฺถิเย หนฺตฺวา และ เวยฺยคฺขมปลฺลจํ

หนฺตฺวา อนินฺโฆ กิตฺติ พฺราหฺมเณ กิตฺติ วิกตฺติกตฺตา ใน หุตฺวา ๗

สมานกาลกิริยา ใน ยาทิ อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน อิมํ คาคํ ๗

ตฺถ วิเสสน ของ ปเทสุ ๗ นิทฺธารณ ใน ปททวยสฺส **เทว จ โสตฺถิเย** สฺรูป ใน อิติ ๗

ศัพท์ สฺรูป ใน ปททวยสฺส ๗ นิทฺธารณีย และ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺถิ เทว กิตฺติ พฺราหฺมเณ กิตฺติ

วิเสสน ของ ราชาโน จ ศัพท์ ปทสมฺมจฺจยตฺถ เข้ากับ เทว พฺราหฺมเณ อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน อตฺถิ ๗ ลิง

คตฺถ ๗ หิ ศัพท์ วากฺยารมฺภ สตฺถา สยกตฺตา ใน กเถสิ ๗ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก อิมิสฺสา

วิเสสน ของ คากาย ๗ อาธาร ใน กเถสิ อตฺตโน ภาวาทิสมฺพนฺธ ใน รมฺมิสฺสรตฺตาย และ เทสนาวธฺ- กุสฺสค

าย ๗ เหตุ ใน กเถสิ จ สองศัพท์ ปทสมฺมจฺจยตฺถ เข้ากับ อตฺตโน รมฺมิสฺสรตฺตาย และ

เทสนาวธฺกุสฺสคตฺตาย สสฺสคฺคฺจฺเจทฺทิจฺจโย อวุตตกมฺม ใน กเถสิ เทว วิเสสน ของ พฺราหฺมณราชาโน

๗ วิกตฺติกตฺตา ใน กตฺวา ๗ กิริยาวิเสสน ใน กเถสิ ๗

วิคฺคโห อวุตตกมฺม ใน เวทิตพฺโพ ปณฺตฺติเตน อนนฺทิตกตฺตา ใน เวทิตพฺโพ ๗ กิตฺตบท กมฺมวาทก **เวยฺย**

คฺขมปลฺลจํ สฺรูป ใน อิติ ๗ ศัพท์ สฺรูป ใน เอตฺถ ปเท เอตฺถ วิเสสน ของ ปเท ๗ ภินฺนาธาร วิคฺคโห พุ

ยคฺขมานุจฺริโต กิตฺติ สปฺปฏิภโย กิตฺติ ทฺวปฺปฏิปนฺโน กิตฺติ เวยฺยคฺโข กิตฺติ วิเสสน ของ มคฺโค ๗ ลิงคตฺถ นาม

ศัพท์ สยฺยวาไซตก เข้ากับ เวยฺยคฺโข

ปี ศัพท์ อเปกขตฺต เข้กับ วิจิจจณันวีรณฺ ๗ ลิงคตฺต เตน วิเสสน ของ เวยฺยคฺเขน ๗ กรณ ใน สทิส- สทิสตาย เหตุ ใน เวยฺยคฺเขมฺ นาม ศัพท์ สลฺยาไซตฺก เข้กับ เวยฺยคฺเขมฺ ๗ วิเสสน ของ วิจิจจณันวีรณฺ ตํ กิตฺติ ปรฺยจมฺ กิตฺติ วิเสสน ของ เวยฺยคฺเขมฺ ๗ ลิงคตฺต อสฺส วิเสสน ของ นีวรณปรฺยจกสฺส ๗ สามีสมนฺพฺธ ใน ปรฺยจมฺ อิติ ศัพท์ เหตุวตฺต นาม ศัพท์ สลฺยาไซตฺก เข้กับ เวยฺยคฺเขมปรฺยจมฺ ๗ วิเสสน ของ นีวรณปรฺยจก ๗ ลิงคตฺต ๗

ออยฺ วิเสสน ของ อตฺถ ๗ วุตฺตคกมฺ ใน เวทิตพฺโพ ปรฺยจกิตฺเตน อนภิตฺตคตฺตา ใน เวทิตพฺโพ ๗ กิตฺตบพท กมฺมวาทก จ ศัพท์ วากฺยารมฺภ ปุคฺคโล สยกตฺตา ใน ยาทิ ๗ อาขุยาตบพท กตฺตฺวาทก อิทํ วิเสสน ของ เวยฺยคฺเขมปรฺยจมฺ ๗ อวุตฺตคกมฺ ใน หนตฺวา อรหตฺตมคฺคณฺยถาณาสินา กรณ ใน หนตฺวา นิสฺเสสํ วิกตฺกตฺตา ใน กตฺวา ๗ กิริยาวิเสสน ใน หนตฺวา ๗ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ยาทิ อนินฺโฆ กิตฺติ พุราหฺมณฺ กิตฺติ วิกตฺกตฺตา ใน หุตฺวา ๗ สมานกาลกิริยา ใน ยาทิ อิติ ศัพท์ สรฺูป ใน ออยฺ อตฺถ เวยฺยคฺเขมปรฺยจมฺ หนตฺวา อนินฺโฆ ยาทิ พุราหฺมณฺ สรฺูป ใน อิติ ๗ ศัพท์ สรฺูป ใน เอตฺถ (คาลาปาททฺวเย) เอตฺถ วิเสสน ของ คาลาปาททฺวเย ๗ ภินฺนาธาร อตฺถ ๗ **(จบเก็ง)**

เวยฺยคฺโข นาม. เวยฺยคฺเขมฺ นาม จะสํพັນฺธเป็น วิกตฺกตฺตา กิตฺติ โดยสํพັນฺธวํ พุคฺคณฺยจฺริโต กิตฺติ สปรฺปฏิภโย กิตฺติ ทุปรฺปฏิปนฺโน กิตฺติ วิเสสน ของ มคฺโค ๗ สยกตฺตา ใน โหติ ๗ อาขุยาตบพท กตฺตฺวาทก นาม ศัพท์ สลฺยาไซตฺก เข้กับ เวยฺยคฺโข ๗ วิกตฺกตฺตา โหติ. ปี ศัพท์ อเปกขตฺต เข้กับ วิจิจจณันวีรณฺ ๗ สยกตฺตา ใน โหติ ๗ อาขุยาตบพท กตฺตฺวาทก เตน วิเสสน ของ เวยฺยคฺเขน ๗ กรณ ใน สทิส - สทิสตาย เหตุ ใน เวยฺยคฺเขมฺ นาม ศัพท์ สลฺยาไซตฺก เข้กับ เวยฺยคฺเขมฺ ๗ วิกตฺกตฺตา ใน โหติ.

เสสํ วิเสสน ของ ปทํ ๗ สยกตฺตา ใน โหติ ๗ อาขุยาตบพท กตฺตฺวาทก เอว ศัพท์ อวธารณ เข้กับ ปุรฺมสทิสํ ๗ วิกตฺกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพท์ สมานปนฺน ๗

ลคุณฤกททียตุเถรวตตุ สยกตฺตา ใน นิฎฺจิตฺ ๑

กิตฺตบ ทตฺตฺวาจก ๑

ทารุสากฎิก วตตุ

ทารุสากฎิกวตตุ วตตุตมม ใน วุจฺจเต

มยา อนภิตกตฺตา ใน วุจฺจเต ๑ อาขยาตบ ทมฺมวาจก ๑

.....

สตฺถา สยกตฺตา ใน กเถสิ ๑ อาขยาตบ ทตฺตฺวาจก **สุปฺปพฺพุทฺ** สรฺูป ใน อิติ ๑ ศัพฺท อา
ทฺยตฺต ใน อิมํ ฐมฺมเทสํ อิมํ วิเสสฺน ของ ฐมฺมเทสํ ๑ อวฺตตมม ใน กเถสิ เวพฺุเน วิสยาธา
ร ใน วิหรนฺโต ๑ อพฺุณฺตรกิริยา ของ สตฺถา ทารุสากฎิกสฺส สามีสมฺพนฺธ ใน ปฺตฺตํ ๑ อวฺตตมม ใน
น อารพฺุ ๑ สมนกาลกิริยา ใน กเถสิ ๑

หิ ศัพฺท วิตฺถารไซตฺก เทว วิเสสฺน ของ ทารกา ๑ สยกตฺตา ใน กิพฺุนฺติ ๑ อาขยาตบ ทตฺ
ตฺวาจก ราชคหสฺมิ ภูมฺนาธาร ใน ทารกา จ สองศัพฺท ปทสมฺจฺยตฺต เข้ากั้บ สมฺมาทิจฺกปฺตฺโต และ มิจฺจ
าทิจฺกปฺตฺโต ๑ ลิงฺคตฺต และ สรฺูป ใน อิติ ๑ ศัพฺท สรฺูป ใน เทว ทารกา อภิกุขณฺ กิตี
คฺุพฺกั้พฺ กิตี กิริยาวิเสสฺน ใน กิพฺุนฺติ ๑

เตสุ กิตี ทฺุวิสุ กิตี วิเสสฺน ของ ทารเกสุ ๑ นิทฺธารณ ใน สมฺมาทิจฺกปฺตฺโต ๑ นิทฺธารณีย
และ สยกตฺตา ใน จิปฺติ ๑ อาขยาตบ ทตฺตฺวาจก คฺุพฺ อวฺตตมม ใน จิปฺมานิ ๑ อพฺุณฺตรกิริยา

ของ สมมาทิจิกปุตโต พุทธานุสสติ อวุตตกมม ใน อวชชิตวาๆ ปุพพกาลกิริยา ใน วตวา นโม
สยกตฺตา ใน โหตุ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก พุทฺธสฺส สมปทาน ใน โหตุ อิติ ศัพฺท อาการ ใน วตวา
ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน จิปติ คุพฺ อวุตตกมม ใน จิปติ ฯ อิตโร วิเสสน ของ มิจฺฉาทิจิกปุตโต ๆ สยกต
ตฺตา ใน จิปติๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ติตฺถิยานํ สามีสมฺพนฺธ ใน คฺเณ ๆ อวุตตกมม ใน อุตฺทิสิตฺวา ๆ
ปุพพกาลกิริยา ใน วตวา นโม สยกตฺตา ใน โหตุ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก
อรหนฺตานิ สมปทาน ใน โหตุ อิติ ศัพฺท อาการ ใน วตวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน จิปติ ฯ

เตสุ วิเสสน ของ ทารเกสุ ๆ นิทฺธารณ ใน สมมาทิจิกปุตโต ๆ นิทฺธารณีย และ สยกตฺตา ใน
ชินาติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก อิตโร วิเสสน ของ มิจฺฉาทิจิกปุตโต ๆ นิทฺธารณีย และ สยกตฺตา
ใน ปราชยติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ฯ โส วิเสสน ของ มิจฺฉาทิจิกปุตโต ๆ สยกตฺตา ใน อกาสิ ๆ
อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ตสฺส วิเสสน ของ สมมาทิจิกปุตฺตสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน กิริยํ ๆ อวุตตกมม
ใน ทิสฺวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน จินฺเตตฺวา

อํ วิเสสน ของ สหาโย ๆ สยกตฺตา ใน ชินาติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก เอวํ ศัพฺท
กิริยาวิเสสน ใน อนุสฺสริตฺวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน วตฺวา เอวํ ศัพฺท กิริยาวิเสสน ใน วตฺวา ๆ ปุพ
พกาลกิริยา ใน จิปนฺโต คุพฺ อวุตตกมม ใน จิปนฺโตๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ สหาโย มํ อวุตตกมม ใน ชินา
ติ ปี ศัพฺท อเปกฺขตฺถ เขํกับ อหํ ๆ สยกตฺตา ใน กริสฺสามิๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก เอวรूपํ วิเสส
น ของ กิริยํ ๆ อวุตตกมม ใน กริสฺสามิ อิติ ศัพฺท อาการ ใน จินฺเตตฺวาๆ ปุพพกาลกิริยา ใน อกาสิ พุทฺธานุ
สฺสตฺยํ ภินฺนาธาร ใน ปริจยํๆ อวุตตกมม ใน อกาสิ ฯ

อเลกทิวสํ กาลสฺตฺตฺมึ ใน อกาสิ ปีตา สยกตฺตา ใน อกาสิ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ตสฺส
วิเสสน ของ ทารกสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน ปีตา สกฺกํ อวุตตกมม ใน โยเชตฺวาๆ ปุพพกาลกิริยา ใน คจฺฉ
นฺโต ทารุณํ สมปทาน ใน อตฺถายๆ สมปทาน ใน คจฺฉนฺโตๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ ปีตา
ปี ศัพฺท อเปกฺขตฺถ เขํกับ ตํ วิเสสน ของ ทารกํๆ อวุตตกมม ใน อาทายๆ สมานกาลกิริยา ใน คนฺตุ
วา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน ปุเรตฺวา อฏฺวิยํ อาธาร ใน ปุเรตฺวา ทารุณํ ฉนฺนิจฺจกรณ ใน ปุเรตฺวา สกฺกํ การิต
กมม ใน ปุเรตฺวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน อาคจฺฉนฺโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ ปีตา พหินฺคเร วิสยาธา
ร ใน โมเจตฺวา สุสานสามนฺเต ภินฺนาธาร อุตฺกผาสฺกฏฺจาเน ๆ อาธาร ใน

โมเจตวา โคนเณ อวุตตกมฺม ใน โมเจตวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อกาสิ ภาตตวิสสคฺคํ อวุตตกมฺม ใน อกาสิ ฯ

อถ กาลสตุตฺตมึ ใน ปวิสึสุ โคนเณ สยกตฺตา ใน ปวิสึสุ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อสฺส วิเส สน ของ สากฺกิกสฺส ๆ สามึสมฺพนฺธ ใน โคนเณ สายณฺหสมฺเม กาลสตุตฺตมึ ใน ปวิสึสุ นครํ สมฺปาปฺณิ ยกมฺม ใน ปวิสนฺเตน ๆ วิเสสน ของ โคนเณน ๆ สหตฺตตฺติยา เข้กั๊บ สทฺธิ ๆ ศัพฺพ

กิริยาสมฺวา ย ใน ปวิสึสุ เหว ศัพฺพ อวธาธณ เข้กั๊บ นครํ สมฺปาปฺณิยกมฺม ใน ปวิสึสุ ฯ

ปี ศัพฺพ อเปกฺขตฺถ เข้กั๊บ สากฺกิกโก ๆ สยกตฺตา ใน น สมฺปาปฺณิ น ศัพฺพ ปฺฏิเสธ ใน สมฺปาปฺณิ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก โคนเณ อวุตตกมฺม ใน อนฺุพนฺธนฺโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ สาก กฺกิกโก นครํ สมฺปาปฺณิยกมฺม ใน ปวิสึตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ทิสฺวา สายํ กาลสตุตฺตมึ ใน ทิสฺวา โ คเณ อวุตตกมฺม ใน ทิสฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาทาย ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นิภฺขมฺนฺโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ สากฺกิกโก ทฺวารํ อวุตตกมฺม ใน สมฺปาปฺณิ ฯ

หิ ศัพฺพ วากฺยารมฺภ โทวาริกโก สยกตฺตา ใน ปีทฺหิ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ตฺสฺมึ วิเสสน ของ สากฺกิกโก ๆ ลกฺขณ ใน อสมฺปตฺเต ๆ ลกฺขณกิริยา เหว ศัพฺพ อวธาธณ เข้กั๊บ อสมฺปตฺเต ทฺวารํ อว ตฺตกมฺม ใน ปีทฺหิ ฯ อถ กาลสตุตฺตมึ ใน โอกฺกมิ ปฺตฺโต สยกตฺตา ใน โอกฺกมิ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อสฺส วิเสสน ของ สากฺกิกสฺส ๆ สามึสมฺพนฺธ ใน ปฺตฺโต ว ศัพฺพ อวธาธณ เข้กั๊บ

เอกโก ๆ วิเสสน ของ ปฺตฺโต รตฺติภาเค กาลสตุตฺตมึ ใน นิปฺชชิตฺวา สกฺกฺสฺส สามึสมฺพนฺธ ใน เหญจ ๑ ๆ อาธาร ใน นิปฺชชิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน โอกฺกมิ นิตฺทํ สมฺปาปฺณิยกมฺม ใน โอกฺกมิ ฯ ปน ศัพฺพ วากฺยารมฺภ ราชคฺคํ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ปี ศัพฺพ อเปกฺขตฺถ เข้กั๊ บ ปกตฺติยา ๆ ตฺติยาวิเสสน ใน อมนฺุสฺสพฺพลฺลํ ๆ วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ ฯ

จ ศัพฺพ วากฺยารมฺภ อัย วิเสสน ของ สากฺกิกปฺตฺโต ๆ สยกตฺตา ใน นิปฺนโน ๆ กิตบถ กตฺตฺวาจก สฺุสฺสานสนฺติเก สมิปฺธาธาร ใน นิปฺนโน ฯ อมนฺุสฺสา สยกตฺตา ใน ปสฺสึสุ ๆ อาขยาตบถ กต ตฺวาจก ตตฺถ วิเสสน ของ สฺุสฺसाने ๆ ภินฺนาธาร อมนฺุสฺสา นํ วิเสสน ของ สากฺกิกปฺตฺติ ๆ อวุตต กมฺม ใน ปสฺสึสุ ฯ เอโก วิเสสน ของ อมนฺุสฺโส ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ส่า สนฺสฺส สมฺปทาน ใน ปฺฏิภณฺณโก ๆ กัฏฺถิ มิจฺฉาทฺธิจฺจิกโก กัฏฺถิ วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ เอโก วิเสสน ของ อม

นุสสุโส ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก สมฺมาทิฏฺฐิโก วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ ฯ เตสุ วิเสส
น ของ อมนุสฺเสสุ ๆ นิทธารณ ใน มิจฺจาทิฏฺฐิโก อมนุสฺโส อมนุสฺโส วิเสสน ของ มิจฺจาทิฏฺฐิโก ๆ นิทธา
รณีย และ สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อัย วิเสสน ของ ทารโก ๆ สยกตฺตา ใน โห
ติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก โน สามีสมฺพนฺธ ใน ภกฺโข ๆ

วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ มัย สยกตฺตา ใน ขาทาม ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อิมํ วิเสสน ของ ทารกํ ๆ อว
ตฺตกมฺม ใน ขาทาม อิติ ศัพท์ อาการ อาห ฯ

อิตโร วิเสสน ของ สมฺมาทิฏฺฐิกอมนุสฺโส สยกตฺตา ใน นิวาเรตี ๆ อาขุยาตบถ
กตฺตฺวาจก อลํ ปฏิเสธลฺลิจฺจตฺถ ทารโก วุตฺตกมฺม ใน มา รุจฺจि มา ศัพท์ ปฏิเสธ ใน รุจฺจิ ๆ อาขุ
ยาตบถ กมฺมวาทก เต อนภิตฺตกตฺตา ใน รุจฺจิ อิติ ศัพท์ สรูป ใน วจเนน ๆ กรณ ใน นิวาเรตี ตํ วิเสสน
ของ มิจฺจาทิฏฺฐิกอมนุสฺโส ๆ อวตฺตกมฺม ใน นิวาเรตี ฯ

โส วิเสสน ของ มิจฺจาทิฏฺฐิกอมนุสฺโส ๆ สยกตฺตา ใน อกทฺตฺมิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก
เตน วิเสสน ของ สมฺมาทิฏฺฐิกอมนุสฺเสน อนภิตฺตกตฺตา ใน นิวาริยาโน ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ
เข้ากับ นิวาริยาโน ๆ อพฺภนฺตฺริยา ของ มิจฺจาทิฏฺฐิกอมนุสฺโส ตสฺส วิเสสน ของ สมฺมาทิฏฺฐิก-อมนุสฺส
สฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน วจณํ ๆ อวตฺตกมฺม ใน อนาทยิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน คเหตุวา ทารกํ อวต
ตกมฺม ใน คเหตุวา ปาทฺเตสุ อารธา ใน คเหตุวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อากทฺตฺมิ ฯ

โส วิเสสน ของ ทารโก ๆ สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก พุทฺธานุสฺสตี-ปริจ
ตฺตฺตา เหตุ ใน อาห ตสฺมี วิเสสน ของ ขณฺเณ ๆ กาลสฺตฺตฺมี ใน อาห นโม สยกตฺตา ใน โหตุ ๆ อาขุ
ยาตบถ กตฺตฺวาจก พุทฺธสฺส สมฺปทาน ใน โหตุ อิติ ศัพท์ อาการ ใน อาห ฯ อมนุสฺโส สยกตฺตา ใน
อฏฺฐาตี ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก มหาภยภีโต วิเสสน ของ อมนุสฺโส ปฏิกกมิตฺวา

ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อฏฺฐาตี ฯ อถ กาลสฺตฺตฺมี ใน อฏฺฐาตี อิตโร วิเสสน ของ อมนุสฺโส ๆ
สยกตฺตา ใน อฏฺฐาตี ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก นํ วิเสสน ของ มิจฺจาทิฏฺฐิกอมนุสฺโส ๆ อกตฺติกมฺม ใน
วตฺวา อกิจฺจํ วุตฺตกมฺม ใน กตํ ๆ กิตบถ กมฺมวาทก อมฺเหติ อนภิตฺตกตฺตา ใน กตํ
มัย สยกตฺตา ใน กโรม ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ทณฺฑกมฺมํ อวตฺตกมฺม ใน กโรม อสฺส

วิเสสน ของ ทารกสสุต ๆ สมุปทาน ใน กรโหม อิติ ศัพท อาการ ใน วตุวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน อฏฐ
าสี ตํ วิเสสน ของ ทารกํ ๆ อวุตตกมฺม ใน รกขมาโน ๆ อพฺพนตรกิริยา ของ อฏฐาสี ฯ มิจฉาทิฏฐิ
โก วิเสสน ของ อมนุสฺสํ ฯ สยกตฺตา ใน อาหาริ ๆ อาขยาตบพ กตฺตฺวาจก นครํ
สมุปาปฺณียกมฺม ใน ปวีสิตฺวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน ปุเรตฺวา รมฺโถ สามีสมฺพนฺธ ใน โภชนปาทิ ฯ
การิตกมฺม ใน ปุเรตฺวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน อาหาริ โภชนํ อวุตตกมฺม ใน อาหาริ ฯ

อด กาลสตฺตมฺมี ใน คตา ปี ศัพท อเปกขตฺถ เข้ากับ อฺโห ฯ วิเสสน ของ อมนุสฺสํ ฯ สยกต
ตา ใน คตา ๆ กิตบพ กมฺมวาทก นํ วิเสสน ของ โภชนํ ๆ อวุตตกมฺม ใน โภเชตฺวา ตสฺส วิเสสน ของ
ง ทารกสฺส ฯ สามีสมฺพนฺธ ใน มาตาปิตโร ฯ อุปฺมาวิกตฺติกตฺตา ใน หุตฺวา วย ศัพท อุปฺมาไซตฺก เข้า
กับ ตสฺส มาตาปิตโร หุตฺวา สมานกาลกิริยา ใน อฏฐาเปตฺวา ตํ วิเสสน ของ ทารกํ ๆ การิตกมฺม
ใน อฏฐาเปตฺวา และ โภเชตฺวา อฏฐาเปตฺวา ปุพพกาลกิริยา ใน โภเชตฺวา

ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน ปกาเสตฺวา ๖ ศัพท อวธารณ เข้ากับ ราชฯ สยกตฺตา ใน ปสฺสตุ ฯ อาขย
าตบพ กตฺตฺวาจก อิมานิ วิเสสน ของ อกฺขรานิ ฯ อวุตตกมฺม ใน ปสฺสตุ อยฺโถ วิเสสน ของ ปฺค
คฺโล ฯ สยกตฺตา ใน มา ปสฺสตุ มา ศัพท ปฏฺิเสธ ใน ปสฺสตุ ฯ อาขยาตบพ กตฺตฺวาจก

อิติ ศัพท สรูป ใน ตํ ปวตฺตี ตํ วิเสสน ของ ปวตฺตี ฯ อวุตตกมฺม ใน ปกาเสตฺวา ๆ ปุพพ
กาลกิริยา ใน ฉินฺทิตฺวา ยกฺขานฺนภาเวน กรณ ใน ฉินฺทิตฺวา โภชนปาทิยฺ ภินฺนธาร ใน
อกฺขรานิ ฯ อวุตตกมฺม ใน ฉินฺทิตฺวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน คตา ฯ

ปฺนทิวเส กาลสตฺตมฺมี ใน ทสฺเสตฺสุ ราชปฺริสา สยกตฺตา ใน ทสฺเสตฺสุ ฯ อาขยาตบพ กตฺตฺวาจก ภาช
นภณฺทํ วุตตกมฺม ใน อวหฺมฺ ฯ กิตบพ กมฺมวาทก ราชกุลโต อปาทาน ใน อวหฺมฺ โจเรหิ อนภิตก
ตฺตา ใน อวหฺมฺ อิติ ศัพท สรูป ใน โกลาหฺลํ ฯ อวุตตกมฺม ใน กรโหนตาฯ อพฺพนตรกิริยา ของ ราชปฺริส
า ทวารานิ อวุตตกมฺม ใน ปีทิตฺวาฯ ปุพพกาลกิริยา ใน โอลฺเกตฺวาฯ ปุพพกาลกิริยา ใน อปสฺสนฺตา ต
ตฺถ วิเสสน ของ จาเน ฯ อาธาร ใน อปสฺสนฺตา ฯ อพฺพนตรกิริยา ของ ราชปฺริสา นครา อปาทาน ใน
นิกฺขมิตฺวา ฯ ปุพพกาลกิริยา ใน โอลฺเกนฺตา อิตฺ สองบพ วิเสสน ของ ปสฺสโต จ สองศัพท ปทส
มฺจจยตฺถ เข้ากับ อิตฺ สองบพ ปสฺสโต ตติยาวิเสสน ใน โอลฺเกนฺตา ฯ อพฺพนตรกิริยา ของ ราชปฺริ
สา ทารุสฺสเก ภินฺนธาร สฺวณฺณปาทิ ฯ อวุตตกมฺม ใน ทิสฺวา

ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน คเหตุวา อัย วิเสสน ของ ทารโก ๑ สยกตฺตา ใน โหติ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตุ
วจาก กตฺตุวจาก โจโร วิกติกตฺตา ใน โหติ

อิติ ศัพท์ สรูป ใน สลยณาย ๑ กรณ ใน คเหตุวา ตํ วิเสสน ของ ทารกํ ๑ อวุตฺตกมฺม ใน คเหตุ
วา ๑ ปุพพกาลกิริยา ใน ทสฺเสสุ รลโย สมฺปทาน ใน ทสฺเสสุ ๑

ราชา สยกตฺตา ใน ปุจฺฉิ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตุวจาก อกฺขรานิ อวุตฺตกมฺม ใน ทิสฺวา ๑ ปุพพ
กาลกิริยา ใน ปุจฺฉิ ตาต อาลปน ก็ กิติ เอต กิติ วิเสสน ของ การณํ ๑ ลิงคตฺถ อิติ ศัพท์
อาการ ใน ปุจฺฉิ ๑ ทารโก สยกตฺตา ใน อาห ๑ อาขุยาตบถ กตฺตุวจาก

เทว อาลปน อหํ สยกตฺตา ใน น ชานามิ น ศัพท์ ปฏฺิเสธ ใน ชานามิ ๑ อาขุยาตบถ
กตฺตุวจาก มาตาปิตโร สยกตฺตา ใน อญฺฺสู ๑ อาขุยาตบถ กตฺตุวจาก เม สามีสมฺพนฺธ ใน
มาตาปิตโร อาคนตฺวา ปุพพกาลกิริยา ใน โภเชตฺวา รตฺตี กาลสตฺตมฺมี ใน โภเชตฺวา ๑ ปุพพกาลกิริยา ใน
อญฺฺสู รกฺขมานา อพฺภนฺตรกิริยา ใน อญฺฺสู อหํ สยกตฺตา ใน อมฺหิ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตุวจาก
มาตาปิตโร สยกตฺตา ใน รกฺขนฺติ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตุวจาก มํ อวุตฺตกมฺม ใน รกฺขนฺติ

อิติ ศัพท์ อาการ ใน จินฺเตตฺวา ๑ ปุพพกาลกิริยา ใน อุกฺโต ว ศัพท์ อวฺธารณ เข้กับ
นิพฺโย ๑ วิกติกตฺตา ใน หุตฺวา ๑ สมานกาลกิริยา ใน อุกฺโต นิทฺทำ อวุตฺตกมฺม ใน อุกฺโต ๑
วิกติกตฺตา ใน อมฺหิ อหํ สยกตฺตา ใน ชานามิ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตุวจาก เอตฺตํ วิเสสน ของ
การณํ ๑ อวุตฺตกมฺม ใน ชานามิ อิติ ศัพท์ อาการ ใน อาห ๑

อล กาลสตฺตมฺมี ใน อคมฺสู ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้กับ มาตาปิตโร ๑ สยกตฺตา ใน อคมฺสู ๑
อาขุยาตบถ กตฺตุวจาก อสฺส วิเสสน ของ ทารกสฺส ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน มาตาปิตโร ตํ วิเสสน ของ จานํ
๑ สมฺปาปฺณิกมฺม ใน อคมฺสู ๑

ราชา สยกตฺตา ใน ปุจฺฉิ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตุวจาก ตํ วิเสสน ของ ปวตฺตี ๑ อวุตฺตกมฺม ใน
ณตฺวา ๑ ปุพพกาลกิริยา ใน อาทาย ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้กับ ตโย เต กิติ ตโย กิติ วิเสสน ของ ชน
๑ อวุตฺตกมฺม ใน อาทาย ๑ ปุพพกาลกิริยา ใน คนตฺวา สตฺถ สามีสมฺพนฺธ ใน สนฺติกํ
๑ สมฺปาปฺณิกมฺม ใน คนตฺวา ๑ ปุพพกาลกิริยา ใน อโรเจตฺวา สพฺพ วิเสสน ของ การณํ ๑
อวุตฺตกมฺม ใน อโรเจตฺวา ๑ ปุพพกาลกิริยา ใน ปุจฺฉิ

ภนฺเต อลปฺน เหว ศัพฺท อวธารณ เข้ากัปป พุทฺธานุสฺสตีฯ สยกตฺตา ใน โหตีฯ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ก็ นฺุ สองศัพฺท ปุจฺจนตฺถ โข ศัพฺท วจนาลงฺการ รกฺขา วิกตีกตฺตา ใน โหตี อุทาหุ ศัพฺท ปุจฺจนตฺถ ปี ศัพฺท อเปกฺขตฺถ เข้ากัปป ธมฺมานุสฺสตีอาทโย ฯ วิเสสน ของ อนุสฺสตีโยฯ สยกตฺตา ใน โหนฺตี ฯ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก รกฺขา วิกตีกตฺตา ใน โหนฺตี อิติ ศัพฺท อาการ ใน ปุจฺฉิ ฯ

(แก้ง) อถ กาลสฺตตฺมี ใน อภาสี สตฺถา สยกตฺตา ใน อภาสี ฯ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อสฺส วิเสสน ของ รมฺโถโยฯ สมฺปทาน ใน วตฺวา

มหาราช อลปฺน เหว ศัพฺท อวธารณ เข้ากัปป พุทฺธานุสฺสตี ฯ สยกตฺตา ใน โหตี ฯ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก น ศัพฺท ปฏฺิเสธนตฺถ เกวลั กิริยาวิเสสน ใน โหตี รกฺขา วิกตีกตฺตา ใน โหตี ปน ศัพฺท วากุยารมฺภ จิตฺตํ อวฺตุตฺถกมฺม ใน สุภาวิทฺตํ กิตฺถถ เหตุกมฺมวากฺก เยสั วิเสสน ของ ชนฺานํ ฯ ญฺจฺฉิอนภิตฺถกตฺตา ใน สุภาวิทฺตํ ฉพฺพิเรน วิเสสน ของ จาเนน ฯ ตติยาวิเสสน ใน สุภาวิทฺตํ กิจฺจํ สยกตฺตา ใน นตฺถิฯ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก เตสั วิเสสน ของ ชนฺานํฯ สมฺปทาน ใน นตฺถิ อถฺยเว วิเสสน ของ รกฺขาวรณฺน ฯ กัตี มนฺโถสฺเธหิ กัตี กรณฺน ใน กิจฺจํ วา สองศัพฺท ปทฺวิกปฺปตฺถถ เข้ากัปป อถฺยเวณ รกฺขาวรณฺน และ มนฺโถสฺเธหิ

อิติ ศัพฺท อาการ ใน วตฺวา ฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ทสฺเสนโต ญฺจฺฉานานิ อวฺตุตฺถกมฺม ใน ทสฺเสนโต ฯ อพฺภนฺตรกิริยา ของ สตฺถา อีมา วิเสสน ของ คาธา ฯ อวฺตุตฺถกมฺม ใน อภาสี

เต วิเสสน ของ ชนฺา ฯ สยกตฺตา ใน ปพฺพชฺฉนฺตี ฯ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก สฺุปฺปพฺพุทฺธั กิริยาวิเสสน ใน ปพฺพชฺฉนฺตี สทา กาลสฺตตฺมี ใน ปพฺพชฺฉนฺตี โคตฺมสฺสาวกา วิกตีกตฺตา ใน หุตฺวา ฯ สมานกาลกิริยา ใน ปพฺพชฺฉนฺตี สติ สยกตฺตา ใน อตฺถิ ฯ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก เยสั วิเสสน ของ ชนฺานํ ฯ สามีสมฺพนฺธ ใน สติ ทิวา กัตี รตฺโต กัตี กาลสฺตตฺมี ใน -คตา จ สองศัพฺท ปทฺสมฺจุยฺยตฺถ เข้ากัปป ทิวา และ รตฺโต นิจฺจํ อจฺจนตฺสัโยค ใน อตฺถิ พุทฺธคตา วิเสสน ของ สติ ฯ

เต วิเสสน ของ ชนฺา ฯ สยกตฺตา ใน ปพฺพชฺฉนฺตี ฯ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก สฺุปฺปพฺพุทฺธั กิริยาวิเสสน ใน ปพฺพชฺฉนฺตี สทา กาลสฺตตฺมี ใน

ปพฺพชฺฌนฺติ โคตมสาวกา วิกตีกตฺตา ใน หุตฺวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน
ปพฺพชฺฌนฺติ สติ สยกตฺตา ใน อตฺถิ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก เยสํ
วิเสสน ของ ชนानํ ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน สติ ทิวา กิตฺติ รตฺโต กิตฺติ กาลสตุตฺมึ
ใน - คตา จ สองศัพฺทํ ปทสมฺมุจฺยตฺถ เข้กัปป ทิวา และ รตฺโต นิจฺจํ
อจฺจนตฺสํโยค ใน อตฺถิ ฐมฺมคตา วิเสสน ของ สติ ฯ

เต วิเสสน ของ ชนา ๆ สยกตฺตา ใน ปพฺพชฺฌนฺติ ๆ อาขุยาตบท
กตฺตฺวาจก สุปฺปพฺพุธํ กิริยาวิเสสน ใน ปพฺพชฺฌนฺติ สทา กาลสตุตฺมึ ใน
ปพฺพชฺฌนฺติ โคตมสาวกา วิกตีกตฺตา ใน หุตฺวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน
ปพฺพชฺฌนฺติ สติ สยกตฺตา ใน อตฺถิ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก เยสํ
วิเสสน ของ ชนानํ ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน สติ ทิวา กิตฺติ รตฺโต กิตฺติ กาลสตุตฺมึ ใน
- คตา จ สองศัพฺทํ ปทสมฺมุจฺยตฺถ เข้กัปป ทิวา และ รตฺโต นิจฺจํ อจฺจนตฺสํโยค
ใน อตฺถิ สงฺฆมคตา วิเสสน ของ สติ ฯ

เต วิเสสน ของ ชนา ๆ สยกตฺตา ใน ปพฺพชฺฌนฺติ ๆ อาขุยาตบท
กตฺตฺวาจก สุปฺปพฺพุธํ กิริยาวิเสสน ใน ปพฺพชฺฌนฺติ สทา กาลสตุตฺมึ ใน
ปพฺพชฺฌนฺติ โคตมสาวกา วิกตีกตฺตา ใน หุตฺวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน
ปพฺพชฺฌนฺติ สติ สยกตฺตา ใน อตฺถิ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก เยสํ
วิเสสน ของ ชนानํ ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน สติ ทิวา กิตฺติ รตฺโต กิตฺติ กาลสตุตฺมึ ใน
- คตา จ สองศัพฺทํ ปทสมฺมุจฺยตฺถ เข้กัปป ทิวา และ รตฺโต นิจฺจํ
อจฺจนตฺสํโยค ใน อตฺถิ ภายคตา วิเสสน ของ สติ ฯ

เต วิเสสน ของ ชนา ๆ สยกตฺตา ใน ปพฺพชฺฌนฺติ ๆ อาขุยาตบท
กตฺตฺวาจก สุปฺปพฺพุธํ กิริยาวิเสสน ใน ปพฺพชฺฌนฺติ สทา กาลสตุตฺมึ ใน
ปพฺพชฺฌนฺติ โคตมสาวกา วิกตีกตฺตา ใน หุตฺวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน
ปพฺพชฺฌนฺติ มโน สยกตฺตา ใน รโต ๆ กิตฺตบท กตฺตฺวาจก เยสํ วิเสสน

ของ ชนานัน ๑ สามีสมนพนธ ใน มโน ทิวา กิติ รตโต กิติ กาลสตตมึ ใน - ร
โต จ สองศัพท ปทสมุจจยตถ เข้ากับ ทิวา และ รตโต อหีสาย
อาหาร ใน รโต ๑

เต วิเสสน ของ ชนา ๑ สยกตตา ใน ปพฺพชณนติ ๑ อาขยาตบพ
กตตฺวาจก สุปฺปพฺพทํ กิริยาวิเสสน ใน ปพฺพชณนติ สทา กาลสตตมึ ใน
ปพฺพชณนติ โคตมสาวกา วิกติกตฺตา ใน หุตฺวา ๑ สมานกาลกิริยา ใน
ปพฺพชณนติ มโน สยกตตา ใน รโต ๑ กิตบพ กตตฺวาจก เยสํ วิเสสน
ของ ชนานัน ๑ สามีสมนพนธ ใน มโน ทิวา กิติ รตโต กิติ กาลสตตมึ ใน -รโ
ต จ สองศัพท ปทสมุจจยตถ เข้ากับ ทิวา และ รตโต ภาวนาย
อาหาร ใน รโต อิติ ศัพท สรูป ใน อีมา คธา ๑

ตตถ วิเสสน ของ ปเทสุ ๑ นิทธารณ ใน คธาปาทสส **สุปฺปพฺพทํ ปพฺพชณนติ** สรูป
ใน อิติ ๑ ศัพท สรูป ใน คธาปาทสส ๑ นิทธารณีย และ สามีสมนพนธ ใน อตฺโถ ชนา สยกตตา
ใน ปพฺพชณนติ ๑ อาขยาตบพ กตตฺวาจก พุทฺธคตฺ วิเสสน ของ สตี ๑ อวตฺตคมม ใน คเหตุวา ๑ ปุพ
พกาลกิริยา ใน สุปฺนตา เอว ศัพท อวธารณ เข้ากับ สุปฺนตา ๑ กิติ ปพฺพชณนตา กิติ อพฺพนตรกิริยา ของ ชน
า สุปฺปพฺพทํ กิริยาวิเสสน ใน ปพฺพชณนติ นาม ศัพท สลฺลาไซตถ เข้ากับ ปพฺพชณนติ อิติ
ศัพท สรูป ใน อตฺโถ ๑ ลิงคตถ ๑

สทา โคตมสาวกา สรูป ใน อิติ ๑ ศัพท สรูป ใน คธาปาทสส ๑ สามีสมนพนธ ใน อตฺโถ
โคตมโคตตสฺส วิเสสน ของ พุทฺธสฺส ๑ สมฺปทาน ใน สวณ- สวณนเต อาหาร ใน ชาต- ชาตตฺตา
กิติ อนุสาสนีสวณตาย กิติ เหตุ ใน โคตมสาวกา เอว ศัพท อวธารณ เข้ากับ ตสฺส ๑ กิติ โคตมโคต
ตสฺส กิติ วิเสสน ของ พุทฺธสฺส ๑ สามีสมนพนธ ใน อนุสาสนี- โคตมสาวกา วิกติกตฺตา ใน หุตฺวา อิติ ศัพท
สรูป ใน อตฺโถ ๑ ลิงคตถ ๑

พุทฺธคคา สติ สรูป ใน อิติ ๑ ศัพท สรูป ใน ปททวยสฺส ๑ สามีสมนพนธ ใน อตฺโถ สติ

สยกตฺตา ใน อตฺถิ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก เยสํ วิเสสน ของ ชนानํ ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน สติ อิติปิ โส
ภควา สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สฺรูป ใน อาทิปปฺเภเท ๆ วิเสสน ของ พุทฺธคฺคฺณฺเฑ อวฺตฺตกมฺม ใน อารพฺภ ๆ
สมานกาลกิริยา ใน อุปฺปชฺชมานา ๆ วิเสสน ของ สติ นิจฺจกาลํ อจฺจนตฺสโยค ใน อตฺถิ

เต วิเสสน ของ ชนา ๆ สยกตฺตา ใน ปฺพชฺชณฺนติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ปิ ศัพท์ อเปกฺขตฺถ
เข้กัปป สทา ๆ กาลสฺตฺตมฺมิ ใน ปฺพชฺชณฺนติ สฺรูปฺพพฺพุทฺธ กิริยาวิเสสน ใน ปฺพชฺชณฺนติ อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน
อตฺถิ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

ปน ศัพท์ วากฺยารมฺภ เต วิเสสน ของ ชนา ๆ สยกตฺตา ใน ปฺพชฺชณฺนติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺ
วากฺ ตถา ศัพท์ กิริยาวิเสสน ใน อสฺกโกณฺตถา ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ ชนา เอกทิวสํ กิติ
กาลสฺสฺ สองบถ กิติ กาลे กิติ กาลสฺตฺตมฺมิ ใน มนฺสิกโรนฺตถา ตีสฺ วิเสสน ของ กาลสฺสฺ ทิวสฺ วิเสสน
ของ กาลสฺสฺ ปิ ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้กัปป เอกสฺมิมิ วิเสสน ของ กาลे พุทฺธานุสฺสตี อวฺตฺตกมฺม ใน
มนฺสิกโรนฺตถา ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ ชนา สฺรูปฺพพฺพุทฺธ กิริยาวิเสสน ใน ปฺพชฺชณฺนติ เอว ศัพท์
อวธารณ เข้กัปป ปฺพชฺชณฺนติ นาม ศัพท์ สลฺยณาชฺตก เข้กัปป ปฺพชฺชณฺนติ ฯ

ธมฺมคฺคา สติ สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สฺรูป ใน ปททวยสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺถิ
สฺวากฺขาโต ภควตา ธมฺโม สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สฺรูป ใน อาทิปปฺเภเท ๆ วิเสสน ของ ธมฺมคฺคฺณฺเฑ อวฺ
ตฺตกมฺม ใน อารพฺภ ๆ สมานกาลกิริยา ใน อุปฺปชฺชมานา ๆ วิเสสน ของ สติ ๆ ลิงฺคตฺถ อิติ ศัพท์ สฺรูป
ป ใน อตฺถิ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

สงฺฆคฺคา สติ สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สฺรูป ใน ปททวยสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺถิ สฺปฺถิ
ปนฺโน ภควโต สวากฺสงฺโฆ สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สฺรูป ใน อาทิปปฺเภเท ๆ วิเสสน ของ สงฺฆคฺคฺณฺเฑ
ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน อารพฺภ ๆ สมานกาลกิริยา ใน อุปฺปชฺชมานา ๆ วิเสสน ของ สติ ๆ
ลิงฺคตฺถ อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน อตฺถิ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

กายคฺคา สติ สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สฺรูป ใน ปททวยสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺถิ ทวฺตฺ
ตีสาการวเสน กิติ นวสิวญฺจิกาวเสน กิติ จตฺฐาตฺตฺววจฺจนวเสน กิติ อชฺชตฺตฺนึลลสิณฺนาทิสฺรูปชฺ
ณานวเสน กิติ กรณ ใน อุปฺปชฺชมานา วา สศัพท์ ปทวิกปฺปตฺถ เข้กัปป ทวฺตฺตีสาการวเสน

นวสิวภูจิกาวเสน จตุธาตวภูจิกานวเสน และ อษณตตนิลกลสิณาทิรูปษณานวเสน อุปปษษมานา
วิเสสน ของ สติ ๆ ลิงคตถ อติ ศัพท สรูป ใน อตโถ ๆ ลิงคตถ ฯ

อหิสาย รโต สรูป ใน อติ ๆ ศัพท สรูป ใน ปททวยสส ๆ สามีสมนพนธ ใน อตโถ โส
วิเสสน ของ ภิกขุ ๆ สยกตดา ใน วิหริติ ๆ อาขยาตบท กตตุวจาก กรุณาสทคเตน วิเสสน ของ
เจตสา ๆ อิตถมภูต ของ ภิกขุ เอก วิเสสน ของ ทิส ๆ อจนตสโยค ใน พริตวา ๆ ปุพพกาลกิริยา
ใน วิหริติ อติ ศัพท สรูป ใน เหว ๆ ศัพท กิริยาวิเสสน ใน วุตตาย ๆ วิเสสน ของ กรุณาภวานาย
ๆ อาหาร ใน รโต ๆ กิตบท กตตุวจาก มโน อติ ศัพท สรูป ใน อตโถ ๆ ลิงคตถ ฯ

ภวานาย สรูป ใน อติ ๆ ศัพท สรูป ใน ปทสส ๆ สามีสมนพนธ ใน อตโถ เมตตภาวานาย
อาหาร ใน รโต อติ ศัพท สรูป ใน อตโถ ๆ ลิงคตถ ฯ

หิ ศัพท ทพหิกรณชิตก ภวานา วุตตกมม ใน อธิปเปตา ภควตา อนภิตกตตดา ใน อธิป
ปตา ๆ กิตบท กมมวจาก กิลจาปี ศัพท อนคคหตถ เหาจา อาหาร ใน วุตต- การุณาภวานาย ภวาทิส
พนธ ใน วุตตตดา ๆ เหตุ ใน อธิปเปตา(ภวานาย สรูป ใน อติ ๆ ศัพท สรูป) ใน อธิ
ปเท อธิ วิเสสน ของ ปเท ๆ อาหาร ใน อธิปเปตา ปี ศัพท อเปกขตถ เขากับ สพพา ๆ กิติ อวเส
สา กิติ วิเสสน ของ ภวานา ปน ศัพท อรุจิสจนตถ ว ศัพท อวธารณ เขากับ เมตตภาวานา
ๆ วุตตกมม ใน อธิปเปตา ภควตา อนภิตกตตดา ใน อธิปเปตา ๆ กิตบท กมมวจาก (ภวานาย
สรูป ใน อติ ๆ ศัพท สรูป) ใน อธิ ปเท อธิ วิเสสน ของ ปเท ๆ อาหาร ใน อธิปเปตา ฯ

เสส วิเสสน ของ ปท ๆ วุตตกมม ใน เวทิตพพ ปรณตเตน อนภิตกตตดา ใน เวทิตพพ ๆ กิตบท กมม
วจาก ปรมคาลัย อาหาร ใน วุตต- เหว ศัพท อวธารณ เขากับ วุตตนเยน ๆ
ตติยาวิเสสน ใน เวทิตพพ ฯ **(จบแก้ง)**

เทสนาวसाने กาลสตุตมี ใน ปติภูจหิ โส วิเสสน ของ ทารโก ๆ สยกตดา ใน ปติภูจหิ ๆ อาข
ยาตบท กตตุวจาก มาตาปีตुหิ สหตถตติยา เขากับ สทธี ๆ ศัพท ทพสมววย ใน ทารโก โสตาปตติ
ผลे อาหาร ใน ปติภูจหิ ฯ ปน ศัพท วากยารมภ ปี ศัพท อเปกขตถ เขากับ สพเพ ๆ วิเสสน ของ
ชนา ๆ สยกตดา ใน ปาปฺณิสฺสุ ๆ อาขยาตบท กตตุวจาก ปจฉา กาลสตุตมี ใน ปพพชิตวา ๆ ปุพพ
กาลกิริยา ใน ปาปฺณิสฺสุ อรหตติ อวุตตกมม ใน ปาปฺณิสฺสุ ฯ เทสนา สยกตดา ใน อโหสิ ๆ อาขยาตบท

กตฺตฺวจาก ปี ศัฟท์ อเปกขตฺต เข้ากับ สมฺปตฺตานํ ๑ วิเสสน ของ ชนานํ ๑ สมฺปทาน ใน อโหสิ สาคฺติ
กา วิกตฺกตฺตา ใน อโหสิ อิติ ศัฟท์ สมานน ๑

ทรรุสากฎีกวตฺตฺ สยกตฺตา ใน นิฎจิตฺ ๑

กิตบถ กตฺตฺวจาก ๑

วชฺชี่ปฺตฺตกภิกขุ วตฺต

วชฺชี่ปฺตฺตกภิกขุวตฺตฺ วุตฺตกมฺม ใน วุจฺเจเต

มยา อนนฺทิตกตฺตา ใน วุจฺเจเต ๑ อาขุยาตบถ กมฺมวาก ๑

.....

สตฺถา สยกตฺตา ใน กเถสิ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตฺวจาก **ทฺตฺปพพชฺชี่ ทฺตฺกริมฺ** สรูป ใน
อิติ ๑ ศัฟท์ อาทยตฺต ใน อิมํ ฌมฺมเทสนํ อิมํ วิเสสน ของ ฌมฺมเทสนํ ๑ อวุตฺตกมฺม ใน กเถสิ
เวสาลียํ อวุตฺตกมฺม ใน นิสฺสาย ๑ สมานกาลกิริยา ใน วิหรนฺโต มหาวเน วิสยาธาร ใน วิหรนฺโต
๑อพฺภนฺตรกิริยา ของ สตฺถา ตํ กิตฺตี อลฺลตโร กิตฺตี วิเสสน ของ ภิกขุ ๑ อวุตฺตกมฺม
ใน อารพฺภ ๑ สมานกาลกิริยา ใน กเถสิ ๑

วจนํ วุตฺตกมฺม ใน วุตฺตํ ฌมฺมสงฺคาหกาจรฺเยน อนนฺทิตกตฺตา ใน วุตฺตํ กิตบถ กมฺมวาก ยํ
วิเสสน ของ ภิกขุ ๑ อวุตฺตกมฺม ใน สนฺธาย ๑ กิริยาวิเสสน ใน วุตฺตํ อลฺลตโร กิตฺตี วชฺชี่ปฺตฺตโก กิตฺตี วิเสส
น ของ ภิกขุ ๑ สยกตฺตา ใน วิหรติ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตฺวจาก เวสาลียํ อาธาร ใน วิหรติ อลฺลตฺรสมฺม วิ
เสสน ของ วนสฺสณฺเท ๑ อาธาร ใน วิหรติ ๑ ปน ศัฟท์ วากุยาธมฺก เตน วิเสสน ของ สมเยน ๑ ตติ
ยาวิเสสน ใน โหติ โข ศัฟท์ วจนาลงฺการ ฉณฺวาโร สยกตฺตา ใน โหติ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตฺวจาก เว
สาลียํ อาธาร ใน โหติ สพฺพรตฺตี อจฺจนตฺสโยค ใน โหติ ๑

(แก้ง) อถ กาลสฺตตฺมึ ใน อาท โส วิเสสน ของ ภิกขุ ๑ สยกตฺตา ใน อาท ๑ อาขุยาตบถ กตฺต
วจาก โข ศัฟท์ วจนาลงฺการ เวสาลียํ ภินฺนาธาร ใน ตฺตฺริยตาพิตฺวาพิตฺตนิคฺโขสสทฺทํ ๑ อวุตฺตกมฺม ใน สุตฺวา

ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน ปรีทวมาโน ๆ อพภนฺตรกิริยา ของ ภิกฺขุ ตายํ วิเสสน ของ เวลายํ ๆ กาลส
ตฺตมึ ใน อาห อิมํ วิเสสน ของ คาลํ ๆ อวฺตตกมฺม ใน อาห

เอกกา วิเสสน ของ มยํ ๆ สยกตฺตา ใน วิหราม ๆ อาขยาตบท
กตฺตฺวาจก อรณฺเณ อาธาร ใน วิหราม ทารุกํ อฺปมาลิ่งคตฺถ อปวิทฺธํ
วิเสสน ของ ทารุกํ วนสมึ อาธาร ใน อปวิทฺธํ อิว ศัพฺท อฺปมาโชตก
เจ้ากัป วนสมึ อปวิทฺธํ ทารุกํ โก สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบท
กตฺตฺวาจก เอตาทิสีกาย วิเสสน ของ รตฺติยา ๆ กัตี อิทานิ กัตี กาลสตฺตมึ ใน
โหติ สฺ สุ ศัพฺท ปทปฺรณ อมฺเหติ อปาทาน ใน ปาปิโย ๆ วิกตีกตฺตา ใน โหติ
อิติ ศัพฺท สฺรูป ใน อิมํ คาลํ อิติ ศัพฺท สฺรูป ใน วจันํ ๆ

กิริ ศัพฺท อนุสฺสวณตฺถ โส วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขยาตบท
กตฺตฺวาจก วชฺชัรณฺเจ ภินฺนาธาร ใน ราชปฺตุโต ๆ วิกตีกตฺตา ใน หุตฺวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน
ปฺหาย วาเรน ตฺติยาวิเสสน ใน สมฺปตฺตํ ๆ วิเสสน ของ รชฺชํ ๆ อวฺตตกมฺม ใน ปฺหาย ๆ ปุพพกาลกิริยา
ใน ปฺพพชิตฺโต ๆ วิเสสน ของ ภิกฺขุ เวสาลิยํ ภินฺนาธาร นิคฺโขมสํ และ สทฺทํ

สกลนคเร ลกฺขณ ใน ปฏิมณฺฑลิตे นาคเรหิ อนภิตกตฺตา ใน ปฏิมณฺฑลิตे ๆ ลกฺขณกิริยา จาตุ
มฺหาราชิกेหิ สหตฺถตฺติยา เจ้ากัป สทฺธี ๆ ศัพฺท กิริยาสมวาย ใน เอกาพทฺธํ ๆ วิกตีกตฺตา ใน กตฺวา ๆ
กิริยาวิเสสน ใน ปฏิมณฺฑลิตे ธชปตฺกาทิหิ วิเสสน ของ วตฺถุหิ ๆ กรณ ใน ปฏิมณฺฑลิตे ฉณวาเร ลกฺข
ณ ใน วตฺตมาเน ๆ ลกฺขณกิริยา โภมิทฺยา กัตี ปุณฺณมาย กัตี วิเสสน ของ ตฺติยา ๆ กาลสตฺตมึ ใน ว
ตฺตมาเน สทฺพพรตฺตี อจฺจนตฺสโยค ใน วตฺตมาเน

เถริอาทินํ กัตี ตาพิทานํ กัตี วิเสสน ของ ตฺริยานํ ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน นิคฺโขมสํ วีณาทินํ กัตี วาทิต
นํ กัตี วิเสสน ของ ตฺริยานํ ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน สทฺทํ นิคฺโขมสํ กัตี สทฺทํ กัตี อวฺตตกมฺม ใน สุตฺวา จ ส
องศัพฺท ปทสมฺจฺยจฺจล เจ้ากัป เถริทอาทินํ ตฺริยานํ ตาพิทานํ นิคฺโขมสํ และ วีณาทินํ วาทิตานํ สทฺทํ
สุตฺวา ปุพพกาลกิริยา ใน จงฺกมมาโน

ราชสทฺสสถานิ กัตี ราชสตานิ กัตี ราชานิ กัตี สยกตฺตา ใน โหนฺติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก เวสา
ลियํ วิสยธาร ใน โหนฺติ (ยานิ) กัตี สตฺต กัตี วิเสสน ของ ราชสทฺสสถานิ (ยานิ) กัตี สตฺต กัตี วิเสสน

ของ ราชสถานิ (เย) ก็ดี สดุด ก็ดี วิเสสน ของ ราชาน โจ สามศัพท์ ปทสมุจยตุด เข้ากับ ยานิ สดุด ราชสหสถานิ (ยานิ) สดุด ราชสถานิ และ (เย) สดุด ราชานิ อิศฺสรชนา สยกตุดา ใน โหนฺติ ๆ อาขุยาตบ ท กตฺตฺวาจาก เวสาลีย วิสยาธาร ใน โหนฺติ เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ ตตฺตกา ๆ ก็ดี อุปฺราชนา ปติอาทโย ก็ดี วิเสสน ของ อิศฺสรชนา เนส วิเสสน ของ ราชุนฺ ๆ สามีสมนุช ใน อิศฺสรชนา จ ส องศัพท์ ศัพท์ วากยสมุจยตุด เข้ากับ ยานิ เวสาลีย สดุด ราชสหสถานิ สดุด ราชสถานิ สดุด ราชานิ (โหนฺติ) และ ตตฺตกาเยว เยส อุปฺราชนา ปติอาทโย (อิศฺสรชนา โหนฺติ) เตสุ ก็ดี อลงกตปฏฺิยตฺเตสุ ก็ ดี วิเสสน ของ ราชิสฺสรชเนสุ ๆ ลกฺขณ ใน โอติณฺณเสสุ ๆ ลกฺขณกิริยา นกฺขตฺตกัปนฺตถาย สมฺปทาน ใน โอติณฺณเสสุ วัถิ สมฺปาปฺณิกมฺม ใน โอติณฺณเสสุ สฺมฺจิทฺเต วิเสสน ของ มหาจกฺเม ๆ อุปฺสิเลสิกาธาร ใน จกฺมมาโน ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ ภิกฺขุ

คคนมฺชฺเฒ อาธาร ใน จิตฺ ๆ วิเสสน ของ ปุณฺณจนฺทฺ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน ทิสฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน จิตฺ จกฺมโกฏฺิย ฆินฺนาธาร ผลกฺ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน นิสฺสาย ๆ สมานกาลกิริยา ใน จิตฺ วิเสสน ของ ภิกฺขุ เวจฺจาลงฺการวิวิทฺตฺตฺตา เหตุ ใน (หฺตฺวา) วเน อาธาร ใน ฉนฺทิต- ฉนฺทิตทารุกฺ อุปฺมาวิทฺกิตฺตฺตา ใน (หฺตฺวา) วิย ศัพท์ อุปฺมาไซตฺก เข้ากับ วเน ฉนฺทิตทารุกฺ (หฺตฺวา) วิเสสน ของ อตฺ ตภาวฺ อวฺตฺตกมฺม ใน โอโลเกตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน จินฺเตนฺโต

อณฺโณ ก็ดี ลามกตฺโร ก็ดี วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน อตฺถิ ๆ อาขุยาตบ ท กตฺตฺ วาจาก นุ ศัพท์ ปุจฺจนฺตฺล โข ศัพท์ วจฺจาลงฺการ อมฺเหทฺธิ อปาทาน ใน ลามกตฺโร อิติ ศัพท์ อาการ ใน จินฺเตนฺโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ ภิกฺขุ ปกฺติยา ตติยาวิเสสน ใน อารณฺยกาทิกฺุณฺยฺตฺโต ปี ศัพท์ อเป กฺขตฺตฺล เข้ากับ อารณฺยกาทิกฺุณฺยฺตฺโต ๆ วิกฺตฺกิตฺตฺตา ใน หฺตฺวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน ปีพฺโต ตสฺมี วิเสสน ของ ขณฺ ๆ กาลสฺตฺตฺมี ใน ปีพฺโต อนภฺริตฺติยา อนภฺริทฺกิตฺตฺตา ใน ปีพฺโต ๆ วิเสสน ของ เอว ศัพท์ กิริยาวิเสสน ใน อาท ๆ

โส วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ สยกตฺตา ใน นิสฺสิทฺธิ ๆ อาขุยาตบ ท กตฺตฺวาจาก ตสฺมี วิเสสน ของ วนส ญฺเท ๆ วิสยาธาร ใน อธิวฺตฺถาย ๆ วิเสสน ของ เทวตฺาย ๆ อนภฺริทฺกิตฺตฺตา ใน วฺตฺตํ อหฺ เหตุกิตฺตฺตา ใน สํเวเชสฺสามิ ๆ อาขุยาตบ ท กตฺตฺวาจาก อิมํ วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ การิตฺกมฺม ใน สํเวเชสฺสามิ อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน อธิปฺปาเยน ๆ กรณฺ ใน วฺตฺตํ

เอกโก วิเสสน ของ ตั๋ว ๆ สยกตฺตา ใน วิหริสฺสึ ๆ อาขุยาตบถ
กตฺตฺวาจก อรณฺญเณ อาธาร ใน วิหริสฺสึ วนสฺมึ อาธาร ใน อปวิหฺรึ
ๆ วิเสสน ของ ทารุกํ ๆ อุปมาลิจฺจคฺคฺถ อิว ศัพฺพํ อุปมาไซฺตค
เจ้ากัฏฺฐ อปวิหฺรึ วนสฺมึ ทารุกํ พหุกา วิเสสน ของ ชนา ๆ สยกตฺตา
ใน ปิหฺยนฺติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ตสฺส วิเสสน ของ เต ๆ
สมฺปทาน ใน ปิหฺยนฺติ สคฺคคามินํ วิเสสน ของ สดฺตานํ ๆ สมฺปทาน
ใน ปิหฺยนฺตา ๆ วิเสสน ของ เนรยิกา ๆ อุปมาลิจฺจคฺคฺถ วีย ศัพฺพํ
อุปมาไซฺตค เจ้ากัฏฺฐ เนรยิกา สคฺคคามินํ ปิหฺยนฺตา
อิตฺติ ศัพฺพํ อาการ ใน วุฏฺถํ ๆ กิถึ อิมํ กิถึ วิเสสน ของ คาลํ ๆ อวฺตุตคฺกมฺม ใน สุตฺวา ๆ ปุพฺพ
กาลกิริยา ใน อุปฺสงฺกมิตฺวา ปุณฺทิวเส กาลสฺตฺตมึ ใน อุปฺสงฺกมิตฺวา สดฺถารํ อวฺตุตคฺกมฺม ใน อุปฺสงฺกมิต
วา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วนฺทิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นิสฺสึทึ ฯ (จบเก็ง)

สดฺถา สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ตํ วิเสสน ของ ปวตฺตึ ๆ อวฺตุตคฺกมฺม ใน
ลตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน สโมธานตฺวา ฆราวาสสฺส ภาวาทิสฺมพฺนธ ใน ทุกฺขจฺตํ ๆ
อวฺตุตคฺกมฺม ใน ปกาเสตฺตุ- ปกาเสตฺตุกาโม วิกตฺติกตฺตา ใน หุตฺวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน สโมธานตฺวา ปล
จ วิเสสน ของ ทุกฺขานิ ๆ การิตคฺกมฺม ใน สโมธานตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาห อิมํ วิเสสน ของ คา
ถํ ๆ อวฺตุตคฺกมฺม ใน อาห
ขอสอบสนามหลวง พ.ศ. ๒๕๔๗

ทุปฺปพฺพชฺชํ กิถึ ทฺวาริรมํ กิถึ ลิจฺจคฺคฺถ ฆฺรา สยกตฺตา ใน โหนฺติ ๆ
อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ทฺวารวาสา วิเสสน ของ ฆฺรา ทุกฺขา วิกตฺติกตฺตา
ใน โหนฺติ อสฺมานสํวาโส สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก
ทุกฺโข วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ อทฺธคฺคฺ สยกตฺตา ใน โหนฺติ ๆ อาขุยาตบถ
กตฺตฺวาจก ทุกฺขานุปตฺติตา วิกตฺติกตฺตา ใน โหนฺติ ปุคฺคโล สยกตฺตา ใน
น ลียา น สองศัพฺพํ ปฏฺฐิสฺส ใน ลียา สองบถ กิริยาสองบถ
อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ตสฺมา เหตุ ใน น ลียา สองบถ จ สองศัพฺพํ

วากยสมุจจยตุถ เจ้ากับ น อทฺธคุ ลียา และ น ทุกฺขานุปติโต ลียา
อทฺธคุ วิกติกตฺตา ใน ลียา ทุกฺขานุปติโต วิกติกตฺตา ใน ลียา อิติ
ศัพฺท สฺรูป ใน อิมํ คำนํ ฯ

ตตฺถ วิเสสน ของ ปเทศุ ๆ นิทฺธารณ ใน ปทสฺส **ทูปฺปพฺพชฺช** สฺรูป ใน อิติฯ ศัพฺท สฺรูป
ใน ปทสฺส ๆ นิทฺธารณีย และ สามีสมนฺท ใน อตฺโถ ปพฺพชฺช สยกตฺตา ใน โหติฯ อาขุยาตบท กตฺตฺวา
จาก อปฺปํ กิตฺติ มหนฺตํ กิตฺติ วิเสสน ของ โภคกฺขนฺธํ วา สองศัพฺท ปทวิกปฺตฺถ เจ้ากับ อปฺปํ

ตั้งแต ๑ ทูปฺปพฺพชฺช ๑ ทฺวาริณํ ๑ เปฯ ๑ ภาเวยฺยติ อตฺโถ ฯ เป็นขอสอบวิชาสัมพันธ์ไทย พ.ศ. ๒๕๕๗

และ มหนฺตํ โภคกฺขนฺธํ กิตฺติ ภาติปริวณฺณํ กิตฺติ อวฺตุตฺตมฺม ใน ปทหาย จ สองศัพฺท ปทสมุจจยตุถ เจ้ากับ อปฺปํ
วา มหนฺตํ โภคกฺขนฺธํ และ ภาติปริวณฺณํ เอว ศัพฺท อวธารณ เจ้ากับ จ ศัพฺทหนฺตา
ปทหาย ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปพฺพชฺช อิมสฺมี วิเสสน ของ สาสเน ๆ ภินฺนธาร ปพฺพชฺช อูริ
อวฺตุตฺตมฺม ใน ทตฺวา ๆ กิริยาวิเสสน ใน ปพฺพชฺช นาม ศัพฺท สลฺลาไซตฺถ เจ้ากับ ปพฺพชฺช ทุกฺขํวิกติก
ตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพฺท สฺรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงคตฺถ ฯ

ทูลกริรมิ สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน ปทสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ อภิรมิตุํ ตุมตฺถ ตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก เหวํ กิริยาวิเสสน ใน ปพฺพชิตฺเตน ๆ กิตฺตี ฃญฺญนฺเตน กิตฺตี วิเสสน ของ กุลปฺตฺเตน ๆ อนภิหิตกตฺตา ใน อภิรมิตุํ อปี ศัพท์ สมภาวนตฺถ หรืออ (เปกฺขตฺถ) เข้ากับ ปพฺพชิตฺเตน ภิกฺขฺวาจริยา ย กรณ ใน ฃญฺญนฺเตน ชีวิตฺตฺวตฺตี อวตฺตกมฺม ใน ฃญฺญนฺเตน อปริมาณสึลฺกขณฺธโคปนธฺมานุธมฺมปฏิบัติปฺรณวเสน กรณ ใน อภิรมิตุํ ทุกฺขํ วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงคตฺถ ฯ

ทูลราวาสา สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาทฺยตฺถ ใน ปทสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ ปน ศัพท์ วากฺย ารมฺภ ราชกิจจํ กิตฺตี อิสฺสรกิจจํ กิตฺตี วุตฺตกมฺม ใน วหิตพฺพํ ปุคฺคเลน อนภิหิตกตฺตา ใน วหิตพฺพํ ๆ กิตบท กมฺมวาจก ยสฺมา กิริยาปฺรามาส ฃมฺรํ อวตฺตกมฺม ใน อวสนฺเตน ๆ วิเสสน ของ ปุคฺคเลน ราชฺนํ สามีสมฺพนฺธ ใน ราชกิจจํ อิสฺสรานํ สามีสมฺพนฺธ ใน อิสฺสรกิจจํ ปริชฺณา กิตฺตี สมณพฺราหฺมณฺมา กิตฺตี วุตฺตกมฺม ใน สงฺคหิตพฺพา ปุคฺคเลน อนภิหิตกตฺตา ใน สงฺคหิตพฺพา ๆ กิตบท กมฺมวาจก จ สองศัพท์ ปท สมฺจฺยตฺถ เข้ากับ ปริชฺณา และ ธมฺมิกา สมณพฺราหฺมณฺมา เหว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ จ ศัพท์หน้า เหว วิเสสน ของ ภาเว ๆ ลกฺขณฺวตฺต สนฺเต ๆ ลกฺขณฺวตฺต กิริยา กิริยา (หรือ เหว ลกฺขณฺวตฺต ใน สนฺเต ๆ ลกฺขณฺวตฺต กิริยา กิริยา) ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ สนฺเต ฃมฺรวาโส สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ฉิทฺทชฺฃนฺโฏ กิตฺตี มหาสมฺมุทฺโท กิตฺตี อฺปฺมาลิ่งคตฺถ วิยสองศัพท์ อฺปฺมาโชตก เข้ากับ ฉิทฺทชฺฃนฺโฏ และ มหาสมฺมุทฺโท จ สองศัพท์ ปทสมฺจฺยตฺถ เข้ากับ ฉิทฺทชฺฃนฺโฏ วิย และ มหาสมฺมุทฺโท วิย ทฺปฺปุโร วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ ฃมฺร สยกตฺตา ใน โหนฺติ สองบท ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ตฺสฺมา เหตุ ใน โหนฺติ สองบท นาม ศัพท์ สลฺยชฺฃนฺโฏ เข้ากับ ฃมฺร เหว กิตฺตี ทูลราวาสา กิตฺตี วิเสสน ของ ฃมฺร ทฺกฺขา วิกตฺติกตฺตา ใน โหนฺติ ทฺกฺขา โหนฺติ วิวริย ใน อวสิตฺตุํ เตน การณฺน โหนฺติ ๆ วิวณฺน อวสิตฺตุํ ตุมตฺถสมฺปทาน ใน โหนฺติ เตน วิเสสน ของ การณฺน เหว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ เตน การณฺน เหตุ ใน โหนฺติ ทฺกฺขา วิกตฺติกตฺตา ใน โหนฺติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงคตฺถ ฯ

ทูลโฆ สมานสฺวาโส สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน คาถาปทสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ หิ ศัพท์ ทพฺหิกรณฺโชตก เย วิเสสน ของ ปุคฺคลา ๆ สยกตฺตา ใน โหนฺติ ๆ อาขยาตบท

กตฺตฺวาจก คีหิโน วิเสสน ของ ปุคฺคลา ชาติโคตฺตกุลโกลเคหิ ตติยาวิเสสน ใน สมานาๆ วิกตีกตฺตา ใน หุตฺวา ปี ศัฟฺท อเปกฺขตฺถ เข้ากัป สมานา ปพฺพชิตา วิเสสน ของ ปุคฺคลา วา สองศัฟฺท ปทวิก ปฺปตฺถ เข้ากัป คีหิโน ชาติโคตฺตกุลโกลเคหิ สมานาปี และ ปพฺพชิตา สีลาจรรพาหุสจฺจาทีหิ สมานาปี สีลาจรรพาหุสจฺจาทีหิ วิเสสน ของ कुณฺเหิ ๆ ตติยาวิเสสน ใน สมานาๆ วิกตีกตฺตา ใน หุตฺวา ปี ศัฟฺท อเปกฺขตฺถ เข้ากัป สมานา หุตฺวา สมานกาลกิริยา ใน วตฺวา

ตฺวํ สยกตฺตา ใน อสิ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก โโก วิกตีกตฺตา ใน อสิ อหํ สยกตฺตา ใน อมฺหิ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก โโก วิกตีกตฺตา ใน อมฺหิ โกลสิ ตฺวํ โโก อหนฺตฺวาทีนฺ วิเสสน ของวจนานิ ๆ (หรือ อิติ ศัฟฺท สฺรูป ใน อาทีนฺ วจนานิ อาทีนฺ วิเสสน ของ วจนานิ) อวฺตุคคฺมม ใน วตฺวา ๆ ปพฺพกาลกิริยา ใน โหนฺติ อธิกรณปฺปตฺตา วิกตีกตฺตา ใน โหนฺติ เต วิเสสน ของ ปุคฺคลา ๆ สย กตฺตา ใน โหนฺติ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก อสมานา วิกตีกตฺตา ใน โหนฺติ นาม ศัฟฺท สยฺลยาไซต ก เข้ากัป อสมานา สํวาโส สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก เตหิ วิเสสน ของ อสมานปุคฺ คเลหิ ๆ สหตฺถตติยา เข้ากัป สทฺธิ ๆ ศัฟฺท ทพฺพสมวาย เข้ากัป สํวาโส นาม ศัฟฺท สยฺลยาไซตก เข้ากัป สํวาโส ทฺกุโฆ วิกตีกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัฟฺท สฺรูป ใน อตฺโถๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

ทฺกุขานุปตฺติทฺธคฺ สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัฟฺท สฺรูป ใน คาถาปาทสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ เย วิเสสน ของ ปุคฺคลา ๆ สยกตฺตา ใน โหนฺติ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก ฆฺณฺณสฺงขาตํ วิเสส น ของ อทฺธานํ ๆ สมฺปาปฺปณฺนิยคฺมม ใน ปฺปฺปิพนฺ- ปฺปฺปิพนฺตฺตา เหตุ ใน อทฺธคฺๆ วิกตีกตฺตา ใน โหนฺติ เต วิเสสน ของ ปุคฺคลา ๆ สยกตฺตา ใน โหนฺติ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก ทฺกุเขน อนภิตฺตกตฺตา ใน อนฺุปตฺติตา ๆ วิกตีกตฺตา ใน โหนฺติ ว ศัฟฺท อวธารณ เข้ากัป อนฺุปตฺติตา อิติ ศัฟฺท สฺรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

ประโยคนี้ ถ้าใช้ โหนฺติ บทเดียว อาวสิคฺ และ การณฺน ต้องสัมพันธ์เข้ากับ ทฺกุขา บทหลัง

คตฺตฺมา น จทฺธคฺ สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัฟฺท อาทฺยตฺถ ใน ปททฺยสฺสๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ ทฺกุข นฺุปตฺติทฺธาโว สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก ยสฺมา กิริยาปฺรามาส ปี ศัฟฺท อเปกฺขตฺถ เข้ากัป ทฺกุขานฺุปตฺติทฺธาโว ทฺกุโฆ วิกตีกตฺตา ใน โหติ อทฺธคฺภาโว สยกตฺตา ใน โหติๆ อาขุยาตบท

กตฺตฺวาจก ปี ศัฟท์ อเปกขตฺต เขากัษ อทฺธคฺคาโว ทุกฺโข วิกตฺกตฺตา ใน โหติ ปุคฺคโล สยกตฺตา ใน น
ภเวยฺย สองบท น สองศัฟท์ ปฏิเสธ ใน ภเวยฺย สองบท ๆ อาขยาตบท

กตฺตฺวาจก ตสฺมา เหตุ ใน ภเวยฺย สองบท วมฺมฺสงฺขาตํ วิเสสน ของ อทฺธานํ ๆ สมฺปาปฺณียกมฺม ใน
คฺมน- คฺมนตฺยา เหตุ ใน อทฺธคฺค ปี สองศัฟท์ วากฺยสมฺมจฺยตฺต เขากัษ วมฺมฺสงฺขาตํ อทฺธานํ คฺมนตฺยา
อทฺธคฺค น ภเวยฺย และ วุตฺตปฺปกาเรณ ทุกฺเขณ อนฺนปฺติโต น ภเวยฺย อทฺธคฺค วิกตฺกตฺตา ใน ภเวยฺย วุตฺตปฺป
กาเรณ วิเสสน ของ ทุกฺเขณ ๆ อนนฺนทิตฺกตฺตา ใน อนฺนปฺติโต ๆ วิกตฺกตฺตา ใน ภเวยฺย อิติ ศัฟท์ สฺรูป ใน
อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺต ฯ **จบขอสอบสนามหลวง**

เทศนาวสาเน กาลสฺตตฺมี ใน ปตฺติภฺจฺหิ โส วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ สยกตฺตา ใน ปตฺติภฺจฺหิ ๆ อาขย
าตบท กตฺตฺวาจก ปฺลฺยจฺสุ วิเสสน ของ จาเนสุ ๆ อาธาร ทสฺสึเต ๆ วิเสสน ของ ทุกฺเข ๆ อาธาร
ใน นินฺพิพฺนฺโต ๆ อพฺพนฺตฺรทฺริยา ของ ภิกฺขุ ปฺลฺยจฺรฺมภากิยานิ กิตี ปฺลฺยจฺรฺมภากิยานิ กิตี วิเสสน
ของ สัโยชนานิ จ สองศัฟท์ ปทสมฺมจฺยตฺต เขากัษ ปฺลฺยจฺรฺมภากิยานิ และ
ปฺลฺยจฺรฺมภากิยานิ สัโยชนานิ อวฺตฺตคฺมฺม ใน ปทาเลตฺวา ๆ ปุพฺพกาลทฺริยา ใน ปตฺติภฺจฺหิ อรหฺตฺเต
อาธาร ใน ปตฺติภฺจฺหิ อิติ ศัฟท์ สมฺปาณน ฯ

วขฺหิปุคฺคกภิกฺขุวตฺตฺ สยกตฺตา ใน นินฺจิตํ ๆ

กิตฺบท กตฺตฺวาจก ฯ

จิตฺตคหฺปติ วตฺต

จิตฺตคหฺปติวตฺต วุตฺตคฺมฺม ใน วุจฺจเต

มฺยา อนนฺนทิตฺกตฺตา ใน วุจฺจเต ๆ อาขยาตบท กมฺมวาทก ฯ

.....

สฺตฺถา สยกตฺตา ใน กเถสิ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก **สทฺโธ สึเลน สมฺปาณโน** สฺรูป
ใน อิติ ๆ ศัฟท์ อาทฺยตฺต ใน อิมํ ฐมฺมเทสนํ อิมํ วิเสสน ของ ฐมฺมเทสนํ ๆ อวฺตฺตคฺมฺม ใน กเถสิเชตฺวา
น วิสยาธาร ใน วิหรนฺโต ๆ อพฺพนฺตฺรทฺริยา ของ สฺตฺถา จิตฺตคหฺปติ อวฺตฺตคฺมฺม ใน อารพฺก ๆสมานกาลท
ริยา ใน กเถสิ ฯ

(แก๊ง) วตุฏ วตุฏกมม ใน วิตุฏาริต์ มยา อนภิตกตตตา ใน วิตุฏาริต์ๆ กิตบพ เหตุกมมวจาก พาล
วตุเค ฆินนารุทธ คาลาวณณนัย์ อสนตฺ ภาวมิจเจยฺย สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อทยตุถ ใน คาลา- ค
ถาวณณนัย์ อารุทธ ใน วิตุฏาริต์ ๑ ปี ศัพท์ อเปกขตุถ เข้ากั๊บ คาลา ๆ
สยกตตตา ใน อากตา ๆ กิตบพ กมมวจาก เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากั๊บ ตตุถ ๆ วิเสสน ของ พาล
วตุเค ๆ อารุทธ ใน อากตา ๑ หิ ศัพท์ ทฬุทึกรณชฺชตก วจัน วตุฏกมม ใน วตุฏตฺ มยา อนภิตกต
ตตา ใน วตุฏตฺ ๆ กิตบพ กมมวจาก ตตุถ วิเสสน ของ พาลวตุเค ๆ อารุทธ ใน วตุฏตฺ อานนทตเถโร
สยกตตตา ใน อาท ๆ อาขยาคบพ กตตุวจาก

ภนเต อาลปน ปน ศัพท์ วากยารมฺภ อัย วิเสสน ของ สกกาโรๆ สยกตตตา ใน อูปรุชชติ ๆ อา
ขยาคบพ กตตุวจาก กิ ศัพท์ ปุจจนตตุถ เอตตสฺส กิตี อากจจนตตสฺส กิตี วิเสสน ของ จิตตคหปติโน ๆ สมปทา
น ใน อูปรุชชติ ตุมหากั๊ สามีสมพนุทธ ใน สนตฺติกั๊ สมปปุณฺณิกมม ใน อากจจนตตสฺส เอว ศัพท์ อว
ธารณ เข้ากั๊บ อากจจนตตสฺส อูทาหุ ศัพท์ ปุจจนตตุถ อัย วิเสสน ของ สกกาโร ๆ สยกตตตา ใน อูปรุช
ชยฺย ๆ อาขยาคบพ กตตุวจาก อลฺลตตุถ วิเสสน ของ จานะ ๆ อารุทธ ในคจจนตตสฺส อปี ศัพท์ อ
เปกขตุถ เข้ากั๊บ คจจนตตสฺสๆ วิเสสน ของ จิตตคหปติโนๆ สมปทาน ใน อูปรุชชยฺย อิติ ๆ ศัพท์ อาก
าร ใน อาท ๑

สตถา สยกตตตา ใน อาท ๆ อาขยาคบพ กตตุวจาก อานนท อาลปน อัย วิเสสน ของ สก
กาโร ๆ สยกตตตา ใน อูปรุชชติ ๆ อาขยาคบพ กตตุวจาก มม สามีสมพนุทธ ใน สนตฺติกั๊ ๆ
สมปปุณฺณิกมม ใน อากจจนตตสฺส อลฺลตตุถ วิเสสน ของ จานะๆ อารุทธ ใน คจจนตตสฺส อากจจนตตสฺส กิตี
คจจนตตสฺส กิตี ตตสฺส กิตี วิเสสน ของ จิตตคหปติโนๆ สมปทาน ใน อูปรุชชติ อปี สอองศัพท์ อเปกขตุถ
เข้ากั๊บ อากจจนตตสฺส และ คจจนตตสฺส เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากั๊บ อูปรุชชติ

หิ ศัพท์ เหตุชฺชตก อัย วิเสสน ของ อูปาสโก ๆ สยกตตตา ใน โหติ ๆ อาขยาคบพ กตตุว
จาก สทฺโธ กิตี ปสนฺโน กิตี สมปนฺนสีโล กิตี วิกตีกตตตา ใน โหติ เอวรฺุโป วิเสสน ของ
อูปาสโก ๆ สยกตตตา ใน ภาชติ ๆ อาขยาคบพ กตตุวจาก ยั สอองบพ วิเสสน ของ ปเทสั ๆ สมป
ปุณฺณิกมม ใน ภาชติ ลากสกกาโร สยกตตตา ใน นิพพตฺตติ ๆ อาขยาคบพ กตตุวจาก ตตุถสอองบพ วิ
เสสน ของ ปเทเส ๑ อารุทธ ใน นิพพตฺตติ เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากั๊บ ตตุถ อสส

วิเสสน ของ อุปาสกสฺส ๆ สมฺปทาน ใน นิพฺพตฺตติ อิติ ศัพท์ อาการ ใน วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา
ใน อาห อิมํ วิเสสน ของ คาลํ ๆ อวตฺตกมฺม ใน อาห

สทฺโธ กิติ สมฺปนฺโน กิติ ยโสโภคสมปฺปิโต กิติ วิเสสน ของ กุลปฺตฺโต ๆ สยก
ตฺตา ใน ภชติ ๆ อาชฺยาดบท กตฺตฺวาจก สีเลน กรณ ใน

สมฺปนฺโน ยํ สองบท วิเสสน ของ ปเทสํ ๆ สมฺปาปฺณียกมฺม ใน ภชติ

โส วิเสสน ของ กุลปฺตฺโต ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาชฺยาดบท กตฺตฺวาจก ตตฺ
ถ สองบท วิเสสน ของ ปเทเส ๆ อาธาร ใน ปุชฺชิตฺ เอว ศัพท์

อวธารณ เข้ากับ ตตฺถ ปุชฺชิตฺ วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อิมํ
คาลํ อิติ ศัพท์ สรูป ใน วจัน ฯ

ตตฺถ วิเสสน ของ ปเทสฺ ๆ นิทฺธารณ ใน ปทสฺส **สทฺโธ** สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน
ปทสฺส ๆ นิทฺธารณีย และ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺถ โลกฺยโลกุตฺตราย วิเสสน ของ สทฺธาย ๆ กรณ
ใน สมฺนฺนาคโต ๆ วิเสสน ของ กุลปฺตฺโต อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺถ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

สีเลน สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน ปทสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺถ อาการิยสีลํ กิติ อนาคต
คาริยสีลํ กิติ ลิงฺคตฺถ และ สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน ทฺวิธํ สีลํ ทฺวิธํ วิเสสน ของ สีลํ ๆ
ลิงฺคตฺถ เตสฺ กิติ ทฺวิสฺส กิติ วิเสสน ของ สีเลสฺ ๆ นิทฺธารณ ใน อาการิยสีลํ ๆ นิทฺธารณีย และ วุตฺต
กมฺม ใน อธิปฺเปตํ ภควตา อนภิกฺขิตกตฺตา ใน อธิปฺเปตํ ๆ กิตบท กมฺมวาก (สีเลน สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์
สรูป) ใน อธิ ปเท อธิ วิเสสน ของ ปเท ๆ อาธาร ใน อธิปฺเปตํ เตน วิเสสน ของ อาการิย-สีเลน ๆ กรณ ใน
สมฺนฺนาคโต ๆ วิเสสน ของ กุลปฺตฺโต อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺถ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

ยโสโภคสมปฺปิโต สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน คาลาปาทสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน
อตฺถ ยาติโส กิติ ปญฺจอุปาสกสฺตปฺริวารสงฺขาโต กิติ วิเสสน ของ อาการิยโส ๆ ลิงฺคตฺถ
อนาลปฺญฺชิตฺกาทินํ วิเสสน ของ ชนฺนํ ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อาการิยโส เอว ศัพท์ อวธารณ
เข้ากับ ตาทิเสน ๆ วิเสสน ของ ยเสน กรณ ใน สมฺนฺนาคโต ธนธณฺญาทิโก กิติ สตฺตฺตฺวิธอริยธ-
สงฺขาโต กิติ ทฺวิธํ กิติ วิเสสน ของ โภโค ๆ ลิงฺคตฺถ ธนธณฺญาทิโก โภโค และ สตฺตฺตฺวิธอริยธ-
สงฺขาโต วิเสสลาภี ของ ทฺวิธํ โภโค เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ จ ๆ สองศัพท์ ปทสมฺจฺจยตฺถ

เข้ากับ ธนธณูญาทิโก และ สดุดวิธอริยธนสงฆาโต เตน กี้ดี (ทวิเรน) กี้ดี วิเสสน ของ โภเคน ๑
กรณ ใน สมณนาคโต จ สองศัพท์ ปทสมุจจยตุถ เข้ากับ ยาทิโส อนาคตปิณฑุทิกาทินัน ปลูกอุปาสก-สดปวิวา
รสงฆาโต อคาริยโยส ตาทิเสเนว ยเสน และ ธนธณูญาทิโก เจว สดุดวิธอริยธนสงฆาโต จ ทวิโร โภ
ค เตน สมณนาคโต วิเสสน ของ กุลปุตโต อิติ ศัพท์ สรูป ใน อดโถ ๑ ลิงคตุถ ๑

ยั ยั สรูป ใน อิติศัพท์ อาหุยตุถ ใน ปททวยสสุ ๑ สามีสสมพนุธ ใน อดโถ เอรูโรไป
วิเสสน ของ กุลปุตโต ๑ สยกตุตา ใน ฤษติ ๑ อาหุยาดบท กตุตุวจาก ปุรตุถิมาทิสู วิเสสน ของ ทิสา
สุ ๑ อาธาร ใน ฤษติ ยั สองบท วิเสสน ของ ปเทสั ๑ สมปาปุนิยคมม ใน ฤษติ โส วิเสสน ของ กุล
ปุตโต ๑ สยกตุตา ใน โหติ ๑ อาหุยาดบท กตุตุวจาก ตตุถ สองบท วิเสสน ของ ปเทเส ๑ อาธาร ใน
ปุจิโต เอรูโรเพน วิเสสน ของ ลากสกุกาเรน ๑ กรณ ใน ปุจิโต ว ศัพท์ อวธารณ
เข้ากับ ปุจิโต ๑ วิกติกตุตา ใน โหติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อดโถ ๑ ลิงคตุถ ๑ **(จบเก็ง)**

เทศนาวสานเ กาลสดุดมึ ใน ปาปุนีสู พหุ วิเสสน ของ ชนา ๑ สยกตุตา
ใน ปาปุนีสู ๑ อาหุยาดบท กตุตุวจาก โสตาปตุติผลาทินิ วิเสสน ของ อริยผลานิ ๑ อวตุตคมม ใน
ปาปุนีสู อิติ ศัพท์ สมารปน ๑

จิตคคหปติวตุถ สยกตุตา ใน นิฎจิต์ ๑

กิตบท กตุตุวจาก ๑

จุฬสุภททา วัตถุประสงค์

จุฬสุภททาวตถุ วัตถุประสงค์มม ใน วุจจเต

มยา อนภิตกตตทา ใน วุจจเต ๆ อาขุยาตบท กम्मวากก ฯ

.....

สตถา สยกตตทา ใน กเถสิ ฯ อาขุยาตบท กตตุวากก **ทุเร สนโต ปากเสนติ** สรูป ใน อิติ
ฯ ศัพท อาทยตถ ใน อิม ฌมมเทสน อิม วิเสสน ของ ฌมมเทสน ฯ อวุตตกम्म ใน กเถสิ เขตวเน
วิสยาราร ใน วิหรนโต ฯ อพภนตริกรียา ของ สตถา อนาถปิณฑิกสส สามีสมพนธ ใน
ธัตถ์ ฯ วิเสสน ของ จุฬสุภทท นาม ศัพท สลยวาชตท เข้ากั๊บ จุฬสุภทท ๆ อวุตตกम्म ใน อารพภ
ฯ สمانกาลกรียา ใน กเถสิ ฯ

กิริ ศัพท อนุสสวนตถ อุกคณครวาสี วิเสสน ของ เสฏฐิปุตโต นาม ศัพท สลยวาชตท เข้ากั๊
บ อุกโค ฯ วิเสสน ของ เสฏฐิปุตโต ฯ สยกตตทา ใน อโหสิ ฯ อาขุยาตบท กตตุวากก
อนาถปิณฑิกสส สามีสมพนธ ใน สหายโก ทหรกาลโต อปาทาน ใน ปฏจาย ฯ กิริยาวิเสสน ใน
อโหสิ สหายโก วิกตีกตตทา ใน อโหสิ ฯ

เต กิติ เทว กิติ วิเสสน ของ เสฏฺฐิโน ๆ สยกตฺตา ใน กรีสฺสุ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก
เอกาจริยกุลเ วิสยธาร ใน อุกฺคณฺหนตา สิปปิ อวฺตตกมฺม ใน อุกฺคณฺหนตา ๆ อพฺภนฺตรกิริยา
ของ เสฏฺฐิโน อญฺญมญฺญํ อภิตกมฺม ใน กรีสฺสุ กติกํ อวฺตตกมฺม ใน กรีสฺสุ โย วิเสสน ของ ปุคฺคโล
ๆ สยกตฺตา ใน วาเรติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ปุคฺคธึตาสฺส ลกฺขณฺ ใน ชาตาสฺส ๆ ลกฺขณฺกิริยา
อมฺหากํ สามีสมฺพนฺธ ใน วยฺปปตฺตกาเล ๆ กาลสฺตตฺตมึ ใน ชาตาสฺส ปุคฺคตฺสสฺส สมฺปทาน ใน อตฺถาย ๆ ส
มฺปทาน ใน วาเรติ ธีตฺรํ อวฺตตกมฺม ใน วาเรติ ธีตา วุตฺตกมฺม ใน ทาทพฺพา ๆ กิตฺบถ กมฺมวาทก
เคน วิเสสน ของ ปุคฺคเลน ๆ อนภิตกตฺตา ใน ทาทพฺพา ตสฺส วิเสสน ของ ปุคฺคตฺสสฺส ๆ สมฺปทาน ใน
น ทาทพฺพา อิติ ศัพฺทํ อาการ ใน กรีสฺสุ ฯ

ปี ศัพฺทํ อเปกฺขตฺถ เข้ากัปป อุกฺโก เต กิติ อุกฺโก กิติ วยฺปปตฺตา กิติ วิเสสน ของ เสฏฺฐิโน ๆ

สยกตฺตา ใน ปติฏฺฐหึสฺสุ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อตฺตโน สอนบถ สามีสมฺพนฺธ ใน นคร ๆ วิสยธา
ร ใน ปติฏฺฐหึสฺสุ เสฏฺฐิฏฺฐาเน อาธาร ใน ปติฏฺฐหึสฺสุ ฯ

เอกสฺมึ วิเสสน ของ สมเย ๆ กาลสฺตตฺตมึ ใน อคฺมาตี อุกฺคเสฏฺฐึ สยกตฺตา ใน อคฺมาตี ๆ อา
ขุยาตบถ กตฺตฺวาจก วณฺชชฺ อวฺตตกมฺม ใน ปโยเชนฺโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ อุกฺคเสฏฺฐึ ปญฺจหิ วิ
เสสน ของ สกฺกฺสเดหิ ๆ กรณฺ ใน อคฺมาตี สวตฺถึ สมฺปาปฺณิกมฺม ใน อคฺมาตี ฯ

อนาลปิณฺฑทิกโ สยกตฺตา ใน อาณานิเปตี ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อตฺตโน สามีสมฺพนฺธ ใน ธี
ตฺรํ ๆ วิเสสน ของ จุฬสฺสภทฺทํ ๆ อวฺตตกมฺม ใน อามนฺเตตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาณานิเปตี อมฺม อา
ปน ปิตา สยกตฺตา ใน อากฺโต ๆ กิตฺบถ กตฺตฺวาจก เต สามีสมฺพนฺธ ใน ปิตา นาม ศัพฺทํ
สญฺญาไซตฺถก เข้ากัปป อุกฺคเสฏฺฐึ ๆ วิเสสน ของ ปิตา กตฺตพฺพทิจจํ สยกตฺตา ใน โหตุ ๆ อาขุยาตบถ กต
ตฺวาจก ตสฺส วิเสสน ของ ปิตุ ๆ สมฺปทาน ใน กตฺตพฺพ- ตว สามีสมฺพนฺธ ใน ภาโร ๆ วิกติกตฺ
า ใน โหตุ อิติ ศัพฺทํ สรฺูป ใน วจเนน ๆ กรณฺ ใน อาณานิเปตี ฯ

สา วิเสสน ของ จุฬสฺสภทฺทา ๆ เหตุกตฺตา ใน สมฺปาเทติ และ สยกตฺตา ใน อภิสงฺขโรติ และ
กโรติ สมฺปาเทติ อาขุยาตบถ เหตุกตฺตฺวาจก อภิสงฺขโรติ กิติ กโรติ กิติ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก สาธุ ลิงฺค
ตฺถ อิติ ศัพฺทํ อาการ ใน ปฏิสฺสฺสนิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน สมฺปาเทติ

ตสฺส วิเสสน ของ อุกฺคเสฏฺฐิโน ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน อาคตทิวสโต ๑ อปาทาน ใน ปฏฺจาย ๑ กิ
รียาวิเสสน ในสมฺปาเทติ เอว ศัพฺพ อวธารณ เข้ากับ สหตฺเถน ๑ กรณ ใน สมฺปาเทติ
สุปฺพยลฺลขนาทึน วิเสสน ของ โภชนานิ ๑ การิตกมฺม ใน สมฺปาเทติ มาลาคนฺธวิเลปนาทึน วิเสสนของ
วตฺถุณี ๑ อวฺตตกมฺม ใน อภิสงฺขโรติ โภชนกาลเ กาลสตฺตมึ ใน กโรติ ตสฺส วิเสสน ของ
อุกฺคเสฏฺฐิโน ๑ สมฺปทาน ใน ปฏฺยิททาเปตฺวา นหานทกํ อวฺตตกมฺม ใน ปฏฺยิททาเปตฺวา ๑
ปฺพพกาลกิริยา ใน กโรติ นหานกาลโต อปาทาน ใน ปฏฺจาย ๑ กิริยาวิเสสน ใน กโรติ สพฺพกิจฺจานิ อวฺตต
กมฺม ใน กโรติ สาธกํ วิกตีกมฺม ใน กโรติ ๑

อุกฺคเสฏฺฐิ สยกตฺตา ใน วาเรสิ ๑ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก ตสฺสา วิเสสน ของ จุพฺสฺสทฺทาย
๑ สามีสมฺพนฺธ ใน อาจารย์สมฺปตฺตี ๑ อวฺตตกมฺม ใน ทิสฺวา ๑ ปฺพพกาลกิริยา ใน นิสฺสินโน ปสนฺนจิตฺโต วิเสส
น ของ อุกฺคเสฏฺฐิ เอกทิวสํ กาลสตฺตมึ ใน นิสฺสินโน อนาถปฺปณฺฑิตเณ สหตฺถตฺติยา เข้ากับ สทฺธิ ๑ ศั
พฺพ กิริยาสมวาย ใน นิสฺสินโน สฺขกถาย กรณ ใน นิสฺสินโน ๑ วิเสสน ของ อุกฺคเสฏฺฐิ มยํ สยกตฺตา ใน ก
ริมฺหา ๑ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก ทหฺรกาลเ กาลสตฺตมึ ใน กริมฺหา นาม ศัพฺพ สลฺยาไซตฺก เข้ากับ
เอว ศัพฺพ กิริยาวิเสสน ใน กริมฺหา กตฺกํ อวฺตตกมฺม ใน กริมฺหา อิติ ศัพฺพสฺสรูป ใน วจเนน ๑ กรณ
ใน สาเรตฺวา ๑ ปฺพพกาลกิริยา ใน วาเรสิ จุพฺสฺสทฺทํ อวฺตตกมฺม ใน
วาเรสิ อตฺตโน สามีสมฺพนฺธ ใน ปฺตฺตสฺส ๑ สมฺปทาน ใน อตฺถาย ๑ สมฺปทาน ใน วาเรสิ ๑

ปน ศัพฺพ วากุยารมฺภ โส วิเสสน ของ อุกฺคเสฏฺฐิ ๑ สยกตฺตา ใน โหติ ๑ อาขุยาตบท
กตฺตฺวาจก ปกฺติยา ตฺติยาวิเสสน ใน มิจฺจาทิฏฺฐิโก ๑ วิกตีกตฺตา ใน โหติ ตสฺมา เหตุ ใน อฺยุโยเชสิอนาถ
ปฺปณฺฑิตเณ สยกตฺตา ใน อฺยุโยเชสิ ๑ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก ทสพฺลสฺส สมฺปทาน ใน
อาโรเจตฺวา ตํ วิเสสน ของ อตฺถํ ๑ อวฺตตกมฺม ใน อาโรเจตฺวา ๑ ปฺพพกาลกิริยา ใน อนฺนุญฺญาโต
สตฺถารา อนภิตฺตกตฺตา ใน อนฺนุญฺญาโต อุกฺคเสฏฺฐิโน สามีสมฺพนฺธ ใน อฺปนิสฺสยํ ๑ อวฺตตกมฺม ใน ทิสฺว
า ๑ ปฺพพกาลกิริยา ใน อนฺนุญฺญาโต ๑ วิเสสน ของ อนาถปฺปณฺฑิตเณ

ภริยาย สหตฺถตฺติยา เข้ากับ สทฺธิ ๑ ศัพฺพ กิริยาสมวาย ใน มนฺเตตฺวา ๑ ปฺพพกาลกิริยา ใน
สมฺปฏฺยิจฺจิตฺวา ตสฺส วิเสสน ของ เสฏฺฐิโน ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน วจณํ อวฺตตกมฺม ใน สมฺปฏฺยิจฺจิตฺวา ๑ ปฺพพกา
ลกิริยา ใน จเปตฺวา ทิวสํ อวฺตตกมฺม ใน จเปตฺวา ๑ ปฺพพกาลกิริยา ใน กตฺวา ธีตฺร วิเสสน ของ

วิสาข ๗ อวตตกมม ใน ทตฺวา ๗ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อโยเชนโต ๗ วิเสสน ของ ธนชยเสฏฺฐิ ๗ อุปมาลิ่งคตฺถ วิย ศัพท์ อุปมาโชตค เข้กับ ธีตร วิสาข ทตฺวา อโยเชนโต ธนชยเสฏฺฐิ มหนตฺ วิเสสน ของ สกการ ๗ อวตตกมม ใน กตฺวา ๗ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อามนเตตฺวา สุภทํ อวตตกมม ใน อามนเตตฺวา ๗ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ทตฺวา

อมม อาลปน อคฺคิ วตฺตกมม ใน น นีหริตฺตพฺโพ น ศัพท์ ปฏิเสธ ใน นีหริตฺตพฺโพ ๗ กิตบท กมม วาจก สสฺสุรฺกฺล วิสยาธาร ใน วสนฺติยา นาม ศัพท์ สลฺลวโชตค เข้กับ วสนฺติยา ๗ วิเสสน ของ อิตฺติยา ๗ อนภิตกตฺตา ใน นีหริตฺตพฺโพ

อนโต ภินฺนาธาร ใน อคฺคิ พหิ อาธาร ใน นีหริตฺตพฺโพ อิติ ศัพท์ อาทฺยตฺถ และ อาการ ใน ทินฺน- ธนชยเสฏฺฐินา อนภิตกตฺตา ใน ทินฺน- วิสาขาย สมฺปทาน ใน ทินฺน- เอว ศัพท์ อวธารณ เข้กับ ทินฺนนเยน ๗ ตฺติยาวิเสสน ใน ทตฺวา ทส วิเสสน ของ โฉวาเท ๗ อวตตกมม ใน ทตฺวา ๗ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อโยเชนโต ๗ อพฺพนตรกิริยา ของ อนาลปฺณทฺธิโก

สเจ ศัพท์ ปริกปฺตฺถ โทโส สยกตฺตา ใน อุปฺปชฺชติ ๗ อาชฺยตบท กตฺตฺวาจก เม สามีสมฺพนธ ใน ธีตฺ ๗ สมฺปทาน ใน อุปฺปชฺชติ คตฺตฺวาเน อาธาร ใน อุปฺปชฺชติ (โส) วิเสสน ของ โทโส ๗ วตฺตกมม ใน โสเรตฺตพฺโพ ๗ กิตบท เหตุกมมวาจก ตุมฺเหติ อนภิตกตฺตา ใน โสเรตฺตพฺโพอิติ ศัพท์ สรูป ใน วจเนน ๗ กรณ ใน คเหตุวา

อฏฺฐ วิเสสน ของ กุฏฺฐพฺเพ ๗ อวตตกมม ใน คเหตุวา ปาฏฺฐิโกเค วิกตฺติกมม ใน กตฺวา กิริยา วิเสสน ใน คเหตุวา ๗ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ทตฺวา ตสฺสา วิเสสน ของ จุพฺพสุทฺทาย ๗ ฉฺฉกมม ใน อโยเชน- อโยเชนทิวเส กาลสตฺตมฺมิ ใน ทตฺวา พุทฺธปฺปมฺขสฺส วิเสสน ของ ภิกฺขุสงฺฆสฺส ๗ สมฺปทาน ใน ทตฺวา มหาทาน อวตตกมม ใน ทตฺวา ๗ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อโยเชสิ ปุริมภเว วิสยาธาร ใน กदान ธีตรา อนภิตกตฺตา ใน กदान ๗ วิเสสน ของ สุจฺจิตาน ๗ สามีสมฺพนธ ใน ผลวิภูตฺติ ๗ อวตตกมม ใน ทสฺเสนโต โลกสฺส สมฺปทาน ใน ปากฺก ๗ วิกตฺติกมม ใน กตฺวา ๗ กิริยาวิเสสน ใน ทสฺเสนโต ๗ อุปฺมาวิเสสน ของ อนาลปฺณทฺธิโก วิย ศัพท์ อุปมาโชตค เข้กับ ปุริมภเว ธีตรา กदान สุจฺจิตาน ๗ ผลวิภูตฺติ โลกสฺส กตฺวา ทสฺเสนโต มหนเตน วิเสสน ของ สกฺกาเรน ๗ กรณ ใน อโยเชสิ ธีตร อวตตกมม ใน อโยเชสิ ๗

มหาชน สยกคตดา ใน อกาสิ ๆ อาขยาตบท กตตุวจาก ตสฺสา วิเสสน ของ จุฬสุภททาย
ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน ปตฺตกาเล อนฺุพฺพเพน ตติยาวิเสสน ใน ปตฺต- อุกฺคนครํ อวฺตตกมฺม ใน ปตฺต- ปตฺต
กาล กาลสฺตคฺคมี ใน อกาสิ สสฺสุรฺกฺเลน สหตฺถตติยา เข้กับ สฺทฺธิ์ ๆ ศัพฺท ทพฺพสมวาย ใน
มหาชน ปจฺจคฺคมนํ อวฺตตกมฺม ใน อกาสิ ๕

ปี ศัพฺท อเปกฺขตฺถ เข้กับ สฺา ๆ วิเสสน ของ จุฬสุภททา ๆ สยกคตดา ใน อกาสิ ๆ อาข
ยาตบท กตตุวจาก อตฺตโน สามีสมฺพนฺธ ใน สิริวิภํ ๆ อวฺตตกมฺม ใน กาคํ ปากฏํ วิกตติกมฺม ใน กาคํ
ๆ ตุมคฺคตสมฺปทาน ใน ทสฺเสนตี วิสาชา อุปมาลิจฺจคฺคต วิย ศัพฺท อุปมาไซตก เข้กับ วิสาชา สกฺลน
ครสฺส สมฺปทาน ใน ทสฺเสนตี อตฺตานํ อวฺตตกมฺม ใน ทสฺเสนตี ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ จุฬสุภททา ร
ถ อุปลิเลสิกาธาร ใน จตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปวิสิตฺวา นครํ สมฺปาปฺณิยกมฺม ใน ปวิสิตฺวา ๆ ปุพฺพกา
ลกิริยา ใน คเหตุวา

นาคเรหิ อนภิตฺตคตฺตา ใน เปสฺตี ๆ วิเสสน ของ ปณฺณาการํ ๆ อวฺตตกมฺม ใน คเหตุวา
ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน เปเสนตี อนฺุรูปวเสน กรณ ใน เปเสนตี เตสํ สงบท วิเสสน ของ ชนानํ ๆ สมฺป
ทาน ใน เปเสนตี ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ จุฬสุภททา สกฺลนครํ อวฺตตกมฺม ใน อกาสิ อตฺตโน สามีสมฺพน
ธ ใน คฺุณฺเหหิ ๆ กรณ ใน เอกพทฺธํ ๆ วิกตติกมฺม ใน อกาสิ ๕

สัมพันธตามแปลโดยพยัณชนะ พ.ศ. ๒๕๒๗

(แก้ง) ปน ศัพฺท วากฺยารมฺภ สสฺสุโร สยกคตดา ใน เปสฺตี ๆ อาขยาตบท กตตุวจาก มคฺค
ทิวสาทีสุ วิเสสน ของ ทิวเสสุ ๆ กาลสฺตคฺคมี ใน กรโนโต อสฺส วิเสสน ของ จุฬสุภททาย ๆ สามีสม
พนฺธ ใน สสฺสุโร อเจลกานํ สมฺปทาน ใน กรโนโต สกฺการํ อวฺตตกมฺม ใน กรโนโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา
ของ สสฺสุโร จุฬสุภททา สยกคตดา ใน วนทตฺ ๕ อาขยาตบท กตตุวจาก อาคนฺตฺวา ปุพฺพกาลกิริยา ใน วน
ทตฺ อมฺหากํ สามีสมฺพนฺธ ใน สมณฺเฑฯ อวฺตตกมฺม ใน วนทตฺ อิติ ศัพฺท (สรูป
ใน ฉापน- ฉापนเหตุกํ) กิริยาวิเสสน ใน เปสฺตี (สาสนํ) อวฺตตกมฺม ใน เปสฺตี ๕

สฺา วิเสสน ของ จุฬสุภททา ๆ สยกคตดา ใน น อิจฺฉติ น ศัพฺท ปฺฏิเสช ใน อิจฺฉติ ๆ
อาขยาตบท กตตุวจาก ลชฺชชาย เหตุ ใน อสฺกโกนฺตี นคฺเค อวฺตตกมฺม ใน ปสฺสิตี ๆ ตุมคฺคตสมฺปทาน

ใน อสภโกนุติ ๆ อพษนุตรกิริยา ของ จุฬสุภททา คนตุ้ คุมตลสมปทาน ใน อิจฉติ ๑ โส วิเสสน ของ
สสุโร ๆ สยกคุดตา ใน อาห ๆ อาขยาตบท กตตุวจาก ปุ่นปุ่น กิริยาวิเสสน ใน เปเสตวา ปี ศัพท
อเปกขตล เข้ากับ เปเสตวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน ปฏิกิจิตโต ตาย วิเสสน ของ จุฬสุภททาย
๑ อนภิตกคุดตา ใน ปฏิกิจิตโต ๆ วิเสสน ของ สสุโร กุชฌิตวา ปุพพกาลกิริยา ใน อาห คุมเท
สยกคุดตา ใน นีหรด ๆ อาขยาตบท กตตุวจาก น วิเสสน ของ สุฬสุภทท ๆ อวุดตคมม ใน นีหรด
อิตติ ศัพท อาการ ใน อาห ๑

สา วิเสสน ของ จุฬสุภททา ๆ สยกคุดตา ใน อโรเจติ ๆ อาขยาตบท กตตุวจาก เกนจิ อน
ภิตกคุดตา ใน น สกกา น ศัพท ปฏิเสธ ใน สกกา ๆ กิริยาบท ภาววจาก มม สมปทาน ใน อโรเปตุ้
อการณน ตติยาวิเสสน ใน อโรเปตุ้ โทส อวุดตคมม ใน อโรเปตุ้ ๆ คุมตลสมปทาน ใน สกกา อ
ติ ศัพท อาการ ใน วตวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน ปกโกสาเปตวา กุฎุมพิเก อวุดตคมม ใน ปกโกสาเปตวา
๑ ปุพพกาลกิริยา ใน อโรเจติ ต วิเสสน ของ อตถิ์ ๆ อวุดตคมม ใน
อโรเจติ ๑ เต วิเสสน ของ กุฎุมพิกา ๆ เหตุคคุดตา ใน สลญาเปตุ้ ๆ อาขยาตบท เหตุคคุดตาจาก
ตั้งแต มงคลาทิวาสทิส ปนสสา ๑เปฯ สสุส โดเสสิ ๑ เป็นข้อสอบวิชาแปลโดยพยัณชนะ พ.ศ. ๒๕๒๗

ตสสา วิเสสน ของ จุฬสุภททาย ๆ ภาวาทิสมพนฐ ใน -ภาว นิตโทสภาว อวุดตคมม ใน ฌตวา ๆ ปุ
พพกาลกิริยา ใน สลญาเปตุ้ เสฎฐิ์ การิตคมม ใน สลญาเปตุ้ ๑

โส วิเสสน ของ เสฎฐิ์ ๆ สยกคุดตา ใน อโรเจติ ๆ อาขยาตบท กตตุวจาก อัย วิเสสน ของ
จุฬสุภททา ๆ สยกคุดตา ใน น วนทติ น ศัพท ปฏิเสธ ใน วนทติ ๆ อาขยาตบท กตตุวจาก
มม สามีสมพนฐ ใน สมณ ๑ อวุดตคมม ใน วนทติ (เต) วิเสสน ของ สมณา ๆ สยกคุดตา ใน โหนติ
๑ อาขยาตบท กตตุวจาก อหิริกา วิคติกคุดตา ใน โหนติ อิตติ ศัพท สรูป ใน จวเนน ๆ กรณ ใน วนท
ติ อิตติ ศัพท อาการ ใน อโรเจติ ทรียาย สมปทาน ใน อโรเจติ ๑

สา วิเสสน ของ เสฎฐิ์กิริยา ๆ สยกคุดตา ใน อาห ๆ อาขยาตบท กตตุวจาก สมณาสยกคุด
๑ ใน โหนติ ๆ อาขยาตบท กตตุวจาก กิติสา วิคติกคุดตา ใน โหนติ นุ ศัพท ปุจจนตล โข ศัพท วจนา
ลงการ อิมิสสา วิเสสน ของ จุฬสุภททาย ๆ สามีสมพนฐ ใน สมณา จุฬสุภททา

สยกคตฺตา ใน ปัสสตี ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อติวีย ศัพฺท กิริยาวิเสสน ใน ปัสสตี เน วิเสสน ของ
สมณฺเณ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน ปัสสตี

อิติ ศัพฺท อาการ ใน จินฺเตตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปกฺโกสาเปตฺวา ตํ วิเสสน ของ
จฺพสุภทฺทํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน ปกฺโกสาเปตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาห

สมณฺนา สยกคตฺตา ใน โหนฺติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก กิฺทิสฺสา วิกตฺติกคตฺตา

ใน โหนฺติ ตฺยหํ สามีสมฺพนฺธ ใน สมณฺนา ตฺวํ สยกคตฺตา ใน ปัสสตี ๆ อาขุยาต
บถ กตฺตฺวาจก พาพฺหํ กิริยาวิเสสน ใน ปัสสตี โจ ศัพฺท

วจนาลงฺการ เน วิเสสน ของ สมณฺเณ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน ปัสสตี (เต) วิเสสน ของ

สมณฺนา ๆ สยกคตฺตา ใน โหนฺติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก กิฺตีลฺลา

กิฺตี กิฺตีสมาจารา กิฺตี วิกตฺติกคตฺตา ใน โหนฺติ ตฺวํ สยกคตฺตา ใน อกฺขาหิ

ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ตํ วิเสสน ของ อตฺถํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน

อกฺขาหิ เม อนภิตฺตคตฺตา ใน ปุจฺฉิตฺตา และ สมฺปทาน ใน อกฺขาหิ

ปุจฺฉิตฺตา วิเสสน ของ ตฺวํ อิติ ศัพฺท อาการ ใน อาห ๆ

อถ กาลสคฺคตฺมี ใน โตเสสิ สฺภทฺทา เหตุกคตฺตา ใน โตเสสิ ๆ อาขุยาตบถ เหตุกคตฺตฺวาจกอสฺสา

วิเสสน ของ เสฏฺฐจิริยา ย ๆ สมฺปทาน ใน ปกาเสนฺตี พุทฺธานํ กิฺตี พุทฺธสาวกานํ กิฺตีสามีสมฺพนฺธ

ใน คฺุณฺเณ เอว ศัพฺท อวฺธารณ เข้ากั้บ จ ๆ สองศัพฺท ปทสมฺจฺจยตฺถ เข้ากั้บ พุทฺธานํ และ พุทฺธสาวกานํ

คฺุณฺเณ อวฺตฺตกมฺม ใน ปกาเสนฺตี ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ สฺภทฺทา

เต วิเสสน ของ สมณฺนา ๆ สยกคตฺตา ใน โหนฺติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก สนฺ

ติณฺทริยา กิฺตี สนฺตฺมานสา กิฺตี วิกตฺติกคตฺตา ใน โหนฺติ คตฺ กิฺตี จิตฺ กิฺตี สยกค

ตฺตา ใน สนฺตํ ๆ กิตฺบถ กตฺตฺวาจก เตสํ วิเสสน ของ สมณฺนํ ๆ ภาวาหิสมฺพ

นฺธ ใน คตฺ และ จิตฺ เต วิเสสน ของ สมณฺนา ๆ สยกคตฺตา

ใน โหนฺติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก โอกฺขิตฺตจกฺขุ กิฺตี มิตรภาณิ กิฺตี

วิกตฺติกคตฺตา ใน โหนฺติ สมณฺนา สยกคตฺตา ใน โหนฺติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ต

าทิสฺสา วิกตฺติกคตฺตา ใน โหนฺติ มม สามีสมฺพนฺธ ใน สมณฺนา

กายกมฺมํ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก สุจิ วิกติกตฺตา
ใน โหติ เตสํ วิเสสน ของ สมณานํ ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน กายกมฺมํ
วากกมฺมํ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก เตสํ วิเสสน
ของ สมณานํ ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน วากกมฺมํ อนาวิลํ วิกติกตฺตา ใน
โหติ มโนกมฺมํ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก เตสํ
วิเสสน ของ สมณานํ ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน มโนกมฺมํ สุวิสุทฺธํ วิกติกตฺตา
ใน โหติ สมณา สยกตฺตา ใน โหนฺติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก
ตาทิสํ วิกติกตฺตา ใน โหนฺติ มม สามีสมฺพนฺธ ใน สมณา ฯ
เต วิเสสน ของ สมณา ๆ สยกตฺตา ใน โหนฺติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก วิม
ลา กิํดี สงฺขมฺมตฺตาภา กิํดี สุทฺธา กิํดี ปุณฺณมา กิํดี วิกติกตฺตา ใน
โหนฺติ อนฺตรพาหิรา อาธาร ใน สุทฺธา สุทฺเธหิ วิเสสน ของ ฐมฺเมหิ ๆ กรณ
ใน ปุณฺณมา สมณา สยกตฺตา ใน โหนฺติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ตาทิสํ วิก
ติกตฺตา ใน โหนฺติ มม สามีสมฺพนฺธ ใน สมณา ฯ
โลเก สยกตฺตา ใน อุนฺนโต และ โอนโต ๆ กิตบถ กตฺตฺวาจก ลาเภณ
เหตุ ใน อุนฺนโต อลาเภณ เหตุ ใน โอนโต จ สองศัพฺพํ วากฺยสมฺมุจฺยตฺถ
เข้ากับ ลาเภณ อุนฺนโต และ อลาเภณ โอนโต เต วิเสสน ของ สมณา
ๆ สยกตฺตา ใน โหนฺติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ลาลาเภณ เหตุ
ใน เอกภูธา ๆ วิกติกตฺตา ใน โหนฺติ สมณา สยกตฺตา ใน โหนฺติ ๆ
อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ตาทิสํ วิกติกตฺตา ใน โหนฺติ มม สามีสมฺพนฺธ
ใน สมณา ฯ
โลโก สยกตฺตา ใน อุนฺนโต และ โอนโต ๆ กิตบถ กตฺตฺวาจก ยเสน
เหตุ ใน อุนฺนโต อยเสน เหตุ ใน โอนโต จ สองศัพฺพํ วากฺยสมฺมุจฺยตฺถ
เข้ากับ ยเสน อุนฺนโต และ อยเสน โอนโต เต วิเสสน ของ สมณา
ๆ สยกตฺตา ใน โหนฺติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ยสายเสน เหตุ ใน

เอกภพ ๑ วิกตีกตดา ใน โหนติ สมณ สยกตดา ใน โหนติ ๑
อาชยตบท กตตุวจาก ตาทิส วิกตีกตดา ใน โหนติ มม สามีสมนพนธ
ใน สมณ ๑

โลเก สยกตดา ใน อุนนโต และ โอนโต ๑ กิตบท กตตุวจาก ปลัสาย
เหตุ ใน อุนนโต อปี ศัพท อเปกขตถ เข้ากั บินุทาย ๑ เหตุ ใน โอนโต
จ สองศัพท วากยสมจยตถ เข้ากั ปลัสาย อุนนโต และ นินุทายปี
โอนโต เต วิเสสน ของ สมณ ๑ สยกตดา ใน โหนติ ๑ อาชยตบท
กตตุวจาก นินุทาปลัสาสู นิมิตตตตตมี ใน สม ๑ วิกตีกตดา ใน
โหนติ สมณ สยกตดา ใน โหนติ ๑ อาชยตบท กตตุวจาก ตาทิส
วิกตีกตดา ใน โหนติ มม สามีสมนพนธ ใน สมณ ๑

โลเก สยกตดา ใน อุนนโต และ โอนโต ๑ กิตบท กตตุวจาก สุน
เหตุ ใน อุนนโต อปี ศัพท อเปกขตถ เข้ากั ทุกเขน ๑ เหตุ ใน โอนโต จ
สองศัพท วากยสมจยตถ เข้ากั สุน อุนนโต และ ทุกเขนปี
โอนโต เต วิเสสน ของ สมณ ๑ สยกตดา ใน โหนติ ๑ อาชยตบท
กตตุวจาก สุนทุกเขสุ นิมิตตตตตมี ใน อกมปา ๑ วิกตีกตดา ใน โหนติ
สมณ สยกตดา ใน โหนติ ๑ อาชยตบท กตตุวจาก ตาทิส วิกตีกตดา ใน โหนติ มม
สามีสมนพนธ ใน สมณ ๑

อติ ศัพท สรูป ใน เอวมาทิหิ วเจเนหิ เอวมาทิหิ วิเสสน ของ วเจเนหิ ๑ กรณ ใน โตเสสิ สสุ
ตุ การิตกมม ใน โตเสสิ ๑ **(จบสัมพันธตามแปล) (จบแก้ง)**

อด กาลตตตมี ใน อาท สตสุ สยกตดา ใน อาท ๑ อาชยตบท กตตุวจาก น วิเสสน ของ
สุภท ๑ อกถิตกมม ใน วตวา ตยา อนภิตกตดา ใน สกกา ๑ กิริยาบท ภาววจาก ตว สามีสมนพน
ธ ใน สมณ ๑ อวตตกมม ใน ทสเสตุ ปี ศัพท อเปกขตถ เข้ากั อมหาก ๑ สมปทาน
ใน ทสเสตุ ๑ ตุมตถสมปทาน ใน สกกา

อิตี ศัพท์ อากาโร ใน วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาห มยา อนภิตกตฺตา ใน สกฺกา ๆ กิริยา
บาท ภาววาจก อิตี ศัพท์ สรูป ใน วจเน ๆ ลกฺขณ ใน วุตฺเต สุกฺททาย อนภิตกตฺตา ใน วุตฺเต ๆ
ลกฺขณกิริยา เตนฺหิ ศัพท์ วิภตฺติปฏฺฐูปก มยฺ สยกตฺตา ใน ปสฺสาม ๆ อาขยาตบถ
กตฺตฺวาจก ยถา ศัพท์ ปการตฺถ เต วิเสสน ของ สมณฺเณ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน ปสฺสาม ตฺวํ สยกตฺตา ใน
กโรหิ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ตถา ศัพท์ ปการตฺถ อิตี ศัพท์ อากาโร ใน อาห ฯ

สา วิเสสน ของ สุกฺททา ๆ สยกตฺตา ใน จิปี ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก สาธุ ลิงคตฺถ อิตี ศัพท์
อากาโร ใน สมฺปฏิจฺฉิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน สขฺเชตฺวา พุทฺธปฺปมฺขสฺส วิเสสน ของ
ภิกฺขุสงฺฆมฺสส ๆ สมฺปทาน ใน สขฺเชตฺวา มหาทานํ อวุตฺตกมฺม ใน สขฺเชตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน จตฺวา
อุปฺริปาสาทเต อุปฺสฺลิตฺถาธาร ใน จตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วนฺทิตฺวา เชตฺวานาภิมฺหิ
วิกตฺติกตฺตา ใน หุตฺวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน วนฺทิตฺวา สกฺกจํ กิริยาวิเสสน ใน วนฺทิตฺวา
ปฺลยฺจปฺติฏฺฐิตฺถน กรณฺ ใน วนฺทิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อวชฺชิตฺวา พุทฺธคฺเณ อวุตฺตกมฺม ใน อวชฺ
ชิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน กตฺวา คนฺธฺวาสฺปฺพฺรฺสฺเปหิ กรณฺ ใน กตฺวา ปุชฺ อวุตฺตกมฺม ใน กตฺวา ปุพ
พกาลกิริยา ใน วตฺวา

ภนฺเต อาลปน อหํ สยกตฺตา ใน นิมนฺเตมิ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก สุวตฺตนาถ สมฺปทาน ใน
นิมนฺเตมิ พุทฺธปฺปมฺขํ วิเสสน ของ ภิกฺขุสงฺฆํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน นิมนฺเตมิ สตฺถา สยกตฺตา ใน ชานาตุ ๆ
อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อิมินา วิเสสน ของ สลฺยฺณานเณ เม อนภิตกตฺตา ใน นิมนฺตฺติ
สลฺยฺณานเณ กรณฺ ใน นิมนฺตฺติ- นิมนฺตฺติภาวํ อวุตฺตกมฺม ใน ชานาตุ

อิตี ศัพท์ อากาโร ใน วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน จิปี สฺมฺนปฺปฺพานํ สมฺหสมฺพฺนธฺ ใน มฺภู
จฺโย อฏฺฐ วิเสสน ของ มฺภูจฺโย ๆ อวุตฺตกมฺม ใน จิปี อากาเส อาธาร ใน จิปี ฯ ปฺปฺพานิ
สยกตฺตา ใน อฏฺฐํสุ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก คนฺธฺวา ปุพฺพกาลกิริยา ใน อฏฺฐํสุ จตฺปฺริสมฺชเณ อาธาร
ใน เทเสนตฺสฺส ฐมฺมํ อวุตฺตกมฺม ใน เทเสนตฺสฺส วิเสสน ของ สตฺถโน ๆ สามีสมฺพฺนธฺ ใน
อุปฺริ ๆ อาธาร ใน อฏฺฐํสุ มาลาวิตานํ วิกตฺติกตฺตา ใน หุตฺวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน อฏฺฐํสุ ฯ

(แก๊ง) อนาคตป็นุฑิโก สยกตดา ใน นิมนเตสิ ๑ อาชญาตบท กตตุวจาก ตสมี วิเสสน ของ ขณ
๑ กาลสตตมี ใน นิมนเตสิ ปี ศัพท์ อเปกขตล เข้ากับ อนาคตป็นุฑิโก ธรรมกถ อวตตกมม ใน สุตวา ๑
ปุปพกาลกิริยา ใน นิมนเตสิ สุวตนาย สมปทาน ใน นิมนเตสิ สตถาร อวตตกมม ใน นิมนเตสิ ๑ สต
ถา สยกตดา ใน อาท ๑ อาชญาตบท กตตุวจาก

คหปติ อาลปน ภตต วุตตกมม ใน อธิวุดถ มยา อนภิตกตตดา ใน อธิวุดถ ๑ กิตบท เหตุ
กมมวจาก สุวตนาย สมปทาน ใน ภตต (หรือสัมพันธว ภตต วุตตกมม ใน อธิวุดถ มยา
อนภิตกตตดา ใน อธิวุดถ ๑ กิตบท กมมวจาก สุวตนาย สมปทาน ใน อธิวุดถ) อิติ ศัพท์ อาการ
ใน วตวา ๑ ปุปพกาลกิริยา ใน วตวา

ภนเต อาลปน ปุคโคล สยกตดา ใน นตถิ อาชญาตบท กตตุวจาก มยา อปาทาน ใน
ปุเรตร ๑ กิริยาวิเสสน ใน อาคโต ๑ วิเสสน ของ ปุคโคล ภตต วุตตกมม ใน อธิวุดถ โว
อนภิตกตตดา ใน อธิวุดถ ๑ กิตบท เหตุกมมวจาก กสส สามีสมนุช ใน ภตต นุ ศัพท์ ปุจจนตถ โจ
ศัพท์ วจนาลงการ อิติ ศัพท์ สรูป ใน วจน ๑ ลกขณ ใน วุตเต อนาคตป็นุฑิเกน อนภิตกตตดา ใน วุตเต
๑ ลกขณกิริยา

คหปติ อาลปน อห สยกตดา ใน อมุหิ อาชญาตบท กตตุวจาก จุฬสุภททาย อนภิตกตตดา ใน
นิมนติโต ๑ วิคตติตตดา ใน อมุหิ (หรือสัมพันธว อห วุตตกมม ใน นิมนติโต จุฬสุภททาย
อนภิตกตตดา ใน นิมนติโต ๑ กิตบท กมมวจาก) อิติ ศัพท์ อาการ ใน วตวา ๑ ปุปพกาลกิริยา
ใน วตวา ภนเต อาลปน สุภททา สยกตดา ใน วสติ อาชญาตบท กตตุวจาก นนุ ศัพท์ ปุจจนตถ ทูเร
กิติ วิสติโยชนมตถเก กิติ อาธาร ใน วสติ อโต วิเสสน ของ จานโต ๑ อปาทาน ใน วิสติโยชนส
ตมตถเก อิติ ศัพท์ สรูป ใน วจน ๑ ลกขณ ใน วุตเต อนาคตป็นุฑิเกน อนภิตกตตดา

ตั้งแต ตสมี ขณ ๑เปฯ ปกาเสนตติ อตุโล ๑ เป็นข้อสอบวิชาสัมพันธ์ไทย พ.ศ. ๒๕๓๘

ใน วุตเต ๗ ลกขณกิริยา คหปติ อาลปน อาม ศัพท์ สมฺปฏิจฺจนตฺถ (เอวํ สจฺจวาทกฺลิ่งคตฺถ) หิศัพท์
กรณชิตก สปุริสา สยกตฺตา ใน ปกาเสนฺติ ๗ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ทูเร อาธาร ใน วสนฺตา ๗
วิเสสน ของ สปุริสา ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ วสนฺตา อภิมฺฺเข อาธาร ใน จิตฺตา ๗ อุปฺมาวิเสสน ของ
สปุริสา วิ ศัพท์ อุปฺมาชิตก เข้ากับ อภิมฺฺเข จิตฺตา อิติ ศัพท์ อาการ ใน วตฺวา
๗ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาห อิมํ วิเสสน ของ คาลํ ๗ อวฺตุตคกมฺม ใน อาห

สนฺโต สยกตฺตา ใน ปกาเสนฺติ ๗ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ทูเร อาธาร
ใน จิตฺตา ๗ วิเสสน ของ สนฺโต ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ จิตฺตา
(หรือสํมพันธ์ว่ สนฺโต สยกตฺตา ใน ปกาเสนฺติ ๗ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก
ทูเร อาธาร ใน ปกาเสนฺติ) หิมวฺนฺโต สลฺลาวิเสสน ของ ปพฺพโต
ปกาเสนฺโต วิเสสน ของ ปพฺพโต ๗ อุปฺมาลิ่งคตฺถ อิว ศัพท์ อุปฺมาชิตก
เข้ากับ หิมวฺนฺโต ปพฺพโต ปกาเสนฺโต อสนฺโต สยกตฺตา ใน น ทิสฺสนฺติ น ศั
ศัพท์ ปฏิเสธ ใน ทิสฺสนฺติ ๗ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก เอตฺถ วิเสสน
ของ จาเน ๗ อาธาร ใน นิสินฺนา ๗ วิเสสน ของ อสนฺโต ปี ศัพท์
อเปกฺขตฺถ เข้ากับ นิสินฺนา (หรือสํมพันธ์ว่ อสนฺโต สยกตฺตา ใน น
ทิสฺสนฺติ น ศัพท์ ปฏิเสธ ใน ทิสฺสนฺติ ๗ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก เอตฺถ
วิเสสน ของ จาเน ๗ อาธาร ใน ทิสฺสนฺติ) รตฺตี กาลสตฺตฺมึ ใน จิตฺตา
จิตฺตา กิตฺติ อทิสฺสมาณา กิตฺติ วิเสสน ของ สรา ๗ อุปฺมาลิ่งคตฺถ ยถา
ศัพท์ อุปฺมาชิตก เข้ากับ รตฺตี จิตฺตา สรา อทิสฺสมาณา อิติ ศัพท์ สรฺูป ใน
อิมํ คาลํ ๗

ตตฺถ วิเสสน ของ ปเทสุ ๗ นิทฺธารณ ใน ปทสฺส **สนฺโต** สรฺูป ใน อิติ ๗ ศัพท์ สรฺูป ใน ปทสฺ
ส ๗ นิทฺธารณึย และ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺถโธ ธีรา ลิ่งคตฺถ รากาทีนํ วิเสสน ของ กิเลसानํ ๗ ภาวาทิสฺม
พนฺธ ใน สนฺตตาย ๗ เหตุ ใน สนฺโต พุทฺธาทโย กิตฺติ สนฺโต กิตฺติ วิเสสน ของ ธีรา นาม ศัพท์ สลฺลาช
ิตก เข้ากับ สนฺโต อิติ ศัพท์ สรฺูป ใน อตฺถโธ ๗ ลิ่งคตฺถ ๗

ปน ศัพท์ วิเศษโชค สดุดา วุตตกมม ใน อธิปไตย ภาควา อนภิตกตดา ใน อธิปไตย ๆ กิตบถ กมมวาก อธิ วิเสสน ของ คายัย ๆ อาธาร ใน อธิปไตย ปุพพพุทเธสุ อาธาร ใน กต- กตธา อธิการา กิติ อุนสนนกุสลมูลา กิติ ภาวิตภาวนา กิติ วิเสสน ของ สดุดา สนโด สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาการ ใน อธิปไตย ฯ

ปากเสนฺติ สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน ปทสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ สนโด สยกตดา ใน โหนฺติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวจาก ทูเร อาธาร ใน จิตา ๆ วิเสสน ของ สนโด ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ จิตา พุทฺธานํ สามีสมฺพนฺธ ใน ฌานปลํ ๆ สมฺปาปฺณียกมม ใน อาคจฺจนฺตา อพฺภนฺตรกิริยา ของ สนโด ปากฺภา วิกตีกตดา ใน โหนฺติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

หิมวฺนโต ว สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาทฺยตฺถ ใน ปทสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ
หิ ศัพท์ ตปฺปาฏิกฺรณฺชิตก หิมวฺนตปฺพโต สยกตดา ใน ปกาเสติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวจากยลา ศัพท์ อูปฺมาชิตก ตฺโยชนสทฺสฺสวิตฺโต กิติ ปรฺยจโยชนสฺตฺพเพโส กิติ ปฏฺิณฺฑทฺโต กิติ วิเสสน ของ หิมวฺนตปฺพโต จตฺราสีติยา วิเสสน ของ กุฏฺสทฺสเสหิ ๆ กรณ ใน ปฏฺิณฺฑทฺโต ทูเร อาธาร ใน จิตานํ ๆ วิเสสน ของ ฌานํ ๆ สมฺปทาน ใน ปกาเสติ ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ จิตานํ อภิมฺมุเขอาธาร ใน จิโต ๆ อูปฺมาวิเสสน ของ หิมวฺนตปฺพโต วย ศัพท์ อูปฺมาชิตก เข้ากับ อภิมฺมุเข จิโต สนโด สยกตดา ใน ปกาเสนฺติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวจาก เหว ศัพท์ อูปฺเมยฺยชิตก อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ (จบขอสอบสนามหลวง)

อสฺนฺเตตฺถ สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน ปทสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ ทฺิฏฺฐจฺรมมฺครุกา กิติ วิตฺถณฺนปรโลกา กิติ อามิสจกฺขุกา กิติ ปพฺพชิตา กิติ วิเสสน ของ พาลปฺคฺคฺลา ๆ สยกตดา ใน โหนฺติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวจาก ฌีวิตฺตฺถาย สมฺปทาน ใน ปพฺพชิตา นาม ศัพท์ สยฺลาชิตก เข้ากับ อสนฺโต ๆ วิกตีกตดา ใน โหนฺติ

อสฺนฺโต สยกตดา ใน น ทิสฺสนฺติ และ น ปรฺยฌายนฺติ น สองศัพท์ ปฏฺิเสช ใน ทิสฺสนฺติ และ ปรฺยฌายนฺติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวจาก น ทิสฺสนฺติ วยริย ใน น ปรฺยฌายนฺติ ๆ วยริณฺ เต กิติ นิสฺสินฺนา กิติ วิเสสน ของ อสนฺโต เอตฺถ วิเสสน ของ ฌาเน ๆ อาธาร ใน นิสฺสินฺนา พุทฺธานํ สามีสมฺพนฺธ ใน ฌานมฺณทลสฺส ทกฺขิณฺสฺส วิเสสน ของ ฌานมฺณทลสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน สนฺติเก ๆ สมฺปอาธาร

ใน นิสินนา ปี ศัพท์ อเปกขตฺต เข้ากับ นิสินนา เอตฺต (จําเน) วิวริย ใน พุทธานํ ทกฺขิณสฺส ชานุ มณฺฑลสฺส สนฺติเก ๆ วิวรณ อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน อติโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

รตฺตี จิตฺตา สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สฺรูป ใน ปททวยสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อติโถ รตฺตี กิตฺติอนุธก าร กิตฺติ กาลสฺตตฺตมึ ใน จิตฺตา จตฺตฺรณฺคสมนฺนาคเต วิเสสน ของ อนุธกาเร รตฺตี วิวริย ใน จตฺตฺรณฺคสมนฺนาคเต อนุธกาเร ๆ วิวรณ จิตฺตา วิเสสน ของ สฺรา ๆ อุปฺมาลิงฺคตฺถ วิย ศัพท์ อุปฺมาโชตฺก เข้ากับ รตฺตี จตฺตฺรณฺคสมนฺนาคเต อนุธกาเร จิตฺตา สฺรา อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน อติโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ เต วิเสสน ของ อสนฺโต ๆ สยกตฺตา ใน น ปรุณฺยานฺติ น ศัพท์ ปรุณฺเสธ ใน ปรุณฺยานฺติ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก ตถารุปฺสฺส กิตฺติ อุปฺนิสฺสยญฺจตฺสฺส กิตฺติ วิเสสน ของ ปรุพฺพเหตุโน ๆ ภาวาทิสฺมฺพนฺธ ใน อภาเวณ ๆ เหตุ ใน ปรุณฺยานฺติ อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน อติโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ **(จบเก็ง)**

เทศนาวสานเ กาลสฺตตฺตมึ ใน ปาปฺณิสฺสุ พุ วิเสสน ของ ชนา ๆ สยกตฺตา ใน ปาปฺณิสฺสุ ๆ อาขุ ยาตบท กตฺตฺวาจก โสตาปตฺติผลาทินิ วิเสสน ของ อริยผลานิ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน ปาปฺณิสฺสุ ฯ

ปี ศัพท์ อเปกขตฺต เข้ากับ สกฺโก ๆ สยกตฺตา ใน อาณาเปสิ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก เทว ราชา วิเสสน ของ สกฺโก โข ศัพท์ วจนาลงฺการ นิมนฺตํ วตฺตกมฺม ใน อธิวาสิตํ กิตฺตบท เหตุกมฺมว จาก สตฺถารา อนภิตฺตกตฺตา ใน อธิวาสิตํ

จุพฺสฺสทททาย ภาวาทิสฺมฺพนฺธ ใน นิมนฺตํ อิติ ศัพท์ อาการ ใน ญตฺวา ๆ ปรุพฺพกาลกิริยา ใน อาณาเปสิ วิสฺสกมฺมเทวปฺตฺตํ อวฺตฺตกมฺม ใน อาณาเปสิ ตฺวํ สยกตฺตา ใน เนหิ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก ปรุจ วิเสสน ของ กุฎาการสฺตานิ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน นิมนฺนิตฺวา ๆ ปรุพฺพกาลกิริยา ใน เนหิ เสว กาลสฺตตฺตมึ ใน เนหิ พุทฺธปรุพฺพํ ภิกฺขุสงฺฆํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน เนหิ อุกฺคนครํ สมฺปาปฺณียกมฺม ใน เนหิ อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน วจเนน ๆ กรณ ใน อาณาเปสิ ฯ

ปนฺทิวเส กาลสฺตตฺตมึ ใน อฏฺฐาสิ โส วิเสสน ของ วิสฺสกมฺมเทวปฺตฺโต ๆ สยกตฺตา ใน อฏฺฐาสิ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก ปรุจสฺตานิ วิเสสน ของ กุฎาการานิ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน นิมนฺนิตฺวา ๆ ปรุพฺพกา ลกิริยา ใน อฏฺฐาสิ เซตฺวนทฺวาเร สมฺปาธาร ใน อฏฺฐาสิ ฯ

สฺตถา สยกตฺตา ใน อคฺมาสิ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก อฺจฺจินิตฺวา ปรุพฺพกาลกิริยา ใน อาทา ย เหว ศัพท์ อวฺธารณ เข้ากับ วิสฺสทฺธชฺฌาสาณํ ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน สฺตานิ ปรุจ วิเสสน ของ สต

านิ ๆ อวุตตกมม ใน อาทาย ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน นิสีทิตฺวา สปริวาริ วิเสสน ของ สตถา กุฎาคา
รสฺ วิสยาร ใน นิสีทิตฺวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน อคมาสิ อุกฺคนครํ สมปาปุณฺยกมม
ใน อคมาสิ ฯ สปริวาริ วิเสสน ของ อุกฺคเสฏฺฐิ ปิ ศัพฺท อเปกฺขตฺถ เข้ากับ อุกฺคเสฏฺฐิ ๆ
สยกตฺตา ใน อาทาย ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก สุกฺททาย อนภิตฺตกตฺตา ใน ทินฺน- ทินฺนเนยฺน ตติย
วิเสสน ใน โอลิเกนฺโต ตถาคตฺสส สามีสมฺพนฺธ ใน อาคมนฺมคฺคํ ๆ อวุตตกมม ใน
โอลิเกนฺโต ๆ อพฺพนฺตรกิริยา ของ อุกฺคเสฏฺฐิ สตถารํ อวุตตกมม ใน ทิสฺวา มหนฺเตน วิเสสน ของ สิริวิ
ภเวณ ๆ กรณ ใน อาคจฺจนฺตํ ๆ วิเสสน ของ สตถารํ ทิสฺวา ปุพพกาลกิริยา ใน กโรนฺโต ปสนฺนมน
โส วิกิตฺกตฺตา ใน หุตฺวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน กโรนฺโต มาลาทีหิ วิเสสน ของ วตฺถุหิ
ๆ กรณ ใน กโรนฺโต สกฺการํ อวุตตกมม ใน กโรนฺโต ๆ อพฺพนฺตรกิริยา ของ อุกฺคเสฏฺฐิ สมปฺฏิจฺฉิตฺวา ปุพพ
กาลกิริยา ใน วนฺทิตฺวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน ทตฺวา มหาทานํ อวุตตกมม ใน ทตฺวา ๆ ปุพพกาลก
ิริยา ใน นิมนฺเตตฺวา ปุณฺปุณฺํ กิริยาวิเสสน ใน นิมนฺเตตฺวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน อาทาย สตฺตาหํ อจฺ
นฺตสํโยค ใน อาทาย มหาทานํ อวุตตกมม ใน อาทาย ฯ

ปิ ศัพฺท อเปกฺขตฺถ เข้ากับ สตถา ๆ สยกตฺตา ใน เทเสสิ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อสฺส วิเสส
น ของ อุกฺคเสฏฺฐิโน ๆ สมปทาน ใน สบฺปาโยํ ๆ อวุตตกมม ใน สลลฺกฺเขตฺวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน เทเส
สิ รมฺมํ อวุตตกมม ใน เทเสสิ ฯ รมฺมาภิสฺมโย สยกตฺตา ใน อโหสิ ๆ อาขยาตบถ
กตฺตฺวาจก ตํ วิเสสน ของ อุกฺคเสฏฺฐิ ๆ อวุตตกมม ใน กตฺวา อาที วิกิตฺกมม ใน กตฺวา ๆ กิริยา
วิเสสน ใน อโหสิ จตฺราสีติยา วิเสสน ของ ปาณสฺสสฺสานํ ๆ สมปทาน ใน อโหสิ ฯ

สตถา สยกตฺตา ใน อคมาสิ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก สุกฺททาย ญฺจฺฉิ กมม ใน อนุกฺคหนฺตํ ๆ สม
ปทาน ใน นินฺวตฺตาเปตฺวา ตฺวํ สยกตฺตา ใน โหสิ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก เอว ศัพฺท อวธารณ เ
เข้ากับ อธิ ๆ วิเสสน ของ จาเน ๆ อาธาร ใน โหสิ อิติ ศัพฺท สรูป ใน วจเนน ๆ กรณ ใน นินฺวตฺตาเปต
วา อนนฺรฺรทฺตฺเถรํ การิตกมม ใน นินฺวตฺตาเปตฺวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน อคมาสิ เอว
ศัพฺท อวธารณ เข้ากับ สาวตฺถิ ๆ สมปาปุณฺยกมม ใน อคมาสิ ฯ ตํ วิเสสน ของ นครํ ๆ สยกตฺตา ใน
อโหสิ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ตโต วิเสสน ของ กาลโต ๆ อปาทาน ใน ปญฺจาย ๆ กิริยาวิเสสน
ใน อโหสิ สทฺธํ กิตฺติ ปสนฺนํ กิตฺติ วิกิตฺกตฺตา ใน อโหสิ อิติ ศัพฺท สมปาปนฺน ฯ

จุฬศุภททาวคตุ สยกคตุตา ใน นิฎจิต์ ๆ

กิตบถ กคตุวากก ๆ

เอกวิทริคเตร วคตุ

เอกวิทริคเตรวคตุ วคตุคกมม ใน วุจเต

มยา อนภิตกคตุตา ใน วุจเต ๆ อาขยตบถ กมมวากก ๆ

.....

สตถา สยกคตุตา ใน กเถสิ ๆ อาขยตบถ กคตุวากก **เอกาสน์** สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาท
ยคตุ ใน อิมั ฐมมเทสน์ อิมั วิเสสน ของ ฐมมเทสน์ ๆ อวคตุคกมม ใน กเถสิ เขตวเน วิสยธาร

ใน วิหรนุโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ สตฺถา นาม ศัพท์ สลฺยวาทก เข้กับ เอกวิทฺริตฺเถรฺ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน อารพฺภ ๆ สมานกาลกิริยา ใน กเถสิ ฯ

(แก้ง) กิร ศัพท์ อนุสฺสวณฺตฺล โส วิเสสน ของ เถโร ๆ สยกตฺตา ใน อโหสิฯ อาขุยาตบฺท กตฺตฺวาจก ว สามศัพท์ อวฺธารณ เข้กับ เอโก สามบฺท ๆ วิเสสน ของ เถโร สามบฺทฯ สยกตฺตา ใน นิสีทฺติ จงฺกมฺติ และ ติฏฺฐติ ฯ อาขุยาตบฺท กตฺตฺวาจก อิติ ศัพท์ อาการ ใน ปากโฏ จตฺตฺปริสฺนฺตฺเร อารฺธ ใน ปากโฏ ๆ วิกตฺติกตฺตา ใน อโหสิ ฯ

อด กาลสตฺตฺมี ใน อโรเจสุํ ภิกฺขุ สยกตฺตา ใน อโรเจสุํ ๆ อาขุยาตบฺท กตฺตฺวาจก นํ วิเสสน ของ เถรฺ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน อโรเจสุํ ฆนฺเต อาลปน อัย วิเสสน ของ เถโรฯ สยกตฺตา ใน โหติ ฯ อาขุยาตบฺท กตฺตฺวาจก นาม ศัพท์ สลฺยวาทก เข้กับ เอวฺรุโปฯ วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพท์ อาการ ใน อโรเจสุํ ตถาคตฺตฺส สมปฺทาน ใน อโรเจสุํ ฯ

สตฺถา สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขุยาตบฺท กตฺตฺวาจก สาธุ สองบฺท ลิงฺคตฺล อิติ ศัพท์ สรูป ใน สาธุการฺ ฯ อวฺตฺตกมฺม ใน ทตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วตฺวา นาม ศัพท์ สลฺยวาทก เข้กับ ภิกฺขุณา ๆ อนภฺทิตกตฺตา ใน ภวิตพฺพํ ๆ กิตบฺท ภาววจก วิวิตฺเตน วิกตฺติกตฺตา ใน ภวิตพฺพํ อิติ ศัพท์ อาการ ใน วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน กเถตฺวา วิเวเก ภินฺนารฺธ อานิสฺสํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน กเถตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาห อิมํ วิเสสน ของ คาลํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน อาห

ข้อสอบสนามหลวง พ.ศ. ๒๕๒๒

ภิกฺขุ สยกตฺตา ใน ภเชถ ฯ อาขุยาตบฺท กตฺตฺวาจก เอกาสนํ กิตฺติ
เอกเสยฺยํ กิตฺติ อวฺตฺตกมฺม ใน ภเชถ ภิกฺขุ สยกตฺตา ใน สียา ฯ
อาขุยาตบฺท กตฺตฺวาจก เอโก สองบฺท และ อตฺนฺทิตฺโต วิเสสน ของ
ภิกฺขุ จรํ กิตฺติ ทมฺยํ กิตฺติ อพฺภนฺตรกิริยา ของ ภิกฺขุ อตฺตฺตานํ อวฺตฺตกมฺม

ใน ทมย์ วนนเด วิทยาธาร ใน รมิโต ๆ วิกติกตฺตา ใน สียา อิติ ศัพทฺ์ สรุ
ป ใน อิมํ คาลํ ฯ

ตตฺถ วิเสสน ของ ปเทศุ ๆ นิทฺธารณ ใน คาลาปาทสฺส **เอกาสนํ เอกเสยฺยํ** สรุป ใน อิติ
ๆ ศัพทฺ์ สรุป ใน คาลาปาทสฺส ๆ นิทฺธารณํ และ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ วิกฺขุสฺสทสฺสมชฺเฌ อาธาร ใน
นินฺนุสฺส ปี ศัพทฺ์ อเปกฺขตฺถ เข้ากัับ วิกฺขุสฺสทสฺสมชฺเฌ

มุลกมฺมจฺจานํ อวฺตตฺกมฺม ใน อวิชิตฺวา ๆ กิริยาวิเสสน ใน นินฺนุสฺส เตน วิเสสน ของ มนสิ
กาเรน ๆ กรณ ใน นินฺนุสฺส เอว ศัพทฺ์ อวธารณ เข้ากัับ เตน นินฺนุสฺส วิเสสน ของ วิกฺขุโน
ๆ ภาวาทิสฺมพฺนฺธ ใน อาสนํ ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก เอกาสนํ วิกติกตฺตา
ใน โหติ นาม ศัพทฺ์ สลฺลาชิตฺก เข้ากัับ เอกาสนํ ฯ

จ ศัพทฺ์ ปกฺขนฺตรชิตฺก โลหปาสาทสฺสทิสฺเส วิเสสน ของ ปาสาเทๆ วิทยาธาร ใน ปลฺลตฺเต วิกฺขุส
ทสฺสมชฺเฌ อาธาร ใน ปลฺลตฺเต ปี สองศัพทฺ์ อเปกฺขตฺถ เข้ากัับ โลหปาสาทสฺสทิสฺเส ปาสาเท และ วิกฺขุ
สทสฺสมชฺเฌ ปลฺลตฺเต กิตฺติ วิจิตฺรปฺจจตฺตรณฺุปรานเณ กิตฺติ มหารเท กิตฺติ วิเสสน ของ สยเน
ๆอุปฺลิสฺเสทิสฺสอาธาร ใน นินฺนุสฺส สตี อวฺตตฺกมฺม ใน อุปฺภูจฺเปตฺวาๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นินฺนุสฺส ทกฺขิเ
ณน วิเสสน ของ ปสฺเสน ๆ ตติยาวิเสสน ใน นินฺนุสฺส มุลกมฺมจฺจานมนสิกาเรน กรณ ใน
นินฺนุสฺส ๆ วิเสสน ของ วิกฺขุโน ภาวาทิสฺมพฺนฺธ ใน เสยฺยา ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวา
จก เอกเสยฺยา วิกติกตฺตา ใน โหติ นาม ศัพทฺ์ สลฺลาชิตฺก เข้ากัับ เอกเสยฺยา ฯ

วิกฺขุ สยกตฺตา ใน ภาเชตฺต ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก เอวฺรุปี วิเสสน ของ เอกาสนํ และ เอกเ
สยฺยํ เอกาสนํ กิตฺติ เอกเสยฺยํ กิตฺติ อวฺตตฺกมฺม ใน ภาเชตฺต จ สองศัพทฺ์ ปทสมฺมจฺจยตฺถ เข้ากัับ
เอกาสนํ และ เอกเสยฺยํ อิติ ศัพทฺ์ สรุป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

อคนฺทิตฺโต สรุป ใน อิติ ๆ ศัพทฺ์ สรุป ใน ปทสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ ชงฺฆมพลํ อวฺต
ตฺกมฺม ใน นิสฺสาย ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ชีวิตกปฺปเนน ๆ กรณ ใน อกฺุสฺสิตฺโตๆ วิกติกตฺตา ใน หุตฺวา ๆ
สมานกาลกิริยา ใน จรฺนฺโต สพฺพิริยาปเถสฺสุ อาธาร ใน จรฺนฺโต เอโก วิเสสน ของ วิกฺขุ
ว ศัพทฺ์ อวธารณ เข้ากัับ เอโก จรฺนฺโต อพฺกนฺตรกิริยา ของ วิกฺขุ อิติ ศัพทฺ์ สรุป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺค
ตฺถ ฯ

เอโก ทมยมุตตาน สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน คาถาปาทสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ
รตฺติฎฺฐานาทีสุ วิเสสน ของ จาเนสุ ๆ อาธาร ใน อนฺนุยุตฺตชิตฺวา กมฺมฏฺฐานํ อวฺตตฺกมฺม ในอนฺนุยุตฺตชิตฺวา
า ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน มคฺคผลาธิกมฺน- มคฺคผลาธิกมฺนวเสน กรณ ใน เอโก ๆ

วิกตฺิกตฺตา ใน หุตฺวา ว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ เอโก หุตฺวา สมานกาลกิริยา ใน ทเมนฺโต อตฺตนา
นํ อวฺตตฺกมฺม ใน ทเมนฺโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ ภิกฺขุ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ๙

วณฺนเต รมีโต สียา สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน คาถาปาทสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ในอตฺโถ
ภิกฺขุ สยกตฺตา ใน ภเวยฺย ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก เอวํ ศัพท์ กิริยาวิเสสน ใน ทเมนฺโต อตฺตนา อวฺตตฺกมฺ
ม ใน ทเมนฺโต อพฺภนฺตรกิริยา ของ ภิกฺขุ อิตฺถิปฺริสสทฺทาทีหิ วิเสสน ของ สทฺเทหิ ๆ อปาทาน ใน
ววิทฺต- วิวิทฺตวณฺสณฺฑเท วิสยาธาร ใน อภีโรโต เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ วิวิทฺตวณฺสณฺฑเท อภีโรโต วิกตฺิกตฺตา
ใน ภเวยฺย อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ๙

หิ ศัพท์ เหตุไซตฺก ภิกฺขุณา อนภีโรตฺกตฺตา ใน น สกฺกา น ศัพท์ ปฏิเสธ ใน สกฺกา ๆ
กิริยาบท ภาววาจก อาภินฺณวาทริณา วิเสสน ของ ภิกฺขุณา เอวํ ศัพท์ กิริยาวิเสสน ใน ทเมตฺถ อตฺตนา
อวฺตตฺกมฺม ใน ทเมตฺถ ๆ ตุมตฺถสมฺปทาน ใน สกฺกา อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๆ วุตฺตกมฺม ใน
เวทิตพฺโพ ปณฺฑิตฺเตน อนภีโรตฺกตฺตา ใน เวทิตพฺโพ ๆ กิตบท กมฺมวาจก ๙

พหู วิเสสน ของ ชนา ๆ สยกตฺตา ใน ปาปฺณีสฺสุ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก เทสนาวसाने กาล
สฺตฺตมฺมี ใน ปาปฺณีสฺสุ โสตาปตฺติผลาทีน วิเสสน ของ ผลานิ ๆ อวฺตตฺกมฺม ใน ปาปฺณีสฺสุ ๙
มหาชนฺ สยกตฺตา ใน ปตฺเถติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ตโต วิเสสน ของ กาลโต ๆ อปาทาน
ใน ปฎฺฐาย ๆ กิริยาวิเสสน ใน ปตฺเถติ เอกวิหารํ อวฺตตฺกมฺม ใน ปตฺเถติ เอว ศัพท์ อวธารณเข้ากั
บ เอกวิหารํ อิติ ศัพท์ สมานปฺน ๙ (จบเก็ง)

เอกวิหาริตฺถเวตฺถ สยกตฺตา ใน นิฎฺฐิตํ ๆ

กิตบท กตฺตฺวาจก ๙

ปภินฺณกวคฺควณฺณา สยกตฺตา ใน นิฎฺฐิตํ ๆ

กิตบท กตฺตฺวาจก ๙

เอกวิสติโม วิเสสน ของ วคฺโค ฯ สยกคฺตา ใน นิฏฺฐิตํ ฯ
กิตฺตท กคฺคฺวาจก ฯ

นิริยวคฺค วรรณนา

นิริยวคฺควรรณนา วุตฺตกมฺม ใน วุจฺเจเต
มยา อนภิตฺตคคฺตา ใน วุจฺเจเต ฯ อาขุยาตบท กมฺมวาทก ฯ

สุนฺทรปริพฺพาชิกา วคฺค

สุนฺทรปริพฺพาชิกาวคฺค วุตฺตกมฺม ใน วุจฺเจเต
มยา อนภิตฺตคคฺตา ใน วุจฺเจเต ฯ อาขุยาตบท กมฺมวาทก ฯ

.....

สตฺถา สยกคฺตา ใน กเถสิ ฯ อาขุยาตบท กคฺคฺวาจก **อภุคฺวาที** สรฺูป ใน อิติ ฯ ศัพท์ อาท
ยคฺค ใน อิมํ ฌมฺมเทสนํ อิมํ วิเสสน ของ ฌมฺมเทสนํ ฯ อวุตฺตกมฺม ใน กเถสิ เขตฺวเน วิสยธาร

ใน วิหรนโต ๆ อพภนฺตรกิริยา ของ สตุลา สุนฺทรปริพพาซิกํ อวุตฺตกมฺม ใน อารพภ ๆ สมานกาลกิริยา ใน กเถสิ ฯ

วตฺถุ สยกตฺตา ใน อาคตฺ ๆ กิตฺตบถ กมฺมวาทก ปน ศัพท์ วากฺยารมฺภ เตน วิเสสน ของ สมเยน ๆ ตติยาวิเสสน ใน โหติ ภควา สยกตฺตา ใน โหติฯ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก โข ศัพท์
วจนาลงฺการ สกฺกโต กิตฺติ ครุฑโต กิตฺติ มานิตฺโต กิตฺติ ปุชิตฺโต กิตฺติ วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพท์ อาทฺย
ตฺถ ใน อุทานเ วิตุถารโต ตติยาวิเสสน ใน อาคตฺ อุทานเ อาราร ใน อาคตฺ เอว ศัพท์ อวธารณ
เข้ากับ อาคตฺ ฯ

ปน ศัพท์ ปกฺขนฺตรโชตฺก อัย วิเสสน ของ สงฺเขไปฯ ลิงฺคตฺถ เอตฺถ วิเสสน ของ วตฺถุสมฺมึ ฯ กิ
นฺนาราร สงฺเขไป กิร ศัพท์ อนุสฺสวณตฺถ หตฺถลาภสฺกการา วิเสสน ของ อถฺยตฺติตฺติยา ฯ
สยกตฺตา ใน มนฺตฺยีสฺสุ ฯ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก มโหฆสฺสทิสฺเส วิเสสน ของ ลากฺสกาเร ฯ ลกฺขณ ในอุปฺ
นฺเน ฯ ลกฺขณกิริยา ภควโต กิตฺติ ภิกฺขุสงฺฆสมฺมสฺส กิตฺติ สมฺปทาน ใน อุปฺนฺเน จ สองศัพท์ ปทสมฺมจฺย
ตฺถ เข้ากับ ภควโต และ ภิกฺขุสงฺฆสมฺมสฺส ปลายนฺน วิเสสน ของ มหานทฺินฺน ฯ สามีสมฺพนฺธ ใน มโหฆ- ส
ริยฺยคฺคณกาลเ กาลสฺตตฺตมฺมึ ใน ขชฺโชปนกา ฯ อุปฺมาลิงฺคตฺถ วิย ศัพท์ อุปฺมาโชตฺก เข้ากับ สฺริยฺยคฺคณ
กาลเ ขชฺโชปนกา นิปฺปภา วิกตฺติกตฺตา ใน หุตฺวาฯ สมานกาลกิริยา ใน สนฺนิปตฺติวาทเ เอกโต ตติยาวิเสสน ใน
สนฺนิปตฺติวาท ฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน มนฺตฺยีสฺสุ

มยฺ สยกตฺตา ใน อมฺห ฯ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก โคตฺมสฺส วิเสสน ของ สมณสฺส ฯ สามีส
มฺพนฺธ ใน อุปฺนฺนกาลโต ฯ อุปาทาน ใน ปฏฺจาย ฯ กิริยาวิเสสน ใน อมฺห หตฺถลาภสฺกการา วิกตฺติกตฺตา
ใน อมฺห โกจิ สยกตฺตา ใน ชานาติ ฯ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก น ศัพท์ ปฏฺิเสธฺนตฺถ โน
ภาวาทิสฺมพฺนฺธ ใน -ภาวํ ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ อตฺถิภาวํ ฯ อวุตฺตกมฺม ใน ชานาติ

มยฺ เหตุกตฺตา ใน อนฺตรธาเปยฺยาม ฯ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก เกน สทฺตฺถตฺติยา
เข้ากับ สทฺธิ นุ ศัพท์ ปุจฺจนตฺถ โข ศัพท์ วจนาลงฺการ สทฺธิ ฯ ศัพท์ กิริยาสมฺวาย ใน เอกโต ตติยา
วิเสสน ใน หุตฺวา ฯ สมานกาลกิริยา ใน อุปฺปาเทตฺวา โคตฺมสฺส วิเสสน ของ สมณสฺส ฯ สมฺปทาน
ใน อุปฺปาเทตฺวา อวณฺณํ การิตกมฺม ใน อุปฺปาเทตฺวา ฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน
อนฺตรธาเปยฺยาม ลากฺสกาเร การิตกมฺม ใน อนฺตรธาเปยฺยาม อสฺส วิเสสน ของ สมณสฺส ฯ

สามีสมนุช ใน ลากสกุการ อิติ ศัพท์ อาการ ใน มนุตยีสู ฯ

อด กาลสตุตมึ ใน อโหสิ เอต วิเสสน ของ จินตณึ ๆ สยกตุตา ใน อโหสิ ฯ อาขุยาตบถ กตุ
ตุวาก เนลึ วิเสสน ของ ติตฺถิยานึ ๆ สมปทาน ใน อโหสิ

มยึ สยกตุตา ใน สกกุณิสฺสามึ ๆ อาขุยาตบถ กตุตุวาก สุนฺทริยา สหตุตตติยา เข้ากัับ สท
ธึ ๆ ศัพท์ กิริยาสมวาย ใน หุตุวา เอกโต ตติยาวิเสสน ใน หุตุวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน สกกุณิสฺ
สามึ อิติ ศัพท์ สรูป ใน เอตึ จินตณึ ฯ

เต วิเสสน ของ ติตฺถิยา ๆ สยกตุตา ใน น อาลปีสุ น ศัพท์ ปฏิเสธ ใน อาลปีสุ ฯ อา
ขุยาตบถ กตุตุวาก เอกทิวสึ กาลสตุตมึ ใน อาลปีสุ สุนฺทรี อวุตฺตกมฺม ใน อาลปีสุ ติตฺถियารามึ สมปปาปฺณิย
กมฺม ใน ปวิสิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วนฺทิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน จิตึ ๆ วิเสสน ของ สุนฺทรี ฯ

สา วิเสสน ของ สุนฺทรี ๆ สยกตุตา ใน ปุจฺฉิ ฯ อาขุยาตบถ กตุตุวาก ปุณฺปนึ กิริยาวิเสสน ใน สมุ
ลฺลปนฺตี ปี ศัพท์ อเปกฺขตุตฺถ เข้ากัับ สมุลฺลปนฺตี ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ สุนฺทรี ปฺฏิวจนึ อวุตฺตกมฺม ใน อด
ภิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปุจฺฉิ อຍฺยา วุตฺตกมฺม ใน วิເຈຈិតา ๆ กิตฺบถ กมฺมวาก อปี ศัพท์ ปุจฺฉนฺตุล ເ
ຂ້າກັບ ເກນຈີ ອນພິທິດກຕຸຕາ ໃນ ວິເຈຈີຕາ ອິຕິ ສຳພັ ອາກາຣ ໃນ ປຸຈຸຈີ ຯ

ติตฺถิยา สยกตุตา ใน อาหึสุ ฯ อาขุยาตบถ กตุตุวาก ภคินิ อาลปนฺ ตวึ สยกตุตา ใน น
ปฺสສສິ น ศัพท์ ปฏิเสธ ใน ปສສສິ ฯ อาขุยาตบถ กตุตุวาก โคตมึ วิเสสน ของ สมณึ ๆ อวุตฺตกม
ม ใน ปສສສິ ອມເ ອວຸຕຸຕກມມ ໃນ ວິເເຈຈີຕາ ຯ ປຸພຸພກາລກິຣິຍາ ໃນ ກຕຸວາ ພຕລາກສກຸກາຣ

วิกตிகมฺม ใน กตุวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน วิจารณ์ฺตึ ๆ วิเสสน ของ สมณึ อิติ ศัพท์ อาการ ใน อาหึสุ
ฯ สุนฺทรี สยกตุตา ใน ปุจฺฉิ ฯ อาขุยาตบถ กตุตุวาก กาคຸ່ ຕຸມຕຸຄກຕຸຕາ ໃນ ວຸນຸນຸຕິ ຯ ອາຂຸຍາຕບຸທ
ກຕຸຕຸວາກ ມຍາ ອນພິທິດກຕຸຕາ ໃນ ກາຕຸ່ ເອຕຸ ວິເສສນ ຂອງ ວຕຸຄຸສຸມິ ຯ ອາຮາຣ ໃນ ກາຕຸ່ ກິ ອວຸຕຸຕກ
ມມ ໃນ ກາຕຸ່ ອິຕິ ສຳພັ ອາກາຣ ໃນ ປຸຈຸຈີ ຯ

ติตฺถิยา สยกตุตา ใน อาหึสุ ฯ อาขุยาตบถ กตุตุวาก ภคินิ อาลปนฺ ตวึ สยกตุตา ใน กโรหิ
ฯ อาขุยาตบถ กตุตุวาก โข ศัพท์ วจนาลงการ อภิรุปา กิติ สโภคคฺลปฺตฺตา กิติ วิกตிகตฺตา ใน หุตุวา
ฯ สมานกาลกิริยา ใน อาโรเปตฺวา โคตมฺสฺส วิเสสน ของ สมณฺสฺสึ ๆ สมปทาน ในอาโรเปตฺวา ອຍ
ສິ ອວຸຕຸຕກມມ ໃນ ອາຣ໌ເປຕຸວາ ຯ ປຸພຸພກາລກິຣິຍາ ໃນ ຄາຫາເປຕຸວາ ມາຫຸນ

การิตกมม ใน คาหาเปตฺวา ถลํ อวุตฺตกมม ใน คาหาเปตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน กโรหิ สมณํอวุตฺตกมม ใน กโรหิ หตฺถาสกฺกาโร วิกตีกมม ใน กโรหิ อิติ ศัพท์ อาการ ใน อาหํสุ ฯ

สา วิเสสน ของ สุนฺหรี ๆ สยกตฺตา ใน คจฺจติ กิริยาสองบท และ วทติ ๆ อาขุยาตบท กตฺตุวจาก สาธุ ลิงฺคตฺถ อิติ ศัพท์ อาการ ใน สมปฺภุจฺจิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปกฺกนฺตา ๆ วิเสสน ของ สุนฺหรี ตโต วิเสสน ของ กาลโต ๆ อปาทาน ใน ปุญฺจาย ๆ กิริยาวิเสสน ใน คจฺจติ มาลาคนฺธวิเลปนกปฺปรกฺกณฺผลาทีนํ วิเสสน ของ วตฺถุณิ ๆ อวุตฺตกมม ใน คเหตุวฯ ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน คจฺจติ สายํ กาลสฺตฺตมึ ใน คจฺจติ มหาชนสฺส สามึสมฺพนฺธ ใน นครปฺวิสนกาเล สตฺถุ สามึสมฺพนฺธ ใน ฐมฺมเทสนํ ๆ อวุตฺตกมม ใน สุตฺวาฯ ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน -ปฺวิสน- นครปฺวิสนกาเลกาลสฺตฺตมึ ใน คจฺจติ เชตฺวนาภิมุขี วิกตีกตฺตา ใน หุตฺวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน คจฺจติ

ตฺวั สยกตฺตา ใน คจฺจติ ๆ อาขุยาตบท กตฺตุวจาก กหํ วิเสสน ของ จาเน ๆ อาธาร ใน คจฺจติ อิติ ศัพท์ อาการ ใน ปุญฺจฯ ๆ วิเสสน ของ สุนฺหรี อหํ สยกตฺตา ใน คจฺจามิ ๆ อาขุยาตบทกตฺตุวจาก โคตฺมสฺส วิเสสน ของ สมณสฺส ๆ สามึสมฺพนฺธ ใน สนฺตีกํ ๆ สมปฺปาปฺณียกมม ใน คจฺจามิ อหํ สยกตฺตา ใน วสํมิ ๆ อาขุยาตบท กตฺตุวจาก เตน วิเสสน ของ สมณฺเนน ๆ สหตฺถตฺติยาเข้ากับ สทฺธิ์ ๆ ศัพท์ กิริยาสมวาย ใน วสํมิ เอกคนฺธกฺกุญฺญํ วิสยาธาร ใน วสํมิ อิติ ศัพท์ อาการ ใน วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วสิตฺวา อณฺณตฺรสมึ วิเสสน ของ ติตฺถิยาราเม ๆ วิสยาธาร ใน วสิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน โอตฺริตฺวา ว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ ปาโต ๆ กาลสฺตฺตมึ ใน คจฺจติ เชตฺวนมคฺคํ สมปฺปาปฺณียกมม ใน โอตฺริตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน คจฺจติ นคราภิมุขี วิกตีกตฺตา ใน หุตฺวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน คจฺจติ

สุนฺหรี อาลปน ตฺวั สยกตฺตา ใน อสิ ๆ อาขุยาตบท กตฺตุวจาก กหํ วิเสสน ของ จาเน ๆ อาธาร ใน คตา ๆ วิกตีกตฺตา ใน อสิ อิติ ศัพท์ อาการ ใน ปุญฺจฯ ๆ วิเสสน ของ สุนฺหรี อหํ สยกตฺตา ใน น อมฺหิ ๆ อาขุยาตบท กตฺตุวจาก โคตฺเมน วิเสสน ของ สมณฺเนน ๆ สหตฺถตฺติยา เข้ากับ สทฺธิ์ ๆ ศัพท์ กิริยาสมวาย ใน วสิตฺวาฯ เอกคนฺธกฺกุญฺญํ วิสยาธาร ใน วสิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน รมมาเปตฺตา ตํ วิเสสน ของ สมณํ ๆ การิตกมม ใน รมมาเปตฺวา กิเลสฺตฺติยา กรณ ใน รมมาเปตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาคตา ๆ วิกตีกตฺตา ใน อมฺหิ อิติ ศัพท์ อาการ ใน วทติ ฯ

ตโต กาลสตุตมี ใน วทีสุ ติตถิยา สยกตฺตา ใน วทีสุ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก กติปาหจฺเจเนน ตติ
ยาวิเสสน ใน ทตฺวา ฐตฺตานํ สมปทาน ใน ทตฺวา กหาปเณ อวุตฺตกมฺม ใน ทตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วทีสุ
คฺคฺมฺเห สยกตฺตา ใน คจฺจถ และ เถถ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก สุนฺทรี การิตกมฺม ใน มาเรตฺวา ๆ ปุ
พฺพกาลกิริยา ใน นิกฺขิปีตฺวา โคตมสฺส วิเสสน ของ สมณสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน คนธกฺกุสฺมีเป ๆ ส
มีปาทาร ใน นิกฺขิปีตฺวา มาลากจวรนฺตเร ปฺฏิจฺจนฺนาร ใน นิกฺขิปีตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน เถถ
อิตฺติ ศัพท์ อาการ ใน วทีสุ ๆ เตะ วิเสสน ของ ฐตฺตกา ๆ สยกตฺตา ใน อํกํสุ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจ
ก ตถา ศัพท์ กิริยาวิเสสน ใน อํกํสุ ๆ

ตโต กาลสตุตมี ใน อโรเจสุ ติตถิยา สยกตฺตา ใน อโรเจสุ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก มย
สยกตฺตา ใน น ปสฺสาม น ศัพท์ ปฺฏิเสธ ใน ปสฺสาม ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก สุนฺทรี อวุตฺตกมฺม
ใน ปสฺสาม อิตฺติ ศัพท์ สรูป ใน โกลาหํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน กตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อโรเจตฺวา
า รมฺโถ สมปทาน ใน อโรเจตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วุตฺตา อาสงกา สยกตฺตา ใน อตฺถิ ๆ อาขยา
ตบถ กตฺตฺวาจก กํ วิเสสน ของ จาเน ๆ อาธาร ใน อตฺถิ โว ภาวาทิสมฺพนฺธ
ใน อาสงกา อิตฺติ ศัพท์ อาการ ใน วุตฺตา ๆ วิเสสน ของ ติตถิยา

สฺนฺทรี สยกตฺตา ใน วสติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อิเม วิเสสน ของ ทิวเส ๆ อจฺจนฺตสโยค ใน
วสติ เชตฺวเน วิสยาธาร ใน วสติ มย สยกตฺตา ใน น ชานาม น ศัพท์ ปฺฏิเสธ ใน ชานาม ๆ อาขยา
ตบถ กตฺตฺวาจก ตฺตฺร วิเสสน ของ เชตฺวเน ๆ วิสยาธาร ใน ปวตฺตี อสฺสา วิเสสน ของ สฺนฺทริยา ๆ ภา
วาทิสมฺพนฺธ ใน ปวตฺตี ๆ อวุตฺตกมฺม ใน ชานาม อิตฺติ ศัพท์ อาการ ใน วตฺวา ๆ
ปุพฺพกาลกิริยา ใน อนุญฺลาตา

เตนฺหิ ศัพท์ วิภตฺติปฺฏิรูปก คฺคฺมฺเห สยกตฺตา ใน คจฺจถ และ วิจฺฉินถ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก น
วิเสสน ของ เชตฺวานํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน วิจฺฉินถ อิตฺติ ศัพท์ อาการ ใน อนุญฺลาตา รมฺญา อนภิหิตก
ตฺตา ใน อนุญฺลาตา ๆ วิเสสน ของ ติตถิยา อตฺตโน สามีสมฺพนฺธ ใน อุปฺภจจาเก ๆ อวุตฺตกมฺม ใน
คเหตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน คนตฺวา เชตฺวานํ สมปปาณิกมฺม ใน คนตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน
วิจฺฉินฺดา ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ ติตถิยา มาลากจวรนฺตเร ปฺฏิจฺจนฺนาร ใน ทิสฺวา ตํ วิเสสน ของ

สุนทรียะ อวุดตกมฺม ใน ทิสฺวาฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อโรเปตฺวา มลฺลจํ สมปาปฺณิกมฺม ใน อโรเปตฺวา
ฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปวิสฺตฺวา นครํ สมปาปฺณิกมฺม ใน
ปวิสฺตฺวาฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อโรเจสฺสุ

สวากา สยกตฺตา ใน นิกฺขิปีสฺสุฯ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก โคตมสฺส วิเสสน ของ สมณสฺสฯ ส
ามีสมฺพนฺธ ใน สวากา มยํ สยกตฺตา ใน ปฏิจฺจนาเทสฺสามฯ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก สตฺถารา อนภิตฺต
กตฺตา ใน กตํฯ วิเสสน ของ ปาปกมฺมํฯ อวุดตกมฺม ใน ปฏิจฺจนาเทสฺสาม อิติ ศัพท์ สฺสรูป ใน จินตเนน
ฯ กรณ ใน นิกฺขิปีสฺสุ สุนทรียะ การิตกมฺม ใน มาเรตฺวาฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นิกฺขิปีสฺสุ มาลากจวรนฺตเร ปฏ
ิจฺจนฺนธาร ใน นิกฺขิปีสฺสุ อิติ ศัพท์ อาการ ใน อโรเจสฺสุ รมฺโถ สมฺปทาน ใน อโรเจสฺสุฯ

ราชา สยกตฺตา ใน อาทฯ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก เตนฺหิ ศัพท์ วิกตฺติปฏิรูปก คฺมุเห สย
กตฺตา ใน คจฺจล และ อาหิณฺฑถฯ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก นครํ อจฺจนฺตสฺโยค ใน อาหิณฺฑถ อิติ ศัพท์
อาการ ใน อาทฯ เต วิเสสน ของ ติตฺติยาฯ สยกตฺตา ใน อคมฺสฺสุฯ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก นคร
วีสฺสุ อารฺธ ใน วตฺวา

คฺมุเห สยกตฺตา ใน ปสฺสถฯ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก สกฺยปฺตฺติยานํ วิเสสน ของ
สมณานํฯ สามีสมฺพนฺธ ใน กมฺมํฯ อวุดตกมฺม ใน ปสฺสถ อิติ ศัพท์ สฺสรูป ใน อาทีนฺ วิจฺจนา วิเส
น ของ วิจฺจนาฯ อวุดตกมฺม ใน วตฺวาฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อคมฺสฺสุ ปฺน ศัพท์ กิริยาวิเสสน ใน อ
คมฺสฺสุ รมฺโถ สามีสมฺพนฺธ ใน นิเวสนทวารํฯ สมปาปฺณิกมฺม ใน อคมฺสฺสุฯ

(แก้ง) ราชา เหตุกตฺตา ใน รกฺขาเปตี ราชปฺริสฺส การิตกมฺม ใน รกฺขาเปตีฯ อาขยาตบถ ก
ตฺตฺวาจก สุนทรียะ สามีสมฺพนฺธ ใน สรีรํฯ อวุดตกมฺม ใน อโรเปตฺวา อามกสฺสาเน อารฺธ ใน อโร
เปตฺวา อฏฺฐกํ สมปาปฺณิกมฺม ใน อโรเปตฺวาฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน รกฺขาเปตีฯ

สวตฺถึวาลีโน กิตฺติ จเปตฺวา กิตฺติ เสธา กิตฺติ วิเสสน ของ ชนาฯ สยกตฺตา ใน วิจฺจนฺติฯ อา
ขยาตบถ กตฺตฺวาจก อริยสวเก อวุดตกมฺม ใน จเปตฺวา เขญฺยุเยน ติตฺติยาวิเสสน ใน วตฺวา คฺมุเห ส
ยกตฺตา ใน ปสฺสถฯ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก สกฺยปฺตฺติยานํ วิเสสน ของ สมณานํฯ สามีสมฺพนฺธ ใน
น กมฺมํฯ อวุดตกมฺม ใน ปสฺสถ อิติ ศัพท์ สฺสรูป ใน อาทีนฺ วิจฺจนา อาทีนฺ วิเสสน ของ วิจฺจนาฯ อ
วุดตกมฺม ใน วตฺวาฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วิจฺจนฺติ ปี สามศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ อนฺโตนฺนเร พหฺนฺนเร แ

ละ อรรถเลขสุ อนุโตนคร และ พหินคร วิสยาธาร ใน วิจรรนติ อรรถเลขสุ อาธาร ใน วิจรรนติ ภิกขุ อวุตตก
มม ใน อุกโกสนตาฯ อพภนตรกิริยา ของ วิเสสน ของ จรรนติ ฯ

ภิกขุ สยกตฺตา ใน อาโรเจสุ์ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก ตํ วิเสสน ของ ปวตฺตี ๆ อวุตตกมม ใน
อาโรเจสุ์ ตถาคตฺตส สมปทาน ใน อาโรเจสุ์ ฯ สตฺถา สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก
เตนหิ ศัพท์ วิภตฺติปฏิรูปก ปิ ศัพท์ อเปกขตฺถ เข้ากับ ตุมฺเห ๆ สยกตฺตา ใน ปฏิโจเทถ ๆ อาขุยาตบท
กตฺตฺวาจก เต วิเสสน ของ มนุสฺเส ฯ อวุตตกมม ใน ปฏิโจเทถ เอวํ ศัพท์ กิริยาวิเสสน ใน ปฏิ
โจเทถ อิติ ศัพท์ อาการ ใน วตฺวาฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาห อิมํ วิเสสน ของ คาลํ ๆ อวุตตกมม ใน
อาห

อภฺตฺวาที วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน อูเปติ ๆ อาขุยาตบท
กตฺตฺวาจก นิริยํ อวุตตกมม ใน อูเปติ วา ศัพท์ อปรนัย โย วิเสสน
ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก ปิ ศัพท์
ปทปรุณ ปาปกมมํ อวุตตกมม ใน กตฺวาฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาห
อหํ สยกตฺตา ใน น กโรมิ น ศัพท์ ปฏิเสธ ใน กโรมิ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺ
วจาก (เอตํ วิเสสน ของ ปาปกมมํ ๆ อวุตตกมม) ใน กโรมิ อิติ
ศัพท์ อาการ ใน อาห อุโ กิติ เต กิติ นิหีนกมฺมา กิติ มนุชา กิติ
วิเสสน ของ ชนา ๆ สยกตฺตา ใน ภวนฺติ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก
ปิ ศัพท์ อเปกขตฺถ เข้ากับ อุโ เปจฺจ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ภวนฺติ สฺมา วิภติ
กตฺตา ใน ภวนฺติ ปรตฺถ วิเสสน ของ โลเก ฯ อาธาร ใน เปจฺจ อิติ ศัพท์ สฺรู
ป ใน อิมํ คาลํ ฯ

ตตฺถ วิเสสน ของ ปเทสุ์ ๆ นิทธารณ ใน ปทสฺส **อภฺตฺวาที** สฺรูป ใน อิติฯ ศัพท์ สฺรูป ใน
ปทสฺส ๆ นิทธารณฺนีย และ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺถโล ปรสฺส วิเสสน ของ ปุคฺคลสฺสฯ สามีสมฺพนฺธ ใน โทสฺ
ฯ อวุตตกมม ใน อทิสฺวา ว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ อทิสฺวาฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน กตฺวา มุสฺวาทํ อวุต
ตกมม ใน กตฺวาฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อพฺภากิจฺจนโต ตฺจฺเจเน วิเสสน ของ วจเนน กรณ ใน อพฺภากิจ

ขุโธ ปรี วิเสสน ของ ปุคคัลลํ อวุตตมม ใน อพฺภาจิกขุโธตฺต วิเสสน ของ ปุคคฺโล อิติ ศัพฺท สรูป ใน อตฺโถ ๑ ลิงฺคตฺถ ๑

กตฺวา สรูป ใน อิติ ๑ ศัพฺท สรูป ใน ปทสฺส ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ วา ปน สองศัพฺท นิปาตสมฺมุห โย วิเสสน ของ ปุคคฺโล ๑ สยกตฺตา ใน อาห ๑ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก ปาปกมฺม อวุตตมม ใน กตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาห อหํ สยกตฺตา ใน น กโรมิ น ศัพฺท ปฺฏิเสธ ใน กโรมิ ๑ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก เอตํ วิเสสน ของ ปาปกมฺม ๑ อวุตตมม ใน กโรมิ อิติ ศัพฺท อาการ ใน อาห อิติ ศัพฺท สรูป ใน อตฺโถ ๑ ลิงฺคตฺถ ๑

เปจฺจ สฺมา ภวนฺติ สรูป ใน อิติ ๑ ศัพฺท สรูป ใน ปทานํ ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ เต กิตฺติ อฺโถ กิตฺติ วิเสสน ของ ชนา ๑ สยกตฺตา ใน ภวนฺติ ๑ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก ปิ ศัพฺท อเปกฺขตฺถ เขํกับ อฺโถ ปโรลกํ สมฺปาปฺณียกมฺม ใน คนฺตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ภวนฺติ นิรยํ อวุตตมม ใน อฺปคมเนน ๑ เหตุ ใน สฺมา คตฺติยา ตตฺติยาวิเสสน ใน สฺมา ๑ วิกตฺติกตฺตา ใน ภวนฺติ อิติ ศัพฺท สรูป ใน อตฺโถ ๑ ลิงฺคตฺถ ๑

เอว ศัพฺท อวธารณ เขํกับ คติ ๑ วุตตมม ใน ปริจฺฉินฺนา พุทฺธธาณน อนภิตฺตกตฺตา ใน ปริจฺฉินฺนา ๑ กิตบท กมฺมวาทก เนสํ วิเสสน ของ ชนानํ ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน คติ ปน ศัพฺท ปกฺขนฺตรโชตก อายุ วุตตมม ใน น ปริจฺฉินฺนํ น ศัพฺท ปฺฏิเสธ ใน ปริจฺฉินฺนํ ๑ กิตบท กมฺมวาทก พุทฺธธาณน อนภิตฺตกตฺตา ใน ปริจฺฉินฺนํ เนสํ วิเสสน ของ ชนानํ ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน อายุ ทิ ศัพฺท เหตุโชตก ชนา สยกตฺตา ใน ปจฺจนฺติ ๑ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก พหุ วิเสสน ของ ปาปกมฺม ๑ อวุตตมม ใน กตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปจฺจนฺติ จิรํ การิตกมฺม ใน ปจฺจนฺติ นิรเย วิสยาธาร ใน ปจฺจนฺติ ชนา สยกตฺตา ใน ปจฺจนฺติ ๑ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก ปริตฺตํ วิเสสน ของ ปาปกมฺม ๑ อวุตตมม ใน กตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปจฺจนฺติ เอว ศัพฺท อวธารณ เขํกับ อปฺปมตฺตกํ ๑ วิเสสน ของ กาลํ ๑ อจฺจนฺตสํโยค ใน ปจฺจนฺติ นิรเย วิสยาธาร ใน ปจฺจนฺติ

ปน ศัพฺท วากฺยารมฺภ กมฺมํ สยกตฺตา ใน โหติ ๑ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก ยสฺมา กิริยา-ปรามาส เตสํ กิตฺติ อฺภินฺนํ กิตฺติ วิเสสน ของ ชนानํ ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน กมฺมํ ปิ ศัพฺท อเปกฺขตฺถ เขํกับ อฺภินฺนํ เอว ศัพฺท อวธารณ เขํกับ ลามกํ ๑ วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ เตน วิเสสน ของ

การณน ๗ เหตุ ใน วุตต์ วจนํ วุตตกมม ใน วุตต์ ภควตา อนภิตกตตฺตา ใน วุตต์ ๗ กิตบพท กมมว
จาก นิหีนกมฺมา มนุชา ปรตฺถ สรฺูป ใน อิติ ๗ ศัพท์ สรฺูป ใน วจนํ ๗

ปน ศัพท์ วากยารมฺภ สมฺพนฺโธ วุตตกมม ใน กาดพฺโพ ปรณฺทิตน อนภิตกตตฺตา ใน กาด
พฺโพ ๗ กิตบพท กมมวจาก ปรตฺถ สรฺูป ใน อิติ ๗ ศัพท์ สรฺูป ใน ปทสฺส ๗ ฉนฺธิกมม ใน สมฺพนฺโธ ปรโต ต
ติยาวิเสสน ใน เปจฺจปแทน ๗ กรณ ใน สมฺพนฺโธ ๗

เต กิตฺตี นิหีนกมฺมา กิตฺตี วิเสสน ของ ชนา ๗ สยกตฺตา ใน ภวนฺติ ๗ อาชฺยาตบพท กตฺตฺวาจก เปจ
จ กิตฺตี คนฺตฺวา กิตฺตี ปุพฺพกาลกิริยา ใน ภวนฺติ ปรตฺถ วิเสสน ของ โลก ๗ อาธาร ใน เปจฺจ อิตฺโต วิเสสน ข
อง โลกโต ๗ อปาทาน ใน คนฺตฺวา เปจฺจ ปรตฺถ วิริย ใน อิตฺโต คนฺตฺวา ๗ วิวรรณ ใน ปรโลเก อาธาร ใน ภว
นฺติ สฺมา วิคตฺติกตตฺตา ใน ภวนฺติ อิติ ศัพท์ สรฺูป ใน อตฺถ ๗ ลิงคตฺถ ๗

เทศนาวसानเ กาลสฺตฺตฺมี ใน ปาปฺณิสฺสุ พหุ วิเสสน ของ ชนา ๗ สยกตฺตา ใน ปาปฺณิสฺสุ ๗ อา
ชฺยาตบพท กตฺตฺวาจก สโตปตฺตฺติผลาทีน วิเสสน ของ อริยผลานิ ๗ อวุตตกมม ใน ปาปฺณิสฺสุ อิติ ศัพท์
สมฺปาปนฺน ๗ (จบเก็ง)

ราชา สยกตฺตา ใน อฺยฺโยเชตี ๗ อาชฺยาตบพท กตฺตฺวาจก ตุมฺเห สยกตฺตา ใน ชานาถ ๗ อา
ชฺยาตบพท กตฺตฺวาจก สุนฺทริยา ภาวาทิสมฺพนฺธ ใน -ภาวํ อญฺเฐที วิเสสน ของ ชเนที ๗ อนภิตกต
ตฺตา ใน มาริต- มาริตภาวํ อวุตตกมม ใน ชานาถ อิติ ศัพท์ สรฺูป ใน วจเนน ๗ กรณ ใน อฺยฺโยเชตี
บุริเส อวุตตกมม ใน อฺยฺโยเชตี ๗

อด กาลสฺตฺตฺมี ใน กรีสฺสุ เต วิเสสน ของ รุตฺตา ๗ สยกตฺตา ใน กรีสฺสุ ๗ อาชฺยาตบพท กต
ตฺวาจก เตที วิเสสน ของ กหาปฺณเฑที ๗ กรณ ใน ปีนฺตฺวา สฺรํ อวุตตกมม ใน ปีนฺตฺวา ๗ อพฺภนฺตร
กิริยา ของ รุตฺตา อญฺณมญฺญํ อภิตกมม ใน กรีสฺสุ กลทํ อวุตตกมม ใน กรีสฺสุ ๗

เอโก วิเสสน ของ รุตฺโต ๗ สยกตฺตา ใน อาห ๗ อาชฺยาตบพท กตฺตฺวาจก เอกํ วิเสสน ของ รุตฺตํ
๗ อภิตกมม ใน อาห ตฺวํ สยกตฺตา ใน ปวีตี ๗ อาชฺยาตบพท กตฺตฺวาจก สุนฺทรี การิตกมม ใน มาเร
ตฺวา เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากัปป เอกปฺปหาเรน ๗ กรณ ใน มาเรตฺวา ๗ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นิภฺจิปิตฺวา
มาลาภจวรรณฺตเร ปฏิจฺจนฺนธาร ใน นิภฺจิปิตฺวา ๗ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปวีตี ตโต วิเสสน ของ ปห
ณฺโต ๗ อปาทาน ใน ลทฺธ- ลทฺธกหาปฺณเฑที กรณ ใน ปวีตี สฺรํ อวุตตกมม ใน ปวีตี เอตํ วิเสสน ของ

การณํ ๑ สยกตฺตา ใน โหตุ ๑ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อิติ ศัพท์ อาการ ใน อาห ๑ ราชปฺริสา สยกตฺตา ใน ทสฺเสสฺสุ ๑ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก เต วิเสสน ของ ฐตฺเต ๑ อวฺตฺตกมฺม ใน คเหตุวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ทสฺเสสฺสุ รัลโณ สมปทาน ใน ทสฺเสสฺสุ ๑

อถ กาลสตฺตมึ ใน ปุจฺฉิ ราชา สยกตฺตา ใน ปุจฺฉิ ๑ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก เน วิเสสน ของ ฐตฺเต ๑ อวฺตฺตกมฺม ใน ปุจฺฉิ สา วิเสสน ของ สุนฺทรี ๑ วฺตฺตกมฺม ใน มาริตา ๑ กิตบถ เหตุกมฺมวจาก ตุมฺเหหิ อนภิตกตฺตา ใน มาริตา อิติ ศัพท์ อาการ ใน ปุจฺฉิ ๑

ฐตฺตา สยกตฺตา ใน อาหํสฺสุ ๑ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก เทว อาลปน อาม ศัพท์ สมฺปฏิจฺจนตฺถ เอวํ สจฺจวจากลิจฺจตฺถ อิติ ศัพท์ อาการ ใน อาหํสฺสุ ๑ ราชา สยกตฺตา ใน ปุจฺฉิ ๑ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก สุนฺทรี วฺตฺตกมฺม ใน มาราปีตา ๑ กิตบถ เหตุกมฺมวจาก เกน อนภิตกตฺตา ใน มาราปีตา อิติ ศัพท์ อาการ ใน ปุจฺฉิ ๑ ฐตฺตา สยกตฺตา ใน อาหํสฺสุ ๑ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก เทว อาลปน สุนฺทรี วฺตฺตกมฺม ใน มาราปีตา ๑ กิตบถ เหตุกมฺมวจาก อณฺตติตฺติเยหิ อนภิตกตฺตา ใน มาราปีตา อิติ ศัพท์ อาการ ใน อาหํสฺสุ ๑

ราชา สยกตฺตา ใน อาห ๑ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ติตฺติเย อวฺตฺตกมฺม ใน ปกฺโกสาเปตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาห ตุมฺเห สยกตฺตา ใน กจฺฉถ และ อาหิณฺฑถ ๑ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก เอวํ ศัพท์ กิริยาวิเสสน ใน วทนฺตา ๑ อพฺภนฺตรกิริยา ของ ตุมฺเห นครํ อจฺจนตฺสโยค ใน อาหิณฺฑถ อัย วิเสสน ของ สุนฺทรี ๑ วฺตฺตกมฺม ใน มาราปีตา ๑ กิตบถ เหตุกมฺมวจาก โคตมสฺส วิเสสน ของ สมณสฺส ๑ สมปทาน ใน อาโรเปตฺ- อวณฺณํ อวฺตฺตกมฺม ใน อาโรเปตฺ- อาโรเปตฺกามาเหิ วิเสสนของ อมฺเหหิ ๑ อนภิตกตฺตา ใน มาราปีตา โทโส สยกตฺตา ใน อตฺถิ ๑ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก เอว ศัพท์ อวธารณ ๑ เข้ากับ น ศัพท์ ปฏฺิเสธนตฺถ โคตมสฺส วิเสสน ของ สมณสฺส ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน สาวกานํ ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน โทโส สยกตฺตา ใน อตฺถิ ๑ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก เอว ศัพท์ อวธารณ ๑ เข้ากับ อมฺหากํ ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน โทโส อิติ ศัพท์ สรฺูป ใน เอวํ อิติ ศัพท์ อาการ ใน อาห ๑

เต วิเสสน ของ ติตฺติยา ๑ สยกตฺตา ใน กรึสฺสุ ๑ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ตถา ศัพท์ กิริยา วิเสสน ใน กรึสฺสุ ๑ พาลมหาชนํ สยกตฺตา ใน สทฺทหิ ๑ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ตทา

กาลสตุตมี ใน สททหิ ฯ ปี สองศัพั อเปกขตุถ เข้ากับ ติตฺติยา และ รุตุตา ฯ สยกตุตา ในปาป
ณีสุ ฯ อาขุยาตบท กตุควาจก ปุริสวทณฺฑํ อวตุตคมม ใน ปาปณีสุ ฯ

สกุกาโร สยกตุตา ใน อโหสิ ฯ อาขุยาตบท กตุควาจก ตโต วิเสสน ของ กาลโต ฯ อปาทา
น ใน ปฏฺจาย ฯ กิริยาวิเสสน ใน อโหสิ พุทฺธานํ สามีสมพนฺธ ใน สกุกาโร มหา
วิกตีกตุตา ใน อโหสิ อิติ ศัพั ปริสมาปนฺน ฯ

สุนฺทรปริพพาจิกาวตุถ สยกตุตา ใน นิฏฺจิตฺ ฯ

กิตบท กตุควาจก ฯ

ทุกขปีฬิตสตุต วตุถ

ทุกขปีพิตตตตตตตต วุคตคกมม ใน วุจเต
มยา อนภิตกตตต ใน วุจเต ๆ อาขยาตบต กมมวาก ฯ

.....

สตถา สยกตต ใน กเถสิ ฯ อาขยาตบต กตตวาก **กาสาวกณฺหา** สรูป ใน อิติ ฯ
ศัพท อาทตต ใน อิมํ ฌมมเทสนํ อิมํ วิเสสน ของ ฌมมเทสนํ อวคตคกมม ใน กเถสิ เซตเวเน วิสยา
ธาร ใน วิหรนโต ฯ อพภนตฺรทริยา ของ สตถา ทุจจริตผลานุภาเวเน อนภิตกตตต ใน
ปีพิตเต ฯ วิเสสน ของ สตเตเต อวคตคกมม ใน อารพทฯ สمانกาลทริยา ใน กเถสิ ฯ

หิ ศัพท วิตุถารไซตก आयसुमा วิเสสน ของ มหาโมคคฺคฺลลानो ฯ สยกตต ใน อาโรเจสิ ฯ
อาขยาตบต กตตวาก ลกขณตเถเรน สหตฺตตติยา เขกัฏ สทฺธิ ฯ ศัพท ทริยาสมวาย ใน โอโรหนโต
ต คิชฺณกุฎา สลฺยาวิเสสน ของ ปพฺพตา ฯ อปาทาน ใน โอโรหนโต ฯ อพภนตฺรทริยา ของ มหาโม
คคฺคฺลลानो อฏฺฐิสงฺขลิกเปตาทินํ วิเสสน ของ เปตานํ ฯ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺตภาเว ฯ อวคตคกมม ใน ทิส
วา ฯ ปพฺพกาลทริยา ใน กรโหนโต สิตํ อวคตคกมม ใน กรโหนโตฯ อพภนตฺรทริยา ของ มหาโมคคฺคฺลลानो ลก
ขณตเถเรน อนภิตกตตต ใน ปฏฺฐโจ สิตการณํ อวคตคกมม ใน ปฏฺฐโจ
ฯ วิเสสน ของ มหาโมคคฺคฺลลानो

อาวุโส อลปน อัย วิเสสน ของ กาลิ ฯ สยกตต ใน โหติ ฯ อาขยาตบต กตตวาก อากา
ล วิคตคตต ใน โหติ อิมสฺส วิเสสน ของ ปลฺหสฺส ฯ สามีสมฺพนฺธ ใน อากาโล ตวํ สยกตต ใน ปุจฺเจย
ยาสี ฯ อาขยาตบต กตตวาก ตถาคตฺสฺส สามีสมฺพนฺธ ใน สนฺติเก ฯ วิสยาธาร ใน ปุจฺเจยยาสี มํ
อวคตคกมม ใน ปุจฺเจยยาสี

อิติ ศัพท อาการ ใน วตฺวา ฯ ปพฺพกาลทริยา ใน ปฏฺฐโจ ตถาคตฺสฺส สามีสมฺพนฺธ ใน สนฺติ
เก ฯ วิสยาธาร ใน ปฏฺฐโจ เถเรน อนภิตกตตต ใน ปฏฺฐโจ ฯ วิเสสน ของ มหาโมคคฺคฺลลानอ อฏฺฐิสงฺขล
ิกเปตาทินํ วิเสสน ของ เปตานํ ฯ ภาวาทิสมฺพนฺธ ใน -ภาวํ ทิฏฺฐภาวํ อวคตคกมม
ใน อัจจิจิตฺวา ฯ ปพฺพกาลทริยา ใน อาโรเจสิ

อาวุโส อลปน อหํ สยกตต ใน อทฺทสํ ฯ อาขยาตบต กตตวาก อิช วิเสสน ของ สาส
น ฯ ภินฺนารท ภิกขุ คิชฺณกุฎา สลฺยาวิเสสน ของ ปพฺพตา ฯ อปาทาน ใน โอโรหนโต ฯ อพภนต

รกริยา ของ อหํ ภิกขุํ อวุตตกมฺม ใน อททสํ เวทาสํ สมปาปุณฺณิกมฺม ใน คจฺจนตํ ๆ วิเสสน ของ
ภิกขุํ ปิ สัพพํ อเปกฺขตฺถ เขกัฏฺฐ กายิํ สยกตฺตา ใน โทติํ อายฺยาตบท กตฺตฺวาจก ตสฺส วิเสสน ของ
ภิกขุโน ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน กายิํ อาทิตฺโต วิกตีกตฺตา ใน โทติ อิติ สัพพํ สฺรูป ใน อาทินา นเยน อาทิน
า วิเสสน ของ นเยนํ ตติยาวิเสสน ใน อารโจะสิ ปตฺตจิวฺรกายพนฺธนาทีหิ วิเสสน ของ ปริกฺขาเรหิ ๆ
สทฺถตฺตติยา เขกัฏฺฐ สทฺธิ ๆ สัพพํ กิริยาสมวาย ใน ทายฺหมาเน ๆ กิตฺติ ปรฺยจ กิตฺติ วิเสสน ของ สทฺธมฺมิเก
ๆ อกฺกิตกมฺม ใน อารโจะสิ ฯ

สตฺถา สยกตฺตา ใน อาห ๆ อายฺยาตบท กตฺตฺวาจก เตสํ วิเสสน ของ สตฺตานํ ๆ
ภาวาทิสมฺพนฺธ ใน -ภาวํ กตฺตฺปทสพลสฺส สามีสมฺพนฺธ ใน สาสเน ๆ อาธาร ใน ปพฺพชิตฺวา ๆ ปุพฺพ
กาลกิริยา ใน อสกโกณฺตนาํ ปพฺพชชาย สมฺปทาน ใน อนฺนรูป ๆ วิเสสน ของ กมฺมํ ๆ
อวุตตกมฺม ใน กาคุํ ๆ ตุมตฺถสมฺปทาน ใน อสกโกณฺตนาํ ๆ วิเสสน ของ สตฺตานํ ปาปภาวํ
อวุตตกมฺม ใน อจฺจิกฺขิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ทสฺเสนโต ตสฺมี วิเสสน ของ ขณฺเฑ ๆ กาลสตฺตฺมี ใน
ทสฺเสนโต ตตฺถ วิเสสน ของ จาเน ๆ อาธาร ใน นิสินฺนาณํ ๆ วิเสสน ของ ปาปภิกขุณฺํ ๆ สามีสมฺพนฺ
ธ ใน ทฺวจริตกมฺมสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน วิปากํ ๆ อวุตตกมฺม ใน ทสฺเสนโต ๆ
อพฺกนฺตรกิริยา ของ สตฺถา อิมํ วิเสสน ของ คาลํ ๆ อวุตตกมฺม ใน อาห

กาสาวกณฺฐา กิตฺติ พทฺโว กิตฺติ วิเสสน ของ ปุคฺคฺลา ๆ สยกตฺตา ใน โทหนฺติ ๆ
อายฺยาตบท กตฺตฺวาจก ปาปธฺมฺมา กิตฺติ อสฺถลฺลตา วิกตีกตฺตา
ใน โทหนฺติ เต กิตฺติ ปาปา กิตฺติ วิเสสน ของ ปุคฺคฺลา ๆ สยกตฺตา ใน
อุปฺปชฺชเร ๆ อายฺยาตบท กตฺตฺวาจก ปาเปหิ วิเสสน ของ กมฺเมหิ ๆ
เหตุ ใน อุปฺปชฺชเร นิริยํ อวุตตกมฺม ใน อุปฺปชฺชเร อิติ สัพพํ สฺรูป ใน อิมํ
คาลํ ฯ

ตตฺถ วิเสสน ของ ปเทสุ ๆ นิทฺธารณ ใน ปทสฺส **กาสาวกณฺฐา** สฺรูป ใน อิติํ สัพพํ
สรูป ใน ปทสฺส ๆ นิทฺธารณีย และ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ กาสาเวณ อนภิทกตฺตา ใน ปลิเวจฺติ- ปลิเว
จิตกณฺฐา วิเสสน ของ ชนา อิติ สัพพํ สฺรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺกตฺถ ฯ

ปาปธฺมฺมา สฺรูป ใน อิติํ สัพพํ สฺรูป ใน ปทสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ ลามกธฺมฺมา

วิเสสน ของ ชนา อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงคตฺถ ฯ

อสถฺยลคฺคา สรูป ใน อิติฯ ศัพท์ สรูป ใน ปทสฺส ฯ สามีสสมฺพณฺธ ใน อตฺโถ กายาธิ-สถฺยลคฺคา วิ
กตฺถิกคตฺตา ใน โหนฺติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถฯ ลิงคตฺถ ฯ

อตฺโถ วุตฺตคมฺม ใน เวทิตพฺโพ ปณฺศิเตน อนภิตกคตฺตา ใน เวทิตพฺโพ ฯ กิตบถ กมฺมวาท
ก ตถารุปา วิเสสน ของ ปาปปฺคฺคฺลา ฯ สยกคตฺตา ใน อุปฺปชฺชนฺติฯ อาชฺยตบถ กตฺตฺวาจก อตฺตนา อน
ภิตกคตฺตา ใน กเตหิฯ วิเสสน ของ อกฺุสสคมฺเมหิฯ เหตุ ใน อุปฺปชฺชนฺติ นิริเย วิสยารฺ ในอุปฺปชฺชนฺติ เต
วิเสสน ของ ปาปปฺคฺคฺลา ฯ สยกคตฺตา ใน ปจฺจนฺติฯ อาชฺยตบถ กตฺตฺวาจก ตตฺถ วิเสสน ของ นิริเยฯ วิ
สยารฺ ใน ปจฺิตฺวาฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน จุตฺตา

ตฺโต วิเสสน ของ นิริยโต ฯ อปาทาน ใน จุตฺตาฯ วิเสสน ของ ปาปปฺคฺคฺลา ปกฺกาวเสเสณ กรณ
ใน ปจฺจนฺติ ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้กัป เปเตสฺสุฯ อารฺ ใน ปจฺจนฺติ เอว ศัพท์ กิริยาวิเสสน ใน ปจฺจน
ติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ฯ

เทสนาวสานเ กาลสคฺคตฺมี ใน ปาปฺณิสฺสุ พหุ วิเสสน ของ ชนา ฯ สยกคตฺตา ใน
ปาปฺณิสฺสุ ฯ อาชฺยตบถ กตฺตฺวาจก โสตาปตฺติผลาถินิ วิเสสน ของ อริยผลานิ ฯ อวฺุตคมฺม
ใน ปาปฺณิสฺสุ อิติ ศัพท์ สมารฺปนฺน ฯ

ทุกขปิตฺตคตฺตฺวคฺคฺล สยกคตฺตา ใน นิฏฺฐิตํ ฯ

กิตบถ กตฺตฺวาจก ฯ

คฺเชจฺจอรฺรถ วิชามฺพันฺธไทย ภาค ๕ หน้า ๑๐๔

วคฺคฺมฺพาทฺธิรียภิกฺขุ วคฺคฺ

วคฺคฺมฺพาทฺธิรียภิกฺขุวคฺคฺ วุตฺตคมฺม ใน วุจฺเจเต

มยา อนภิตกคตฺตา ใน วุจฺเจเต ฯ อาชฺยตบถ กมฺมวาทก ฯ

.....

สตถา สยกตฺตา ใน กเถสิ ๗ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก **เสโย อโยคุโพ** สรูป ใน อิติ ๗ ศัพท์
อาทฺยตฺถ ใน อิมํ ฌมฺมเทสนํ อิมํ วิเสสน ของ ฌมฺมเทสนํ ๗ อวฺตฺตกมฺม ใน กเถสิ เวสาลียํ อวฺตฺตกมฺม
ใน นิสฺสาย ๗ สมานกาลกิริยา ใน วิหรนฺโต มหาวเน วิสยาธาร ใน วิหรนฺโต ๗
อพฺภนฺตรกิริยา ของ สตถา วคฺคฺมุทาทิเรเย วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๗ อวฺตฺตกมฺม ใน อารพฺภ ๗
สมานกาลกิริยา ใน กเถสิ ๗

วตฺถุ สยกตฺตา ใน อาคตํ ๗ กิตบถ กมฺมวาจก อุตฺตริมฺนุสฺสธมฺมปาราชิกเ อาธาร ใน
อาคตํ เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ อาคตํ ๗

หิ ศัพท์ วากฺยารมฺภ ตทา กาลสตฺตมึ ใน อาห สตถา สยกตฺตา ใน อาห ๗ อาขุยาตบถ กตฺตฺวา
จก เต วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๗ อภิตกมฺม ใน วตฺวา ภิกฺขเว อาลปน ปน ศัพท์ วากฺยารมฺภ
ตฺมฺเห สยกตฺตา ใน ภาสิตฺถ ๗ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ก็ ศัพท์ ปุจฺจนตฺถ อฺทรสฺส สมฺปทาน ใน
อตฺถาย ๗ สมฺปทาน ใน ภาสิตฺถ คิหิณํ สมฺปทาน ใน ภาสิตฺถ อณฺณมณฺณสฺส สามีสมฺพนฺธ ใน อุตฺตร
มฺนุสฺสธมฺมสฺส ๗ สามีสมฺพนฺธ ใน วณฺณํ ๗ อวฺตฺตกมฺม ใน ภาสิตฺถ อิติ ศัพท์ อาการ ในวตฺวา ๗
ปุพฺพกาลกิริยา ใน วิครหิตฺวา เตหิ วิเสสน ของ ภิกฺขุหิ ๗ อนภิตกตฺตา ใน วุตฺเต ฆนฺเต อาลปน อาม
ศัพท์ สมฺปฏฺิจฺจนตฺถ เอวํ สจฺจวาจกฺลึงฺคตฺถ อิติ ศัพท์ สรูป ใน วจเน ๗ ลกฺขณ ในวุตฺเต ๗ ลกฺขณกิริยา
เต วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๗ อวฺตฺตกมฺม ใน วิครหิตฺวา อนกปรียาเยน ตติยาวิเสสนใน วิครหิตฺวา ๗ ปุพฺพกา
ลกิริยา ใน อาห อิมํ วิเสสน ของ คาลํ ๗ อวฺตฺตกมฺม ใน อาห

ตฺโต กิติ อคฺคิสฺชูปโม กิติ ภูตฺโต กิติ วิเสสน ของ อโยคุโพ ๗ สยกตฺตา ใน

โหติ ๗ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก เสโย วิกตฺกตฺตา ใน โหติ (ตฺโต
วิเสสน ของ ภูณฺชนโต ๗ อปาทาน เสโย ทฺสฺสึลสฺส วิเสสน ของ
ภิกฺขุสฺส ๗ ภาวาทิสมฺพนฺธ ใน ภูณฺชน- ฐฺฐปฺปณฺทสฺส ญฺฐึกมฺม ใน
ภูณฺชน-) เจ ศัพท์ ปริกฺปฺตฺถ ทฺสฺสึโล กิติ อสณฺณโต กิติ วิเสสน ของ
ภิกฺขุ ๗ สยกตฺตา ใน ภูณฺเชยฺย ๗ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ฐฺฐปฺปณฺท
อวฺตฺตกมฺม ใน ภูณฺเชยฺย ยํ กิริยาปรามาส อิติ ศัพท์ สรูป ใน อิมํ คาลํ

ตตุถ วิเสสน ของ ปเทศุ ๆ นิหารณ ใน ปททวยสสุ **ยลเจ ภูลเชย** สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท
อาทยตุถ ใน ปททวยสสุ นิหารณีย และ สามีสมพนธ ใน อตุโถ

ทุสสี่โล วิเสสน ของ ภิกขุ ๆ กิติ นิสสี่ลปุกคโล กิติ สยกตุตา ใน ภูลเชย ๆ อาขยาตบ
กตุตุวาก ยั กิริยาปรามาส ทุสสี่โล ภิกขุ วิริย ใน นิสสี่ลปุกคโล ๆ วิวรรณ กายาทิหิ วิเสสน ของ ทวา
รหิ ๆ ตติยาวิเสสน ใน อสลลโต ๆ วิเสสน ของ ภิกขุ และ นิสสี่ลปุกคโล รฎจวาสีหิ วิเสสน
ของ ชเนหิ ๆ อนภิตกตุตา ใน ทินนั สทธา ย กรณ ใน ทินนั ๆ วิเสสน ของ รฎจปณั ๆ
อตุตุกมม ใน ภูลเชย อหิ สยกตุตา ใน อมหิ ๆ อาขยาตบ กตุตุวาก สมโณ วิกติกตุตา ใน อมหิ
อิติ ศัพท อาการ ใน ปฎิขานนโต ๆ อพษนทรกิริยา ของ ภิกขุ และ นิสสี่ลปุกคโล คเหตุวา ปุพพกาล
กิริยา ใน ภูลเชย

อาทิตโต กิติ อคคิณโณ กิติ ภูตุโต กิติ วิเสสน ของ อโยคุโพ ๆ สยกตุตา ใน โหติ ๆ
อาขยาตบ กตุตุวาก ตโต วิเสสน ของ (ภูลชนโต ๆ อปาทาน ใน เสยโย และ สุนทรตโร ทุสสี่
สสุ วิเสสน ของ ภิกขุสสุ ๆ ภาวาทิสมพนธ ใน ภูลชน- รฎจปณัทสสุ ฎจกมม ใน ภูลชน-) เส
ยโย และ สุนทรตโร ๆ วิกติกตุตา ใน โหติ เสยโย วิริย ใน สุนทรตโร ๆ วิวรรณ ๆ

ปุจฉา ลิงคตุถ ตตุโต กิติ อคคิสิขุปโม กิติ ภูตุโต กิติ วิเสสน ของ อโยคุโพ ๆ สยกตุตา
ใน โหติ ๆ อาขยาตบ กตุตุวาก เสยโย วิกติกตุตา ใน โหติ (ตโต วิเสสน ของ ภูลชนโต ๆ
อปาทาน ใน เสยโย ทุสสี่สสุ วิเสสน ของ ภิกขุสสุ ๆ ภาวาทิสมพนธ ใน ภูลชน- รฎจปณัทสสุ
ฎจกมม ใน ภูลชน-) กิการณา เหตุ ใน โหติ อิติ ศัพท สรูป ใน ปุจฉา

วิสซชนั ลิงคตุถ หิ ศัพท เหตุซตก เอโก วิเสสน ของ อตุตุภาโว ๆ วตุตุกมม ใน ฉาเย
ย ๆ อาขยาตบ กตุตุวาก อคคินา อนภิตกตุตา ใน ฉาเยย ตปปุจฉา เหตุ ใน ฉาเยย ป
น ศัพท ปกษนทรซตก ทุสสี่โล วิเสสน ของ ภิกขุ ๆ สยกตุตา ใน ปุจเจย ๆ
อาขยาตบ กตุตุวาก สทธาเทยัย วิเสสน ของ ปณั ๆ อตุตุกมม ใน ภูลชิตวา ๆ ปุพพกา-ลกิริยา
ใน ปุจเจย ปิ ศัพท อเปกษตุถ เขากัป อนเณกานิ ๆ วิเสสน ของ ชาตีสตานิ ๆ อจจนตุสโยค
ใน ปุจเจย นิเรย วิสยธาร ใน ปุจเจย อิติ ศัพท สรูป ใน วิสซชนั อิติ ศัพท สรูป ใน อตุโถ
ๆ ลิงคตุถ ๆ

เทศนาวสาเน กาลสตุตมี ใน ปาปฺณีสฺสุ พหุ วิเสสน ของ ชนา ๆ สยกตฺตา ใน
ปาปฺณีสฺสุ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก โสตาปตฺติผลาทีน วิเสสน ของ อริยผลานิ ๆ อวฺตุตฺตกมฺม
ใน ปาปฺณีสฺสุ อิติ ศัพท์ สมาปนฺน ฯ

วคฺคฺคฺคาตฺติริยภิกฺขุวคฺคฺคฺ สยกตฺตา ใน นิฎฺฐิตํ ๆ

กิตฺตบถ กตฺตฺวาจก ฯ

เขมกเสฏฺฐิปฺตฺต วคฺคฺคฺ

เขมกเสฏฺฐิปฺตฺตวคฺคฺคฺ วคฺคฺคฺกมฺม ใน วุจฺจเต

มยา อนภิตฺตกตฺตฺตา ใน วุจฺจเต ๆ อาขุยาตบถ กมฺมวาทก ฯ

.....

สตุตฺตา สยกตฺตา ใน กเถสิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก **จตฺตฺตริ จานานิ** สรุปรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์
ที่ อาทฺยตฺตฺต ใน อิมํ ฐมฺมเทสนํ อิมํ วิเสสน ของ ฐมฺมเทสนํ ๆ อวฺตุตฺตกมฺม ใน กเถสิ เขตฺวาเน
วิศยาราร ใน วิหรนฺโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ สตุตฺตา อนาถปฺปิตฺตํ สามีสมฺพนฺธ ใน ภาคินเณยฺย

ๆ ก็ดี เข้มกั ก็ดี วิเสสน ของ เสฏฺฐิปุตุตํ นาม ศัพฺพํ สลฺยาชิตก เข้ากักับ เข้มกั เสฏฺฐิปุตุตํ อวุตฺต กมฺม ใน อารพฺภ ๗ สมานกาลกิริยา ใน กเถสิ ๑

กิริ ศัพฺพํ อนุสฺสวณฺตถ โส วิเสสน ของ เข้มโก ๗ สยกตฺตา ใน อโหสิ ๗ อาขุยาตบถ กตฺ ตฺวาจก อภิรุโป วิกติกตฺตา ใน อโหสิ ๑ อิตฺถิโย สยกตฺตา ใน น อสภฺขีสุ น ศัพฺพํ ปฏิเสธ ใน อสภฺขีสุ ๗ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก เขมฺภูเยน ตติยาวิเสสน ใน อสภฺขีสุ ตํ วิเสสน ของ เข้มกั ๗ อวุตฺตกมฺม ใน ทิสฺวา ๗ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อสภฺขีสุ ราคากิฏฺตา วิเสสน ของ อิตฺถิโย สกภาเวน ตติยาวิเสสน ใน สณฺธาตุ ๗ ตุมฺตถสมฺปทาน ใน อสภฺขีสุ ๑ ปี ศัพฺพํ อเปกฺขตฺถ เข้ากักับ โส ๗ วิเสสน ของ เข้มโก ๗ สยกตฺตา ใน อโหสิ ๗ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ว ศัพฺพํ อวธารณ เข้ากักับ ปฺรทารกมฺมาภิรโต ๗ วิกติกตฺตา ใน อโหสิ ๑

(แก้ง) อถ กาลสตุตฺตมึ ใน ทสฺเสตุํ ราชปฺริสา สยกตฺตา ใน ทสฺเสตุํ ๗ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก นํ วิเสสน ของ เข้มกั ๗ อวุตฺตกมฺม ใน คเหตุวา รตฺตี กาลสตุตฺตมึ ใน คเหตุวา ๗ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ทสฺเสตุํ รมฺโถ สมฺปทาน ใน ทสฺเสตุํ ๑ ราชฯ เหตุกตฺตา ใน วิสฺสชฺษาเปสิ ราชปฺริเส การิตกมฺม ใน วิสฺสชฺษาเปสิ ๗ อาขุยาตบถ เหตุกตฺตฺวาจก อหํ สยกตฺตา ใน ลชฺชามิ ๗ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก มหาเสฏฺฐิสฺส สมฺปทาน ใน ลชฺชามิ อิติ ศัพฺพํ สรูป ใน จินฺตเนน ๗ กรณ ใน อวตฺวา ตํ วิเสสน ของ เข้มกั ๗ อถิตกมฺม ใน อวตฺวา กิลฺจ วิเสสน ของ วจัน ๗ อวุตฺตกมฺม ใน อวตฺวา ๗ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วิสฺสชฺษาเปสิ ๑ ปน ศัพฺพํ วิเสสชิตก โส วิเสสน ของ เข้มโก ๗ สยกตฺตา ใน น วิรมิ น ศัพฺพํ ปฏิเสธ ใน วิรมิ ๗ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก เอว ศัพฺพํ อวธารณ เข้ากักับ น ๑

อถ กาลสตุตฺตมึ ใน ทสฺเสตุํ ราชปฺริสา สยกตฺตา ใน ทสฺเสตุํ ๗ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก นํ วิเสสน ของ เข้มกั ๗ อวุตฺตกมฺม ใน คเหตุวา ปี สองศัพฺพํ อเปกฺขตฺถ เข้ากักับ ทฺติยํ และ ตติยํ ๗ กาลสตุตฺตมึ ใน ทสฺเสตุํ คเหตุวา ปุพฺพกาลกิริยา ใน ทสฺเสตุํ รมฺโถ สมฺปทาน ใน ทสฺเสตุํ ๑ ราชฯ เหตุกตฺตา ใน วิสฺสชฺษาเปสิ ราชปฺริเส การิตกมฺม ใน วิสฺสชฺษาเปสิ ๗ อาขุยาตบถ เหตุกตฺตฺวาจก เอว ศัพฺพํ อวธารณ เข้ากักับ วิสฺสชฺษาเปสิ ๑

มหาเสฏฺฐี สยกตฺตา ใน อาห ๗ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ตํ วิเสสน ของ ปวตฺตี ๗ อวุตฺตกมฺม

ใน สุตวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน อาทาย ตัม วิเสสน ของ เขมกัม ๆ อวุตตกมม ใน อาทาย ๆ
ปุพพกาลกิริยา ใน คนตฺวา สตฺถุ สามีสสมฺพนฺธ ใน สนฺตีกัม ๆ สมปฺปาปฺณียกมม ใน คนตฺวา ๆ
ปุพพกาลกิริยา ใน อาโรเจตฺวา ตัม วิเสสน ของ ปวคฺตฺว อวุตตกมม ใน อาโรเจตฺวา ๆ ปุพพกาลกิริยา
ใน อาท ฆนฺเต อาลปฺน ตุมฺเห สยกตฺตา ใน เทเสถ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก อิมสฺส วิเสสน ของ
เขมกสฺส ๆ สมปทาน ใน เทเสถ รมฺม อวุตตกมม ใน เทเสถ อิติ ศัพฺท อาการ ใน อาท ๆ

สตฺถา สยกตฺตา ใน อภาสี ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ตสฺส วิเสสน ของ เขมกสฺส ๆ
สมปทาน ใน กเถตฺวา สัมเวคคํ อวุตตกมม ใน กเถตฺวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน ทสฺเสนโธ
ปรทารเสวนาย ฆินฺนาราร ใน โทสํ ๆ อวุตตกมม ใน ทสฺเสนโธ ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ สตฺถา อีมา
วิเสสน ของ คาถา ๆ อวุตตกมม ใน อภาสี

นโร สยกตฺตา ใน อาปชฺชติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก จตฺตาริ วิเสสน
ของ จานานิ ๆ อวุตตกมม ใน อาปชฺชติ ปมตฺโต กิติ ปรทารูปเสวี กิติ
วิเสสน ของ นโร อปฺปุลฺลลาภํ กิติ นนิกามเสยฺยํ กิติ นินฺทํ กิติ นิริยํ กิติ
สรูป ใน จตฺตาริ จานานิ (ปรมํ) วิเสสน ของ อปฺปุลฺลลาภํ (ทฺตฺติย)
วิเสสน ของ นนิกามเสยฺยํ ตฺตฺติย วิเสสน ของ นินฺทํ จตฺตํ วิเสสน ของ
นิริยํ ๆ

อปฺปุลฺลลาโภ กิติ คติ กิติ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ปาปีกา
วิเสสน ของ คติ จ สองศัพฺท ปทสมฺมจฺยตฺถ เข้ากับ อปฺปุลฺลลาโภ และ ปา
ปีกา คติ (ตสฺส วิเสสน ของ นรสฺส ๆ สมปทาน ใน โหติ) รติ
สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ฆิตฺตสฺส วิเสสน ของ
นรสฺส ๆ ภาวาทิสมฺพนฺธ ใน รติ ฆิตฺตาย วิเสสน ของ อิตฺติยา ๆ
สทฺตฺถตฺตฺติยา เข้ากับ สทฺธิ ๆ ศัพฺท ทพฺพสมวาย ใน รติ โลกิกา วิกตฺติกตฺตา
ใน โหติ ราชสา สยกตฺตา ใน ปณฺเติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ทณฺฑํ
อวุตตกมม ใน ปณฺเติ ครุกํ วิเสสน ของ ทณฺฑํ จ สองศัพฺท
วากฺยสมฺมจฺยตฺถ เข้ากับ ฆิตฺตสฺส ฆิตฺตาย สทฺธิ รติ โลกิกา โหติ และ

ราชา ทนุฑุ ครุฑุ ปณเฑติ ตสุมา เหตุ ใน เสเว นโร สยกตฺตา ใน น
เสเว น ศัพทฺ ปรุฐิเสฐ ใน เสเว ๆ อาขุยาตบท กตฺตุวจาก ปรทารุ
อวุตฺตกมฺม ใน เสเว อิติ ศัพทฺ สรุปร ใน อิมา คาธา ฯ

ตตฺถ วิเสสน ของ ปทฺเสสุ ๆ นิทฺธารณ ใน ปทฺสส **จานานิ** สรุปร ใน อิติ ๆ ศัพทฺ สรุปร ใน
ปทฺสส ๆ นิทฺธารณีย และ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ ทุกฺขการณานิ อวุตฺตกมฺม ใน อาปฺชชติ อิติ ศัพทฺ
สรุปร ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

ปมฺคฺโต สรุปร ใน อิติ ๆ ศัพทฺ สรุปร ใน ปทฺสส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ สติโวสฺสคฺเคน
กรณ ใน สมฺนฺนาคโต ๆ วิเสสน ของ นโร อิติ ศัพทฺ สรุปร ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

อาปฺชชติ สรุปร ใน อิติ ๆ ศัพทฺ สรุปร ใน ปทฺสส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ ปาปฺณมาติ อา
ขุยาตบท กตฺตุวจาก ของ นโร อิติ ศัพทฺ สรุปร ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

ปรทารุปรุเสวี สรุปร ใน อิติ ๆ ศัพทฺ สรุปร ใน ปทฺสส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ ปรสฺส วิเส
สน ของ ปุคฺคตฺสส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน ทารุ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน อุปฺเสวนฺโต ๆ กิตฺติ อุปฺปตฺจารี กิตฺติ
วิเสสน ของ นโร ปรสฺส ทารุ อุปฺเสวนฺโต สลฺยถึ อุปฺปตฺจารี สลฺยธา อิติ ศัพทฺ สรุปร ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺค
ตฺถ ฯ

อปฺลฺยลาภุ สรุปร ใน อิติ ๆ ศัพทฺ สรุปร ใน ปทฺสส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ อฺกฺสลาภุ สรุปร ใน
น จตฺตาริ จานานิ อิติ ศัพทฺ สรุปร ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

นนิกาณเสยฺยํ สรุปร ใน อิติ ๆ ศัพทฺ สรุปร ใน ปทฺสส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ อตฺตา
สยกตฺตา ใน อิจฺฉติ ๆ อาขุยาตบท กตฺตุวจาก ยธา ศัพทฺ ปการตฺถ นโร สยกตฺตา ใน ลภติ ๆ
อาขุยาตบท กตฺตุวจาก เอวํ ศัพทฺ ปการตฺถ เสยฺยํ อวุตฺตกมฺม ใน อลภิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิรียา ใน
ลภติ อนิจฺฉิตฺ กิตฺติ ปริตฺตํ กิตฺติ วิเสสน ของ กาลํ เอว ศัพทฺ อวธารณ เขากัปฺ ปริตฺตํ อนิจฺฉิตฺ วิวริย
ใน ปริตฺตกเมว ๆ วิวธณ กาลํ อจฺจนฺตสโยค ใน เสยฺยํ อวุตฺตกมฺม ใน ลภติ อิติ ศัพทฺ สรุปร ใน อตฺโถ
ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

อปฺลฺยลลาโภ จ สรุปร ใน อิติ ๆ ศัพทฺ สรุปร ใน ปทฺสส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ

อปฺยุณลาโภ กัฏฐิ คคฺคิ กัฏฐิ สยกตฺตา ใน โหติ ฯ อาชฺยาตบฺท กตฺตฺวาจก เหวํ ศัฟฺทํ ปการตฺถ ตสฺส วิเสส
น ของ นรฺสฺส ฯ สมฺปทาน ใน โหติ อัย วิเสสน ของ อปฺยุณลาโภ เตน วิเสสน ของ อปฺยุณ
ฯ เหตุ ใน ปาปิกา นรฺยสงฺฆาตา กัฏฐิ ปาปิกา กัฏฐิ วิเสสน ของ คคฺคิ จ สองศัฟฺทํ
ปทสมฺมุจฺยตฺถ เข้กัฏฐิ อัย อปฺยุณลาโภ และ เตน อปฺยุณน นรฺยสงฺฆาตา ปาปิกา คคฺคิ อิติ ศัฟฺทํ
สรูป ใน อตฺโถฯ ลิงฺคตฺถ ฯ

รติ จ โลกิกา สรูป ใน อิติฯ ศัฟฺทํ สรูป ใน ปททฺวยสฺส ฯ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ ยา
วิเสสน ของ รติฯ ลิงฺคตฺถ ตสฺสา กัฏฐิ ภิตฺสส กัฏฐิ วิเสสน ของ นรฺสฺสฯ ภาวาทิสมฺพนฺธ ใน รติ ภิตฺตาย
วิเสสน ของ อิตฺถิยา ฯ สหตฺถตฺติยา เข้กัฏฐิ สทฺธิฯ ศัฟฺทํ ทพฺพสมฺวาย ใน รติ ปี ศัฟฺทํ อเปกฺขตฺถ
เข้กัฏฐิ สทฺธิฯ วิเสสน ของ รติ ฯ สยกตฺตา ใน โหติฯ อาชฺยาตบฺท กตฺตฺวาจก โลกิกา กัฏฐิ ปริตฺตา
กัฏฐิ วิทิกตฺตา ใน โหติ โลกิกา วิวริย ใน ปริตฺตาฯ วิวรณ อิติ ศัฟฺทํ สรูป ใน อตฺโถ ฯ ลิงฺคตฺถ ฯ

ครุกํ สรูป ใน อิติฯ ศัฟฺทํ สรูป ใน ปทสฺสฯ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ ราชา สยกตฺตา ใน
ปณฺเติ ฯ อาชฺยาตบฺท กตฺตฺวาจก หตฺถจฺเจทาทิวเสน กรณ ใน ปณฺเติ ครุกํ วิเสสน ของ ทณฺฑํ ฯ
อวฺตฺตกมฺม ใน ปณฺเติ จ ศัฟฺทํ วากฺยสมฺมุจฺยตฺถ เข้กัฏฐิ ราชา หตฺถจฺเจทาทิวเสน ครุกํ ทณฺฑํ ปณฺ
ติ อิติ ศัฟฺทํ สรูป ใน อตฺโถ ฯ ลิงฺคตฺถ ฯ

ตสฺมา สรูป ใน อิติ ฯ ศัฟฺทํ สรูป ใน ปทสฺสฯ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ นโร สยกตฺตา ใน
ปาปฺณาติ ฯ อาชฺยาตบฺท กตฺตฺวาจก ยสฺมา กิริยาปรมาส ปรทาร์ อวฺตฺตกมฺม ใน เสวนฺโต ฯ
อพฺภนฺตรกิริยา ของ นโร เอตานิ กัฏฐิ อปฺยุณลาภินิ กัฏฐิ วิเสสน ของ จานานิ ฯ อวฺตฺตกมฺม ในปาป
ณาติ ตสฺมา เหตุ ใน เสเวยฺย นโร สยกตฺตา ใน น เสเวยฺย น ศัฟฺทํ ปฏฺิเสธ ใน เสเวยฺย ฯ
อาชฺยาตบฺท กตฺตฺวาจก ปรทาร์ อวฺตฺตกมฺม ใน เสเวยฺย อิติ ศัฟฺทํ สรูป ใน อตฺโถฯ ลิงฺคตฺถ ฯ

เทสนาวसाने กालสฺตฺตมึ ใน ปติฏฺฐิเท เชมโก สยกตฺตา ใน ปติฏฺฐิเท ฯ อาชฺยาตบฺท
กตฺตฺวาจก สโตปาตฺตฺติผล อาธาร ใน ปติฏฺฐิเท ฯ มหาชนฺ เเหตุกตฺตา ใน วิตฺตินาเมสิฯ อาชฺยาตบฺท
เหตุกตฺตฺวาจก ตโต วิเสสน ของ กาลโต ฯ อปาทาน ใน ปฏฺฐาย ฯ กิริยาวิเสสน ใน วิตฺตินาเมสิ สฺจ
การิตกมฺม ใน วิตฺตินาเมสิ ฯ **(จบเก็ง)**

ปฺจุฉา ลิงฺคตฺถ ปน ศัฟฺทํ วากฺยารมฺภ กิ วิเสสน ของ กมฺมํ ฯ สยกตฺตา ใน โหติ ฯ

อาชญาตบต กตตุวจาก อสฺส วิเสสน ของ เขมกสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน ปุพฺพกมฺมํ ๆ วิกตีกตฺตา
ใน โหติ อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน ปุจฺจา ฯ

วิสฺสชฺชนํ ลิงฺคตฺถ กิร ศัพท์ อนุสฺสวณฺตฺถ กสฺสปฺพทฺธกาเล กาลสฺตฺตมฺมี ใน จเปตี โส
วิเสสน ของ เขมโก ๆ สยกตฺตา ใน จเปตี ๆ อาชญาตบต กตตุวจาก อุตฺตมมลฺโล วิกตีกตฺตา ใน
หุตฺวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน อาโรเปตฺวา เทว วิเสสน ของ สุวณฺณปตฺตานิ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน อาโร
ปตฺวา ทสพลสฺส สามีสมฺพนฺธ ใน กาลจฺนญฺเป อุปฺปเลสิกาธาร ใน อาโรเปตฺวา ๆ
ปุพฺพกาลกิริยา ใน จเปตี ปตฺถนํ อวฺตฺตกมฺม ใน จเปตี จเปตฺวา กิตฺติ อวเสสา กิตฺติ วิเสสน ของ
อิตฺถิโย ๆ สยกตฺตา ใน รชนฺตฺถ ๆ อาชญาตบต กตตุวจาก ฅาติสาโลหิติตฺถิโย อวฺตฺตกมฺม ใน
จเปตฺวา มํ อวฺตฺตกมฺม ใน ทิสฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน รชนฺตฺถ อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน ปตฺถนํ ฯ

อิทํ วิเสสน ของ กมฺมํ ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาชญาตบต กตตุวจาก อสฺส วิเสสน ของ
เขมกสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน ปุพฺพกมฺมํ ๆ วิกตีกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน วิสฺสชฺชนํ ฯ

เตน วิเสสน ของ การณฺนํ ๆ เหตุ ใน อสฺกขีสุ อิตฺถิโย สยกตฺตา ใน น อสฺกขีสุ น ศัพท์ ปฏฺิเส
ธ ใน อสฺกขีสุ ๆ อาชญาตบต กตตุวจาก ตํ วิเสสน ของ เขมกํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน ทิสฺวา นิพฺพตฺตญ
จानฺน อารฺธ ใน ทิสฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อสฺกขีสุ ปเรสํ วิเสสน ของ ปุริสาณํ ๆ
สามีสมฺพนฺธ ใน อิตฺถิโย สกภาเวณ ตติยาวิเสสน ใน สณฺจาทฺถ ๆ ตุมตฺถสมฺปทาน ใน อสฺกขีสุ อิติ
ศัพท์ สฺมาปฺนฺน ฯ

เขมกเสฏฺธิปฺตฺตวคฺคฺถ สยกตฺตา ใน นิฏฺฐิตํ ๆ

กิตฺตบต กตตุวจาก ฯ

ทุพพจภิกขุ วคฺถ

ทุพพจภิกขุวคฺถ วคฺถกมฺม ใน วุจฺเจเต

มยา อนภีหิตกตฺตา ใน วุจฺเจเต ๆ อาขุยาตบถ กมฺมวาจก ฯ

.....

สตฺถา สยกตฺตา ใน กเถสิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก **กุโส ยถา** สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาทฺย
ตฺถ ใน อิมํ ฌมฺมเทสนํ อิมํ วิเสสน ของ ฌมฺมเทสนํ ๆ อวคฺตฺกมฺม ใน กเถสิ เชตฺวเน วิสยาธาร
ใน วิหรนฺโต ๆ อพฺพนตฺรกีริยา ของ สตฺถา อลฺลตฺรํ วิเสสน ของ ทุพพจภิกขุ ๆ

อวคฺตฺกมฺม ใน อารพฺภ ๆ สฺมานกาลกีริยา ใน กเถสิ ฯ

(แก้ง) กิร ศัพท์ อนุสฺสวนตฺถ เอโก วิเสสน ของ ภิกขุ ๆ สยกตฺตา ใน ปุจฺฉิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺ
ตฺวาจก อสฺลจฺฉิ ปุพฺพกาลกีริยา ใน ฉินฺทิตฺวา เอกํ วิเสสน ของ ติณฺํ ๆ อวคฺตฺกมฺม ใน ฉินฺทิตฺวา ๆ
ปุพฺพกาลกีริยา ใน อุปฺสงฺกมิตฺวา กุกฺกฺจฺเจฯ ลกฺขณ ใน อุปนฺปนเนฯ ลกฺขณกีริยา เอกํ
วิเสสน ของ ภิกขุ ๆ อวคฺตฺกมฺม ใน อุปฺสงฺกมิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกีริยา ใน อาโรเจตฺวา

อาวฺโส อาลปน โย วิเสสน ของ ภิกขุ ๆ สยกตฺตา ใน ฉินฺทิตฺติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ติณฺํ
อวคฺตฺกมฺม ใน ฉินฺทิตฺติ ก็ วิเสสน ของ วิตฺติกมฺนํ ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก

ตสฺส วิเสสน ของ ภิกขุสฺส ๆ สมฺปทาน ใน โหติ อิติ ศัพท์ อาการ ใน ปุจฺฉิ อตฺตนา อนนฺนิตกตฺตา ใน กต- กตภาวํ อวฺตตกมฺม ใน อารโจะตฺวาฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปุจฺฉิ ฯ

อถ กาลสฺสคฺคมี ใน อคฺคเหสิ อิตโร วิเสสน ของ ภิกขุฯ สยกตฺตา ใน อคฺคเหสิฯ
อาขยาตบท กตฺตฺวาจก นํ วิเสสน ของ ภิกขุํ ๆ อถิตกมฺม ใน วตฺวา

ตฺวํ สยกตฺตา ใน กโรสิ ฯ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ตินฺสสฺส สามีสมฺพนฺธ ใน จินฺนการณา ฯ
เหตุ ใน กโรสิ กิลฺยจิ วิเสสน ของ วิตฺกมฺมนํฯ สยกตฺตา ใน โหติฯ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก อิติ
ศัพท์ สฺรูป ใน สลฺยํ ๆ อวฺตตกมฺม ใน กโรสิ กิลฺยจิ วิเสสน ของ วิตฺกมฺมนํฯ สยกตฺตา ใน โหติ ฯ
อาขยาตบท กตฺตฺวาจก น ศัพท์ ปฺฏิเสธนคฺคเถตฺถ วิเสสน ของ วตฺถุสฺมึ ฯ นิมิตฺตสฺสคฺคมี ใน วิตฺกมฺมนํ
ปน ศัพท์ วิเสสไซฺตถ ตฺวํ สยกตฺตา ใน มุจฺจสิ ฯ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก เทเสตฺวา ปุพฺพกาลกิริยา
ใน มุจฺจสิ อิติ ศัพท์ อาการ ใน วตฺวา ฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ลฺลฺยจิตฺวา ปี ศัพท์ อเปกฺขคฺคเถ เข้ากับ ส
ยํ ฯ กิริยาวิเสสน ใน อคฺคเหสิ อุโภหิ วิเสสน ของ หตฺเถหิ ฯ กรณ ใน ลฺลฺยจิตฺวา ตินฺนํ อวฺตตกมฺม
ใน ลฺลฺยจิตฺวาฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อคฺคเหสิ ฯ

ภิกขุ สยกตฺตา ใน อารโจะตฺสุ ฯ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ตํ วิเสสน ของ ปวตฺตีฯ อวฺตตกมฺม ใน
อารโจะตฺสุ สคฺคฺ สมฺปทาน ใน อารโจะตฺสุ ฯ สคฺคา สยกตฺตา ใน อภาสิฯ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ตํ วิเสสน
ของ ภิกขุํ ๆ อวฺตตกมฺม ใน วิครหิตฺวา อนนฺกปริยาเยน ตติยาวิเสสน ใน วิครหิตฺวา ฯ ปุพฺพกาลกิริยา
ใน เทเสนฺโต ธมฺมํ อวฺตตกมฺม ใน เทเสนฺโต ฯ อพฺพนตรกิริยา ของ สคฺคา อิมิ
วิเสสน ของ คาธาฯ อวฺตตกมฺม ใน อภาสิ ฯ

ข้อสอบสนามหลวง พ.ศ. ๒๕๓๔

กุโส สยกตฺตา ใน อนฺนกนฺตติ ฯ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ยถา ศัพท์
อุปฺมาไซฺตถ ทฺคฺคหิโต วิเสสน ของ กุโส หตฺถํ อวฺตตกมฺม ใน อนฺนกนฺตติ
เอว ศัพท์ อวฺธาธน เข้ากับ หตฺถํ สามณฺยํ สยกตฺตา ใน อุปฺกทฺตติ ฯ
อาขยาตบท กตฺตฺวาจก เอวํ ศัพท์ อุปฺเมยฺยไซฺตถ ทฺปฺปฺรามณฺยํ วิเสสน
ของ สามณฺยํ นิริยาย อาธาร ใน อุปฺกทฺตติ ฯ

กมมัม กิติ วต กิติ พรหมจรรย์ กิติ ลิงคตถ ยงฺกิลฺยจิ กิติ สติถิล กิติ วิเสสน ของ

กมมัม สงฺกิลฺยถ กิติ ยํ กิติ วิเสสน ของ วตฺ สงฺกสฺสรํ กิติ ยํ กิติ วิเสสน
ของ พรหมจรรย์ จ สามศัพฺท วากฺยสมฺมุจฺยตฺถ เข้กับ ยงฺกิลฺยจิ

สติถิล กมมัม สงฺกิลฺยถ ยํ วตฺ และ สงฺกสฺสรํ ยํ พรหมจรรย์ ตํ วิเสสน ของ
ติวิธกมมัม ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก น ศัพฺท
ปฺปฏิเสธนตฺถ มหปฺผลํ วิกตฺกตฺตา ใน โหติ ๆ

เจ ศัพฺท ปฺริกปฺตถ ปุคฺคโล สยกตฺตา ใน กยิรา กยิราถ และ ปฺรกกเม กยิร
า กยิราถ และ ปฺรกกเม อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก ยํ วิเสสน ของ

คั้งแต่ กุโส ยถา ฯ โหติติ อคฺโธ ฯ เป็นข้อสอบวิชาสัมพันธ์ไทย พ.ศ. ๒๕๓๔

กมมัม ๆ อวฺตฺตกมม ใน กยิรา เอนํ วิเสสน ของ กมมัม ๆ อวฺตฺตกมม ใน กยิร
าถ ทพฺทํ วิกตฺกมม ใน กตฺวา เอนํ วิเสสน ของ กมมัม ๆ อวฺตฺตกมม

ใน กตฺวา ๆ กิริยาวิเสสน ใน ปฺรกกเม ทิ ศัพฺท เหตุไซตฺถ ปฺริพฺพาไซ
สยกตฺตา ใน อาภิเรเต ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก สติถิล วิเสสน ของ

ปฺริพฺพาไซ ภฺยโย กิริยาวิเสสน ใน อาภิเรเต รขํ อวฺตฺตกมม ใน อาภิเรเต
อิตฺติ ศัพฺท สฺรูป ใน อีมา คธา ฯ

ตฺตถ วิเสสน ของ คธายํ ๆ ภินฺนาธาร ใน กุโส ๆ สฺรูป ใน อิตฺติ ศัพฺท สลฺยาไซตฺถ
เข้กับ กุโส ตินํ กิติ ตาลปณฺณํ กิติ ลิงคตฺถ ยงฺกิลฺยจิ กิติ ติจินธารํ กิติ วิเสสน ของ ตินํ อนฺตฺมโส ตติยา
วิเสสน ใน ตาลปณฺณํ ปิ ศัพฺท อเปกฺขตฺถ เข้กับ ตาลปณฺณํ ฯ

กุโส สยกตฺตา ใน อนฺกนฺตติ และ ฝาลติ อนฺกนฺตติ และ ฝาลติ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก ยถา
ศัพฺท อฺปมาไซตฺถ โส กิติ ทฺคฺคหิโต กิติ วิเสสน ของ กุโส เยน วิเสสน ของ ปุคฺคเลน ๆ
อนภฺิหิตกตฺตา ใน ทฺคฺคหิโต ตสฺส วิเสสน ของ ปุคฺคตสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน หตฺถํ อวฺตฺตกมม
ใน อนฺกนฺตติ และ ฝาลติ อนฺกนฺตติ วิวริย ใน ฝาลติ ๆ วิวรณ สามลฺยํ สยกตฺตา ใน อฺปกฺกตฺติ ๆ อา
ขุยาตบท กตฺตฺวาจก เอวํ ศัพฺท อฺปเมยฺยไซตฺถ เอว ศัพฺท อวฺธารณ เข้กับ เอวํ สมณฺธมฺสงฺขาตํ กิติ ทฺปฺปร
ามณฺณํ กิติ วิเสสน ของ สามลฺยํ ปิ ศัพฺท อเปกฺขตฺถ เข้กับ สามลฺยํ ฆณฺฑสึลาทิตาย

เหตุ ใน ทุปฺปรามภูมํ ฯ

นिरยาชูปกทตฺติ สรูป ใน อิติ ฯ ศัพท์ สรูป ใน คาถาปาทสฺส ฯ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ
สามณฺถ์ เหตุกตฺตา ใน นิพฺพตฺตาเปติ ตํ วิเสสน ของ ปุคฺคัลลํ ฯ การิตกมฺม ใน นิพฺพตฺตาเปติ ฯ อาชฺย
าทบฺท เหตุกตฺตฺวาจก นิรเย อาธาร ใน นิพฺพตฺตาเปติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ฯ ลิงฺคตฺถ ฯ

สลิถฺถ สรูป ใน อิติ ฯ ศัพท์ สรูป ใน ปทสฺส ฯ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ กมฺมํ ลิงฺคตฺถ
โอหิยิตฺวา สมานกาลกิริยา ใน กรณฺน ฯ เหตุ ใน กตฺวา สลิถฺถคฺคาหํ วิกตฺติกมฺม ใน กตฺวา ฯ
กิริยาวิเสสน ใน กตํ ฯ กิถิ กิณฺจ กิถิ วิเสสน ของ กมฺมํ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ฯ ลิงฺคตฺถ ฯ

สงฺกิลฺลิจฺจ สรูป ใน อิติ ฯ ศัพท์ สรูป ใน ปทสฺส ฯ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ เวสียาทิเกสุ วิเส
สน ของ อโศจเรสุ ฯ อาธาร ใน จรณฺน ฯ เหตุ ใน สงฺกิลฺลิจฺจ ฯ วิเสสน ของ วตํ อิติ ศัพท์ สรูป
ใน อตฺโถ ฯ ลิงฺคตฺถ ฯ

สงฺกสฺสร สรูป ใน อิติ ฯ ศัพท์ สรูป ใน ปทสฺส ฯ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ สงฺกาหิ กรณฺ ใน
สริตพฺพํ ฯ กิถิ สริตํ กิถิ อุตฺตฺสงฺกิตํ กิถิ ปริสงฺกิตํ กิถิ วิเสสน ของ พุรฺหมจฺริยํ อฺโปสฺสกฺกิจฺจาทีสุ วิเสสน ข
อง กิจฺเจสุ ฯ นิทฺธารณฺ ใน อณฺตเรณ กิจฺเจเน ฯ นิทฺธารณฺ อณฺตเรณ วิเสสน ของ
กิจฺเจเน ฯ กรณฺ ใน สนฺนิปตฺติ ฯ วิเสสน ของ สงฺฆํ ปิ ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ สนฺนิปตฺติ สงฺฆ
อวฺตตฺตกมฺม ใน ทิสฺวา ฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน สริตํ

อิเม วิเสสน ของ ภิกฺขุ ฯ สยกตฺตา ใน สนฺนิปตฺติ ฯ กิตบฺท กตฺตฺวาจก อทฺธา กิริยาวิเสสน
ใน สนฺนิปตฺติ มม ภาวาทิสมฺพนฺธ ใน จริยํ ฯ อวฺตตฺตกมฺม ใน ลตฺวา ฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน สนฺนิ
ปตฺติ มํ อวฺตตฺตกมฺม ใน อุกฺขิปิตฺตุ- อุกฺขิปิตฺตุกามา วิกตฺติกตฺตา ใน หุตฺวา ฯ สมานกาลกิริยา ใน สนฺนิปตฺติ
อิติ ศัพท์ สรูป ใน เอวํ ฯ กิริยาวิเสสน ใน สริตํ อุตฺตฺสงฺกิตํ และ ปริสงฺกิตํ อตฺตโน ภาวาทิสมฺพนฺธ
ใน อาสงฺกาหิ ฯ กรณฺ ใน สริตํ อุตฺตฺสงฺกิตํ และ ปริสงฺกิตํ สงฺกาหิ สริตพฺพํ วิวริย
ใน อฺโปสฺสกฺกิจฺจาทีสุ อณฺตเรณ กิจฺเจเน สนฺนิปตฺติปี สงฺฆํ ทิสฺวา อทฺธา อิเม มม จริยํ ลตฺวา มํ
อุกฺขิปิตฺตุกามา สนฺนิปตฺติตฺติ เอวํ อตฺตโน อาสงฺกาหิ สริตํ ฯ วิวณฺ และ วิวริย ใน อุตฺตฺสงฺกิตํ ฯ วิวณฺ
และ วิวริย ใน ปริสงฺกิตํ ฯ วิวณฺ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ฯ ลิงฺคตฺถ ฯ

น ตั โหติ สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน ปททวยสสุ ๆ สามีสมนุช ใน อตโถ พุรหมจริยี่ สยกตดา ใน โหติ สองบท ๆ อาขยาตบท กตตุวจาก ตั กิติ เอวรูป กิติ สมณนมสงขาต กิติวิเสสน ของ พุรหมจริยี่ ตั วิวริย ใน เอวรูป ๆ วิวรน ตสสุ วิเสสน ของ ปุคคตสสุ ๆ สมปทาน ใน โหติ น ศัพท์ ปฏิเสณตถ มหปผลั วิคตีกตดา ใน โหติ ตสสุ วิเสสน ของ ปุคคตสสุ ๆ สมปทาน ใน อมหปผลภาเวน ๆ เหตุ ใน โหติ ภิกขาทายกานั สมปทาน ใน โหติ ปี ศัพท์ อเปกขตถ เข้ากับภิกขาทายกานั อสสุ วิเสสน ของ ปุคคตสสุ ๆ สมปทาน ใน ภิกขาทายกานั น ศัพท์ ปฏิเสณตถ มหปผลั วิคตีกตดา ใน โหติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อติโถ ๆ ลิงคตถ ๖ (จบขอสอบสนามหลวง)

กยิรา เจ สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน ปทสสุ ๆ สามีสมนุช ใน อตโถ ตสฺมา เหตุ ใน กโรตุ ปุคคโถ สยกตดา ใน กเรยย และ กโรตุ ๆ อาขยาตบท กตตุวจาก ยี่ วิเสสน ของ กมมึ ๆ อวุตตกมม ใน กเรยย ตั วิเสสน ของ กมมึ ๆ อวุตตกมม ใน กโรตุ เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ กโรตุ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตโถ ๆ ลิงคตถ ๖

ทพฺทเมณั ปรกุกเม สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน คาถาปาทสสุ ๆ สามีสมนุช ใน อตโถ ปุคคโถ สยกตดา ใน กยิรา ๆ อาขยาตบท กตตุวจาก ถิริกตั วิคตีกมม ใน กตฺวา เอตั วิเสสน ของ กมมึ ๆ อวุตตกมม ใน กตฺวา ๆ เหตุ ใน อวภูจิตสมาทาโน ๆ วิคตีกตดา ใน พุตฺวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน กยิรา เอตั วิเสสน ของ กมมึ ๆ อวุตตกมม ใน กยิรา อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตโถ ๆ ลิงคตถ ๖

ปรัพพาไซ สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน ปทสสุ ๆ สามีสมนุช ใน อตโถ สติถคคาเหน กรณ ใน กโต ๆ กิติ ขณฺทาทิภาวปฺตโต กิติ วิเสสน ของ สมณนมโม สติถคคาเหน กโต วิวริย ใน ขณฺทาทิภาวปฺตโต ๆ วิวรน สมณนมโม สยกตดา ใน (อากริตเต ๆ อาขยาตบท กตตุวจาก)อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตโถ ๆ ลิงคตถ ๖

ภยโย สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาทยตถ ใน ปทสสุ ๆ สามีสมนุช ใน อตโถ เอวรูป วิเสสน ของ สมณนมโม ๆ สยกตดา ใน น สกโกติ และ อากริตติ น ศัพท์ ปฏิเสณ ใน สกโกติ ๆ กิติ อากริตติ กิติ อาขยาตบท กตตุวจาก อพฺนฺตเร อาธาร ใน วิชฺชมานั ๆ กิติ ราครษาที กิติวิเสสน ของ รชั ๆ อวุตตกมม ใน อปเนต্তু ๆ ตุมตถสมปทาน ใน สกโกติ

อถโฆ ศัพท อรุจิสูจนตถ ตสฺส วิเสสน ของ ปุคฺคตสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อุปฺริฯ อถาร ใน
อาภิรติ ปี ศัพท อเปกฺขตถ เข้ากัฏ อปรึฯ กัฏี รากฺรชาติ กัฏี วิเสสน ของ รชฺ ฤ อวฺตุตถกมฺม ใน อาภิร
ติ อติ ศัพท สฺรูป ใน อตฺโถฯ ลิงฺคตถ ฯ (จบเก็ง)

เทสนาวสานเ กาลสฺตตมึ ใน ปาปฺณึสุ พหุ วิเสสน ของ ชนา ๆ สยกตฺตา ใน ปาปฺณึสุ
ฯ อายฺยาตบถ กตฺตฺวาจก โสตาปตฺติผลาทีนึ วิเสสน ของ อริยผลานิ ๆ อวฺตุตถกมฺม ใน ปาปฺณึสุ ฯ ปี
ศัพท อเปกฺขตถ เข้ากัฏ โสฯ วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ สยกตฺตา ใน ปาปฺณึฯ อายฺยาตบถ
กตฺตฺวาจก สัวเร อถาร ใน จตฺวาฯ ๆ ปุพฺพกาลกิรียา ใน วทฺฺฒตฺวา ปจฺจนา กาลสฺตตมึ ใน
วทฺฺฒตฺวา วิปฺสฺสนั การิตกมฺม ใน วทฺฺฒตฺวาฯ ๆ ปุพฺพกาลกิรียา ใน ปาปฺณึ อรหฺตฺตํ อวฺตุตถกมฺม ใน
ปาปฺณึ อติ ศัพท สฺมาปฺนฺน ฯ

ทพฺพภิกฺขุวตฺถุ สยกตฺตา ใน นิฏฺจิตฺ ฤ

กิตบถ กตฺตฺวาจก ฯ

อิสสาปคตอิตถิ วตถุ

อิสสาปคตอิตถิวตถุ วุตตกมฺม ใน วุจฺเจเต

มยา อนภิตกตตฺตา ใน วุจฺเจเต ๆ อาชฺยตบฺท กมฺมวาทก ฯ

.....

สตฺถา สยกตฺตา ใน กเถสิ ฯ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาทก **อกคํ** สฺรูป ใน อิติ ฯ ศัพท์ อาทฺยตฺถ
ใน อิมํ ฐมฺมเทสนํ อิมํ วิเสสน ของ ฐมฺมเทสนํ ๆ อวุตตกมฺม ใน กเถสิ เชตฺวเน วิสยธาร ใน วิหร
นฺโต ฯ อพฺพนตรกิริยา ของ สตฺถา อถฺยตฺถ กิตฺติ อิสสาปคตํ กิตฺติ วิเสสน ของ อิตถิ ฯ อวุตตกมฺม
ใน อารพฺภ ฯ สมานกาลกิริยา ใน กเถสิ ฯ

กิริ ศัพท์ อนุสฺสวณตฺถ สามิกอ สยกตฺตา ใน อกาสิ ฯ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาทก ตสฺสา
วิเสสน ของ อิตถิยา ฯ สามีสมฺพนฺธ ใน สามิกอ เอกาย วิเสสน ของ เคททาสิยาฯ สหตฺถตฺติยา เข้า
กับ สทฺธิ ฯ ศัพท์ ทพฺพสมวาย ใน สนฺถวํ อวุตตกมฺม ใน อกาสิ ฯ

สา กิตฺติ อิสสาปคตฺตา กิตฺติ วิเสสน ของ อิตถิ ฯ สยกตฺตา ใน นิสีทิ ฯ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาทก ตํ วิ
เสสน ของ ทาสี ฯ อวุตตกมฺม ใน พนฺธิตฺวา หตฺถปาเทสฺส อธาร ใน พนฺธิตฺวาฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ฉินฺท
ิตฺวา ตสฺสา วิเสสน ของ ทาสิยาฯ สามีสมฺพนฺธ ใน กณฺณนาสํ ฯ อวุตตกมฺม ใน ฉินฺทิตฺวา ฯ ปุพฺพกาลกิริ
ยา ใน ปกฺขิปิตฺวา เอกสฺมี วิเสสน ของ ตฺวจฺจนคพฺเภฯ ปฏิจฺจนนฺธาร ใน ปกฺขิปิตฺวา ฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน
น ปิตฺทิตฺวา ทวารํ อวุตตกมฺม ใน ปิตฺทิตฺวา ฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วตฺวา ตสฺส วิเสสน ของ กมฺมสฺส ฯ

ภาวาทิสมฺพนฺธ ใน -ภาวํ อตฺตนา อนภิตกตตฺตา ใน กต- กตภาวํ
อวุตตกมฺม ใน ปฏิจฺจาทฺถุ ฯ คุมตฺถสมฺปทาน ใน วตฺวา

อวย อาลปน ตั้ว สยกตฺตา ใน เอหิ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก มยฺ สยกตฺตา ใน สฺถิตฺตํ อ
อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก วิหารํ สมฺปาปฺณียกมฺม ใน คนฺตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน สฺถิตฺตํ ฐมฺมํ อวฺตุ
ตกมฺม ใน สฺถิตฺตํ อิติ ศัพฺพ อาการ ใน วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาทาย สามิกํ อวฺตุตกมฺม ใน
อาทาย ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน คนฺตฺวา วิหารํ สมฺปาปฺณียกมฺม ใน คนฺตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน
นิตฺติ ฐมฺมํ อวฺตุตกมฺม ใน สฺถิตฺตํ อพฺกนฺตรกิริยา ใน นิตฺติ ฯ

อล กาลสตฺตมฺม ใน โมจยฺสิ อากนฺตฺกา วิเสสน ของ ฅาตกา ๆ เหตุคตฺตา ใน โมจยฺสิ (อล
ณมณฺณ) การิตกมฺม ใน โมจยฺสิ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อสฺสา วิเสสน ของ อิตฺถิยา
ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน ฅาตกา ฅนฺ สมฺปาปฺณียกมฺม ใน อากนฺตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วิวริตฺวา ทฺวา
ริ อวฺตุตกมฺม ใน วิวริตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ทิสฺวา ตํ วิเสสน ของ วิปฺปการํ อวฺตุตกมฺม ใน ทิสฺวา
า ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน โมจยฺสิ ทาสี อวฺตุตกมฺม ใน โมจยฺสิ ฯ

ลา วิเสสน ของ อิตฺถิ ๆ สยกตฺตา ใน อโรเจติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก วิหารํ
สมฺปาปฺณียกมฺม ใน คนฺตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อโรเจติ จตฺตฺปริสมฺชฅเ อธาร ใน อโรเจติ ตํ
วิเสสน ของ อตฺถํ อวฺตุตกมฺม ใน อโรเจติ ทสฺพลสฺส สมฺปทาน ใน อโรเจติ ฯ

สตฺถา สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ตสฺสา วิเสสน ของ อิตฺถิยา ๆ
สามีสมฺพนฺธ ใน วจฺนํ อวฺตุตกมฺม ใน สฺตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วตฺวา นาม ศัพฺพ สลฺยาไซตฺก ฅกั
บ ทฺจจฺริตํ อวฺตุตกมฺม ใน กาดพฺพํ น ศัพฺพ ปฺฐิสฺส ใน กาดพฺพํ ๆ กิตฺบถ กมฺมวาทก ปุคฺคเลน
อนภิตฺตคตฺตา ใน กาดพฺพํ อลฺลเว วิเสสน ของ ฅนา ๆ สยกตฺตา ใน น ฅานนฺติ น ศัพฺพ ปฺฐิสฺส ใน ฅา
นนฺติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อิทํ วิเสสน ของ กมฺมํ อวฺตุตกมฺม ใน ฅานนฺติ เม สามีสมฺพนฺธ ใน กม
มํ อิติ ศัพฺพ สรฺูป ใน จินฺตเนน ๆ กรณ ใน กาดพฺพํ ปิ ศัพฺพ อเปกฺขตฺถ ฅกั
อปฺปมตฺตํ ๆ วิเสสน ของ ทฺจจฺริตํ เอเว ศัพฺพ อวธารณ ฅกั สฺจจฺริตํ อวฺตุตกมฺม ใน กาดพฺพํ ปุคฺค
เลน อนภิตฺตคตฺตา ใน กาดพฺพํ ๆ กิตฺบถ กมฺมวาทก อลฺลสฺมึ วิเสสน ของ ปุคฺคเล ๆ ลกฺขณ
ใน อฅานนฺเต ๆ ลกฺขณกิริยา ปิ ศัพฺพ อเปกฺขตฺถ ฅกั อฅานนฺเต

หิ ศัพฺพ เหตุไซตฺก นาม ศัพฺพ สลฺยาไซตฺก ฅกั ทฺจจฺริตํ ๆ สยกตฺตา ใน กโรติ ๆ อา
ขยาตบถ กตฺตฺวาจก ปฺฐิจฺจาเทตฺวา ปุพฺพกาลกิริยา ใน กตํ ๆ วิเสสน ของ ทฺจจฺริตํ ปิ ศัพฺพ อเปกฺขตฺถ

เข้ากับ กัด ปรากฏานุปาปี อุตุดกมม ใน กโรติ สุจริตฺ เหตุกตฺตา ใน ชนคติฯ อาชฺยาตบท กตฺตฺวาจก เอ
ว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ ปาโมชฺชฺ ๆ การิตกมม ใน ชนคติ อิติ ศัพท์ อาการ ใน วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิ
รียา ใน อาท อิมํ วิเสสน ของ คาลํฯ อุตุดกมม ใน อาท

อกตํ กิติ ทุกกฺกํ กิติ วิเสสน ของ กมมํ ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ฯ

อาชฺยาตบท กตฺตฺวาจก เสโย วิกติกตฺตา ใน โหติ ทุกกฺกํ วิเสสน

ของ กมมํ ๆ สยกตฺตา ใน ตปฺปติ ฯ อาชฺยาตบท กตฺตฺวาจก ปรากฏา

กาลสตุตฺตมิ ใน ตปฺปติ จ ศัพท์ ปกฺขนฺตรโชตค (ตํ) กิติ กัด กิติ

สุกตํ กิติ วิเสสน ของ กมมํ ๆ สยกตฺตา ใน โหติฯ อาชฺยาตบท กตฺตฺวาจก เสย

โย วิกติกตฺตา ใน โหติ ปุคฺคโล สยกตฺตา ใน น อนุตปฺปติ น ศัพท์ ปฎิเสธ

ใน อนุตปฺปติ ฯ อาชฺยาตบท กตฺตฺวาจก ยํ วิเสสน ของ กมมํ ๆ อุตุดกมม ใน

น กตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อนุตปฺปติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อิมํ คาลํ ฯ

ตตุต วิเสสน ของ ปเทสุ ฯ นิทธารณ ใน ปทสฺส **ทุกกฺกํ** สรูป ใน อิติฯ ศัพท์ สรูป ใน ปท
สฺส ฯ นิทธารณีย และ สามีสมฺพนฺธ ใน อตุโล สวชฺชํ กิติ อปายสํวตฺตนิกํ กิติ อกตํ กิติ วิเสสน ของ ก
มมํ ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ฯ อาชฺยาตบท กตฺตฺวาจก เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ เสโย ฯ กิติ วรํ
กิติ อุตุดมํ กิติ วิกติกตฺตา ใน โหติ เสโย วิวริย ใน วรํฯ วิวรรณ และ วิวริย ใน อุตุดมํ ๆ วิวรรณ อิติ ศัพท์
สรูป ใน อตุโลฯ ลิงคตุต ฯ

ปรากฏา ตปฺปติ สรูป ใน อิติ ฯ ศัพท์ สรูป ใน ปททวยสฺสฯ สามีสมฺพนฺธ ใน อตุโล หิ
ศัพท์ เหตุโชตค ตํ วิเสสน ของ กมมํ ๆ สยกตฺตา ใน ตปฺปติฯ อาชฺยาตบท กตฺตฺวาจก อนุสฺสริตา-นุสฺสริตกา
ล กาลสตุตฺตมิ ใน ตปฺปติ เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ ตปฺปติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตุโล
ฯ ลิงคตุต ฯ

สุกตํ สรูป ใน อิติฯ ศัพท์ สรูป ใน ปทสฺสฯ สามีสมฺพนฺธ ใน อตุโล ปน ศัพท์ ปกฺขนฺตรโชตค อนวช
ชํ กิติ สุขุทฺรยํ กิติ สุกฺตีสํวตฺตนิกํ กิติ กัด กิติ วิเสสน ของ กมมํฯ สยกตฺตา ใน โหติ ฯ อาชฺยาตบ
ท กตฺตฺวาจก เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ สุกฺตีสํวตฺตนิกํ เสโย วิกติกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน
อตุโล ฯ ลิงคตุต ฯ

ย กตฺวา สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน ปททวยสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ ปุคฺคโล สยก
คฺตา ใน น ตปฺปติ น อนฺตปฺปติ และ โหติ น สองศัพท์ ปฏิเสธ ใน ตปฺปติ และ อนฺตปฺปติ ตปฺปติ กิตฺติ อนฺตปฺ
ปติ กิตฺติ โหติ กิตฺติ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ย วิเสสน ของ กมฺม ๆ อวฺตตกมฺม ใน กตฺวา

ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ตปฺปติ อนฺตปฺปติ และ โหติ ปจฺจา กิตฺติ อนฺตฺสรณกาลเ กิตฺติ กาลสฺตตฺมึ ใน
ตปฺปติ อนฺตปฺปติ และ โหติ ปจฺจา วิวริย ใน อนฺตฺสรณกาลเ ๆ วิวรณ น ตปฺปติ สยฺยถึ นานฺตปฺปติ
สยฺยถา น ตปฺปติ วิวริย ใน โสมนสฺสชาโต ว โหติ ๆ วิวรณ ว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ
โสมนสฺสชาโต ๆ วิกติกคฺตา ใน โหติ ตํ กิตฺติ กตํ กิตฺติ วิเสสน ของ กมฺม ๆ สยกคฺตา ใน โหติ ๆ
อาขยาตบท กตฺตฺวาจก วรฺ วิกติกคฺตา ใน โหติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ๕

เทศนาวसानเ กาลสฺตตฺมึ ใน ปติฏฺฐหึสฺสุ อฺปาสโก กิตฺติ อิตฺถึ กิตฺติ สยกคฺตา ใน ปติฏฺฐหึสฺสุ ๆ อาขย
าตบท กตฺตฺวาจก สา วิเสสน ของ อิตฺถึ จ สองศัพท์ ปทสมฺมุจฺยตฺถ เข้ากับ อฺปาสโก และ สา อิตฺถึ โส
ตาปตฺตติผลเ อาธาร ใน ปติฏฺฐหึสฺสุ ๕

จ ปน สองศัพท์ นิปาตสมฺมุท ชนา สยกคฺตา ใน กรึสฺสุ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ตํ
วิเสสน ของ ทาสึ ๆ อวฺตตกมฺม ใน กตฺวา เว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ ตตฺถ ๆ วิเสสน ของ จาเน
ๆ อาธาร ใน กตฺวา ภูชิสฺสํ วิกติกมฺม ใน กตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน กรึสฺสุ ฐมฺมจารินี วิกติกมฺม ใน กรึสฺสุ
อิติ ศัพท์ สมานฺน ๕

อิสฺสาปกคฺตอิตฺถึวคฺตฺถ สยกคฺตา ใน นิฏฺฐิตํ ๆ

กิตฺตบท กตฺตฺวาจก ๕

อาคนฺตฺกภิกฺขุ วคฺตฺถ

อาคนตุกภิกขุวตถุ วุตตกมฺม ใน วุจฺจเต

มยา อนภิตกตฺตา ใน วุจฺจเต ๆ อาขยาตบถ กมฺมวาทก ฯ

.....

สตฺถา สยกตฺตา ใน กเถสิ ฯ อาขยาตบถ กตฺตฺวาทก **นคฺริ ยถา** สรฺูป ใน อิติ ฯ ศัพท์ อาทฺย
ตฺถ ใน อิมํ ฌมฺมเทสนํ อิมํ วิเสสน ของ ฌมฺมเทสนํ ๆ อวุตตกมฺม ใน กเถสิ เขตฺวเน วิสยาธาร
ใน วิหรนฺโต ฯ อพฺภนฺตรกิริยา ของ สตฺถา สมฺพหฺล เกตฺติ อาคนตุเก เกตฺติ วิเสสน ของ ภิกขุ ๆ อวุตตก
มฺม ใน อารพฺภ ฯ สมานกาลกิริยา ใน กเถสิ ฯ

กิริ ศัพท์ อนุสฺสวณฺตฺถ เต วิเสสน ของ ภิกขุ ๆ สยกตฺตา ใน วิหรีสุ ฯ อาขยาตบถ กตฺตฺ
วาทก เอกสฺมี วิเสสน ของ ปจฺจนเต ฯ อาธาร ใน อุปคนฺตฺวา วสฺสํ อวุตตกมฺม ใน อุปคนฺตฺวา
ฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วิหรีสุ ปรมฺมาเส กาลสตฺตฺมี ใน วิหรีสุ สฺขํ กิริยาวิเสสน ใน วิหรีสุ ฯ มชฺฌิ
มฺมาเส กาลสตฺตฺมี ใน อคฺมฺสฺ จอรา สยกตฺตา ใน อคฺมฺสฺฯ อาขยาตบถ กตฺตฺวาทก อาคนฺตฺวา ปุพฺพกาล
กิริยา ใน ปหริตฺวา เตสํ วิเสสน ของ ภิกขุณฺํ ฯ สามีสมฺพนฺธ ใน โคจรคารฺฯ อวุตตกมฺม ใน ปหริตฺวา
ฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน คเหตุวา (มนุสฺเส) อวุตตกมฺม ใน คเหตุวา กรรมเร วิกติกมฺม ใน กตฺวาฯ กิริยาวิ
เสสน ใน คเหตุวาฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อคฺมฺสฺ ฯ

มนุสฺสา สยกตฺตา ใน น ลภีสุ น ศัพท์ ปฏิเสธ ใน ลภีสุฯ อาขยาตบถ กตฺตฺวาทก ตโต
วิเสสน ของ กาลโต ฯ อปาทาน ใน ปฏฺจาย ฯ กิริยาวิเสสน ใน ลภีสุ จอราณํ ฉนฺนิจกมฺม ใน ปฏิพา
หน- ปฏิพาหนตฺถาย สมปฺทาน ใน อภิสงฺขโรนฺตา ตํ วิเสสน ของ ปจฺจนฺตนคฺรฺฯ อวุตตกมฺม ใน อภิสง
ขโรนฺตา ฯ อพฺภนฺตรกิริยา ของ มนุสฺสา เต วิเสสน ของ ภิกขุฯ อวุตตกมฺม ใน อุปฺภฺจาทฺตุ สกฺกจฺจํ กิริยา
วิเสสน ใน อุปฺภฺจาทฺตุ ฯ ตุมตฺถสมปฺทาน ใน ลภีสุ โอกาถํ อวุตตกมฺม ใน ลภีสุ ฯ

เต วิเสสน ของ ภิกขุ ๆ สยกตฺตา ใน นิสฺสีทฺสุฯ อาขยาตบถ กตฺตฺวาทก อพาสฺกํ กิริยาวิเสสน ใน
วสิตฺวา วสฺสํ อจฺจนฺตฺสโยค ใน วสิตฺวา ฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน คนฺตฺวา วุตฺถวสฺสา วิเสสน ของ ภิกขุ สต
ถุ ฉนฺนิจกมฺม ใน ทสฺสนาย ฯ สมปฺทาน ใน คนฺตฺวา สวตฺถิ สมปฺปฺณียกมฺม ใน คนฺตฺวา ฯ ปุพฺพกาลกิริย
า ใน วนฺทิตฺวา สตฺถารฺ อวุตตกมฺม ใน วนฺทิตฺวา ฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นิสฺสีทฺสุ เอกมนฺตํ อาธาร ใน
น นิสฺสีทฺสุ ฯ

(แก๊ง) สดถา สยกตดา ใน อาห ๆ อาขุยาตบท กตตุวจาก เตหิ วิเสสน ของ ภิกขุหิ ๆ สหตุ
ถตติยา เข้ากั๊บ สหธิ์ ๆ ศัพท กิริยาสมวาย ใน กต- กตปปฏิสนธารุ วิเสสน ของ สดถา
ภิกขเว อาลปน ตุมเห สยกตดา ใน วสิตถ ๆ อาขุยาตบท กตตุวจาก ก็ ศัพท ปุจจนตถ สขั กิริยาวิเส
สน ใน วสิตถ อิติ ศัพท อาการ ใน ปุจจิตวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน วตวา

ภนเต อาลปน มย สยกตดา ใน วสิมทา ๆ อาขุยาตบท กตตุวจาก เอว ศัพท อวธารณ
เข้ากั๊บ ปรมมาสั ๆ อจจนตสัโยค ใน วสิมทา สขั กิริยาวิเสสน ใน วสิมทา โจรา สยกตดา ใน ปหริสุ
ๆ อาขุยาตบท กตตุวจาก มชฉิมมาเส กาลสตุตมิ ใน ปหริสุ คาม อวุตตกมม ใน ปหริสุ มนุสสา สย
กตดา ใน น ลภิสุ น ศัพท ปฎิเสธ ใน ลภิสุๆ อาขุยาตบท กตตุวจาก ตโต วิเสสน ของ กาลโต ๆ
อปาทาน ใน ปฎุจาย ๆ กิริยาวิเสสน ใน ลภิสุ นคร อวุตตกมม ใน อภิสงขโรนธา ๆ อพนตกริยา ขอ
ง มนุสสา สกกจจ กิริยาวิเสสน ใน อุปฎุจาดุ ๆ ตุมตถสมปทาน ใน ลภิสุ โอกาส อวุตตกมม ใน ลภ
ิสุ ตสุมา เหตุ ใน วสิมทา มย สยกตดา ใน วสิมทาๆ อาขุยาตบท กตตุวจาก อผาสุกั กิริยาวิเสสน
ใน วสิมทา วสตั อจจนตสัโยค ใน วสิมทา อิติ ศัพท สรูป ใน วจเน ๆ ลกขณ ใน วุตเต เตหิ วิเส
สน ของ ภิกขุหิ ๆ อนภิตกตดา ใน วุตเตๆ ลกขณกิริยา

ภิกขเว อาลปน อลั ปฎิเสธลิจคตถ ตุมเห สยกตดา ใน มา จินตยิตถ มา ศัพท ปฎิเสธ ใน
จินตยิตถ ๆ อาขุยาตบท กตตุวจาก นาม ศัพท สลลวไซตถ เข้ากั๊บ ผาสุวิหาโร ๆ สยกตดา ใน โหติ
ๆ อาขุยาตบท กตตุวจาก นิจกกาลั อจจนตสัโยค ใน ทุลลโถ ๆ วิกติกตดา ใน โหติ นาม ศัพท สลลวไซ
ตถ เข้ากั๊บ ภิกขุณา ๆ อนภิตกตดา ใน โคปยิตุ เต วิเสสน ของ มนุสสา ๆ สยกตดา ใน โคปยีสุ
ๆ อาขุยาตบท กตตุวจาก ยถา ศัพท อุปมาไซตถ นคร อวุตตกมม ใน โคปยีสุ โคปยิตุ ตุมตถสม
ปทาน ใน วฎุฎติ ๆ อาขุยาตบท กตตุวจาก เอว ศัพท อุปเมยไซตถ เอว ศัพท อวธารณ เข้ากั๊บ อตต
ภาว ๆ อวุตตกมม ใน โคปยิตุ อิติ ศัพท อาการ ใน วตวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน อาห อิมั วิเส
น ของ คาลั ๆ อวุตตกมม ใน อาห ๆ

นคร อวุตตกมม ใน คุตต มนุสเสหิ อนภิตกตดา ใน คุตต ๆ กิตบท
กมมวจาก ยถา ศัพท อุปมาไซตถ ปจจตุต วิเสสน ของ นคร

สนฺตรพาทิรํ วิกติกมฺม ใน คฺคตํ ตุมฺห สยกตฺตา ใน โคเปถ ๆ อาขุยาตบถ กตฺ
ตุวจาก เอวํ ศัฟฺทํ อุปฺเมยฺยไซตถ อตฺตานํ อวฺตตกมฺม ใน โคเปถ
ขโณ สยกตฺตา ใน มา อุปฺจจคา มา ศัฟฺทํ ปฏฺิเสธ ใน อุปฺจจคา ๆ
อาขุยาตบถ กตฺตุวจาก โว อวฺตตกมฺม ใน อุปฺจจคา หิ ศัฟฺทํ เหตุไซตถ ปุคฺค
า สยกตฺตา ใน โสจฺนติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตุวจาก ขณฺาตีตา
วิเสสน ของ ปุคฺคลา นირยฺมหิ วิสยาธาร ใน สมปปีตา ๆ วิกติกตฺตา

ใน หุตฺวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน โสจฺนติ อิติ ศัฟฺทํ สรฺูป ใน อิมํ กาลํ
ตตฺถ วิเสสน ของ ปทฺเสสุ ๆ นิตฺธารณ ใน ปทฺสส **สนฺตรพาทิรํ** สรฺูป ใน อิติ ๆ ศัฟฺทํ อา
หุยตฺถ ใน ปทฺสส ๆ นิตฺธารณีย และ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺถ

ภิกฺขเว อาลปน ปจฺจนฺตนครํ ๆ วฺตตกมฺม ใน คฺคตํ สองบถ มนฺุเสหิ อนภิหิตกตฺตา ใน คฺคตํ
สองบถ ๆ กิตบถ กมฺมวจาก ยถา ศัฟฺทํ อุปฺมาไซตถ เตหิ วิเสสน ของ มนฺุเสหิ ตํ วิเสสน ของ ปจฺ
นฺตนครํ ทวารปการาทินิ วิเสสน ของ จานานิ ๆ อวฺตตกมฺม ใน กโรนฺเตหิ อิทฺธานิ
วิกติกมฺม ใน กโรนฺเตหิ ๆ วิเสสน ของ มนฺุเสหิ สอนฺตรํ วิกติกมฺม ใน คฺคตํ ทวารปการาทินิ อิทฺธา
นิ กโรนฺเตหิ สลฺยถิ สอนฺตรํ คฺคตํ สลฺยถา อฏฺฎาลกปริกขาทินิ วิเสสน ของ จานานิ ๆ อวฺตตกมฺม ใน กโรนฺ
เตหิ อิทฺธานิ วิกติกมฺม ใน กโรนฺเตหิ ๆ วิเสสน ของ มนฺุเสหิ สพาทิรํ วิกติกมฺม ใน คฺคตํ อฏฺฎาลกปริขา
ทินิ อิทฺธานิ กโรนฺเตหิ สลฺยถิ สพาทิรํ คฺคตํ สลฺยถา

อิติ ศัฟฺทํ เหตุวตฺถ ตํ วิเสสน ของ ปจฺจนฺตนครํ ๆ วฺตตกมฺม ใน คฺคตํ และ กตํ เตหิ วิเสสน ของ
ง มนฺุเสหิ ๆ อนภิหิตกตฺตา ใน คฺคตํ และ กตํ คฺคตํ และ กตํ กิตบถ กมฺมวจาก สนฺตรพาทิรํ วิกติกมฺม
ใน คฺคตํ และ กตํ คฺคตํ วิวริย ใน กตํ ๆ วิวรณ

ตุมฺเห สยกตฺตา ใน โคเปถ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตุวจาก เอวํ ศัฟฺทํ อุปฺเมยฺยไซตถ ปิ ศัฟฺทํ อเปก
ขตฺถ เขํกับ ตุมฺเห สตี การิตกมฺม ใน อุปฺฎจาเปตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปิทฺทิตฺวา
อชฺชตฺติกานิ กิตฺติ ฉ กิตฺติ วิเสสน ของ ทวารานิ ๆ อวฺตตกมฺม ใน ปิทฺทิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อวิส
สชฺเชตฺวา ทวารรกฺขิกํ วิเสสน ของ สตี ๆ อวฺตตกมฺม ใน อวิสสชฺเชตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน กตฺวา อ
ายตฺนานิ สยกตฺตา ใน สํวตฺตนฺติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตุวจาก ยถา ศัฟฺทํ ปการตฺถ คยฺหมานานิ กิตฺติ พาทิรานิ

กัฏฐิ กัฏฐิ วิเสสน ของ आयदनानि ओषधत्तिकानि विसेसन ของ आयदनानि ञ्णुजिग्गम्म ใน อุปमाตय ञ्णु सम्पทาน ใน สत्वตุนนदि ตถा ศัพ्ठ पकारत्त ओककहणेन ग्रन्थेन ใน गत्वा दानि कัठि ओषधत्तिकानि कัठि विसेसन ของ आयदनानि ओवुत्तकम्म ใน गत्वा धिरानि विकित्तकम्म ใน गत्वा

ञ्णु पुप्फกาลกิริया ใน ओप्पहाय เตस्สิ कัठि ञ्णु कัठि पाหिरानि कัठि विसेसन ของ आयदनानि ञ्णु वाथिसम्पन्थ ใน ओप्पเวसाय ञ्णु सम्पทาน ใน ओप्पहाय ทวารरกกัठि ञ्णु विसेसन ของ สत्ति ञ्णु ओवुत्तकम्म ใน ओप्पहाय ञ्णु पुप्फกาลกิริया ใน विजरुตา ञ्णु ओพणนทรกิริया ของ तुम्हे ओत्तानि ओवुत्तकम्म ใน โคเปต สत्ति ओปฺภูลาเปत्वा ञ्णु सत्ति ओप्पहाय विजरुता สลยणी ओत्तानि โคเปต สลยणा ओติ ศัพ्ठ สรูป ใน ओตฺโถ ञ्णु ลิงคत्त ๑

ขโณ โว มา ओपฺจจกา สรูป ใน ओติ ञ्णु ศัพ्ठ สรูป ใน काठापात्तस्स ञ्णु सामีสम्पन्थ ใน ओตฺโถ हि ศัพ्ठ ทพฺพิกรन्थोत्तโย विसेसन ของ पुक्कलो ञ्णु सยगतฺता ใน न कोपेदि न ศัพ्ठ ปग्गิสฺเสธ ใน โคเปदि ञ्णु आख्यात्तบท गत्तुवाज ओवु ศัพ्ठ किरियाविसेसन ใน โคเปदि ओत्तानि ओवुत्तकम्म ใน โคเปदि ขโณ सयगतฺता ใน ओतिकम्मदि ञ्णु आख्यात्तบท गत्तुवाज तं विसेसन ของ पुक्कलं ञ्णु ओवुत्तकम्म ใน ओतिकम्मदि पुत्तु पुत्तुपฺपात्तग्गโณ कัठि ओपฺपत्तदिग्गโณ कัठि ปग्गิลत्तग्गโณ कัठि ओवेกल्लग्गโณ कัठि लิงคत्त ओय विसेसन ของ पुत्तुपฺपात्तग्गโณ ओपฺपत्तदिग्गโณ ปग्गิลत्तग्गโณ และ ओवेกल्लग्गโณ मञ्चिमपत्तेसे गिन्नाธาร ओपฺपत्तदि- सम्मातिग्गुजिया सामีสम्पन्थ ใน ปग्गิลत्तग्गโณ ञ्णु विसेसन

ของ आयदनानि ञ्णु सामีสम्पन्थ ใน ओवेกल्लग्गโณ ओติ ศัพ्ठ สรูป ใน สप्पोปี ओย ขโณ สप्पोปี कัठि ओय कัठि विसेसन ของ ขโณ पी ศัพ्ठ ओเปกขत्त เขากัฏฐิ สप्पोปี โส วิसेसन ของ ขโณ ञ्णु सयगतฺता ใน มา ओतिकम्मत्तु มา ศัพ्ठ ปग्गิสฺเสธ ใน ओतिकम्मत्तु ञ्णु आख्यात्तบท गत्तुवाจ तुम्हे ओवुत्तकम्म ใน ओतिकम्मत्तु ओติ ศัพ्ठ สรูป ใน ओตฺโถ ञ्णु ลิงคत्त ๑

ขณาत्ติกา สรูป ใน ओติ ञ्णु ศัพ्ठ आत्थत्त ใน पत्तस्स ञ्णु सामีสम्पन्थ ใน ओตฺโถ हि ศัพ्ठ हेत्तुओत्तโย ये विसेसन ของ पुक्कला ञ्णु सयगतฺता ใน ओत्तिता ञ्णु गित्तบท गम्मवाจ तं विसेसन ของ ञ्णु ओवुत्तकम्म ใน ओत्तिता โส วิसेसन ของ ขโณ ञ्णु सयगतฺता ใน ओत्तिโต ञ्णु गित्तบท गत्तुवाจ ते विसेसन ของ पुक्कले ञ्णु ओवुत्तकम्म ใน ओत्तिโต ज सोणस्सัพ्ठ वाक्यसम्मज्जयत्त ये हि तंขณं ओत्तिता และ ते पुक्कले โส ขโณ ओत्तिโต

เต วิเสสน ของ ปุคฺคลา ๆ สยกตฺตา ใน โสจนฺติ ๆ อาขยตบถ กตฺตฺวาจก นีรยมฺหิ วิสยา
ธาร ใน สมปปีตา ๆ วิกตีกตฺตา ใน หุตฺวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน โสจนฺติ ตตฺถ วิเสสน ของ นีรยมฺหิ
ๆ วิสยาธาร ใน นิพฺพตฺติตฺวาๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน โสจนฺติ นีรยมฺหิ สมปปีตา หุตฺวา วิวริย
ใน ตตฺถ นิพฺพตฺติตฺวาๆ วิวรณ ใน อิติ ศัพฺพ สรูป ใน อตฺโถๆ ลิงคตฺถ ฯ (จบขอสอบสนามหลวง)

เทศนาวसानเ กาลสตุตฺตมึ ใน ปติฏฺฐหึสุ เต วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ สยกตฺตา ใน
ปติฏฺฐหึสุ ๆ อาขยตบถ กตฺตฺวาจก อุปฺปนฺนสํเวคา วิเสสน ของ ภิกฺขุ อรหตฺเต อาธาร
ใน ปติฏฺฐหึสุ อิติ ศัพฺพ สมารปนฺน ฯ

อาคนตุกวตฺถุ สยกตฺตา ใน นิฏฺฐิตํ ๆ

กิตบถ กตฺตฺวาจก ฯ

นิกฺคณฺฐ วตฺถุ

นิกฺคณฺฐวตฺถุ วุตฺตกมฺม ใน วุจฺจเต

มยา อนภีหิตกตฺตา ใน วุจฺจเต ๆ อาขยตบถ กมฺมวาจก ฯ

.....

สตฺถา สยกตฺตา ใน กเถสิ ๗ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก **อลฺลขิตฺตาเย** สฺรูป ใน อิติ ๗ ศัพท์ อาท
ยตฺถ ใน อิมํ ฌมฺมเทสํ อิมํ วิเสสน ของ ฌมฺมเทสํ ๗ อวฺตฺตกมฺม ใน กเถสิ เขตฺวเน วิสยาธาร
ใน วิหรนฺโต ๗ อพฺภนฺตรกิริยา ของ สตฺถา นิคฺคณฺเจ อวฺตฺตกมฺม ใน อารพฺก ๗
สมานกาลกิริยา ใน กเถสิ ๗

(แก้ง) ทิ ศัพท์ สงฺเขปไซตฺก เอกสฺมี วิเสสน ของ ทิวเส ๗ กาลสตฺตมี ใน สมฺภูจฺจาเปสฺสุ ภิก
ขุ เหตุกตฺตา ใน สมฺภูจฺจาเปสฺสุ ๗ อาขยาตบถ เหตุกตฺตฺวาจก นิคฺคณฺเจ อวฺตฺตกมฺม ใน ทิสฺวา ๗ ปุพฺพกา
ลกิริยา ใน สมฺภูจฺจาเปสฺสุ กถํ การิตกมฺม ใน สมฺภูจฺจาเปสฺสุ

อาวฺโส อาลปน อิเม วิเสสน ของ นิคฺคณฺเจ ๗ สยกตฺตา ใน โหนฺติ ๗ อาขยาตบถ
กตฺตฺวาจก สพฺพโส ตติยาวิเสสน ใน อปฺปฺปฏิจฺจนฺเนหิ ๗ วิเสสน ของ อเจลเกหิ ๗ อปาทาน ใน วรร
๑ ๗ วิกติกตฺตา ใน โหนฺติ เย วิเสสน ของ นิคฺคณฺจ ๗ สยกตฺตา ใน ปฏิจฺจนาเทนฺติ ๗ อาขยาตบถ
กตฺตฺวาจก เอกํ วิเสสน ของ ปุริมปสฺสํ ปิ ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ ปุริมปสฺสํ ๗ อวฺตฺตกมฺม ใน
ปฏิจฺจนาเทนฺติ ตาว ศัพท์ กิริยาวิเสสน ใน ปฏิจฺจนาเทติ เอเต วิเสสน ของ
นิคฺคณฺจ ๗ สยกตฺตา ใน โหนฺติ ๗ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก สหิริกา วิกติกตฺตา ใน โหนฺติ มณฺเฒ ศัพท์
สํสยตฺถ อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน กถํ ๗

นิคฺคณฺจ สยกตฺตา ใน กรีสฺสุ ๗ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ตํ วิเสสน ของ กถํ ๗ อวฺตฺตกมฺม ใน
สฺตฺวา ๗ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วตฺวา มยํ สยกตฺตา ใน ปฏิจฺจนาเทม ๗ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก
น ศัพท์ ปฏิเสธนฺตฺถ เอเตน วิเสสน ของ การณฺน ๗ เหตุ ใน ปฏิจฺจนาเทม ปน ศัพท์ วิเสสไซตฺก มยํ
สยกตฺตา ใน ปฏิจฺจนาเทม ๗ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ปัสฺสุรชาทโย วิเสสน ของ ปุคฺคลา เอเว ศัพท์ อวธ
ารณ เข้ากับ ปุคฺคลา ๗ สยกตฺตา ใน โหนฺติ ๗ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ชีวิตินฺทริยปฺปฺปฏิ-พฺพธา วิกติกตฺตา
ใน โหนฺติ เอเต วิเสสน ของ ปุคฺคลา ๗ สยกตฺตา ใน มา ปตีสฺสุ มา ศัพท์ ปฏิเสธ ใน ปตีสฺสุ ๗ อาขยาตบ
ถ กตฺตฺวาจก เอวํ วิเสสน ของ ภาเว ๗ ลกฺขณฺน ใน สนฺเต ๗ ลกฺขณฺนกิริยา โน
สามีสมฺพนฺธ ใน ภิกฺขุภาษาชเนสฺสุ ๗ อาธาร ใน ปตีสฺสุ อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน อิมินา การณฺน อิมินา วิเส
สน ของ การณฺน ๗ เหตุ ใน ปฏิจฺจนาเทม อิติ ศัพท์ อาการ วตฺวา ๗ ปุพฺพกาลกิริยา ใน
กรีสฺสุ เตหิ วิเสสน ของ ภิกฺขุหิ ๗ สหตฺถตติยา เข้ากับ สทฺธี ๗ ศัพท์ ทพฺพสมวาย ใน วาทปฺปฺปฏิวาท-

วาทปฏิบัติวาทเสนา กรณ ใน กรีส พุ วิเสสน ของ กถึ ๆ อวุตตกมม ใน กรีส ๆ

ภิกขุ สยกตฺตา ใน อาโรเจสุ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก สดฺถารุ อวุตตกมม ใน อุปสงฺกมิตฺวา ๆ
ปฺพุพกาลกิริยา ใน อาโรเจสุ นิสินฺนกาเล กาลสตุตฺตมึ ใน อาโรเจสุ ตํ วิเสสน ของ ปวตฺตึ ๆ อวุตตกม
ม ใน อาโรเจสุ ๆ สดฺถา สยกตฺตา ใน อภาสิ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ภิกขเว อาลปน สดฺตา สยกต
ตา ใน โหนฺติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก อลฺลชิตฺตฺเพ วิเสสน ของ วตฺตฺสุตฺตมึ ๆ
นิมิตฺตสตุตฺตมึ ใน ลฺลชิตฺตฺวา ๆ ปฺพุพกาลกิริยา ใน อลฺลชฺชมานา ลฺลชิตฺตฺเพ วิเสสน ของ วตฺตฺสุตฺตมึ ๆ นิมิตฺต
สตุตฺตมึ ใน อลฺลชฺชมานา นาม ศัพท์ สยฺญาไซตฺก เข้กัฏ อลฺลชฺชมานา ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ สดฺตา ว
ศัพท์ อวธารณ เข้กัฏ ทฺกคฺติปรายนา ๆ วิกิตฺกตฺตา ใน โหนฺติ อิติ ศัพท์ อาการ ใน
วตฺวา ๆ ปฺพุพกาลกิริยา ใน เทเสนฺโต ฐมฺม อวุตตกมม ใน เทเสนฺโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ สดฺถา
อิม่า วิเสสน ของ คธา ๆ อวุตตกมม ใน อภาสิ

ข้อสอบสนามหลวง พ.ศ. ๒๕๔๓

สดฺตา สยกตฺตา ใน ลฺลชฺชนฺติ น ลฺลชฺชเร และ คจฺจนฺติ ลฺลชฺชนฺติ ลฺลชฺชเร และ
คจฺจนฺติ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก อลฺลชิตฺตาเย วิเสสน ของ วตฺตฺสุตฺตมึ
ๆ นิมิตฺตสตุตฺตมึ ใน ลฺลชฺชนฺติ ลฺลชิตฺตาเย วิเสสน ของ วตฺตฺสุตฺตมึ ๆ
นิมิตฺตสตุตฺตมึ ใน ลฺลชฺชเร น ศัพท์ ปฏิเสธ ใน ลฺลชฺชเร มิจฺฉาทิฏฺฐิสมาทานา วิเส
สน ของ สดฺตา ทฺกคฺตี อวุตตกมม ใน คจฺจนฺติ สดฺตา สยกตฺตา ใน คจฺจนฺติ สดฺตา สยก
ตฺตา ใน คจฺจนฺติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก อภเย ภินฺนาร

ตั้งแต่ อลฺลชิตฺตาเย ลฺลชฺชนฺติ ๆเปฯ คจฺจนฺตฺติ อคฺโถ ๆ เป็นข้อสอบวิชาสัมพันธ์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๓

ใน ภยทสฺสโน ภเย ภินฺนาร ใน อภยทสฺสโน ภยทสฺสโน กิตฺตี อภยทสฺส
โน กิตฺตี มิจฺฉาทิฏฺฐิสมาทานา กิตฺตี วิเสสน ของ สดฺตา จ สองศัพท์
ปทสมฺจุยตฺต เข้กัฏ อภเย ภยทสฺสโน และ ภเย อภยทสฺสโน ทฺกคฺตี
อวุตตกมม ใน คจฺจนฺติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อิม่า คธา ๆ

ตฺตฺต วิเสสน ของ ปเทสุ ๆ นิทฺธารณ ใน ปทสฺส **อลฺลชิตฺตาเย** สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน
ปทสฺส ๆ นิทฺธารณึย และ สามีสมฺพนฺธ ใน อคฺโถ อลฺลชิตฺตฺเพ วิเสสน ของ ภิกขาภาชเนน

ๆ เหตุ ใน ลชฺชนฺติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๑ ลิงฺคตฺถ ๑

หิ ศัพท์ ทพฺหิกรณฺชตฺก ภิกฺขาภาชนํ ลิงฺคตฺถ อลชฺชิตพฺพํ วิเสสน ของ ภิกฺขาภาชนํ นาม ศัพท์ สลฺยาชตฺก เข้ํกั๊บ อลชฺชิตพฺพํ ๑

ปน ศัพท์ วิเสสชตฺก เต วิเสสน ของ สดฺตา ๑ สยกตฺตา ใน ลชฺชนฺติ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตุวากฺก ตํ วิเสสน ของ ภิกฺขาภาชนํ ๑ อวฺตุตฺกมฺม ใน ปฺริจฺจนาเตตฺวา ๑ สฺมานกาลกิริยา ใน วิจฺรนา ๑ วิเสสน ของ สดฺตา เตน วิเสสน ของ ภิกฺขาภาชนน ๑ เหตุ ใน ลชฺชนฺติ นาม ศัพท์ สลฺยาชตฺก เข้ํกั๊บ ลชฺชนฺติ ๑

ลชฺชิตาย สรูป ใน อิติ ๑ ศัพท์ สรูป ใน ปทสฺส ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ อปฺปฺริจฺจนนฺน วิเสสน ของ หิริโกปฺปิงฺกน ๑ เหตุ ใน ลชฺชเร อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๑ ลิงฺคตฺถ ๑

หิ ศัพท์ ทพฺหิกรณฺชตฺก หิริโกปฺปิงฺกํ ลิงฺคตฺถ ลชฺชิตพฺพํ วิเสสน ของ หิริโกปฺปิงฺกํ นาม ศัพท์ สลฺยาชตฺก เข้ํกั๊บ ลชฺชิตพฺพํ ๑ ปน ศัพท์ วิเสสชตฺก เต วิเสสน ของ สดฺตา ๑ สยกตฺตา ใน น ลชฺชนฺติ น ศัพท์ ปฺริเสธ ใน ลชฺชนฺติ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตุวากฺก ตํ วิเสสน ของ หิริโกปฺปิงฺกํ ๑ อวฺตุตฺกมฺม ใน อปฺปฺริจฺจนาเตตฺวา ๑ สฺมานกาลกิริยา ใน วิเสสน ใน วิจฺรนา ๑ วิเสสน ของ สดฺตา ๑ ลชฺชิตาย วิเสสน ของ วตฺถุสฺมึ ๑ นิมิตฺตสฺตฺถมิ ใน ลชฺชนฺติ นาม ศัพท์ สลฺยาชตฺก เข้ํกั๊บ ลชฺชนฺติ ๑

เตน เหตุ ใน เตสํ วิเสสน ของ สดฺตานํ ๑ อนาทร ใน ลชฺชตํ และ อลชฺชํ ๑ อนาทรกิริยา อลชฺชิตพฺพน วิเสสน ของ วตฺถุณา ๑ เหตุ ใน ลชฺชตํ ลชฺชิตพฺพน วิเสสน ของ วตฺถุณา ๑ เหตุ ใน อลชฺชิตํ มิจฺฉาทิฏฺฐิ สยกตฺตา ใน โหติ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตุวากฺก ตฺถุจฺจคฺคหณฺภาเวน กิํตี อลฺยถาคหณฺภาเวน กิํตี เหตุ ใน โหติ จ สองศัพท์ ปทสมฺจฺยตฺถ เข้ํกั๊บ ตฺถุจฺจคฺคหณฺภาเวน และ อลฺยถาคหณฺภาเวน สดฺตา สยกตฺตา ใน คจฺจนฺติ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตุวากฺก ตํ วิเสสน ของ มิจฺฉาทิฏฺฐิ ๑ อวฺตุตฺกมฺม ใน สฺมาทยิตฺวา ๑ สฺมานกาลกิริยา ใน วิจฺรนา ๑ กิํตี เต กิํตี มิจฺฉาทิฏฺฐิสฺมาทานา กิํตี วิเสสน ของ สดฺตา นิรยาถิเกทํ วิเสสน ของ ทฺถุคฺคตี ๑ อวฺตุตฺกมฺม ใน คจฺจนฺติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๑ ลิงฺคตฺถ ๑

อกฺเข สรูป ใน อิติ ๑ ศัพท์ อาทฺยตฺถ และ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ ภิกฺขาภาชนํ ลิงฺคตฺถ ภิกฺขาภาชนํ อวฺตุตฺกมฺม ใน นิสฺสาย ๑ เหตุ ใน อนฺนปฺปชฺชนโต รากฺโทสโมหฺมานทิฏฺฐิกิเลสทฺถุจฺจริต-ภยานํ ภา

วาทิสมุพณฺฐ ใน อนุปฺปชฺชนโต ๆ เหตุ ใน อกฺยํ วิเสสน ของ ภิกฺขุภาษณํ นาม ศัพท์ สลฺยาไซตฺก เข้า
กับ อกฺยํ ๖

ปน ศัพท์ วากฺยารมฺภ สตฺตา สยกตฺตา ใน โหนฺติ ๆ อาขุยาตบฺท กตฺตฺวาจก ภเยน
เหตุ ใน ปฏฺิจฺญาเทนฺตา ตํ วิเสสน ของ ภิกฺขุภาษณํ ๆ อวฺตุตฺตกมฺม ใน ปฏฺิจฺญาเทนฺตา วิเสสน ของ
สตฺตา อภเย ภินฺนาธาร ใน ภยทสฺสีโน ๆ วิกตฺติกตฺตา ใน โหนฺติ นาม ศัพท์ สลฺยาไซตฺก
เข้ากับ ภยทสฺสีโน ๖ ปน ศัพท์ วากฺยารมฺภ ตํ วิเสสน ของ หิริโกปฺปนฺจคํ ๆ ลิงฺคตฺถ หิริโกปฺปนฺจคํอวฺตุตฺต
กมฺม ใน นิสฺสาย ๆ เหตุ ใน อนุปฺปชฺชนโต รากาทีนํ วิเสสน ของ กิเลสาณํ ๆ ภาวาทิสมุพณฺฐ
ใน อนุปฺปชฺชนโต ๆ เหตุ ใน อกฺยํ วิเสสน ของ หิริโกปฺปนฺจคํ นาม ศัพท์ สลฺยาไซตฺก เข้ากับ อกฺยํ ๖

สตฺตา สยกตฺตา ใน โหนฺติ ๆ อาขุยาตบฺท กตฺตฺวาจก ตสฺส วิเสสน ของ หิริโกปฺปนฺจคฺสฺส ๆ
ฉนฺจกมฺม ใน อนุปฏฺิจฺญาเทนฺน ๆ เหตุ ใน อกฺยทสฺสีโน ภเย ภินฺนาธาร ใน อกฺยทสฺสีโน ๆ วิกตฺติกตฺ
ตา ใน โหนฺติ จ ศัพท์ ปทสมฺจฺยตฺถ เข้ากับ ตสฺส อนุปฏฺิจฺญาเทนฺน ภเย อกฺยทสฺสีโน ๖

สตฺตา สยกตฺตา ใน คจฺจนฺติ ๆ อาขุยาตบฺท กตฺตฺวาจก ตสฺส วิเสสน ของ ตฺวจฺจคฺคทฺถสฺส ๆ ภาว
าทิสมุพณฺฐ ใน สมาทินฺนตฺตา อญฺญถา ตติยาวิเสสน ใน คทฺถสฺส ๆ ภาวาทิสมุพณฺฐ ใน สมาทินฺนตฺตา
๖ จ สองศัพท์ ปทสมฺจฺยตฺถ เข้ากับ ตสฺส ตฺวจฺจคฺคทฺถสฺส และ อญฺญถา คทฺถสฺส สมาทินฺนตฺตา เ
ตุ ใน มิจฺจาทิภฺจิสมาทาณา ๆ วิเสสน ของ สตฺตา ทฺคฺคตฺตี อวฺตุตฺตกมฺม ใน คจฺจนฺติ อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน
อตฺถโย ๆ ลิงฺคตฺถ ๖ (จบเก็ง)

เทสนาวสาเน กาลสตฺตมฺมี ใน ปพฺพชฺชีสุ พหุ วิเสสน ของ นิคฺคณฺจา ๆ สยกตฺตา ใน
ปพฺพชฺชีสุ ๆ อาขุยาตบฺท กตฺตฺวาจก สํวிகฺคมาณสา วิเสสน ของ นิคฺคณฺจา ๖ เทสนา สยกตฺตา ใน อโห
สิ ๆ อาขุยาตบฺท กตฺตฺวาจก ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ สมฺปตฺตานํ วิเสสน ของ ชนानํ ๆ สมฺปทา
น ใน อโหสิ สาทฺถิกา วิกตฺติกตฺตา ใน อโหสิ อิติ ศัพท์ สมฺปาปนฺน ๖

นิคฺคณฺจวตฺถ สยกตฺตา ใน นิฏฺฐิตํ ๆ

กิตฺบท กตฺตฺวาจก ๖

ติตฺถิยสาวก วคฺถ

ติตฺถิยสาวกวคฺถ วุคฺตกมฺม ใน วุจฺจเต

มยา อนภิตฺตกตฺตา ใน วุจฺจเต ๆ อาขุยาตบถ กมฺมวาทก ฯ

.....

สตฺถา สยกตฺตา ใน กเถสิ ฯ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก **อวฺชเช** สรูป ใน อิติ ฯ ศัพฺท อาทุย
ตฺถ ใน อิมํ ฌมฺมเทสนํ อิมํ วิเสสน ของ ฌมฺมเทสนํ ๆ อวฺคฺตกมฺม ใน กเถสิ เชตวเน วิสยาธาร
ใน วิหรนฺโต ฯ อพฺพนฺตฺรกีริยา ของ สตฺถา ติตฺถิยสาวเก อวฺคฺตกมฺม ใน อารพฺภ ฯ สมานกาลกีริยา
ใน กเถสิ ฯ

หิ ศัพท์ วิตุถารโชตก เอกสมัย วิเสสน ของ สมเย ๆ กาลสตุตมี ใน การยีสุ อณุตติตติย-สาวกา
เหตุกตุตา ใน การยีสุ ปุตุเต การิตกมม ใน การยีสุ ๆ อาขยาตบท เหตุกตุตุจาก
อตุตโน สามีสมพนธ ใน ปุตุเต ๆ อตุตกมม ใน ทิสฺวา สมมาทิจฺจนัน วิเสสน ของ อุปาสกานัน ๆ ส
ามีสมพนธ ใน ปุตุเตหิ ๆ สหตุตติยา เข้ากัับ สหฺธิ ๆ ศัพท์ กิริยาสมวาย ใน กิพมานะ สปริวาระ
กัตี กิพมานะ กัตี วิเสสน ของ ปุตุเต ทิสฺวา ปุพฺพกาลกิริยา ใน การยีสุ เคหฺ สมปาปฺณิกมม ใน อาคต- อ
าคตกาเล กาลสตุตมี ใน การยีสุ สกยปุตุติยา วิเสสน ของ สมณฯ ๆ วตุตกมม ใน
น วนฺทิตพฺพา น ศัพท์ ปฏิเสธ ใน วนฺทิตพฺพา ๆ กิตบท กมฺมวจาก โว อนนฺทิตกตุตา ใน วนฺทิตพฺพา
ตุมฺเหหิ อนนฺทิตกตุตา ใน ปวิสิตตพฺพํ ๆ กิตบท กมฺมวจาก อปี ศัพท์ อเปกฺขตุล เข้ากัับ น
ๆ ศัพท์ ปฏิเสธนตุล เตลฺ วิเสสน ของ สมณานัน ๆ สามีสมพนธ ใน วิหารัน ๆ สมปาปฺณิกมม ใน ปวิสิ
ตพฺพํ อิติ ศัพท์ สรูป ใน สปถัน ๆ อตุตกมม ใน กายีสุ ๆ
ประโยคนันเป็นภาวจาก เพราะเน้นเพียงกิริยาอาการ มิได้เน้นกรรม แต่เน้นเชิงอรรถธรรมบพาสีกัว่าว่า ควรเป็น วิหาร
ปวิสิตพฺโพอ หากเป็นเช่นนั้น ก็จะต้องสัมพันธ์เป็นกรรมวจาก. จะอย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตอยู่ว่าในวรรณกรรมบาลี แม้อาตุจะ
เป็นสกัมมกธาตุ หากผู้กล่าวไม่ประสงค์จะเน้นกรรมโดยเน้นเพียงกิริยาอาการ ที่จัดว่าเป็นภาวะ ก็สามารถที่จะผูกประโยคเป็น
ภาวจากได้ มติที่กล่าวมานันนี้จะแตกต่างจากความเห็นในปัจจุบันแต่ก็เป็นมติที่โบราณจารย์ยอมรับกันสืบต่อมา
(ดู. คัมภีร์พาลาวดาร หน้า ๗๐)

เอกทิวสํ กาลสตุตมี ใน อเหตุ เต วิเสสน ของ ทารกา ๆ สยกตุตา ใน อเหตุ ๆ
อาขยาตบท กตุตุจาก เขตวนวิหารสฺส สามีสมพนธ ใน พหิทฺวารโกฏฺฏกสามนฺเต ๆ สมปีชาธ
ใน กิพนฺตา ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ ทารกา ปิปาสิตา วิกติกตุตา ใน อเหตุ ๆ อถ กาลสตุตมี ใน ปหิณฺ
สุ ทารกา สยกตุตา ใน ปหิณฺสุ ๆ อาขยาตบท กตุตุจาก เอกํ วิเสสน ของ อุปาสกทารกั
ๆ อตุตกมม ใน ปหิณฺสุ

ตุวํ สยกตุตา ใน อาหารหิ ๆ อาขยาตบท กตุตุจาก คนฺตุวา ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปวิตุวา เหตุ
วิเสสน ของ เขตวนวิหารฯ ๆ วิสยธาร ใน ปวิตุวา ปานีโย อตุตกมม ใน ปวิตุวา ๆ ปุพฺพกาลกิริ
ยา ใน อาหารหิ ปิ ศัพท์ อเปกฺขตุล เข้ากัับ อมฺหากั ๆ สมปทาน ใน อาหารหิ อิติ
ศัพท์ สรูป ใน วจเนน ๆ กรณ ใน ปหิณฺสุ วิหารัน สมปาปฺณิกมม ใน ปหิณฺสุ ๆ

โส วิเสสน ของ ทารโก ๆ สยกตุตา ใน อาโรเจสิ ๆ อาขยาตบท กตุตุจาก วิหารัน

สมุปาปุณียกมฺม ใน ปวิสิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วนฺทิตฺวา สตุถารํ อวุตฺตกมฺม ใน วนฺทิตฺวา ๆ
ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาโรเจสิ ตํ วิเสสน ของ อตฺถํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน อาโรเจสิ ฯ

อถ กาลสตุตฺมึ ใน อาห สตุถา สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก นํ วิเสสน ของ
ทารกํ ๆ อกถิตกมฺม ใน อาห เอว ศัพฺท อวธารณ เข้ากัับ ตฺวํ ๆ สยกตฺตา ใน เปเสหิ ๆ
อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ปานีโย อวุตฺตกมฺม ใน ปวิสิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน คนฺตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน
เปเสหิ ปี ศัพฺท อเปกฺขตฺถ เข้ากัับ อิตฺเร ๆ วิเสสน ของ ทารเก ๆ อวุตฺตกมฺม ใน เปเสหิ ปานีโย อวุตฺตกมฺม
ใน ปิวน- ปิวนตฺถาย สมฺปทาน ใน เปเสหิ เอว ศัพฺท อวธารณ เข้ากัับ อธิ ฯ วิเสสน
ของ จานเ ฯ อาธาร ใน เปเสหิ อิติ ศัพฺท อาการ ใน อาห ฯ

โส วิเสสน ของ ทารโก ๆ สยกตฺตา ใน อกาสิ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ตถา ศัพฺท
กิริยาวิเสสน ใน อกาสิ ฯ เต วิเสสน ของ ทารกา ๆ สยกตฺตา ใน ปิวิสิตฺวา ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก
อาคนฺตฺวา ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปิวิสิตฺวา ปานีโย อวุตฺตกมฺม ใน ปิวิสิตฺวา ฯ

(แก้ง) สตุถา เหตุกตฺตา ใน ปติฏฺฐาเปสิ เต วิเสสน ของ ทารเก ๆ การิตกมฺม ใน
ปติฏฺฐาเปสิ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก เต วิเสสน ของ ทารเก ๆ อวุตฺตกมฺม ใน ปกโกสาเปตฺวา
ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน กเถตฺวา เตสํ วิเสสน ของ ทารกานํ สมฺปทาน ใน สปรายํ วิเสสน ของ ฌมฺม
กถํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน กเถตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน กตฺวา เต วิเสสน ของ ทารเก ๆ อวุตฺต-
กมฺม ใน กตฺวา อจลสทฺเท วิกติกมฺม ใน กตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปติฏฺฐาเปสิ สรณฺสุ กัถิ
สีเลสุ กัถิ อาธาร ใน ปติฏฺฐาเปสิ จ สองศัพฺท ปทสมฺมจฺยตฺถ เข้ากัับ สรณฺสุ และ สีเลสุ ฯ

เต วิเสสน ของ ทารกา ๆ สยกตฺตา ใน อาโรเจสุ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก สกานิ
วิเสสน ของ เคนานิ ๆ สมุปาปุณียกมฺม ใน คนฺตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาโรเจสุ ตํ วิเสสน ของ อตฺถํ
ๆ อวุตฺตกมฺม ใน อาโรเจสุ มาตาปีตฺนํ สมฺปทาน ใน อาโรเจสุ ฯ อถ กาลสตุตฺมึ ใน ปริเทวีสุ มาตาปีตโร
สยกตฺตา ใน ปริเทวีสุ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก เนสํ วิเสสน ของ ทารกานํ ๆ
สามีสมฺพนฺธ ใน มาตาปีตโร ปุตฺตกา สยกตฺตา ใน ชาตา ๆ กิตบท กตฺตฺวาจก โน สามีสมฺพนฺธ ใน
ปุตฺตกา วิปฺนฺนทิจฺจิกา วิกติกตฺตา ใน ชาตา อิติ ศัพฺท สรุปร ใน โทมนฺสฺส- โทมนฺสฺสปุตฺตา
วิกติกตฺตา ใน หุตฺวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน ปริเทวีสุ ฯ

อถ กาลสตุตมี ใน กถยีสู ฉเนา กิติ ปฏิวีสสุกา กิติ วิเสสน ของ มนุสสา ๆ สยกตฺตา ใน กถยีสู ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก เนสฺ วิเสสน ของ ชนानํ ๆ สมฺปทาน ใน กถยีสู อากนฺตฺวา ปุพฺพกาล กิริยา ใน กถยีสู โทมนสฺสวูปสมตฺถาย สมฺปทาน ใน กถยีสู รมฺมํ อวฺตฺตกมฺม ใน กถยีสู ๕ เต วิเสสน ของ ชนา ๆ สยกตฺตา ใน นยีสู ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก เตสฺ วิเสสน ของ มนุสฺ สานํ ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน กถํ อวฺตฺตกมฺม ใน สุตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วตฺวา

มยฺ สยกตฺตา ใน นียฺยาเทสฺสาม ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อิเม วิเสสน ของ ทารเก ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน นียฺยาเทสฺสาม เอว ศัพฺทํ อวธารณ เข้ากัฏ โคตมสฺส ๆ วิเสสน ของ สมณสฺส ๆ สมฺปทาน ใน นียฺยาเทสฺสาม อิติ ศัพฺทํ อาการ ใน วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นยีสู มหนฺเตน วิเสสน ของ ฅาตฺติคฅเนน ๆ สหตฺถตฺติยา เข้ากัฏ สทฺธิ ๆ ศัพฺทํ กิริยาสมวาย ใน นยีสู วิหารํ สมฺปาปฺณียกมฺม ใน นยีสู ๕

สตุถา สยกตฺตา ใน อภาสิ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก เตสฺ วิเสสน ของ ชนानํ ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อาลยฺ ๆ วิเสสน ของ รมฺมํ อวฺตฺตกมฺม ใน โอลเกตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน เทเสนโต รมฺมํ อวฺตฺตกมฺม ใน เทเสนโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ สตุถา อีมา วิเสสน ของ คาถา ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน อภาสิ

วชฺชมตฺติโน กิติ อวชฺชทสฺสีโน กิติ มิจฺฉาทิฏฺฐิสมาทานา กิติ วิเสสน ของ สตุถา ๆ สยกตฺตา ใน คจฺฉนฺติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อวชฺเช ภินฺนาธาร ใน วชฺชมตฺติโน วชฺเช ภินฺนาธาร ใน อวชฺชทสฺสีโน ทฺทุกฺคฺติ สมฺปาปฺณียกมฺม ใน คจฺฉนฺติ ๕

สมฺมาทิฏฺฐิสมาทานา วิเสสน ของ สตุถา ๆ สยกตฺตา ใน คจฺฉนฺติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก วชฺชํ อวฺตฺตกมฺม ใน จตฺวา วชฺชโต ตฺติยาวิเสสน ใน จตฺวา อวชฺชํ อวฺตฺตกมฺม ใน จตฺวา อวชฺชโต ตฺติยาวิเสสน ใน จตฺวา ๆ กิริยาสองบถ ปุพฺพกาลกิริยา ใน คจฺฉนฺติ จ สองศัพฺทํ ปทสมฺมจฺยยตฺถ เข้ากัฏ วชฺชํ วชฺชโต จตฺวา และ อวชฺชํ อวชฺชโต จตฺวา สฺคฺคฺติ สมฺปาปฺณียกมฺม ใน คจฺฉนฺติ อิติ ศัพฺทํ สรฺูป ใน อีมา คาถา ๕

ตตถ วิเสสน ของ ปทสฺส ๑ นิทธารณ ใน ปทสฺส **อวชเช** สรูป ใน อิติ๑ ศัพท์ สรูป ใน ปทสฺส ๑ นิทธารณีย์ และ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺถอ ทสวตฺถุกาย วิเสสน ของ สมฺมาทิฏฺฐิยา ตสฺสา วิเสสน ของ สมฺมาทิฏฺฐิยา ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน อุปฺนิสฺส- อุปฺนิสฺสยฺญูเต วิเสสน ของ ฌมฺเม สมฺมาทิฏฺฐิยา กิตฺติ ฌมฺเม กิตฺติ ภินฺนาธาร ใน วชฺชมติโน จ สองศัพท์ ปทสมฺจฺจยตฺถ เข้ากับ ทสวตฺถุกาย สมฺมาทิฏฺฐิยา และ ตสฺสา อุปฺนิสฺสยฺญูเต ฌมฺเม อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺถอ ๑ ลิงฺคตฺถ ๑

วชฺชมติโน สรูป ใน อิติ๑ ศัพท์ สรูป ใน ปทสฺส๑ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺถอ อิทํ วิเสสน ของ ฌมฺมชาตํ๑ สยกตฺตา ใน โหติ๑ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก วชฺชํ วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพท์ อาการ ใน อุปฺปนฺน- อุปฺปนฺนมติโน วิเสสน ของ สตฺตา อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺถอ ๑ ลิงฺคตฺถ ๑ ปน ศัพท์ ปกฺขนฺตรโฆตก สตฺตา สยกตฺตา ใน โหนฺติ๑ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ทสวตฺถุภุมิฉฺฉาทิฏฺฐิสงฺขาเต กิตฺติ อุปฺนิสฺสยฺญูมฺสงฺขาเต กิตฺติ วิเสสน ของ วชฺเช ตสฺสา วิเสสน ของ มิฉฺฉาทิฏฺฐิยา๑ สามีสมฺพนฺธ ใน อุปฺนิสฺสยฺญูมฺสงฺขาเต- จ สองศัพท์ ปทสมฺจฺจยตฺถ เข้ากับ ทสวตฺถุภุมิฉฺฉาทิฏฺฐิสงฺขาเต และ ตสฺสา อุปฺนิสฺสยฺญูมฺสงฺขาเต วชฺเช ภินฺนาธาร อวชฺชทสฺสีโน ๑ วิกตฺติกตฺตา ใน โหนฺติ ๑

สตฺตา สยกตฺตา ใน คจฺจนฺติ ๑ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก เอตฺติสฺสา วิเสสน ของ มิฉฺฉาทิฏฺฐิยา อวชฺชํ อวฺตุตฺถกมฺม ใน จตฺวา วชฺชโต ตติยาวิเสสน ใน จตฺวา วชฺชํ อวฺตุตฺถกมฺม ใน จตฺวา อวชฺชโต ตติยาวิเสสน ใน จตฺวา ๑ กิริยาสองบท ปุพฺพกาลกิริยา ใน คหณ- จ สองศัพท์ ปทสมฺจฺจยตฺถ เข้ากับ บ อวชฺชํ วชฺชโต จตฺวา และ วชฺชํ อวชฺชโต จตฺวา คหณสงฺขาตาย วิเสสน ของ มิฉฺฉาทิฏฺฐิยา ๑ ภาวาทิสมฺพนฺธ ใน สมาทินฺนตฺตา๑ เหตุ ใน มิฉฺฉาทิฏฺฐิสมาทานา ๑ วิเสสน ของ สตฺตา ทฺถุคฺคตฺติ สมฺปาปฺณียกมฺม ใน คจฺจนฺติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺถอ ๑ ลิงฺคตฺถ ๑

อตฺถอ วฺตุตฺถกมฺม ใน เวทิตพฺโพ ปรณฺหิตเณ อนภินฺทิตกตฺตา ใน เวทิตพฺโพ๑ กิตฺตบท กมฺมวาทก ทฺถุคฺคคาลาย ภินฺนาธาร ใน อตฺถอ วฺตุตฺถวิปริยาเยน ตติยาวิเสสน ใน เวทิตพฺโพ ๑ **(จบเก็ง)**

เทสนาวสานเณ กาลสคฺคตฺมี ใน ปตฺติฏฺฐิหีสฺส ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ สพฺเพ ๑ กิตฺติ เต กิตฺติ วิเสสน ของ ชนา ๑ สยกตฺตา ใน ปตฺติฏฺฐิหีสฺส ๑ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ตีสฺส วิเสสน ของ สรณฺสฺส ๑ อาธาร ใน ปตฺติฏฺฐาย ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน สฺสุนฺดา อปรารปริ วิเสสน ของ ฌมฺมํ ๑ อวฺตุตฺถกมฺม ใน สฺสุนฺดา ๑ อพฺภนฺตรกิริยา ของ ชนา โสตาปตฺติฝเล อาธาร ใน

ปฏิญญาสี่ อิติ ศัพท สมานน ๑

ติศุถิยสาวกตถุ สยกตฺตา ใน นิฎฺฐิตํ ๑

กิตฺตบถ กตฺตฺวาจก ๑

นิริยวคฺควณฺณนา สยกตฺตา ใน นิฎฺฐิตํ ๑

กิตฺตบถ กตฺตฺวาจก ๑

ทฺวารวิสฺติโม วิเสสน ของ วคฺโค ๑ สยกตฺตา ใน นิฎฺฐิตํ ๑

กิตฺตบถ กตฺตฺวาจก ๑

นาควคฺค วณฺณนา

นาควคฺควณฺณนา วุฑฺฒกมฺม ใน วุจฺจเต

มยา อนภิตฺตกตฺตา ใน วุจฺจเต ๑ อาขุยาตบถ กมฺมวาจก ๑

อตฺตโน วคฺค

อตฺตโนวคฺค วุฑฺฒกมฺม ใน วุจฺจเต

มยา อนภิตฺตกตฺตา ใน วุจฺจเต ๑ อาขุยาตบถ กมฺมวาจก ๑

.....

สตฺถา สยกตฺตา ใน กเถสิ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก **อหํ นาโถ** สรูป ใน อิติ ๑
ศัพท อาทฺยตฺถ ใน อิมํ ฌมฺมเทสนํ อิมํ วิเสสน ของ ฌมฺมเทสนํ ๑ อวุฑฺฒกมฺม ใน กเถสิ
โกสมฺพิยฺ อารฺธ ใน วิหรนฺโต ๑ อพฺภนฺตรกิริยา ของ สตฺถา อตฺตานํ อวุฑฺฒกมฺม ใน อารพฺภ ๑
สมานกาลกิริยา ใน กเถสิ ๑

สัมพันธคามแปลโดยพยัฒชนะ พ.ศ. ๒๕๓๑

วตุฏ วุตตกมม ใน วิตุถาริตํ มยา อนนินทิตกตตฺตา ใน วิตุถาริตํ ๆ กิตบท เหตุกมฺมวจาก อป
ปฺมาทวคคฺสส สามีสมฺพนฺธ ใน อาทิกถาวณฺณนย ๆ อาธาร ใน วิตุถาริตํ เอว ศัพฺท อวธารณ
เข้กับ วิตุถาริตํ ๆ ทิ ศัพฺท ทพฺพหิกรณไซตก เอตํ วิเสสน ของ วจัน ๆ วุตตกมม ใน วุตตํ มยา
อนนินทิตกตตฺตา ใน วุตตํ ๆ กิตบท กมฺมวจาก ตตฺถ วิเสสน ของ อปฺปมาทวคฺเค ๆ อาธาร ใน วุตตํ
มาคณฺทिया สยกตตฺตา ใน อาท ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวจาก ตาสํ กิตฺตี สามาวตีปฺมุขานํ กิตฺตี
วิเสสน ของ อิตฺถินํ ๆ สมฺปทาน ใน กาคฺคฺ กิลฺจ วิเสสน ของ กมฺมํ ๆ อวุตตกมม ใน กาคฺคฺ ๆ

ตั้งแต่วตุฏ อปฺปมาทวคคฺสส ๖เปฯ คถา อภาสิ ๖ เป็นข้อสอบวิชาแปลโดยพยัสนะ พ.ศ. ๒๕๓๑

คฺมฺมตฺตสมฺปทาน ใน อสกฺกฺกฺณิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน จินฺเตตฺวา อหํ สยกตตฺตา ใน กริสฺสामी ๆ อาขย
าตบท กตฺตฺวจาก เอว ศัพฺท อวธารณ เข้กับ โคตมฺสส วิเสสน ของ สมณฺสส สมฺปทาน
ใน กตฺตพฺพํ ๆ วิเสสน ของ กมฺมํ ๆ อวุตตกมม ใน กริสฺสामी อิติ ศัพฺท อาการ ใน จินฺเตตฺวา ๆ ปุพฺพ
กาลกิริยา ใน ทตฺวา

นาครานํ สมฺปทาน ใน ทตฺวา ลยจํ อวุตตกมม ใน ทตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาท
คฺมฺมเห เหตุกตตฺตา ใน ปลาเปถ ตํ กิตฺตี โคตมํ กิตฺตี วิเสสน ของ สมณฺสส การิตกมม ใน ปลาเปถ ๆ
อาขยาตบท กตฺตฺวจาก โคตมํ กิตฺตี วิจรนฺตํ กิตฺตี วิเสสน ของ สมณฺสส อวุตตกมม ใน อกฺโกสิตฺวา
และ ปริภาสิตฺวา อนฺโตนครํ สมฺปาปฺณียกมม ใน ปริสิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วิจรนฺตํ
ทาสกมฺมกรปฺริเสหิ สหตฺถตฺตฺติยา เข้กับ สทฺธิ ๆ ศัพฺท ทพฺพสมวาย ใน คฺมฺมเห อกฺโกสิตฺวา กิตฺตี
ปริภาสิตฺวา กิตฺตี ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปลาเปถ อิติ ศัพฺท อาการ ใน อาท ๖

มิจฉาทิฏฐิภา สยกตฺตา ใน อภิโกสนฺติ และ ปรีภาสนฺติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ตีสุ วิเสสน
ของ รตนฺสุ ๆ อาธาร ใน อปฺปสนฺนา ๆ วิเสสน ของ มิจฉาทิฏฐิภา อนฺโตนครํ สมฺปาปฺณิกมฺม ใน ปวีณฺจ
 ๆ วิเสสน ของ สตฺถารํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน อนฺุพนฺธิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อภิโกสนฺติ
และ ปรีภาสนฺติ ตฺวํ สยกตฺตา ใน อตี ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก โจโร วิกติกตฺตา ใน อตี ตฺวํ
สยกตฺตา ใน อตี ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก พาลो วิกติกตฺตา ใน อตี ตฺวํ สยกตฺตา ใน อตี ๆ
อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก มุฬฺโห วิกติกตฺตา ใน อตี ตฺวํ สยกตฺตา ใน อตี ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก
โองฺโฐ วิกติกตฺตา ใน อตี ตฺวํ สยกตฺตา ใน อตี ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก โคโณ วิกติกตฺตา ใน
อตี ตฺวํ สยกตฺตา ใน อตี ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก คทรฺโถ วิกติกตฺตา ใน อตี ตฺวํ สยกตฺตา ใน
อตี ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก เนรยฺโก วิกติกตฺตา ใน อตี ตฺวํ สยกตฺตา ใน อตี ๆ อาขุยาตบถ
กตฺตฺวาจก ตีรจฺฉานคโต วิกติกตฺตา ใน อตี สุกฺติ สยกตฺตา ใน นตฺถิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก
คฺยฺหํ สมฺปทาน ใน นตฺถิ เอว ศัพฺท อวธารณ เขกฺกั ทฺคฺคฺติ ๆ วฺตฺตกมฺม ใน ปาณฺิกงฺขา ๆ กิตฺตบถ
กมฺมวาทก คฺยฺหํ ฉฺฉฺฉีอนภิตฺตกตฺตา ใน ปาณฺิกงฺขา อิติ ศัพฺท สฺรูป ใน ทสฺสิ อภิโกสวตฺถุหิ ทสฺสิ
วิเสสน ของ อภิโกสวตฺถุหิ ๆ กรณ ใน อภิโกสนฺติ และ ปรีภาสนฺติ ๆ

อายุสฺมา วิเสสน ของ อานนฺโท ๆ สยกตฺตา ใน อโวจ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ตํ
วิเสสน ของ วจฺนํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน สุตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อโวจ สตฺถารํ อภิตฺตกมฺม ใน
อโวจ เอตํ วิเสสน ของ วจฺนํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน อโวจ
ภนฺเต อาลปน อิเม วิเสสน ของ นาคฺรา ๆ สยกตฺตา ใน อภิโกสนฺติ และ ปรีภาสนฺติ ๆ
อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อมฺเห อวฺตฺตกมฺม ใน อภิโกสนฺติ และ ปรีภาสนฺติ มยฺ สยกตฺตา ใน
คจฺฉาม ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อิตฺโต วิเสสน ของ จานโต ๆ อปาทาน ใน อลฺยตฺถลฺล ๆ วิเสสน ของ
จानเน ๆ อาธาร ใน คจฺฉาม อิติ ศัพฺท อาการ ใน อโวจ ๆ

สตฺถา สยกตฺตา ใน ปุจฺฉิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อนนฺท อาลปน มยฺ สยกตฺตา ใน คจ
ฉาม ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก กุหิ วิเสสน ของ จานเน ๆ อาธาร ใน คจฺฉาม อิติ ศัพฺท อาการ ปุจฺฉิ ๆ
เอ
ธโร สยกตฺตา ใน อาท ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ภนฺเต อาลปน มยฺ สยกตฺตา ใน คจฺฉาม ๆ อา
ขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อลฺยํ วิเสสน ของ นครํ ๆ สมฺปาปฺณิกมฺม ใน คจฺฉาม อิติ

ศัพท์ อากาโร ใน อาห ๖

สตถา สยกตฺตา ใน ปุจฺฉิ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อานนฺท อาลปน มยํ สยกตฺตา ใน คมิสฺสามิ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก มนุสฺเสสุ ลกฺขณ ใน อุกโกสนฺเตสุ และ ปรีภาสนฺเตสุ ๑ ลกฺขณกิริยา ตตฺถ วิเสสน ของ นคร ๑ วิสยาธาร ใน มนุสฺเสสุ ปุณ ศัพท์ กิริยาวิเสสน ใน คมิสฺสามิ กตฺถ วิเสสน ของ จาเน ๑ อาธาร ใน คมิสฺสามิ อิติ ศัพท์ อากาโร ใน ปุจฺฉิ ๖ เถโร สยกตฺตา ใน อาห ๑ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ฆนฺเต อาลปน มยํ สยกตฺตา ใน คมิสฺสามิ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ ตโต ๑ วิเสสน ของ นครโต ๑ อปาทาน ใน อลฺลํ ๑ วิเสสน ของ นคร ๑ สมฺปาปฺณิกมฺม ใน คมิสฺสามิ อิติ ศัพท์ อากาโร ใน อาห ๖

สตถา สยกตฺตา ใน ปุจฺฉิ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อานนฺท อาลปน มยํ สยกตฺตา ใน คมิสฺสามิ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก มนุสฺเสสุ ลกฺขณ ใน อุกโกสนฺเตสุ และ ปรีภาสนฺเตสุ ๑ ลกฺขณกิริยา ตตฺถ วิเสสน ของ นคร ๑ วิสยาธาร ใน มนุสฺเสสุ กุหิ วิเสสน ของ จาเน ๑ อาธาร ใน คมิสฺสามิ อิติ ศัพท์ อากาโร ใน ปุจฺฉิ ๖ เถโร สยกตฺตา ใน อาห ๑ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ฆนฺเต อาลปน มยํ สยกตฺตา ใน คมิสฺสามิ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ ตโต ๑ วิเสสน ของ นครโต ๑ อปาทาน ใน อลฺลํ ๑ วิเสสน ของ นคร ๑ สมฺปาปฺณิกมฺม ใน คมิสฺสามิ อิติ ศัพท์ อากาโร ใน อาห ๖

สตถา สยกตฺตา ใน อาห ๑ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อานนฺท อาลปน กาคฺ์ ตุมตฺถกตฺตา ใน น วฏฺฐติ น ศัพท์ ปฏฺิเสธ ใน วฏฺฐติ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อมฺเหหิ อนภฺิหิตกตฺตา ใน กาคฺ์ เอว ศัพท์ กิริยาวิเสสน ใน กาคฺ์ อธิกรณํ สยกตฺตา ใน อุปฺปนํ ๑ กิตบถ กตฺตฺวาจก ยตฺถ วิเสสน ของ จาเน ๑ อาธาร ใน อุปฺปนํ คนฺตุํ ตุมตฺถกตฺตา ใน วฏฺฐติ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อมฺเหหิ อนภฺิหิตกตฺตา ใน คนฺตุํ ตสมิ วิเสสน ของ อธิกรณ ๑ ลกฺขณ ใน รูปสนฺเต ๑ ลกฺขณกิริยา เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ ตตฺถ ๑ วิเสสน ของ จาเน ๑ อาธาร ใน รูปสนฺเต อลฺลํ วิเสสน ของ จานํ ๑ สมฺปาปฺณิกมฺม ใน คนฺตุํ อานนฺท อาลปน ปน ศัพท์ วากฺยารมฺภ เก กิตฺติ เต กิตฺติ วิเสสน ของ ชนา ๑ สยกตฺตา ใน อุกโกสนฺติ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อิติ ศัพท์ อากาโร ใน อาห ๖

เถโร สยกตฺตา ใน อาห ๑ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ฆนฺเต อาลปน อุปาทาย กิตฺติ สพฺเพ

กัฏฐี วิเสสน ของ ชนาฯ สยกตฺตา ใน อุกโกสนฺติฯ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก ทสกมฺมกเร
อวุตฺตกมฺม ใน อุปาทาย อิติ ศัพท์ อาการ ใน อาห ฯ

ข้อสอบสนามหลวง พ.ศ. ๒๕๒๙

(แก้ง) สตฺถา สยกตฺตา ใน อภาสิ ฯ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก อานนฺท อาลปน อหํ
สยกตฺตา ใน อมฺหิ ฯ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก สงฺคามํ สมฺปาปฺณิกมฺม ใน โอตินฺณ-
โอตินฺณหตฺถิสฺสํ วิกตฺติกตฺตา ใน อมฺหิ หิ ศัพท์ ตปฺปาฎิกรณฺโชตก สหิตฺตุํ ตุมตฺถกตฺตา ใน โหติ
ฯ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก ยถา ศัพท์ อุปฺมาโชตก สงฺคามํ สมฺปาปฺณิกมฺม ใน โอตินฺณ-
โอตินฺณหตฺถิโน สามีสมฺพนฺธ ใน ภาโร จตุหิ วิเสสน ของ ทิสาสฺหิฯ อุปาทาน ใน อากเตฯ วิเสสน
ของ สเร ฯ อวุตฺตกมฺม ใน สหิตฺตุํ ภาโร วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ

สหนํ สยกตฺตา ใน โหติฯ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก ตถา ศัพท์ อุปฺเมยฺยโชตก เอว ศัพท์
อวธารณฺ เขํกัฏฐํ ตถา พหุหิ วิเสสน ของ ทสฺสึเลหิฯ อนภฺหิตกตฺตา ใน กถิต- ปิ ศัพท์ อเปกฺขตฺถ
เขํกัฏฐํ พหุหิ กถิตกถานํ ฉฏฺฐีกมฺม ใน สหนํ นาม ศัพท์ สยฺยลาโชตก เขํกัฏฐํ สหนํ มยฺหํ สามีสมฺพนฺธ
ใน ภาโร ฯ วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ

ตั้งแต่ อหํ อานนฺท ฯเปฯ เม ภาโร ฯ เป็นข้อสอบวิชาสัมพันธ์ไทย พ.ศ. ๒๕๒๙

อิติ ศัพท์ อาการ ใน วตฺวา ฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน เทเสนฺโต อตฺตานํ อวุตฺตกมฺม ใน
อารพฺภ ฯ สมานกาลกิริยา ใน เทเสนฺโต ธมฺมํ อวุตฺตกมฺม ใน เทเสนฺโต ฯ อพฺภนฺตรกิริยา ของ
สตฺถา นาควคฺเค ภินฺนาธาร ใน อิมา คาคา อิมา วิเสสน ของ คาคาฯ อวุตฺตกมฺม ใน อภาสิ

อหํ สยกตฺตา ใน ตติกฺขิสฺสํ ฯ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก นาโค

อุปฺมาลึงฺคตฺถ อิว ศัพท์ อุปฺมาโชตก เขํกัฏฐํ นาโค สงฺคาเม จาปาโต

ปติตฺตํ สรํ ตติกฺขนฺโต สงฺคาเม อธาร ใน ตติกฺขนฺโต จาปาโต อุปาทาน

ใน ปติตฺตํ ฯ วิเสสน ของ สรํฯ อวุตฺตกมฺม ใน ตติกฺขนฺโตฯ วิเสสน ของ

นาโค อติวากฺยํ อวุตฺตกมฺม ใน ตติกฺขิสฺสํ หิ ศัพท์ เหตุโชตก พหุชฺชน

สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก ทฺสฺสึโล วิกตีกตฺตา ใน โหติ

ชนา สยกตฺตา ใน นยฺนติ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก ทนฺตํ วิเสสน ของ หตฺถา ทิวาหนํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน นยฺนติ สมิตี สมฺปาปฺณียกมฺม ใน

นยฺนติ ราชฯ สยกตฺตา ใน อภิรุหฺติ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก ทนฺตํ วิเสสน ของ หตฺถาทิวาหนํ ๆ สมฺปาปฺณียกมฺม ใน อภิรุหฺติ โส วิเสสน

ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก ทนฺโต วิเสสน ของ ปุคฺคโล เสฏฺโจ วิกตีกตฺตา ใน โหติ มนุสฺเสสฺสุ นิทฺธารณ

ใน โส ปุคฺคโล ๆ นิทฺธารณีย โย วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน ตติกฺข ติ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก อตีวากฺยํ อวฺตฺตกมฺม ใน ตติกฺขติ

อสฺสตรา กัตี สินฺธฺวา กัตี กุณฺชฺรา กัตี สยกตฺตา ใน โหนฺติ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก วรํ วิกตีกตฺตา ใน โหนฺติ ทนฺตา วิเสสน ของ อสฺสตรา

สินฺธฺวา และ กุณฺชฺรา อาชานียา วิเสสน ของ สินฺธฺวา มหฺนาคา วิเสสน ของ กุณฺชฺรา จ สามศฺัพท์ ปทสมฺมุจฺยตฺถ เข้ากับ อสฺสตรา

อาชานียา สินฺธฺวา และ มหฺนาคา กุณฺชฺรา ปุคฺคโล สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก อตฺตทนฺโต วิเสสน ของ ปุคฺคโล ตโต

วิเสสน ของ หตฺถาทิวาหนฺโต ๆ อปาทาน ใน วรํ ๆ วิกตีกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน อีมา คาลา ฯ (อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน เอตํ วจน) ๑

ตตฺถ วิเสสน ของ ปเทสฺสุ นิทฺธารณ ใน ปทสฺส **นาโค ว** สฺรูป ใน อิติฯ ศัพท์ สฺรูป ใน ปทสฺสฯ นิทฺธารณีย และ สามีสมฺพฺนฺช ใน อตฺโถ หตฺถี อฺปฺมาลึงฺคตฺถ วย ศัพท์ อฺปฺมาไซตฺก เข้ากับ หตฺถี อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน อตฺโถฯ ลึงฺคตฺถ ๑

จาปาโต ปติคฺ สฺรูป ใน อิติฯ ศัพท์ สฺรูป ใน ปททฺวยสฺสฯ สามีสมฺพฺนฺช ใน อตฺโถ ฐนฺโต อปาทาน ใน มุคฺคตฺฯ วิเสสน ของ สรํ อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน อตฺโถฯ ลึงฺคตฺถ ๑

อติวากย์ สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน ปทสส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ อฏฺจอนฺริย-
โวหารวเสน กรณ ใน ปวตฺตํ ๆ วิเสสน ของ วิตฺกฺกมฺมวจฺนํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน ติตฺกฺกฺขิสฺสํ อิติ ศัพท์ สรูป
ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ๑

ติตฺกฺกฺขิสฺสํ สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาทฺยตฺถ ใน ปทสส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ มหฺนาโค
สยกตฺตา ใน ติตฺกฺกฺขิตฺติ ๆ อาขฺยตฺบถ กตฺตฺวจาก ยถา ศัพท์ อฺปมาไซฺตก สงฺคามาวโร กิตฺติ สฺกฺนฺโต กิตฺติ วิ
เสสน ของ มหฺนาโค สตฺติปฺปหาราถินํ วิเสสน ของ ปหารานํ ๆ สมฺปทาน ใน ขโม ๆ
วิกตฺกตฺตา ใน หุตฺวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน อวิหฺลฺลมาโน จาปาโต อปาทาน มุจฺจิตฺวา ๆ
ปฺพพกาลกิริยา ใน ปตฺเต อตฺตนิ อาธาร ใน ปตฺเต ๆ วิเสสน ของ สเรฯ อวฺตฺตกมฺม ใน ติตฺกฺกฺขิตฺติ
อวิหฺลฺลมาโน อพฺกนฺตรกิริยา ของ มหฺนาโค อหํ สยกตฺตา ใน ติตฺกฺกฺขิสฺสํ และ สหิสฺสํ สามี ๆ
อาขฺยตฺบถ กตฺตฺวจาก เอวํ ศัพท์ อฺปเมยฺยไซฺตก เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากัป เอวํ เอรูป วิเสสน
ของ อติวากฺยํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน ติตฺกฺกฺขิสฺสํ และ สหิสฺสํ ติตฺกฺกฺขิสฺสํ วิวริย ใน สหิสฺสํ สามี ๆ วิวรน
อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ๑

ทฺสฺสึโล หิ สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาทฺยตฺถ ใน ปทสส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ หิ ศัพท์
เหตุไซฺตก โลกฺยมฺหาชนํ สยกตฺตา ใน โหติ และ วิจฺรติฯ อาขฺยตฺบถ กตฺตฺวจาก อยํ กิตฺติ พหุ กิตฺติ วิเสส
น ของ โลกฺยมฺหาชนํ ทฺสฺสึโล วิกตฺกตฺตา ใน โหติ ทฺสฺสึโล โหติ วิวริย ใน อตฺตโน รุจิวเสน
วาจํ นิจฺจาเรตฺวา ฌณฺเณโนโต วิจฺรติ ๆ วิวรน อตฺตโน สามีสมฺพนฺธ ใน รุจิวเสน ๆ กรณ ใน นิจฺจา
เรตฺวา วาจํ อวฺตฺตกมฺม ใน นิจฺจาเรตฺวาฯ สมานกาลกิริยา ใน วิจฺรติ ฌณฺเณโนโต อพฺกนฺตรกิริยา
ใน วิจฺรติ อธิวสนํ กิตฺติ อชฺฌเปกฺขณํ กิตฺติ สยกตฺตา ใน โหติฯ อาขฺยตฺบถ กตฺตฺวจาก ตตฺถ วิเสสน
ของ วาจาฯ อาธาร ใน อธิวสนํ และ อชฺฌเปกฺขณํ อธิวสนํ วิวริย ใน อชฺฌเปกฺขณํ ๆ วิวรน
เม สามีสมฺพนฺธ ใน ภาโรฯ วิกตฺกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ๑

(จบข้อสอบสนามหลวง)

สมิตฺติ สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาทฺยตฺถ ใน ปทสส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ หิ ศัพท์ ทพฺหิ
กรณไซฺตก ชนา สยกตฺตา ใน นยฺนติฯ อาขฺยตฺบถ กตฺตฺวจาก อฺยฺยานกัปปมณฺฑลาทิสฺสุ
วิเสสน ของ จาเนสฺสุฯ อาธาร ใน คจฺจนฺตา มหฺชนมฺชฌํ สมฺปาปฺณิยกมฺม ใน คจฺจนฺตาฯ

อพภนตรีภริยา ของ ชนา เอว ศัพท อวธารณ เข้ากับ ทนตฺ ๑ วิเสสน ของ โคนชาติ และ อสฺสชาติ ๑ อวตฺตกมฺม ใน โยเชตฺวา วา สองศัพท ปทวิกปฺปตฺต เข้ากับ โคนชาติ และ อสฺสชาติ ยานเ อธาร ใน โยเชตฺวา ๑ ปุพฺพภกตภริยา ใน นยฺนติ อิติ ศัพท สฺรูป ใน อตฺโถ ๑ ลิงฺคตฺต ๑

ราชา สฺรูป ใน อิติ ๑ ศัพท อาทฺยตฺต ใน ปทสฺส ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ ปี ศัพท อเปกฺขตฺต เข้ากับ ราชา ๑ สยกตฺตา ใน อภิรุหฺติ ๑ อาขฺยตฺตบท กตฺตฺวาจก เอว ศัพท อวธารณ เข้ากับ ตถารุปานิ ๑ วิเสสน ของ จานานิ ๑ สมฺปาปฺณิยกมฺม ใน คจฺจนฺโต ๑ วิเสสน ของ ราชา เอว ศัพท อวธารณ เข้ากับ ทนตฺ ๑ วิเสสน ของ หตฺถาทิพาหนฺ ๑ สมฺปาปฺณิยกมฺม ใน อภิรุหฺติ อิติ ศัพท สฺรูป ใน อตฺโถ ๑ ลิงฺคตฺต ๑

มนุสฺเสสฺ สฺรูป ใน อิติ ๑ ศัพท อาทฺยตฺต ใน ปทสฺส ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ ปี ศัพท อเปกฺขตฺต เข้ากับ มนุสฺเสสฺ ๑ นิทฺธารณ ใน โส มนุสฺโส ๑ นิทฺธารณฺนิย โส วิเสสน ของ มนุสฺโส ๑ สยกตฺตา ใน โหติ ๑ อาขฺยตฺตบท กตฺตฺวาจก จตฺุหิ วิเสสน ของ อริยมคฺเคหิ ๑ กรณ ใน ทนฺโต ๑ กิตฺติ นิพฺพิเสวโน กิตฺติ วิเสสน ของ มนุสฺโส ๑ ศัพท อวธารณ เข้ากับ นิพฺพิเสวโน จตฺุหิ อริยมคฺเคหิ ทนฺโต ๑ วิวริย ใน นิพฺพิเสวโน ๑ วิวรณ เสฏฺโฐ วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพท สฺรูป ใน อตฺโถ ๑ ลิงฺคตฺต ๑

โยติวากฺย สฺรูป ใน อิติ ๑ ศัพท อาทฺยตฺต ใน ปทสฺส ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ โย วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๑ สยกตฺตา ใน ติตฺติภฺขติ น ปฏฺิปปฺพรตฺติ และ น วิหฺลยฺตติ น สองศัพท ปฏฺิเสธ ใน ปฏฺิปปฺพรตฺติ และ วิหฺลยฺตติ ติตฺติภฺขติ กิตฺติ ปฏฺิปปฺพรตฺติ กิตฺติ วิหฺลยฺตติ กิตฺติ อาขฺยตฺตบท กตฺตฺวาจก เอวรูป กิตฺติ วุจฺจมานํ กิตฺติ วิเสสน ของ อตฺติภฺกมวจฺนํ ๑ อวตฺตกมฺม ใน ติตฺติภฺขติ ปฏฺิปปฺพรตฺติ และ วิหฺลยฺตติ ปุณฺปนฺนํ ภริยาวิเสสน ใน วุจฺจมานํ ปี ศัพท อเปกฺขตฺต เข้ากับ วุจฺจมานํ ติตฺติภฺขติ วิวริย ใน น ปฏฺิปปฺพรตฺติ ๑ วิวรณ และ วิวริย ใน น วิหฺลยฺตติ ๑ วิวรณ เอวรูป กิตฺติ ทนฺโต กิตฺติ วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๑ สยกตฺตา ใน โหติ ๑ อาขฺยตฺตบท กตฺตฺวาจก เสฏฺโฐ วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพท สฺรูป ใน อตฺโถ ๑ ลิงฺคตฺต ๑ **(จบเก็ง)**

อสฺสตรา สฺรูป ใน อิติ ๑ ศัพท สลฺยวาทฺตก เข้ากับ อสฺสตรา วพฺวาย อปาทาน ใน ชาตา คทฺรณน ตติยาวิเสสน ใน ชาตา ๑ วิเสสน ของ อสฺสา ๑ ลิงฺคตฺต ๑

อาชานียา สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน ปทสส ๆ สามีสมฺพนธ ใน อตฺโถ อสฺสทมฺมสาร
ถิ เหตุกตฺตา ใน การเถติ อสฺเส การิตกมฺม ใน การเถติฯ อาชฺยาตบถ เหตุกตฺตฺวาจก ยํ วิเสสน ของ การณํ ๆ
อวฺตุตกมฺม ใน การเถติ ตสฺส วิเสสน ของ การณสฺส ๆ ญฺจฺจิกมฺม ใน ชานน- จิปปํ กิริยา-
วิเสสน ใน ชานน- ชานนสมตฺถา วิเสสน ของ อสฺสา อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถฯ ลิงฺคตฺถ ๕

สินฺธฺวา สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สลฺยาชตฺก เข้ากัษฺ สินฺธฺวา สินฺธฺวารฺญฺเจ อาธาร ใน ชาตา
๕ วิเสสน ของ อสฺสาฯ ลิงฺคตฺถ ๕

มหานาคา สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สลฺยาชตฺก เข้ากัษฺ มหานาคา กุณฺชรสงฺฆาตา
วิเสสน ของ มหาทฺถฺติโน ๆ ลิงฺคตฺถ ๕

อตุตฺทหนฺโต สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาทฺยตฺถ ใน ปทสส ๆ สามีสมฺพนธ ใน อตฺโถ เอเต
วิเสสน ของ อสฺสตรา สินฺธฺวา และ กุณฺชฺรา ๆ สยกตฺตา ใน โหนฺติ กิริยาสงฺบถฯ อาชฺยาตบถ
กตฺตฺวาจก วา สามศัพท์ ปทสมฺจฺยตฺถ เข้ากัษฺ อสฺสตรา สินฺธฺวา และ กุณฺชฺรา ว ศัพท์ อวธารณ
เข้ากัษฺ ทนฺตา ๆ วิเสสน ของ อสฺสตรา สินฺธฺวา และ กุณฺชฺรา วรํ วิกติกตฺตา ใน โหนฺติ น ศัพท์
ปฏฺิเสธนตฺถ อทฺนตา วิเสสน ของ อสฺสตรา สินฺธฺวา และ กุณฺชฺรา วรํ วิกติกตฺตา ใน โหนฺติ

ปน ศัพท์ ปกฺขนฺตรชตฺก โย วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาชฺยาตบถ กตฺตฺ
วาก จตฺุหิ วิเสสน ของ อริยมคฺเคหิ ๆ กรณ น ทนฺต- อตฺตโน ภาวาทิสมฺพนธ ใน ทนฺตตาย ๆ เหตุ ใน
น อตุตฺทหนฺโต ๆ กัฏฺิ นิพฺพิเสวโน กัฏฺิ วิกติกตฺตา ใน โหติ จตฺุหิ อริยมคฺเคหิ อตฺตโน ทนฺตตาย อตุตฺท
หนฺโต วิวริย ใน นิพฺพิเสวโนฯ วิวธฺน อัย วิเสสน ของ ปุคฺคโลฯ สยกตฺตา ใน โหติ
กิริยาสงฺบถฯ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก ปิ ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากัษฺ ตโตฯ วิเสสน ของ อสฺสตราทฺธิ-วาทฺหนโตฯ
อปาทาน ใน วรํฯ วิกติกตฺตา ใน โหติ ปิ ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากัษฺ สพฺเพหิ ๆ กัฏฺิ เอเตหิ
กัฏฺิ วิเสสน ของ วาทฺเนหิ ๆ อปาทาน ใน อตุตฺตริตโร ๆ วิกติกตฺตา ใน โหติ อัย ตโตปิ วรํ โหติ วิวริย
ใน สพฺเพหิปี เอเตหิ อตุตฺตริตโร โหติฯ วิวธฺน อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถฯ ลิงฺคตฺถ ๕

เทสนาวเสเน กาลสฺตฺตมึ ใน ปาปฺุณิ อุกโกสนฺโต กัฏฺิ สพฺโพ กัฏฺิ โส กัฏฺิ วิเสสน
ของ มหาชโน ๆ สยกตฺตา ใน ปาปฺุณิฯ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก ลยฺจํ อวฺตุตกมฺม ใน
คเหตุวฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน จตฺวา วิธฺสิงฆาฏฺิกาทิสฺสู วิเสสน ของ จาเนสฺสุฯ อาธาร ใน

จตุวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน อุกโกสนโต ปี ศัพท์ อเปกขตถ เจ้ากับ สัพโพ โสตาปตติผล
อวุตตกมม ใน ปาปฺณิ อิติ ศัพท์ สมาปนฺน ฯ

อตุตโนวตฺถุ สยกตฺตา ใน นิฏฺฐิตํ ฯ

กิตฺตบถ กตฺตฺวาจก ฯ

หตฺถาจริยปฺพุทฺถกิกฺขุ วตฺถุ

หตฺถาจริยปฺพุทฺถกิกฺขุวตฺถุ วุตฺตกมม ใน วุจฺเจเต

มยา อนภิตฺตกตฺตา ใน วุจฺเจเต ฯ อาขยาตบถ กมฺมวาจก ฯ

.....

สตฺถา สยกตฺตา ใน กเถสิ ฯ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก **น ทิ เอเตหิ** สรูป ใน อิติ ฯ ศัพท์
อาทฺยตฺถ ใน อิมํ ฌมฺมเทสนํ อิมํ วิเสสน ของ ฌมฺมเทสนํ ฯ อวุตฺตกมม ใน กเถสิ เชตฺวาเน วิสยา
ธาร ใน วิหรนฺโต ฯ อพฺพนตฺตรกิริยา ของ สตฺถา เอกํ กิตฺติ หตฺถาจริยปฺพุทฺถกํ กิตฺติ วิเสสน ของ
กิกฺขุ ฯ อวุตฺตกมม ใน อารพฺภ ฯ สมานกาลกิริยา ใน กเถสิ ฯ

(แก้ง) กิร ศัพท์ อนุสฺสวณตฺถุ เอกทิวสํ กาลสตฺตมํ ใน อาท โส วิเสสน ของ กิกฺขุ ฯ
สยกตฺตา ใน อาท ฯ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อจิรวตฺตินทิตฺติเร อธาร ใน ทิสฺวา หตฺถิทมกํ อวุตฺตกมม
ใน ทิสฺวา อหํ สยกตฺตา ใน ทเมสฺสามิ ฯ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก เอกํ วิเสสน ของ หตฺถี ฯ
อวุตฺตกมม ใน ทเมสฺสามิ อิติ ศัพท์ อาการ ใน จินฺเตตฺตฺวาฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อสกฺโกนฺตํ อตฺตนา
อนภิตฺตกตฺตา ใน อิจฺฉิต- อิจฺฉิตการณํ อวุตฺตกมม ใน สิกฺขาเปตฺตุ ฯ ตุมฺมตฺตสมฺปทาน ใน อสกฺโกนฺตํ ฯ วิ
เสสน ของ หตฺถิทมกํ ทิสฺวา ปุพฺพกาลกิริยา ใน อามนฺเตตฺตฺวา สมึเป สมึปาธาร ใน จิตฺเต ฯ

วิเสสน ของ กิกฺขุฯ อวุตฺตกมม ใน อามนฺเตตฺตฺวาฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาท

อาวุโส อาลปน สเจ ศัพท์ ปริกฺกปฺตฺถุ อัย วิเสสน ของ หตฺถาจริโย ฯ สยกตฺตา ใน วิชฺฌ
ยฺย และ เหตุกตฺตา ใน สิกฺขาเปยฺย วิชฺฌยฺย อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก หตฺถี การิตกมม ใน
สิกฺขาเปยฺย ฯ อาขยาตบถ เหตุกตฺตฺวาจก อิมํ วิเสสน ของ หตฺถีฯ อวุตฺตกมม ใน วิชฺฌยฺย นาม

ศัพท์ สลยวชิตก เข้ากั๊บ อสุกฏจาเน ๑ อาธาร ใน วิชฺฌเอยฺย เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากั๊บ จิปรุปี ๑ กิริยาวิเสสน ใน สิกฺขาเปยฺย อิมํ วิเสสน ของ การณ ๑ อวุตฺตกมฺม ใน สิกฺขาเปยฺย อิติ ศัพท์ อาการ ใน อาท ๑ โส วิเสสน ของ หตฺถาจริโย ๑ สยกตฺตา ใน ทเมสิ ๑ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ตสฺส วิเสสน ของ ภิกฺขุโน ๑ สามีสมฺปนฺน ใน กถํ ๑ อวุตฺตกมฺม ใน สุตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน กตฺวา ตถา ศัพท์ กิริยาวิเสสน ใน กตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ทเมสิ ตํ วิเสสน ของ หตฺถิ ๑ อวุตฺตกมฺม ใน ทเมสิ สุนฺทํ วิคิตกมฺม ใน กตฺวา ๑ กิริยาวิเสสน ใน ทเมสิ ๑

เต วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๑ สยกตฺตา ใน อาโรเจสุ ๑ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ตํ วิเสสน ของ ปวตฺติ ๑ อวุตฺตกมฺม ใน อาโรเจสุ สตฺถุ สมฺปทาน ใน อาโรเจสุ ๑ สตฺถา สยกตฺตา ใน อาท ๑ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ตํ วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๑ อวุตฺตกมฺม ใน ปกฺโกสาเปตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปุจฺฉิตฺวา กิร ศัพท์ อนุสฺสวนตฺถ เอวํ วิเสสน ของ วจฺนํ ๑ วุตฺตกมฺม ใน วุตฺตํ ๑ กิตฺตบทกมฺม วาจก สจฺจํ กิริยาวิเสสน ใน วุตฺตํ ตยา อนภิตกตฺตา ใน วุตฺตํ อิติ ศัพท์ อาการ ใน ปุจฺฉิตฺวา ๑ ปุพฺพ กาลกิริยา ใน วิครหิตฺวา

ภนฺเต อาลปน เอวํ วิเสสน ของ วจฺนํ ๑ วุตฺตกมฺม ใน วุตฺตํ มยา อนภิตกตฺตา ใน วุตฺตํ ๑ กิตฺตบท กมฺมวาจก สจฺจํ กิริยาวิเสสน ใน วุตฺตํ อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน วจฺเน ๑ ลกฺขณ ใน วุตฺเต เตน วิเสส น ของ ภิกฺขุณา ๑ อนภิตกตฺตา ใน วุตฺเต ๑ ลกฺขณกิริยา ตํ วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๑ อวุตฺตกมฺม ใน วิครหิตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วตฺวา

โมชมฺปฺริส อาลปน ก็ วิเสสน ของ ปโยชนํ ๑ ลิงฺคตฺถ เต สมฺปทาน ใน ปโยชนํ หตฺถิยาเนน กิตี ยานเนน กิตี กรณ ใน ปโยชนํ อณฺเณน วิเสสน ของ ยานเนน ทนฺเตน วิเสสน ของ หตฺถิยาเนน และ ยานเนน วา สองศัพท์ ปทวิกปฺปตฺถ เข้ากั๊บ หตฺถิยาเนน และ อณฺเณน ยานเนน

หิ ศัพท์ เหตุชิตก ปุคฺคโล สยกตฺตา ใน อตฺถิ ๑ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก น ศัพท์ ปฏิเสธนตฺถ เอเตหิ วิเสสน ของ ยานะหิ ๑ กรณ ใน คนฺตุ อคตฺปุพฺพํ วิเสสน ของ จานํ ๑ สมฺปาปุณฺณิกมฺม ใน คนฺตุ ๑ ตุมตฺถสมฺปทาน ใน สมตฺถิ นาม ศัพท์ สลยวชิตก เข้ากั๊บ สมตฺถิ ๑ วิเสสน ของ

ปุ่คฺคโล ปน ศัพฺพ วิเสสโชตก ปุ่คฺคเลน อนภิตกตฺตทา ใน สกฺกา ๆ กิริยาบถ ภาววจก อตฺตนา กรณ
ใน คนฺตุ สฺทฺนเตน วิเสสน ของ อตฺตนา อคตปุ่พฺพ วิเสสน ของ จานฺ ๆ สมปาปุ่ณิยกมฺม ใน คนฺตุ ๆ ตฺ
มตฺตสมปทาน ใน สกฺกา

ตฺสฺมา เหตุ ใน ทเมหิ ตฺวํ สยกตฺตทา ใน ทเมหิ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก เอว ศัพฺพอวธาร
ณ เข้กับ อตฺตนาํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน ทเมหิ ก็ วิเสสน ของ ปโยชนํ ๆ ลิงฺคตฺต เต สมปทาน
ใน ปโยชนํ เอเตหิ วิเสสน ของ สตฺตนาํ ๆ จณฺฐิํกมฺม ใน ทมเนนํ ๆ กรณ ใน ปโยชนํ อิติ ศัพฺพ อากา
ร วตฺวา ๆ ปุ่พฺพกาลกิริยา ใน อาห อิมํ วิเสสน ของ คาลํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน อาห

ปุ่คฺคโล สยกตฺตทา ใน คจฺเจยฺย ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก เอวํ ศัพฺพ
อุปเมยฺยโชตก น ศัพฺพ ปฏิเสธนตฺถ ทิ ศัพฺพ อวธารณ เข้กับ น
เอเตหิ วิเสสน ของ ยานะหิ ๆ กรณ ใน คจฺเจยฺย อคตํ วิเสสน ของ ทิสํ
ๆ สมปาปุ่ณิยกมฺม ใน คจฺเจยฺย ปุ่คฺคโล สยกตฺตทา ใน คจฺจติ ๆ
อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ยถา ศัพฺพ อุปมาโชตก อตฺตนา กรณ ใน
คจฺจติ สฺทฺนเตน ก็ดี ทนฺเตน ก็ดี วิเสสน ของ อตฺตนา ทนฺโต วิเสสน
ของ ปุ่คฺคโล (อคตํ วิเสสน ของ ทิสํ) ๆ สมปาปุ่ณิยกมฺม ใน คจฺจติ อิติ
ศัพฺพ สรฺูป ใน อิมํ คาลํ ๆ

อตฺถอ วฺตฺตกมฺม ใน เวทิตฺตฺพโ ปรณฺฑิตเณ อนภิตกตฺตทา ใน เวทิตฺตฺพโ ๆ กิตบถ กมฺมววจก ตฺสฺส
วิเสสน ของ คาถาวจนฺตฺส ๆ สามีสมฺพนธ ใน อตฺถอ ยานิ ก็ดี เอตานิ ก็ดี ทตฺถิยานาทินิก็ดี วิเสส
น ของ ยานานิ ๆ ลิงฺคตฺต โภจิ วิเสสน ของ ปุ่คฺคโล ๆ สยกตฺตทา ใน คจฺเจยฺย ๆ อาขยาตบถ ก
ตฺตฺวาจก เอวํ ศัพฺพ อุปเมยฺยโชตก น ศัพฺพ ปฏิเสธนตฺถ ทิ ศัพฺพ อวธารณ เข้กับ
น เอเตหิ วิเสสน ของ ยานะหิ ๆ กรณ ใน คจฺเจยฺย อปี ศัพฺพ อเปกฺขตฺถ เข้กับ สฺปิณฺนเตน ๆ ตติย
วิเสสน ใน อคต- อคตปุ่พฺพตฺตทา เหตุ ใน สงฺขาตํ อคตํ สรฺูป ใน อิติ ๆ ศัพฺพ อาการ ใน
สงฺขาตํ ๆ วิเสสน ของ นิพฺพานทิสํ ๆ สมปาปุ่ณิยกมฺม ใน คจฺเจยฺย ทนฺโต ก็ดี นิพฺพิเสวโน ก็ดี สปฺป
ณฺโณ ก็ดี วิเสสน ของ ปุ่คฺคโล ๆ สยกตฺตทา ใน คจฺจติ และ ปาปุ่ณมาติ ๆ อาขยาตบถ

กตฺตฺวจาก ยถา ศัพฺท อุมมาไซตก ปุพฺพภาเค กาลสฺตตฺมี ใน อินฺทริยทมนน ๗ เหตุ ใน ทนฺเตน อปร
ภาเค กาลสฺตตฺมี ใน อริยมคฺคภาวนาย ๗ เหตุ ใน สฺทฺทนฺเตน ทนฺเตน กัถิ สฺทฺทนฺเตน กัถิ วิเสสน
ของ อตฺตนา ๗ กรณ ใน คจฺจติ และ ปาปฺณมาติ ทนฺโต วิวริย ใน นิพฺพิเสวโน ๗ วิวรณ และ วิวริย
ใน สบฺปลโย ๗ วิวรณ ตํ กัถิ อคฺคปฺพพํ กัถิ วิเสสน ของ ทิสํ ๗ สมฺปาปฺณียกมฺม ใน คจฺจติ
ทนฺตฺกฺมฺมี อวฺตฺตกมฺม ใน ปาปฺณมาติ ตํ อคฺคปฺพพํ ทิสํ คจฺจติ วิวริย ใน ทนฺตฺกฺมฺมี ปาปฺณมาติ ๗ วิวรณ
ตสฺมา เหตุ ใน โหติ เอว ศัพฺท อวธารณ เข้กัถิ อตฺตทมนํ ๗ สยกคฺตา ใน โหติ ๗ อาขุยาตบท
กตฺตฺวจาก เต สมฺปทาน ใน วรํ ๗ วิกตฺติกคฺตา ใน โหติ อิติ ศัพฺท สฺรูป ใน อตฺโถ ๗ (จบเก็ง)

เทสนาวสานे กาลสฺตตฺมี ใน ปาปฺณิสฺสุ พหุ วิเสสน ของ ชนา ๗ สยกคฺตา ใน
ปาปฺณิสฺสุ ๗ อาขุยาตบท กตฺตฺวจาก โสตาปตฺติผลาทีนํ วิเสสน ของ อริยผลานิ ๗ อวฺตฺตกมฺม
ใน ปาปฺณิสฺสุ อิติ ศัพฺท สมฺปนฺน ๗

หตุถาจริยปุพฺพกภิกฺขุวคฺคฺ สยกคฺตา ใน นิฏฺจิตํ ๗

กิตฺตบท กตฺตฺวจาก ๗

ปรีชิตนพราหมณปุตต วตถุ

ปรีชิตนพราหมณปุตตวตถุ วุตตกมม ใน วุจเต

มยา อนภิตกตดา ใน วุจเต ๆ อาขยาตบท กมมวากก ฯ

.....

สตถา สยกตดา ใน กเถสิ ๆ อาขยาตบท กตตุวากก **ธนปาลโก** สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท อาท
ยตถ ใน อิมม ฌมมเทสนน อิมม วิเสสน ของ ฌมมเทสนน ๆ อวุตตกมม ใน กเถสิ สวตถุติย อาธาร ใน วิหร
นโต ๆ อพจนตรกิริยา ของ สตถา อถยตรสสุ วิเสสน ของ ปรีชิตนพราหมณสสุ ๆ สามีสมพนธ ใน
น ปุตเต ๆ อวุตตกมม ใน อารพภ ๆ สมานกาลกิริยา ใน กเถสิ ฯ

กิริ ศัพท อนุสฺสวนตถ เอโก กิติ อถยตรสสุสววิโก กิติ วิเสสน ของ พราหมณน ๆ สยก
ตดา ใน อทาสี ๆ อาขยาตบท กตตุวากก สวตถุติย ภินนธาร ใน พราหมณน วยปุตตานน กิติ จตุ
นน กิติ วิเสสน ของ ปุตตานน ๆ สมปทาน ใน กตวา อวาทน อวุตตกมม ใน กตวา ๆ ปุพพกาลกิริย
า ใน อทาสี จตตาริ วิเสสน ของ สตสทสฺसानิ ๆ อวุตตกมม ใน อทาสี ฯ

อถ กาลสตตมม ใน สมมมตฺตยีสฺส ปุตตา สยกตดา ใน สมมมตฺตยีสฺส ๆ อาขยาตบท กตตุวากก พราห
มณิยา ลกขณ ใน สมานาย ๆ ลกขณกิริยา อสฺส วิเสสน ของ พราหมณสสุ ๆ สามีสมพนธ
ใน พราหมณิยา กาลกตตาย วิกติกตดา ใน สมานาย

สเจ ศัพท ปริกปุตถ อย วิเสสน ของ ปิตาฯ สยกตดา ใน อาเนสฺสติ ๆ อาขยาตบท
กตตุวากก อถย วิเสสน ของ พราหมณน ๆ อวุตตกมม ใน อาเนสฺสติ กุลล สยกตดา ใน ภิชฺชิสฺสติ
ๆ อาขยาตบท กตตุวากก ตสฺสา วิเสสน ของ พราหมณิยาฯ สามีสมพนธ ใน กุจฺฉินฺน วิสยาธาร
ใน นิพพุตตานน ๆ วิเสสน ของ ปุตตานนฯ สามีสมพนธ ใน วเสนฯ กรณ ใน ภิชฺชิสฺสติ หนท ศัพท
อฺยโยชนตถ มย สยกตดา ใน สงคณฺหาม ๆ อาขยาตบท กตตุวากก น วิเสสน ของ ปิตรฺ ฯ

อวตตกมฺม ใน สงคณฺหามิ อิติ ศัพท์ อาการ ใน สมฺมณตฺยีสฺส ฯ

เต วิเสสน ของ ปุตฺตา ฯ สยกตฺตา ใน ยาจีสุ ฯ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ตํ วิเสสน ของ พฺราหฺมณฺ์ ฯ อวตตกมฺม ใน อุปฺภฺรหนฺตา ปถิเตหิ กิตี มาสจฺฉาพนาทิหิ กิตี วิเสสน ของ วตฺตฺหิ ฯ กรณ ใน อุปฺภฺรหนฺตา ฯ อพฺภฺนตฺรกีรียา ของ ปุตฺตา หตฺตปาทานํ จฺญจฺกมฺม ใน สมฺพาหน- สมฺพาหนาทินิ วิเสสน ของ กิจฺจานิ ฯ อวตตกมฺม ใน กรโณตา ฯ อพฺภฺนตฺรกีรียา ของ ปุตฺตา อุปฺภฺรหิตฺวา ฯ ปุพฺพกาลกีรียา ใน สมฺพาหมานา เอกทิวสํ กาลสฺตตฺมึ ใน วุจฺจิตฺตฺส

อสฺส วิเสสน ของ พฺราหฺมณฺสฺส ฯ สามีสฺมพฺนธ ใน หตฺตปาเท ทิวา กาลสฺตตฺมึ ใน นิทฺทายิตฺวา ฯ ปุพฺพกาลกีรียา ใน วุจฺจิตฺตฺส ฯ วิเสสน ของ พฺราหฺมณฺสฺส หตฺตปาเท อวตตกมฺม ใน สมฺพาหมานา ฯ อพฺภฺนตฺรกีรียา ของ ปุตฺตา ปาฏิเยกํ กิรียาวิเสสน ใน วตฺวา ฆรวาเส ภินฺนาธาร ใน อาทินวํ ฯ อวตตกมฺม ใน วตฺวา ฯ ปุพฺพกาลกีรียา ใน ยาจีสุ

มยฺ สยกตฺตา ใน อุปฺภฺรหิสฺสาม ฯ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ตฺมฺเห อวตตกมฺม ใน อุปฺภฺรหิสฺสาม อิมินา วิเสสน ของ นีหาเรน ฯ ตติยาวิเสสน ใน อุปฺภฺรหิสฺสาม ยาวชิวํ อจฺจนตฺสโยค ใน อุปฺภฺรหิสฺสาม ตฺมฺเห สยกตฺตา ใน เทถ ฯ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ปิ ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เขํกับฺ เสตฺธนํ ฯ อวตตกมฺม ใน เทถ โน สมฺปทาน ใน เทถ อิติ ศัพท์ อาการ ใน ยาจีสุ ฯ

พฺราหฺมโณ สยกตฺตา ใน นิยฺยาเทสิ ฯ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ปฺน ศัพท์ กิรียาวิเสสน ใน ทตฺวา เอกเกสฺส วิเสสน ของ ปุตฺตฺสฺส ฯ สมฺปทาน ใน ทตฺวา สตฺสทฺสฺส อวตตกมฺม ใน ทตฺวา ฯ ปุพฺพกาลกีรียา ใน จเปตฺวา อตฺตโน สามีสฺมพฺนธ ใน นีวตฺถปารฺปน- นีวตฺถปารฺปนมตฺตํ วิเสสน ของ วตฺถุํ ฯ อวตตกมฺม ใน จเปตฺวา ฯ กิรียาวิเสสน ใน นิยฺยาเทสิ สพฺพํ วิเสสน ของ อุปฺโภคปฺริโภคํ ฯ อวตตกมฺม ใน กตฺวา จตฺตาโร วิเสสน ของ โภจฺจาเส ฯ วิกตฺติกมฺม ใน กตฺวา ฯ ปุพฺพกาลกีรียา ใน นิยฺยาเทสิ ฯ เชฏฺจฺปุตฺโต สยกตฺตา ใน อุปฺภฺรหิ ฯ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ตํ วิเสสน ของ พฺราหฺมณฺ์ ฯ อวตตกมฺม ใน อุปฺภฺรหิ กติปาหํ อจฺจนตฺสโยค ใน อุปฺภฺรหิ ฯ

อด กิตี เอกทิวสํ กิตี กาลสฺตตฺมึ ใน อาท สฺนฺหา สยกตฺตา ใน อาท ฯ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก นํ วิเสสน ของ พฺราหฺมณฺ์ ฯ อกฺกิตกมฺม ใน อาท นหาตฺวา ปุพฺพกาลกีรียา ใน อากจฺจนตฺตํ ฯ วิเสสน ของ พฺราหฺมณฺ์ ทฺวารโภจฺเจก สมิปฺธาร ใน จตฺวา ฯ ปุพฺพกาลกีรียา ใน

อาห เอว คัพท กิริยาวิเสสน ใน อาห สต กิติ สหสฺส กิติ สยกตฺตา ใน อตฺติฯ อาหฺยาตบท กตฺตฺวาจก กิ คัพท ปุจฺจนตฺถ ตฺยา อนภิตฺตกตฺตา ใน ทินฺนํ ฆฺภูจฺปฺตฺตฺสฺส สมฺปทาน ใน ทินฺนํ วา สองคัพท ปทฺวิกปฺปตฺถ เขํกัฏ สตฺ และ สหสฺส อติเรกํ กิติ ทินฺนํ กิติ วิเสสน ของ สตฺ และ สหสฺส เทว สองบท วิเสสน ของ สตฺสหสฺसानิ ๆ วุตฺตกมฺม ใน ทินฺนานิ ตฺยา อนภิตฺตกตฺตา ใน ทินฺนานิ ๆ กิตฺตบท กมฺมวาทก นนฺ คัพท ปุจฺจนตฺถ สพฺเพสํ วิเสสน ของ ปฺตฺตฺตานํฯ สมฺปทาน ใน ทินฺนานิ ตฺวํ สยกตฺตา ใน น ชานาสี น คัพท ปฺฏิเสธ ใน ชานาสีฯ อาหฺยาตบท กตฺตฺวาจก กิ คัพท ปุจฺจนตฺถ เสสฺปฺตฺตานํ สามีสมฺพฺนฺธ ใน ฆฺรฺสฺสฯ สามีสมฺพฺนฺธ ใน มคฺคํฯ อวุตฺตกมฺม ใน ชานาสี อิติ คัพท สฺรูป ใน เอว ฯ

สัมพันธคามแปลโดยพยัญชนะ พ.ศ. ๒๕๒๙

ปี คัพท อเปกฺขตฺถ เขํกัฏ โส ๆ วิเสสน ของ พฺราหฺมโณ ๆ สยกตฺตา ใน อคฺมาสี ๆ อาหฺยาตบท กตฺตฺวาจก วสฺติ อาลปฺน ตฺวํ สยกตฺตา ใน นสฺส ๆ อาหฺยาตบท กตฺตฺวาจก อิติ คัพท อาการ ใน วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน กุชฺฌิตฺวาฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อคฺมาสี อลฺลยสฺส วิเสสน ของ ปฺตฺตฺสฺสฯ สามีสมฺพฺนฺธ ใน ฆฺรํฯ สมฺปาปฺถิกมฺม ใน อคฺมาสี ฯ

โส วิเสสน ของ พฺราหฺมโณ ๆ สยกตฺตา ใน จินฺเตสิฯ อาหฺยาตบท กตฺตฺวาจก ปี คัพท อเปกฺขตฺถ เขํกัฏ ตฺโต ๆ วิเสสน ของ ฆฺรฺโตฯ อปาทาน ใน ปลาปีโต กติปาหจฺเจน ตติยา วิเสสน ใน ปลาปีโต ว คัพท อวธารณ เขํกัฏ อิมินาฯ วิเสสน ของ อฺปาเยนฯ ตติยาวิเสสน ใน ปลาปีโต ว คัพท อวธารณ เขํกัฏ ปลาปีโต ๆ วิเสสน ของ พฺราหฺมโณ

อลฺลยสฺส วิเสสน ของ ปฺตฺตฺสฺส ๆ สามีสมฺพฺนฺธ ใน ฆฺรํ ๆ สมฺปาปฺถิกมฺม ใน คนฺตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปลาปีโตฯ วิเสสน ของ พฺราหฺมโณ อิติ คัพท ปการตฺถ เอว คัพท กิริยาวิเสสน ใน อลฺกมาโน ปี คัพท อเปกฺขตฺถ เขํกัฏ เอกฆฺเรฯ วิสยาธาร ใน ปเวสนํฯ อวุตฺตกมฺม ใน อลฺกมาโน ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ พฺราหฺมโณ ปณฺทฺรจฺคปฺพพชฺชํ กิริยาวิเสสน ใน ปพฺพชิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน จรฺนโต ภิกฺขาย สมฺปทาน ใน จรฺนโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ พฺราหฺมโณ กาลจฺเจน ตติยาวิเสสน ใน หุตฺวา ฆฺราชฺฌโณ กิติ มิลาตฺสรีโร กิติ วิกตฺติกตฺตา ใน หุตฺวา พุพฺโฆชนทฺทุกฺษเสยฺยาหิ เหตุ ใน หุตฺวาฯ สมานกาลกิริยา ใน จรฺนโต ภิกฺขาย สมฺปทาน ใน จรฺนโต

ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ พุราหฺมโณ อคฺมมฺ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นิปฺนโน ปิฎฺจิกาย กรณ ใน
คั้งคั โลปี นสฺส วสฺสตี ฯเปฯ เตนฺปสฺงกมฺมิตี ฯ เป็นขอสอบวิชาแปลโดยพยัณณะ พ.ศ. ๒๕๒๙

นิปฺนโน ๑ วิเสสน ของ พุราหฺมโณ นิทฺทํ สมฺปาปฺณียกมฺม ใน โอกฺกมิตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน
อุฏฺฐาย ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นิสินฺโน ๑ วิเสสน ของ พุราหฺมโณ ปฏิสฺสทฺธทรณํ วิเสสน ของอตุตา
นํ ๑ อวฺตตกมฺม ใน โอลฺลเกตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อปฺสฺสนโต ปุตฺเตสฺส อารฺธ ใน
อปฺสฺสนโต อตุตโน สามีสมฺพนฺธ ใน ปติฏฺฐํ ๑ อวฺตตกมฺม ใน อปฺสฺสนโต ๑ อพฺภนฺตรกิริยา ของ พุรา
หฺมโณ

กิริ สํพทํ อนุสฺสวณฺตฺถ โคตโม วิเสสน ของ สมฺโณ ๑ สยกตฺตา ใน โทติฯ อาขยาตบท
กตฺตุวจาก อพฺภากุฎฺโถ กิตฺตี อตุตฺตานมฺโข กิตฺตี สุขสมฺภาโส กิตฺตี ปฏิสฺนถารกฺกุลโล กิตฺตี วิกิตฺติกตฺตา ใน โทติ
มยา อนนฺทิตกตฺตา ใน สกฺกา ๑ กิริยาบท ภาวจาก โคตมํ วิเสสน ของ สมณํ ๑
อวฺตตกมฺม ใน อุปฺสฺงกมิตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน สกฺกา ปฏิสฺนถารํ อวฺตตกมฺม ใน ลภิตฺตุํ ๑ ตุมต
ถสมฺปทาน ใน สกฺกา อิติ สํพทํ อาการ ใน จินฺตฺเตสิ ฯ

(แก้ง) โส วิเสสน ของ พุราหฺมโณ ๑ สยกตฺตา ใน อคฺมาสิ ๑ อาขยาตบท กตฺตุวจาก นิवास
นปารุปนํ อวฺตตกมฺม ใน สณฺจเปตฺวาฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน คเหตุว ภิภฺขาภาชนํ อวฺตตกมฺม
ในคเหตุว ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาทาย ทณฺฑํ อวฺตตกมฺม ใน อาทาย ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อคฺมา
สิ ภควโต สามีสมฺพนฺธ ใน สนฺตีกํ ๑ สมฺปาปฺณียกมฺม ใน อคฺมาสิ ฯ

จ สํพทํ ทพฺพีกรณฺชฺตก ปิ สํพทํ อเปกฺขตฺถ เขากัปฺ เอตํ ๑ วิเสสน ของ วจันฯ อวฺตตกมฺม ใน ว
ตุตฺตํ ฐมฺมสงฺคาทกาจรียะหิ อนนฺทิตกตฺตา ใน วตุตฺตํ ๑ กิตบท กมฺมวจาก อถ กาลสตุตฺตมึ ในอุปฺสฺงกมิ
โย สํพทํ วจนาถฺงการ อถฺยตโร กิตฺตี ลูโฆ กิตฺตี ลูขปาวุโรณ กิตฺตี วิเสสน ของ พุราหฺมณ
มหาสาโล ๑ สยกตฺตา ใน อุปฺสฺงกมิ ๑ อาขยาตบท กตฺตุวจาก ภควา สยกตฺตา ใน วิหริติ ๑ อาขยา
ตบท กตฺตุวจาก เยน วิเสสน ของ ทิสายาเคน ๑ ตติยวิเสสน ใน วิหริติ เตน วิเสสน ของ ทิสายาเคน
๑ ตติยวิเสสน ใน อุปฺสฺงกมิ อิติ สํพทํ สรูป ใน เอตํปิ วจัน ฯ

สตุลา สยกตฺตา ใน อโวจฯ อาขยาตบท กตฺตุวจาก เอกมฺนตํ อารฺธ ใน นิสินฺนเนน ๑ กิตฺตี

เตน ก็ดี วิเสสน ของ พุราหมณเณน ๆ สหตุตตติยา เข้ากับ สหุธิ ๆ ศัพท ทพพสมวาย ใน ปฏิสนธาร์ ๆ อ
วตุตตมม ใน กตุวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน อโวจ เอต วิเสสน ของ วจัน ๆ อวตุตตมม ใน อโวจ
พุราหมณ อาลปน ตวั สยกตุตา ใน อสิ ๆ อาขยาตบท กตุตุวาจก ก็ เหตุ ใน อสิ นุ ศัพทปุจ
นตุล โจ ศัพท วจนาลงการ ลุโจ ก็ดี ลุขปาวุโรณ ก็ดี วิกติกตุตา ใน อสิ อิติ ศัพท สรูป ใน
เอต วจัน ๆ พุราหมโณ สยกตุตา ใน อาท ๆ อาขยาตบท กตุตุวาจก โภ วิเสสน ของ โคตม
ๆ อาลปน จตุตโร วิเสสน ของ ปตุตา ๆ สยกตุตา ใน อตุติ ๆ อาขยาตบท กตุตุวาจก อิศ วิเสสน ของ
โลเก ๆ อาธาร ใน อตุติ เม สามีสมพนธ ใน ปตุตา

เต วิเสสน ของ ปตุตา ๆ เหตุกตุตา ใน นิขมาเมนุติ ๆ อาขยาตบท เหตุกตุตุวาจก เต
สามีสมพนธ ใน ทาเวหิ มํ การิตกมม ใน นิขมาเมนุติ ทาเวหิ อนภิตกตุตา ใน สंपุจจา ๆ วิเสสน
ของ ปตุตา ฆรา อปาทาน ใน นิขมาเมนุติ อิติ ศัพท อาการ ใน อาท ๆ สตุลา สยกตุตา ใน อาท
ๆ อาขยาตบท กตุตุวาจก พุราหมณ อาลปน เตนหิ ศัพท วิกตุติปฏิรูปก ตวั สยกตุตา ใน ภาส
ๆ อาขยาตบท กตุตุวาจก อีมา วิเสสน ของ คาถาโย ๆ อวตุตตมม ใน ปริยาปฺณิตฺวา ๆ
ปุพพกาลกิริยา ใน ภาส มหาชนกาเย ลกฺขณ ใน สนฺนิปติเต ๆ ลกฺขณกิริยา สภายํ อาธาร ใน สนฺนิ
ปติเต ปตุเตสุ ลกฺขณ ใน นิสินเนสุ ๆ ลกฺขณกิริยา

อหํ สยกตุตา ใน นนฺทิสฺสํ และ อิจฺฉิสฺสํ ๆ อาขยาตบท กตุตุวาจก เยหิ
ก็ดี ชาเตหิ ก็ดี วิเสสน ของ ปตุเตหิ ๆ กรณ ใน นนฺทิสฺสํ เยสํ วิเสสน ของ
ง ปตุตานํ ๆ สมปทาน ใน อิจฺฉิสฺสํ ภาวํ อวตุตตมม ใน อิจฺฉิสฺสํ จ
สองศัพท วากฺยสมุจฺจยตุล เข้ากับ เยหิ ชาเตหิ นนฺทิสฺสํ และ เยสํ ภาวํ อิจฺฉิสฺ

เต วิเสสน ของ ปตุตา ๆ สยกตุตา ใน วาเรนฺติ ๆ อาขยาตบท กตุตุวาจก
มํ อวตุตตมม ใน วาเรนฺติ ทาเวหิ อนภิตกตุตา ใน สंपุจจา ๆ วิเสสน ของ
ปตุตา สภา อูปมาลิจฺจตุล สุกฺรํ อวตุตตมม ใน (วาเรนฺโต) ๆ วิเสสน ของ สภา
อิว ศัพท อูปมาโชตก เข้ากับ สภา สุกฺรํ วาเรนฺโต กิร ศัพท อนุสฺสวณตุล เต
วิเสสน ของ ปตุตา ๆ สยกตุตา ใน ภาสเร

ๆ อาขยาตบท กตุตุวาจก อสนฺตา ก็ดี ฆมมา ก็ดี วิกติกตุตา ใน

หุตุวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน ภาสเร มํ อวุตตกมฺม ใน ภาสเร ดาด
สองบท สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาการ ใน ภาสเร เต วิเสสน ของ
ปุตฺตา ๆ สยกตฺตา ใน ชนฺหติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก รกฺขสา
วิเสสลาภี ของ ปุตฺตา ปุตฺตรูปเณ ตติยาวิเสสน ใน รกฺขสา วยอคํ
วิเสสน ของ มํ ๆ อวุตตกมฺม ใน ชนฺหติ ฯ

ชิณฺโณ กัถิ นิพฺโโก กัถิ วิเสสน ของ อสฺสเ ฤ อวุตตกมฺม ใน อปฺนียติ สามิเ
กน อนภิตกตฺตา ใน อปฺนียติ ๆ อาขยาตบถ กมฺมวากจ ขาหนา
อปาทาน ใน อปฺนียติ อิว ศัพท์ อุมมาโชตก เถโร วิเสสน ของ
ปิตา ๆ สยกตฺตา ใน ภิกฺขติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก เอวํ ศัพท์
อุปเมยฺยโชตก ปิ ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เขํกับ พาลานํ ๆ วิเสสน ของ
ปุตฺตานํ ๆ สามีสมนฺน ใน ปิตา ปราคารesu วิสยาธาร ใน ภิกฺขติ ฯ
กิร ศัพท์ อนุสฺสวนตฺถ ว ศัพท์ อวธารณ เขํกับ ทณฺโฑ ๆ สยกตฺตา
ใน โหติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก เม สามีสมนฺน ใน ทณฺโฑ เสยฺโย
วิกติกตฺตา ใน โหติ ตโต วิเสสน ของ อนสฺสวปุตฺตโต ๆ อปาทาน ใน
เสยฺโย จ ศัพท์ วากยารมฺภ ยํ วิเสสนลึงควจนวิปลาส ของ ปุตฺตา
ๆ สยกตฺตา ใน โหนฺติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อนสฺสวา วิกติกตฺตา
ใน โหนฺติ หิ ศัพท์ เหตุโชตก ทณฺโฑ สยกตฺตา ใน วาเรติ ๆ อาขยาตบถ กต
ตฺวาจก ปิ ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เขํกับ จณฺทํ ๆ วิเสสน ของ โคนํ ๆ อวุตตกมฺม
ใน วาเรติ อโถ ศัพท์ สมปิตฺตฺนตฺถ ทณฺโฑ สยกตฺตา ใน
วาเรติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ปิ ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เขํกับ จณฺทํ ๆ
วิเสสน ของ กุกฺกัรํ ๆ อวุตตกมฺม ใน วาเรติ
ทณฺโฑ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อนฺธกาเร กัถิ
ปุเร กัถิ อาธาร ใน โหติ ทณฺโฑ สยกตฺตา ใน เธรติ ๆ อาขยาตบถ
กตฺตฺวาจก คมฺภีเร ภินฺนาธาร ใน คารํ ๆ อวุตตกมฺม ใน เธรติ มาทิสเ

วิเสสน ของ เถโร ๆ สยกตฺตา ใน ปฏิติฏฺฐติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก
ทณฺฑสฺส สามีสฺมพฺพณฺ ใน อานุกาเวณ ๆ เหตุ ใน ปฏิติฏฺฐติ ขลิตฺวา
นี่เป็นการสัมพันธ์ตามรูปศัพท์ว่า **ขลฺย** ซึ่งธัมมปทัฏฺฐกถาคาถาโยชนา หน้า ๑๑๐ ได้อธิบายว่า **ขฺ**= เย ปฺค
คา (ดูคำอธิบายในอธิบายวากยสัมพันธ์มหามงฺกุฏประกอบคฺย) จะอย่างไรก็ตาม หากเป็นรูปนิบาตว่า **ขลฺย**
เจ (ดู. สัททณฺธิ สุตตมาลา ฉบับภูมิพลโลกิยกุ หน้า ๔๗๑) ก็พึงสัมพันธ์กับที่ว่า **ขลฺยเจ** ศัพท์ ปฏิเสธ ใน เ
สยโย

ปฺพพกาลกิริยา ใน ปฏิติฏฺฐติ อิติ ศัพท์ อาการ ใน ภาส อิติ ศัพท์
อาการ ใน อาท ๆ **(จบเก่ง)**

โส วิเสสน ของ พฺราหฺมโณ ๆ สยกตฺตา ใน อภาสี ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ภควโต สามีส
สมพฺพณฺ ใน สนฺติเก ๆ วิสยาธาร ใน อุกฺคณฺหิตฺวา ตา วิเสสน ของ คาถาโย ๆ อวฺตุตฺตกมฺม ใน อุก
คณฺหิตฺวา ๆ ปฺพพกาลกิริยา ใน จินฺเตตฺวา สพฺพาลงฺการปฏฺิณฺณจฺติเตสุ วิเสสน ของ ปฺคฺเตสุ
ๆ ลกฺขณ ใน นิสินฺเนสุๆ ลกฺขณกิริยา ตถารูเป วิเสสน ของ สมาคมทิวเส พฺราหฺมณานํ สามีสฺมพฺพณฺ
ใน สมาคมทิวเสๆ กาลสตุตฺตมฺิ ใน นิสินฺเนสุ ตํ วิเสสน ของ สภํๆ สมฺปาปฺณียกมฺม ใน โอคาทฺเตวา
ๆ ปฺพพกาลกิริยา ใน นิสินฺเนสุ พฺราหฺมณานํ สมฺหสมพฺพณฺ ใน มชฺเณ ๆ อาธาร ใน นิสินฺเนสุ
มหารเหสุ วิเสสน ของ อาสเนสุ ๆ อุปฺสิเลสิกาธาร ใน นิสินฺเนสุ

อัย วิเสสน ของ กาลิ ๆ สยกตฺตา ใน โหติๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก เม สามีสฺมพฺพณฺ ใน
กาลิ ๆ วิกติกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพท์ อาการ ใน จินฺเตตฺวาๆ ปฺพพกาลกิริยา ใน ปวิสิตฺวา สภาย
สามีสฺมพฺพณฺ ใน มชฺเณ ๆ สมฺปาปฺณียกมฺม ใน ปวิสิตฺวาๆ ปฺพพกาลกิริยา ใน อุกฺกิปิตฺวา หตฺถํ
อวฺตุตฺตกมฺม ใน อุกฺกิปิตฺวาๆ ปฺพพกาลกิริยา ใน วตฺวา

โก อาลปน อหํ สยกตฺตา ใน อมฺหิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ตุมฺหากํ สมฺปทาน ใน ภาสี
ตุ- คาถาโย อวฺตุตฺตกมฺม ใน ภาสีตุ- ภาสีตุกาโม วิกติกตฺตา ใน อมฺหิ ตุมฺเห สยกตฺตา ใน สฺถิสฺสถ
ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อิติ ศัพท์ อาการ ใน วตฺวา ๆ ปฺพพกาลกิริยา ใน จิตฺโก
พฺราหฺมณ อาลปน ตวํ สองบถ สยกตฺตา ใน ภาส กิริยาสองบถๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก มยํ

สยกตฺตา ใน สุโณม ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก

อิตฺติ ศัฟฺท สฺรูป วจเน ๆ ลกฺขณ ใน วุตฺเต พฺราหฺมณฺเห อณฺภิตกตฺตา ใน วุตฺเต ๆ ลกฺข
ณฺภิกิริยา ว ศัฟฺท อวธารณ เข้กับ จิตฺโก วิเสสน ของ พฺราหฺมโณ ๕

จ ศัฟฺท วากฺยารมฺภ เตน วิเสสน ของ สมเยน ๆ ตติยาวิเสสน ใน โหติ เอวิ วิเสสน ของ วุตฺต
ๆ สยกตฺตา ใน โหติๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก มนุสฺसानํ สมฺปทาน ใน โหติ โย วิเสสน ของ
ปุตฺโต ๕ สยกตฺตา ใน น โปเสติ น ศัฟฺท ปฺภิสฺส ใน โปเสติๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก มาตาปิตุณํ
สามีสมฺพนฺธ ใน สนฺตํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน ขาทฺนโต ๕ อพฺนฺตรกิริยา ของ ปุตฺโต มาตาปิตโร อวุตฺต
กมฺม ใน โปเสติ โส วิเสสน ของ ปุตฺโตๆ วุตฺตกมฺม ใน มาเรตพฺโพ อมฺเหติ อณฺภิตกตฺตา
ใน มาเรตพฺโพๆ กิตฺบถ เหตุกมฺมวาทก อิตฺติ ศัฟฺท สฺรูป ใน เอวิ วุตฺต ๕

ตฺสฺมา เหตุ ใน ยาจิสฺสุ เต วิเสสน ของ พฺราหฺมณฺปุตฺตา ๕ สยกตฺตา ใน ยาจิสฺสุ ๕
อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ปิตุ สามีสมฺพนฺธ ใน ปาทฺเส ๕ สมฺปาทฺธาร ใน ปติตฺวา ๕ ปุพฺพกาลกิริยา ใน
ยาจิสฺสุ ตาท อาลปน ตฺวิ สยกตฺตา ใน เทหิๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ชีวิตฺ อวุตฺตกมฺม
ใน เทหิ โน สมฺปทาน ใน เทหิ อิตฺติ ศัฟฺท อาการ ใน ยาจิสฺสุ ๕ โส วิเสสน ของ พฺราหฺมโณ ๕ สยกตฺตา ใน
อาท ๕ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ปิตุ สามีสมฺพนฺธ ใน ททฺยานํ ๕ ภาวาทิสมฺพนฺธ ใน มุทฺตฺยา ๕ เหตุ ใน
น อาท โภ อาลปน ตฺมฺเห เหตุกตฺตา ใน มา วินาสยิตฺถ มา ศัฟฺท ปฺภิสฺส ใน วินาสยิตฺถ ๕ อาขุยาตบถ
เหตุกตฺตฺวาจก เม สามีสมฺพนฺธ ใน ปุตฺตเก ๕ การิตกมฺม ใน วินาสยิตฺถ เอเต วิเสสน ของ ปุตฺ
ตกา ๕ สยกตฺตา ใน โปสิสฺสนฺติ ๕ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก มํ อวุตฺตกมฺม ใน โปสิสฺสนฺติ อิตฺติ ศัฟฺท
อาการ ใน อาท ๕

อถ กาลสฺตตฺมึ ใน อาหํสฺสุ มนุสฺสา สยกตฺตา ใน อาหํสฺสุ ๕ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อสฺส วิเสส
น ของ พฺราหฺมณฺสฺส ๕ สามีสมฺพนฺธ ใน ปุตฺเต ๕ อภิตกมฺม ใน อาหํสฺสุ โภ อาลปน สเจ
ศัฟฺท ปริกฺปปุตฺถ ตฺมฺเห สยกตฺตา ใน น สมฺมาปฺภิชฺคฺคิสฺส น ศัฟฺท ปฺภิสฺส ใน สมฺมาปฺภิชฺคฺคิสฺส ๕ อาข
ยาตบถ กตฺตฺวาจก อชฺช อปาทาน ใน ปฏฺจาย ๕ กิริยาวิเสสน ใน สมฺมาปฺภิชฺคฺคิสฺส ปิตฺรํ
อวุตฺตกมฺม ใน สมฺมาปฺภิชฺคฺคิสฺส มยํ สยกตฺตา ใน ฆาเตสฺสาม ๕ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก โว อวุต
ตกมฺม ใน ฆาเตสฺสาม อิตฺติ ศัฟฺท อาการ ใน อาหํสฺสุ ๕

เต กิติ กิตา กิติ วิเสสน ของ ปุตุตา ๆ เหตุกตุตา ใน โภเชตุ้ พุราหมณ์ การิตกมม ใน โภ
ชตุ้ ๆ อาขยาตบท กตุตุวจาก ปีตรุ่ การิตกมม ใน นิสีทาเปตุวา ปีเจ อุปลิเลสิการาร ใน นิสีทาเปตุ
วา ๆ ปุพุพกาลกิริยา ใน อุกขิปิตฺวา สยั กิริยาวิเสสน ใน อุกขิปิตฺวา ๆ ปุพุพกาลกิริยา ใน เนตุวา
เคห้ สมปาปฺณิกมม ใน เนตุวา ๆ ปุพุพกาลกิริยา ใน อพฺภลฺลิตฺวา สริรุ่ อวุตฺตกมม

ใน อพฺภลฺลิตฺวา เตนน กรณ ใน อพฺภลฺลิตฺวา ๆ ปุพุพกาลกิริยา ใน อุพุพญฺญุตฺวา ๆ ปุพุพกาลกิริยา
คำว่ อชฺช เป็นอปาทาน ใน ปฏฺฐาย โดยการลง สฺมา วิกัคฺคิแล้ลลเสย นิบาตเหล่านี้แม่ไวยากรณ์จะกล่าวว่ ลจวิกัคฺคิใน
กาลสศตมี้ ก็เป็นวิธีใช้ส่วนมากเท่านั้น อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามบริบท

ใน นหาเปตุวา คนฺธจฺจนฺณาทีหิ วิเสสน ของ วตฺถุหิ ๆ กรณ ใน นหาเปตุวา ๆ ปุพุพกาลกิริยา ใน
ปกโกสาเปตุวา พุราหมณฺนิโย อวุตฺตกมม ใน ปกโกสาเปตุวา ๆ ปุพุพกาลกิริยา ใน วตุวา
ตุมุเห สยกตุตา ใน สมมาปฺฐิซคฺคถ ๆ อาขยาตบท กตุตุวจาก อชฺช อปาทาน ใน ปฏฺฐาย
ๆ กิริยาวิเสสน ใน สมมาปฺฐิซคฺคถ อมฺหากั สามีสฺมพฺนธ ใน ปีตรุ่ ๆ อวุตฺตกมม ใน สมมาปฺฐิซคฺคถ
สเจ ศัพฺท์ ปริกปฺปฺตฺถ ตุมฺเห สยกตุตา ใน อาปฺชฺชิสฺสถ ๆ อาขยาตบท กตุตุวจาก ปมาทึ อวุตฺตกมม ใน
อาปฺชฺชิสฺสถ มยั สยกตุตา ใน นิคฺคณฺหิสฺสสาม ๆ อาขยาตบท กตุตุวจาก โว อวุตฺตกมม ใน
นิคฺคณฺหิสฺสสาม อิติ ศัพฺท์ อาการ ใน วตุวา ๆ ปุพุพกาลกิริยา ใน โภเชตุ้ ปณฺตีโภชนั อวุตฺตกมม ใน

โกเชษฐ์ ฯ

พราหมณ์ สยกตฺตา ใน อาห ฯ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก สุโกชนํ กัถิ์ สุขเสยฺยํ กัถิ์
อวุตฺตกมฺม ใน อากมฺม จ สองศัพฺท์ ปทสมฺมจฺยตฺถ เข้ากัถิ์ สุโกชนํ และ สุขเสยฺยํ อากมฺม
ปฺพุพฺพกาลกิริยา ใน โอลเเกตฺวา กติปาหจฺจเยน ตติยาวิเสสน ใน หุตฺวา สลฺยชาตฺพโล กัถิ์ ปิณฺนทฺริโย กัถิ์
วิกตฺติกตฺตา ใน หุตฺวา ฯ สมานกาลกิริยา ใน โอลเเกตฺวา อตฺตภาวํ อวุตฺตกมฺม ใน โอลเเกตฺวา
ฯ ปฺพุพฺพกาลกิริยา ใน จินฺเตตฺวา อัย วิเสสน ของ สมปฺตติฯ วุตฺตกมฺม ใน ลทฺธาฯ กิตฺบถ
กมฺมวาทก เม อนภิตฺตกตฺตา ใน ลทฺธา โคตม วิเสสน ของ สมณฺ์ฯ อวุตฺตกมฺม ใน นิสฺสาย ฯ เหตุ
ใน ลทฺธา อิติ ศัพฺท์ อาการ ใน จินฺเตตฺวา ฯ ปฺพุพฺพกาลกิริยา ใน อาทาย ปณฺณาการตฺถาย
สมปฺทาน ใน อาทาย เอกํ วิเสสน ของ ทุสฺสยฺกัฯ อวุตฺตกมฺม ใน อาทายฯ ปฺพุพฺพกาลกิริยา ใน
คนฺตฺวา ภควโต สามีสมฺพนฺธ ใน สนฺติกัฯ สมปฺปาปฺญณฺิยกมฺม ใน คนฺตฺวา ฯ ปฺพุพฺพกาลกิริยา ใน นิสฺสินฺ
โน กตฺปฏฺิสนฺธารโ วิเสสน ของ พฺราหฺมโณ เอกมฺนุตํ อาธาร ใน นิสฺสินฺโน ฯ วิเสสน ของ พฺราหฺมโณ
ตํ วิเสสน ของ ทุสฺสยฺกัฯ อวุตฺตกมฺม ใน จเปตฺวา ภควโต สามีสมฺพนฺธ ใน ปาท
ปาทมฺุเล สมปฺปาทาร ใน จเปตฺวาฯ ปฺพุพฺพกาลกิริยา ใน อาห

โก วิเสสน ของ โคตม ฯ อาลปน มยฺ สยกตฺตา ใน ปริเยสาม ฯ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก
นาม ศัพฺท์ สลฺยชาตฺก เข้ากัถิ์ พฺราหฺมณฺา ฯ วิกตฺติกตฺตา ใน หุตฺวา ฯ สมานกาลกิริยา ใน
ปริเยสาม อาจฺริยสฺส สมปฺทาน ใน ปริเยสาม อาจฺริยธฺนํ อวุตฺตกมฺม ใน ปริเยสาม ภาวํ กัถิ์
อาจฺริโย กัถิ์ วิเสสน ของ โคตโม ฯ สยกตฺตา ใน ปฏฺิคฺคณฺฺหาตฺฯ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก เม สามีส
สมฺพนฺธ ใน อาจฺริยธฺนํ ฯ อวุตฺตกมฺม ใน ปฏฺิคฺคณฺฺหาตฺฯ อิติ ศัพฺท์ อาการ ใน อาห ฯ

ภควา สยกตฺตา ใน เทเสตี ฯ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก ตสฺส วิเสสน ของ พฺราหฺมณฺสฺส ฯ ส
มปฺทาน ใน อนุกมฺปาย ฯ สมปฺทาน ใน ปฏฺิคฺคเหตฺวา ตํ วิเสสน ของ ทุสฺสยฺกัฯ อวุตฺตกมฺม ใน ปฏฺิคฺค
เหตฺวา ฯ ปฺพุพฺพกาลกิริยา ใน เทเสตี รมฺมํ อวุตฺตกมฺม ใน เทเสตี ฯ เทวนาวสาน
กาลสฺตตฺตมึ ใน อาห พฺราหฺมโณ สยกตฺตา ใน อาห ฯ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก สรณฺฺสุ อาธาร ใน ปตฺติญ
จาย ฯ ปฺพุพฺพกาลกิริยา ใน อาห เอวํ ศัพฺท์ กิริยาวิเสสน ใน อาห โภ วิเสสน ของ โคตม
ฯ อาลปน จตฺตาริ วิเสสน ของ ฐฺวภตฺตานิ ฯ วุตฺตกมฺม ใน ทินฺนนาณิฯ กิตฺบถ กมฺมวาทก มยฺหํ

สมปทาน ใน ทินฺนานิ ปุคฺเตหิ อนภิตกตฺตา ใน ทินฺนานิ อหํ สยกตฺตา ใน ทมฺมิฯ อาขุยาตบถ กตฺตฺวา
จาก ตโต วิเสสน ของ จตุรฎฺกตฺโตฯ อปาทาน ใน ฎฺกตฺตานิ เทว วิเสสน ของ ฎฺกตฺตานิ
ฯ อวุตฺตกมฺม ใน ทมฺมิ ตุมฺหากํ สมปทาน ใน ทมฺมิ อิติ ศัพท์ อาการ ใน อาห ฯ

อถ กาลสตุตฺตมึ ใน อฺยโยเชติ สตุถา สยกตฺตา ใน อฺยโยเชติ ฯ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจาก นํ วิเสสน
น ของ พฺราหฺมณฺ์ ฯ อกถิตกมฺม ใน วตฺวา พฺราหฺมณฺ์ อาลปนฺ กฺลฺยาณํ วุตฺตกมฺม ใน กตฺ
ตฺยา อนภิตกตฺตา ใน กตฺ ฯ กิตฺบถ กมฺมวาก ปน ศัพท์ วิเสสไซฺตถ มยํ สยกตฺตา ใน คมฺิสฺสาม ฯ อา
ขุยาตบถ กตฺตฺวาจาก เอว ศัพท์ อวธารณฺ์ เข้กัับ รุจฺจนฺฺจฺจํ ฯ สมปปาปฺณียกมฺม ใน คมฺิสฺสาม อิติ ศัพท์
อาการ ใน วตฺวา ฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อฺยโยเชติ ฯ

พฺราหฺมโณ สยกตฺตา ใน อาห ฯ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจาก ฆรํ สมปปาปฺณียกมฺม ใน คนฺฺววา ฯ ปุ
พฺพกาลกิริยา ใน อาห ปุคฺเต อกถิตกมฺม ใน อาห ตาตา อาลปนฺ โคตโม วิเสสน ของ สมโณ ฯ
สยกตฺตา ใน โหติ ฯ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจาก มยํหํ สามึสมฺพฺนฺธ ใน สหาโยฯ วิกตฺกตฺตาใน โหติ เทว
วิเสสน ของ ฎฺกตฺตานิ ฯ วุตฺตกมฺม ใน ทินฺนานิ ฯ กิตฺบถ กมฺมวาก ตสฺส วิเสสนของ สมณฺฺสสฺส ฯ ส
มปทาน ใน ทินฺนานิ เม อนภิตกตฺตา ใน ทินฺนานิ ตุมฺเห สยกตฺตา ใน มา ปมฺชฺชิตฺถ มา ศัพท์ ป
ฐิสฺเร ใน ปมฺชฺชิตฺถ ฯ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจาก ตสฺมึ วิเสสน ของ สมณฺ์ ฯ ลกฺขณฺ์ ใน สมฺปตฺเต ฯ ลก
ขณฺ์กิริยา อิติ ศัพท์ อาการ ใน อาห ฯ

ปุคฺตา สยกตฺตา ใน สมฺปฏฺิจฺฉิสฺสุ ฯ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจาก ตาต อาลปนฺ สาธุ ลิงฺคตฺถ อิติ
ศัพท์ อาการ ใน สมฺปฏฺิจฺฉิสฺสุ ฯ สตุถา สยกตฺตา ใน อคฺมาสิ ฯ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจาก
ปฺนทิวเส กาลสตุตฺตมึ ใน อคฺมาสิ ปณฺฺทาย สมปทาน ใน จรฺนฺโต ฯ อพฺภนฺฺตรกิริยา ของ สตุถา เชฏฺจ
ปุคฺตสฺส สามึสมฺพฺนฺธ ใน ฆรทฺวารํ ฯ สมปปาปฺณียกมฺม ใน อคฺมาสิ ฯ

โส วิเสสน ของ เชฏฺจปุคฺโต ฯ สยกตฺตา ใน อทาสิ ฯ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจาก สตุถารํ อวุต
ตกมฺม ใน ทิสฺวา ฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาทาย ปคฺตํ อวุตฺตกมฺม ใน อาทายฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน เปเว
สตุถา ฆรํ สมปปาปฺณียกมฺม ใน ปเวเสตฺวา ฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นิสึทาเปตฺวา มหารเห วิเสสน ของ ป
ลฺลงฺเก ฯ อฺปฺสฺสิเลสิกาธาร ใน นิสึทาเปตฺวา ฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อทาสิ ปณฺีตโภชนํ อวุตฺตกมฺม ใน อทา
สิ ฯ

สตถา สยกตฺตา ใน อคมาสิ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ปฺนทิวเส อิตฺรสฺส ปฺนทิวเส อิตฺรสฺส สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สฺรูป ใน สพฺเพสํ ปุตุตฺตานํ ปฏฺิปาฎฺิยา ตติยาวิเสสน ใน อคมาสิ สพฺเพสํ วิเสสน ของ ปุตุตฺตานํ ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน ฆฺรานิ ๆ สมฺปาปฺณิยกมฺม ใน อคมาสิ ๆ สพฺเพ วิเสสน ของ ปุตุตฺตา ๆ สยกตฺตา ใน อํสฺสุ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ ตถา ๆ ศัพท์ กิริยาวิเสสน ใน อํสฺสุ สกฺกาโร อวฺตตฺกมฺม ใน อํสฺสุ ๆ

อเลกทิวสํ กาลสฺตตฺตฺมี ใน อาห เชฏฺจปฺตุโต สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก มงฺก เล ลกฺขณ ใน ปจฺจุปฺภูจฺติเต ๆ ลกฺขณกิริยา ปิตโร อภิตตฺกมฺม ใน อาห ตาต อาลปฺน มยํ สยกตฺตา ใน เทม ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก กสฺส สมฺปทาน ใน เทม มลฺลํ อวฺตตฺกมฺม ใน เทม อิติ ศัพท์ อาการ ใน อาห ๆ

พฺราหฺมโณ สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อหํ สยกตฺตา ใน น ชานามิ น ศัพท์ ปฏฺิเสธ ใน ชานามิ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อณฺณํ วิเสสน ของ ปุคฺคํ ๆ อวฺตตฺกมฺม ใน ชานามิ โค ตโม วิเสสน ของ สมโณ ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก นนุ ศัพท์ ปุจฺจนตฺถ มยํ สามีสมฺพนฺธ ใน สหาโย ๆ วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพท์ อาการ ใน อาห ๆ

ปุตุตฺตา สยกตฺตา ใน อาหํสฺสุ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก เตนฺทิ ศัพท์ วิภตฺติปฺฏิรูปก ตุมฺเห สยกตฺ ตา ใน นิมนฺเตถ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก นํ วิเสสน ของ สมณํ ๆ อวฺตตฺกมฺม ใน นิมนฺเตถ สุวตฺตนาถ สมฺปทาน ใน นิมนฺเตถ ปญฺจหิ วิเสสน ของ ภิกฺขุสฺเตหิ ๆ สหตฺถตติยา เข้ากับ สทฺธิ ๆ ศัพท์ ทพฺพสมว าย ใน สมณํ อิติ ศัพท์ อาการ ใน อาหํสฺสุ ๆ พฺราหฺมโณ สยกตฺตา ใน อกาสิ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ตถา ศัพท์ กิริยาวิเสสน ใน อกาสิ ๆ

ปฺนทิวเส กาลสฺตตฺตฺมี ใน อคมาสิ สปริวารो วิเสสน ของ สตถา ๆ สยกตฺตา ใน อคมาสิ ๆ อ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ตสฺส วิเสสน ของ พฺราหฺมณสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน เคหํ ๆ สมฺปาปฺณิยกมฺม ใน อคมา สิ ๆ โส วิเสสน ของ พฺราหฺมโณ สยกตฺตา ใน ปรีวสิ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก หริตฺตฺปฺลิตฺเต กิตฺติ สพฺพาลงฺการปฏฺิมนฺตฺติเต กิตฺติ วิเสสน ของ เคเห ๆ วิสยาธาร ใน นิสีทาเปตฺวา พุทฺธ ปฺปมฺขํ วิเสสน ของ ภิกฺขุสงฺฆํ ๆ การิตกมฺม ใน นิสีทาเปตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปรีวสิอฺปฺไปทกม

ธูปายาเสณ กิติ ขาหนีเยน กิติ กรณ ใน ปริวิสิ ปณิเตน วิเสสน ของ ขาหนีเยน เอว ศัพท อวารณ
เข้ากับ จ ๆ สองศัพท ปทสมุจยตถ เข้ากับ อปโปทกมธูปายาเสณ และ ปณิเตน
ขาหนีเยน ๑ ปน ศัพท วากยารมก จตฺตาริ วิเสสน ของ ปุตฺตา ๆ สยกตฺตา ใน อาหฺสฺ ๆ
อาขยาตบท กตฺตฺวาจก เอว ศัพท อวารณ เข้ากับ อนฺตรากตฺตฺมึ ๆ กาลสตฺมึ ใน อาหฺสฺ
พฺราหฺมณสฺส สามีสมฺพฺนฺธ ใน ปุตฺตา สุตฺถุ สามีสมฺพฺนฺธ ใน สนฺติเก ๆ สมิปาธาร ใน นิสิตฺติวฺวา ๆ
ปฺพุพกาลกิริยา ใน อาหฺสฺ โภ วิเสสน ของ โคตม ๆ อาลปน มยฺ สยกตฺตา ใน ปฏฺิซคฺคาม และ น ป
มชฺชาม น ศัพท ปฏฺิเสธ ใน ปมชฺชาม ปฏฺิซคฺคาม กิติ ปมชฺชาม กิติ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก
อมฺหากํ สามีสมฺพฺนฺธ ใน ปิตฺรฺ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน ปฏฺิซคฺคาม และ ปมชฺชาม ตุมฺเห สยกตฺตา ใน ปสฺส
ถ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก อสฺส วิเสสน ของ ปิตฺุ ๆ สามีสมฺพฺนฺธ ใน อตฺตภาวํ ๆ
อวฺตฺตกมฺม ใน ปสฺสถ อิติ ศัพท อาการ ใน อาหฺสฺ ๑

(แก้ง) สดฺธา สยกตฺตา ใน อภาสิ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก กลฺยาณํ วฺตฺตกมฺม ใน กตํ
ๆ กิตบท กมฺมวาทก โว อนนฺทิตกตฺตา ใน กตํ นาม ศัพท สลฺยาไซตก เข้ากับ มาตฺอุปฺตฺโปสนํ ๆ
วฺตฺตกมฺม ใน อาจฺฉณํ ๆ กิตบท กมฺมวาทก โปราณกปณฺตฺตฺตานํ ฉฺฉ
ศัพท อวารณ เข้ากับ อาจฺฉณํ อิติ ศัพท อาการ วตฺวา ๆ ปฺพุพกาลกิริยา ใน กเถตฺวา สลฺลกฺกฺโย
กิติ กุชฺชา กิติ สยกตฺตา ใน วิรุพฺพา ๆ กิตบท กมฺมวาทก ตสฺส วิเสสน ของ นาคสฺส ๆ ภาวาทิสมฺพฺนฺธ
ใน วิปฺวาเสณ ๆ เหตุ ใน วิรุพฺพา จ สองศัพท ปทสมุจยตถ เข้ากับ สลฺลกฺกฺโย และ กุชฺชา อิติ ศัพ
ทฺ สฺรูป ใน อิมํ เอกาทสนิปาเต มาตฺอุปฺสกนาชชาติกํ อิมํ วิเสสน ของ
มาตฺอุปฺสกนาชชาติกํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน กเถตฺวา เอกาทสนิปาเต ภินฺนาธาร ใน มาตฺอุปฺสกนาชชาติกํ วิตฺถา
รณ ตติยาวิเสสน ใน กเถตฺวา ๆ ปฺพุพกาลกิริยา ใน อภาสิ อิมํ วิเสสน ของ คาทํ
อวฺตฺตกมฺม ใน อภาสิ

กุชฺชโร สยกตฺตา ใน น กุชฺชติ น ศัพท ปฏฺิเสธ ใน กุชฺชติ ๆ
อาขยาตบท กตฺตฺวาจก นาม ศัพท สลฺยาไซตก เข้ากับ ธนฺปาโล
ๆ กิติ กุชฺคปฺปเกทโน กิติ ทุนฺนฺวารโย กิติ พทฺโธ กิติ วิเสสน ของ
กุชฺชโร กพฺพิ อวฺตฺตกมฺม ใน กุชฺชติ กุชฺชโร สยกตฺตา ใน

สมรติ ๆ อาชญาตบท กตฺตฺวจาก นาควนสฺส ฉฐฺจิกมฺม ใน สมรติ
อิตฺติ ศักฺทฺ สฺรูป ใน อิมํ คาลํ ฯ

ตตฺถ วิเสสน ของ ปทสฺสุ ๆ นิทฺธารณ ใน เอตํ ปทํ เอตํ วิเสสน ของ ปทํ ๆ นิทฺธารณีย และ
สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาชญาตบท กตฺตฺวจาก ธนปาลโก นาม สฺรูป ใน อิตฺติ ศักฺทฺ สฺรูป ใน เอตํ ปทํ ตทา
กาลสฺตตฺมึ ใน คาหาปิตสฺส กาสิกฺรณฺญา อนภิตฺตกตฺตา ใน คาหาปิตสฺส หตฺถาจรียํ อวฺตุตกมฺม ใน เปเสตฺ
วา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน คาหาปิตสฺส รมณีย วิเสสน ของ นาควน ๆ วิสยาธาร ใน
คาหาปิตสฺส ๆ วิเสสน ของ หตฺถิสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน นามํ ๆ วิทิกิตฺตา ใน โหติ ฯ

กฏกปฺปเกทโน สฺรูป ใน อิตฺติ ๆ ศักฺทฺ สฺรูป ใน ปทสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ
ติจิมฺมโห วิเสสน ของ กุณฺชโร อิตฺติ ศักฺทฺ สฺรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ หิ ศักฺทฺ ทพฺพิกรณฺชตฺก ก
ณฺณจฺจุลิกา สยกตฺตา ใน ปภิชฺชนฺติ ๆ อาชญาตบท กตฺตฺวจาก หตฺถินํ สามีสมฺพนฺธ ใน มทกาเล
ๆ กาลสฺตตฺมึ ใน ปภิชฺชนฺติ หตฺถินอ สยกตฺตา ใน น คณฺเณติ และ ภาวนฺติ น ศักฺทฺ ปฏฺิเสธ ใน
คณฺเณติ ๆ กิตฺติ ภาวนฺติ กิตฺติ อาชญาตบท กตฺตฺวจาก ปิ ศักฺทฺ อเปกฺขตฺถ เข้ากัปฺ ปกตฺติยา ๆ ตติยาวิเสสน
ใน คณฺเณติ และ ภาวนฺติ สตฺมึ วิเสสน ของ กาลเอ ๆ กาลสฺตตฺมึ ใน คณฺเณติ และ ภาวนฺติ องฺกุสฺ กิตฺติ ตุนนํ
กิตฺติ โทมฺรํ กิตฺติ อวฺตุตกมฺม ใน คณฺเณติ วา สามิสฺสํ ปทวิกปฺปตฺถ เข้ากัปฺ องฺกุสฺ ตุนนํ และ โทมฺรํ จณฺ
ฑา วิทิกิตฺตา ใน ภาวนฺติ

ปน ศักฺทฺ วิเสสชตฺก โส วิเสสน ของ กุณฺชโร ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาชญาตบท กตฺตฺ
วจาก เอว ศักฺทฺ อวฺธารณ เข้ากัปฺ อติจณฺโฑ ๆ วิทิกิตฺตา ใน โหติ เตน วิเสสน ของ การณน
ๆ เหตุ ใน วุตฺตํ วจัน วุตฺตกมฺม ใน วุตฺตํ ภควตา อนภิตฺตกตฺตา ใน วุตฺตํ ๆ กิตฺตบท กมฺมวจาก กฏ
กปฺปเกทโน ทุนฺนวารโย สฺรูป ใน อิตฺติ ศักฺทฺ สฺรูป ใน วจัน ฯ

พทฺโธ กพฺพิ น กุณฺชติ สฺรูป ใน อิตฺติ ศักฺทฺ สฺรูป ใน คาธาปาทสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน
อตฺโถ โส วิเสสน ของ กุณฺชโร ๆ วุตฺตกมฺม ใน พทฺโธ หตฺถาจรียน อนภิตฺตกตฺตา ใน พทฺโธ ๆ กิตฺต
บท กมฺมวจาก น ศักฺทฺ ปฏฺิเสธนตฺถ ปน ศักฺทฺ วิเสสชตฺก โส วิเสสน ของ กุณฺชโร ๆ สยกตฺตา ใน น
อิจฺฉิ น ศักฺทฺ ปฏฺิเสธ ใน อิจฺฉิ ๆ อาชญาตบท กตฺตฺวจาก หตฺถิสาลํ สมฺปาปฺณียกมฺม ใน เนตฺวา ๆ ปุพฺ
พกาลกิริยา ใน ปริกฺขิปาเปตฺวา วิจิตฺรสาณฺญา กรณ ใน ปริกฺขิปาเปตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน จปฺปีโต กตฺคน

ธปริภณฺฑาย ก็ดี อุปริพทฺธิจิตฺตวิธานาย ก็ดี วิเสสน ของ ภูมียาๆ อุปฺสิเลสิกาธาร ใน จปีโต ๆ ก็ดี อุปฺภู
จาปีโต ก็ดี วิเสสน ของ กุณฺชโร รณฺญา อนภิตกคฺคตา ใน อุปฺภูจาปีโต ราชาเรณ วิเสสน ของ นา
นคฺครสโกชเนน ๆ กรณ ใน อุปฺภูจาปีโต ปี ศัพฺท์ อเปกฺขคฺคต เข้ากับ

อุปฺภูจาปีโต กิลฺลิจิ อวฺตุตคกมฺม ใน ภูลฺลชิตฺตุ ๆ คุมคฺคตสมปทาน ใน อิจฺฉิ ปน ศัพฺท์ วากฺยารมฺภ วจันฺ วุตฺตค
มฺม ใน วุตฺตํ ภควตา อนภิตกคฺคตา ใน วุตฺตํ ๆ กิตบฺท กมฺมวากฺก หตฺถิสาลํ สมฺปาปฺณิยกมฺม ใน ปเวสิ
ต- ปเวสิตมตฺตํ วิเสสน ของ อาการฺ ๆ อวฺตุตคกมฺม ใน สนฺธาย ๆ กิริยาวิเสสน ใน วุตฺตํพทฺโธ กพฺพัน
ภูลฺลชิตฺติ สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพฺท์ สฺรูป ใน วจันฺ อิติ ศัพฺท์ สฺรูป ใน อคฺโถ ๆลิจฺคคฺคต ฯ

สุมฺรติ นาควนฺสฺส สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพฺท์ อาทยคฺคต ใน ปททฺวยสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อคฺโ
ถ โส วิเสสน ของ กุณฺชโร ๆ สยกคฺคตา ใน สฺริ ๆ อาขยาตบฺท กคฺคตฺวาจก น ศัพฺท์ ภูสิเสธนคฺคต เหว ศัพ
ท์ อวธารณ เข้ากับ รมณฺเอย์ ๆ ก็ดี วสนฺภูจฺจานํ ก็ดี วิเสสน ของ นาควนฺ ๆ อวฺตุตคกมฺม ใน สฺริ ปน ศัพฺท์
ปฺกขนฺตรโชคก มาตา สยกคฺคตา ใน อโหสิ ๆ อาขยาตบฺท กคฺคตฺวาจก อสฺส วิเสสน ของ กุณฺชรสฺส ๆ
สามีสมฺพนฺธ ใน มาตา อรณฺเณ ภินฺนารฺธ ใน ปุตฺตวิโยเคน ๆ เหตุ ใน
ทฺกขปฺปตฺตา ๆ วิกตฺกคฺคตา ใน อโหสิ

โส วิเสสน ของ กุณฺชโร ๆ เหตุคฺคตา ใน ปุเรติ ๆ อาขยาตบฺท กคฺคตฺวาจก เหว ศัพฺท์
อวธารณ เข้ากับ มาตา ปิตุอุปฺภูจฺจานนฺมมํ ๆ การิตกมฺม ใน ปุเรติ โส วิเสสน ของ กุณฺชโร ๆ สยกค
ตา ใน สฺริ ๆ อาขยาตบฺท กคฺคตฺวาจก ก็ วิเสสน ของ ปโยชนํ ๆ ลิจฺคคฺคต เม สมปทาน ใน ปโยชนํ อิมิ
นา วิเสสน ของ โภชเนน ๆ กรณ ใน ปโยชนํ อิติ ศัพฺท์ อาการ ใน จินฺเตตฺวา ๆ
ปฺพพกาลกิริยา ใน สฺริ ฐมฺมิกํ วิเสสน ของ มาตาปิตุอุปฺภูจฺจานนฺมมํ เหว ศัพฺท์ อวธารณ เข้ากับ
มาตาปิตุอุปฺภูจฺจานนฺมมํ ๆ อวฺตุตคกมฺม ใน สฺริ

ปน ศัพฺท์ วากฺยารมฺภ เตน วิเสสน ของ กุณฺชเรน ๆ อนภิตกคฺคตา ใน สกกา ๆ กิริยาบทภาววา
จก ตํ วิเสสน ของ มาตาปิตุอุปฺภูจฺจานนฺมมํ ๆ การิตกมฺม ใน ปุเรตุํ ยสฺมา กิริยาปรามาส ตสฺมี วิเสส
น ของ นาควนฺ เหว ศัพฺท์ อวธารณ เข้ากับ นาควนฺ ๆ วิสยาธาร ใน จิเตน ๆ วิเสสนของ กุณฺชเรน
ปุเรตุํ คุมคฺคตสมปทาน ใน สกกา เตน วิเสสน ของ การณฺน ๆ เหตุ ใน วุตฺตํ วจันฺ วุตฺตคกมฺม ใน วุตฺตํ

ภควตา อนภิตกตตดา ใน วุตตํ กิตบพ กมฺมวาก สุมรติ นาควนสฺส กุณฺชโร สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ ส
รูป ใน วจนํ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงคตฺถ ฯ

ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้กับ สพฺเพฯ วิเสสน ของ ชนา ๆ สยกตฺตา ใน สฺถึสุ ๆ อาขยตบพ กตฺต
วาก สตฺถิ ลกฺขณ ใน กเถนเตฯ ลกฺขณกิริยา อิมํ วิเสสน ของ ปุพฺพจริยํ อตฺตโน ภาวาทิสมฺพนฺธใน -จริยํ
ปุพฺพจริยํ อวุตฺตกมฺม ใน อาหริตฺวาฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน กเถนเต เอว ศัพท์ อวธารณ
เข้กับ กเถนเต อสฺสุธราฯ การิตกมฺม ใน ปวตฺเตตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน สฺถึสุ มุทฺทยา กิติ
โอหิตโสตา กิติ วิเสสน ของ ชนา ฯ อถ กาลสตฺตมึ ใน เทเสถิ ภควา สยกตฺตา ใน เทเสถิ ๆ อาข
ยตบพ กตฺตวาก เนสํ วิเสสน ของ ชานนํ ๆ สมฺปทาน ใน เทเสถิ สປาຍํ อวุตฺตกมฺม ใน วิทิตฺวา ๆ
ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปกาเสนฺโต สจฺจานิ อวุตฺตกมฺม ใน ปกาเสนฺโต ๆ อพฺนตฺรกิริยา ของ ภควา ฐ
มมํ อวุตฺตกมฺม ใน เทเสถิ ฯ (จบเก็ง)

เทศนาวสานे กาลสตฺตมึ ใน ปติฏฺฐหิ พฺราหฺมโณ สยกตฺตา ใน ปติฏฺฐหิ ๆ อาขยตบพ
กตฺตวาก ปฺตฺเตหิ กิติ สฺถึสาหิ กิติ สหตฺถตฺติยา เข้กับ สทฺธิ ๆ ศัพท์ ทพฺพสมวาย ใน พฺราหฺมโณ เอว
ศัพท์ อวธารณ เข้กับ จ ๆ สองศัพท์ ปทสมฺมจฺยตฺถ เข้กับ ปฺตฺเตหิ และ สฺถึสาหิ โสตาปฺตฺติผล อธาร ใน
ปติฏฺฐหิ อิติ ศัพท์ สมฺปนฺน ฯ

ปริชิตฺตพฺราหฺมณปฺตฺตวตฺถ สยกตฺตา ใน นิฏฺฐิตํ ๆ

กิตบพ กตฺตวาก ฯ

ปเสนทิโกศลราช วัตถุ

ปเสนทิโกศลราชวัตถุ วัตถุคัมภีร์ ใน วจุจเต

มยา อนภิตกตฤตา ใน วจุจเต ๆ อาขุยาตบท กมฺมวาทก ฯ

.....

สตถา สยกตฤตา ใน กเถสิ ฯ อาขุยาตบท กตฤตาจก **มิทธิ ยทา** สรฺูป ใน อิติฯ ศัพท
อาทยตถ ใน อิมํ ฌมฺมเทสนํ อิมํ วิเสสน ของ ฌมฺมเทสนํ ฯ อวฺุตตกมฺม ใน กเถสิ เขตวเน วิสยา
ธาร ใน วิหรนฺโต ฯ อพฺุณฺตรกิริยา ของ สตถา ปเสนทิโกสลํ สลฺยวิเสสน ของ ราชานํ
ฯ อวฺุตตกมฺม ใน อารพฺท ฯ สฺมานกาลกิริยา ใน กเถสิ ฯ

(**แก้ง**) หิ ศัพท วิตุถารไซตก เอกสฺมิ วิเสสน ของ สฺมเย ฯ กาลสตุตฺมิ ใน ภูลฺชติ ราชฯ สยกต
ตา ใน ภูลฺชติ ฯ อาขุยาตบท กตฤตาจก ตณฺุทฺลโทณฺสฺส สามีสมฺพนฺธ ใน โอทนํ ฯ
อวฺุตตกมฺม ใน ภูลฺชติ ตทฺปิเยน วิเสสน ของ สฺปพฺยลฺชเนน ฯ กรณ ใน ภูลฺชติ ฯ

เอกทิวสํ กาลสตุตฺมิ ใน สฺมปฺริวตฺตติ และ นิสฺสิทฺติ โส กิตฺติ ภูตฺตปาทราโส กิตฺติ วิเสสน ของ
ราชฯ สยกตฤตา ใน สฺมปฺริวตฺตติ และ นิสฺสิทฺติฯ อาขุยาตบท กตฤตาจก ภูตฺตสมฺมทํ อวฺุตตกมฺม
ใน อวิโนเทตฺวา ว ศัพท อวธารณ เ้ากัับ อวิโนเทตฺวา ฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน คนฺดูวา สตถุ

สามีสมนุช ใน สนธิกำ ๆ สมปำปฺณิกมม ใน คนฺตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน สมปริวตฺตติ กิลนฺตฺรูป วิเสสน
น ของ ราชาน อีโต สองบท วิเสสน ของ ปสฺสโต ๆ ตติยาวิเสสน ใน สมปริวตฺตติ จ สองศัพฺท ปทสมฺจุจย
ตฺถ เข้ากับ อีโต สองบท นิทฺทาย อนนฺทิตกตฺตา ใน อภิภูยฺมาโน ปี ศัพฺท อเปกฺขตฺถ เข้ากับ อภิภูย
มาโน ๆ อพฺภนฺตฺรกิริยา ของ ราชาน อุกฺกํ กิริยาวิเสสน ใน นิปฺชชิตฺตุ ๆ ตุมตฺถสมปทาน ใน อสฺกโกนฺโต ๆ
อพฺภนฺตฺรกิริยา ของ ราชาน เอกมนฺตํ อาธาร ใน นิสฺสีทิ ฯ

อถ กาลสฺตฺตมฺมี ใน อาห สตฺถา สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขยาตฺบถ กตฺตฺวาจก นํ วิเสสน ของ
ราชานํ ๆ อกฺกิตกมฺม ใน อาห มหาราช อาลปน ตฺวํ สยกตฺตา ใน อสิ ฯ อาขยาตฺบถ กตฺตฺวาจก
กํ ศัพฺท ปุจฺจนตฺถ ว ศัพฺท อวารณ เข้ากับ อวิสฺสมิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาคโต

ฯ วิกตฺกตฺตา ใน อสิ อิติ ศัพฺท อาการ ใน อาห ฯ

ราชาน สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขยาตฺบถ กตฺตฺวาจก ฆนฺเต อาลปน อาม ศัพฺท สมปฺฏิจฺจนตฺถอเวิ
ศัพฺท สจฺจวาทฺถลฺงคตฺถ มหาทฺถกฺขํ สยกตฺตา ใน โหติ ฯ อาขยาตฺบถ กตฺตฺวาจก ภูตฺตฺกาลโตปาทาน
ใน ปฏฺจาย ฯ กิริยาวิเสสน ใน โหติ เม สมปทาน ใน โหติ อิติ ศัพฺท อาการ ใน อาห ฯ อถ กาลสฺตฺตมฺมี

ใน อาห สตฺถา สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขยาตฺบถ กตฺตฺวาจก นํ วิเสสน ของ
ราชานํ ๆ อกฺกิตกมฺม ใน วตฺวา มหาราช อาลปน เอิ วิเสสน ของ ทฺถกฺขํ ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ฯ อา
ขยาตฺบถ กตฺตฺวาจก อติพฺหุโฆชนสฺส วิเสสน ของ ปุคฺคลสฺส ๆ สมปทาน ใน โหติ อิติ ศัพฺท
อาการ ใน วตฺวา ฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาห อิมํ วิเสสน ของ คาลํ ๆ อวฺตุคตฺกมฺม ใน อาห

ยทา กาลสฺตฺตมฺมี ใน โหติ ปฺริโส สยกตฺตา ใน โหติ ฯ อาขยาตฺบถ
กตฺตฺวาจก มิทฺธิ กิตฺติ มหคฺฆมฺโส กิตฺติ นิทฺทายิตา กิตฺติ สมปริวตฺตฺตสยิ กิตฺติ
วิกตฺกตฺตา ใน โหติ นิวาปฺปฏฺจโร วิเสสน ของ มหาวราโห ฯ อฺปมาลฺงคตฺถ อิว
ศัพฺท อฺปมาไซตฺถก เข้ากับ มหาวราโห นิวาปฺปฏฺจโร จ สามศัพฺท
ปทสมฺจุจยตฺถ เข้ากับ มิทฺธิ มหคฺฆมฺโส และ นิทฺทายิตา สมปริวตฺตฺตสยิ
มหาวราโห นิวาปฺปฏฺจโร ตทา กาลสฺตฺตมฺมี ใน อฺเปติ ปฺริโส สยกตฺตา
ใน อฺเปติ ฯ อาขยาตฺบถ กตฺตฺวาจก ปฺนปฺปฺนํ กิริยาวิเสสน ใน อฺเปติ

คพฺภํ อวุตตคกมฺม ใน อุเปติ มนุโท วิเสสน ของ ปุริโส อิติ ศัพท์ สรูป ใน
อิมํ คำถึ ๖

ตตฺถ วิเสสน ของ ปเทสุ ๆ นิทธารณ ใน ปทสฺส **มิทธี** สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน ปทสฺ
ส ๆ นิทธารณึย และ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ ถึนมิทธารณิภูโต วิกตีกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน
อตฺโถ ๆ ลิงคตฺถ ๖

มหคฺขมฺโส สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน ปทสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ มหาโกชน
วิกตีกตฺตา ใน โหติ อาหารหตฺถกอลัสาฎกตตฺถวณฺณกกาภมาสกฺกตฺตวมฺมิกานั นิทธารณ ใน
อณฺณตโร พฺราหฺมณฺโณ อณฺณตโร วิเสสน ของ พฺราหฺมณฺโณ ๆ นิทธารณึย และ อุปมาลิงคตฺถ วิย
ศัพท์ อุปมาโชตก เข้ากัับ อาหารหตฺถกอลัสาฎกตตฺถวณฺณกกาภมาสกฺกตฺตวมฺมิกานั อณฺณตโร
(พฺราหฺมณฺโณ) อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงคตฺถ ๖

นิวาปฺปญฺโจ สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน ปทสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ กุณฺฑกาทินา
วิเสสน ของ สุกฺกรตฺเตน ๆ กรณ ใน ปญฺโจ ๆ วิเสสน ของ มหาวราโห อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ
๖ ลิงคตฺถ ๖ หิ ศัพท์ ทพฺหิกรณโชตก ฆรสุกฺโร สยกตฺตา ใน สยติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก พาล
กาลโด อปาทาน ใน ปญฺจาย ๆ กิริยาวิเสสน ใน โปสิยมาโน ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ ฆรสุกฺโร
ถฺลสฺสรึรกาเล กาลสตฺตมึ ใน อลภนฺโต เคหา อปาทาน ใน พหิ ๆ อาธาร ใน นิกฺขมิตฺตุ ๆ ตุมตฺถสมฺปทาน ใน
อลภนฺโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ ฆรสุกฺโร เภฏฺจรมลฺลจาทีสุ วิเสสน ของ จานฺณสุ ๆ อาธาร ใน สมฺปริวตฺติ
ตฺวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน สยติ อสฺสสนฺโต และ ปสฺสสนฺโต อพฺภนฺตรกิริยา ใน สยติเอว ศัพท์ อ
วธารณ เข้ากัับ สยติ ๖

อิทฺถ วิเสสน ของ อตฺถรูป ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก วุตฺตํ วิกตีกตฺตา
ใน โหติ ยทา กาลสตฺตมึ ใน โหติ ปุริโส สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก มิทธี กัถึ มหค
ขมฺโส กัถึ อสฺกโกนฺโต กัถึ นิทฺทายนสิโล กัถึ สมฺปริวตฺตสยิ กัถึ วิกตีกตฺตา ใน โหติ นิวาปฺปญฺโจ วิเสสน ข
อง มหาวราโห ๆ อุปมาลิงคตฺถ วิย ศัพท์ อุปมาโชตก เข้ากัับ นิวาปฺปญฺโจ มหาวราโหอณฺณเลน วิเสสน
ของ อิริยาปฺเลน ๆ กรณ ใน ยาเปตฺตุ ๆ ตุมตฺถสมฺปทาน ใน อสฺกโกนฺโต จ สามศัพท์ ปทสมฺจฺจย
ตฺถ เข้ากัับ มิทธี มหคฺขมฺโส และ นิวาปฺปญฺโจ มหาวราโห วิย อณฺณเลน

อิริยาบถ ยายเปตุ อสกโกนโต นิททายนสีโล สมปริวตตสายี่ อณฺเณน อิริยาบถ ยายเปตุ อสกโกนโต สลั
นิททายนสีโล สลฺยา ตทา กาลสตุตฺมึ ใน สกโกติ อุเปติ และ ปริมุจฺจติ โส วิเสสน ของ
ปุริโส ๆ สยกตฺตา ใน น สกโกติ อุเปติ และ น ปริมุจฺจติ น สองศัพทฺ ฎฺริเสธ ใน สกโกติ และ ปริมุจ
จติ สกโกติ กัถิ อุเปติ กัถิ ปริมุจฺจติ กัถิ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อนิจฺจํ ทุกฺขํ อนตฺตา สรฺูป
ใน อิติ ๆ ศัพทฺ สรฺูป ใน ตีณิ ลกฺขณานิ ตีณิ วิเสสน ของ ลกฺขณานิ ๆ อวฺตุตฺกมฺม ใน มนสิกาตุ
ๆ ตุมตฺตสมฺปทาน ใน สกโกติ เตสํ กัถิ (ตีณณํ) กัถิ วิเสสน ของ ลกฺขณานิ ๆ จฺญจึกมฺม ใน
อมนสิการา ๆ เหตุ ใน มนทฺปปลฺโย ๆ วิเสสน ของ ปุริโส ปุณฺปนฺนํ กิริยาวิเสสน ใน อุเปติ คพฺภํ อวฺตุต
กมฺม ใน อุเปติ คพฺภวาสโต อปาทาน ใน ปริมุจฺจติ ปุณฺปนฺนํ คพฺภํ อุเปติ วิวริย ใน คพฺภวาสโต น ปริมุจ
ติ ๆ วิวรณ อิติ ศัพทฺ สรฺูป ใน อิทํ อตฺตฺรูปํ ฯ (จบเก็ง)

เทศนาวสานเณ กาลสตุตฺมึ ใน อาจิกฺขิ สตุตา สยกตฺตา ใน อาจิกฺขิ ๆ อาขยาตบถ
กตฺตฺวาจก รมฺโถ สมฺปทาน ใน อุปการ- อุปการวเสน กรณ ใน วตฺวา

เวทนา สยกตฺตา ใน ฆวนฺติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก มนุชฺส กัถิ
สตีมโต กัถิ ชานโต กัถิ อสฺส กัถิ วิเสสน ของ ปุคฺคฺลสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน
เวทนา สทา กาลสตุตฺมึ ใน สตีมโต มตฺตํ อวฺตุตฺกมฺม ใน ชานโต ลทฺโฆเชน
ภินฺนธาร ใน มตฺตํ ตนฺกา วิกตฺกตฺตา ใน ฆวนฺติ ภูตฺตาหาโร สยกตฺตา ใน
ชีรฺติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก สณฺิกํ กิริยาวิเสสน ใน
ชีรฺติ आयุ อวฺตุตฺกมฺม ใน ปาลยํ ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ ภูตฺตาหาโร
อิติ ศัพทฺ สรฺูป ใน อิมํ คาลํ

อิมํ วิเสสน ของ คาลํ ๆ อวฺตุตฺกมฺม ใน วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อุกฺคณฺหาเปตฺวา อวฺตุต
รมานวํ การิตกมฺม ใน อุกฺคณฺหาเปตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาจิกฺขิ ตฺวํ สยกตฺตา ใน วเทฺยยาสิ
ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อิมํ วิเสสน ของ คาลํ ๆ อวฺตุตฺกมฺม ใน วเทฺยยาสิ รมฺโถ
สามีสมฺพนฺธ ใน โภชนเวลาย เหว ศัพทฺ อวฺธาธณ เข้ากัถิ โภชนเวลาย ๆ กาลสตุตฺมึ ใน วเทฺยยาสิ จ ศ
พทฺ วากฺยารมฺภ ตฺวํ เหตุกตฺตา ปรีหาเปยฺยาสิ สฺฐํ การิตกมฺม ใน ปรีหาเปยฺยาสิ ๆ
อาขยาตบถ เหตุกตฺตฺวาจก อิมินา วิเสสน ของ อุปาเยน ๆ กรณ ใน ปรีหาเปยฺยาสิ โภชนํ

อวุตตกมฺม ใน ปรีหาเปยฺยาสี อิติ ศัพท์ สรุปล ใน อุปายํ อวุตตกมฺม ใน อาจิกฺขิ ฯ

โส วิเสสน ของ อุตฺตรมาณโว ๆ สยกคฺคา ใน อกาลิ ๆ อาขุยาตบถ กคฺคฺวาจก ตถา ศัพท์
กิริยาวิเสสน ใน อกาลิ ฯ อปเรน วิเสสน ของ สมเยน ๆ ตติยาวิเสสน ใน ปวตฺเตสิ ราช
เหตุกคฺคา ใน ปวตฺเตสิ ๆ อาขุยาตบถ เหตุกคฺคฺวาจก นาฬิกโกทนปรมตายน เหตุ ใน สณฺจโรโต
สลลหุกสรีโร และ สุขปฺปโต ๆ วิเสสน ของ ราช สตุถริ อาธาร ใน อุปฺปนฺน- อุปฺปนฺนวิสสาโส
วิเสสน ของ ราช สตุตาทํ อจฺจนตฺสโยค ใน ปวตฺเตสิ อสทิสทานํ การิตกมฺม ใน ปวตฺเตสิ ฯ

สมปฺตตมหาชน สยกคฺคา ใน ปาปฺณิ ๆ อาขุยาตบถ กคฺคฺวาจก ทานานุโมทนายน นิมิตฺตสตุตฺตมี ใน
ปาปฺณิ มหนตฺ วิเสสน ของ วิเสสํ ๆ อวุตตกมฺม ใน ปาปฺณิ อิติ ศัพท์ สฺมาปฺนฺน ฯ

ปเสนทโกสตรราชวคฺคฺ สยกคฺคา ใน นิฎฺจิตํ ๆ

กิตบถ กคฺคฺวาจก ฯ

สามเณร วตฺถ

สามเณรวตฺถ วตฺถกมฺม ใน วุจฺเจเต

มยา อนภิตฺตกตฺตา ใน วุจฺเจเต ๆ อาขุยาตบถ กมฺมวาจก ฯ

.....

สตฺถา สยกตฺตา ใน กเถสิ ฯ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก **อิทํ ปฺเร** สรูป ใน อิติ ฯ ศัพท์ อาท
ยตฺถ ใน อิมํ ฌมฺมเทสนํ อิมํ วิเสสน ของ ฌมฺมเทสนํ ๆ อวตฺตกมฺม ใน กเถสิ เขตฺวเน วิสยาธาร
ใน วิหรนฺโต ฯ อพฺพนฺตรกิริยา ของ สตฺถา นาม ศัพท์ สลฺยาโชตฺก เข้ากับ สามํ ๆ วิเสสน ของ สาม
เณรฺ ๆ อวตฺตกมฺม ใน อารพฺภ ฯ สมานกาลกิริยา ใน กเถสิ ฯ

กิริ ศัพท์ อนฺุสฺสวณฺตฺถ โส วิเสสน ของ สามเณโร ฯ สยกตฺตา ใน อโหสิ ฯ อาขุยาตบถ
กตฺตฺวาจก เอกิสฺสา วิเสสน ของ อุปาสิกาย ฯ สามีสมฺพนฺธ ใน เอกปฺตฺตโก ฯ วิกติกตฺตา ใน อโหสิ
ฯ อถ กาลสฺตฺตฺมี ใน ปพฺพาเชสิ สา วิเสสน ของ อุปาสิกา ฯ เหตุกตฺตา ใน ปพฺพาเชสิ
ฯ อาขุยาตบถ เหตุกตฺตฺวาจก นํ วิเสสน ของ ปฺตฺตํ ฯ การิตกมฺม ใน ปพฺพาเชสิ เอว ศัพท์ อวธา
รณ เข้ากับ ทหรกาลเอ ฯ กาลสฺตฺตฺมี ใน ปพฺพาเชสิ ฯ

โส วิเสสน ของ สามเณโร ฯ สยกตฺตา ใน อโหสิ ฯ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ปพฺพชิตกาลโต อปา
ทาน ใน ปฏฺจาย ฯ กิริยาวิเสสน ใน อโหสิ สีลฺวา กิติ วตฺตสมฺปนฺโน กิติ วิกติกตฺตา ใน อโหสิ ฯ วตฺตํ
สยกตฺตา ใน โหติ ฯ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อาจริยฺปชฺฌายอาคนฺุคฺกานํ สมฺปทาน ใน
วตฺตํ เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ กตฺ ฯ วิกติกตฺตา ใน โหติ ฯ

สามเณโร สยกตฺตา ใน โมเสติ ฯ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก มาสฺส สามีสมฺพนฺธ ใน ทิวเส
อฏฺจ วิเสสน ของ ทิวเส ฯ อจฺจนฺตฺสโยค ใน โมเสติ ว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ ปาโต ฯ กาลสฺตฺตฺมี ใน
อฏฺจาย ฯ ปพฺพกาลกิริยา ใน อฏฺจายเปตฺวา อุกฺมมาลเก อาธาร ใน อฏฺจายเปตฺวา อุกํ

การิตกมม ใน อุปุฏฐาเปตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน สมมุชชิตฺวา ธมฺมสุสฺวนคฺคํ อวุตฺตกมม ใน สมมุชชิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ชาเลตฺวา ทิปฺป การิตกมม ใน ชาเลตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน โขเสติ มรฺรสุสฺเรน กรณ ใน โขเสติ ธมฺมสุสฺวานํ อวุตฺตกมม ใน โขเสติ ฯ

ภิกฺขุ สยกตฺตา ใน อชฺฌเนสนฺติ ๆ อาขุยาตบฺท กตฺตฺวาจก ตตฺส วิเสสน ของ สามเณรสุสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน ถามํ ๆ อวุตฺตกมม ใน ญตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อชฺฌเนสนฺติ สามเณร อาลปน ตฺวํ สยกตฺตา ใน ภณ ๆ อาขุยาตบฺท กตฺตฺวาจก ปทฺถาณํ กิริยาวิเสสน ใน ภณ อิติ ศักฺพฺท อาการ ใน อชฺฌเนสนฺติ ฯ

โส วิเสสน ของ สามเณโร ๆ สยกตฺตา ใน วทฺติ ๆ อาขุยาตบฺท กตฺตฺวาจก วาโต สยกตฺตา ใน รุชฺชติ ๆ อาขุยาตบฺท กตฺตฺวาจก มยฺหํ สามีสมฺพนฺธ ใน ทหฺยํ ๆ อวุตฺตกมม ใน รุชฺชติ กาโส สยกตฺตา ใน พารฺติ ๆ อาขุยาตบฺท กตฺตฺวาจก วา สองศักฺพฺท วากฺยวิกฺกปฺปตฺถ เจกัฏฺฐ มยฺหํ ทหฺยํ วาโต รุชฺชติ และ กาโส พารฺติ อิติ ศักฺพฺท สฺรูป ใน กณฺจิจิ ปจฺจาหารํ กณฺจิจิ วิเสสน ของ ปจฺจาหารํ ๆ อวุตฺตกมม ใน อกตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อภิรฺหิตฺวา ธมฺมาสนํ สมฺปาปฺณียกมม ใน อภิรฺหิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วจฺวา

อากาสคฺคํ การิตกมม ใน โอตาเรนฺโต ๆ วิเสสน ของ (เทวตาวิเสโส) ๆ อุปฺมาลึงฺคตฺถ วิย ศักฺพฺท อุปฺมาโชตก เจกัฏฺฐ อากาสคฺคํ โอตาเรนฺโต เทวตาวิเสโส ปทฺถาณํ กิริยาวิเสสน ใน วจฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน โอตฺรนฺโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ สามเณโร อหํ สยกตฺตา ใน ทมฺมิ ๆ อาขุยาตบฺท กตฺตฺวาจก มยฺหํ สามีสมฺพนฺธ ใน มาตาปิตฺตุนํ ๆ สมฺปทาน ใน ทมฺมิ อิมฺสฺมึ วิเสสน ของ ภณฺเณฯ นิमितฺตสฺติตฺตมฺมึ ใน ทมฺมิ ปตฺตี อวุตฺตกมม ใน ทมฺมิ อิติ ศักฺพฺท อาการ ใน วทฺติ ฯ

มนุสฺสา สยกตฺตา ใน น ชานนฺติ น ศักฺพฺท ปฏฺิเสส ใน ชานนฺติ ๆ อาขุยาตบฺท กตฺตฺวาจก ตตฺส วิเสสน ของ สามเณรสุสฺส ๆ จณฺฐีอนภิตฺตกตฺตา ใน ทินฺน- มาตาปิตฺตุนํ สมฺปทาน ใน ทินฺน- ปตฺติยา ภาวาทิสมฺพนฺธ ใน -ภาวํ ทินฺนภาวํ อวุตฺตกมม ใน ชานนฺติ ฯ

ปนฺ ศักฺพฺท วากฺยารมฺภ มาตา สยกตฺตา ใน นิพฺพตฺติ ๆ อาขุยาตบฺท กตฺตฺวาจก อนนฺตรตฺตภาเว ภินฺนารธาร ใน มาตา อสฺส วิเสสน ของ สามเณรสุสฺสฯ สามีสมฺพนฺธ ใน มาตา ยกฺขินิ วิกฺกิตฺตฺตา ใน หุตฺวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน นิพฺพตฺติ ฯ

สา วิเสสน ของ ยกฺขินี ๆ สยกตฺตา ใน วทติ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก เทวตาหิ สหตฺตตติยา เข้ากัปป สทธี ๆ ศัพฺพท กิริยาสมวาย ใน อาคนฺตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน สุตฺวา ฌมฺม อวฺตฺต กมฺม ใน สุตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วทติ สามณฺเณเรน อนภิตฺตกตฺตา ใน ทินฺนํ ๆ วิเสสน ของ ปตฺตี ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน วทติ ตาต อาลปน อหํ สยกตฺตา ใน อนฺุโมทามิ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก อิติ ศัพฺพท อาการ ใน วทติ ฯ

จ ศัพฺพท วากฺยารมฺภ นาม ศัพฺพท สลฺยาโชตก เข้ากัปป สีสสมฺปนฺนา ๆ วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ สยก ตฺตา ใน โหนฺติ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก สเทวกสฺส วิเสสน ของ โลกสฺส ๆ สามีสสมฺพนฺธ ใน ปียา ๆ วิกิตฺกตฺตา ใน โหนฺติ ตสฺมา เหตุ ใน มลฺลณฺฺติ เทวตา สยกตฺตา ใน มลฺลณฺฺติ ๆ อาขุยาตบท กต ตฺวาจก สามณฺเณร ภินฺนาธาร ใน สลชฺชา และ สคารวา ๆ วิกิตฺกตฺตา ใน หุตฺวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน มลฺลณฺฺติ มหาพฺรหฺมานํ กิตฺตี อคฺคิกฺขณฺธํ กิตฺตี อฺปมาวิกิตฺกมฺ ใน กตฺวา วีย สองศัพฺพท อฺปมาโชตก เข้ ากัปป มหาพฺรหฺมานํ และ อคฺคิกฺขณฺธํ จ สองศัพฺพท ปทสมฺจุยฺยตฺถ เข้ากัปป มหาพฺรหฺมานํ วีย และ อคฺคิ กฺขณฺธํ วีย กตฺวา กิริยาวิเสสน ใน มลฺลณฺฺติ ตํ วิเสสน ของ สามณฺเณร ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน มลฺลณฺฺติ ฯ

จ ศัพฺพท สมปฺปิตฺถานตฺถ เทวตา สยกตฺตา ใน ปสฺสนฺติ และ เทนฺติ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก สามณ ฺเณร ภินฺนาธาร ใน คารเวณ ๆ เหตุ ใน กตฺวา ตํ วิเสสน ของ ยกฺขินี ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน ปสฺสนฺติ ครุ วิกิตฺกมฺม ใน กตฺวา ๆ กิริยาวิเสสน ใน ปสฺสนฺติ ฌมฺมสฺสวณฺยกฺขสมมาคมาทิสฺสุ วิเสสน ของ จาเนสฺสุ ๆ อาธาร ใน เทนฺติ สานฺุมาตา ลิงฺคตฺถ

อิติ ศัพฺพท สรฺูป ใน สลฺยาาย ๆ กรณ ใน เทนฺติ ยกฺขินียา สมปฺปทาน ใน เทนฺติ อคฺคาสนํ กิตฺตี อคฺโคททํ กิตฺตี อคฺคปฺปิตฺถํ กิตฺตี อวฺตฺตกมฺม ใน เทนฺติ ฯ ปี ศัพฺพท อเปกฺกขตฺถ เข้ากัปป มหเสสฺกขา ๆ วิเสสน ของ ยกฺขา ๆ สยกตฺตา ใน โอกกมฺนฺติ และ วุจฺจหนฺติ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก ตํ วิเสสน ของ ยกฺขินี ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน ทิสฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน โอกกมฺนฺติ และ วุจฺจหนฺติ มคฺคา อปาทาน ใน โอกกมฺนฺติ อาสนา อปาทาน ใน วุจฺจหนฺติ ฯ

อถ กาลสตฺตมฺมี ใน อคมาสิ โส วิเสสน ของ สามณฺเณโร ๆ สยกตฺตา ใน อคมาสิ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺ วาจก วุทฺถมฺมี อวฺตฺตกมฺม ใน อนวฺาย ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปีพฺโถ ปรีปกฺกนฺทริโย กิตฺตี ปีพฺโถ กิตฺตี วิเสสน ของ สามณฺเณโร อนภริตติยา อนภิตฺตกตฺตา ใน ปีพฺโถ อนภริตฺตี อวฺตฺตกมฺม ใน วินฺเตตุ

ๆ ตุ่มตุดสมุปทาน ใน อสกุโณโต ๗ อพฺพนฺตรกิริยา ของ สามเณโร ปุพฺพทเกสนโฆ กัฏฐิ
กิลิฏฺฐนิวาสนปารุโปโน กัฏฐิ วิเสสน ของ สามเณโร กสฺสจฺจิ สมุปทาน ใน อนาโรเจตฺวาฯ ปุพฺพทกาลกิริยา ใน
อาทาย ปตฺตจิวโร อวุตฺตกมฺม ใน อาทาย ๗ ปุพฺพทกาลกิริยา ใน อคฺมาสิ ว ศัพฺพ อวธารณ
เข้กับ เอกโก ๗ วิเสสน ของ สามเณโร มาตุ สามีสมฺพนฺธ ใน ฃรํ ๗ สมฺปาปฺณิกมฺม ใน อคฺมาสิ ๗ อุป
าสิกา สยกตฺตา ใน อาทฯ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก ปฺตฺตํ อวุตฺตกมฺม ใน ทิสฺวา ๗ ปุพฺพทกาลกิริยา
ใน วนทิตฺวาฯ ปุพฺพทกาลกิริยา ใน อาท

ตาท อาลปฺน ตฺวํ สยกตฺตา ใน อาคจฺฉสิ ๗ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก ปุพฺเพ กาลสฺตฺตฺมี ใน
อาคจฺฉสิ อจฺฉริยฺปฺชฺฌาเยหิ กัฏฐิ ทฺหรสามเณเรหิ กัฏฐิ สหตฺตฺตฺติยา เข้กับ สทฺธิ วา สองศัพฺพ
ปทฺวิกปฺปตฺถ เข้กับ อจฺฉริยฺปฺชฺฌาเยหิ และ ทฺหรสามเณเรหิ สทฺธิ ศัพฺพ กิริยาสมฺวาเย ใน อาคจฺฉสิ อิทฺ วิ
สฺสน ของ จาเน ๗ อธาร ใน อาคจฺฉสิ ตฺวํ สยกตฺตา ใน อสิ ๗ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก กสฺมา เหตุ
ใน อสิ ว ศัพฺพ อวธารณ เข้กับ เอกโก ๗ กัฏฐิ อาคโต กัฏฐิ วิกตฺกตฺตา ใน อสิ อชฺช กาลสฺตฺตฺมี ใน อา
คโต อิติ ศัพฺพ อาการ ใน อาท ๗

โส วิเสสน ของ สามเณโรฯ สยกตฺตา ใน อาโรเจสิฯ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก อุกฺกณฺจิตฺถาวํ
อวุตฺตกมฺม ใน อาโรเจสิ ๗ สทฺธา วิเสสน ของ อุปาสิกา ๗ สยกตฺตา ใน อทาสิ ๗ อาขุยาตบทกตฺต
วจาก นานปฺปการณ ตฺติยาวิเสสน ใน ทสฺเสตฺวา ฃรราวเส ภินฺนาธาร ใน อาทินฺนํ ๗
อวุตฺตกมฺม ใน ทสฺเสตฺวาฯ ปุพฺพทกาลกิริยา ใน โอวทมาณา ปฺตฺตํ อวุตฺตกมฺม ใน โอวทมาณา ปี
ศัพฺพ อเปกฺขตฺถ เข้กับ โอวทมาณา ๗ อพฺพนฺตรกิริยา ของ อุปาสิกา สลฺยาเปตฺตุ ตุ่มตุดสมุปทาน
ใน อสกุโณตี ๗ อพฺพนฺตรกิริยา ของ อุปาสิกา อปฺเปวณาม ศัพฺพ ปริกปฺปิตฺถ สามเณโร สยกตฺตา
ใน สลฺลกฺเขยฺย ๗ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก อตฺตโน สามีสมฺพนฺธ ใน ฃมฺมตฺตาย ปี ศัพฺพ อเปกฺขตฺถ
เข้กับ ฃมฺมตฺตายฯ ตฺติยาวิเสสน ใน สลฺลกฺเขยฺย อิติ ศัพฺพ สรูป ใน จินฺตเนน ๗ กรณ ใน
อนฺนุโยเชตฺวา ๗ ปุพฺพทกาลกิริยา ใน วตฺวา

ตาท อาลปฺน ตฺวํ สยกตฺตา ใน ตฺวิฏฺฐ ๗ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก ตาว ศัพฺพ ปริกฺเจทฺนตฺถ
อหํ เหตุกตฺตา ใน สมฺปาเทมิ ๗ อาขุยาตบท เหตุกตฺตฺวาจก ยาว ศัพฺพ ปริกฺเจทฺนตฺถ เต สมุปทาน

ใน สมุปาเทมิ ยาคุกตุด การิตกมม ใน สมุปาเทมิ อหํ สยกตุดา ใน ทสฺสามิ ๆ อาขุยาตบท กตฺตวจาก ยาคุํ อวฺตุดกมม ใน ปวีตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน กต- กตฺมตฺตกิจฺจสฺส วิเสสน ของ เต ๆ สมุปทาน ใน ทสฺสามิ มนาปานิ วิเสสน ของ วตฺถานิ ๆ อวฺตุดกมม ใน นีหริตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ทสฺสามิ อิติ ศัพฺท อาการ ใน วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปลฺลญาเปตฺวา อาสนํ อวฺตุดกมม ใน ปลฺลญาเปตฺวา ว ศัพฺท อวฺธารณ เข้ากัับ ปลฺลญาเปตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อทาสี ๕ สามเณโร สยกตุดา ใน นิสีทิ ๆ อาขุยาตบท กตฺตวจาก ๕

อุปาสิกา สยกตุดา ใน อทาสี ๆ อาขุยาตบท กตฺตวจาก เอว ศัพฺท อวฺธารณ เข้ากัับ มุหฺตฺเต ตน ๆ ตติยาวิเสสน ใน สมุปาเทตฺวา ยาคุขฺชฺชํ การิตกมม ใน สมุปาเทตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อทาสี ๕ อถ กาลสฺตฺตมึ ใน โรวฺติ สว วิเสสน ของ อุปาสิกา ๆ สยกตุดา ใน โรวฺติ ๆ อาขุยาตบท กตฺตวจาก อหํ เหตุกตุดา ใน สมุปาเทสฺสามิ ๆ อาขุยาตบท กตฺตวจาก ภตฺตํ การิตกมม ใน สมุปาเทสฺสามิ อิติ ศัพฺท สฺรูป ใน จินฺตเนน ๆ กรณ ใน โรวฺติ อวิหฺูเร อาธาร ใน นิสินฺนา ๆ วิเสสน ของ อุปาสิกา ตณฺฺนฺเล อวฺตุดกมม ใน โรวฺติ ๕

(แก้ง) ตสฺมึ วิเสสน ของ สมเย ๆ กาลสฺตฺตมึ ใน ปาเตสิ สว วิเสสน ของ ยกฺจินี ๆ เหตุกตุดา ใน ปาเตสิ สามเณโร การิตกมม ใน ปาเตสิ ๆ อาขุยาตบท เหตุกตฺตวจาก สามเณโร สยกตุดา ใน วสฺติ ๆ อาขุยาตบท กตฺตวจาก กหํ วิเสสน ของ จาเน ๆ อาธาร ใน วสฺติ นุ ศัพฺท ปุจฺจนตฺถ โข ศัพฺท วจนาลงฺการ สามเณโร สยกตุดา ใน ลภฺติ และ โน ลภฺติ โน ศัพฺท ปฎิเสธ ใน ลภฺติ ๆ กิริยาสองบท อาขุยาตบท กตฺตวจาก กจฺจิ ศัพฺท ปุจฺจนตฺถ ภิกฺขาหารํ อวฺตุดกมม ใน ลภฺติ กิริยาสองบท อิติ ศัพฺท อาการ ใน อวฺชฺชมานา ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ ยกฺจินี ตสฺส วิเสสน ของ สามเณรสฺส ๆ ภาวาทิสฺมพฺนฺธ ใน -ภาวํ วิพฺภมิตฺตฺกามตาย เหตุ ใน นิสินฺน- นิสินฺนภาวํ อวฺตุดกมม ใน จตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน จินฺตเตตฺวา

หิ ศัพฺท วากฺยารมฺภ สามเณโร เหตุกตุดา ใน มา อุปฺปาเทยฺย มา ศัพฺท ปฎิเสธ ใน อุปฺปาเทยฺย ๆ อาขุยาตบท เหตุกตฺตวจาก เอว ศัพฺท อวฺธารณ เข้ากัับ หิ โข ศัพฺท วจนาลงฺการ เม สมุปทาน ใน อุปฺปาเทยฺย เทวตานิ สามิสฺมพฺนฺธ ใน อนฺตเร ๆ อาธาร ใน อุปฺปาเทยฺย ลชฺชํ การิตกมม ใน อุปฺปาเทยฺย อหํ สยกตุดา ใน คมิสฺสามิ และ กริสฺสามิ ๆ อาขุยาตบท กตฺตวจาก

อสุส วิเสสน ของ สามเณรสสุต ๆ สามีสุมพนุช ใน วิพุมเนน ๆ นิมิตตสตุตมี ใน อนตุรยั ๆ อวตุต
กมม ใน กรีสสุามิ อิติ ศัพท อาการ ใน จินตุเตตุวา ๆ ปุพุกกาลกิริยา ใน อาคนตุวา ๆ ปุพุกกาลก
ริยา ใน อธิมุจจุตุวา ตสสุ วิเสสน ของ สามเณรสสุต ๆ สามีสุมพนุช ใน สรีเร ๆ

พุกาปีการาร ใน อธิมุจจุตุวา ๆ ปุพุกกาลกิริยา ใน ปริวตุเตตุวา คีว การิตกมม ใน ปริวตุเตตุวา ๆ ปุพ
ุกกาลกิริยา ใน ปาเตสิ ภูมิยั อูปลิเลสิการาร ใน ปาเตสิ ฯ

โส วิเสสน ของ สามเณโร ๆ สยกตุตา ใน วิปุนุทิติ ๆ อาขุยาตบท กตุตุวาจก ปริวตุเตตุ
วิเสสน ของ อุกุขีทิติ ปคณรนเตน วิเสสน ของ เขเพน อุกุขีทิติ กิตี เขเพน กิตี อิตถมกุตุ ของ
สามเณโร ภูมิยั อูปลิเลสิการาร ใน วิปุนุทิติ ฯ

อุปาสิกา เหตุตุตุตา ใน นิปชชาเปสิ สามเณโร การิตกมม ใน นิปชชาเปสิ ๆ อาขุยาตบท เหตุ
กตุตุวาจก ปุตุตสสุ สามีสุมพนุช ใน วิปุกการั ตั วิเสสน ของ วิปุกการั ๆ อวตุตกมม ใน ทิสวา ๆ
ปุพุกกาลกิริยา ใน อาคนตุวา เวเคน ตติยาวิเสสน ใน อาคนตุวา ๆ ปุพุกกาลกิริยา ใน ออลิงคิตุวา ปุ
ตุตุ อวตุตกมม ใน ออลิงคิตุวา ๆ ปุพุกกาลกิริยา ใน นิปชชาเปสิ อुरुสุ อูปลิเลสิการาร ใน นิปชชาเปสิ ฯ
สกลคามวาสิน วิเสสน ของ มนุสสุตา ๆ สยกตุตา ใน กรีสสุ ๆ อาขุยาตบท กตุตุวาจก อาคนตุวา ปุ
พุกกาลกิริยา ใน กรีสสุ พลิกมมาทิตินิ วิเสสน ของ กมมานิ ๆ อวตุตกมม ใน กรีสสุ ฯ ปน ศัพท ปกข
นตุรชไตค อูปาสิกา สยกตุตา ใน อภาสิ ๆ อาขุยาตบท กตุตุวาจก ปริเทวมานา อพณนตุรกิริยา ของ
อูปาสิกา อิมา วิเสสน ของ คาธา ๆ อวตุตกมม ใน อภาสิ

วจนั วตุตกมม ใน สตุตุ ๆ กิตบท กมมวากจ เย วิเสสน ของ ชนา ๆ สยกตุ
ตา ใน อูปวสนตุติ และ จรนตุติ ๆ อาขุยาตบท กตุตุวาจก จาตุททสิ กิตี ปลุจท
สิ กิตี อฎุจมี กิตี วิเสสน ของ ติติ สามบท ๆ กิตี ปาริหารียปุกั กิตี อจจนตุสโย
ค ใน อูปวสนตุติ ยา กิตี อฎุจมี กิตี วิเสสน ของ (ติติ) ๆ ลิงคตุถ ปกขสสุ
สามีสุมพนุช ใน อฎุจมี (ตั วิเสสน ของ ติติ ปกขสสุ สามีสุมพนุช ใน อฎุจมี)
จ สัศพท ปทสมุจจุยตุถ เขากับ จาตุททสิ

ปลุจทสิ ยา ปกขสสุ อฎุจมี ติติ ตั ปกขสสุ อฎุจมี ตติ และ

ปาริหารียปุกั อฎุจจคสุสมาคตุ วิเสสน ของ อูโปสตุตุ ๆ อวตุตกมม

ใน อุปวสนฺติ พุราหมจิริยํ อวุตตกมฺม ใน จรณฺติ
ยกฺขา สยกตฺตา ใน น กิพฺพนฺติ น ศัพฺทํ ปฏฺิเสธ ใน กิพฺพนฺติ ๆ อาขุยาตบท
กตฺตฺวาจก เตหิ วิเสสน ของ ชเนหิ ๆ กรณ ใน กิพฺพนฺติ อิติ ศัพฺทํ สรูป ใน
วจนํ เม อนภิตกตฺตา ใน สุตํ อรหตํ สามีสมฺพนฺธ ใน วจนํ อิทานิ กิตฺติ อชฺช
กิตฺติ กาลสตฺตมึ ใน ปสฺสามิ สา วิเสสน ของ อหํ ๆ สยกตฺตา ใน ปสฺสามิ
ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก ยกฺขา สยกตฺตา ใน กิพฺพนฺติ ๆ
อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก สานฺนา กรณ ใน กิพฺพนฺติ อิติ ศัพฺทํ สรูป ใน
อิมา คาถา

ยกฺขินึ สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก อุปาสิกาย สามีสมฺพนฺธ ใน วจนํ ๆ อ
วุตตกมฺม ใน สุตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วตฺวา

วจนํ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก เย วิเสสน ของ
ชนา ๆ สยกตฺตา ใน อุปวสนฺติ และ จรณฺติ ๆ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก
จาตฺตฺทสึ กิตฺติ ปญฺจทสึ กิตฺติ อฏฺฐมึ กิตฺติ วิเสสน ของ ติถึ สามบท ๆ กิตฺติ
ปาริหารียปกฺขํ กิตฺติ อจฺจนตสฺโยค ใน อุปวสนฺติ ยา กิตฺติ อฏฺฐมึ กิตฺติ
วิเสสน ของ (ติถึ) ๆ ลิงฺคตฺถ ปกฺขสฺส สามีสมฺพนฺธ ใน อฏฺฐมึ (ตํ
วิเสสน ของ ติถึ ปกฺขสฺส สามีสมฺพนฺธ ใน อฏฺฐมึ) จ สึศัพฺทํ ปทสมฺมุจฺยตฺถ
เจ้ากัปฺ จาตฺตฺทสึ ปญฺจทสึ ยา ปกฺขสฺส อฏฺฐมึ ติถึ ตํ ปกฺขสฺส อฏฺฐมึ
ติถึ และ ปาริหารียปกฺขํ อฏฺฐจฺจสฺสุมาคตํ วิเสสน ของ อุโปสถํ ๆ

อวุตตกมฺม ใน อุปวสนฺติ พุราหมจิริยํ อวุตตกมฺม ใน จรณฺติ ยกฺขา
สยกตฺตา ใน น กิพฺพนฺติ น ศัพฺทํ ปฏฺิเสธ ใน กิพฺพนฺติ ๆ อาขุยาตบท
กตฺตฺวาจก เตหิ วิเสสน ของ ชเนหิ ๆ กรณ ใน กิพฺพนฺติ อิติ ศัพฺทํ สรูป
ใน วจนํ สาหุ วิคิตกตฺตา ใน โหติ เต อนภิตกตฺตา ใน สุตํ ๆ วิเสสน
ของ วจนํ อรหตํ สามีสมฺพนฺธ ใน วจนํ
อิติ ศัพฺทํ อาการ ใน วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาห

ตัว สยกตฺตา ใน วิชาหิ ๆ อาชฺยาตบท กตฺตฺวาจก ปฺพุทฺธ วิเสสน
ของ ถานุ ๆ อภิตกมฺม ใน วิชาหิ ยกฺขานํ สามีสมฺพนฺธ ใน วจนํ อิทํ วิเส
สน ของ วจนํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน วิชาหิ ตัว สยกตฺตา ใน มา อภาสิ มา ศัพ
ทฺ ปรฺฏิเสธ ใน อภาสิ ๆ อาชฺยาตบท กตฺตฺวาจก ปาปกํ วิเสสน
ของ กมฺมํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน อภาสิ อาวิ กิตฺติ รโห กิตฺติ อาธาร ใน อภาสิ ภา
สองศัพทฺ ปทฺวิกปฺปตฺถ เข้ากัับ อาวิ และ รโห ยทิ ศัพทฺ ปทฺปุรณฺ สเจ ศัพทฺ
ปรฺริกปฺปตฺถ ตัว สยกตฺตา ใน กริสฺสสิ และ กโรสิ ๆ อาชฺยาตบท กตฺตฺวาจก ปา
ปกํ วิเสสน ของ กมฺมํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน กริสฺสสิ และ
กโรสิ ภา สองศัพทฺ วากฺยวิกปฺปตฺถ เข้ากัับ กริสฺสสิ และ กโรสิ ปมฺมุติ
สยกตฺตา ใน อตฺถิ ๆ อาชฺยาตบท กตฺตฺวาจก น ศัพทฺ ปรฺฏิเสธนตฺถ เต
สมฺปทาน ใน อตฺถิ ทุกฺขา อปาทาน ใน ปมฺมุติ อปี ศัพทฺ อเปกฺขตฺถ
เข้ากัับ อุปฺจจ ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปลายโต ๆ วิเสสน ของ เต อิติ ศัพทฺ
สรูป ใน อิทํ วจนํ อิติ ศัพทฺ อาการ ใน อาห ฯ

สา วิเสสน ของ ยกฺขินี ๆ สยกตฺตา ใน มฺมุจฺจิ ๆ อาชฺยาตบท กตฺตฺวาจก โมกฺโข สยกตฺตา ใน
นตฺถิ ๆ อาชฺยาตบท กตฺตฺวาจก เอวํ ศัพทฺ กิริยาวิเสสน ใน กตฺวา ปาปกมฺมํ อวฺตฺตกมฺม ใน กตฺวา ๆ
ปุพฺพกาลกิริยา ใน อุปฺปตฺติตฺวา สกฺกนฺตฺส สมฺปทาน ใน (อสมานฺ ๆ วิเสสน ของ โมกฺโข)
ๆ อุปฺมาลิจฺจตฺถ วย ศัพทฺ อุปฺมาไซตฺถ เข้ากัับ สกฺกนฺตฺส อสมานฺ โมกฺโข อุปฺปตฺติตฺวา ปุพฺพกาลกิริยา
ใน ปลายโต ปี ศัพทฺ อเปกฺขตฺถ เข้ากัับ ปลายโต ๆ วิเสสน ของ เต ๆ สมฺปทาน ใน นตฺถิ อิติ ศัพทฺ
อาการ ใน วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน มฺมุจฺจิ สามเณรํ อวฺตฺตกมฺม ใน มฺมุจฺจิ ฯ **(จบเกิ่ง)**

โส วิเสสน ของ สามเณโร ๆ สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาชฺยาตบท กตฺตฺวาจก อกฺขินี
อวฺตฺตกมฺม ใน อุมฺมิเลตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ทิสฺวา มาตรํ กิตฺติ ชเน กิตฺติ อวฺตฺตกมฺม ใน ทิสฺวา เกเส
อวฺตฺตกมฺม ใน วิกฺกียนฺตี ๆ กิตฺติ อสฺสสนฺตี กิตฺติ โรทมานํ กิตฺติ วิเสสน ของ มาตรํ สกฺลคามวาสินํ กิตฺติ สนฺนิ
ปติเต กิตฺติ วิเสสน ของ ชเน จ สองศัพทฺ ปทฺสมฺจุจฺยตฺถ เข้ากัับ มาตรํ เกเส วิกฺกิริยนฺตี อสฺสสนฺตี โรทมา
นํ และ สกฺลคามวาสินํ สนฺนิปติเต ทิสฺวา ปุพฺพกาลกิริยา ใน อชานนฺโต อตฺตโน ภาวาทิสฺมฺพนฺธ ใน -

ภาวํ ยกฺเขน อนภีหิตกตฺตา ใน คหิต- คหิตภาวํ อวุตฺตกมฺม ใน อชานนฺโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ
สามเณโร อหํ สยกตฺตา ใน อมฺหิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ปุพฺเพ

กาลสฺสตุตฺมึ ใน นิสินฺโน ปิเร อฺปฺสฺสเลสิกาธาร ใน นิสินฺโน ๆ วิกตฺติกตฺตา ใน อมฺหิ

มาตา สยกตฺตา ใน โธวิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก เม สามีสมฺพนฺธ ใน มาตา อวิทุเร อธ
าร ใน นิสีทิตฺวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน โธวิ ตณฺฑุเล อวุตฺตกมฺม ใน โธวิ ปน ศัพฺพ

วิเสสชฺเชตฺก อหํ สยกตฺตา ใน อมฺหิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อิทานิ กาลสฺสตุตฺมึ ใน นิปฺนฺโน ภูมฺยํ อฺปฺสฺส
เลสิกาธาร ใน นิปฺนฺโน ๆ วิกตฺติกตฺตา ใน อมฺหิ ก็ กิตฺติ เอตํ กิตฺติ วิเสสน ของ การณํ ๆ ลิงฺคตฺถ นุ ศัพฺพ
ปฺจุฉนฺตฺถ โจ ศัพฺพ วจนาลงฺการ อิติ ศัพฺพ อาการ ใน จินฺเตตฺตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน นิปฺนฺนโก ว ศัพ
พฺท อวธารณ เข้ากับ นิปฺนฺนโก ๆ วิเสสน ของ สามเณโร มาตฺรํ อภิตกมฺม ใน อาห

อมฺม อาลปน ชนา สยกตฺตา ใน โรทฺหนฺติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ตํ

กิตฺติ มตํ กิตฺติ วิเสสน ของ ปุคฺคัลลํ สองบถ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน นิสฺสาย ๆ เหตุ

ใน โรทฺหนฺติ โย กิตฺติ ชีวํ กิตฺติ วิเสสน ของ ปุคฺคฺโล ๆ สยกตฺตา ใน น ทิสฺสติ

น ศัพฺพ ปฏฺฐิเสธ ใน ทิสฺสติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก วา

สองศัพฺพ ปทฺวิกปฺปตฺถ เข้ากับ มตํ ปุคฺคัลลํ และ โย ชีวํ น ทิสฺสติ ตํ

ปุคฺคัลลํ อมฺม สองบถ อาลปน ตฺวํ สยกตฺตา ใน โรทฺหิ ๆ อาขุยาตบถ

กตฺตฺวาจก ชีวฺนตํ วิเสสน ของ มํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน ปสฺสนฺตี ๆ

อพฺภนฺตรกิริยา ของ ตฺวํ กสฺมา เหตุ ใน โรทฺหิ อิติ ศัพฺพ อาการ ใน

อาห ๆ

อถ กาลสฺสตุตฺมึ ใน อาห มาตา สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อสฺส วิเสสน ของ
ง สามเณรสฺส ๆ สมปฺทาน ใน ทสฺเสนฺตี วัตฺตูกามกฺกิลเสกามे อวุตฺตกมฺม ใน ปฺหาย ๆ

ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปุพฺพชิตฺสฺส ๆ วิเสสน ของ ปุคฺคฺลสฺส ๆ ภาวทิสฺมฺพนฺธ ใน อาคมนฺ ปุณฺ ศัพฺพ กิริยา
วิเสสน ใน อาคมนฺ วิพฺภมนตฺถํ สมปฺทาน ใน อาคมนฺ ๆ ภินฺนาธาร ใน อาทินฺวํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน ทสฺ
สนฺตี ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ มาตา

ปฺตุต อาลปน ชนา สยกตฺตา ใน โรทฺหนฺติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ตํ

กิติ มต กิติ วิเสสน ของ ปุคคัล สองบท ๆ อวตตกมม ใน นิสาย ๆ เหตุ
ใน โรหนติ โย กิติ ชิว กิติ วิเสสน ของ ปุคคโล ๆ สยกตฺตา ใน น ทิสส
ติ น ศัพท์ ปฏิเสธ ใน ทิสสติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก วา สองศัพท์ ปทวิก
ปฺปตฺถ เข้ากับ มต ปุคคัล และ โย ชิว น ทิสสติ ต

ปุคคัล จ ศัพท์ วากยารมภ โย วิเสสน ของ ปุคคโล ๆ สยกตฺตา ใน
อวตตเต ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก กาม อวตตกมม ใน จจิตฺวาน
ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อวตตเต ปุณ ศัพท์ กิริยาวิเสสน ใน อวตตเต
อิธ วิเสสน ของ กาม ๆ อาธาร ใน อวตตเต ปุตฺต อาลปน ชนา
สยกตฺตา ใน โรหนติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก อปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ
เข้ากับ ว ๆ ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ ต ๆ วิเสสน ของ ปุคคัล ๆ
อวตตกมม ใน นิสาย ๆ เหตุ ใน โรหนติ หิ ศัพท์ เหตุไซตฺถ ชิว กิติ โส
กิติ วิเสสน ของ ปุคคโล ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบท
กตฺตฺวาจก ปุณ ศัพท์ กิริยาวิเสสน ใน ชิว มโต อุปฺมาวิกตฺติกตฺตา ใน
โหติ อิติ ศัพท์ อาการ ใน อาห ๆ

จ ปน สองศัพท์ นิปาตสมฺห อุปาสิกา สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก เอิ
ศัพท์ กิริยาวิเสสน ใน วตฺวา ๆ ปริโยสถานกาลกิริยา ใน ทสฺเสนฺตี ฆรวาส อวตตกมม ใน กตฺวา
กุกฺกุลสทิส กิติ นรกสทิส กิติ วิกตฺติกมม ใน กตฺวา เอิ ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ จ ๆ สองศัพท์ ปทสมฺ
จยตฺถ เข้ากับ กุกฺกุลสทิส และ นรกสทิส กตฺวา กิริยาวิเสสน ใน ทสฺเสนฺตี ฆรวาเส ภินฺนาธาร ใน
น อาทินว ๆ อวตตกมม ใน ทสฺเสนฺตี ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ อุปาสกา ปุณ ศัพท์ กิริยาวิเสสน ใน
น อาห

ตาด อาลปน ตว สยกตฺตา ใน อิจฺฉสิ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก กุกฺกุลา อปา
ทาน ใน อุปฺภโต ๆ วิเสสน ของ ตว กุกฺกุล สมปาปฺณียกมม
ใน ปตฺติตุ ๆ ตุมตฺถสมฺปทาน ใน อิจฺฉสิ ตาด อาลปน ตว สยกตฺตา ใน อิจฺฉสิ
ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก นรกา อปาทาน ใน อุปฺภโต ๆ

วิเสสน ของ ตวั นรค์ สมุปาปญญิกมฺม ใน ปติตฺตํ ๆ ตุมตฺถสมุปทาน ใน อิจฺฉ
สี อิติ ศัพฺพํ อาการ ใน อาห ฯ

(แก้ง) อถ กาลสตุตฺตมี ใน อาห อุปาสิกา สยกตฺตา ใน อาห ๆ อาขุยาตบถ กตฺตุวจาก นํ
วิเสสน ของ สามเณรฺ ๆ อภกตฺตกมฺม ใน อาห ปุตฺต อาลปน ภาทํ สยกตฺตา ใน โหตุ ฯ

ธम्मปทฺฏจกถาคาถาโยชา อธิบายว่า ตํ วาปี = ตวั นิสฺสาย เหว (หรือจะสัมพันธ์ วา ปี เป็นนิปาทสมุทฺทก็ได้)
คำว่า มโต เป็นอรรถคัมมูปมาประเภทสรุไปมาที่แสดงภาวะที่เสมอกันโดยไม่ประกอบอุปมาโชตกศัพท์ไว้โดยตรง
เหมือนอย่างคำว่า สมุพุทธสาสนทฺธไซ เป็นจุดหลักชัยพระศาสนาของ บางอาจารย์ นิยมสัมพันธ์ มโต
เป็นกิริยาคุมพากย์ตั้งนี้ว่า โส วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน มโต ๆ กิตบถ กตฺตุวจาก

อาขุยาตบถ กตฺตุวจาก ตว สมุปทาน ใน โหตุ ปน ศัพฺพํ วากุขารมฺภ มยฺ เหตฺกตฺตา ใน อุชฺฌาปยาม
และ นิชฺฌาปยาม ๆ อาขุยาตบถ เหตฺกตฺตุวจาก อยฺ วิเสสน ของ ปุตฺตโก ๆ สยกตฺตา ใน อิจฺฉติ
ๆ อาขุยาตบถ กตฺตุวจาก โน สามีสมฺพนฺธ ใน ปุตฺตโก ทฺยหฺมานเคหา อปาทาน ใน (นี้หรือมานํ)
ๆ วิเสสน ของ ภาณํ ๆ อุปฺมาลิจฺจคตฺถ วิย ศัพฺพํ อุปฺมาโชตก เข้ากับ ทฺยหฺมานเคหา นี้หรือมานํ ภาณ
ํ นี้หรือตฺวา ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปพฺพชิตฺโต พุทฺธสาสนเ อาธาร ใน ปพฺพชิตฺโต ๆ วิเสสน ของ ปุตฺตโก
ฃรราวเส อาธาร ใน ทฺยหิตฺตํ ปุน ศัพฺพํ กิริยาวิเสสน ใน ทฺยหิตฺตํ ๆ ตุมตฺถสมุปทาน ใน อิจฺฉติ ตุมเห
สยกตฺตา ใน อภิธาถ และ ปริตฺตายถ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตุวจาก โน สมุปทาน ใน อภิธาถ และ
ปริตฺตายถ

อิติ ศัพท์ สรุปล ใน อิมํ อตุํ อิมํ วิเสสน ของ อตุํ อวุตตกมม ใน อุชฌาปยาม และ นิชฌาปยาม กสส ฉฐีการิตกมม ใน อุชฌาปยาม กํ การิตกมม ใน นิชฌาปยาม อติ ศัพท์ อาการ ใน ที่เปตุํ ตุมตตสมปทาน ใน อาห อิมํ วิเสสน ของ คาคํ ๑ อวุตตกมม ใน อาห

ตุมหะ สยกตฺตา ใน อภิธาวัต ๑ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก ภทฺทํ สยกตฺตา

ใน โหตุ ๑ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก เต สมปทาน ใน โหตุ มยํ เหตุกตฺตา ใน

อุชฌาปยาม ๑ อาชฺยาตบถ เหตุกตฺตฺวาจก กสส ฉฐีการิตกมม

ใน อุชฌาปยาม เส ศัพท์ ปทปฺรูณ ตฺวํ สยกตฺตา ใน อิจฺฉตี ๑ อาชฺยาตบถ

กตฺตฺวาจก อาทิตฺตา วิเสสน ของ (เคหา) ๑ อปาทาน ใน นีหฺมฺ ๑

วิเสสน ของ ภณฺฑํ ๑ อุปฺมาวิกตีกตฺตา ใน หุตฺวา ๑ สมานกาลกิริยา

ใน อิจฺฉตี ปุณ ศัพท์ กิริยาวิเสสน ใน ๓ยฺหิตฺตุ ๑ ตุมตตสมปทาน ใน

อิจฺฉตี อติ ศัพท์ สรุปล ใน อิมํ คาคํ ๑

โส วิเสสน ของ สามณฺเวิโร ๑ สยกตฺตา ใน อาห ๑ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก มาตริ ลกฺขณ ใน กเถนฺติยา ๑ ลกฺขณกิริยา สลลฺกเขตฺวา ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาห อตุํ สยกตฺตา ใน นตฺติ ๑ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก มยฺหํ สมปทาน ใน นตฺติ คิหิภาเวน กรณ ใน อตุํ อติ ศัพท์ อาการ คํว่า ภณฺฑํ เป็นอตุํคํมฺปูมาประเภทสรูปมาที่แสดงภาวะที่เสมอกันโดยไม่ประกอบอุปมาไซตคศัพท์ไว้โดยตรง เหมือนอย่างคํว่า สมฺพุทฺธสาสนทฺธโร เป็นคฺจุหลักษฺยพระสาสนาของ

ใน อาห ๑ อถ กาลสตุตฺตมึ ใน ปฏฺิยาเทสิ มาตา สยกตฺตา ใน ปฏฺิยาเทสิ ๑ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก อสฺส วิเสสน ของ สามณฺเรสฺส ๑ สามึสมฺพนฺธ ใน มาตา ตาต อาลปน สาธุ ลิงฺคตฺถ อติ ศัพท์ อาการ ใน วตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ตฺถฺจฺจา ๑ วิเสสน ของ มาตา

ปถึตฺโทชนํ อวุตตกมม ใน โภเชตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปุจฺฉิตฺวา ตาต อาลปน ตฺวํ สยกตฺตา ใน อสิ ๑ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก กตฺตฺวาโส วิกตีกตฺตา ใน อสิ อติ ศัพท์ อาการ ใน ปุจฺฉิตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน จตฺวา ปริปฺนฺณวสฺสภาวํ อวุตตกมม ใน จตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปฏฺิยาเทสิ ติจฺจิวํ อวุตตกมม ใน ปฏฺิยาเทสิ ๑ โส กิตฺติ ปริปฺนฺณปตฺตจิวโร กิตฺติ วิเสสน ของ

สามเณร ๆ สยกตฺตา ใน ลภี ๆ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก อุปฺสมฺปทํ อวฺตฺตกมฺม ใน ลภี ฯ

อถ กาลสฺตตฺมึ ใน อาห สฺตถา สยกตฺตา ใน อาหฯ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก อสฺส กัถึ
อจฺริปฺสมฺปนฺนสฺส กัถึ วิเสสน ของ สานุสฺส ๆ สมฺปทาน ใน ชเนนโต จิตฺตนิคฺคเห ภินฺนาธาร ใน
อุสฺสาหํ ๆ การิตกมฺม ใน ชเนนโต ๆ อพฺภนฺตรกิริยา ของ สฺตถา

เอตํ วิเสสน ของ จิตฺตํ นาม ศัพฺพ สลฺยวาชิตก เข้กัปป จิตฺตํ ๆ สยกตฺตา ใน จริ ฯ
อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก นานารมฺมเณสุ อาธาร ใน จริ ที่ฆมฺรตฺตํ อจฺจนฺตสัโยค ใน จริ จาริกํ
สมฺปาปฺณียกมฺม ใน จริ นาม ศัพฺพ สลฺยวาชิตก เข้กัปป สโตติกาโว ๆ สยกตฺตา ใน นตฺติ ฯ
อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก ตํ วิเสสน ของ จิตฺตํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน อนิคฺคณฺหนตฺสฺส ๆ วิเสสน ของ
ปฺคฺคฺลสฺส ๆ สมฺปทาน ใน นตฺติ

ตฺสฺมา เหตุ ใน กรณัโย โยโค วุตฺตกมฺม ใน กรณัโย ปฺคฺคฺเลน อนภิตกตฺตา ใน กรณัโย
ฯ กิตฺตบถ กมฺมวาทก องฺกุเสน กรณ ใน (กรโธโต) มตฺตหตฺติโน จฺญูจิกมฺม ใน (นิคฺคณฺหน ๆ ภินฺน
ธาร ใน โยคํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน กรโธโต ๆ วิเสสน ของ หตฺถาจรโย ๆ อุปฺมาลิจฺจตฺต) วย ศัพฺพ อุป
มาชิตก เข้กัปป องฺกุเสน มตฺตหตฺติโน (นิคฺคณฺหน โยคํ กรโธโต หตฺถาจรโย) จิตฺตสฺส จฺญูจิกมฺม ใน
นิคฺคณฺหน ๆ ภินฺนาธาร ใน โยโค อิติ ศัพฺพ อาการ ใน วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาห อิมํ วิเสสน
ของ คาลํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน อาห

อิทํ วิเสสน ของ จิตฺตํ ๆ สยกตฺตา ใน อจาริ ฯ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก ปุเร

กาลสฺตตฺมึ ใน อจาริ จาริกํ สมฺปาปฺณียกมฺม ใน อจาริ เยนิจฺจกํ

กัถึ ยตฺถกามํ กัถึ ยถาสุขํ กัถึ กิริยาวิเสสน ใน อจาริ อิหํ สยกตฺตา ใน นิคฺค
หิสฺสามิ ฯ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก ตํ วิเสสน ของ จิตฺตํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน นิค
คหิสฺสามิ อชฺช กาลสฺตตฺมึ ใน นิคฺคหิสฺสามิ โยนิโส ตติยาวิเสสน ใน นิคฺคหิสฺสา
มิ หตฺถึ อวฺตฺตกมฺม ใน (นิคฺคณฺหนโต) ปภินฺนํ วิเสสน

ของ หตฺถึ นิคฺคณฺหนโต วิเสสน ของ องฺกุสฺสคฺคาโห ๆ อุปฺมาลิจฺจตฺต

วย ศัพฺพ อุปฺมาชิตก เข้กัปป หตฺถึ ปภินฺนํ นิคฺคณฺหนโต องฺกุสฺสคฺคาโห

อิติ ศัพฺพ สฺสรูป ใน อิมํ คาลํ ฯ

อดุโธ วุฒตคมม ใน เวทิตพโพ ปรณฺฑิตน อนภิตกคตฺตา ใน เวทิตพโพ ๆ กิตบท กมฺมวจาก ตสฺส
วิเสสน ของ คาถาวจนสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อดุโธ

อิทํ วิเสสน ของ จิตฺตํ สยกคตฺตา ใน จริฯ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก นาม ศัพฺทํ สลฺยาไซตก
เข้ากับ จิตฺตํ อิตฺ วิเสสน ของ กาลโต ๆ อปาทน ใน ปุเรฯ กาลสฺตตฺมึ ใน จริ รุปรํทิสฺ วิเสสน
ของ อารมฺมณฺสฺส ๆ อาธาร ใน จริ อดฺตา สยกคตฺตา ใน อิจฺฉติ ฯ อาขุยาตบท
กตฺตฺวาจก รากาทีนํ วิเสสน ของ กิลฺสานํ ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อากาเรน เยน วิเสสน ของ
อากาเรน ๆ ตติยาวิเสสน ใน อิจฺฉติ ตสฺส วิเสสน ของ อาการสฺสฯ สามีสมฺพนฺธ ใน วเสน ฯ เหตุ ใน
ยนิจฺฉกํ ๆ กิริยาวิเสสน ใน จริ

กาโม สยกคตฺตา ใน อุปฺปชฺชติฯ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก เอว ศัพฺทํ อวธารณ เข้ากับ ยตถ
ฯ วิเสสน ของ อารมฺมณฺสฺส ๆ อาธาร ใน อุปฺปชฺชติ อสฺส วิเสสน ของ จิตฺตสฺสฯ ภาวาทิสฺมฺพนฺธ ใน
กาโม ตสฺส วิเสสน ของ อารมฺมณฺสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน วเสน ฯ เหตุ ใน ยตถกามํ ๆ กิริยาวิเสสน
น ใน จริ สุขํ สยกคตฺตา ใน โหติ ฯ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก ยถา ศัพฺทํ ปการตฺถ วิจฺรณฺตสฺส วิเส
สน ของ จิตฺตสฺส ฯ สมฺปทาน ใน โหติ เอว ศัพฺทํ อวธารณ เข้ากับ ตถาฯ ศัพฺทํ ปการตฺถ วิจฺรณฺโต
เหตุ ใน ยถาสฺสฺส ฯ กิริยาวิเสสน ใน จริ ทิฆรตฺตํ อจฺจนฺตสฺสโยค ใน จริ จาริกํ สมฺปาปฺณิยกมฺม ใน
จริ

อหํ สยกคตฺตา ใน นิคฺคณฺทิสฺสามิ และ น ทสฺสามิ น ศัพฺทํ ปฏิเสธ ใน ทสฺสามิ นิคฺคณฺทิสฺสามิ กิตฺตี
ทสฺสามิ กิตฺตี อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก ตํ วิเสสน ของ จิตฺตํ อวฺตุตคกมฺม ใน นิคฺคณฺทิสฺสามิ อชฺช กาลสฺตตฺมึ
ใน นิคฺคณฺทิสฺสามิ และ ทสฺสามิ ปภินฺนํ กิตฺตี มตฺตํ กิตฺตี วิเสสน ของ ทตฺถิ ปภินฺนํ วิวริย ใน มตฺตํ ๆ วิ
วฺรณ ทตฺถิ อวฺตุตคกมฺม ใน (นิคฺคณฺทฺหนฺโต) ฯ กิตฺตี ทตฺถาจรียสฺสงฺขาโต กิตฺตี เจโก กิตฺตี วิเสสน ของ องฺกุส
คฺคาโท ๆ อุปฺมาลิจฺจคตฺถ องฺกุเสน กรณ ใน นิคฺคณฺทฺหนฺโต วิย ศัพฺทํ อุปฺมาไซตก เข้ากับ ปภินฺนํ มตฺตํ ท
ตฺถิ ทตฺถาจรียสฺสงฺขาโต เจโก องฺกุสคฺคาโท องฺกุเสน (นิคฺคณฺทฺหนฺโต) โยนิโส ตติยาวิเสสน ใน นิคฺคณฺทิสฺสามิ
มนสิกาเรน กรณ ใน นิคฺคณฺทิสฺสามิ อสฺส วิเสสน ของ จิตฺตสฺส ฯ สมฺปทาน ใน ทสฺสามิ วิตฺติกมฺมิตฺตํ
ตุมคฺตฺถสมฺปทาน ใน ทสฺสามิ ตํ โยนิโส มนสิกาเรน นิคฺคณฺทิสฺสามิ วิวริย ใน นาสฺส วิตฺติกมฺมิตฺตํ ทสฺสามิ ฯ
วิวฺรณ อิติ ศัพฺทํ สฺรูป ใน อดุโธ ฯ (จบเเก้)

เทศนาวสาเน กาลสตุตมี ใน อโหสิ ฌมมาภิสมโย สยกตฺตา ใน อโหสิ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก สานฺนา สหตฺถตฺติยา เข้ากับ สทธี ๆ ศัพท์ กิริยาสมวาย ใน อุปสงกมนฺตานํ ฌมมสฺสวนาย สมปทาน ใน อุปสงกมนฺตานํ ๆ กิติ พหุณํ กิติ วิเสสน ของ เทวตานํ ๆ สมปทาน ใน อโหสิ ฯ

จ ศัพท์ วากยารมภ โส กิติ อายสฺมา กิติ วิเสสน ของ สานุ ๆ สยกตฺตา ใน ปรินิพฺพายิ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก เตปฺภิกํ วิเสสลาภี ของ พุทฺธวณฺํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน อุกฺคณฺหิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน จตฺวา มหารมฺมกถิโก วิกตฺติกตฺตา ใน หุตฺวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน จตฺวา วิสฺวสฺสสฺตํ อจฺจนฺตสฺโยค ใน จตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน สงฺโฆเกตฺวา สกฺลชฺมพฺุทฺธิปํ การิตกมฺม ใน สงฺโฆเกตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปรินิพฺพายิ อิติ ศัพท์ สมานน ฯ

सानุสามเณรวตฺถุ สยกตฺตา ใน นิฎฺฐิตํ ๆ

กิตฺตบท กตฺตฺวาจก ฯ

ปาเวรฺกหตฺถิ วตฺถุ

ปาเวรฺกหตฺถิวตฺถุ วตฺตกมฺม ใน วุจฺจเต

มยา อนภิตฺกตฺตา ใน วุจฺจเต ๆ อาขยาตบท กมฺมวาทก ฯ

.....

สตุตา สยกตฺตา ใน กเถสิ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก **อปฺปมาทฺตา** สรฺูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาทฺยตฺถ ใน อิมํ ฌมฺมเทสนํ อิมํ วิเสสน ของ ฌมฺมเทสนํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน กเถสิ เชตฺวเน วิสยาธาร ใน วิหรนฺโต ๆ อพฺพนฺตฺรกิริยา ของ สตุตา โกสลฺรณฺโถ สามีสฺมพฺนฺธ ใน หตฺถิ นาม ศัพท์ สลฺยาไซตฺก เข้ากับ ปาเวรฺก ๆ วิเสสน ของ หตฺถิ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน อารพฺก ๆ สมานกาลกิริยา ใน กเถสิ ฯ

(เก็ง) กิร ศัพท์ อนฺุสฺสวณฺตฺถ โส วิเสสน ของ หตฺถิ ๆ สยกตฺตา ใน น อสฺกฺชิ น ศัพท์ ปฏฺิเสธ ใน อสฺกฺชิ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ตฺรณฺกาเล กาลสตุตมี ใน หุตฺวา มหาพโล วิกตฺติกตฺตา ใน หุตฺวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน โอรุยฺห อปฺเรน วิเสสน ของ สมเยน ๆ ตฺติยาวิเสสน ใน อสฺกฺชิ ชฺรราวตเวคพฺภา

หัตถ์ วิดิกตุดตา ใน หุตุวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน โอริยุท เอก์ กิติ มหนต์ กิติ วิเสสน ของ สรรพ์ ส
มุปาปณียกมม ใน โอริยุท ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน ลคคิตวา กลเล อาธาร ใน
ลคคิตวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน อสกุชि อุตฺตริตุํ ตุมตฺถสมปทาน ใน อสกุชิ ฯ

มหาชนเ ใน เหตุคตฺตา ใน สมฺภูจาเปสิ ฯ อาชฺยาตบถ เหตุคตฺตฺวาจก ตํ วิเสสน ของ หตฺถิ
ฯ อุตฺตคกมฺม ใน ทิสฺวา ฯ ปุพพกาลกิริยา ใน สมฺภูจาเปสิ ปี ศัพฺท อเปกฺขตฺถ เข้ากัปป เอรุโรโป ฯ วิเส
สน ของ หตฺถิ ฯ สยกตฺตา ใน ปตฺโต ฯ กิตบถ กมฺมวาทก นาม ศัพฺท สลฺลาไซตก เข้ากัปป เอรุโรโป
อิมํ วิเสสน ของ ทุพฺพลกาวํ ฯ อุตฺตคกมฺม ใน ปตฺโต อิติ ศัพฺท สรูป ใน กถํ การิตกมฺม
ใน สมฺภูจาเปสิ ฯ ราชฯ สยกตฺตา ใน อาณาเปสิ ฯ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก ตํ วิเสสน ของ ปวตฺตี ฯ อ
ุตฺตคกมฺม ใน สุตฺวา ฯ ปุพพกาลกิริยา ใน อาณาเปสิ หตฺถาจริยํ อุตฺตคกมฺม ใน อาณาเปสิตฺวํ สยกต
ตา ใน คจฺจน และ อุตฺตราหิ ฯ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก ตํ วิเสสน ของ หตฺถิ ฯ อุตฺตคกมฺมใน อุตฺตราหิ
กลลโต อปาทาน ใน อุตฺตราหิ อิติ ศัพฺท สรูป ใน วจฺเณน ฯ กรณ ใน อาณาเปสิ ฯ โส วิเสสน ของ
หตฺถาจริโย ฯ เหตุคตฺตา ใน อาโกฏาเปสิ ราชปฺริสํ การิตกมฺม ใน อาโกฏาเปสิ
ฯ อาชฺยาตบถ เหตุคตฺตฺวาจก คนฺตฺวา ปุพพกาลกิริยา ใน ทสฺเสตฺวา ตสฺมี วิเสสน ของ จาเน ฯ อาธาร
ใน ทสฺเสตฺวา สงฺคามสิสํ อุตฺตคกมฺม ใน ทสฺเสตฺวา ฯ ปุพพกาลกิริยา ใน อาโกฏาเปสิ
สงฺคามเริ อุตฺตคกมฺม ใน อาโกฏาเปสิ ฯ

มานชาติโก วิเสสน ของ หตฺถิ ฯ สยกตฺตา ใน ปตฺติฏฺฐหิ ฯ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก เวเคน ตติยา
วิเสสน ใน อฏฺฐาย ฯ ปุพพกาลกิริยา ใน ปตฺติฏฺฐหิ ฤเล อฺปสิเลสิกาธาร ใน ปตฺติฏฺฐหิ ฯ ภิกฺขุ สยกตฺตา
ใน อโรเจสฺสุ ฯ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก ตํ วิเสสน ของ การณํ อุตฺตคกมฺม ใน ทิสฺวา
ฯ ปุพพกาลกิริยา ใน อโรเจสฺสุ สตฺถุ สมปทาน ใน อโรเจสฺสุ ฯ

สตฺถา สยกตฺตา ใน อาห ฯ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก ภิกฺขเว อาลปน อตฺตา วุตฺตคกมฺม ใน
อฺทุทโต ฯ กิตบถ กมฺมวาทก เตน วิเสสน ของ หตฺถินาฯ อนนฺนิตกตฺตา ใน อฺทุทโต ดาว ศัพฺท กิริยาวิเสส
น ใน อฺทุทโต ปกตฺติปงฺกทฺตฺคโต อปาทาน ใน อฺทุทโต ปน ศัพฺท ปกฺขนฺตรไซตก ตุมฺเห สยกตฺตา ใน
อตฺถ ฯ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก กิเลสฺทฺตฺคเ อาธาร ใน ปกฺขนฺตา ฯ วิดิกตุดตา ใน อตฺถ ตสฺมา เหตุ
ใน อฺทุทฺตรถ ปี ศัพฺท อเปกฺขตฺถ เข้ากัปป ตุมฺเห ฯ สยกตฺตา ใน อฺทุทฺตรถ ฯ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก

โยนิโส ตติยาวิเสสน ใน ปทหิตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อุทฺธรรต ตโต วิเสสน ของ กิเลสทฺคฺคโต
ๆ อปาทาน ใน อุทฺธรรต อตฺตานํ อวฺตฺตกมฺม ใน อุทฺธรรต อิติ ศัพท์ อาการ ใน วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริ
ยา ใน อาห อิมํ วิเสสน ของ คาลํ ๆ อวฺตฺตกมฺม ใน อาห

ตุมฺเห สยกตฺตา ใน โหถ ๆ อาขุยาตบพ กตฺตฺวาจก อปฺปมาทรตา
วิกตฺติกตฺตา ใน โหถ ตุมฺเห สยกตฺตา ใน อนฺรฺกฺขถ ๆ อาขุยาตบพ
กตฺตฺวาจก สจฺจิตฺตํ อวฺตฺตกมฺม ใน อนฺรฺกฺขถ ตุมฺเห สยกตฺตา ใน อุทฺธรรต ๆ อา
ขุยาตบพ กตฺตฺวาจก ทฺคฺคา อปาทาน ใน อุทฺธรรต อตฺตานํ
อวฺตฺตกมฺม ใน อุทฺธรรต ปงฺเก อาธาร ใน สนฺโน ๆ วิเสสน ของ กุณฺชโร ปงฺก
โต อปาทาน ใน อุทฺธรรนฺโต อตฺตานํ อวฺตฺตกมฺม ใน อุทฺธรรนฺโต ๆ
วิเสสน ของ กุณฺชโร ๆ อฺปมาลิจฺจคฺคถ อิว ศัพท์ อฺปมาไซตฺก เข้กับ
ปงฺเก สนฺโน กุณฺชโร ปงฺกโต อตฺตานํ อุทฺธรรนฺโต อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน อิมํ
คาลํ ๖

ตตฺถ วิเสสน ของ ปเทสุ ๆ นิทฺธารณ ใน ปทสฺส **อปฺปมาทรตา** สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์
สฺรูป ใน ปทสฺส ๆ นิทฺธารณีย และ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺถโถ ตุมฺเห สยกตฺตา ใน โหถ ๆ อาขุยาตบพกตฺตฺวา
จก สติยา อปาทาน ใน อวิปฺวาเส ๆ อาธาร ใน อภฺรตา ๆ วิกตฺติกตฺตา ใน โหถ อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน
อตฺถโถ ๆ ลิจฺจคฺคถ ๖

สจฺจิตฺตํ สฺรูป ใน ปทสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺถโถ ตุมฺเห สยกตฺตา ใน รกฺขถ ๆ อาขุยาตบพ กตฺตฺวา
จก รุปาทีสุ วิเสสน ของ อารมฺมณฺเสสุ ๆ ภินฺนาธาร ใน จิตฺตํ อตฺตโน สามีสมฺพนฺธ ใน จิตฺตํ ๆ อวฺตฺตก
มฺม ใน รกฺขถ ตํ วิเสสน ของ จิตฺตํ ๆ สยกตฺตา ใน น กโรติ น ศัพท์ ปฏฺิเสธ ใน กโรติ ๆ อาขุยาตบพ ก
ตฺตฺวาจก ยถา ศัพท์ ปการตฺถ วิตฺติกมํ อวฺตฺตกมฺม ใน กโรติ เหว่ ศัพท์ ปการตฺถ
อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน อตฺถโถ ๆ ลิจฺจคฺคถ ๖

สนฺโน สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาทฺยตฺถ ใน ปทสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺถโถ โส ก็ดี สนฺโน
ก็ดี วิเสสน ของ กุณฺชโร ๆ สยกตฺตา ใน ปตฺติฏฺจโถ ๆ กิตบพ กมฺมวจาก ยถา ศัพท์ อฺปมาไซตฺก ปงฺเก
อาธาร ใน สนฺโน หตฺถเถหิ ก็ดี ปาเทหิ ก็ดี กรณ ใน กตฺวา จ สองศัพท์ ปทสมฺจฺยตฺถ เข้กับ

หตุเถหิ และ ปาทะหิ วายามံ อวุตตกมม ใน กตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อุทฺธริตฺวา ปงฺกโต อปาทาน ใน อุทฺธริตฺวา อตฺตานํ อวุตตกมม ใน อุทฺธริตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปติจฺจิตฺโต เถ อุปสิเลสิกาธาร ใน ปติจฺจิตฺโต

ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เขากัฏฐํ คุมฺเห ๆ สยกตฺตา ใน อุทฺธรรถ และเหตุกตฺตา ใน ปติจฺจาเปถ อุทฺธรรถ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจาก อตฺตานํ การิตกมม ใน ปติจฺจาเปถฯ อาขุยาตบถ เหตุกตฺตฺวาจาก เอวํ ศัพท์ อุปเมยฺยไซตฺถ กิเลสทฺตฺคฺโค อปาทาน ใน อุทฺธรรถ อตฺตานํ อวุตตกมม ใน อุทฺธรรถ นิพฺพานเถ อุปสิเลสิกาธาร ใน ปติจฺจาเปถ กิเลสทฺตฺคฺโค อตฺตานํ อุทฺธรรถ วิวริย ใน นิพฺพานเถ ปติจฺจาเปถ ๆ วิวรณ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ (จบเก็ง)

เทศนาวสานे กาลสत्तมि ใน ปติจฺจหิสุ เต วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ สยกตฺตา ใน ปติจฺจหิสุ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจาก อรหตฺตผล ธารา ใน ปติจฺจหิสุ อิติ ศัพท์ समाปนन् ฯ

ปาเวรกกตฺถิตฺตฺถ สยกตฺตา ใน นิจฺจิตฺตํ ๆ

กิตฺตบถ กตฺตฺวาจาก ฯ

สมุพหุภิกขุ วคฺถ

สมุพหุภิกขุวคฺถ วุตฺตกมฺม ใน วุจฺจเต

มยา อนภิตฺตคตฺตา ใน วุจฺจเต ๆ อาขุยาตบถ กมฺมวาจก ฯ

.....

สตฺถา สยกตฺตา ใน กเถสิ ฯ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก **สเจ ลภถ** สฺรูป ใน อิติ ฯ
ศัพฺท อาทฺยตฺถ ใน อิมํ ฌมฺมเทสนํ อิมํ วิเสสน ของ ฌมฺมเทสนํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน กเถสิ
ปารีเลยฺยกํ อวุตฺตกมฺม ใน นิสฺสาย ฯ สมานกาลกิริยา ใน วิหรนฺโต รกฺขิตฺวานสณฺฑเท วิสยาธาร ใน วิหร
นฺโต ฯ อพฺภูนฺตรกิริยา ของ สตฺถา สมุพฺหุเล วิเสสน ของ ภิกขุ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน อารพฺภ ฯ สมานกาล
กิริยา ใน กเถสิ ฯ

วคฺถ สยกตฺตา ใน อาคตํ ฯ กิตฺบถ กตฺตฺวาจก ยมกฺวคฺเค ภินฺนาธาร คาทาวณฺณนาย
ปเร จ น ชานนฺติ สฺรูป ใน อิติฯ ศัพฺท อาทฺยตฺถ ใน คาทาวณฺณนาย ฯ อาธาร ใน อาคตํ ฯ เอว ศัพฺท
อวธารณ เข้กับ อาคตํ ฯ หิ ศัพฺท ทพฺพีกรณฺชิตฺก เอตํ วิเสสน ของ วจฺนํฯ วุตฺตกมฺม ใน วุตฺตํ มยา
อนภิตฺตคตฺตา ใน วุตฺตํ ฯ กิตฺบถ กมฺมวาจก วสนภาโว สยกตฺตา ใน อโหสิ ฯ
อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ตาถาคตฺสฺส ภาวาทิสมฺพนฺธ ใน วสนภาโว ตตฺถ วิเสสน ของ วนสณฺฑเท ฯ วิ
สยาธาร ใน วสน- หตฺถินาเคน อนภิตฺตคตฺตา ใน อูปฺภูริยมาณสฺส ฯ วิเสสน ของ ตาถาคตฺสฺส สกฺลชฺมพฺุที
เป อาธาร ใน ปากโฏ ฯ วิคิตฺกตฺตา ใน อโหสิ ฯ

มหาภูตานิ ฯ สยกตฺตา ใน ปหิณฺนีสุ ฯ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก สาวตฺถึนฺครโต อปาทาน ใน

ปัทมวิเชียร วิชาสา สลฺยาวิเสสน ของ มหาอุปาสิกา อนาถปิตฺธิโก กัถี มหาอุปาสิกา กัถี ลิงคตฺถ และ
สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน เอวมาทินิ มหากุลานิ เอวมาทินิ วิเสสน ของ มหากุลานิ
อานนฺทเถรสฺส สมฺปทาน ใน ปัทมวิเชียร สาสนํ อวุตฺตกมฺม ใน ปัทมวิเชียร ภาณเต อาลปน คุมฺเห
สยกตฺตา ใน ทสฺเสถ ๆ อาชฺยาตบฺท กตฺตฺวาจก สดฺถารํ อวุตฺตกมฺม ใน ทสฺเสถ โน สมฺปทาน ในทสฺเส
ถ อิติ ศัพท์ สรูป ใน ฌาปน- ฌาปนเหตุกํ กิริยาวิเสสน ใน ปัทมวิเชียร ๆ

ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ ทิสาวาสินโน ๆ กัถี ปณฺจสตา กัถี วุตฺตวสฺสา กัถี วิเสสน ของ
ภิกฺขุ ๆ สยกตฺตา ใน ยาจีสุ ๆ อาชฺยาตบฺท กตฺตฺวาจก อานนฺทเถรํ อวุตฺตกมฺม ใน อุปฺสงฺกมิตฺวา
ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ยาจีสุ อาวุโส วิเสสน ของ อานนฺท ๆ อาลปน ฌมฺมกถา วุตฺตกมฺม ใน สุตฺตา
ๆ กิตฺตบฺท กมฺมวาทก จิรฺสสํ กิริยาวิเสสน ใน สุตฺตา โน อนภิตฺตกตฺตา ใน สุตฺตา ภควโต สามีสมฺพณฺธ
ใน สมฺมุขาทฺถ กิณฺนาธาร ใน ฌมฺมกถา

อาวุโส วิเสสน ของ อานนฺท ๆ อาลปน สาธุ อายาจนตฺถ มยํ สยกตฺตา ใน ลเกยฺยาม
ๆ อาชฺยาตบฺท กตฺตฺวาจก ภควโต สามีสมฺพณฺธ ใน สมฺมุขาทฺถ กิณฺนาธาร ใน ฌมฺมกถํ ๆ อวุตฺตกมฺม
ใน สวานาย ๆ สมฺปทาน ใน ลเกยฺยาม อิติ ศัพท์ อาการ ใน ยาจีสุ ๆ

เถโร สยกตฺตา ใน อุปฺสงฺกมิตฺถ ๆ อาชฺยาตบฺท กตฺตฺวาจก เต วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน
อาทาย ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน คนฺตฺวา ตตฺถ วิเสสน ของ ฌาเน ๆ อาธาร ใน คนฺตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริ
ยา ใน จินฺเตตฺวา อุปฺสงฺกมณํ สยกตฺตา ใน อยุตฺตํ ๆ กิตฺตบฺท กตฺตฺวาจก เตสฺมาสํ
อจฺจนฺตฺสโยค ใน เอกวิหารินโน ๆ วิเสสน ของ ตถาคตฺสสฺส ๆ สามีสมฺพณฺธ ใน สนฺตํ ๆ สมฺปาปฺณียกมฺม ใน อุปฺสง
กมณํ เอตฺตฺเถหิ วิเสสน ของ ภิกฺขุหิ ๆ สหตฺถตฺติยา เข้ากับ สทฺธิ ๆ ศัพท์ ทพฺพสมฺวาเย ใน อุปฺสง
กมณํ อิติ ศัพท์ อาการ ใน จินฺเตตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อุปฺสงฺกมิตฺถ ว ศัพท์ อวธารณ
เข้ากับ เอกโก ๆ วิเสสน ของ เถโร สดฺถารํ อวุตฺตกมฺม ใน อุปฺสงฺกมิตฺถ ๆ

ปาริเลยฺโยก สยกตฺตา ใน ปกฺขณฺทิตฺถ ๆ อาชฺยาตบฺท กตฺตฺวาจก ตํ วิเสสน ของ เถโร ๆ อวุต
ตฺกมฺม ใน ทิสฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาทาย ทณฺฑํ อวุตฺตกมฺม ใน อาทาย ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปกฺข
ณฺทิตฺถ สดฺถา สยกตฺตา ใน อาท ๆ อาชฺยาตบฺท กตฺตฺวาจก โอลฺลเกตฺวา ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาท ปา

ริเลยยก อาลปน ตั่ว สยกคุดตา ใน อเปหิ ๆ อาขุยาตบท กตตุวจาก ตั่ว สยกคุดตาใน มา นิวารยิ
มา ศัพท ฎฐิเสธ ใน นิวารยิ ๆ อาขุยาตบท กตตุวจาก เอโส วิเสสน ของ ภิกขุ
ๆ สยกคุดตา ใน โหติ ๆ อาขุยาตบท กตตุวจาก พุทธุฎฐาโก วิกตีกคุดตา ใน โหติ อิติ ศัพท อาการ
ใน อาท ๑

โส วิเสสน ของ ปารีเลยยก โย ๆ สยกคุดตา ใน อาปุจฉิ ๆ อาขุยาตบท กตตุวจาก เอว ศัพท
อวธารณ เข้ากั๊บ ตตุถ ๆ วิเสสน ของ จาเน ๆ อาธาร ใน ฉทเทตวา ทณท อวตุตคกมม ใน
ฉทเทตวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน อาปุจฉิ ปตตจิวรรฎฐิคคหณ อวตุตคกมม ใน อาปุจฉิ ๑ เถโร
สยกคุดตา ใน น อทาสี น ศัพท ฎฐิเสธ ใน อทาสี ๆ อาขุยาตบท กตตุวจาก ๑ นาโค สยกคุดตา
ใน จินุเตสิ ๆ อาขุยาตบท กตตุวจาก สเจ ศัพท ปริกปตตุถ (เอโส) วิเสสน ของ ภิกขุ ๆ สยกคุดตา ใน ภ
วิสสติ และ น จเปสสติ น ศัพท ฎฐิเสธ ใน จเปสสติ ภวิสสติ กั๊ดี จเปสสติ กั๊ดี อาขุยาตบทกตตุวจาก
อुकคหิตวตโต วิกตีกคุดตา ใน ภวิสสติ สตุถ สามีสมพนธ ใน นีสีทนปาสาณผลเก ๆ อุปสิเลสิกาธาร
ใน จเปสสติ อคุดโน สามีสมพนธ ใน ปริกขาร อวตุตคกมม ใน จเปสสติ อิติ ศัพท อาการ ใน จิ
นเตสิ ๑ เถโร สยกคุดตา ใน จเปสิ ๆ อาขุยาตบท กตตุวจาก ปตตจิวรร อวตุตคกมม ใน จเปสิ ฎฐิมย
อุปสิเลสิกาธาร ใน จเปสิ ๑

หิ ศัพท ทพหิกรณไซตก วตตสมบุนนา วิเสสน ของ ชนา ๆ สยกคุดตา ใน น จเปนติ น ศัพ
ท ฎฐิเสธ ใน จเปนติ ๆ อาขุยาตบท กตตุวจาก ครุน สามีสมพนธ ใน อาสเน และ สยเน ๆ อุปสิเลสิกา
ธาร ใน จเปนติ วา สองศัพท ปทวิกปตตุถ เข้ากั๊บ อาสเน และ สยเน อคุดโน
สามีสมพนธ ใน ปริกขาร ๆ อวตุตคกมม ใน จเปนติ ๑

เถโร สยกคุดตา ใน นีสีทิ ๆ อาขุยาตบท กตตุวจาก สตุถาร อวตุตคกมม ใน วนทิตวา ๆ ปุพ
พกาลกิริยา ใน นีสีทิ เอกมนต อธาร ใน นีสีทิ ๑

สตุถา สยกคุดตา ใน อาท ๆ อาขุยาตบท กตตุวจาก ว ศัพท อวธารณ เข้ากั๊บ เอกโก ๆ วิเสส
น ของ ตั่ว ๆ สยกคุดตา ใน อสิ ๆ อาขุยาตบท กตตุวจาก อาคโต วิกตีกคุดตา ใน อสิ อิติ ศัพท อาการ ใน
ปุจฉิตวา ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน สตุถา ปลจสเดหิ วิเสสน ของ ภิกขุ ๆ สหตุถตติยา

เข้ากับ สหฺธิ ๑ ศัพท์ กิริยาสมวาย ใน อาคต- อาคตภาวํ อวุตตกมฺม ใน สุตฺวาฯ ปุพฺพกาลกิริยาใน ว
ตฺวา ปน ศัพท์ วากฺยารมฺภ เอเต วิเสสน ของ ภิกฺขุ ๑ สยกตฺตา ใน วสนฺติฯ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก
กํ วิเสสน ของ จาเน ๑ อาธาร ใน วสนฺติ อิติ ศัพท์ อาการ ใน วตฺวาฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาท อํ
สยกตฺตา ใน อมฺหิ ๑ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก ตุมฺหากํ สามีสมฺพนฺธ ใน จิตฺตํ ๑ อวุตตกมฺม ใน อชา
นฺนโต ๑ อพฺภนฺตรกิริยา ของ อํ (เอเต วิเสสน ของ ภิกฺขุ) ๑ อวุตตกมฺม ใน จเปตฺวา พหิ อาธาร ใน
จเปตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อาคโตฯ วิกตฺกตฺตา ใน อมฺหิ อิติ ศัพท์

สรูป ใน วจเน ๑ ลกฺขณ ใน วุตฺเต เถเรน อนภิตกตฺตา ใน วุตฺเตฯ ลกฺขณกิริยา ตํ สยกตฺตา
ใน ปกฺโกสหาหิ ๑ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก เน วิเสสน ของ ภิกฺขุฯ อวุตตกมฺม ใน ปกฺโกสหาหิ อิติ
ศัพท์ อาการ ใน อาท ๑ เถโร สยกตฺตา ใน อกาหิ ๑ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก ตธา ศัพท์
กิริยาวิเสสน ใน อกาหิ ๑

(แก้ง) สตฺถา สยกตฺตา ใน อกาหิ ๑ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก เตหิ วิเสสน ของ ภิกฺขุหิ ๑
สหตฺตตฺติยา เข้ากับ สหฺธิ ๑ ศัพท์ ทพฺพสมวาย ใน ปฺภิสฺนฺธารํ ๑ อวุตตกมฺม ใน กตฺวา ๑ ปุพฺพกา
ลกิริยา ใน วตฺวา เตหิ วิเสสน ของ ภิกฺขุหิ อนภิตกตฺตา ใน วุตฺเต

ภนเต อาลปน ภควา สยกตฺตา ใน โหติ ๑ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก พุทฺธสุขุมฺมาโล กิตฺติ ขตฺติ
ยสุขุมฺมาโล กิตฺติ วิกตฺกตฺตา ใน โหติ เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ จ ๑ สองศัพท์ ปทสมฺจฺจยตฺถ เข้ากับ พุ
ทฺธสุขุมฺมาโล และ ขตฺติยสุขุมฺมาโล ทุกฺกัรํ วิเสสน ของ กมฺมํ ๑ วุตตกมฺม ใน กตํ ๑ กิตบท กมฺมวาจก ตุมฺ
หหิ อนภิตกตฺตา ใน กตํ เตมาสํ อจฺจนฺตสํโยค ใน ตฺถฺจฺจนฺเตหิ และ นีสํทนฺเตหิ เอกเกหิ กิตฺติ ตฺถฺจฺจนฺ
เตหิ กิตฺติ นีสํทนฺเตหิ กิตฺติ วิเสสน ของ ตุมฺเหหิ จ สองศัพท์ ปทสมฺจฺจยตฺถ เข้ากับ ตฺถฺจฺจนฺเตหิ และ นีสํทนฺ
เตหิ ปี สองศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ วตฺตปฏฺวิวตฺตการโก และ มุจฺจทกาทิตายโก ๑ วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๑ สย
กตฺตา ใน น อโหสิ น ศัพท์ ปฏฺเสธ ใน อโหสิ ๑ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก มณฺเณ ศัพท์ สํสยตฺถ
อิติ ศัพท์ สรูป ใน วจเน ๑ ลกฺขณ ใน วุตฺเตฯ ลกฺขณกิริยา

ภิกฺขเว อาลปน สพฺพภิจฺจาหิ วุตตกมฺม ใน กตานิฯ กิตบท กมฺมวาจก ปารีเลยฺยกหตฺตินา
อนภิตกตฺตา ใน กตานิ มยฺหํ สมฺปทาน ใน กตานิ หิ ศัพท์ ทพฺพหิกรณฺชตฺก วสิตฺตํ ตุมฺตฺถกตฺตา ใน ยุตฺตํ
๑ กิตบท กตฺตฺวาจก เอวรูปํ วิเสสน ของ สหายํ ๑ อวุตตกมฺม ใน ลภนฺเตนฯ วิเสสน ของ ปุคฺคเลน ๑

อนภิตกตฤตา ใน วสิตุ เอกโต ตติยาวิเสสน ใน วสิตุ ว ศัพท อวธารณ เข้ากับ เอกจริยาโว ๆ
สยกตฤตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบท กตฤตาจก ปุคฺคโลส อนาทร ใน อลภนตฺสฺส อนาทรกิริยา (เอว
รูป วิเสสน ของ สหาย) ๆ อวตฺตกมฺม ใน อลภนตฺสฺส เสโย วิกติกตฤตา ใน
โหติ อิติ ศัพท อาการ ใน วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อภาสิ นาควคฺเค ภินฺนาราร ใน อิมาคาธา
อิมา วิเสสน ของ คาธา ๆ อวตฺตกมฺม ใน อภาสิ ฯ

สเจ ศัพท ปริกปฺตถ ปุคฺคโล สยกตฤตา ใน ลภถ ๆ อาขยาตบท
กตฤตาจก นิปกํ กิตฺติ สทฺธิจฺรํ กิตฺติ สารุวิทฺธิจฺรํ กิตฺติ วิเสสน ของ สหาย ๆ อว
ตฺตกมฺม ใน ลภถ โส วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฤตา ใน
จเรยฺย ๆ อาขยาตบท กตฤตาจก อภิกฺขยฺย ปุพฺพกาลกิริยา ใน จเรยฺย
สพฺพานิ วิเสสน ของ ปริสฺสยานิ ๆ อวตฺตกมฺม ใน อภิกฺขยฺย เตน
วิเสสน ของ สหาเยน ๆ สหตฺถตติยา เข้ากับ สทฺธิ ๆ ศัพท กิริยาสมวาย ใน
จเรยฺย อตฺตมโน กิตฺติ สติมา กิตฺติ วิกติกตฤตา ใน หุตฺวา ๆ
สมานกาลกิริยา ใน จเรยฺย ฯ

เจ ศัพท ปริกปฺตถ ปุคฺคโล สยกตฤตา ใน โน ลภถ โน ศัพท ปฺฏิเสธ ใน
ลภถ ๆ อาขยาตบท กตฤตาจก นิปกํ กิตฺติ สทฺธิจฺรํ กิตฺติ สารุวิทฺธิจฺรํ กิตฺติ วิเส
น ของ สหาย ๆ อวตฺตกมฺม ใน ลภถ โส วิเสสน ของ
ปุคฺคโล ๆ สยกตฤตา ใน จเร ๆ อาขยาตบท กตฤตาจก ราชา
อุปฺมาลิจฺจคฺคฺค อิว ศัพท อุปฺมาโชตคฺค เข้ากับ ราชา ฐฺจฺจ วิชิตฺ ปหาย
(จเรนฺโต) ฐฺจฺจ อวตฺตกมฺม ใน ปหาย วิชิตฺ วิเสสน ของ ฐฺจฺจ ปหาย ปุพฺพกา
ลกิริยา ใน จเรนฺโต ๆ วิเสสน ของ ราชา เอโก วิกติกตฤตา ใน
หุตฺวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน จเร มาตฺงโค สลฺยววิเสสน ของ นาโค
อรลฺยเว วิสยาธาร ใน (จเรนฺโต) ๆ วิเสสน ของ นาโค ๆ อุปฺมาลิจฺจคฺคฺค

(ยูถึ อวตุตถกมม ใน ปหาย ๆ ปุพพกาลกิริยา ใน จรณโต เอโก วิกติกตฺตา ใน
หุตฺวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน จรณโต) อิว ศัพฺพ อุมมาไซตถ เขํกัปป มาตฺงฺโก
นาโค อรณฺเณ ยูถึ ปหาย เอโก หุตฺวา จรณโต ฯ

จริตฺตํ สยกตฺตา ใน โหติ ฯ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก เอกสฺส วิเสสน ของ ปุคฺค
สฺส ฯ ภาวาทิสมฺปนฺน ใน จริตฺตํ เสยฺโย วิกติกตฺตา ใน โหติ หิ

ศัพฺพ เหตุไซตถ สหายตา สยกตฺตา ใน นตฺถิ ฯ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก พาเล
นิมิตฺตสฺสตฺตมึ ใน นตฺถิ ปุคฺคโล สยกตฺตา ใน จเร และ น กยิรา น ศัพฺพ
ปฺปฏิเสธ ใน กยิรา จเร กัถึ กยิรา กัถึ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก เอโก วิกติกตฺ
า ใน หุตฺวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน จเร ปาปานิ

อวตุตถกมม ใน กยิรา อปฺโปสฺสุโก วิเสสน ของ นาโค มาตฺงฺโก
สณฺเณวิเสสน ของ นาโค อรณฺเณ วิสยธาร ใน (จรณโต) ฯ วิเสสน
ของ นาโค ฯ อุมมาลึงฺกตฺถ อิว ศัพฺพ อุมมาไซตถ เขํกัปป อปฺโปสฺสุโก
มาตฺงฺโก นาโค อรณฺเณ จรณโต จ สองศัพฺพ วากฺยสมฺมจฺจยตฺถ เขํกัปป
อปฺโปสฺสุโก มาตฺงฺโก อรณฺเณ จรณโต นาโค อิว เอโก จเร และ น ปาปานิ
กยิรา อิติ ศัพฺพ สฺรูป ใน อิมมา คาล ฯ

ตตฺถ วิเสสน ของ ปเทสฺส ฯ นิทฺธารณ ใน ปทสฺส **นปํ** สฺรูป ใน อิติ ฯ ศัพฺพ สฺรูป ใน
ปทสฺส ฯ นิทฺธารณึย และ สามึสมฺปนฺน ใน อตฺถโถ เนปฺกปฺปญฺญาถ กรณ ใน สมณฺนาคตฺตํ ฯ วิเสสน ของ สหา
ยํ อิติ ศัพฺพ สฺรูป ใน อตฺถโถ ฯ ลึงฺกตฺถ ฯ

สารุทฺทวาริธี สฺรูป ใน อิติ ฯ ศัพฺพ สฺรูป ใน ปทสฺส ฯ สามึสมฺปนฺน ใน อตฺถโถ ภาทฺทกวิหารึ กัถึ
ปณฺหิตํ กัถึ วิเสสน ของ สหายํ อิติ ศัพฺพ สฺรูป ใน อตฺถโถ ฯ ลึงฺกตฺถ ฯ

ปริสฺสยานิ สฺรูป ใน อิติ ฯ ศัพฺพ อาทฺยตฺถ ใน ปทสฺส ฯ สามึสมฺปนฺน ใน อตฺถโถ โส วิเส
สน ของ ปุคฺคโล ฯ สยกตฺตา ใน จเรยฺย และ วิหเรยฺย ฯ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ตาทิสํ กัถึ เมตฺตาวี
หารึ กัถึ วิเสสน ของ สหายํ ฯ อวตุตถกมม ใน ลกฺขณโต ฯ อพฺภนฺตรกิริยา ของ ปุคฺคโล สึทฺพ
ยคฺคมาทโย ปากฺกฺวปริสฺสยเอ จ รากฺโทสาทโย ปฺปฏิจฺจนฺนปริสฺสยเอ จ สฺรูป ใน อิติ ฯ ศัพฺพ สฺรูป ใน สพฺเพว

ปริสฺสเย ว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ สพเพฯ วิเสสน ของ ปริสฺสเยฯ อวตฺตกมฺม ใน อภิภวิตฺวา ฯ ปุพฺพก
กาลกิริยา ใน จเรยฺย และ วิหเรยฺย เตน วิเสสน ของ สหาเยนฯ สหตฺถตฺติยา เข้ากับ สทธี ฯ ศัพท์ กิริยาส
มวาย ใน จเรยฺย และ วิหเรยฺย อตฺตมโน ก็ดี อุปฺภูจิตฺสฺสติ ก็ดี วิกตฺกตฺตา ใน หุตฺวา ฯ สมานกา
ลกิริยา ใน จเรยฺย และ วิหเรยฺย จเรยฺย วิวริย ใน วิหเรยฺย ฯ วิวรรณ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ฯ
ลึงคตฺถ ฯ

ราชา ภูณ สรูป ใน อิติ ฯ ศัพท์ สรูป ใน ปททวยสฺส ฯ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ ภูณ อวตฺต
กมฺม ใน หิตฺวา ฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปพฺพชนฺโต ฯ วิเสสน ของ ราชิสฺสฯ อุปฺมาลึงคตฺถ วิย ศัพท์ อุป
มาโชตก เข้ากับ ภูณ หิตฺวา ปพฺพชนฺโต ราชิสฺส อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถฯ ลึงคตฺถ ฯ อิํ วิ
เสสน ของ อตฺถรูป ฯ สยกตฺตา ใน โหติฯ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก วุตฺตํ วิกตฺกตฺตา ใน โหติ วิชิตฺถุมิปฺป
เทโส วิเสสน ของ ราชา ฯ สยกตฺตา ใน จรติฯ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก ยถา ศัพท์ อุปฺมาโชตก อิํ วิ
เสสน ของ รชฺชํ ฯ สยกตฺตา ใน โหติฯ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก นาม ศัพท์สฺสยฺชิตก เข้ากับ รชฺชํ มห
นฺตํ วิเสสน ของ ปมาทภูณานํ ฯ วิกตฺกตฺตา ใน โหติ

ก็ วิเสสน ของ ปโยชนํ ฯ ลึงคตฺถ เม สมปทาน ใน ปโยชนํ รชฺเชน กรณ ใน ปโยชนํ
การิเตน วิเสสน ของ รชฺเชน อิติ ศัพท์ สรูป ใน จินตเนน ฯ กรณ ใน ปทหาย วิชิตํ วิเสสน ของ ภูณจํ
ฯ อวตฺตกมฺม ใน ปทหาย ฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปวิสฺตฺวา ว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ ตโตฯ วิเสสน ของ
จानโต ฯ อปาทาน ใน ปวิสฺตฺวา มหาอรณฺธํ สมปฺปาปฺณียกมฺม ใน ปวิสฺตฺวา ฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน ปพฺพ
ชิตฺวา ตาปสฺสปพฺพชฺชํ กิริยาวิเสสน ใน ปพฺพชิตฺวาฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน จรติ สตฺสู วิเสสน ของ อริยาปเล
สุ ฯ อาธาร ใน จรติ ว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ เอกโก ฯ วิกตฺกตฺตา ใน หุตฺวา ฯ สมานกาลกิริยา ใน
จรติ ปุคฺคโล สยกตฺตา ใน จเรยฺยฯ อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก เอวํ ศัพท์
อุปฺเมยฺยโชตก ว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ เอกโก ฯ วิกตฺกตฺตา ใน หุตฺวาฯ สมานกาลกิริยา ใน
จเรยฺย อิติ ศัพท์ สรูป ใน อิํ อตฺถรูป ฯ

มาตฺงกรณฺเวย นาโค สรูป ใน อิติ ฯ ศัพท์ สรูป ใน ปททวยสฺส ฯ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโ
ถ จ ศัพท์ ตปฺปาฎิกฺกรณฺโชตก ลทฺธนาโม ก็ดี อยํ ก็ดี วิเสสน ของ หตฺถินาโคฯ สยกตฺตา ใน จรติ ฯ
อาขุยาตบท กตฺตฺวาจก ยถา ศัพท์ อุปฺมาโชตก อิํ สยกตฺตา ใน วิหรามิฯ อาขุยาตบท

กตฺตฺวาจก โข ศัพฺท วจนาลงฺการ อากิณฺโณ วิเสสฺน ของ อหํ หตฺถิหิ กิตี หตฺถินิห กิตี หตฺถิกุลฺเภหิ กิตี
หตฺถิจฺฉาเปหิ กิตี กรณ ใน วิหฺรามิ อหํ สยกตฺตา ใน ขาทามิฯ อาขยาตบฺท กตฺตฺวาจก
ฉินฺนคฺคานิ วิเสสฺน ของ ติณฺนนิ ๑ อวฺตุตฺตกมฺม ใน ขาทามิ

หตฺถิโน สยกตฺตา ใน ขาทนฺติ ๑ อาขยาตบฺท กตฺตฺวาจก โอบคฺโคภคฺคํ วิเสสฺน ของ
สาขาภงฺคํ ๑ อวฺตุตฺตกมฺม ใน ขาทนฺติ อหํ สยกตฺตา ใน ปิวามิ ๑ อาขยาตบฺท กตฺตฺวาจก อาวิลานิ วิเสส
น ของ ปานีนฺยานิ ๑ อวฺตุตฺตกมฺม ใน ปิวามิ เอว ศัพฺท อวฺธารณ เข้กั๊บ จ ๑ สามศัพฺท วากฺยสมฺมุ
จยตฺถ เข้กั๊บ ฉินฺนคฺคานิ ติณฺนนิ ขาทามิ โอบคฺโคภคฺคํ สาขาภงฺคํ ขาทนฺติ และ อาวิลานิ ปานีนฺยานิ ปิวา
มิ หตฺถินิโย สยกตฺตา ใน คจฺจนฺติ ๑ อาขยาตบฺท กตฺตฺวาจก เม อนาทร ใน
โอคานฺตสฺส และ อุตฺตติณฺณสฺส ๑ อนาทรกิริยา จ สองศัพฺท ปทสมฺมุจยตฺถ เข้กั๊บ โอคานฺตสฺส และ
อุตฺตติณฺณสฺส กายํ อวฺตุตฺตกมฺม ใน อุปนินฺนํสนฺติโย ๑ อพฺภนฺตรกิริยา ของ หตฺถินิโย ยนฺนุน ศัพฺท ปริ
กปฺปตฺถ อหํ สยกตฺตา ใน วิหเรยฺย ๑ อาขยาตบฺท กตฺตฺวาจก ว ศัพฺท อวฺธารณ เข้กั๊บ เอกโก ๑ วิเสส
น ของ อหํ คณฺมฺหา อปาทาน ใน วูปกฺกฺวโย ๑ วิเสสฺน ของ อหํ อิติ ศัพฺท สฺสรูป ใน เอว ๑ ศัพฺท กิริย
วิเสสฺน ใน ปฏิสฺสยฺจกฺขิตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน คมน- มเตน กรณ ใน คมน- คมนฺโต เหตุ ใน ลทฺธ-
มาตฺงฺโก สฺสรูป ใน อิติ ๑ ศัพฺท อาการ ใน ลทฺธ- อิมฺสฺมี วิเสสฺน ของอรณฺเณ ๑ วิสยาธาร ใน จร
ติ ยฺยูถํ อวฺตุตฺตกมฺม ใน ปหาย ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน จรติ สพฺพิริยาปเลสุ อาธาร ใน จรติ ว ศัพฺท อวฺธาร
ณ เข้กั๊บ เอกโก ๑ วิกติกตฺตา ใน หุตฺวา ๑ สฺमानกาลกิริยา ในจรติ สฺสุํ กิริยาวิเสสฺน ใน จรติ ปุคฺคโ
ล ๑ สยกตฺตา ใน จเรยฺย ๑ อาขยาตบฺท กตฺตฺวาจก ปี ศัพฺท อเปกฺขตฺถ เข้กั๊บ เอว ๑ ศัพฺท อุปฺเมยฺยไซฺตค ว
ศัพฺท อวฺธารณ เข้กั๊บ เอกโก ๑ วิกติกตฺตา ใน หุตฺวา ๑ สฺमानกาลกิริยา ใน จเรยฺย อิติ ศัพฺท
สฺสรูป ใน อตฺโถ ๑ ลิงฺคตฺถ ๑

เอกสฺส สฺสรูป ใน อิติ ๑ ศัพฺท สฺสรูป ใน ปทสฺส ๑ สามีสฺมพฺนฺธ ใน อตฺโถ หิ ศัพฺท วากฺย
ารมฺภ จริตฺ สยกตฺตา ใน โหติ ๑ อาขยาตบฺท กตฺตฺวาจก ปพฺพชิตฺสฺส ภาวาทิสฺมพฺนฺธ ใน จริตฺ ปพ
พชิตกาลโต อปาทาน ใน ปฏฺจาย ๑ กิริยาวิเสสฺน ใน -อภิตฺสฺส เอกภวาภิตฺสฺส กิตี
เอเกกสฺส กิตี วิเสสฺน ของ ปพฺพชิตฺสฺส เอว ศัพฺท อวฺธารณ เข้กั๊บ เอกกสฺส เอกภวาภิตฺสฺสสณฺธิ
เอกกสฺเสว สณฺธา เสยฺโย วิกติกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพฺท สฺสรูป ใน อตฺโถ ๑ ลิงฺคตฺถ ๑

นคติ พาลे สหายตา สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน คาถาปาทสส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตุโธ
หิ ศัพท์ เหตุชไตก อัย วิเสสน ของ कुणे ण स्यकत्ता न होति ण आख्यातभ गतुवाज्जत्त विसेसन
ของ गदावत्तुनि तेरस विसेसन ของ रुत्तङ्ककुणा जत्तारो विसेसन ของ मक्का जत्तारिविसेसन ของ प
लानि तिस्सो विसेसन ของ विञ्जा न विसेसन ของ ओणिव्वा जुत्तस्सिं गीत्ती मच्चिमस्सिं गीत्ती महास्सिं गीत्ती ग
दावत्तुनि गीत्ती रुत्तङ्ककुणा गीत्ती विस्सनावाणं गीत्ती मक्का गीत्ती पलानि गीत्ती विञ्जा गीत्ती ओणिव्वा गीत्ती ओम्म
हानिपपानं गीत्ती लिङ्कत्तुत्त และ สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สรูป ใน อัย कुणे

นาม ศัพท์ สลฺยาชไตก เขากัป สหายตา ๆ วิคตีกत्ता ใน होति सा विसेसन ของ
สหายตา ๆ วุตตम्म ใน न सका न ศัพท์ ปฏิเสธ ใน सका पुक्कलेन अनहितकत्ता ใน सका
ए किरियत्त गम्मवाจ्ज พाले อวุตตम्म ใน निस्सาย ๆ เหตุ ใน ओचिन्हुं ๆ तुम्मत्तสมपทาน ใน सका
อิติ ศัพท์ เหตุชไตก สหายตา สยकत्ता ใน नत्ति ण आख्यातभ गतुवाज्ज พाले निमित्तत्तत्तम् ใน
न नत्ति อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตุโธ ๆ लिङ्कत्तुत्त (จบเก็ง)

เอโก สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาหุชไต ใน ปทสส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตุโธ पुक्कलो स्यक
त्ता न जरेय्य และ न गिरा न ศัพท์ ปฏิเสธ ใน गिरा जरेय्य गीत्ती गिरा गीत्ती आख्यातभ गतुवाज्ज
ओमिना विसेसन ของ गारणेन ण เหตุ ใน जरेय्य และ गिरा सप्पिरियापलेसु आहार ใน जरेय्य व ศัพท์
ओवरान् เขากัป ऐको ण विคतีกत्ता ใน हुत्ता ए समानकालकिरिया ใน जरेय्य

ปี ศัพท์ อเปกชไต เขากัป ओपम्मत्तकानि ण विसेसन ของ पापानि ण อวุตตम्म ใน गिरा ज ओत्त
त्त वाक्यस्मज्जชไต เขากัป सप्पिरियापलेसु ऐको व हुत्ता जरेय्य และ ओपम्मत्तकानिपिन पापानि
गिरा अति ศัพท์ สรูป ใน อตุโธ ๆ लिङ्कत्तुत्त

เอโส วิसेसन ของ पुक्कलो ण स्यकत्ता ใน जरेय्य และ न जरेय्य न ศัพท์ ปฏิเสธ ใน
जरेय्य जरेय्य गीत्ती जरेय्य गीत्ती आख्यातभ गतुवाज्ज ओप्पोस्सुโก गीत्ती निरालो गीत्ती विसेसन ของ मात्त
कनाओ ण स्यकत्ता ใน जरति ण आख्यातभ गतुवाज्ज यथा ศัพท์ ओप्पोชไต เขากัป ओप्पोस्सुโก विरिय ใน
निरालो ण विरान ओम्मิมि विसेसन ของ ओरणे ण विसाธาร ใน जरति ओच्चित्तचित्तुञ्जाเน आहार ใน जरति
सुं किरियाविसेसन ใน जरति ओवं ศัพท์ ओप्पोเมय्यชไต व ศัพท์ ओवरान् เขากัป

ऐको ण विคतีกत्ता ใน हुत्ता ए समानकालकिरिया ใน जरेय्य पी ศัพท์ อเปกชไต เขากัป ओपम्मत्तकानि

มยา อนภิตกตตดา ใน วุจเต เต ๆ อาขยาตบพท กมฺมวาทก ฯ

.....

สตถา สยกตตดา ใน กเถสิ ฯ อาขยาตบพท กตฺตวาทก **อตุตมฺหิ** สรูป ใน อิติ ฯ ศัพท์ อาทุย
ตถ ใน อิมํ ฐมฺมเทสนํ อิมํ วิเสสน ของ ฐมฺมเทสนํ ฯ อวุตฺตกมฺม ใน กเถสิ หิมวตฺตปฺสเสภินฺนาธาร
ใน อรณฺณภูกุิกายํ ฯ วิสยาธาร ใน วิหรนฺโต ฯ อพฺภนฺตรกิริยา ของ สตถา มารํ
อวุตฺตกมฺม ใน อารพฺภ ฯ สมานกาลกิริยา ใน กเถสิ ฯ

(แก้ง) กิร ศัพท์ อนุสฺสวณฺตถ ตสฺมี วิเสสน ของ กาลสฺตตฺมึ ใน การณฺติ ราชาน
เหตุกตตดา ใน การณฺติ ปุคฺคํ การิตกมฺม ใน การณฺติ ฯ อาขยาตบพท เหตุกตฺตวาทก มนุสฺเส อวุตฺต
กมฺม ใน ปิเพตฺวา ฯ อปรกาลกิริยา ใน การณฺติ รชชํ อวุตฺตกมฺม ใน การณฺติ ฯ

อถ กาลสฺตตฺมึ ใน จินฺเตสิ ภควา สยกตตดา ใน จินฺเตสิ ฯ อาขยาตบพท กตฺตวาทก
อธมฺมิกราชันํ สามีสมฺพนฺธ ใน รชเช ฯ อาธาร ใน ทนฺตทกรณฺปีพิเต ฯ วิเสสน ของ มนุสฺเส อวุตฺต
กมฺม ใน ทิสฺวา ฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน จินฺเตสิ การุณฺณวเสน กรณฺ ใน จินฺเตสิ เอวํ ศัพท์
กิริยาวิเสสน ใน จินฺเตสิ อหนํ กิติ อมาตยํ กิติ อชินํ กิติ อชาปยํ กิติ อโสจํ กิติ อโสจาปยํ กิติ
วิเสสนวิภตฺติวิปฺลวส ของ มยา ฯ อนภิตกตตดา ใน สกฺกา ฯ กิริยาบพท ภาววาทก นุ ศัพท์ ปุจฺจน
ตถ โข ศัพท์ วจนาลงการ รชชํ อวุตฺตกมฺม ใน การตฺตํ ตุมตฺตสมฺปทาน ใน สกฺกา ฐมฺเมน ตติยาวิเสสน
ใน การตฺตํ อิติ ศัพท์ สรูป ใน เอวํ ฯ

บทว่า อหนํ อมาตยํ ฯ เปฯ อโสจํ อโสจาปยํ เป็นปรก มาวิภตฺติลงในอรรถตติยาวิตติ ดังที่คัมภีร์สารัตถปกาสินี
เล่ม ๑ หน้า ๒๑๒ ได้อธิบายว่า อหนํ อมาตยนฺติ อหนนฺเตน อมาณฺเณเตน ฯ อชินํ อชาปยนฺติ ปรสฺส ธนชานี
อกโรนฺเตน อการณฺเตน ฯ อโสจํ อโสจาปยนฺติ อโสเจนฺเตน อโสจยนฺเตน ฯ อนึ่ง หากแปลว่า เราอาจหรือหนอ
แลเพื่ออันเป็นผู้ไม่เบียดเบียนเอง...ก็สัมพันธ์เป็น วิภตฺติกตตดา ใน หุตฺวา ฯ สมานกาลกิริยา ใน การตฺตํ ฯ

ปาปีมา วิเสสน ของ มาริ ฯ สยกตตดา ใน อาท ฯ อาขยาตบพท กตฺตวาทก ตํ วิเสสน ของ ปริวิต
กุก ภควโต ภาวาทิสมฺพนฺธ ใน ปริวิตกุก ฯ อวุตฺตกมฺม ใน จตฺวา ฯ ปุพฺพกาลกิริยา ใน จินฺเตตฺวา

โคตโม วิเสสน ของ สมโณ ๆ สยกตฺตา ใน จินฺเตสิ และ ภวิสฺสติ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก มยา
อนภิตกตฺตา ใน สกฺกา ๆ กิริยาบถ ภาววาทก นุ ศัพท์ ปุจฺจนตฺถ โข ศัพท์ วจนาลงฺการ รชฺช อ
วฺตุตฺตกมฺม ใน กาทฺเรตฺตํ ๆ ตุมตฺถสมปฺทาน ใน สกฺกา อิติ ศัพท์ อาการ ใน จินฺเตสิ อิทานิ กาลสฺตฺตมึ ใน ภ
วิสฺสติ รชฺช อวฺตุตฺตกมฺม ใน กเรตฺต- กาทฺเรตฺตกาโม วิกตฺกตฺตา ใน ภวิสฺสติ จ ศัพท์ วากฺยารมฺภ นาม ศั
ัพท์ สลฺยาโชตฺก เข้ากับ รชฺช ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขุยาตบถ

กตฺตฺวาจก เอตํ วิเสสน ของ รชฺช ปมาทภูวนานํ วิกตฺกตฺตา ใน โหติ มยา อนภิตกตฺตา ใน สกฺกา
ๆ กิริยาบถ ภาววาทก (ตฺสฺส กิตฺติ โคตฺมสฺส กิตฺติ วิเสสน ของ สมณสฺสๆ อนาทฺร ใน) กาทฺเรตฺตสฺส
ปุคฺคัลลํ กาทฺเรตฺตกมฺม ใน กาทฺเรตฺตสฺส ๆ อนาทฺรกีริยา ตํ วิเสสน ของ รชฺช อวฺตุตฺตกมฺม ใน กาทฺเรตฺตสฺส
โอภาสํ อวฺตุตฺตกมฺม ใน ลกฺขิตฺตํ ๆ ตุมตฺถสมปฺทาน ใน สกฺกา อหํ สยกตฺตา ใน คจฺฉามิ และ
เหตุกตฺตา ใน ชเนตฺตสฺสามี คจฺฉามิ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ชเนตฺตสฺสามี อาขุยาตบถ เหตุกตฺตฺวาจก อุตฺส
หํ กาทฺเรตฺตกมฺม ใน ชเนตฺตสฺสามี อุตฺส กิตฺติ โคตฺมสฺส กิตฺติ วิเสสน ของ สมณสฺสๆ สมปฺทาน ใน
ชเนตฺตสฺสามี อิติ ศัพท์ อาการ ใน จินฺเตตฺตวา ๆ ปุพฺพกาลกีริยา ใน อุปฺสงฺกมิตฺวา สดฺถารํ อวฺตุตฺตกมฺม ใน
อุปฺสงฺกมิตฺวาๆ ปุพฺพกาลกีริยา ใน อาห

ภนฺเต อาลปฺน ภควา เหตุกตฺตา ใน กาทฺเรตฺตํ ปุคฺคัลลํ กาทฺเรตฺตกมฺม ใน กาทฺเรตฺตํๆ อาขุยาตบถ
เหตุกตฺตฺวาจก รชฺช อวฺตุตฺตกมฺม ใน กาทฺเรตฺตํ (อหํ กิตฺติ อฆาตยํ กิตฺติ อชินํ กิตฺติ อชาปยํ กิตฺติ อโสจํ กิตฺติ อโส
จาปยํ กิตฺติ วิเสสน ของ ภควา รมฺเมน ตติยาวิเสสน ใน กาทฺเรตฺตํ) สุกฺโค เหตุกตฺตา ใน กาทฺเรตฺตํ
ปุคฺคัลลํ กาทฺเรตฺตกมฺม ใน กาทฺเรตฺตํ ๆ อาขุยาตบถ เหตุกตฺตฺวาจก รชฺช อวฺตุตฺตกมฺม ใน กาทฺเรตฺตํ อหํ กิตฺติ อฆาต
ยํ กิตฺติ อชินํ กิตฺติ อชาปยํ กิตฺติ อโสจํ กิตฺติ อโสจาปยํ กิตฺติ วิเสสน ของ สุกฺโค รมฺเมน ตติยาวิเสสน
ใน กาทฺเรตฺตํ อิติ ศัพท์ อาการ ใน อาห ๆ

อถ กาลสฺตฺตมึ ใน อภาสิ สดฺถา สยกตฺตา ใน อภาสิๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก นํ วิเสสน ของ
มารํ ๆ อภิตกมฺม ใน วตฺวา ปาปิม อาลปฺน ปน ศัพท์ วากฺยารมฺภ ตวํ สยกตฺตา ใน ปสฺสตี ๆ อาขุยาต
บถ กตฺตฺวาจก กิ อวฺตุตฺตกมฺม ใน ปสฺสตี เม สามึสมฺพนฺธ ใน กิ ตสฺส วิเสสน ของ เม ตวํ สยกตฺตา ใน
น วเทสิ ๆ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก ยํ วิเสสน ของ มํๆ อภิตกมฺม ใน วเทสิ เอวํ ศัพท์ กิริยาวิเสสน ใน
น วเทสิ อิติ ศัพท์ อาการ ใน วตฺวาๆ ปุพฺพกาลกีริยา ใน สํเวชฺเตวา

ภนฺเต อวปฺน จตฺตารโ วิเสสน ของ อิทฺธิปาทา ๆ วุตฺตกมฺม ใน สุภวาวิตา ๆ กิตฺตบถ เหตุก
มฺมวาทก ภควตา อนภิตฺตกตฺตา ใน สุภวาวิตา โข ศัพฺท วจนาลงฺการ หิ ศัพฺท ทพฺพหิกรณฺโชตก ภควา สย
กตฺตา ใน อธิมฺจุเจยฺย ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก อากงฺขมาโน อพฺภนฺตรกิริยา ของ
ภควา หิมวณฺตํ สลฺลววิเสสน ของ ปพฺพตฺตราชฺ์ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน อธิมฺจุเจยฺย อิทฺ ธิ วิเสสน ของ
ปพฺพตฺตราชฺ์ ๆ สยกตฺตา ใน โทตฺตฺ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก สุวณฺณํ วิกิตฺตกตฺตา ใน โทตฺตฺ อิติ ศัพฺท
อาการ ใน อธิมฺจุเจยฺย จ ศัพฺท วากฺยารมฺภ ตํ วิเสสน ของ ปพฺพตฺตราชฺ์ สยกตฺตา ใน อสฺสฺ ๆ อาขย
าตบถ กตฺตฺวาจก เอว ศัพฺท อวธารณ เข้กับ สุวณฺณํ ๆ วิกิตฺตกตฺตา ใน อสฺสฺ ปี ศัพฺท อเปกฺขตฺต
เข้กับ อิทฺ สยกตฺตา ใน กริสฺสํมิ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก โว สมฺปทาน ใน กริสฺสํมิ ธเนน กรณ ใน
น กริสฺสํมิ ธนกรณียํ อวุตฺตกมฺม ใน กริสฺสํมิ ตุมฺเห เหตุกตฺตา ใน การเสสฺส ปุคฺคกฺการิตกมฺม ใน การ
เรสฺสฺ ๆ อาขยาตบถ เหตุกตฺตฺวาจก อิติ ศัพฺท ปการตฺต ฐมฺเมเน ตติยาวิเสสนใน การเรสฺสฺ รัชฺชํ อว
ุตฺตกมฺม ใน การเรสฺสฺ อิติ ศัพฺท สฺรูป ใน วจนเ ๆ ลกฺขณ ใน วุตฺเต ๆ ลกฺขณกิริยา เตน วิเสสน ของ
มาเรณฺ ๆ อนภิตฺตกตฺตา ใน วุตฺเต

ปฺลนฺทิตฺ สยกตฺตา ใน จเร ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ปพฺพโต สยกตฺตา
ใน อสฺสฺ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก สุวณฺณสฺส วิเสสน ของ ชาตฺรปฺปสฺส
ๆ จญฺฐีกรณ ใน เกวลี ๆ วิกิตฺตกตฺตา ใน อสฺสฺ ปี ศัพฺท อเปกฺขตฺต
เข้กับ ทฺวิตา ๆ สยกตฺตา ใน โทติ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก (ตสฺส
วิเสสน ของ ปพฺพตฺสฺส ๆ ภาวาธิสมฺพนฺธ ใน ทฺวิตา) น ศัพฺท ปฺฐิเสธ
ใน อลํ ๆ วิกิตฺตกตฺตา ใน โทติ เอกสฺส วิเสสน ของ ปุคฺคสฺส ๆ
สมฺปทาน ใน อลํ อิติ ศัพฺท อาการ ใน วิทฺธา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน
จเร สมํ กิริยาวิเสสน ใน จเร ๆ

โย วิเสสน ของ ชนฺตฺตฺ ๆ สยกตฺตา ใน อทกฺขิ ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก ทฺกฺขํ
อวุตฺตกมฺม ใน อทกฺขิ ยโตนิทานํ วิเสสน ของ ทฺกฺขํ โส วิเสสน ของ ชนฺตฺตฺ
ๆ สยกตฺตา ใน นเมยฺย ๆ อาขยาตบถ กตฺตฺวาจก (อตฺตโน
สํมิสมฺพนฺธ ใน กายํ ๆ อวุตฺตกมฺม ใน นเมยฺย) กามสฺ อารฺ ใน

นเมยฺย กถํ สัพฺพํ ปุจฺจนตฺถ ชนตฺถ สยฺกตฺตา ใน สิฏฺเฆ ๑ อาขุยาตบถ
กตฺตฺวาจก อูปธิ อวตฺตกมฺม ใน วิทิตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน สิฏฺเฆ
สงฺโศ ลิงฺคตฺถ อิติ สัพฺพํ อาการ ใน วิทิตฺวา โลเก ภินฺนาธาร ใน อูปธิ เหว
สัพฺพํ อวธารณ เข้กั๊บ ตสฺส ๑ วิเสสน ของ อูปธิสฺส ๑ ฉนฺนิจฺจกมฺม
ใน วินยาเย ๑ สมฺปทาน ใน สิฏฺเฆ อิติ สัพฺพํ สฺรูป ใน อิมานิ คาลานิ

อิมานิ วิเสสน ของ คาลานิ ๑ กรณ ใน สํเวเชตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วตฺวา ปาปิม อาล
ปน เหว สัพฺพํ อวธารณ เข้กั๊บ อญฺโหล ๑ วิเสสน ของ โอวาโท ๑ ลิงฺคตฺถ โข สัพฺพํ
วจนาลงฺการ ทว สามีสมฺพนฺธ ใน โอวาโท อญฺโหล วิเสสน ของ โอวาโท ๑ ลิงฺคตฺถ มม สามีสมฺพนฺธ
ใน โอวาโท นาม สัพฺพํ สลฺยาไซตฺถ เข้กั๊บ ฌมฺมสมฺมมฺนฺตนา ๑ สยฺกตฺตา ใน นตฺถิ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตฺ
วจาก ตยา สหตฺถตฺตติยา เข้กั๊บ สทฺธิ ๑ สัพฺพํ ทพฺพสมฺมวาย ใน ฌมฺมสมฺมมฺนฺตนา

หิ สัพฺพํ เหตุไซตฺถ อหํ สยฺกตฺตา ใน โอวทานิ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก เหว สัพฺพํ กิริยา
วิเสสน ใน โอวทานิ อิติ สัพฺพํ อาการ ใน วตฺวา ๑ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อภานิ อิมานิ วิเสสน ของ คาล
๑ ๑ อวตฺตกมฺม ใน อภานิ

สหยา สยฺกตฺตา ใน โหนฺติ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก อตฺถมฺหิ ลกฺขณ

ใน ชาตมฺหิ ๑ ลกฺขณกิริยา สุขา วิกตฺติกตฺตา ใน โหนฺติ สา วิเสสน ของ ตฺถุจฺจ

๑ สยฺกตฺตา ใน โหติ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก สุขา วิกตฺติกตฺตา

ใน โหติ ยา วิเสสน ของ ตฺถุจฺจ ๑ ลิงฺคตฺถ อิตฺริตเรณ วิเสสน ของ

ปจฺจเยน ๑ กรณ ใน ตฺถุจฺจ ปุณฺณํ สยฺกตฺตา ใน โหติ ๑ อาขุยาตบถ

กตฺตฺวาจก สฺขํ วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ ชีวิตฺตสงฺขยฺมฺหิ กาลสฺตฺตมฺหิ ใน สฺขํ

ปทานํ สยฺกตฺตา ใน โหติ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก สพฺพสฺส วิเสสน

ของทุกฺขสฺส ๑ ฉนฺนิจฺจกมฺม ใน ปทานํ สฺขํ วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ ๑

มตฺเตยฺยตา สยฺกตฺตา ใน โหติ ๑ อาขุยาตบถ กตฺตฺวาจก สฺขาน

วิกติกตฺตา ใน โหติ โลเก ภินฺนารุ ใน สุขา อโถ ศัพท์ สมปฺนิทานตฺถ เปตฺเต
ตฺถยตฺตา สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขุยาตบฺท กตฺตฺวาจก สุขา วิกติกตฺตา ใน โหติ
สามณฺยตฺตา สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขุยาตบฺท กตฺตฺวาจก
สุขา วิกติกตฺตา ใน โหติ โลเก ภินฺนารุ ใน สุขา อโถ ศัพท์
สมปฺนิทานตฺถ พุรหฺมณฺยตฺตา สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขุยาตบฺท กตฺตฺวาจก สุขา
วิกติกตฺตา ใน โหติ ๆ
สํลํ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขุยาตบฺท กตฺตฺวาจก สฺขํ วิกติกตฺตา ใน
โหติ ยาว กิริยาวิเสสน ใน โหติ ชฺรา อปาทาน ใน ยาว สทฺธา สยกตฺตาใน โ
หติ ๆ อาขุยาตบฺท กตฺตฺวาจก สุขา วิกติกตฺตา ใน โหติ ปตฺติจฺจิตฺตา
วิเสสน ของ สทฺธา ปรณฺยปรณฺยตฺตา สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขุยาตบฺท
กตฺตฺวาจก สฺขํ วิกติกตฺตา ใน โหติ อกรณํ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ
อาขุยาตบฺท กตฺตฺวาจก ปาปํ ญฺจํมม ใน อกรณํ สฺขํ วิกติกตฺตา
ใน โหติ อิติ ศัพท์ สฺรูป ใน อิมํ คาลํ ๆ

ตตฺถ วิเสสน ของ ปทฺสฺส ๆ นิทฺธารณ ใน ปทฺสฺส **อคฺคณฺท** สฺรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาทฺยตฺถ
ใน ปทฺสฺส ๆ นิทฺธารณฺย และ สามีสมฺพณฺธ ใน อตฺโถ หิ ศัพท์ วากฺยารมฺภ จีวรกรณฺทเท เกตฺตีอริกร
ณฺวปสมฺนาทเท เกตฺตี วิเสสน ของ กิจฺเจ ๆ ลกฺขณ ใน อุปฺปนฺเน ๆ ลกฺขณกิริยา อปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ
เข้กับ ปพฺพชิตฺสฺส ๆ สมฺปทาน ใน อุปฺปนฺเน วา สองศัพท์ ปทฺวิกปฺตฺถ เข้กับ จีวรกรณฺทเท แ
ละ อริกรณฺวปสมฺนาทเท กตฺติกมฺมาทเท เกตฺตี อภิภวณฺทเท เกตฺตี วิเสสน ของ กิจฺเจ ๆ ลกฺขณ ใน อุป
ปนฺเน ๆ ลกฺขณกิริยา ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้กับ คิทิโน ๆ สมฺปทาน ใน อุปฺปนฺเน พลวปกฺขสนฺนิสฺสิตฺเตหิ วิ
เสสน ของ ชเนหิ ๆ อนภิตกตฺตา ใน อภิภวณ- วา สองศัพท์ ปทฺสมฺจฺยตฺถ เข้กับ กตฺติกมฺมาทเท และ พ
ลวปกฺขสนฺนิสฺสิตฺเตหิ อภิภวณฺทเท เย วิเสสน ของ สหายา ๆ สยกตฺตา ใน สกฺโกณฺติ ๆ อาขุยาตบฺท กตฺตฺ
วาจก ตํ วิเสสน ของ กิจฺจํ ๆ การิตกมฺม ใน นิปฺพาเทตฺถ และวฺอุปสมฺเตตฺถ ๆ ตุมตฺถสมฺปทาน ใน สกฺโกณ
ติ วา สองศัพท์ ปทฺวิกปฺตฺถ เข้กับ ตํ กิจฺจํ นิปฺพาเทตฺถ และวฺอุปสมฺเตตฺถ เต เกตฺตี เอรฺรฺปา เกตฺตี วิเสสน ของ

สหายๆ สยกตฺตา ใน โหนฺติๆ อาขยตบท กตฺตฺวาจก สุขา วิกติกตฺตา ใน โหนฺติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถๆ
ลึงคตฺถ ๑

คฺฤจฺ สรูป ใน อิติ ๑ ศัพท์ สรูป ใน ปททวยสฺสๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ ปน ศัพท์ วาก
ยารมฺภ ปิ ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ คิหิโน ๑ สยกตฺตา ใน อารณฺติ ๑ อาขยตบท กตฺตฺวาจก ยสฺมา
กิริยาปรามาส สเคน วิเสสน ของ ธเนน ๑ กรณ ใน อสนตฺตฺฐจฺา ๑ วิเสสน ของ คิหิโน สนฺธิจฺเณทาทีน
วิเสสน ของ ทฺวจฺริตกมฺมานิ ๑ อวฺตฺตกมฺม ใน อารณฺติ ปิ ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับปพฺพชิตา ๑ สยกตฺ
๑ ใน อารณฺติ ๑ อาขยตบท กตฺตฺวาจก สเคน วิเสสน ของ ปจฺจเยน ๑ กรณ

ใน อสนตฺตฺฐจฺา ๑ วิเสสน ของ ปพฺพชิตา นานปฺปการํ วิเสสน ของ อนสนํ ๑ อวฺตฺตกมฺม ใน
อารณฺติ เต วิเสสน ของ คิหิปพฺพชิตา ๑ สยกตฺตา ใน น วิทฺทฺนฺติ น ศัพท์ ปฺภูเสธ ใน วิทฺทฺนฺติ
๑ อาขยตบท กตฺตฺวาจก อิติ ศัพท์ ปการตฺถ สฺขํ อวฺตฺตกมฺม ใน วิทฺทฺนฺติ เอว ศัพท์ อวธารณ เข้า
กับ วิทฺทฺนฺติ ตสฺมา เหตุ ใน โหติ ยา วิเสสน ของ สนตฺตฺฐจฺิ ๑ ลึงคตฺถ อิตฺริตเรณ วิเสสน ของ
ปจฺจเยน ปฺริตฺเตน กิตฺติ วิปฺุเลน กิตฺติ สนตฺเตน กิตฺติ วิเสสน ของ วตฺตฺนา วา สองศัพท์ ปทวิกปฺปตฺถ เข้า
กับ ปฺริตฺเตน และ วิปฺุเลน อตฺตโน สามีสมฺพนฺธ ใน สนตฺเตน ปจฺจเยน กิตฺติ วตฺตฺนา กิตฺติ กรณ ใน สนตฺ
ตฺฐจฺิ อิตฺริตเรณ วิวฺริย ใน ปฺริตฺเตน วา วิปฺุเลน วา อตฺตโน สนตฺเตนๆ วิวฺรณ เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากั
บ อัย ๑ วิเสสน ของ สนตฺตฺฐจฺิ ๑ สยกตฺตา ใน โหติ ๑ อาขยตบท กตฺตฺวาจก สุขา วิกติกตฺตา ใน โห
ติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๑ ลึงคตฺถ ๑

ปฺลฺลณํ สรูป ใน อิติ ๑ ศัพท์ สรูป ใน ปทสฺส ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ ปน ศัพท์
วากยารมฺภ เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ ปฺลฺลณกมฺม ๑ สยกตฺตา ใน โหติ ๑ อาขยตบท กตฺตฺวาจก มรณ
กาลเ กาลสฺตฺตฺมึ ใน สฺขํ ยถาอชฺฌาสเยน ตติยาวิเสสน ใน กตฺตํ ปฺฐจฺเปตฺวา ปุพฺพกาลกิริยา ใน กตฺตํ
วิเสสน ของ ปฺลฺลณกมฺม สฺขํ วิกติกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๑ ลึงคตฺถ ๑

สพฺพสฺส สรูป ใน อิติ ๑ ศัพท์ สรูป ใน ปทสฺส ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ ปน ศัพท์ สมฺปิ
ณฺทฺนตฺถ เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ อรหตฺตํ ๑ สยกตฺตา ใน โหติ ๑ อาขยตบท กตฺตฺวาจก สกฺลสฺส วิ
เสสน ของ วฏฺฏทฺทฺกฺขสฺส ๑ ฉฏฺฐิํกมฺม ใน ปทาน- ปทานสงฺขาตํ วิเสสน ของ อรหตฺตํ อิมสฺมึ วิเสสน

วุดต์ ๆ กิตบท กมฺมวจาก สุขํ สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาการ ใน วุดต์ ๆ

สามมยถตา สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สยถาไซตก เข้ากัับ สามมยถตา ปพพิเตสุ ภินฺนาร ใน สมมาปฏิปัตติ ๆ ลิงคตถ ๆ

พหุหมยถตา สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ สยถาไซตก เข้ากัับ พหุหมยถตา วาหิตปาเปสุ วิเสสน ของ พุทฺธปจเจกพุทฺธสาวเกสุ ๆ ภินฺนาร ใน สมมาปฏิปัตติ เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากัับ สมมาปฏิปัตติ ๆ ลิงคตถ ๆ

ปฏิชคฺคนภาโว วุดตกมฺม ใน กถิตโต ภควตา อนภิตกตตฺตา ใน กถิตโต ๆ กิตบท กมฺมวจาก อปี ศัพท์ อเปกขตถ เข้ากัับ อุกฺเขน ๆ วิเสสน ของ ปเทน ๆ กรณ ใน กถิตโต เตสํ วิเสสน ของ พุทฺธปจเจ กพุทฺธสาวกานํ ๆ จญฺจิกมฺม ใน ปฏิชคฺคน- จตุหิ วิเสสน ของ ปจเจเยหิ ๆ กรณ ใน ปฏิชคฺคน- ๆ ปี ศัพท์ อเปกขตถ เข้ากัับ อิทํ ๆ วิเสสน ของ ปฏิชคฺคนํ อวุดตกมฺม ใน กถิตโต ภควตา อนภิตกตตฺตา ใน กถิตโต ๆ กิตบท กมฺมวจาก โลเก ภินฺนาร ใน สุขํ นาม ศัพท์ สยถาไซตก เข้ากัับ สุขํ ๆ สมภาวน ใน กถิตโต ๆ

สํ สรูป ใน อิติ ๆ ศัพท์ อาทยตถ ใน ปทสฺส ๆ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโต หิ ศัพท์ ทพฺพีกรณไซตก มณิกฺกุณฺฑลตฺตวตฺตถาทโย วิเสสน ของ อลงฺการา ๆ สยกตฺตา ใน โสภนฺติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก ตสฺมึ สองบท วิเสสน ของ วเย ๆ อาธาร ใน จิตานํ เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากั บ จิตานํ ๆ วิเสสน ของ ชนानํ ๆ สมปทาน ใน โสภนฺติ อลงฺกรโ สยกตฺตา ใน โสภติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก น ศัพท์ ปฏิเสธนตถ ทหรานํ สามีสมฺพนฺธ ใน อลงฺกาโร มหฺลลกกาเล กาลส ตฺตมึ ใน โสภติ อลงฺกาโร สยกตฺตา ใน โสภติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก มหฺลลกานํ สามีสมฺพนฺธ ใน อลงฺกาโร ทหรกาเล กาลสตฺตมึ ใน โสภติ วา สองศัพท์ วากฺยวิกปฺตถ เข้ากัับทหรานํ อลงฺกาโร มหฺลลกกาเล โสภติ และ มหฺลลกานํ อลงฺกาโร ทหรกาเล โสภติ

ปน ศัพท์ สมฺปิณฺฑนตถ ตาทิสํ วิเสสน ของ อลงฺกาโร ๆ เหตุกตฺตา ใน ชเนติ ๆ อาขยาตบท เหตุกตฺตฺวาจก เอโส วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาขยาตบท กตฺตฺวาจก อุมมตฺตโก วิกตีกตฺตา ใน โหติ มยฺเย ศัพท์ สํสยตถ อิติ ศัพท์ สรูป ใน ครหฺปปาทเน

นิมิตตสตุตมี ใน ชเนติ เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ โทสฺ ๗ การิตกมม ใน ชเนติ ปน ศัพท์ ปกขนุ
ตรโชตก ปลยจสีตทสสีลาทีเกทํ วิเสสน ของ สีสฺ ๗ สยกตฺตา ใน โสภติ และ อวาทิ ๗ อาขยาตบ
กตฺตุวจาก อปี สองศัพท์ อเปกขตฺล เข้ากับ ททรสฺส และ มหุลลทสฺส ๗ สมฺปทาน ใน โสภติ สพพ
วเยสุ อาธาร ใน โสภติ เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ โสภติ อโห ศัพท์ อจฺจริยตฺล วัต ศัพท์ วจนาลงกา
ร อัย วิเสสน ของ ปุคฺคโล ๗ สยกตฺตา ใน โหติ ๗ อาขยาตบท กตฺตุวจาก สีสฺวา วิกตีกตฺตา ใน โหติ
อิติ ศัพท์ สรูป ใน ปลฺสฺรูปปาทเนน ๗ เหตุ ใน อวาทิ เอว ศัพท์

อวธารณ เข้ากับ โสมนสฺส ๗ อวตฺตกมม ใน อวาทิ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๗ ลิงคตฺล ๗

เตน วิเสสน ของ การณน ๗ เหตุ ใน วุตฺตํ วจนํ วุตฺตกมม ใน วุตฺตํ ภควตา อนภิติตกตฺตา ใน
วุตฺตํ ๗ กิตบท กมฺมวจาก สฺขํ ยาว ชรา สีสฺ สรูป ใน อิติ ๗ ศัพท์ สรูป ใน วจนํ ๗

สทฺธา ปติฏฺฐิตา สรูป ใน อิติ ๗ ศัพท์ สรูป ใน ปททวยสฺส ๗ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ ปี ศ
ัพท์ อเปกขตฺล เข้ากับ ทฺวิธา โลภียโลกุตฺตรธา กิตฺติ ทฺวิธา กิตฺติ วิเสสน ของ สทฺธา ๗ สยกตฺตาใน โหติ
๗ อาขยาตบท กตฺตุวจาก นิจฺจลา วิกตีกตฺตา ใน หุตฺวา ๗ สมานกาลกิริยา ใน ปติฏฺฐิตา ๖ ศัพท์ อวธา
รณ เข้ากับ ปติฏฺฐิตา ๗ วิเสสน ของ สทฺธา สฺขา วิกตีกตฺตา ใน โหติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ
๗ ลิงคตฺล ๗

สุโข ปลยลาปฏฺฐิตา สรูป ใน อิติ ๗ ศัพท์ สรูป ใน คาลาปาทสฺส ๗ สามีสมฺพนฺธ
ใน อตฺโถ ปฏฺฐิตา สยกตฺตา ใน โหติ ๗ อาขยาตบท กตฺตุวจาก ปี ศัพท์ อเปกขตฺล เข้ากับ โลภีย
ลกุตฺตรธา ๗ วิเสสน ของ ปลยลา ๗ ฉฺฉริกมม ใน ปฏฺฐิตา สุโข วิกตีกตฺตา ใน โหติ อิติ ๗ ศัพท์ สรูป
ใน อตฺโถ ๗ ลิงคตฺล ๗

ปาปานํ อกรณํ สรูป ใน อิติ ๗ ศัพท์ สรูป ใน ปททวยสฺส ๗ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ ปน ศัพท์
สมฺปิณฺชนตฺล อกรณํ สยกตฺตา ใน โหติ ๗ อาขยาตบท กตฺตุวจาก เสตฺตฺมาตวเสน กรณ ใน อกรณ
ปาปานํ ฉฺฉริกมม ใน อกรณํ อิมสฺมี วิเสสน ของ โลเก ๗ ภินฺนาธาร ใน สฺขํ ๗ วิกตีกตฺตาใน โหติ อ
ติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๗ ลิงคตฺล ๗

เทสนาวसाने กาลสตุตมี ใน อโหสิ ฐมฺมาภิสฺมโย สยกตฺตา ใน อโหสิ ๗ อาขยาตบ
กตฺตุวจาก พหฺนํ วิเสสน ของ เทวตานํ ๗ สมฺปทาน ใน อโหสิ อิติ ศัพท์ สมฺปนฺน ๗

มารวคฤ สยกคฺตา ใน นิฎจิตฺ ๑

กิตบท กคฺตฺวจาก ๑

นาควคฺควรรณา สยกคฺตา ใน นิฎจิตา ๑

กิตบท กคฺตฺวจาก ๑

เศวีสติโม วิเสสน ของ วคฺโค ๑ สยกคฺตา ใน นิฎจิตา ๑

กิตบท กคฺตฺวจาก ๑

เริ่มพิมพ์เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๕๗ เสร็จเมื่อวันที่ ๒๐พฤศจิกายน ๕๗

จัดพิมพ์โดย นางสาวชนิดา ก่อกุล

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
